Limburgs Dagblad

Gratificantie

Zaterdag 16 september 1989. 71e jaargang nr. 219

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. – Postbus 3100, 6401 DP Heerlen – Telefoon 045-739911 – Hoofdredacteur Ron Brown – Losse nummers ƒ 1,40

Centraal akkoord lijkt van de baan

Ruzie tussen CNV en FNV

Van onze redactie economie

DEN HAAG – De verhoudingen tussen de vakcentrales CNV en FNV zijn zeer verslechterd, nu beide organisaties in de Sociaal-Economische Raad (SER) een forse aanvaring hebben gehad over het sociaal-economisch beleid in de komende jaren. Niet alleen is de samenwerking tussen beide organisaties erdoor verslechterd. Ook een centraal akkoord tussen werknemers, werkgevers en overheid lijkt door de meningsverschillen dit jaar uitgesloten.

Oorzaak van de ruzie is het FNV-standpunt over de loonontwikkeling, het werkgelegenheidsbeleid en de arbeidstijdverkorting in de komende jaren. De vakorganisatie kon zich eerder niet herkennen in het concept SER-advies op deze punten. Daarin werd gepleit voor een zeer gematigde loonontwikkeling. Verder werd er nauwelijks aandacht besteed aan arbeidstijdverkorting, terwijl de FNV de 35-urige werkweek als een van de belangrijkste middelen bij het oplossen van het werkloosheidsprobleem ziet.

Alternatief

Voor de bond waren de meningsverschillen zo belangrijk, dat besloten werd een eigen alternatief hoofdstuk aan het SER-advies toe te voegen. CNV-voorzitter Hofstede noemde dat optreden gisteren 'een nieuw fenomeen in de geschiedenis', dat afbreuk doet aan het karakter van de SER als overlegorgaan. Hij verweet FNV-voorzitter Stekelenburg te willen scoren naar de achterban: „Tegelijkertijd echter is de SER gedegradeerd tot een verzamelbedrijf annex verzendhuis." Het FNV-hoofdstuk bevat volgens Hofstede 'prima bouwstenen voor een inleiding op een vakbondskaderschool, maar is minder geschikt voor een SER-advies'.

Hij vreesde verder dat een mogelijk sociaal akkoord 'met deze gang van zaken niet is gediend'. En die vrees is niet onterecht, omdat de werkgevers van de meet af aan hebben laten weten niet voor zo'n centraal overleg te voelen.

Op een aantal punten zijn de leden in de SER het overigens wel eens. Zo kunnen alle partijen zich vinden in het advies dat het financieringstekort komend jaar met twee procent omlaag moet. Ook over de noodzaak tot de versterking van de Nederlandse economie met het oog op de Europese vrije markt na 1992 bestaat overeenstemming.

Koppeling

Een duidelijk meningsverschil ligt wel bij de vraag of de koppeling tussen lonen in de marktsector en ambtenarensalarissen en uitkeringen moet worden hersteld. De werkgevers voelen daar niets voor. Zij willen een inkomensverbetering voor de laatste twee groepen realiseren door een algemene lastenverlichting. De vakbonden en het merendeel van de kroonleden steunen dat idee niet. „Van zo'n lastenverlichting profiteert de marktsector onevenredig. Van Lede blijft de welvaart echt onrechtvaardig verdelen," aldus kroonlid drs J.J. Schouten.

Saborn bedankt personeel

Met hele bedrijf naar Walt Disney

Van onze verslaggever

SITTARD – Alle veertig werknemers van het Sittardse textielbedrijf Saborn gaan op 7 december met directeur Godefriedus Schuurs en zijn echtgenote een week lang op vakantie in het gigantische pretpark Walt Disney World in Florida.

Het bedrijf dat in licentie vrije tijdskleding maakt met Disneyfiguren groeide in korte tijd uit tot de nummer drie van Europa op dit gebied en dat vond het echtpaar Schuurs reden genoeg om het personeel de vliegreis uit dank voor de inzet aan te bieden.

„De tekeningen komen tenslotte van het Walt Disneyconcern en dan is het aardig voor de medewerkers om dat eens van dichtbij te zien", zegt directeur Schuurs.

Van Mierlo: twee of drie partijen hét probleem

Kabinetsformatie in slop door D66

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – De kabinetsformatie kan pas echt op gang komen als D66 niet meer meedoet aan de onderhandelingen. Het CDA houdt keihard vast aan een kabinet met alleen de PvdA. Zolang D66 nog aan de besprekingen deelneemt, valt er weinig vooruitgang te boeken, zo was gisteren in CDA-kring te beluisteren. Het zal vermoedelijk nog tot eind volgende week duren voordat de echte onderhandelingen tussen CDA en PvdA kunnen beginnen.

In CDA-kring werd gisteren verwacht, dat een kabinet PvdA-CDA uiteindelijk wel te vormen zal zijn. Beide partijen zullen dan zeven ministerszetels krijgen.

Informateur Lubbers sprak gisteren opnieuw afzonderlijk met de fractievoorzitters van CDA, PvdA en D66, De Vries, Kok en Van Mierlo. Van Mierlo toonde zich minder optimistisch dan de dag daarvoor. „Er ligt nog steeds een probleem, namelijk of er twee of drie partijen aan het kabinet moeten deelnemen. De standpunten zijn wat dat betreft onveranderd," zei Van Mierlo, die het overigens niet voor onmogelijk hield dat het probleem zal worden opgelost.

Ook PvdA-leider Kok vroeg zich gisteren af 'of er in de opstelling van Lubbers ruimte voor drie partijen is. We gaan een belangrijke fase in. De informateur heeft mij gevraagd hoe de PvdA de volgende fase in wil', aldus Kok, die die vraag in het openbaar niet wilde beantwoorden. „Het is vrij beslissend of we met twee of drie partijen doorgaan." De PvdA houdt tot nu toe vast aan deelname van D66.

● *Omstanders verlenen de gewonde chauffeur eerste hulp; op de achtergrond de wagen die helemaal uitbrandde.* Foto: JAN PAUL KUIT

Talloze bankbiljetten vergaan tot as

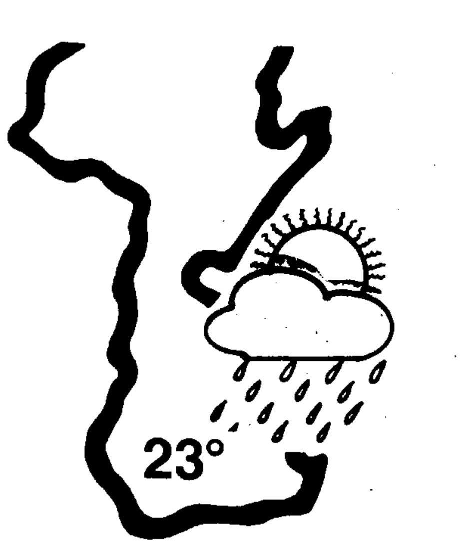
Geldauto brandt uit

NEDERWEERT – Op de autosnelweg A2 in Nederweert is gistermiddag rond vier uur een geldtransportauto helemaal uitgebrand. De chauffeur raakte daarbij gewond en moest per ambulance naar het ziekenhuis worden gebracht.

Het voertuig – eigendom van Geldtransportbedrijf Nederland – raakte ter hoogte van het AC-wegrestaurant van de weg en kwam in de greppel terecht.

Een passerende automobilist zag de wagen in brand vliegen en kon de chauffeur nog net op tijd uit het voertuig slepen. Tegen zijn redder bekende de chauffeur dat hij onder het rijden in slaap was gevallen.

De brandweer moest er aan te pas komen om het vuur te blussen. Daarna moest worden geconstateerd dat een groot bedrag aan geldbiljetten in rook en as is opgegaan.

WARMER
Morgen wordt er warme vochtige lucht met bewolking aangevoerd, maar in de middag zijn er naast wolkenvelden ook flinke zonnige perioden te verwachten. De middagtemperatuur wordt circa 23 graden bij een matige zuidwestenwind. Vannacht is er een kleine kans op mist bij een minimumtemperatuur van 14 graden. Zondag in de namiddag kan men enige regen verwachten, mogelijk met onweer. De middagtemperatuur zal omstreeks 25 graden bedragen bij een matige zuidwestelijke wind.
Voor actuele informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-91122346.

VANDAAG:
zon op: 07.16 onder: 19.52
maan op: 19.54 onder: 08.33
MORGEN
zon op: 07.17 onder: 19.50
maan op: 20.10 onder: 10.06

Jeugd-bokstoernooi in Heerlen

'De winnaar'

k

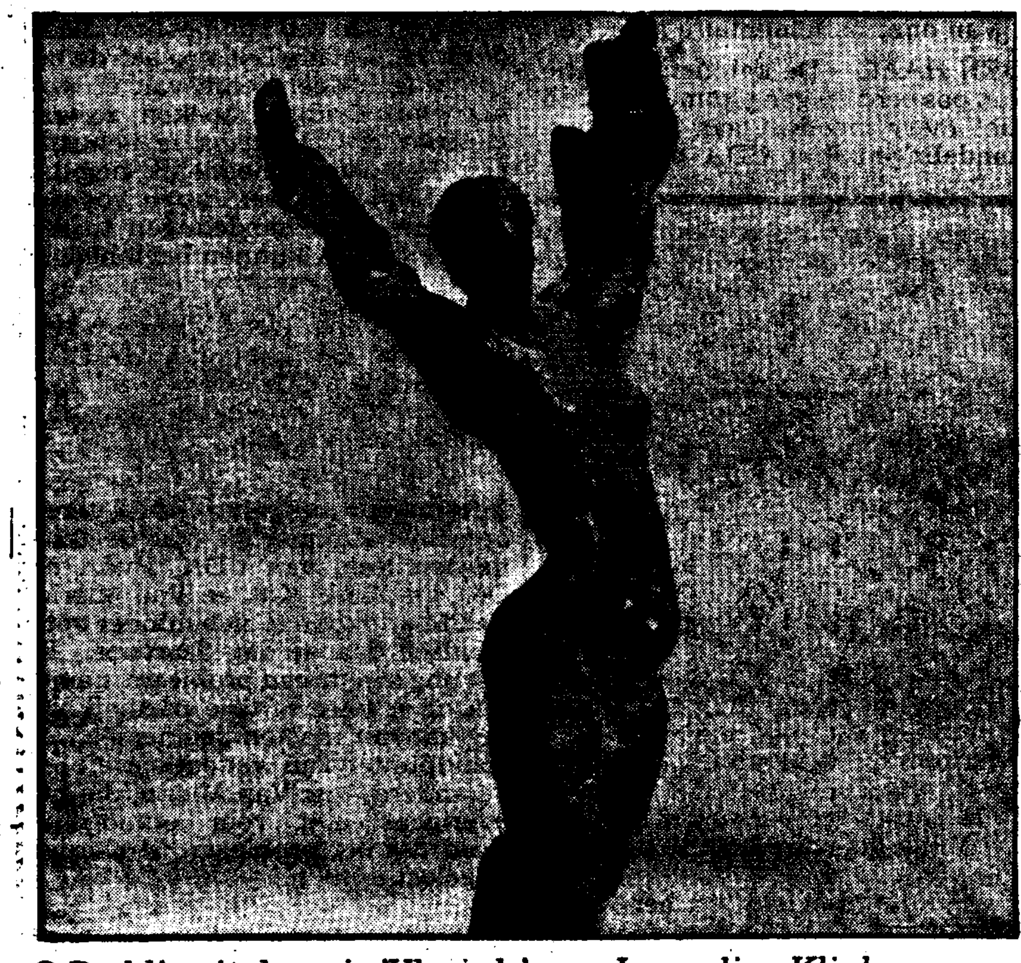
Aquarellist/cartoonist en schilder werkte een half jaar driedimensionaal

Opmerkelijke beelden van Ru de Vries

door jos frusch

HEERLEN - Velen zullen de Heerlense kunstenaar Ru de Vries kennen als maker van joyeuze, ongedwongen aquarellen in surrealistische stijl. Anderen als een schilder van kunstwerken waarin symboliek en humor geen onbelangrijke plaats innemen. En misschien is hij als spitsvondig cartoonist en als schepper van rake politieke prenten nog het meest bij het grote publiek bekend. Weinigen zullen echter weet hebben van zijn nieuwste artistieke bezigheid: het maken van beelden. Volgend weekeinde - om precies te zijn op zaterdag 23 en zondag 24 september - zal Ru de Vries het resultaat van zijn nieuwste dadendrang, tien bronzen beelden, laten zien aan het publiek, samen met enkele oudere aquarellen van zijn hand en beelden van de kunstenares Jacqueline Klinkers uit Voerendaal, die De Vries technisch wegwijst heeft gemaakt in de wereld van het driedimensionale.

De hele zomer hebben Ru de Vries en Jacqueline Klinkers samengewerkt. Niet altijd onder even gemakkelijke omstandigheden, want de hoge temperaturen maakten het werken met modelleerwas bepaald niet tot een pretje. „Ik heb altijd al driedimensionaal willen werken", vertelt Ru de Vries in één van de bijgebouwen van kasteel Terworm, nog enkele weken zijn sfeervolle behuizing in een heerlijke rustgevende omgeving. „Omdat ik de techniek niet beheerste heb ik Jacqueline, een ervaren beeldhouwster, gevraagd mij te helpen. Achteraf bezien bleek het niet zo moeilijk. De beelden komen als het ware vanzelf onder mijn handen vandaan." Ook Jacqueline Klinkers roemt de snelheid waarmee haar 'leerling' - ze vindt het eigenlijk wat ver gaan deze benaming te gebruiken - de techniek onder de knie heeft gekregen. „Hij is erg handig in die dingen. En op creatief gebied heeft heeft hij natuurlijk heel veel ervaring. Zijn onderwerpen heeft hij bijvoorbeeld zelf uitgekozen."

● Beeldje uit de serie 'Vleugels' van Jacqueline Klinkers.

De mens

Dat een kunstenaar, die steeds een centrale plaats in zijn werk heeft ingeruimd voor de mens, ook in nog niet eerder door hem toegepaste creatieve processen blijft bij zijn thematiek, is niet zo verwonderlijk. 'De mens in al zijn hoedanigheden' is dan ook de algemene noemer waaronder Ru de Vries de tien beelden wenst te rangschikken, die hij het afgelopen half jaar in was heeft vervaardigd en daarna bij de gieter in brons heeft laten vereeuwigen. Al zijn het eigelijk 's mens hebbelijkheden, zijn slechte karaktereigenschappen, die de kunstenaar - ook nu weer gelardeerd met de nodige humor - probeert uit te beelden. Zo steekt hij de draak met de verwaandheid, het hautaine en arrogante. Met het hoofd in de nek en de Aesculapiusstok (met zilveren slang) in de aanslag, schrijdt de arts als een middeleeuwse chirurgijn voort, zich bewust van zijn status en waardigheid. En de notaris kijkt in het rond met een air van 'wie doet mij wat', overdreven paraderend als een feestganger tijdens het Venetiaanse carnaval. En ook de advocaat komt er niet echt goed vanaf in de visie van Ru de Vries; de maatschappijkritische instelling van de maker heeft hem iets zieligs meegegeven. „Dat zal wel te maken hebben met de politieke prenten, die ik voor de krant maak", aldus De Vries, die zijn humoristische inborst ook in zijn beelden bepaald niet verloochent. Zo bijvoorbeeld de protserige haanman („Een VVD-er of hoe je hem ook noemen wil") en de vliegenier, die Ru de Vries hoogvlieger noemt, daarbij in het midden latend of die titel betrekking heeft op zijn beroep, zijn hautaine houding of zijn fallus, die fier in de lucht steekt. „Toch opmerkelijk", filosofeert Ru de Vries, „de mensen die deze beelden hebben gezien voelen zich niet beledigd, eerder zelfs gestreeld."

Een beetje een vreemde eend in de bijt zijn zijn Steltlopers, een prachtig beeld vol dynamiek en details. „Dit was een echte uitdaging voor mezelf, ik had niet gedacht dat ik dit kon. Die beweging, die kracht; ik denk dat ik erin geslaagd ben die in dit beeld uit te drukken."

Tranen

Ru de Vries is trots op zijn beelden. Dat is ook de reden, dat hij ze volgend weekend aan het publiek wil laten zien. „Het heeft veel tijd en geld gekost", vervolgt hij, daarmee aangevend dat hij er zeker niet afkerig tegenover staat, als belangstellenden zijn beelden willen kopen. „De mensen moesten eens weten hoeveel bloed, zweet en tranen er in een beeld zitten. Ik begin dan ook steeds meer respect voor beeldhouwers te krijgen."

● De notaris, bronzen beeld van Ru de Vries.

In de beelden van Jacqueline Klinkers, die overigens kleiner en veel gedetailleerder zijn dan die van Ru de Vries, borduurt zij voort op een reeds vroeger aangeboord thema: vrouwelijk naakt. Ze heeft er in haar nieuwste werk een extra dimensie aan toegevoegd: vleugels, vliegen. „Iedereen heeft die drang naar vrijheid", legt ze uit. „Het is geen wegvluchten, meer loskomen, je vrij voelen. Dat probeer ik in mijn beelden tot uitdrukking te brengen."

Wie het werk van Ru de Vries en Jacqueline Klinkers wil bekijken kan zaterdag 23 en zondag 24 september terecht op de binnenhof van kasteel Terworm. Zaterdag van 14.00 tot 19.00 uur, zondag van 10.00 tot 19.00 uur.

Lou Thissen bij Michel

SITTARD - In galerie Mich[el] Steenweg 44 te Sittard, wordt m[or]genmiddag om 15.00 uur een ex[po]sitie geopend met werk van L[ou] Thissen. Deze expositie, die tot met 9 oktober loopt, is te bezich[ti]gen van woensdag tot en met z[on]dag van 14.00 tot 17.00 uur, zater[dag] vanaf 11.00 uur, donderdag tot 21 uur. De kleuren en composities [van] de werken van Lou Thissen we[er]spiegelen de gedrevenheid van [de] persoon die erachter zit. Schilde[ren] is voor hem werken en worstel[en]. Telkens worden op basis van op[ge]dane ervaringen nieuwe wegen [in]geslagen. Uit de werkelijkheid v[an] de waarneming groeien kracht[ige] rijkgeschakeerde patronen v[an] kleuren, vormen en subti[ele] houtskleurlijnen. Nooit ontaa[rt] het werk in chaos of doelloosh[eid]. In dat opzicht blijft Lou Thissen e[en] 'ambachtsman'.

en verder...

- wordt in het Maaslandziekenhui[s] te Sittard grafisch werk tentoonge[steld] van Corneille. Tot en met 31 oktober.
- toont Ben Bonke na een period[e] van betrekkelijke rust vanaf mo[rgen] nieuwe werkstukken in zijn ex[po]sitieruimte in Ubachsberg, Hun[…] straat 58.

Lezingen in galerie Signe

HEERLEN - De Heerlense galerie Signe heeft in de eerste helft van het nieuwe expositieseizoen een drietal lezingen geprogrammeerd over Duitse poëzie. Duitse dichters, die in de Europese poëzie een belangrijke plaats innemen en die steeds weer voor moderne dichters een inspiratiebron zijn, worden nader geïntroduceerd. De inleiders zijn specialisten op hun gebied en hebben eerder over de betreffende dichters gepubliceerd.

Morgenmiddag om 12.00 uur wordt door drs Paul Sars de eerste lezing in deze cylus gegeven. Onder de titel 'Lies nicht mehr, schau!' gaat hij nader in op de hermetische poëzie van Paul Celan.

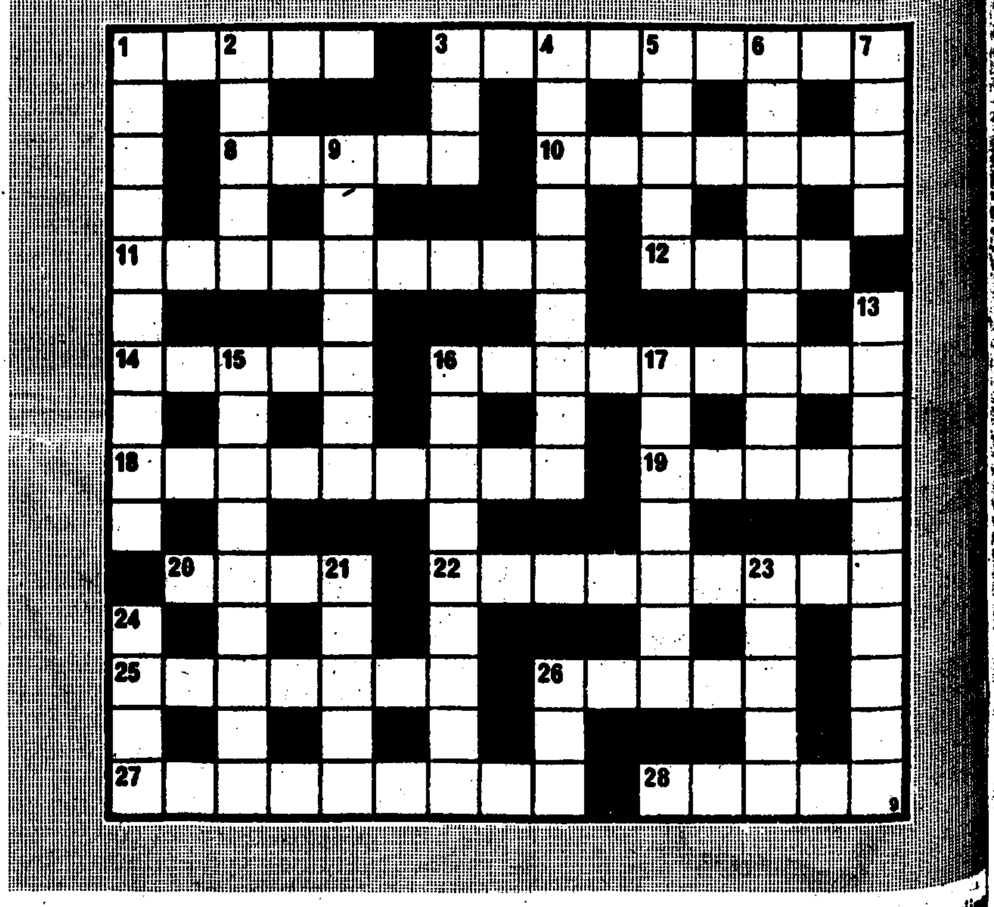
Paul Sars studeerde Duitse taal- en letterkunde en schreef een doctoraalscriptie over de consistentie in de poëzie van Paul Celan. Hij publiceerde artikelen over Duitse poëzie en het boek 'Paul Celan: gedichten' in 1988.

De tweede lezing in deze Signe-cyclus staat op 29 oktober op het programma. Ad den Besten zal dan spreken over Hölderlin. De derde en laatste lezing gaat over Rainer Maria Rilke en wordt gegeven door dr W. Bronzwaer.

Oplossing van gisteren:

A U S T R A L I E
S I R - A - L E I
S T - B B C - P G
O - T R A A N - E
R E E - T - A A N
T E I L - U T A H
I N N - S - A R E
M - T I T E L - I
E R - N E S - B M
N O K - R - M O E
T E G E N O V E R

cryptogram

Horizontaal: 1 Zo te horen biedt dit dierenzangstuk keus uit meer uitvoeringen! (5); 3 Sportonderricht op de buis? (9); 8 Het is zuur om weer een opstootje te krijgen door die vrucht (5); 10 Het gaat niet door als het doorgaat! (7); 11 Geen draak, maar een vogel! (9); 12 Stof die een ladder buigzaam maakt? (4); 14 Aansporen van paarden en leeuwen? (5); 16 Plant waarmede men een mooie vrouw groet? (9); 18 Vrucht van meel en noten (9); 19 Heeft hij er 't al niet vroeger met u over gehad? (5); 20 De laatste zestig minuten kijkt u bepaald niet vriendelijk! (4); 22 Het is bitter voor een echtgenoot dat hij hierna moet hangen! (9); 25 Keek u ervan op dat men dit Italiaanse gerecht ook in Polen at? (7); 26 Voedsel voor een carnivoor (5); 27 Zou de typiste Lotje heten? (9); 28 Een uit de gemeente afkomstige maat (5).

Verticaal: 1 Preventief op gedienstige wij[ze] (10); 2 Dans waarvan de buurman nu weg [is] (5); 3 Die goedbloed heet Jan! (3); 4 Wape[n] van een vechtersbaas? (9); 5 Die verdien[t] geen goud met zwijgen! (5); 6 Hij onderga[at] het niet alleen! (9); 7 In de rust verliest de s[…]ger weinig gewicht (4); 9 Tengere vrouw di[e] leiding geeft (7); 13 Hierdoor moet men w[…] wijzer worden! (10); 15 Vanzelfsprekend is [het] geen kunst! (9); 16 In de regel een partijbl[ad] in fraaie kleding (9); 17 Via dit bestuurs[li]chaam kunnen studenten wijzer worden! (…); 21 Openhartige omschrijving van een spo[rt]evenement? (5); 23 Het is bitter als de em[i]nentie deze plant moet opeten! (5); 24 Pijnl[ij]ke spadesteek? (4); 26 Dieren die een lett[er] hoorbaar maken (3).

exposities

Duo-expositie in Hof van Oensel

OENSEL-SCHIMMERT - In galerie Hof van Oensel, Haagstraat 5 te Oensel-Schimmert, begint vanmiddag om 16.00 uur een expositie met werk van Fred Matthijs en Cor van Noorden. Matthijs toont er recente schilderijen en monotypes, Cor van Noorden sculpturen. De tentoonstelling loopt tot 22 oktober en is geopend van donderdag tot en met zondag van 14.00 tot 17.00 uur.

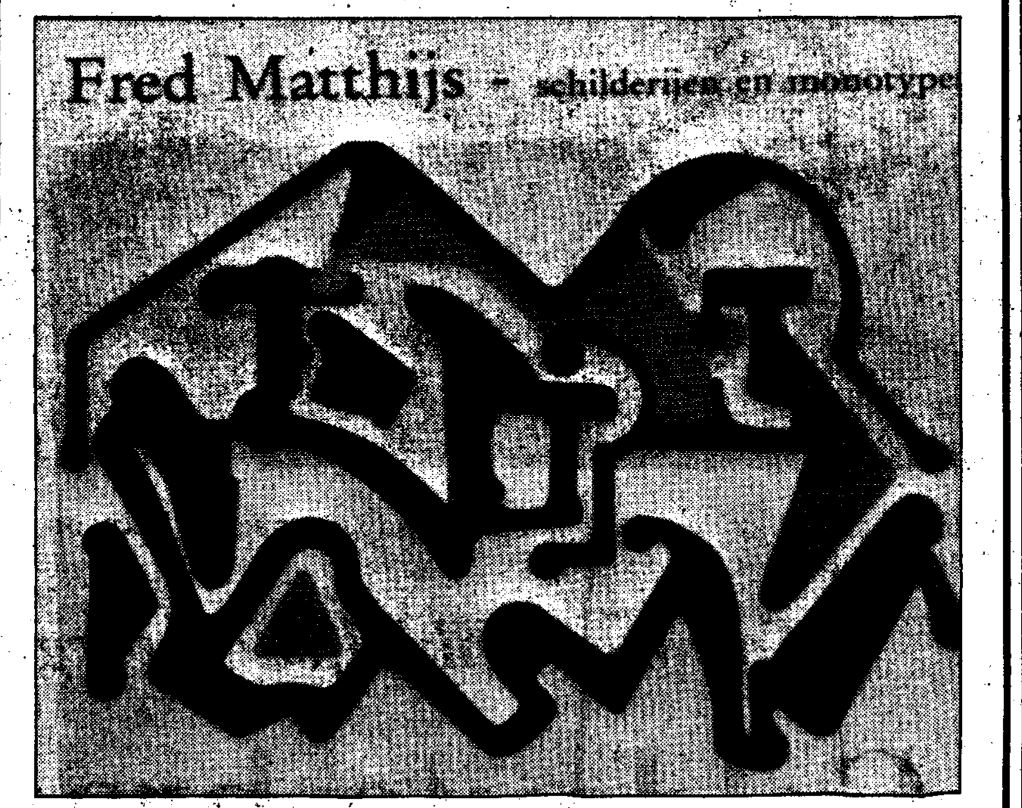
Voor de in 1927 in Maastricht geboren beeldhouwer Cor van Noorden is beeldhouwen een act van vrijheid, waarbij zich een proces van katharsis voordoet: 'Onderwijl vergeet ik mijn boosheid of goedheid, mijn wrok, slechte buren, fiscale druk en rancune'. Hij streeft ernaar grote volumes niet te laten drukken, zoals hij het zelf verwoordt: 'Ik streef naar een klein raakpunt met de aarde.'

De in 1948 in het Belgische Eisden geboren Fred Matthijs werd bekend als realistisch schilder, maar verraste in 1986 met een veel moderner idioom. Op deze ingeslagen weg is hij blijven voortgaan, waarvan ook het werk in de Hof van Oensel zal getuigen.

Grafiek en plastieken bij Fah

MAASTRICHT - In galerie Fah, Brusselsestraat 80 te Maastricht, wordt momenteel werk getoond van de Tsjechische graficus Jiří Anderle en de beeldhouwer Luc Bemelmans. De kleuretsen, bronzen en stenen beelden zijn tot en met 17 oktober te bekijken van vrijdag tot en met zondag van 13.00 tot 17.00 uur.

In 1963 zag Jiří Anderle in een droom zijn eigen dood. Deze gebeurtenis werd voor hem de drijvende kracht, het 'Leitmotiv', in de veronderstelling dat de onvermijdelijke dood alleen door het kunstwerk overwonnen kan worden. Het thema van de vergankelijkheid, de Vanitas, speelt in zijn werk een belangrijke rol. Dit wordt onder meer uitgebeeld door het zich herhalende portet van het jonge meisje dat een brief ontvangt en aan het einde van de brief een oude vrouw is geworden. De laatste jaren keert Anderle in de serie Dialogen met de oude meesters terug naar de oude meesters. Mensfiguren vormen de voedingsbodem voor het werk van Luc Bemelmans, zowel in was als in bronsplastiek en steen. Daarnaast maakt hij ook beelden vanuit een meer abstracte, plastische benadering. Beide benaderingswijzen vullen elkaar goed aan en hebben een bevruchtende werking op elkaar.

● Zonder titel, acryl op doek van Fred Matthijs.

sagarmatha

(c) Standaard Uitgeverij n.v. / Antwerpen vertegenwoordigd door Wavery Productions b.v. / 's Gravenhage

panda en de vakantievoerder

recept

Boeuf Bourguignon

Van deze echte klassieker in de Franse keuken maakt iedere kok of kokkin een eigen variatie. Voor alle variaties geldt echter dat het gerecht lekkerder wordt als het van tevoren is klaargemaakt.

Benodigdheden: 100 g mager rookspek in reepjes, 1 el olijfolie, 700 g runderviees van de lende, 1 ui, 1 wortel, zout en peper, 2 el bloem, ½ liter rode wijn, ½ l bouillon, 1 el tomatenpuree, 1 teen knoflook, ½ tl tijm, ½ laurierblad, 8 sjalotjes, 1 el boter, 1 dl bouillon, 250 g champignons en peterselie.

Rookspek in olie uitbakken en uit de pan nemen. Vlees in stukjes van 5 cm snijden en in gedeelten in spekvet bakken en bij de spekjes scheppen. Gesnipperde ui en wortel fruiten. Wat vet uit pan scheppen en vlees en spek weer terugleggen en met zout, peper en bloem bestrooien. Wijn, bouillon en smaakmakers toevoegen en gerecht afgedekt 3 uur heel zachtjes laten stoven. Sjalotjes in vieren snijden en in bouillon met 1 el boter zachtjes een uur stoven. Champignons in wat boter 3 minuten bakken. Vlees uit pan nemen, braadvet zeven en laten inkoken tot sausdikte. Champignons, uitjes en vlees toevoegen en doorwarmen. TIP: Serveer hierbij gekookte aardappelen of een lintmacaroni en een lekkere groente.

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad b.v.

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37
6411 RS Heerlen
Bank: ABN Bank Heerlen rek.no. 57 75 35 935
Giro: 10 35 100
Tel. abonnementen: 045-739881
advertenties: 045-739886

Rayonkantoren:

Brunssum	045-25636[…]
Geleen	04490-4680[…]
Heerlen-Centrum	045-71771[…]
Kerkrade	045-452932/45550[…]
Maastricht	043-25447[…]
Schaesberg	045-31171[…]
Roermond	04750-1848[…]
Sittard	04490-1557[…]
Valkenburg	04406-1604[…]

Fax:
redactie 045-739264
advertenties 045-739364

Telex:
redactie 56123
overige afdelingen 56078

Abonnementsprijzen:
bij vooruitbetaling te voldoen
per kwartaal ƒ 73,80
per maand ƒ 24,60

'NMP slechts eerste stap in goede richting'

SER achter advies Milieubeleidsplan

DEN HAAG – In tegenstelling tot de Centrale Raad voor de Milieuhygiëne (CRMH) is de Sociaal Economische Raad (SER) het gisteren unaniem eens geworden over een advies betreffende het Nationaal Milieubeleidsplan (NMP) aan de regering. Zowel werkgevers als werknemers, plus de onafhankelijke kroonleden, spraken zich gezamenlijk uit voor een verdergaand milieubeleid. Het NMP moet slechts worden gezien als een eerste stap in de goede richting.

De raad is van mening dat het NMP te weinig aandacht schenkt aan de noodzaak tot verandering van het gedrag van bedrijven en burgers. Belangrijke instrumenten die het gedrag kunnen beïnvloeden, zijn volgens de SER geen verboden, regulerende heffingen en retoursystemen. De raad is in het algemeen van oordeel dat de extra kosten van het milieubeleid door het bedrijfsleven en de burgerij te dragen zijn. Wel moet rekening worden gehouden met de laagste inkomensgroepen. Tegen het doorberekenen van de milieukosten in de prijzen van produkten heeft de raad geen bezwaar.

Kritiek

De raadsleden hadden in hun advies kritiek op de milieuheffingen. De opbrengst daarvan wordt teveel gebruikt als een normale bron van inkomsten voor de overheid. Met bestemmingsheffingen moet naar het oordeel van de raad veel voorzichtiger worden omgegaan.

Milieuraad

De Milieuraad kon afgelopen woensdag niet tot overeenstemming komen over een eensluidend advies aan de regering. De milieuorganisaties en de vakbonden waren van mening dat het NMP niet ver genoeg ging, terwijl de werkgeversorganisaties grote moeite hadden met het beleidsplan. De werkgevers, gesteund door het landbouwschap, verzetten zich tegen de grote offers die het NMP al van het bedrijfsleven vergt.

Vanwege 'inmenging in DDR-aangelegenheden'

Oost-Duitsland zegt bezoek van SPD af

Van onze correspondent

BONN – Oost-Duitsland heeft gisteren op het laatste moment het bezoek van een zware parlementaire delegatie van de Westduitse SPD afgezegd. De DDR-partijtop stelde dat recente uitlatingen van SPD-voorzitter Vogel en waarnemend fractieleider Ehmke er op duiden dat het doel van het voorgenomen bezoek confrontatie en directe inmenging in binnenlandse Oostduitse aangelegenheden is.

De SPD had de reis tegen de massale kritiek van de CDU-CSU verdedigd met het argument dat de dialoog tussen beide Duitse staten ook in tijden van spanning gaande moet worden gehouden. Verder wilden de sociaal-democratische parlementariërs contact opnemen met andersdenkenden.

'Beschamend'

De SPD noemde het diep beschamend dat de Oostduitse communisten gesprekken tussen de sociaaldemocraten en de oppositie willen verhinderen. Ehmke zei dat in de top van de communistische partij die krachten aan de macht zijn gekomen, die niet alleen elke hervorming, maar zelfs elke dicussie van de hand wijzen.

Regeringswoorder Klein noemde het gebeuren een klap in het gezicht van de sociaal-democraten, die in tegenstelling tot de regering-Kohl, steeds hadden geprobeerd op partijniveau afspraken te maken met de Oostduitse communisten.

Stuurloos

Kanselier Kohls minister voor speciale opdrachten, Seiters, zag in de afzegging een bevestiging van de stelling dat de communistische leiding sinds de ziekte van staats- en partijleider Erich Honecker stuurloos en onzeker is. Ook SPD-voorzitter Vogel duidde hierop toen hij zei dat het Politbureaulid en voorzitter van de Oostduitse vakcentrale, Tisch, eerder op de dag in Stuttgart de reis had begroet.

De onzekerheid in de leiding in Oost-Berlijn blijkt ook uit het feit dat de partij werkvergunningen weigerde voor buitenlandse journalisten die de in Eisenach begonnen synode van de Evangelische Kerk wilden bijwonen. Alleen de in de DDR geaccrediteerde journalisten mogen over de bijeenkomst berichten. De synode begon met een oproep tot hervorming.

Kritisch

Hoe kritisch de situatie op een aantal gebieden is geworden nu meer dan 70.000 Oostduitsers hun land dit jaar legaal of illegaal de rug toe hebben gekeerd, bleek gisteren. In een district is al een algemeen uitreisverbod voor medisch personeel uitgevaardigd. In Stuttgart deelde Harry Tisch mee dat de gaten die vallen door het vertrek van veel vakliedden steeds moeilijker zijn op te vullen en dat er een oplossing moet worden gevonden.

VS bezorgd over problemen voor Gorbatsjov

WASHINGTON – Hoge Amerikaanse functionarissen maken zich zorgen over de enorme problemen waarmee Sovjetleider Michail Gorbatsjov geconfronteerd wordt, hoewel zij niet geloven dat Washington veel kan doen om hem te helpen.

Gorbatsjov's beleid van hervormingen wordt volgens hen vooral bedreigd door de economische crisis, de etnische onlusten, het toenemend nationalisme in de Baltische republieken en de spanningen binnen het Warschaupact, die steeds verder oplopen door de crisis rond de Oostduitse vluchtelingen. „Hij moet een manier vinden om hiermee om te gaan. Het is iets dat hij zelf moet oplossen," aldus een regeringsfunctionaris. Washington zal zich volgens hem niet direct met deze kwesties bemoeien, hoewel het wel in het belang van de VS is dat Gorbatsjov's hervormingen slagen.

Ook onderzoek status TV10

AMSTERDAM – Het commissariaat voor de media heeft besloten nu ook een onderzoek te starten naar de status van TV10. Eerder was al begonnen met een onderzoek naar de status van Radio Télé Véronique.

De woordvoerster van het commissariaat heeft dit gisterochtend meegedeeld. „We zijn het onderzoek naar TV10 inderdaad gestart na een dringend verzoek daartoe van de NOS," aldus de woordvoerster. Tot nu toe was het onderzoek naar TV10 niet gestart omdat deze zender nog niet daadwerkelijk heeft uitgezonden. Al eerder had vorige maand een proefuitzending verzocht, waarna het commissariaat formeel aanleiding zag het onderzoek naar deze zender vast te leggen.

De NOS, NDP (Nederlandse Dagblad Pers) en de Ster hadden het commissariaat donderdag in een brief gesommeerd voor 20 september maatregelen te nemen om de komst van de nieuwe commerciële zenders tegen te gaan. De drie organisaties dreigen anders juridische stappen te nemen tegen het commissariaat.

Indonesisch vliegtuig vermist

JAKARTA – Een Indonesisch passagiersvliegtuig met aan boord 22 mensen wordt vermist boven Irian Jaya, het vroegere Nieuw Guinea, zo heeft het Indonesische persbureau Antara gisteren gemeld.

De Twin Otter van de staatsmaatschappij Merpatai Nusantara verloor het contact met de verkeerstoren in Bentuni vlak voordat het zou landen. Het vliegtuig was opgestegen van het vliegveld Rendani in Manokwari. Tien minuten voor de landing in Bentuni verloor de verkeerstoren contact met het vliegtuig. Aan boord van de Twin Otter bevinden zich 19 passagiers en drie bemanningsleden. Het is niet bekend of zich onder de passagiers ook Nederlanders bevinden.

punt uit

● Prijs

Minister Nijpels heeft gisteren de Eimert Sinooprijs 1989 gekregen. Deze prijs onderscheidt 'markante bijdragen' aan de verbetering van arbeidsomstandigheden. De bewindsman kreeg de prijs (10.000 gulden) uit handen van de voorzitter van de Hout- en Bouwbond, J. Schuller. De jury noemt onder meer Nijpels' steun aan pogingen om ongezonde en onveilige materialen van de bouwplaats te weren en vooral zijn steun aan het uitbannen van de 50 kilozak en asbest via de CAO en aan de invoering van een arbo-keurmerk voor bouwmaterialen.

● Botsingen

Tijdens een hindoeïstisch feest in de Noordindische stad Kota zijn bij botsingen tussen twee rivaliserende gemeenten 13 mensen gedood. Ruim 50 mensen raakten gewond. Het leger moest ingrijpen en in het gebied is voor onbepaalde tijd een avondklok ingesteld. De rellen begonnen toen een hindoe-processie werd aangevallen door leden van een rivaliserende gemeente, omdat deelnemers aan de stoet provocerende leuzen zouden hebben geschreeuwd.

● Terugkeer

Pakistan zal op 1 oktober weer toetreden tot het Gemenebest, het samenwerkingsverband van voormalige Britse koloniën. De organisatie heeft dit gisteren in Londen bekendgemaakt. Pakistan verliet het Gemenebest in 1972, uit protest tegen het feit dat drie vooraanstaande Gemenebestleden – Groot-Brittannië, Canada en Australië – onder de eerste landen waren die Bangladesh als onafhankelijke staat erkenden, nadat het zich in 1971 na een burgeroorlog had losgemaakt van Pakistan.

● Voedselhulp

President George Bush heeft besloten de voedselhulp aan Polen te verdubbelen tot een bedrag van 220 miljoen gulden. Bush komt zo tegemoet aan oproepen van het Congres om het veranderingsproces in Polen te stimuleren. De hulp komt volgens Bush 'op tijd voor de moeilijke wintermaanden' en bestaat ondermeer uit vlees, boter en groente.

● Eis

De procureur-generaal bij het Gerechtshof in Arnhem, mr P. Cremers, heeft gisteren een gevangenisstraf van vijf jaar en TBS met verpleging geëist tegen de 40-jarige M. uit Hierden. Terwijl zijn kinderen boven lagen te slapen sloeg M. zijn vrouw met een straatklinker op het hoofd en probeerde haar daarna te wurgen. De vrouw overleed de volgende dag. De man was in een echtscheidingsprocedure gewikkeld.De procureur-generaal betoogde dat hier sprake was van een gruwelijke planmatigheid. Uitspraak: Vrijdag 29 september.

● Celstraf

De rechtbank in Haarlem heeft gisteren drie inwoners uit die plaats veroordeeld tot negen maanden gevangenisstraf wegens hun aandeel in 'potenrammerij'. Voor twee van de drie, 27 en 29 jaar oud, valt de opgelegde straf drie maanden hoger uit dan de officier van justitie had geëist. De derde dader (24) moet het slachtoffer een schadevergoeding van ruim 400 gulden betalen. De drie Haarlemmers hadden in de nacht van 25 op 26 juni van dit jaar een homofiele man in de Haarlemmerhout dusdanig mishandeld dat de man bewusteloos raakte.

● Huurders

Bij de secretariaten van de huurcommissies worden geautomatiseerde behandelingssystemen ingevoerd. Daardoor wordt de dienstverlening aan de klanten verhoogd. Huurders en verhuurders die een zaak bij de huurcommissie hebben lopen kunnen sneller geïnformeerd worden over de voortgang en afhandeling ervan. Ons land telt 62 huurcommissies.

● Uitlevering

West-Duitsland heeft de Nederlandse jusitie om uitlevering gevraagd van de 34-jarige Westduitser S.K. De man gijzelde in juni van dit jaar bij een benzinestation langs de A-12 bij Arnhem de 56-jarige kolonel K. van de Kieft om de Westduitse justitie te dwingen zijn vriendin vrij te laten. De Apeldoornse landmachtkolonel werd tijdens de gijzeling doodgeschoten door een scherpschutter van de politie, die K. wilde uitschakelen. De rechtbank in Arnhem zal dinsdag een beslissing nemen over het verzoek om uitlevering.

Rekenkamer kapittelt Korthals Altes en Van Dijk

'Automatisering bij politie mislukt'

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – De ministers Korthals Altes (Justitie) en Van Dijk (Binnenlandse Zaken) hebben weinig tot niets terecht gebracht van de automatisering bij gemeente- en rijkspolitie. Dat harde oordeel velt de Algemene Rekenkamer in het gisteren verschenen rapport 'Automatisering bij de politie'.

Volgens de Rekenkamer verschillen Justitie en Binnenlandse Zaken diepgaand van mening over de opzet en organisatie van een aantal automatiseringsprojecten. De onenigheid heeft geleid tot trage besluitvorming. Soms bleven besluiten helemaal achterwege. Een samenhangend automatiseringsplan ontbreekt, wat volgens de Rekenkamer niet bevorderlijk is voor een [illegible]chtig en gelijkluidend beleid.

Projecten

De Rekenkamer onderzocht een aantal projecten voor de rijks- en gemeentepolitie. De projecten hebben betrekking op informatie ter ondersteuning van het eigenlijke politiewerk, zoals (de opslag van) opsporingsgegevens. Met de zes projecten was in de periode 1980-1987 in totaal een bedrag van 200 miljoen gulden gemoeid. Niet één van de zes projecten kan de goedkeuring van de Rekenkamer wegdragen. Zo is het geautomatiseerde opsporingsregister wel opgeleverd, maar op lokaal niveau kunnen de gegevens niet worden ingevoerd. Op bepaalde zoekvragen kan het systeem geen antwoord geven.

Het geautomatiseerde verwerkings- en indicatiesysteem voor de Centrale Recherche Informatiedienst (CRI) heeft nooit goed gefunctioneerd en zal dat volgens de Rekenkamer ook niet meer doen. Er komt een nieuw systeem. Ook het dactyloscopisch systeem (voor de landelijke registratie van vingerafdrukken) wordt niet voltooid en wordt in z'n geheel vervangen.

Voor de afhandeling van bekeuringen ontwikkelden Justitie en Binnenlandse Zaken elk afzonderlijk een systeem. Na bijna tien jaar, schampert de Rekenkamer, is alsnog besloten gezamenlijk verder te gaan met één systeem.

Kosten

De onenigheid tussen de departementen heeft geleid tot grote tijd- en kostenoverschrijdingen. Zo heeft de invoering van het herkenningsdienstsysteem bijna 87 miljoen gulden gekost in plaats van de geraamde 21 miljoen. De manier waarop de overheid de automatiseringsprojecten heeft aanbesteed, noemt de Rekenkamer 'op z'n minst opmerkelijk'. Opdrachten zijn veelal, zonder dat concurrerende offertes werden ingewonnen, aan bedrijven gegund. Het Computercentrum Limburg genoot daarbij 'een duidelijk bevoorrechte positie'.

Tijdens het onderzoek bleek ook dat de archivering bij Justitie niet deugt. De Rekenkamer concludeerde dat afgelopen jaar ook al, maar ook nu konden bepaalde essentiële stukken niet worden opgespoord.

Ontkend

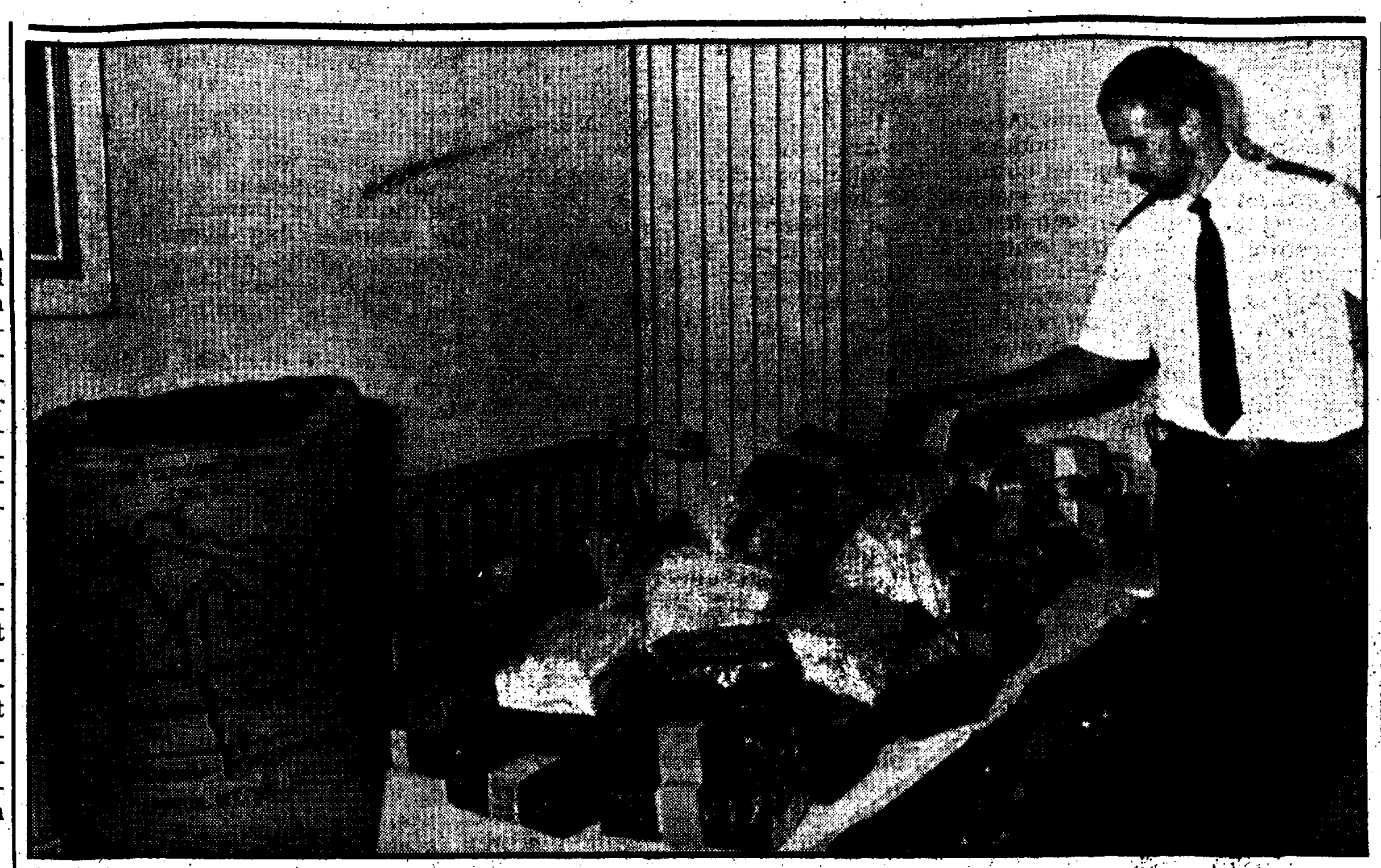
De ministers Van Dijk en Korthals Altes geven in een gezamenlijke verklaring aan de Rekenkamer slechts ten dele toe dat er problemen zijn. Een adequate organisatie is naar hun mening wel degelijk aanwezig. Verschillen van inzicht tussen beide ministeries worden door de bewindslieden ontkend.

Bevolking Bogota opgeschrikt door bomaanslagen

BOGOTA – De bevolking van de Colombiaanse hoofdstad Bogota is in de nacht van donderdag op vrijdag opgeschrikt door een serie bomaanslagen. Drie bankgebouwen in het noorden van de stad werden gedeeltelijk verwoest. Er viel een gewonde. De politie van Bogota zei gisteren dat er een telefonische campagne door terroristen aan de gang is die voor een ware paniekstemming onder de bevolking zorgt. Er wordt gedreigd met aanslagen op allerlei gebouwen, in het bijzonder op scholen, universiteiten, banken en ministeries.

In Bogota doen op het ogenblik de meest wilde geruchten de ronde over mogelijke acties van terroristen, variërend van het strooien van gif in de waterleiding tot het plaatsen van bommen in bioscopen, restaurants en winkelcentra. De autoriteiten hebben extra veiligheidsmaatregelen getroffen voor het weekeinde wanneer 'het feest van liefde en verbroedering', een soort Valentijnsdag, wordt gevierd. Speciale patrouilles zijn ingezet, vooral ter bewaking van de gebouwen van radio, televisie en kranten.

Gisteren werd de aanhouding gemeld van 28 personen die mogelijke banden onderhouden met de drugsbaronnen, tegen wie de Colombiaanse overheid op het ogenblik 'oorlog' voert. De 24 mannen en 4 vrouwen werden gepakt in de omgeving van de stad Medellín.

● *Een politieman toont op het politiebureau in Tilburg de onderschepte cocaïne, die verstopt was in vaten asfalt.*

Grote partij cocaïne uit Colombia onderschept

TILBURG – De politie heeft donderdagavond bij een inval in een voormalige melkfabriek in Wouw (West-Brabant) een partij zeer zuivere cocaïne in beslaggenomen. De cocaïne heeft een geschatte straatwaarde van 60 miljoen gulden. De coördinator van het politieteam in deze zaak heeft dit gisteren in Tilburg meegedeeld.

De cocaïne was verpakt in vaten asfalt en komt vermoedelijk uit Colombia. Bij gelijktijdige invallen in panden in Amsterdam, Tilburg en Roosendaal hield de politie donderdag acht verdachten aan: drie Colombianen, vier Nederlanders en een Belg.

De zaak kwam aan het rollen doordat de Tilburgse politie afgelopen voorjaar informatie kreeg over een aanstaand cocaïnetransport uit Zuid-Amerika met als eindbestemming Wouw. Bekend was dat het transport per schip zou gaan en dat de lading in Antwerpen zou worden gelost.

Toestand van moeder Teresa achteruit

CALCUTTA – De gezondheid van de 79-jarige moeder Teresa is in de nacht van donderdag op vrijdag verslechterd. Een electrocardiogram wees op de mogelijkheid van een hartaanval. Dit gevaar was gistermorgen, toen haar hartslag weer normaal was, geweken. Volgens een medisch bulletin had zij echter nog steeds last van koorts als gevolg van een virusinfectie.

Vorige week dinsdag werd moeder Teresa met hartklachten in een ziekenhuis in Calcutta opgenomen. Afgelopen zaterdag kreeg ze een pacemaker. „We dachten daarna dat het ergste voorbij was. Toen haar situatie donderdagavond plotseling achteruit ging, zijn we begonnen met dag en nacht te vasten en te bidden," aldus zuster Priscilla van de Zusters van Barmhartigheid, de door moeder Teresa opgerichte orde. Moeder Teresa, 'de heilige van de trottoirs', werd in Skopje (Joegoslavië) uit Albanese ouders geboren. In 1928 ging ze naar India om er onder de allerarmsten te werken. Twintig jaar later, toen ze de Indische nationaliteit aannam, richtte ze de orde van de Zusters van Barmhartigheid op. In 1979 ontving moeder Teresa de Nobelprijs voor de vrede.

Bestandsoverleg in El Salvador

MEXICOSTAD – Volgende maand overleggen de Salvadoraanse regering en leiders van de linkse opstandelingen in Costa Rica over een bestand in de burgeroorlog die in tien jaar tot 70.000 mensen het leven heeft gekost. Dit hebben zij in Mexicostad besloten. Na de bijeenkomst op 16 en 17 oktober komen er maandelijks besprekingen die tot doel hebben 'op zo kort mogelijke termijn een eind te maken aan het conflict'. Dit staat in een gezamenlijke verklaring na drie dagen van besprekingen.

Vertegenwoordigers van de Verenigde Naties en de Organisatie van Amerikaanse Staten zullen voor de bijeenkomst in Costa Rica worden uitgenodigd. Daar zijn verder twee functionarissen van de Salvadoraanse rooms-katholieke kerk aanwezig als bemiddelaar.

Deel van regelgeving uit Den Haag moet verdwijnen

SER wil meer ruimte eigen bijstandsbeleid gemeenten

DEN HAAG – De Sociaal-Economische Raad (SER) vindt het een goede zaak als gemeenten meer ruimte krijgen om een eigen bijstandsbeleid te voeren. Vooral bij de toekenning van bijzondere bijstand moet de regelgeving uit Den Haag verdwijnen, omdat het om de beoordeling van individuele gevallen gaat.

Dit SER-standpunt, van de commissie Sociale Voorzieningen van de Raad, is unaniem. Over de financiële gevolgen van de door staatssecretaris De Graaf (Sociale Zaken) beoogde herinrichting van de Algemene Bijstandwet is de raad verdeeld.

De algemene bijstand leent zich minder voor een vergaande overheveling van bevoegdheden van rijk naar gemeenten. Als gemeenten een verschillende uitleg aan de Algemene Bijstandswet (ABW) zouden kunnen geven, kan dat ten koste gaan van rechtszekerheid en rechtsgelijkheid en van de afstemming op het algemene inkomensbeleid, aldus de SER. Werkgevers en alle onafhankelijke leden gaan akkoord met het door staatssecretaris De Graaf (de initiatiefnemer van de herziening van de ABW) voorgestelde nieuwe lastenverdeling van de bijzondere bijstand. Nu neemt De Graaf 90 procent voor zijn rekening, de gemeenten zelf tien.

Volle pond

Voortaan moeten de gemeenten zelf het volle pond betalen (22 miljoen per jaar). Werknemers en gemeentelijke vertegenwoordigers vinden dat het gemeentelijk aandeel hooguit vergroot mag worden en willen bovendien extra geld om de nieuwe beleidsvrijheid ook werkelijk inhoud te kunnen geven.

Ook over de verdeling van de financiële last van de algemene bijstand (10 miljard gulden) wordt verschillend gedacht. De Graaf wil de nu bestaande verhouding 90 (rijk) – 10 (gemeenten) wijzigingen in 80 – 20 en krijgt daarvoor steun van de werkgevers. De andere commissieleden wijzen dit af, omdat ook na de wetswijziging de gemeenten slechts een geringe vrijheid bij het uitvoeren van de algemene bijstand krijgen.

Ginjaar-Maas over onderwijs kinderen migranten:

'Drie jaar les in de moedertaal'

● *Staatssecretaris Ginjaar-Maas: pleidooi voor basisonderwijs in de eigen taal.*

Van onze correspondent

DEN HAAG – Nell Ginjaar-Maas is niet van zins haar politieke loopbaan als staatssecretaris geruisloos af te sluiten. Voordat de deur van het ministerie van Onderwijs definitief achter haar in het slot valt, wil ze een 'pittige discussie' doen ontbranden over het onderwijs aan kinderen van migranten. „Het beste is deze kinderen in eerste instantie in hun moedertaal èn het Nederlands les te geven. Na drie jaar tweetalig basisonderwijs in de eigen taal kunnen ze geleidelijk aan overschakelen op het Nederlands". Zo luidt de kern van Ginjaars afscheidssurprise: een doorwrochte notitie over het wegwerken van de onderwijsachterstanden bij etnische minderheden.

Daarin breekt Ginjaar-Maas ook een lans voor handhaving van het omstreden onderwijs in de eigen taal en cultuur in de hoogste klassen in het basisonderwijs. Opmerkelijke standpunten voor een VVD-bewindsvrouw. „Toch verwacht ik ook mijn eigen partij met argumenten te kunnen overtuigen", lacht Ginjaar-Maas. Ook als 'gewoon' kamerlid? „Jazeker, ook als kamerlid".

Sinds 1970 kunnen kinderen van buitenlandse afkomst onderwijs krijgen in de eigen taal en cultuur. Het prille schoolvak is van meet af aan inzet geweest van een heftige factiestrijd. Voorstanders achten de lessen broodnodig voor de ontwikkeling van de eigen identiteit. Tegenstanders zien in apart onderwijs een struikelblok voor integratie. Inmiddels zwerven twee gezaghebbende adviezen over de werktafel van Ginjaar-Maas waarin het omstreden schoolvak flink wordt gekraakt.

Kritiek

„Louter symbolisch", luidt het vernietigende oordeel van de Adviesraad voor het basisonderwijs. Volgens de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid vergroot het onderwijs in de eigen taal zelfs de achterstand van anderstaligen, omdat er wekelijks 2,5 uur 'gewone' Nederlandse lestijd voor wordt opgeofferd.

„Dat is dus niet waar", reageert Ginjaar-Maas triomfantelijk. „Binnenkort publiceert het Instituut voor Toegepaste Sociale wetenschappen haar onderzoeksresultaten en daaruit blijkt dat migrantenkinderen geen essentiële schooluren missen door lessen in de eigen taal. Scholen hebben daar hele creatieve oplossingen voor gevonden. Bovendien blijkt uit onderzoek dat kennis van de eigen taal van groot belang is voor het leren van nieuwe talen", aldus Ginjaar-Maas.

Ginjaar-Maas benadrukt dat een glansrijke schoolcarrière staat of valt bij een goede beheersing van het Nederlands. „Daar is geen enkele twijfel over mogelijk. Daar gaat de discussie ook niet over. Alle inspanningen moeten gericht zijn op het beheersen van het Nederlands, daar is iedereen het over eens. De vraag is alleen hóe je dat bereikt. Mijn overtuiging is dat kinderen die geen enkele taal goed beheersen tussen de wal en het schip vallen. Veelal spreken jonge kinderen alleen de thuistaal. Daar moet je bij aansluiten door de kinderen in eerste instantie op te vangen in de moedertaal".

Bijleren

De filosofie is dat kinderen die hun eigen taal goed beheersen er gemakkelijker een taal bijleren. Pas na drie jaar basisonderwijs in twee talen kunnen de minderheden de overstap maken naar de gewone basisschool, waar Nederlands de voertaal is.

Daarmee wordt wel de vorming van 'zwarte' scholen in de hand gewerkt, beaamt Ginjaar-Maas. „Het heeft nadelen. Vooral op het platteland zal het soms moeilijk zijn om genoeg kinderen van één taalgroep bij elkaar te krijgen. Dus zal er meer gereisd moeten worden. Soms zullen 'gekleurde' scholen onvermijdelijk zijn, maar het is een tijdelijk verschijnsel. Na drie jaar kan iedereen weer naar de buurtschool."

Met haar betoog staat Ginjaar-Maas lijnrecht tegenover de Wetenschappelijke Raad èn de Adviesraad voor het basisonderwijs. Daar heerst de opvatting dat o.a. Turkse en Marokkaanse kinderen beter af zijn als de lesstof in één taal opgediend wordt. „Volgens mij liggen die conclusies veel genuanceerder. Meertaligheid heeft wel degelijk een meerwaarde", meent Ginjaar-Maas. „Vooral als je alle taallessen op elkaar afstemt. Dat betekent dat je bij Turks, Nederlands en Engels dezelfde structuur hanteert. Die structuur fungeert dan als hulpmiddel om welke taal dan ook snel op te pakken".

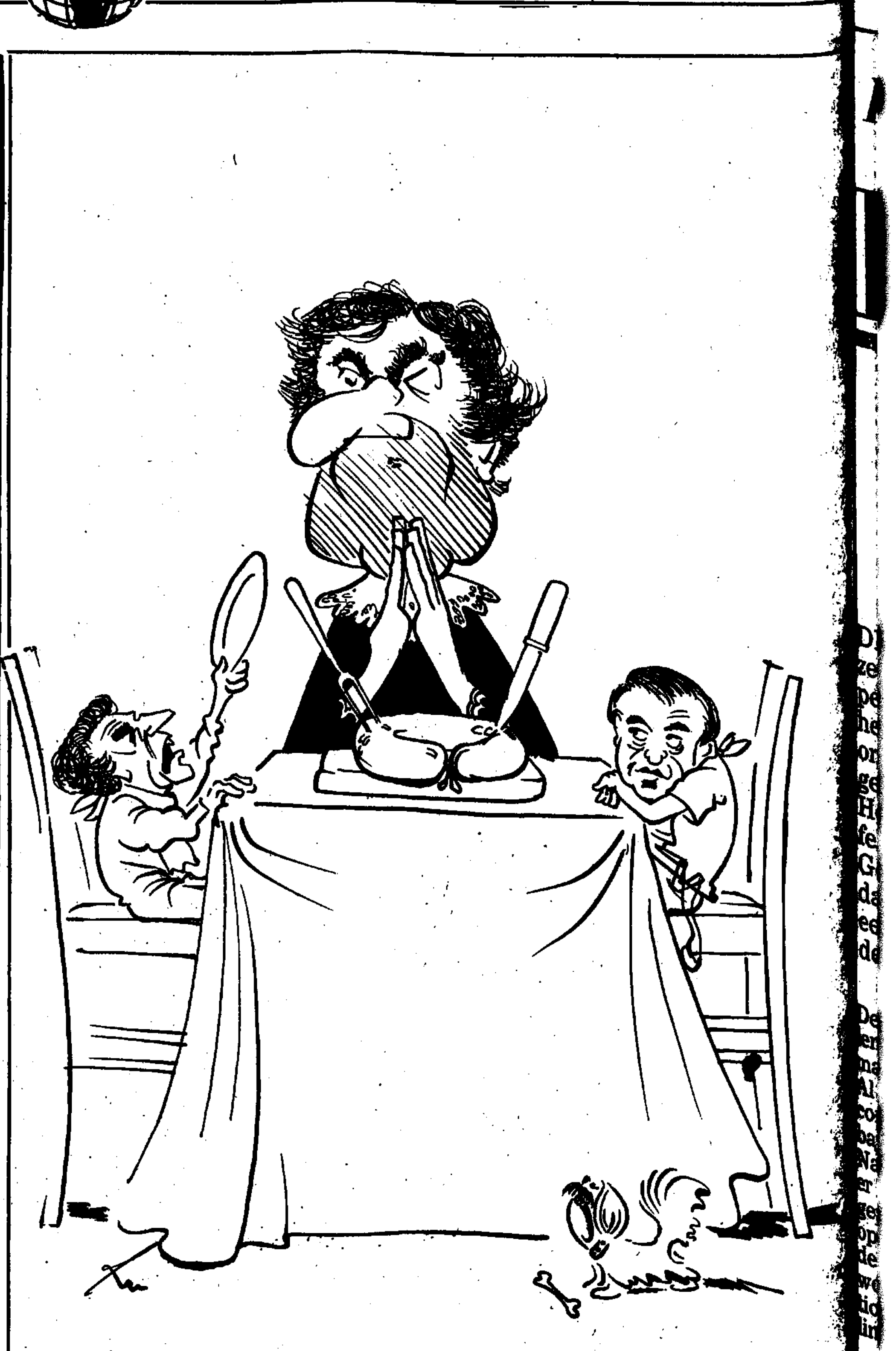
Garantie

Een absolute garantie dat met meertalig onderwijs de culturele minderheden hun onderwijsachterstand daadwerkelijk kunnen inlopen, durft Ginjaar-Maas niet te geven. „Ik geef toe, het ei van Columbus is nog niet gevonden, in het buitenland ook nog niet. Maar we zijn wel op de goede weg. Maar we hebben ervaring opgedaan met kinderen die thuis Fries spreken. Op school is de voertaal dan eveneens Fries, maar geleidelijk aan wordt er meer en meer Nederlands ingestopt. Men doet het daar zo en het werkt perfect".

Na de eerste drie jaar basisonderwijs wil Ginjaar-Maas de lessen in de eigen taal terugbrengen tot wat nu het onderwijs in de eigen taal en cultuur is. Onderzoek wijst echter uit dat Spaanse, Turkse of Marokkaanse kinderen ondanks lessen in de eigen taal nauwelijks iets op papier krijgen in hun moedertaal. Ginjaar-Maas: „Je kunt je afvragen of het voor een Spaans kind van de tweede of derde generatie wel zo nodig is om perfect Spaans te kunnen schrijven. Je kunt je afvragen of dat de doelstelling moet zijn."

De achterstand van minderheden in het onderwijs is er sinds de invoering van de lessen in de eigen taal verder niet minder op geworden. „Daarom moet de nadruk liggen op onderwijs in de eigen taal en minder op de eigen cultuur. De effectiviteit moet vergroot worden", aldus Ginjaar-Maas die niet gelooft in het failliet van de lessen in de eigen taal.

Voor haar staat één ding vast: voor de taalontwikkeling is het funest een kind abrupt los te rukken uit zijn eigen cultuur als het zich de Nederlandse cultuur nog niet eigen heeft gemaakt. Ze hoopt en verwacht („want het is een goede notitie die ik binnenkort uitbreng") dat haar werkstuk de machtswisseling op het departement overleeft. Dan kan Ginjaar-Maas het zendingswerk voor haar rekening nemen. Want het zijn vooral de liberalen die nog bekeerd moet worden.

Deel activiteiten wordt stilgelegd

TV-dominee Roberts zwaar in het rood

WASHINGTON – Het gaat snel bergafwaards met de eens zo bloeiende electronische kerken in de VS. Een van de belangrijkste TV dominees Oral Roberts moet een deel van zijn operaties staken wegens geldgebrek. Roberts heeft deze week aangekondigd dat hij zijn christelijke ziekenhuis en medische faculteit in Tulsa, in de staat Oklahoma, moet sluiten wegens een schuld van 25 miljoen dollar (54 miljoen gulden).

De giften van Roberts' televisiekijkende publiek zijn sterk teruggelopen. Dat is volgens hem te wijten aan geestelijke scepsis van de kijkers als gevolg van de schandalen waarin een aantal van zijn collega's zijn verwikkeld. De voormalige TV dominee Jim Bakker staat op het ogenblik terecht wegens fraude en belastingontduiking. Jimmy Swaggart was het vorig jaar verwikkeld in een sexschandaal.

Roberts kwam twee jaar geleden zelf in opspraak toen hij zijn televisiepubliek om een miljoen dollar vroeg voor zijn electronische kerk en zijn medische faculteit en ziekenhuis. Als het geld er niet kwam, zei Roberts, zou God hem tot zich roepen, en sloot zich op in een toren waar hij bad voor financiële bijdragen. Dat werd gezien als een vorm van morele chantage die heeft bijgedragen tot de teruggang van de electronische kerken in Amerika.

Roberts heeft aangekondigd dat ondanks de vele oproepen en gebed er onvoldoende geld is om zijn kostbare operaties voort te zetten, en dat hij zijn eigen huis zal verkopen om de schuld althans gedeeltelijk te kunnen betalen.

Op 'steenworp' afstand van paleis Soestdijk je afscheidsreceptie houden waar de top van gezagdragend Nederland je de hand komt schudden, dat is niet voor iedere ambtenaar weggelegd bij zijn of haar pensionering. Maar voor het hoofd van de veiligheidsdienst van het Koninklijk Huis, de Baarnse kolonel E. Spierenburg, werd maandag in aanwezigheid van prinses Juliana en prins Bernhard een uitzondering gemaakt. Achttien jaar lang volgde hij de koninklijke familie op de voet. In zo'n periode ontwikkelt zich een band. Soms zijn het staatshoofd en de veiligheidsdeskundige het grondig met elkaar oneens over de mate van bescherming. „Conflictsituaties behoren tot de uitzondering", zegt Spierenburg. Een verschil van mening wordt zonodig in een persoonlijk gesprek behandeld. In de onderlinge verhouding is de ambtenaar dan in het nadeel. „De koningin krijgt vaak gelijk".

Hoofd veiligheidsdienst Koninklijk Huis met pensioen

'Je bent dankbaar als er weer niets is gebeurd'

Van onze correspondent

BAARN – De zestigjarige kolonel Spierenburg is nog niet echt bekomen van de inspannende afscheidsreceptie en bijbehorende feestelijkheden. Om drie uur 's nachts lag hij in bed. „Maar zo'n dag maak je maar eens in je leven mee". Een dag waarbij de rollen waren omgedraaid. De VIPs die normaal bescherming genieten in de schijnwerpers, kwamen massaal de man uitzwaaien wiens beroep het was om zo (on)opvallend mogelijk aanwezig te zijn als lijfwacht.

Is het eigenlijk wel een mooi beroep als Spierenburg de beveiliging voor de leden van de koninklijke familie zelf 'een straf' noemt? „Mooi is niet het juiste woord. Het vak heeft een vage voldoeningsfactor. Je ziet weinig resultaat. Je bent dankbaar als er weer een dag voorbij is en er niets is gebeurd".

„Ieder mens heeft zijn vrijheid lief. Geschaduwd worden door anderen is een inbreuk op de privacy. In de beschermde omgeving van de woonpaleizen heeft de koninklijke familie een redelijk niveau van vrijheidsbeleving". Buiten die muren komt het extra op de bewaking aan. Met de honderd personeelsleden kan de beveiligingsdienst het werk niet aan. „Studerende prinsen moeten dag en nacht worden bewaakt. Dit betekent structureel overwerk met de huidige bezetting. Bij de politie kunnen ze de mensen naar huis sturen en een zaak laten liggen. Wij moeten erbij blijven. De jeugd leeft anders. Mijn dochter gaat ook 's avonds om elf uur de deur uit om met vrienden ergens wat te drinken".

Uitbreiding

Het stelselmatige overwerk van de dienst is volgens Spierenburg niet langer aanvaardbaar. Een uitbreiding tot honderdvijftig man acht hij nodig. „Ik geloof ook wel dat er binnen afzienbare tijd oplossingen komen. Op het ministerie is men op de hoogte. Er zijn gespannen mensen bij de dienst, die duidelijk tegen de grens aan zitten. Rust hebben ze nodig. Daar komen ze niet aan toe door al dat overwerk. De motivatie is bijzonder goed, maar ook daaraan zijn natuurlijk grenzen".

Het blijkt niet makkelijk te zijn om hoog gekwalificeerd beveiligingspersoneel te werven onder de rijkspolitie. Het huidige aantal formatieplaatsen kan niet eens worden gevuld. „Mensen die bij de dienst werken en na verloop van tijd terug willen, zijn in het nadeel bij sollicitaties. Ze zijn te gespecialiseerd in vergelijking met anderen. Een andere factor is dat er ook hoge eisen aan kandidaten voor de veiligheidsdienst worden gesteld. Alles is erop gericht om in te grijpen op dat ene moment dat hopelijk nooit komt".

Incident

In zijn tijd hebben zich met leden van 'Oranje' nooit direct-levensbedreigende situaties voorgedaan. Ook niet vier jaar geleden toen zich een ernstig incident voordeed, waar Spierenburg niet op in wil gaan. „Ons werk wordt steeds moeilijker in deze tijd van verharding en agressie in de maatschappij".

De kolonel is het zwaarst op de proef gesteld bij de rumoerige troonswisseling in 1980. Hij noemt het vanwege de uitgebreide voorbereidingsperiode een hoogtepunt in zijn carrière. „Ik heb toen wel in spanning gezeten. Onrustige uurtjes, ja. De horde was tot de Dam opgerukt. Je kon ze horen in het paleis. En ze zijn tot de laatste grens gekomen". Een ingecalculeerde evacuatie van het paleis hoefde niet te worden uitgevoerd. Na lang nadenken zegt Spierenburg dat men destijds niet op het punt heeft gestaan om uit te wijken. „Er was nog voldoende ruimte bij het paleis om weg te komen".

Emotioneel heeft Spierenburg nog een andere herinnering aan de abdicatie. „Ik zal niet gauw het ogenblik vergeten dat Juliana haar besluit aan mij bekend maakte. Dat was een indrukwekkend moment".

Spierenburg, die zichzelf „een werkslaaf" noemt, maakte in zijn functie ook bijna alle staatsiebezoeken mee sinds 1971. „Het was eigenlijk slopend, je kwam altijd afgedraaid terug. Je moest ieder moment alert zijn".

Gorbatsjov

De verstandhouding met buitenlandse veiligheidsdiensten is niet altijd makkelijk. „Grote manifestaties, zoals bij voorbeeld het bezoek van president Bush, trekken veel andere VIPs aan die allemaal eigen bewaking hebben. Iedereen vindt zijn eigen VIP het belangrijkste. Maar bij paniek weten de Nederlanders niet wat de Amerikanen gaan doen. Het ontbreken van de bevelsvoering baart mij zorgen".

Ieder land pakt zijn 'security' anders aan. Wordt de president van de VS ondergeschikt gemaakt aan het veiligheidsbelang, voor de Nederlandse vorstin moet juist zoveel mogelijk vrijheid worden ingebouwd. „Dat kan in ons land gelukkig ook. Het koningshuis wordt gerespecteerd. Bij het publiek is er daarom ongetwijfeld sprake van sociale controle. Dat is onze grootste kracht".

Als hij mocht kiezen tussen het bewaken van Bush of Gorbatsjov, dan zou hij de laatstgenoemde nemen. „Beveiliging in een totalitair bestel lijkt gemakkelijker". Alleen het onvoorspelbare gedrag van Gorbatsjov tijdens buitenlandse reizen wanneer hij zich plotseling in de menigte begeeft, vindt Spierenburg „een crime" voor iedere beveiligingsbeambte.

Schipperen

Het hoofd van de beveiliging van de leden van de Nederlandse koninklijke familie moet in zijn werk altijd schipperen tussen twee bazen. „Ik moet de politiek verantwoordelijke minister 'veilig stellen'. Want als er wat fout gaat wordt hij erop aangesproken. En dan moet er altijd wel een Barbertje worden gehangen".

„Ik heb de opdracht van de minister om de veiligheid te verzekeren, maar ik moet ook rekening houden met de wensen van de vorstin. Dat is een afweging van belangen". Indien nodig is er rechtstreeks contact met de koningin over de planning van de beveiliging. „Conflictsituaties behoren tot de uitzondering", zegt Spierenburg. Een verschil van mening wordt zonodig in een persoonlijk gesprek behandeld. In de onderlinge verhouding is de ambtenaar dan in het nadeel. „De koningin krijgt vaak gelijk", erkent hij.

In het aan hem toegekende erekruis verbonden aan de Huisorde van Oranje ziet Spierenburg een beloning voor de inzet van alle medewerkers van de beveiligingsdienst. „Het is immers teamwork".

Per 1 september is de rijkspolitieman, zoals het officieel heet, met functioneel leeftijdsontslag gegaan. Stilzitten is niet de stijl van Spierenburg. „Ik heb samen met oud-collega Knijff een maatschap opgericht. We gaan ons onder meer bezighouden met advisering over beveiliging van panden en mensen". Daarnaast is binnenkort zijn benoeming als provinciaal voorzitter van het Rode Kruis in Utrecht te verwachten.

„Ook wil ik meer aandacht aan vrouw en kinderen schenken want die zijn schromelijk te kort geschoten. Dat weet ik heel goed".

Krachtmeting tussen Gorbatsjov en conservatieve partijvleugel

Kremlin gaat gistend nationalisme te lijf

April: Tiflis eert zijn doden. Inwoners van de Georgische hoofdstad leggen bloemen en ontsteken kaarsen op de plaats in de stad, waar tijdens onlusten een aantal betogers door het brute optreden van het leger om het leven kwam. Het tumult kostte aan zestien mensen het leven. Tien van hen waren vrouwen. De onlusten in Georgië begonnen, toen demonstranten burgers van de enclave Abchazië bekritiseerden. Dezen wilden onafhankelijk worden, omdat zij door Georgiërs zouden worden gediscrimineerd. Op hun beurt protesteerden de Georgiërs tegen de „te grote inmenging in hun aangelegenheden door Moskou." Later bleek dat de beslissing om bij de betogingen in Tiflis militairen in te zetten door politici was genomen tegen de zin van de militaire bevelhebber.

Van de redactie buitenland

DEN HAAG – Moskou heeft eindelijk besloten de tanden te zetten in het taaiste probleem waarmee de Sovjetunie te kampen heeft: het nationaliteitenprobleem. Na lang aarzelen heeft het Kremlin het Centraal Comité van de partij bijeengeroepen om te praten over een oplossing voor de etnische tegenstellingen die het Sovjetrijk verscheuren.

Het nationaliteitenplenum, dat dinsdag begint, zal ongetwijfeld uitlopen op een krachtmeting tussen Sovjetleider Michail Gorbatsjov en de conservatieve vleugel van de partij, die vindt dat hij de teugels veel te ver heeft laten vieren. Maar of de bijeenkomst een oplossing voor de etnische conflicten zal bieden, mag worden betwijfeld.

De speciale zitting van het partijparlement stond al lang op de agenda, maar werd steeds weer uitgesteld. Al begin vorig jaar, nog voordat het conflict tussen Armenië en Azerbajdzjan rond de Armeense enclave Nagorny-Karabach uitbarstte, werd er over een nationaliteitenplenum gesproken. Maar de kwestie werd op de lange baan geschoven, omdat de partij het intern niet eens kan worden over de aanpak van het nationalisme en de etnische tegenstellingen in dat land.

Ontreddering

Met het verstrijken van de tijd is het steeds meer gaan gisten en borrelen in het „laboratorium voor de vriendschap der volkeren," zoals de Sovjetunie in het opgetogen communistische jargon uit de tijd van Stalin nog werd genoemd. Overal zijn oude vetes opgelaaid: tussen de christelijke Armeniërs en de islamitische Azerbajdzjanen, tussen de Georgiërs en de Abchazen, tussen de Oezbeken en de Turkse Mescheten en natuurlijk tussen bijna al deze volken en de Russen, de „grote broer" in het Sovjetgezin waaraan iedereen een hekel heeft.

De etnische conflicten hebben al aan honderden mensen het leven gekost en in de Kaukasus een ware volksverhuizing teweeggebracht. Sinds het uitbreken van de strijd om Nagorny-Karabach zijn honderdduizenden Armeniërs uit Azerbajdzjan gevlucht en omgekeerd. Bij de ruim 300.000 vluchtelingen in de Transkaukasische republieken komen nog eens zo'n 15.000 Turkse Mescheten, die dit voorjaar ijlings uit de Fergana-vallei in Oezbekistan naar het Europese deel van de Sovjetunie moesten worden geëvacueerd, nadat gewapende Oezbeken een klopjacht op hen waren begonnen. „De Sovjetunie krijgt te maken met rassenscheiding," constateerde een journalist van het hervormingsgezinde blad Ogonjok onlangs ietwat beschaamd.

Moskou heeft al bijna 40.000 man speciale troepen van het ministerie van binnenlandse zaken (MVD) naar de verschillende brandhaarden gestuurd om de bevolkingsgroepen uit elkaar te houden. In Oezbekistan lijken de MVD-troepen de situatie onder controle te hebben, maar daarvan is in Nagorny-Karabach, dat nu onder rechtstreeks bestuur van Moskou staat, geen sprake.

Het economische leven in de Armeense enclave is volledig ontwricht door een reeks stakingen en de sfeer is zo gespannen dat er volgens de door Moskou benoemde gouverneur, Arkadi Volski, een „burgeroorlog" in het gebied dreigt.

Verwijten

De etnische onlusten hebben de positie van Gorbatsjov danig ondermijnd. De conservatieve vleugel van de partij, onder leiding van Jegor Ligatsjov, vindt dat Gorbatsjov veel te ver is gegaan met zijn hervormingen en het voortbestaan van het Sovjetimperium op het spel heeft gezet. Vooral de nationalistische volksfronten die in vrijwel alle republieken zijn opgekomen zijn hun een doorn in het oog.

De orthodoxe vleugel beschouwt de volksfronten, die officieel de perestrojka zeggen te ondersteunen, als een soort Paard van Troje, waarmee Gorbatsjov een club „separatisten" in huis heeft gehaald. Helemaal onterecht is het verwijt niet: de Baltische volksfronten maken er geen geheim van dat zij niet zozeer uit zijn op hervorming van het Sovjetstelsel, alswel op afscheiding en onafhankelijkheid.

Moskou heeft de nationalistische beweging in de Baltische republieken steeds hun gang laten gaan, maar onder druk van de conservatieven begint de partij zich nu wat harder op te stellen tegen het nationalisme in de Oostzeestaten. De druppel die de emmer deed overlopen waren de massale betogingen voor onafhankelijkheid bij de vijftigste verjaardag van het Molotov-Ribbentrop Pact op 23 augustus. Enkele dagen later gaf het Centraal Comité een dreigende verklaring uit waarin de Baltische landen te verstaan werd gegeven dat het afgelopen moest zijn met de „nationalistische hysterie".

Nachtmerrie

De waarschuwing aan het adres van de opstandige Balten werd gevolgd door twee donderpreken van de leiders van de conservatieven in het Kremlin: Ligatsjov en ex-KGB-chef Viktor Tsjebrikov. In een vraaggesprek voor de televisie waarschuwde Ligatsjov dat de maat vol is voor Moskou en dat het hoog tijd wordt de eenheid in de partij te herstellen. Daarmee richtte hij zich vooral tot de Baltische partij-afdelingen die nauw samenwerken met de nationalisten en steeds verder verwijderd raken van het Kremlin.

In de Litouwse partij gaan zelfs stemmen op de banden met de moederpartij te verbreken en op eigen benen voort te gaan. Het vooruitzicht dat de partijafdelingen in de republieken zich losmaken van Moskou is een nachtmerrie voor iedere rechtgeaarde communist in de Sovjetunie, inclusief Gorbatsjov.

Te oordelen naar het kanongebulder van de afgelopen weken, hebben de conservatieven het initiatief in het Kremlin. Maar of zij sterk genoeg zijn om Gorbatsjov te dwingen het roer om te gooien moet nog blijken op de bijeenkomst van het Centraal Comité.

Het partijparlement gaat praten over een document dat de plechtige titel draagt: „Het nationaliteitenbeleid van de partij in de huidige omstandigheden". Het stuk, dat vorige maand – veel later dan beloofd – door de partij werd gepubliceerd, draagt onmiskenbaar het glasnoststempel van Gorbatsjov, maar bevat zulke vage voorstellen dat noch de conservatieven, noch de nationalisten er vrede mee kunnen hebben.

Toezicht

In het stuk erkent de partij dat er in de praktijk maar weinig terecht is gekomen van de soevereiniteit die de vijftien Unie-republieken volgens de grondwet hebben. Daarin wil Gorbatsjov nu verandering brengen door de bevoegdheden tussen het centrum en de republieken anders te verdelen onder het motto: „Zonder een sterke unie geen sterke republieken en zonder sterke republieken geen sterke unie".

Allereerst moeten de republieken meer zeggenschap krijgen over het economische beleid dat nu nog grotendeels in Moskou wordt bepaald. Verder wil Gorbatsjov de republieken het recht geven besluiten van Moskou op te schorten als die inbreuk maken op de soevereine rechten van de republiek. Om eventuele verschillen over de bevoegdheden van Moskou en de republieken op te lossen, moet er een Commissie voor Constitutioneel Toezicht komen, aldus het document.

Verzet

Het voorstel voor een constitutioneel hof dat als een soort scheidsrechter moet optreden tussen Moskou en de Unie-republieken, zal ongetwijfeld op verzet stuiten van de Baltische vertegenwoordigers. De drie Oostzee-republieken hebben zichzelf al het recht toegekend alle wetten uit Moskou die hen niet aanstaan niet van toepassing te verklaren op hun grondgebied en beschouwen het voorstel dan ook als een stap terug.

Hetzelfde geldt voor de bepaling dat „iedere burger van een van de republieken tegelijk een burger van de Sovjetunie" is. En dus overal in de Sovjetunie aanspraak kan maken op dezelfde rechten als de plaatselijke bevolking.

„Het bevoordelen van een persoon en het beperken van de rechten van een andere op grond van nationaliteit, religie, taal of de vraag hoe lang hij in een republiek woont, is ontoelaatbaar," aldus het document. Met deze bepaling komt de partij de Russische minderheden in de niet-Russische republieken tegemoet, die bang zijn dat de nationalistische bewegingen hun rechten willen beknotten. Zoals in Estland waar onlangs een nieuwe kieswet van kracht werd die het stemrecht van de niet-Estse bevolking aanzienlijk beperkt.

In het document worden de etnische onlusten voor een groot deel op het conto van Stalin geschreven, die tijdens de Tweede Wereldoorlog een hele reeks volken – zoals de Volga-Duitsers, de Mescheten en de Krimtartaren – naar Centraal-Azië liet deporteren. Maar concrete voorstellen om dit probleem op te lossen doet de partij voorzichtigheidshalve niet, om te voorkomen dat er nieuwe conflicten ontstaan. In de gebieden waar deze volkeren oorspronkelijk woonden, bestaat namelijk veel verzet tegen hun terugkeer.

Het ziet er evenmin naar uit dat de partij een oplossing heeft voor de minderheden die in Georgië en Azerbajdzjan wonen. Volgens het ontwerpprogramma van de partij moeten de rechten van de autonome gebieden en republieken meer inhoud krijgen. Maar wanneer de Abchazen, die een autonome republiek hebben in Georgië, meer zelfstandigheid krijgen, zal dat ongetwijfeld tot woedende reacties van de Georgiërs leiden. Omgekeerd zijn de Abchazen bang dat zij het slachtoffer zullen worden van de belofte van Moskou dat de Unie-republieken, waaronder Georgië, meer macht krijgen.

Vervanging activiteiten schept nieuwe verplaatsingsbehoefte

TNO: meer telecommunicatie geeft meer autokilometers

Van onze redactie economie

DEN HAAG – Meer mogelijkheden in de telecommunicatie hoeven zeker niet automatisch te leiden tot mindere mobiliteit. Zeker op kortere termijn zal de Nederlandse automobilist niet minder kilometers gaan maken. Op langere termijn zullen telecommunicatieve voorzieningen het lijfelijk overbruggen van afstanden voor een deel kunnen vervangen. Maar dan gaat men meer (auto)rijden in vrije tijd. Dit alles geldt overigens bij ongewijzigd beleid.

Een en ander blijkt uit het rapport 'Invloed van telecommunicatie op verkeer en vervoer; gevolgen voor energie en milieu' dat bij TNO is gemaakt. In dit onderzoek werden vragen betrokken als die naar de gevolgen van de ontwikkelingen in de informatietechnologie voor de werkende bevolking en het vervoer van goederen. Of die gevolgen wel zo groot zijn als wel eens gedacht betwijfelen de onderzoekers. Er treden ook andere, verrassende, effecten op.

Het onderzoek gaat uit van enkele vooronderstellingen. De situatie wordt geschetst in de jaren 2000 en 2025, voor achtereenvolgens een hoge en een lage economische groei. Volgens de berekeningen neemt de mobiliteit, zonder de invloed van telecommunicatie, tot 2000 met 14 procent toe bij lage en met 35 procent bij hoge groei. Tot het jaar 2025 wordt zelfs aan achtereenvolgens 43 en 77 procent gedacht.

Pas na 2000

Als de telecommunicatie wel in de prognoses wordt betrokken en mogelijk (meer) werknemers van huis uit gaan werken, worden de cijfers anders. Maar tot 2000 zijn er nauwelijks veranderingen in de mobiliteit. Oorzaak is het nog uitblijven van de noodzakelijke voorzieningen (zoals een netwerk voor gecombineerde spraak-, beeld- en geluidscommunicatie), hoge tarieven en lange gewenningstijd.

Pas na het jaar 2000 kan de invloed van nieuwe voorzieningen in telecommunicatie goed merkbaar worden, schat het TNO-rapport. Bij een lage economische groei stijgt de mobiliteit niet met 43, maar met 40 procent en bij een hoge groei niet met 77, maar met 68 procent.

Men voorziet wel verschuivingen. Telecommunicatie doet bestaande mobiliteit dalen. Maar er komen nieuwe verplaatsingen, waarvan de resultaten een deel van de bereikte 'besparingen' te niet doen. Thuiswerken, thuisbankieren (zelf alle betalingen doen) en telewinkelen verminderen de mobiliteit. Daardoor, zo is berekend, vermindert het aantal kilometers tegen het jaar 2025 bij lage economische groei met acht en bij hoge met 25 procent.

Vrije tijd

Maar telecommunicatie zal er ook voor zorgen dat mensen zich meer gaan verplaatsen. Want al die zaken die ze van huis uit verrichten, leveren meer vrije tijd op. En dan wil men in die vrije tijd van huis: sporten, (recreatief) winkelen, naar vrienden en (meer) met vakantie. Zakenlieden zullen, na steeds frequenter met verre relaties in televerbinding te staan, behoefte hebben die relaties eens persoonlijk te zien. Dergelijke 'generatie-effecten' zorgen bij lage groei voor vijf procent meer kilometers en bij hoge groei voor 15 procent.

Een soortgelijke prognose is gemaakt voor het goederenvervoer. Betere afstemming van transporten doet het aantal zogeheten lege ritkilometers dalen. Dat kan een besparing tot 35 procent geven. Het aantal goederenvervoerkilometers vermindert door het gebruik van telecommunicatie met drie tot zeven procent.

Tegelijkertijd zijn bedrijven door de betere logistiek geneigd hun voorraden te verminderen. Dit betekent kleinere transporten en dat kan acht procent meer kilometers opleveren.

Energie

Ontwikkeling van de telecommunicatie kan het energieverbruik voor goederen en personenvervoer tot 2025 doen verminderen met zes procent bij hoge en drie procent bij lage economische groei. De uitstoot van gassen neemt bij hoge economische groei ongeveer 10 procent af; bij lage groei ongeveer de helft. Duidelijk is volgens de onderzoekers wel dat de nieuwe verplaatsingen zich op andere tijden afspelen, zodat files kunnen verminderen. Nadeel is wel dat men vaker de auto pakt in plaats van de trein, omdat het veelal om vrije tijdsbesteding gaat.

De onderzoekers denken dat de overheid sterk de vervanging van verplaatsingen moet bevorderen. Een beleid dat de verkeersstromen (verder) afremt is dan van belang. Moeilijker is echter greep te krijgen op het verkeersgedrag in vrije tijd. Want het zal lastig, zo niet onmogelijk zijn in dit opzicht de bestedingsvrijheid te beperken. Alleen met politiek impopulaire maatregelen kan iets worden bereikt.

Personeel aangeboden

Drs. H. Zwart, Beëdigd VERTALER in de Indon. Taal. Tel. 071-143721.

Leerling KAPSTER 1e jaars KMBO zkt werk in kapperszaak 4dgn p.wk 04492-1886

AANNEMER realiseert voor u alle nieuwbouw, verbouwingen, renovatiewerken. Referenties aanwezig. Tel. 04490-49787, 19.00-21.00 uur.

Ned. secr., 26 jr., 6 jr. erv., kennis van Engelse, Franse en Duitse taal, bek. met o.a. Word Perfect, zkt. vast werk voor 40 uur p/wk. Br.o.nr. B-2005 L.D. Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

DRUMMER zoekt aansluiting. Tel. 045-463245.

Handige j. man, 18 jr., zoekt WERK voor zaterdags, MTS-B, erv. in bouw- en landbouwbedr. Tel. 045-727084, na 13.00 u.

CV MONTEUR kan nog werk aannemen 045-413773.

TAXI te dur, geen vervoer, geen nood. Speciaal voor alle mensen met een smalle beurs. Rijdt man met luxe Mercedes u goedkoop overal heen. Alleen op afspraak. Bel voor inl. 045-219985.

Voor al Uw BOUWPLANNEN; Ontwerp, begroting, berekeningen, vergunningen en subsidie aanvragen. Tel. 045-460392.

EENMANSORKEST voor alle gelegenheden. Tel. 04754-83464.

Vermist/Gevonden

Verloren 14-8 jl. Gouden Certina DAMESHORLOGE omg. Douvenrade-Hrl. t.b.t. b. Douvenrade 1 kamer 714.

Mededelingen

Zie je je kind ook zo weinig. Bel de
Mannenlijn
di 15-18, ma & do 20-23 uur
020 - 25 22 25

Personeel gevraagd

Administratief-medewerkster
Schriftelijke sollicitaties met vermelding telnr. TEHA Isolatie, Asterstr. 103, 6163 TS Geleen. Tel. 04490-41858.

Wij zoeken voor Geilenkirchen/Gangelt op korte termijn
Verpleegkundigen A/B (M/V)
Bejaardenverzorgers(sters)
Ziekenverzorgers(sters)
Telefonisch aanmelden: Gerontopsychiatrische Pflegeheime "Huas Beatrix" Pestalozzistrasse 25, 5130 Geilenkirchen. Tel. 0949-2451-2017.

Dancing Peppermill
vraagt
Buffetbediende M/V
All-round of leerl. medewerker(M)
Aanmelding: Vrijdag of zaterdag tussen 8.30 en 10.00 uur. Beitel 90, Heerlen.

Autoschade Hanneman Kerkrade. Tel. 045-452666 zoekt op korte termijn ervaren
Autospuiter
Aanmelden na tel. overleg.

Met spoed gevraagd!!!!!!!
Wegens de enorme vraag naar onze produkten, vragen wij met spoed:
Aspirant Adviseurs M/V
voor de buitendienst die, bij gebleken geschiktheid de klanten adviseren over begrafenisverzekeringen in België. Na een inwerkperiode bestaat de mogelijkheid tot een vast dienstverband. Kandidaten, die in bezit zijn van een auto en een gezonde inzet, kunnen rekenen op een meer dan normale provisie.
Reacties aan U.B. verzekeringen, Boskant 93, 2350 Vosselaar (B). Tel. 09-3214617364.

Huisartsengroepspraktijk (omg. Heerlen) zoekt per 1 okt. of zo spoedig mogelijk
Ervaren Doktersassistente
voor een dienstverband van 32 uur p.wk. Opleiding MDGO vereist. Ervaring met automatisering strekt tot aanbeveling. Sollicitaties met opgave van referenties gaarne binnen een week. Br.o.nr. B-1980 Limb. Dagbl. Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Speed
Opleiding examen Drogist zoekt voor 't nieuwe schooljaar:
Drogist m/v
die zijn of haar kennis wil doorgeven aan onze leerlingen. Tel. 058-132370.

Tempo-Team Uitzendbureau
heeft per direkt werk voor:
Bakkerijmedewerkers m/v
voor een bedrijf in Brunssum. De kandidaten zijn voor een of meerdere dag-, middag-, of nachtdiensten per week beschikbaar. Wilt U een goed betaalde baan, dan kunt u direct aan de slag.
Voor informatie:
045-71 83 66, Wilma Smaling, Heerlen, OP DE NOBEL 1.

Gevraagd
Betontimmerlieden en leerling betontimmerlieden
H. Hermens B.V. Aannemer van betontimmerwerken Rdr. Hoenstr. 200, 6433 EH, Hoensbroek. Tel. 045-211756

Gevraagd voor direct
Productiepersoneel
18-22 jaar. Aanmelden: Snyders Vleeswarenfabriek, Heirweg 4, Born. Tel. 04498-53037.

TREFCENTRUM BRUNSSUMMERHEIDE BV welke het horeca-gedeelte exploiteert van de OPENBARE GOLF BRUNSSUMMERHEIDE zoekt met ingang van 1 november een
Hulp Algemene Dienst M/V
Tot zijn/haar taak behoort o.a.: het bewaken van het gebouw, het uitvoeren van lichte schoonmaakwerkzaamheden, het bevoorraden van de diverse horeca-afdelingen, alsmede het magazijnbeheer.
Aanvangstijden in overleg.
Brieven binnen 14 dagen sturen naar:
TREFCENTRUM BRUNSSUMMERHEIDE B.V.
Postbus 9, 6440 AA, Brunssum.
T.a.v. Dhr. F.J.M. America

FRISSEN b.v.
Valkenburg a/d Geul
Op korte termijn vragen wij:
twee landbouwmachinemonteurs
FUNCTIE-EISEN:
*technische opleiding genoten
*bereid om hydrauliek en electronica cursussen te volgen
*meerjarige ervaring in de agrarische sector
*rijbewijs BE
*positieve en actieve instelling
Sollicitaties richten aan:
Frissen, Postbus 123, 6300 AC Valkenburg-Houthem t.a.v. dhr. G. Frissen, tel. 04406-40338.

Gevraagd door de versafdeling vlees- vleeswaren- broodkaas
verkoopster
met ervaring voor plusm. 30 uur per week. Salaris in overeenstemming met de C.A.O. Van Velzen Plusmarkt, Houbeneindstr. 2a, Munstergeleen, tel. 04490-15976.

Gevraagd vlotte, accurate en representatieve
dierenartsassistent(e)
part-time
Uitsluitend schriftelijke sollicitaties naar:
Dierenkliniek Overhoven
Mw. J. Bormans, dierenarts
Hillenraedtstr. 37,
6136 BR Sittard.

Met spoed gevraagd
Autobus- en touringcarchauffeurs
Voor het verrichten van groeps- en tourvervoer. Liefst uit omgeving Geleen, Sittard, Susteren. Aanmelden na telefonisch overleg
Schmitz Reizen Handelsweg, 6114 BR, Susteren
Telefoon 04499-1055

T.T.L. Schoon
Precisie en kwaliteit
onstaan uit een kombinatie van moderne techniek en bijzondere ambachtelijke bekwaamheid. Daardoor is optimale tandtechniek geen kwestie van toeval meer. Ook in de toekomst willen wij hiervoor garant staan en gezien onze geplande uitbreiding, zijn er vacatures voor:
Allround Prothesetechnici M/V
Wij bieden een ultra modern laboratorium, goede doorgroei en leer mogelijkheden binnen het bedrijf. Indien U denkt aan bovenstaande omschrijving te kunnen voldoen kunt u zich wenden tot: TTS Zandweg 11, 6417 AS, Heerlen. Telefoon 045-423345

wij zoeken
Ervaren naaisters
Gelieve op maandag 18 september 1989 tussen 9.00 uur en 12.00 uur mondeling te solliciteren bij de Firma A.J. Hendriks B.V, Schelsberg 88 te Heerlen.
Zonder ervaring met industrienaaimachines is het onnodig te solliciteren.

Tempo-Team Uitzendbureau
heeft werk voor:
Hoge-druk spuiters m/v
voor een bedrijf in de omgeving van Geleen. Wij zoeken kandidaten met werkervaring in hogedrukspuiten, die eventueel in bezit zijn van een certificaat of diploma. Er wordt gewerkt in 2-ploegendienst. De werktijden zijn van 8.00-19.00 uur en van 20.00 - 7.00 uur. Kandidaten die enige ervaring hebben met zandstralen kunnen ook reageren. Wij bieden U een goed salaris en prima secundaire arbeidsvoorwaarden. Deze banen zijn per 27 september en zullen tot 20 oktober duren.
Voor informatie:
04490 - 5 61 56 Harry Hollanders,
Geleen, Rijksweg Zuid 1a.

Tempo-Team Uitzendbureau
heeft werk voor:
Industriële schoonmakers m/v
voor een bedrijf in de omgeving van Geleen. Wij zoeken kandidaten met werkervaring in de industriële schoonmaak met name in de petro-chemie. U gaat werken met steamcleaners en roterende staalborstels. Het werk vindt plaats op verschillende hoogtes, dus U hebt geen hoogtevrees. Er wordt gewerkt in 2-ploegendienst. De werktijden zijn van 8.00 - 19.00 uur en van 20.00 - 7.00 uur. Wij bieden U een goed salaris en prima arbeidsvoorwaarden. Deze banen zijn per 27 september en zullen tot 20 oktober duren.
Voor informatie:
04490- 5 61 56, Harry Hollanders,
Geleen, Rijksweg Zuid 1a.

Technicum Uitzendburo
zoekt voor enkele langdurige projecten
(hulp)electromonteur
(hulp)bankwerker
De projecten zijn in de omgeving van Rotterdam, Arnhem en Geleen. Inl. Technicum Rotterdam, 010-4780466.

dienstverlenend bureau zoekt een
Serieuze Gegadigde m/v
die na gebleken geschiktheid gaat functioneren als zelfst. huwelijks/relatie bureau op franchisebasis. Invesering noodzaak. Info 045-210627

Gevr. HULP in de huishouding, ½ dag per week. Tel. 045-310790.

KAPPER of kapster gevr. i.b.v. bediende-diploma, dames- en herenvak. Kapsalon Ernst, Nieuwstadt. Tel. 04498-54053.

Leuk sympathiek MEISJE gevr. voor Bar Madame Butterfly, Hommert 24, Vaesrade. Tel. 04492-1934.

Goed lopende club vraagt dringend
Meisjes
Tel. 045-422685

Gevraagd met spoed
Monteur
voor onze radio-, t.v.- en wasautomatenafdeling. Zelfstandig kunnen werken. Goede toekomstmogelijkheden. Br.o.nr. B-1966 Limb. Dagbl. Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Wilt u vast en zeker aan de slag? Na drie maanden al? Wordt dan rijinstructeur (m/v), RIJSCHOOLHOUDER (m/v). Meer dan 250 vacatures. uitstekende toekomstmogelijkheden. In september starten nieuwe opleidingen bij het Nationaal Opleidingsinstituut voor de Rijschoolwereld in Best en Utrecht. Bel (ook 's avonds) voor gratis studiegids de Kaderschool: 04998-99425.

Peuterspeelzaal PIMPELOENTJE vraagt met spoed een leidster. Brieven naar Postbus 153, Brunssum

Wir suchen zuverlässige OMNIBUSFAHRER für den Einsatz im Linienverkehr, geregelte wöchentliche Schichtzeiten. Einsatz erfolgt nach Einweisung. Werbungen Mo-Fr.von 9-12 Uhr Hans Schloemer, Reise-u-Verkehrsbetrieb, Maurerstrasze 37, 5110 Alsdorf, tel. 09.49-2404-21036.

Nette jonge GEZELSCHAPSDAME voor gezellige bar in België gevraagd, 09-32-11-763279.

Hotel PIETHAAN Vaals zoekt voor z.s.m. nette afwashulp en kamermeisje (parttime)Inl. tel. 04454-1356 tussen 20 en 22 uur.

Geluidsinstal. verhuurbedrijf vraagt voor volle weekend GELUIDSTECHNISCHE Medewerkers i.b.v. rijbewijs. Fa. Reflexion, Einderstr. 12, 6155 LJ Puth.

Nette part-time VERKOOPSTER gevr. voor variabl. tijden event. donderdagavond en zaterdaghulp. Persoonlijk soll. bij schoenzaak Eygelshoven, Salmstr. 56 Geleen.

TAXICHAUFFEURS M/V gevraagd, voor groepsvervoer en weekend-dienst. Taxi Ed Slangen en Zn, Simpelveld Tel. 045-444444

Actieve Repr. VERKOOPSTER voor Drogisterij Parfumerie, plm. 20 jr. Min. 1 jr. ervaring omg. Hoensbroek. Br.o.nr. B-2008 Limb. Dagbl. Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

KAPSTER plm. 3 jr. ervaring creatief en zelfstandig, 4 daagse werkweek. Tel. 04490-75449. Elsloo

Aann. mij. zoekt voor direkt en indirekt ploegen metselaars, beton- en aftimmerlieden, ijzervlechters, gibozetters. Goede soc. voorzieningen en goede verdienst mogelijkheden. Voor Inl. tel. 04902-15366.

HULP in de huishouding gevr. voor één morgen in de week. Akerstr. Nrd. 17, Hoenbroek/Brunssum.

Las, montage en constructiebedrijf heeft nog vakatures vrij voor: CO2-LASSERS, bankwerkers, pijpfitters, constructiebankwerkers, isolatiemonteurs, pijpmonteurs, loodgieters, verwarmingsmonteurs en plaatwerkers. Voor inl. tel. 04902-15061.

BEZORG(ST)ER gevraagd voor ochtendblad in bezit van fiets of brommer en telefoon voor de wijk Heerlen/Centrum. Bij voorkeur wonende in Meezenbroek. Alg. Dagblad 045-316209.

Alleenst. zelfst. fysiotherapeute (Ned.) in Monheim (tussen Keulen en Düsseldorf) zoekt Ned. meisje, op basis van au-pair voor hulp in huishouding met 3 kleine kinderen. Beatrix Beckers. Tel. 09-49-2173305555.

LEERLING brood- en banketbakker en brood- en banketbakker gevr. Dukers Bakkerij, Hoolstr. 5, Beek. Tel. 04490-72132.

Nette VERKOOPSTER gevr. voor 2 dagen per week, liefst met ervaring in onze branche. Luxe Bakkerij Peter Broekmans. Aanm. na tel. afspraak. 04492-1404.

Gevr. part-time VERKOOPSTER met ruime ervaring in de verkoop van Jeans- en vrijetijdskleding. Leeft. t/m 25 jr. Zonder ervaring onnodig te soll. 045-226767

Las- en montagedrijf Rorbroek vraagt LASSERS, bankwerkers en pijpfitters. Tel. 045-451143, Veldhofstr. 178 Eygelshoven.

Eisenflechter-kolonnen für sofort in Süd-Deutschemraum gesucht. Gute bezahlung und akkordzulage. Tel. 09-49-821151767.

All-round MONTEUR m/v die belast wordt met het opsporen en verhelpen van storingen op het gebied van elektro, wtb en besturingstechniek. U denkt zelf mee bij het verbeteren van de installatie. Er wordt gewerkt in 3-ploegendienst. De baan biedt goede toekomstperspectieven. Ervaring is hier belangrijker dan opleiding. Voor informatie: 04490-17360, Ton Peters. Tempo-Team Uitzendbureau, Rosmolenstr, 4, Sittard

Bar Ma Cherie vraagt MEISJES voor de middag- en avonduren. Tev. buffetjuffrouw gevr. voor de middaguren. Geopend v.a. 14.00-02.00 uur. Hellebroek 61, Nuth. Tel. 045-241829.

Restaurant Twiny vraagt vrouwelijke HULP (full-time) voor de afwaskeuken. Leeft. 18-20 jr. Persoonlijk aanm. Promenade 149, Heerlen.

Gevr. lieve OPPAS voor onze twee kinderen. vnl. 's avonds. Voorkeur voor dame met 40 plus. 045-318643.

Isolitie plaatmakers, isolatie MONTEURS gevraagd. Van Eckeren BV, 04490-54947, Rijksweg Zd 134a, Geleen.

Gevr. LOODGIETERS, leerling loodgieters en c.v.-monteurs. Inl. Hooghbrugstr. 13, Maastricht. Tel. 043-210518.

Voor onze bloemen- en plantenafdeling en voor onze groente- en fruitafdeling vragen wij ervaren VERKOPER(STERS). Sparmart Kleynen, Prof. v.t. Hoffstr. 11 Hoensbroek. Tel. 045-216422.

Welke vakkundige zelfst. TEGELZETTER kan nog geregeld werk aannemen voor keukeninstallatiebedrijf Regio Hrl e.o. Br.o.nr. B-1990, L.D. Postbus 3100 6401 DP Heerlen.

Part-time KEUKENMONTEUR gevr. voor laatste kwartaal. Vossen-Keukens Heerlen. Tel. 045-712158.

Gevr. VROUW voor kinderoppas voor 2 kinderen in Kerkrade-W. 1 week p.mnd. of 1 dag p.wk. Bel 045-423407 alleen 's zondags.

Groepsvervoer CHAUFFEURS m/v gevr. Evt. met klein en groot rijbewijs. Tevens part-time taxichauffeurs voor weekend, evt. voor meerdere dagen. Pers. aanmeld. Akerstr. N 132 Hoensbroek, na 11.00 uur.

Gevr. met spoed zelfst.werkend KOK. 045-213305.

Part-time INTERIEURVERZORSTER gevr. vanaf 16 jr. voor donderdagavond en/of zaterdag. AAA Winkel, Rumpenerstr. 116, Brunssum.

TOETSENIST gevr. voor top-40 band. 045-417042.

Gevr. voor spoedige indiensttreding PRODUKTIEmedewerker, lft. plusm. 20 jr. Luigi Zanetti B.V., fabriek marmer en natuursteen, Heesbergstr. 73, 6417 AB Heerlen. Tel. 045-413626.

Limb. Iso ond. vraagt 5 PLAATWERKERS, 8 monteurs en 15 iso. slopers, goede verdiensten, inl. 045-460601.

Casino Latus vraagt personeel voor BAR- en bedieningswerkzaamheden. Reflecteren zat.tussen 20.00-22.00 uur. Kampstr. 17, Landgraaf

KLARINETTIST-Sax. gevr. voor am.dans Oberkrainorkest omg. Mergeland na 19.00 uur 04459-2361.

Ervaren METSELAARS gevr., goed loon en vaste werkkring. Tel. 04492-3042.

DAMES de kinderen weer naar school, tijd over? Dan leuke bezigheid en bijverdiensten met cosmetica div. mogelijkh. Inl. 04490-33199

Bouw- en architectenbureau GEHLEN-GANS B.V., Trichterweg 125, Brunssum vr. voor Duitsland Ervaren timmerlieden, metselaars en ijzervlechters (handlangers onnodig te soll.), ook colonnes omg. Keulen-Mönchengladbach. Tel. 045-229529 of 229548.

Bouwmaterialen

Vloertegels
gebroken wit 33 x 33, 2de keus ƒ 17,90 m2
beige 33 x 33, 2de keus ƒ 22,50 m2
licht-grijs 33 x 33, 1e keus ƒ 27,50 m2
licht-grijs 22 x 22, 1e keus ƒ 26,50 m2
beige 41 x 41 M.S. ƒ 19,50 m2
beige 41 x 41, 2de keus ƒ 27,50 m2
Ook uw adres voor kachels-openhaarden en siebestrating
Arnold Opreij
Heerlen, Heerlerbaan 275
Maastricht, Beatrixhaven

Travertin Marmer
tegels 40x40 cm. v.a. ƒ 49,50 ex. B.T.W.
Voorradig, Bianco, Carrara en Botticino tegels/banen.
L. Zanetti, Heesbergstr. 73, Heerlen. 045-413626.

Houten PALLETS 100 st. prijs op aanvraag. L. Zanetti, Heesbergstr. 73, 6417 AB Heerlen., tel. 045-413626.

Te koop gebruikte KANTELPOORTEN, tel. 045-243333

Kunststof ramen bel RENOBOUW BV. Tel. 045-462700.

Te k. mobile DIEPLEPEL, type Liebherr 901, bwj. '74, i. perf.st., vr.pr. ƒ 15.000,-. Tel. 04492-3582.

AANBIEDING. Grenen schroten "A" nu ƒ 1,20 p.m.; Kraaldeel grenen "A" nu ƒ 1,50 p.m.; Spaanplaat, wandplaten, isolatierollen etc. min 10-25%. Rinkens, Eygelshovenerweg 60, Ubach O. Worms. Tel. 045-319846.

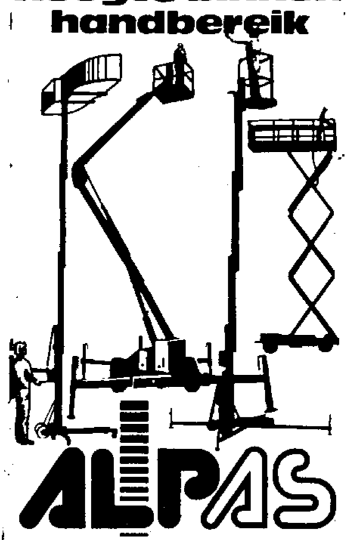
Kanteldeuren en rolluiken besteld? STRATEN Voerendaal bellen. Ook voor industrie. Tenelenweg 8-10. Tel. 045-750187.

DAMOISEAUX Heerlen verkoopt en verhuurt meer dan u denkt! (Verhuur zonder borg). Tel. 045-411930.

Meer dan 1000 soorten STEENSTRIPS va. ƒ 9,50 per m2. Stenen va. ƒ 0,35 p. st. Het meeste uit voorraad leverbaar. Frepa, Staringstr. 123-125, Heerlen-Molenberg (achter Philips fabriek). Tel. 045-423641.

KANTELDEUREN, roldeuren, sectiedeuren met of zonder afstandsbediening in 23 maten direkt leverbaar. Afstandsbediening computer gestuurd, geschikt voor alle soorten garagedeuren compl. met zender voor uw auto. Fa. Straten, Eijkskensweg 18, Geulle. 043-641044

HYDRAULISCHE kraan op truck. Max lengte 14 mtr, groot hefvermogen, ƒ 8.500,-. Rockmart, Kissel 46A Heerlen. 045-723142.

Hoogte binnen handbereik

ALPAS
HOOGWERKSYSTEMEN
Verkoop Verhuur Service
04490-37474

Reparaties

TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Görgens. Tel. 045-314122.

Voor al uw koelkast- en DIEPVRIESREPARATIES. Vroko, 045-441566/461658.

Hobby/Doe het zelf

SCHUURTJES, tuinhuisjes, kippe- en hondehokken, vele afm., reeds vanaf ƒ 195,-; Houtbouw Ubachs, Eygelshovergracht 39, Kerkrade-Vink, tel. 045-460252.

Te k. huisdrukkerij Rota TAFELPERS, plaatapp. chemic. Tel. 043-474195

WIJNBEREIDEN ook bier en kaas N.P.I. Heigank 110 Nieuwenhagen wo-do-vrijdag 13-17.30 u. za 10-16 u.

Te k. partij wit PAPIER 80 GRS A4, v. kopie of druk. Tel. 043-474195

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Winkel & Kantoor

Fotocopieerapparaten
Nieuw en gebruikt; 1/2 jaar garantie; vanaf ƒ 350,-. Spoor kantoormachines. Tel. 045-443961. Bocholtz.

Telefax
v.a. ƒ 59,- per maand
Autronic 04492-3888.

Verbouwings-opruiming
450 machines moeten weg
kassa's, fax, weegschalen, copiers, schrijf- en rekenmachines, slagerijmachines.
ROLTEX BV, enige erkende dealer van Sharp, Tec, Hermes, Uniwell in het zuiden, showroom 1600 m2, t/o Makro Nuth. Tel. 045-242880. (16 lijnen).

Te koop uit faillissement
Kantoor meubilair en bedrijfsinventaris
Stalen dossierkasten ƒ 175,-; stalenbureau's v.a. ƒ 95,-; dossier hangmapladenbloks 2-3 en 4 laden v.a. ƒ 135,-; bureaustoelen v.a. ƒ 65,-.
Nieuwe bureaustoelen adv.prijs ƒ 395,- bij ons ƒ 175,-; Nieuwe materiaalkasten 6 afsluitbare deuren ƒ 425,-; Aluminium bordestrappen 50% van winkelprijs; Tafels (wit) 200x100 ƒ 175,-; nieuwe Atlanta hangmappen folio per 25 stuks ƒ 14,95. Magazijnstelling ƒ 75,- per meter. Stroomkasten 220/380 Volt. 63 Amp. ƒ 375,-. Betontrilnaalden compleet ƒ 395,-; betonijzer buigmachine Sonco ƒ 600,-; kleine brandkasten ƒ 245,-; Unibind bindmachine's met 100 mappen gratis ƒ 395,-. Reclame lichtbakken v.a. ƒ 100,-. Verder nog 1001 artikelen, teveel om op te noemen, dat moet u zien.
ROCKMART, Kissel 46a, Heerlen. Tel. 045-723142.

Te koop inventaris constructiebedrijf
o.a Tappen, frezen, boren, plaatklemmen grote party SKF lagers en lagerstoelen, werkbanken, meet en handgereedschap, branders en branderwagens, beitels, electrodenkast met grote party electroden, Hobart lasapparaat CO2 aluminium lasdraad CO2 apparaat, platenwals, Philips lasapparaten 275 Amp. Airles Wagner 48-90, 384 Barr (1 keer gebruikt), mobiele lasapparaten met diesel motor, steekwagens, scheeps- en stuurwielen, V snaar poelie's, kettingen, tandwielen.
Verder nog diverse materialen en machines.
ROCKMART, Kissel 46 A, Heerlen. Tel. 045-723142.

Kantoormeubelen
Emly handelsonderneming heeft in haar pakket van kantoormeubelen alleen bekende merken van een zeer hoge kwaliteit zoals;
Jan Des Bouvrie
Direktiemeubelen, vergadertafels, lage kasten en zeer luxe systeembureaus
Voortman
Stalen bureaus, complete kantoormeubels alsmede: stalen kasten, kluizen en safes.
Ahrend
houten en stalen kantoormeubelen.
Artifort
luxe bureaus en stoelen.
Van Blerk
bureaus en kasten.
Tevens leveren wij ook balies, bureaus en kasten op maatwerk. Dit alles van een zeer hoge kwaliteit.
Emly Handelsonderneming, Handelsstraat 34 B, Sittard.
Telefoon 04490-23738 / 04498-54510.

Typemachines
Emly biedt aan handmachines, vanaf ƒ 95,-, Triumph kogelkopmachine met korrektietoets ƒ 495,-, div. nieuwe electronische Olivetti schrijfmachines vanaf ƒ 445,-.
Alle prijzen incl. B.T.W.
Inlichtingen: Emly Handelsonderneming
Handelsstr. 34 B, Sittard. Tel. 04490-23738/04498-54510.

Legbord en palletstellingen, nieuw en gebruikt, uit voorraad leverbaar. BLOK-INTERREK BV, 010-4378800. Ook vert. in Nrd-Brabant/Limburg.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen.... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Bedrijven/Transacties

Voor een van onze Greenshops in Limburg, zijn wij op zoek naar een
enthousiast echtpaar
dat op zelfstandige basis deze zaak kan gaan runnen. Vakkennis en diploma's zijn vereist.
Schrijf of bel naar: Greenshop Franchising BV, Postbus 524, 6040 AM Roermond. Tel. 04750-11800.

E & J; Wij zijn er voor de "kleine" man, die iets gehaald of gebracht moet hebben tegen 'n KLEINE prijs. Ook kleine verhuizingen. Tel. 04490-77122.

COMPUTERFORMULIEREN duizend stuks 12 inch, bedrukt ƒ 165,- excl. Drukkerij L'Ortye, Kouvenderstr. 35 Hoensbroek 045-212517

RESTAURANT met volledige vergunningen over te nemen, in centr. v. Maastricht. Br.o.nr. B-2003 L.D., Postbus 3100, 6401 DP Hrl.

Te koop snijmachine's o.a. Berkels 834, weegschalen, groentemachines, spoelbakken, koelkasten, kookkast, mengbakken, gehaktmolens, handpellettruck, heftruck 1250 kg. electr. 4-pans friture-oven met bakplaat en au bain marie, roestvrijstalen kippengrill vacuummachine's, kookketels, afzuigkap, tweelingmachine's en gasbarbeque's. M.A.Z.U. 04244-2222.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Landbouw en Veeteelt

MESTSILO'S. B.E.M. BV Rott 14, 6294 NM Vijlen. Biedt aan. Gebruikte gegalvaniseerde mestsilo's. Inl. vrijbl. Tel. 04455-1871. Fax. 2245. Dag. van 8 t/m 21 uur.

Te k. 2 ha. MAÏS en 2 ha. gras om in te kuilen. Tel. 045-721976.

Te koop blauwe Texelse FOKRAM, stamb. zwoegervrij. Tel. 045-712526.

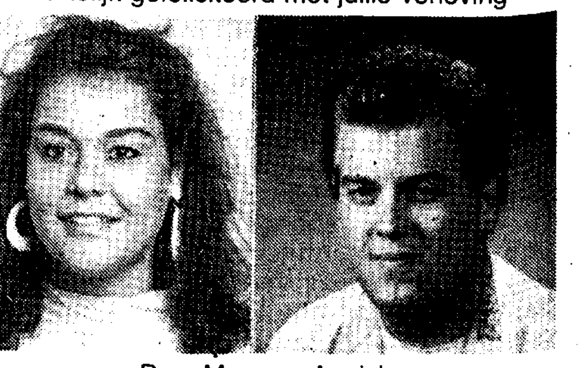
Proficiat!

Proficiat Esthella
met je verjaardag

Mam, Pap en Marcel, Sandra en Wim.

Hartelijk dank

Voor de belangstelling, bloemen, geschenken en felicitaties bij ons 50-jarig HUWELIJKSFEEST. Wij danken mede namens onze kinderen en kleinkinderen allen die ons die dag tot een onvergetelijke hebben gemaakt.
A. Coonen
G. Coonen-v.d. Abeele
Eygelshoven, september 1989, Laethof 29.

Patrick - Anki
Hartelijk gefeliciteerd met jullie verloving

Pap, Mam en Annick

Huwelijk, verjaardag, jubileum op video bel vrijblijvend
S. Brans Videoproductie
Tel. 045-215990

Goedemorgen
Mam en Pap/ Oma en Opa

Hartelijk gefeliciteerd met jullie 40-jarig huwelijksfeest.
Robert, Marjo en Wim

Proficiat
schat
van pap en mam

Proficiat
76 jarige Fluitist

Bekend genoeg?

Goede morgen
Christien
nog een jaar en dan zie je Sarah, hartelijk gefeliciteerd. Liefs, Harry, Arjen, Corrinne, Sarath.

ELISABETH wij houden van je. Je man en kinderen w.r.m.

Proficiat Mam (Oma)

met uw 80ste verjaardag gewenst door kinderen, klein-en achterkleinkinderen

Proficiat
Johnnie
Met het zien van Abraham Willem, Ingrid en Julia

Proficiat
Sjuul Scheren

Sophie, Bianca, Sjuul en Harald.

Te koop jonge HENNEN. Custers, Dieteren. Tel. 04499-1341.

Te k. gevr. smalspoor KIEPER (max. 1.40) plusm. 4 ton laadverm., smalspoor as, containerbak max. 1.40, mestlader voor achter een tractor met zelfst. motor. 045-751373 na 18 uur.

Te k. mooie GOTLAND Ramlammeren, na 18.00 uur. Tel. 043-648832.

Te k. ZWART-BLES Fokooien en fokrammen. Tel. 04405-3408.

Te k. Tex. SCHAPEN, bokken en ooien. Breedenweg 2, Ubachsberg.

Kärcher HOGEDRUKREINIGERS af fabriek, tevens gebruikt en service. Tel. 04451-1272.

Te k. 3½ ha. SNIJMAAIERS prima gewas te Etzenrade/Jabeek 04451-2185

Te koop twee PAARDTRAILERS Ablas, 1½ paardstrailer Kumo en 2 paardstrailer Blömert. De Koumen 124 Hoensbroek.

Kalkslib, DSM en champignonmest. P. PUSTJENS, Tel. 04759-3565/ auto-tel. 06-52107893.

H.H. VLEESVEEHOUDERS zaterdag 4 nov. Hubertusjaarmarkt Gulpen. Inschr. vee voor premiekeuring vóór 2 okt. a.s. p.a. Sticht. Hubertusjaarmarkt Slenakerweg 3, 6271 PE Gulpen.Tel. 04450-1532.

Uit voorraad leverbaar nieuwe en gebruikte machine's voor speciale prijzen. Lely rotorkopeggen; 1 en 2 rijige aardappelvoorraadrooiers; alle type's vaste tandcultivatoren; 2 en 3 balks met en zonder rol of steunwielen; veewagens voor 2 - 4 koeien en 6-8 kalveren; tandemas; perfect weidebloters; weidehekken 3/5 mtr. gegalvaniseerd. Voederdrinkbakken op wielen; voorhefinrichting; automatische voederdrinkbakken voor kalveren in weide bij de koeien; hooiwagens; tevens te gebruiken voor het kreinbakken op wielen; de prik, dit alles gegalvaniseerd; tevens vraagt ... kopeg 3 en 4 mtr.; kunstmeststrooiers; Lely, Amazone, Vicon en Vicon Pentola 1-2-3 schaarploegen; aardappelrieurs en transportleves 6/8 mtr., uitvoerige Sloop. Bel direct Jean SPONS. Eysden 04409-...

PAARDENWEIDE. Afrasteringsband, plastic met nylon, ijzerstek, geen draad of houtwonden meer. Goedkoop. Tel. 04498-52248.

Te k. Welsh PONY en Shetland Pony. Tel. 045-751539.

Te k. AARDAPPELSORTEERMACH. (cap. 2 tot 3 ton p.u.) en aardappelzeefbandje, tel. 045-251414.

Voor Piccolo's zie verder pagina 8

Economische groei op ongeveer 3 procent geraamd

GATT voorziet weer groei wereldhandel

Van onze redactie economie

DEN HAAG – Wat minder uitbundig dan in 1988, maar ook dit jaar weer een zeer respectabele groei van produktie en wereldhandel. Dat verwacht het secretariaat van de GATT over 1989 in het gisteren gepubliceerde jaaroverzicht. Volgens de economen van het Geneefse bureau van het General Agreement on Tariffs and Trade zal er in de hele wereld dit jaar 3 à 3,5 procent meer geproduceerd worden dan een jaar eerder.

De internationale handel zal met ongeveer 7 procent in waarde stijgen. Voor wat de geïndustrialiseerde landen betreft zal deze lichte groeivertraging na het recordjaar 1988 met respectievelijk 5 en 8,5 procent groei meer in de VS dan in Europa en Japan te merken zijn.

Profiteren

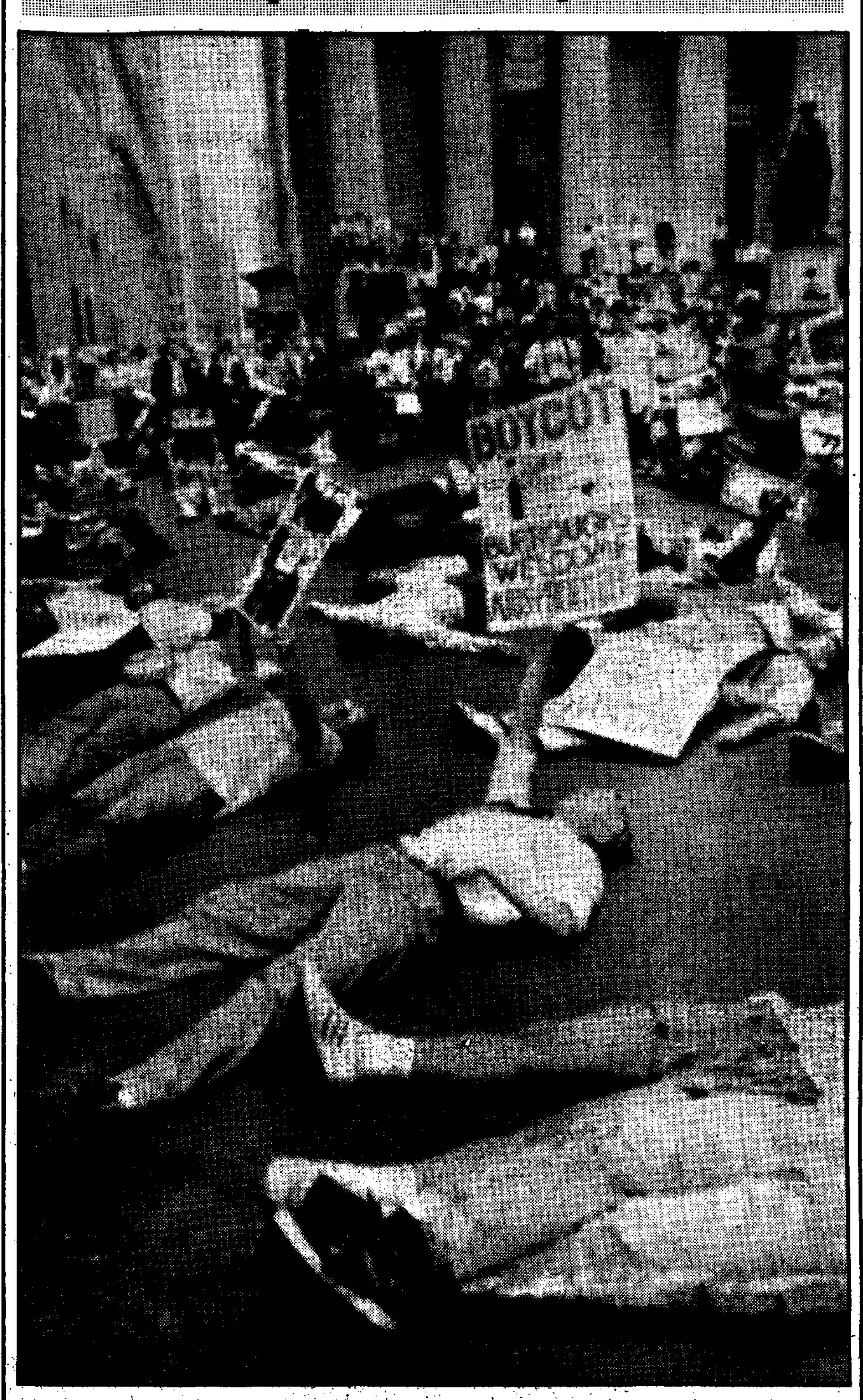
Vooral de traditionele handelslanden als Nederland, België, Zweden en Zwitserland hebben economisch van de sterke groei van de wereldhandel geprofiteerd, aldus de GATT-organisatie. Evenals trouwens landen als Hongkong, Zuid-Korea, Singapore en Mexico. Aan de andere kant constateert de met de VN verbonden organisatie dat de situatie in de minst-ontwikkelde landen slechter wordt. Het toch al geringe welvaartsniveau neemt daar verder af. En de terughoudendheid om in die landen te investeren zal de komende jaren niet verminderen.

Een eenduidige verklaring voor de onverwacht hoge groeicijfers van produktie en handel is er volgens de GATT niet te vinden.

Als exporteur van commerciële diensten staat Nederland overigens met een omvang van 23 miljard dollar in 1987 op de zevende plaats van de wereldranglijst. Bovenaan staat nog steeds de VS met een waarde van 56 miljard dollar. De import van diensten geeft een vergelijkbaar beeld voor Nederland: eveneens 23 miljard en een zevende plaats.

Wat de totale exporten betreft moest Nederland met 103 miljard dollar een plekje op de ranglijst naar beneden, naar 9. Opmerkelijk is dat de Duitse Bondsrepubliek met 323 miljard de VS (322) voorbijstreefde en nu bovenaan de ranglijst van exporteurs prijkt, gevolgd door Japan op de derde plaats met 265 miljard dollar. Wat importwaarde betreft zijn de rollen bovenaan weer omgekeerd en staan de VS eenzaam aan de top. Nederland komt met import ter waarde van 99 miljard opnieuw op de negende plaats.

Aids-protest bij beurs

● *Demonstranten lagen gisteren op straat voor de beurs in New York om te protesteren tegen de pittige prijzen die moeten worden betaald voor het Aids-behandelingsmiddel AZT. Het protest was georganiseerd door een homo-belangenvereniging.*

Samenwerking Lufthansa Air France

PARIJS – De Westduitse luchtvaartmaatschappij Lufthansa en branchegenoot Air France hebben gezien de toeneming van de concurrentie in de luchtvaart besloten om te gaan samenwerken. Gisteren werd in Parijs een overeenkomst gesloten die in eerste instantie voorziet in samenwerking bij de planning van nieuwe vluchten naar het buitenland, in nauwere banden bij de regionale vluchten, in de harmonisering bij de aankoop van vliegtuigen en in uitwisseling van bedrijfsinformatie.

Bij de gezamenlijke plannen voor nieuwe vluchten wordt gedacht aan de verbinding Bondsrepubliek-Antillen. Verder moet de in 1988 opgerichte gezamenlijke dochteronderneming EuroBerlin worden uitgebreid, het vrachtvervoer worden gedeeld en willen de twee maatschappijen hun piloten gezamenlijk gaan opleiden.

Heinz Ruhnau van Lufthansa en zijn collega Bernard Attali van Air France legden bij de ondertekening van de overeenkomst de nadruk op het lange-termijnkarakter van de samenwerking. Beide maatschappijen moeten in de gelegenheid worden gesteld zich op het jaar 2000 voor te bereiden. Ze verklaarden ook dat hun ondernemingen concurrenten zullen blijven en zeggen open te staan voor samenwerking met andere luchtvaartmaatschappijen.

Geldomzet autoverkoop gestegen

DEN HAAG – De geldomzet van de personenauto-branche is in de eerste helft van 1989 met 10 procent gestegen in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar. Dat blijkt uit voorlopige gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), die gisteren zijn bekendgemaakt. Gemeten over de periode juli 1988-juni 1989 bleef die omzet nagenoeg genoeg aan het jaar daarvoor.

De omzet van de tweewielerbranche (fietsen, brommers en motoren) is in de eerste helft van 1989 met 5,5 procent toegenomen, aldus de voorlopige CBS-cijfers. Gekeken naar de periode juli 1988-juni 1989 bedraagt de omzetstijging 6,9 procent.

beurs-overzicht

Vast

AMSTERDAM – De Amsterdamse effectenbeurs heeft gisteren stand kunnen houden ondanks het lagere Wall Street, in tegenstelling tot beurzen als de Duitse, die zich zwak gedroegen. Maar ook van de meevallende Amerikaanse handelstekorten in juli, die ś middags werden bekendgemaakt, trok het Damrak zich niets aan. De stemmingsindex trok vrijdag even voorzichtig aan, maar sloot op onveranderd 195,5. De totale omzet kwam op f 1341 miljoen, waarvan de aandelen met f 935 miljoen het leeuwendeel voor hun rekening namen. De obligatiemarkt lag er aanvankelijk nagenoeg onveranderd bij, maar moest later enig terrein prijsgeven.

Hoogovens was in de ochtenduren in trek op de optimistische mededelingen van topman Van Royen over 1989 en 1990, die daarbij ook de uitspraken van de OESO over een dalend staalverbruik in de wereld in twijfel trok. Maar het Nmetaalconcern kon van de winst maar 60 cent overhouden op f 95,10. Unilever trok later op de dag juist wat aan en eindigde f 1,20 hoger op f f 158,20. Ook Océ-van der Grinten viel op met een winst van f 6,50 op f 324,50. Bols was f 1,30 beter op f 163,50 en Borsumij-Wehry f 2 op f 125,50. Nijverdal-ten Cate, die dit jaar rekent op een iets hogere winst, zakte f 2,30 weg naar f 97,70. Pakhoed werd f 1,10 goedkoper op f 143,60.

Resultaat sector textiel drukt winst Nijverdal

ALMELO – De winst van Nijverdal-Ten Cate is gedrukt door tegenvallende resultaten in enkele sectoren van de kernactiviteit textiel, vooral in de vrije tijdskleding en de bedmode.

De nettowinst steeg in het eerste halfjaar met 15 procent, van 21,2 miljoen gulden in 1988 tot 24,3 miljoen. De verkoop van het meerderheidsbelang (62 procent) in de Zuidafrikaanse Mooi River Textiles leverde een buitengewone bate van 7,1 miljoen op. Vorig jaar was de buitengewone bate 2,8 miljoen. De directie verwacht over het gehele jaar een lichte stijging van de nettowinst (37 miljoen in 1988).

De omzet is met 2,5 procent gegroeid tot 340,8 miljoen. Ook de verkopen zijn beïnvloed door de verkoop van Mooi River, evenals het bedrijfsresultaat dat daalde van 16,4 miljoen tot 12,0 miljoen. Het aantal personeelsleden daalde van 3987 eind juni 1988 tot 2886, in Nederland van 2306 tot 2208.

Het resultaat werd positief beïnvloed door een voortgaande groei van omzet en winst in de kernactiviteit kunststoffen en hogere winsten bij de deelnemingen. Voor de rest van het jaar rekent de directie op een voortzetting van de goede resultaten in de sector kunststoffen. De textielsector krijgt te maken met aanzienlijke stijgingen van de grondstofprijzen.

ABN optimistisch over groei verkoop software-pakketten

AMSTERDAM – De computerdienstverlening (software) zal in ons land in de komende jaren nog een respectabele groei vertonen, zij het minder dan in de turbulente jaren tachtig. Aan deze dienstverlening werd vorig jaar 5,3 miljard uitgegeven. Volgens schattingen zal in de komende tijd een stijging van ruim 16 procent per jaar plaatsvinden tot 11,3 miljard in 1993. Dit staat in een brancheschets die de ABN heeft uitgegeven.

De sterkste groei zal optreden in de levering van standaard softwarepakketten, die relatief goedkoop en snel leverbaar zijn. Verwacht wordt dat hun aandeel in de totale computerdienstverlening zal stijgen van 36 procent in 1987 tot 48 procent in 1993, aldus de ABN-studie.

Het aandeel van de sector softwaredienstverlening zal daarentegen dalen. De maatwerk-projecten worden wel groter en ingewikkelder, omdat de opdrachtgevers kiezen voor een integrale automatisering van het bedrijfsproces en niet meer voor automatisering van deelprocessen.

De concurrentie op de markt zal de komende jaren groter worden. Apparatenleveranciers zullen zich erop begeven door het aangaan van samenwerkingsverbanden met programmatuurbedrijven. Daarnaast trachten accountantskantoren en organisatiebureaus er hun positie te verstevigen.

Om hun positie te behouden zullen de bureaus zich moeten specialiseren. De veelal kleine tot zeer kleine bureaus zullen aan schaalvergroting moeten doen. Er komen fusies en overnemingen, ook over de grenzen.

'Dienstplichtige jongeren uit EG beschermen tegen ontslag'

DEN HAAG – Jongeren uit andere EG-landen en Turkije, die in hun eigen land in dienst moeten, moeten ontslagbescherming krijgen, net als Nederlandse dienstplichtigen. Dat is de unanieme mening van de Sociaal-Economische Raad (SER). De werkgeversorganisaties vinden echter dat voor jongeren uit andere landen geen speciale regeling moet komen.

Volgens prof. drs J. Weitenberg van de christelijke werkgeversorganisatie NCW zal algehele ontslagbescherming te veel onzekerheid voor de werkgevers meebrengen. De individuele werkgever is immers niet op de hoogte van alle dienstplichtregelingen uit de hele wereld.

Zowel de FNV-vice-voorzitster Karin Adelmund als Kroonlid mr I. Ascher-Vonk stelden dat een dergelijk onderscheid tussen verschillende groepen buitenlandse jongeren juridisch niet mogelijk is. Volgens Adelmund zou uitvoering van het SER-advies in deze vorm uiteindelijk tot processen bij het Europese Hof leiden. Ze pleitten daarom voor onvoorwaardelijke ontslagbescherming voor alle dienstplichtigen.

beurs en valuta

Goud en zilver

AMSTERDAM – Voorlopige noteringen goud en zilver op 15-9-1989 om 14.30 uur bij de fa Drijfhout, alles in kg:

GOUD: onbewerkt ƒ 25.510-ƒ 26.010, vorige ƒ 25.450-ƒ 25.950, bewerkt verkoop ƒ 27.610, vorige ƒ 27.550 laten.

ZILVER: onbewerkt ƒ 330-ƒ 400, vorige ƒ 300-ƒ 400; bewerkt verkoop ƒ 440 laten, vorige ƒ 440 laten.

Advieskoersen

Amer.dollar	2,17	2,29
Brits pond	3,33	3,58
Can. dollar	1,82	1,94
Duitse mark(100)	110,50	114,50
Iers pond	2,87	3,12
Austr. dollar	1,66	1,78
Jap. yen (10.000)	148,50	153,50
Ital. lire. (10.000)	15,00	16,40
Belg. frank (100)	5,22	5,52
Port. esc. (100)	1,27	1,45
Franse fr. (100)	32,10	34,60
Zwits. fr (100)	128,25	132,75
Zweedse kr. (100)	32,10	34,60
Noorse kr. (100)	29,65	32,15
Deense kr. (100)	27,75	30,25
Oost.schill.(100)	15,70	16,30
Spaanse pes.(100)	1,73	1,88
Griekse dr. (100)	1,20	1,40
Finse mark (100)	48,25	51,25
Joeg. dinar (100)	0,002	0,010

Wisselmarkt Amsterdam

Amer. dollar	2,22625-22825
Brits pond	3,4625-4675
Duitse mark	112,680-730
Franse franc	33,385-435
Belg. franc	5,3855-3905
Zwits. franc	130,495-545
Japanse yen	151,490-590
Ital. lire	15,685-735
Zweedse kroon	33,410-33,460
Deense kroon	28,985-29,035
Noorse kroon	30,970-31,020
Canad. dollar	1,87675-87925
Oost. schill	16,0030-0130
Iers pond	3,0020-3,0120
Spaanse pes	1,8010-8110
Gr. drachme	1,2550-3550
Austr.dollar	1,7175-7275
Hongk.dollar	28,35-28,60
Nieuwz.dollar	1,3050-3150
Antill.gulden	1,2350-2650
Surin. gulden	1,2350-2750
Saudische rial	59,25-59,50
Ecu gulden	2,3365-3415

INDEX Amsterdam ANP/CBS

CBS-Koersindex (1983=100)		
algemeen	209,00	209,50
id excl.kon.olie	201,40	201,90
internationals	211,60	212,40
lokale ondernem.	208,00	208,10
id financieel	153,00	153,40
id niet-financ.	262,70	262,40
CBS-Herbeleggingsindex (1983=100)		
algemeen	269,80	270,30
id excl.kon.olie	249,50	250,10
internationals	280,90	282,00
lokale ondernem.	257,20	257,20
id financieel	199,20	199,80
id niet-financ.	313,80	313,40
Stemmingsindex (1987=100)		
algemeen	195,50	195,50
internation	198,50	199,80
lokaal	194,90	194,70
fin.instell	162,50	162,70
alg. banken	156,30	156,30
verzekering	167,80	168,20
niet-financ	205,40	205,20
industrie	196,10	195,90
transp/opsl	237,20	235,30

● De Britse EMI gaat in zijn complex in Uden een nieuwe fabriek voor compact discs vestigen. De produktie van de fabriek, 15 tot 18 miljoen stuks per jaar met een uitbreidingsmogelijkheid tot 30 miljoen, is bestemd voor het vasteland van Europa. EMI heeft al dergelijke fabrieken in Engeland en de VS en is via een joint-venture met Toshiba betrokken bij een fabriek in Japan.

beurs van amsterdam

Hoofdfondsen	v.k.	s.k.
AEGON	112,10	112,00
Ahold	132,10	132,40
Akzo	146,00	145,50
A.B.N.	44,20	44,10
Alrenta	165,40	165,50
Amev	58,50	58,50
Amro-Bank	83,40	83,70
Bols	162,20	163,50
Borsumij W.	123,50	125,50
Bührm.Tet.	71,10	70,90
C.S.M.cert.	77,10	76,90
DAF	54,20	54,10
Dordt.Petr.	280,00	140,00
DSM	126,70	127,00
Elsevier	78,90	79,30
Fokker cert.	49,60	50,00
Gist-Broc. c.	36,30	36,00
Heineken	138,50	138,50
Hoogovens	94,50	95,10
Hunter Dougl.	120,50	120,50
Int.Müller	97,50	97,50d
KBB cert.	87,70	87,70
KLM	54,80	54,30
Kon.Ned.Pap.	55,20	54,80
Kon. Olie	153,10	153,40
Nat. Nederl.	72,10	72,60
N.M.B.	273,50	273,50
Nedlloyd	92,80	92,50
Nijv. Cate	100,00	97,70
Océ-v.d.Gr.	318,00	324,50
Pakhoed Hold.	144,70	143,60
Philips	45,50	46,00
Robeco	112,70	112,60
Rodamco	81,30	81,40
Rolinco	112,70	113,00
Rorento	61,80	62,10
Stork VMF	41,10	41,20
Unilever	157,00	158,20
Ver.Bezit VNU	112,00	111,50
VOC	37,20	36,60
Wessanen	83,60	83,00
Wolters-Kluwer	45,20	45,00

Binnenl. obligaties (staatsleningen)		
12¾ NL 86-96	122,60	122,60
12¾ NL 81-91	107,00b	107,50b
12½ NL 81-91	107,00	107,00
12 NL 81-91	104,45	104,45
11¾ NL 81-91	105,90	105,90
11½ NL 80-90	102,10	102,10
11½ NL 81-91	104,25	104,25
11½ NL 81-92	104,80	104,80
11½ NL 82-92	105,10	105,00
11¼ NL 81-96	110,00	110,00
11¼ NL 82-92	105,10	105,10
11 NL 82-92	105,90	105,90
10¾ NL 80-95	105,50	105,50
10¾ NL 81-91	102,90	102,90
10½ NL 80-00	114,80	114,60
10½ NL 82-92	104,40	104,40
10¼ NL 80-90	101,60	101,60
10¼ NL 86-96	111,80	111,70
10¼ NL 82-92	105,10	105,10
10¼ NL 87-97	112,85	112,85
10 NL 80-90	101,95	101,95
10 NL 82-92	104,70	104,70
10 NL 82-89-2	100,30	100,30
9½ NL 80-95	103,30	103,30
9½ NL 83-90	101,70	101,70
9½ NL 86-93	104,15	104,05
9¼ NL 79-89	100,40	100,40
9 NL 79-94	103,00e	103,00
9 NL 83-93	102,65	102,60
8¾ NL 79-94	102,85	102,85
8¾ NL 79-89	100,15	100,15
8¾ NL 84-94	103,20	103,10
8½ NL 83-94	102,05	102,05
8½ NL84-94-1	102,05	102,05
8½ NL84-94-2	106,75	106,75
8½ NL84-91-1	101,00	101,00
8½ NL84-91-2	101,05	101,05
8½ NL84-91-3	101,20	101,20
8½ NL87-95	103,60	103,45
8¼ NL 77-92	101,10	101,10
8¼ NL 77-93	101,50	101,30
8¼ NL 83-93	101,80	101,80
8¼ NL 84-94	101,70	101,70
8¼ NL 85-95	102,50	102,30
8 NL 83-93	101,00	100,90
8 NL 85-95	101,75	101,60
7¾ NL 77-97	101,30	101,30
7¾ NL 77-92	100,50	100,80
7¾ NL 82-93	100,60	100,60
7¾ NL 85-00	101,80	101,80
7½ NL 78-93	100,40	100,40
7½ NL83-90-1	100,00	100,00
7½ NL83-90-2	100,05	100,05
7½ NL 84-00	100,70	100,80
7½ NL 85-95	100,30	100,20
7½ NL 85-2 95	100,40	100,30
7½ NL 86-93	100,15	100,10
7¼ NL 89-99	100,05	99,95
7 NL 66-91	100,30e	100,30b
7 NL 66-92	99,00	99,00
7 NL 69-94	100,10	100,10
7 NL 85-92/96	98,70	98,55
7 NL 87p93	99,15	99,15
7 NL 89-99	98,30	98,20
7 NL 89-99-3	98,35	98,25
7 NL 89-99-4	98,40	98,25
6¾ NL1-2 85-95	97,90	97,75
6¾ NL 86-96	97,75	97,55
6¾ NL 88-98	96,80	96,70
6¾ NL 89-99	96,65	96,55
6½ NL68-93-1	98,30	98,30
6½ NL68-93-2	98,10	98,10
6½ NL 68-94	98,60	98,60
6½ NL 86-96	96,20	96,20
6½ NL 87-94	96,95	96,85
6½ NL 88-96	96,10	96,10
6½ NL 88-98	95,25	95,15
6½ NL 89-99	95,00	94,95
6 NL 87	94,80	94,70
6¼ NL 66-91	99,10	99,10
6¼ NL 67-92	99,50	99,50
6¼NL86-92/6	95,85	95,75
6¼ NL 86/96	94,75	94,75
6¼ NL86p95	95,75	95,75
6¼ NL87-3p95	95,65	95,65
61/4NL87-1/95	95,45	95,35
61/4NL87-2/95	95,45	95,35
6¼NL88-94	96,20	96,20
6¾ NL 78-98	97,70	97,30
6¼NL88-98	94,70	94,60
6 NL 67-92	98,10	98,10
6 NL 87-94	95,15	95,10
6 NL 88-94	95,15	95,15
6 NL 88-95	94,45	94,45
6 NL88-96	93,55	93,55
5¾ NL65-90-1	99,00	99,00
5¾ NL65-90-2	99,00	99,00
5¼ NL64-89-2	99,70	99,70
5 NL 64-94	99,00	99,00
4½ NL 60-90	99,00	99,00
4½ NL 63-93	97,60	97,60
4¼ NL 60-90	98,70	98,70
4¼ NL 61-91	98,00	98,20
4¼ NL63-93-1	98,00	98,20
4¼ NL63-93-2	98,00	98,20
4 NL 62-92	98,60	98,80
3¾ NL 53-93	96,00	96,00
3¼ NL B48-98	95,40	95,40
3¼ NL 50-90	98,70	98,70
3¼ NL 54-94	95,80	95,80
3¼ NL 55-95	95,30	95,30

Binnenl. obligaties bng-leningen		
12 BNG 81-06	110,80	110,80
11 BNG 81-06	107,20	107,20
8½ BNG84-09-1	106,10	106,10
8½ BNG84-09-2	106,00	106,00
6¾ BNG 67-92	99,10	99,10
6¾ BNG 68-93	98,50	98,50
6½ BNG67-92-1	98,50	98,50
6¼ BNG 67-92	98,00	98,00
6 BNG 65-90-1	98,80	98,80
6 BNG 65-90-2	99,00	99,00
5¾ BNG65-90-2	98,80	98,80
5½ BNG 65-90	99,20	99,20
5¼ BNG 64-89	99,50	99,50
5¼ BNG 64-90	98,80	98,80
4½ BNG 62-92	96,00	96,00
4½ BNG 62-93	96,10	96,10

Converteerbare obligaties		
5 ABN 85-95	103,60	103,00
8¼ A.I.R.85	115,00b	118,00
6½ Bobel 86a	86,00	86,00
6¼Bührm.73	260,00	–
6¼ Cham 86	86,20	86,50
5 Enraf-N.86	93,50	93,50
7 HCS Techn.	138,30	137,50
6 Hoogov. 85	136,00	138,50
8½Holec85	119,00	119,00
5HoopEff 87	86,90	86,90
8¾ KNSM 75	245,00	245,00
7¾ Nutr.72	425,00	432,00
6½ Nijv.85	151,00	148,00
6½ Rol.67	97,20	96,50
14 SHV 81	156,00	156,00
8¾ Stevin76	104,00	104,00
8½ Volker78	103,00	102,70

Binnenl. aandelen		
Aalberts Ind	62,50	60,00
ACF-Holding	42,50	42,00
Ahrend Gr. c	275,00	274,00
Alg.Bank.Ned	45,30	45,20
Asd Opt. Tr.	23,10	23,10
Asd Rubber	7,20	7,10
Ant. Verff.	330,00	–
Atag Hold c	99,00	99,30
Aut.Ind.R'dam	111,00	112,00
BAM-Holding	560,00	564,00
Batenburg	92,00	92,00
Beers	146,00	145,00
Begemann	116,50	118,50
Belindo	372,00	373,50
Berkel's P.	6,60	6,60
Blyd.-Will.	32,00	31,80
Boer De, Kon.	417,00	417,50
de Boer Winkelbedr.	65,30	63,90
Boskalis W.	14,65	14,90
Boskalis pr	13,45	13,45
Braat Beheer	51,40	51,10
Breevast	28,50	27,00a
Breevast cert.	25,00	24,10
Burgman-H.	3060,00	3150,00b
Calvé-Delft c	1030,00	1028,00
Calvé pref.c	5830,00	5830,00
Center Parcs	64,20	63,80
Centr.Suiker	76,20	76,30
Chamotte Unie	10,30	10,30
Cindu-Key	113,00	120,00
Claimindo	353,00	356,00
Content Beheer	23,00	23,00
Cred.LBN	80,30	81,00
Crown v.G.c	101,50	100,50
Desseaux	249,50	250,00
Dordtsche pr.	279,50	–
Dorp-Groep	45,00	45,00
Econosto	344,00	344,00
EMBA	139,50	139,30
Enraf-N.c.	54,90	54,40
Eriks hold.	450,00	450,00
Flexovit Int.	100,00	98,50
Frans Maas c.	94,00	89,90a
Furness	135,50	135,00
Gamma Holding	87,20	88,00
Gamma pref	5,80	5,90
Getronics	31,90	32,00
Geveke	43,20	43,20
Giessen-de N.	320,00	314,00
Goudsmit Ed.	417,00	416,50
Grasso's Kon.	112,70	113,50
Grolsch	148,50	143,80
GTI-Holding	194,00	194,00
Hagemeyer	122,50	121,50
HAL Trust B	16,30	16,20
HAL Trust Unit	16,30	16,20
H.B.G.	239,30	239,50
HCS Techn	18,60	18,60
Hein Hold	122,00	122,00
Hoek's Mach.	204,00	204,50
Holec	38,20	38,70
Heineken Hld	122,00	122,00
Holl.Sea S.	1,31	1,32
Holl. Kloos	595,00	595,00
Hoop Eff.bk.	10,20	10,10
Hunter D.pr.	5,80	5,65
ICA Holding	20,90	21,00
IGB Holding	64,00	–
IGB Hold (aang)	–	–
IHC Caland	35,00	34,50
Industr. My	242,00	242,00
Ing.Bur.Kondor	590,00b	605,00
Kas.Ass.	50,80	52,00
Kempen Holding	16,60	17,20
Klene's Suik.	1510,00	1515,00
KBB	87,80	87,90
Kon.Sphinx	130,00	130,00
Koppelpoort H.	335,00	335,00
Krasnapolsky	216,00	216,00
Landré & Gl.	58,20	57,70
Macintosh	51,30	50,70
Maxwell Petr.	720,00	725,00
Medicopharma	77,50	78,70
Melia Int.	6,50	6,50
MHV Amsterdam	20,20	20,20
Moeara Enim	1260,00	1270,00
M.Enim OB-cert	16400,00	16500,00
Moolen en Co	32,80	32,50
Mulder Bosk.	77,80	77,80
Multihouse	10,40	10,40
Mynbouwk. W.	436,00	436,00
Naeff	250,00	–
NAGRON	50,00	50,00
NIB	612,00	611,00
NBM-Amstelland	20,60	20,50
NEDAP	384,00	385,00
NKF Hold.cert.	360,00	364,00
Ned.Part.Mij	40,40	40,40
Ned.Springst.	10895,00	10895,00
Norit	975,00b	980,00
Nutricia gb	75,00	75,00
Nutricia vb	79,60	79,50
Oldelft Groep c	176,00	180,00b
Omnium Europe	15,90	15,90
Orco Bank c.	71,10	71,30
OTRA	147,70	147,50
Palthe	90,80	89,80
Pirelli Tyre	50,70	50,00
Polynorm	115,00	115,00
Porcel. Fles	172,00b	172,00b
Ravast	50,40	50,30
Reesink	78,50	78,50
Riva	61,00	61,00
Riva (cert.)	61,00	61,00
Samas Groep	69,70	69,00
Sanders Beh.	110,00	109,90
Sarakreek	30,70	30,90
Schuitema	1580,00	1580,00
Schuttersv.	159,50	162,00
Smit Intern.	53,00	48,00
St.Bankiers c.	25,60	25,70f
Stad Rotterdam	172,00	172,50
Telegraaf De	458,50	460,50
Text.Twenthe	325,00b	345,00b
Tulip Comp.	54,40	53,50
Tw.Kabel Hold	153,00	153,00
Ubbink	102,00e	103,00
Union Fiets.	19,50	19,10
Ver.Glasfabr.	346,00	348,00
Verto	65,00	65,20
Volker Stev.	64,20	64,00
Volmac Softw.	57,10	56,80
Vredestein	17,00	17,00
VRG-Groep	68,00	68,50
Wegener Tyl	194,00	194,00
West Invest	28,00	28,00
Wolters Kluwer	180,00	180,00
Wyers	47,50	48,50

Beleggingsinstellingen		
Aegon Aand.f.	38,50	38,30
ABN Aand.f.	79,20	79,20
ABN Beleg.f.	59,80	60,20
ALBEFO	53,90	53,90
Aldollar BF $	21,30	21,30
Alg.Fondsenb.	247,50	247,50
Alliance Fd	13,50	13,50
Amba	50,00	–
America Fund	342,00	342,00
Amro A.in F.	93,20	93,20
Amro Neth.F.	80,80	80,40
Amro Eur.F.	77,40	77,20
Amro Obl.Gr.	154,50	154,50
Amvabel	97,30	96,80
AsianTigersFd	64,80	64,90
Bemco Austr.	68,00	68,00
Berendaal	126,00	125,90
Bever Belegg.	26,50	26,50
BOGAMIJ	112,00	112,00
Buizerdlaan	42,80	42,80
Delta Lloyd	43,90	44,30
DP Am. Gr.F.	25,60	25,70
Dp Energy.Res.	41,10	–
Eng-Holl.B.T.1	9,80	9,80
EMF rentefonds	66,00	66,20
Eurinvest(1)	110,00	110,00
Eur.Ass. Tr.	8,40	8,40
EOE DuStInF.	329,00	329,00
EurGrFund	63,40	63,90
Hend.Eur.Gr.F.	224,50	224,00
Henderson Spirit	78,40	78,00
Holland Fund	80,40	80,00
Holl.Obl.Fonds	124,70	124,70
Holl.Pac.F.	118,40	118,60
Interbonds	564,00	564,00
Intereff.500	45,10	45,50
Intereff.Warr.	343,50	345,20
Japan Fund	37,50	37,50
MK Int.Vent.	60,50	60,50
Nat.Res.Fund	1630,00	1620,00
NMB Dutch Fund	40,00	40,10
NMB Oblig.F.	35,20	35,20
NMB Rente F.	104,10	104,10
NMB Vast Goed	38,60	38,60
Obam, Belegg.	234,00	233,80
OAMF Rentef.	14,20	14,20
Orcur.Ned.p.	49,80	49,80
Pac.Prop.Sec.f.	50,80	50,80
Pierson Rente	101,00	100,90
Prosp.Int.High.Inc.	9,20	–
Rabo Obl.inv.f.	76,10	76,10
Rabo Obl.div.f.	51,20	51,20
Rentalent Bel.	137,60	137,60
Rentotaal NV	31,60	31,60
Rolinco cum.p	101,00	101,00
Sci/Tech	18,20	18,60
Technology F.	20,90	20,90
Tokyo Pac. H.	248,00	248,00
Trans Eur.F.	83,90	83,80
Transpac.F.	560,00	560,00
Uni-Invest	118,00	118,00
Unico Inv.F.	86,90	87,10
Unifonds	33,20	33,00
VWN	58,30	58,30
Vast Ned	122,50	122,60
Venture F.N.	47,00	46,50
VIB NV	89,00	89,20
WBO Int.	80,00	80,00
Wereldhave NV	211,00	211,00

Buitenlandse obligaties		
8¾ EEG84(1)	102,80	102,80
3½ EngWarL	35,30	35,30
5¾ EIB 65	99,00	99,00

Orig. n.amerik. aandelen		
Allied Signal Ind	38,30	38,00
Amer. Brands	74,00	73,00
Amer. Expres	35,30	35,80
Am.Tel.& Tel.	40,10	40,50
Ameritech	60,00	60,70

slotkoersen/optiebeurs

Amprovest Cap.	115,00	115,00
Amprovest Inc.	218,00	218,00
ASARCO Inc.	34,20	34,80
Atl. Richf.	106,00	104,75
BAT Industr.	8,00	8,10
Bell Atlantic	96,00	96,70
BellCanEnterpr	40,80	40,80
Bell Res.Adlr	0,98	0,98
Bell South	51,80	52,10
BET Public	3,00	–
Bethl. Steel	21,30	21,30
Boeing Comp.	55,50	55,80
Chevron Corp.	58,75	–
Chrysler	26,00	25,80
Citicorp.	32,00	30,60
Colgate-Palm.	58,90	58,25
Comm. Edison	38,00	37,25
Comp.Gen.El.	470,00	–
Control Data	18,00	18,00
Dai-Ichi Yen	3520,00	3500,00
Dow Chemical	100,40	101,00
Du Pont	119,20	–
Eastman Kodak	48,70	48,10
Elders IXL	3,00	–
Euroact.Zw.fr.	188,00	188,00
Exxon Corp.	44,50	44,50
First PacInt	0,60	–
Fluor Corp.	35,50	–
Ford Motor	52,00	52,10
Gen. Electric	55,50	56,00
Gen. Motors	48,50	48,50
Gillette	45,00	44,30
Goodyear	56,00	56,00
Grace & Co.	37,40	–
Honeywell	85,25	83,00
Int.Bus.Mach.	115,30	116,10
Intern.Flavor	66,75	–
Intern. Paper	55,35	55,35
ITT Corp.	61,00	60,30
K.Benson ®	4950,00	4950,00
Litton Ind.	93,50	92,75
Lockheed	48,50	48,00
Minnesota Mining	74,50	74,00
Mobil Oil	57,70	57,00
News Corp Aus$	16,20	16,00
Nynex	79,00	79,00
Occ.Petr.Corp	29,40	29,25
Pac. Telesis	44,80	45,00
P.& O. ®	7,00	7,00
Pepsico	56,70	56,30
Philip Morris C.	157,30	157,30
Phill. Petr.	27,00	26,60
Polaroid	45,20	44,60
Privatb Dkr	304,90	300,90
Quaker Oats	63,50	–
St.Gobin Ffr	705,00	460,00a
Saralee	59,00	–
Schlumberger	42,75	42,50
Sears Roebuck	44,20	44,20
Sony (yen)	35,00	34,50
Southw. Bell	53,60	53,50
Suzuki (yen)	915,00	–
Tandy Corp.	46,60	46,20
Texaco	51,00	50,80
Texas Instr.	40,10	39,80
The Coastal C.	–	41,25
T.I.P. Eur.	1,76	1,78
Toshiba Corp.	1260,00	1260,00
Union Carbide	30,60	–
Union Pacific	76,00	75,50
Unisys	20,80	20,60
USX Corp	33,60	33,50
US West	69,00	68,30
Warner Lamb.	109,40	104,80
Westinghouse	66,20	67,10
Woolworth	68,20	64,70
Xerox Corp.	66,00	65,50

Certificaten buitenland		
AMAX Inc.	59,00	58,00
Am. Home Prod.	220,50	–
ATT Nedam	87,00	88,00
ASARCO Inc.	68,50	–
Atl. Richf.	232,50	232,00
Boeing Corp.	125,00	122,00
Can. Pacific	47,00	46,50
Chevron Corp.	120,00	–
Chrysler	56,00	55,00
Citicorp.	69,00	68,00
Colgate-Palm.	130,00	130,00
Control Data	35,00	34,50
Dow Chemical	220,00	221,00
Eastman Kodak	104,50	105,00
Exxon Corp.	98,00	98,50
Fluor Corp.	77,50	–
Gen. Electric	120,00	121,60
Gen. Motors	105,00	105,60
Gillette	99,00	98,00
Goodyear	124,00	124,00
Inco	72,50	72,50
I.B.M.	252,00	254,00
Int. Flavors	147,50	–
ITT Corp.	134,00	133,00
Kroger	39,00	39,00
Lockheed	107,00	105,00
Merck & Co.	157,50	155,00
Minn. Min.	164,00	164,00
Pepsi Co.	125,50	125,50
Philip Morris C.	350,00	348,00
Phill. Petr.	59,25	57,70
Polaroid	93,50	92,50
Procter & G.	281,00	–
Quaker Oats	136,50	–
Schlumberger	93,20	92,50
Sears Roebuck	96,00	97,00
Shell Canada	77,00	74,50
Tandy Corp.	101,00	101,00
Texas Instr.	87,00	86,50
Union Pacific	168,00	166,00
Unisys Corp	43,50	44,00
USX Corp	74,00	73,00
Varity Corp	3,95	–
Westinghouse	146,00	149,50
Woolworth	151,00	146,50
Xerox Corp.	140,00	139,00

Certificaten buitenland		
Deutsche B.	666,00	670,00
Dresdner B.	346,00	347,00
Hitachi (500)	1600,00	–
Hoechst	297,00	295,00
Mits.El.(500)	1250,00	–
Nestlé	8400,00	8450,00
Siemens	600,00	601,00

Binnenland (niet officieel genoteerd)		
Bredero aand.	28,50	27,50
Bredero cert.	26,00a	24,50
11 Bredero	25,00	24,00
LTV Corp.	1,90	1,90
5 Nederh. 68-78	25,00	25,00
RSV. cert	1,51	1,50e
7⅛ RSV 69	84,50	84,00

Parallelmarkt		
Alanheri	29,00	28,50
Berghuizer	49,00	50,20
Besouw Van c.	54,00	54,20
CBI Barin Oce. yen	1900,00	1919,00
Comm.Obl.F.1	101,30	101,30
Comm.Obl.F.2	101,40	101,30
Comm.Obl.F.3	101,50	101,40
De Drie Electr.	37,90	38,00
Dico Intern.	125,00	125,00
DOCdata	25,20	25,20
Ehco-KLM Kl.	37,50	39,20
E&L Belegg.1	79,60	79,20
E&L Belegg.2	78,10	77,80
E&L Belegg.3	77,40	77,20
Geld.Pap.c.	75,00	74,00
Gouda Vuurv c	104,00	105,80
Groenendijk	38,00	37,80
Grontmij c.	204,00	200,00
Hes Beheer	239,80	237,80
Highl.Devel.	14,70	–
Homburg cert	4,40	4,30
Infotheek Gr	29,50	29,70
Interview Eur.	8,70	8,60
Inv. Mij Ned.	60,00	62,00
Kuehne+Heitz	44,00	45,00a
LCI Comp.Gr.	68,00	72,00
Melle	303,00	302,00
Nedschroef	126,50	127,00
Neways Elec.	12,60	12,80
NOG Bel.fonds	31,10	–
Pie Med.	12,50	12,40f
Poolgarant	10,60	10,65
Simac Tech.	20,00	21,20
Text Lite	6,10	6,10
Verkade Kon.	269,00	270,50
VHS Onr. Goed	19,40	19,10
Weweler	140,50	141,00

OPTIEBEURS

	serie			omzet	v.k.	s.k.
akzo	c	okt	150,00	383	2,30	2,10b
d/fl	c	sep	220,00	649	2,20b	4,70b
d/fl	c	sep	225,00	1443	0,30	0,30b
d/fl	c	okt	225,00	275	2,50	3,70
d/fl	p	sep	220,00	468	0,30	0,05a
eoe	c	sep	300,00	1047	16,50	15,50
eoe	c	sep	305,00	1032	11,50	10,50a
eoe	c	sep	310,00	1118	6,50	5,20b
eoe	c	sep	315,00	1611	2,30	0,50a
eoe	c	sep	320,00	1402	0,40	0,10
eoe	c	okt	315,00	414	7,80	7,80
eoe	c	okt	320,00	815	5,50	5,20a
eoe	c	okt	325,00	281	3,50	3,50
eoe	p	sep	310,00	352	0,20	0,10
eoe	p	sep	315,00	1149	0,90	0,10
eoe	p	sep	320,00	883	4,70	4,80
eoe	p	sep	325,00	1611	9,20	9,50b
eoe	p	sep	330,00	413	13,90	14,80
eoe	p	okt	310,00	311	3,70	3,30
eoe	p	okt	315,00	1053	5,50	4,90
eoe	p	okt	320,00	363	7,70	7,10
eoe	p	okt	325,00	376	11,00	10,50
gist	c	okt	35,00	277	2,10	1,90
gist	c	jan	40,00	360	1,70	1,70
hoog	c	okt	90,00	772	7,00	7,70a
hoog	c	okt	95,00	603	4,00a	4,20
hoog	c	okt	100,00	781	2,20	2,40a
hoog	p	okt	95,00	272	4,00b	3,60
klm	c	okt	55,00	413	1,90	1,60
klm	c	o92	55,00	327	11,30a	11,90a
natn	c	jan	75,00	320	2,90	3,00
phil	c	okt	40,00	327	5,60	6,30
phil	c	okt	45,00	546	1,80	2,20
phil	c	jan	45,00	992	3,60	3,90
phil	c	jan	50,00	841	1,70	1,80
phil	c	apr	50,00	278	2,70	2,90
phil	c	o92	55,00	539	6,50	6,50
phil	c	o93	30,00	409	20,00	20,50
olie	c	okt	120,00	318	33,00a	33,00
olie	c	okt	140,00	1638	12,70	13,00
olie	c	okt	150,00	1512	3,50	3,60
olie	c	okt	160,00	1116	0,80	1,00
olie	c	jan	130,00	355	24,00a	23,00
olie	c	jan	140,00	598	13,50	13,70
olie	c	jan	150,00	658	7,30	7,30
olie	c	jan	160,00	346	3,00b	3,30
olie	c	o91	105,00	919	48,50	49,00
olie	c	o92	135,00	1560	29,50	32,00
unil	c	okt	160,00	468	2,50	3,00

a=laten	g=bieden+ex-div.
b=bieden	h=laten+ex-div.
c=ex-claim	k=gedaan+h
d=ex-dividend	l=gedaan+g
e=gedaan+bieden	vk=slotkoers vorige dag
f=gedaan+laten	sk=slotkoers gisteren

Landbouw

Te koop
Pachtvrij bouwland plm. 6 ha. Ubachsberg. Zeer geschikt voor fruitaanplant. evt. met bouwkavel. J.E. van Oppen B.V., Rentmeesterskantoor, St. Rochusstr. 8, 6241 CD, Bunde. Tel. 043-641271

Te h. gevr. LANDBOUWGROND Br.o.nr. B-1766, Limburgs Dagblad, Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Voor al uw KERSTBOOMPLANTEN. Rompelberg Bunde, tel. 043-645365.

MAIS INKUILEN? Ergert u zich in de zomer aan broei in de mais? Kuil dan in met Topform, de veilige, vloeibare broeiremmer van Barenbrug. Vraag uw leverancier of loonwerker om meer informatie.

Plm. 2 hectare MAIS te koop gevr. 04459-1581.

Voor het hakselen of maaidorsen van Uw mais, tegen aantrekkelijke prijs. Tevens 8 ha. snijmais te koop. F. JEURISSEN. 04499-2851.

Beperk uw verliezen: Doe aard. persvezels over de kuil FOURAGESPRODUKTEN Sjaak Vaassen 04450-3452

Auto's

Alfa

Te k. Alfa GIULIETTA 1.6, t. '83. Dr. Schaepmanstr. 12, Brunssum. Tel. 045-255304

Te koop opknappers Alfa GIULIETTA, bwj. '78; Renault 4 bwj. '82, t.e.a.b. Tel. 045-214169.

ALFA 33 1.5, 8-'84, Alfa rood, vele extra's, zeer mooi ƒ 9.250,-. Tel. 043-431728.

Te k. ALFA SUD 1,5 TI, bwj. '80, APK tot 6-'90, i.z.g.st, ƒ 1.200,-. 045-314600.

ALFA Sud 1.3 SC bwj. '83, groen roest, APK juli '90. Tel. 045-716928.

Audi

AUDI 100 GLSE, automaat bwj. '81, in absolute nieuwe staat, koopje ƒ 5.500,-. Info 04750-16296.

Te k. AUDI coupé, bwj. '82, APK, i.z.g.st. Ransdalerstr. 139, Ransdaal (tot 17.00 u.)

AUDI 80, 1987, wit, als nieuw, 43.000 km, vaste pr. ƒ 26.750,-. 045-752967

AUDI 80 coupé GT Quattro mod. incl. ANWB keur.rapp. bwj. okt. '83 vr.pr. ƒ 14.500,-. Tel. 045-740609

Te k. AUDI 80 diesel, bl. metal., 4-drs, km. 47.000, 9 mnd oud, nog fabr.gar. i.v.m vertrek. buitenl. van ƒ 44.000,- voor ƒ 31.000,-. 04404-2502.

BMW

BMW 1602. Let op! 1973, zeer mooi en goed, APK 05-'90, voor liefhebber slechts ƒ 4.500,-. Tel. 045-726175

Weg. OMST. te k. BMW 316, juli '89, blauw metall., gar. gl. schuifd. dak, br. bd., vol fabr. gar., nw.pr. ƒ 44.000,-, vr.pr. ƒ 38.000,-. Tel. 045-457694.

Te k. z. mooie BMW 320-b, 180% o.k., schuif/kanteldak, get. glas, APK 8-'90, bwj. '81, inr. mog., spoilers, br. banden, pr. n.o.t.k. Tel. 045-243638.

BMW 323i, nw. mod., rood, bwj. '83, veel extra's, vr.pr. ƒ 19.500,-. 045-415460.

Te k. BMW 320, 6 type '82, zilver grijs met., APK gek. Gave auto, div. extra's, pr. ƒ 5.950,-. 04490-14855.

BMW 316 (1800cc) 4-drs, nw. model, bwj. april '84, bordeaux rood, get. glas, km.st. 82.000, i.z.g.st., iedere keuring mog. Lambertusstr 14 Brunssum Op de Vos.

Te k. weg. omst. BMW 316, bwj. '84. Tel. 045-258416.

BMW 525i, bwj. '84, veel extra's, d. blauw, sch/kanteld. Baakhoverweg 21, Susteren

B.M.W. 318i, 1984, d.groen, 4 deurs, rad., el., sp. nieuwe banden, uitlaat, i.z.g.st. Spoedprijs ƒ 13.850,-. Tel. 04750-22700

BMW 525, 6 cyl., bwj. '80, stuurbekr., nw. gespoten, antraciet, nw. remmen en banden, nw. kopp.set r/c, 100% in orde, ied. keur. toegest. pr.n.o.t.k., tel. 04406-14463.

Weg. omst. te k. mooie BMW 318i, dec '81, ƒ 6.750,-. Tel. 045-723076.

BMW 315 bwj.'82, APK 6-'90, sportv., nw. band., spoilers, enz. Vr.pr. ƒ 4.750,-. Rijnmonterstr. 116, Brunssum tot 17 uur.

Te k. BMW 520 i '83, uitbouw, verlaagd enz. i.z.g.st. ƒ 10.750,-. inr. 045-316940.

BMW 316 i.g.st., bwj. '80, APK juli '90. Tel. 04498-53650.

Te k. gevr. motor voor BMW 316 v.a. 1981, tel. 045-213286.

Te k. BMW 320/6, bwj.'80, i.z.g.st., APK 6-'90. Tel. 045-215966.

BMW 528i, APK 8-'90 aut. stuurbekr. stereo-install. gelnstall. veel acc. ƒ 5.950,-. 045-458944.

BMW 320, '77, autom., i.z.g. st. APK sept. '90, alu. BBS sportvelg. vr.pr. plm. ƒ 2.000,-. Tel. 04455-1626.

Te koop BMW 320 6 cyl. bwj. '81, gas, kl. blauwmet. i. pr.st. div. acc. vr.pr. ƒ 7.750,-. inr. kl. auto mog. Tel. 045-459440.

Te k. BMW 320 6 cyl. bwj. '81, absolutst. st., div. extra's, bl. met. vr.pr. ƒ 3.950,-. Tel. 045-726009.

Te k. CITROËN GSA, 5 versn. bwj. '81, gereviseerde motor ƒ 2.000,-. kl. wit. Tel. 045-726707.

Nieuw CITROËN BX 19 GTI (nov. '87), rood, elec., getinte ramen, centr. vergrend., stereo, sportvelgen, 22.000 km, met gar. 045-741184

Te k. CITROËN Axen, bwj. '86, kl. wit, pr. ƒ 6.500,-. tel. 045-220069.

Daihatsu

Te k. Daihatsu CHARADE turbo, 1985, plm. 50.000 km, kl. wit, jub. uitv., pr. ƒ 7.750,-. Tel. 04490-25693

Daihatsu CHARADE turbo diesel, bwj. '85, km.st. 50.000, 1e eig., vr.pr. ƒ 8.750,-. Tel. 04492-3582.

Fiat

Te k. FIAT bus 2500 diesel, 13 pers., ideaal voor ombouw als camper, bwj. '85. pr. ƒ 8.500,-. Te bevr. telef. na 19.00 uur 04490-20899.

Te k. Fiat IBIZA 1.5 GLX, aug. '87, 40.000 km, wit, veel extra's en LPG, i.nw.st. Tel. 045-215584.

Te koop FIAT X1 1.9 targa '76, APK 6-'90, carr. is werk aan, mot. en mech. 100%, liefhebber auto. Alleen serieus. geg. pr.n.o.t.k. 045-417042.

FIAT 500 R, kl. geel, bwj. '76, i.z.g.st., APK 3-'90, ƒ 2.975,-. 04490-11310.

Te k. FIAT 127, zwart, APK tot 2-'90, pr. n.o.t.k. Tel. 045-417222.

Te k. FIAT Panda 34, bwj. '85, 70.000 km, i.z.g.st., ƒ 5.000,-. Tel. 045-315215.

Fiat PANDA 1000 CL, bwj. '86, i.z.g.st. pr. ƒ 7.250,-. 04754-85019.

Fiat RITMO 60 CL 84, APK 8-'90, ƒ 5.250,-. Kissel 46 A, Heerlen. 045-723142.

Te k. Fiat PANDA, bwj. '85, 45.000 km. Valkenburgerweg 44, Voerendaal.

Te k. Ford FIESTA 1.1. L, bwj. '85 m. trekh., km.st. 49.000, Mezenstr. 41, Geleen, tel. 04490-50725.

Te k. FORD LTD 1971 cabriolet, airco, i.z.g.st. Kissel 5, Heerlen.

Uitzonderlijk mooie FORD Escort 1600 L, bwj. '85, 5-bak, antraciet grijs, ƒ 10.400,-. 04490-24937.

Ford FIËSTA 11L, BWJ. '81, i.nw.st., nw. banden, APK 9-'90, kl. grijsmet., 1e lak, 1e eig., 90.000 km, ƒ 3.950,-. Rdr. Hoenstr. 181, Hoensbr.

Ford FIËSTA 11S festival, bwj. '83, 1e eig., 70.000 km, i.nw.st., kl. blauw, met APK 9-'90, ƒ 6.500,-. Rdr. Hoenstr. 181, Hoensbroek.

In.s.v.nw. Ford SIERRA 2.0L autmaat en overdrive, m.'86, ƒ 12.750,-. 04490-14427.

Ford SCORPIO 2.0 CL, bwj. '85, kl. wit, APK tot 9-'90, i.z. g.st. 045-256947.

Te koop Ford ESCORT XR3, bwj. '81, met vele extra's, vr.pr. ƒ 8.750,-. 045-258286.

Te koop Ford TAUNUS 1600 Bravo, bwj. '81, APK 9-'90, i.z.g.st. Pr.n.o.t.k. Tel. 045-213891.

Te k. opkn. Ford TAUNUS 16, alum. velg., '78; vr.pr. ƒ 500,-. 045-311506

Koopje Ford CAPRI 2 ltr. 6 cil. m. 80, APK tot 4-9-'90. Tel. 045-218875.

TAUNUS 1.6 L, '78, APK 4-'90, l. schade, ƒ 650,-. Demstr. 26, Hoensbroek.

Te k. FORD Granada 2 ltr., bwj. '82, ruime auto, APK 8-'90, pr.n.o.t.k. 045-711545.

Te k. Ford ESCORT 1,3, bwj. '81 m. radio, cass. en trekh., 5 drs. APK 5-'90. Vr. pr. ƒ 5.300,-. 045-460805.

Ford ESCORT 1.6 Diesel 5-drs., 5 versn. 100% in orde, met APK, bwj. aug. 1984 pr. ƒ 8.750,-. Tel. 045-740915.

Te k. Ford SIERRA 2.3 D stationcar, bwj. 4-'86, km.st. 120.000, vr.pr. ƒ 16.500,-. 04492-5453.

Ford SIËRRA 2.0 Laser 3-drs. 5-bak bwj. '85, verk. in abs. nw.st., pas gekeurd, div. access., apart m. ƒ 10.950,-. Info 045-225201

Te k. Ford TAUNUS 1300 APK 4-'90 ƒ 1.350,-. Tel. 045-318619.

Ford FIËSTA '78, APK 4-'90, kl. zilvermet., pr. ƒ 2.000,-. Tel. 04490-72242

Ford ESCORT 1300 Bravo, bwj. '83, i.z.g.st. ƒ 7.250,-. Tel. 04490-23318.

Te k. FORD Escort Laser, 5-gang, bwj. '84, 5-drs., APK, 1e eig., vr.pr. ƒ 8.500,-, inr. mog. Tel. 045-227068.

Te k. Ford FIËSTA, bwj. '78, met 1100 motor, APK tot 24-10-'90. Tel. 045-451081.

Honda

Honda CIVIC bwj. '80, APK 3-drs. ƒ 1.850,-, tel. 045-720951.

I.st.v.nw. HONDA Civic 1.3, 12 klepper, nw. mod. '85, 5-bak enz. ƒ 9.750,-. Tel. 04490-13467.

Te k. HONDA Civic 1300 S, bwj. '80, 5-versn., trekh., i.g. st., vr.pr. ƒ 2.750,-. Tel. 045-352120.

Te k. HONDA Accord 2-drs. Hatchback, bwj. 10-'81, km. st. 45.000, APK, pr. ƒ 3.500,-. Tel. 04490-22689

Te k. Honda PRELUDE 1.8 EX, autom. 12 valve, '85, 56.000 km., i.z.g.st., pr. ƒ 19.500,-. 045-727168.

Te k. HONDA Civic i.z.g.st., bwj. '78, met nw. APK, vr.pr. ƒ 1.250,-. 045-728386.

HONDA Prelude '800 autom., vr.pr. ƒ 3.250,-. Tel. 045-222198.

Te koop Honda PRELUDE, bwj. '80, i.z.g.st., pr. ƒ 3.750,-. Tel. 045-228332.

Te k. HONDA Prelude 1.8 EX, bwj. '85, div. extra's, vr.pr. ƒ 13.250,-, lichte schade. 04490-79120.

Te k. Honda CIVIC 5 speed bwj. '81, APK '90, i.z.g.st. sunroof. Tel. 045-257871.

Honda PRELUDE 1.8 EX '84, 12 Valve, 70.000 km. in nwst. pr.n.o.t.k. 045-458944

Te k. HONDA Civic i.z.g.st., APK gek., bwj. eind '78, vr. pr. ƒ 950,-. 04754-86801.

Honda CIVIC 1200 i.z.g.st., APK 7-'90, vr.pr. ƒ 1.275,-. Pricksteenweg 98 Kerkrade.

Jeep

NECAF Jeep M 38 A 1, bwj. '52, ƒ 5.500,-. 04450-3384.

Te koop of te ruil Ford Sierra 5-drs. 2300 CL diesel, bwj. '88, voor PATROL Pajero of Toyota Landcruiser. 04490-10999.

Te k. JEEP-RENEGADE CJ 7, hardtop 5-bak, aircon. bwj '84; Jeep Renegade d.blauw hardtop, '83; Jeep-Renegade CJ 7 br. metal. spec. softtop '83; CJ 7 hardtop softtop gasinst. '78, Patrol Turbo diesel 3,3 l. 11-'87; Autosport, 045-725507.

PATROL 4WD, 3.3 diesel Van, div. extra's, bwj. '86; ƒ 25.500,-. 04754-85019.

Voor liefhebber SUBARU 1800 GLS 4WD, m. '82, 3-drs. ƒ 6.250,-. 04490-10999

Land rover

"DE UIVER" B.V. 1x90" County Turbo diesel '89; 1x90" Soft Top benzine '89; 2x110" Stawag diesel/benz. '84; 1xR.R. Vogue en airco '87; 2xR.R. Vogue en airco '86. Doenrade 04492/1931-1398.

Te koop MERCEDES 200 D. Tel. 045-259138.

MERCEDES 190E, bwj. '84, i.nw.st., airco, alarm, kl. gr. met., sportvelgen, Rdr. Hoenstr. 181 Hoensbroek.

Te k. MERCEDES 608 verlengde bestelbus, bwj. '78, APK gek. tot '90. Inl. 043-433990/645768.

Te k. MERCEDES 200 automaat, 4 cyl., 100% ƒ 4.000,-. Tel. 045-724607.

MERCEDES 240 D kl. wit, bwj. '77, automaat. Trekhaak ƒ 2.500,-. 045-750743

Te k. MERCEDES 230 coupé, bwj. '78, in perf.st. ƒ 11.500,-. Beekstr. 11, Schinveld.

MERCEDES 250 Diesel 8-'87, 1e eig., zeer veel extra's, km.st. 54.000, schadevrij. Tel. 045-720654

Te k. MERCEDES type 406 kampeerauto. Tel. 04405-1339.

MERCEDES 280E, klein model, aut., m. veel extra's, bwj. '79, pr. ƒ 6.750,-. Tel. 04752-4826.

Mitsubishi

PAJERO TURBO diesel bwj 1984, blauw metallic, in perfecte staat. "De Uiver" BV, 04492-1398.

MITSUBISHI Galant 1600, APK 8-'90, bwj. 8-'81, LPG, trekh., i.z.g.st., ƒ 2.500,-, inr. kl. auto mog. 04490-49660/045-452336.

Te k. MITSUBISHI Galant 2,3 diesel Turbo 1981, perf. st., 045-454613 na 18.00uur

Mitsubishi GALANT GXL, bwj.'78 te koop. Tel. 045-210072

Te k. Mitsubishi LANCER 1400 GL met voorschade motor-versn.bak, 100% voor ƒ 450,-. 045-411085.

Te k. MITSUBISHI Cordia, bwj. nov. '85, plm. 46.000 km, wit, vzv spoilers, pr.n.o. t.k. 04490-36971 na 17uur.

Te k. weg. aanschaf nieuwe MITSUBISHI Colt, 3 jr. oud, schadevrij, 1e eig., weinig gelopen, vr.pr. ƒ 13.750,-. Te bevr. Wolverlei 6, Kerkrade. Tel. 045-424426.

MITSUBISHI Galant 1600 EL, LPG, bwj. juni '79, APK aug. '90, kl. wit, vr.pr. ƒ 1.500,-. Tel. 045-717144 (na zaterdag)

Mooie MITSUBISHI Colt GL, eind '80, APK 9-'90, ƒ 2.950,-. 045-225913.

Te k. MITSUBISHI Celeste, APK aug. '90, pr. ƒ 2.000,-. Tel. 045-226332.

MG

Te k. MGB CABRIO calif. import spaakwielen, chrome bumper, roestvrij, bwj. '72 04490-35261.

Morris

Te koop MINI Special bwj. '79, APK 9-'90, mooi en gaaf, ƒ 1.250,-. Tel. 04490-10646.

Te k. MINI 1000 HLE, bwj. '83, 46.000 km, 1e eig. Tel. 045-228469.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Te k. MINI 1100 Special bwj. '79, APK, ƒ 1.250,-. Kruisstr. 42, Broeksittard.

Te koop MINI 1100 Special, bwj. '79, APK, i.z.g.st. met veel extra's. 04492-4667.

Te k. MINI Innocenti, bwj. '80, kl. goudbruin, pr.n.o.t.k. Tel. 04493-1416.

Nissan/Datsun

Nissan Patrol hardtop
bwj. '84, kl. grijsmetal., grijs kent., in optimale st., voorzien van alle extra's en comfort. Voor geïnteresseerden, tel. 04455-2386.

Te k. NISSAN Sylvia coupé, '82, injectie, vr.pr. ƒ 1.500,-. Tel. 04490-37810.

Datsun SUNNY coupé, bwj. '79, APK 02-'90, ƒ 2.250,-. Tel. 045-415528.

Te koop DATSUN Cherry i.z.g.st. van part. bouwj. '81, Pr. ƒ 2.500,-. Tel. 045-712700.

Nissan CHERRY Diesel DX '84, ƒ 5.950,-. Kissel 46 A, Heerlen. Tel. 045-723142.

Nissan SUNNY combi, '85, 1e eig., kl. grijs ƒ 9.750,-. 045-314489

Nissan SUNNY 1.3 GL coupé, nw. mod., '83, duurste uitv., echt goedkoop, ƒ 5.850,-. Tel. 04406-41473

Nissan CHERRY 1.3 L, bwj. 11-'82, 5 drs., APK 14-9-'90 roodmet., pracht auto. ƒ 5.500,-. 04406-14080

Oldtimers

Opel MANTA Berlinetta automaat bwj. '72, APK juni '90 1e eig. Tel. 045-410051.

Opel

Aanbieding van de week
Opel Manta GTE bwj. '83
km.st. 73.000, pr. ƒ 9.750,-, zonder inruil.
Garantie, financ. mogelijk. Autobedrijf Gebr. Dominikowski, Kantstr. 48, Ubach o. Worms-Landgraaf. Tel. 045-326016.

Onderhandelen mag!

Corsa 2-drs 1.2 S	1985	ƒ 12.950,-
Corsa 3-drs 1.2 S	1984	ƒ 10.450,-
Corsa 4-drs 1.3 GL	1987	ƒ 17.450,-
Kadett 3-drs 1.2 S	1984	ƒ 11.950,-
Kadett 3-drs 1.2 S	1985	ƒ 13.450,-
Kadett 3-drs 1.3 S	1986	ƒ 16.950,-
Kadett 3-drs 1.3 Limited	1986	ƒ 17.950,-
Kadett 3-drs 1.6 S, 5-bak, Veel extra's	1987	ƒ 20.950,-
Kadett 3-drs 1.3 elegance	1988	ƒ 20.950,-
Kadett 3-drs 2.0 i GS/I	1987	ƒ 29.950,-
Kadett 5-drs 1.2 S	1985	ƒ 14.950,-
Kadett 5-drs 1.2 S	1986	ƒ 16.950,-
Kadett 4-drs 1.2 S antibes	1986	ƒ 18.750,-
Kadett 4-drs 1.3 S	1986	ƒ 19.450,-
Kadett 4-drs 1.3 jubilee	1987	ƒ 20.950,-
Omega 4-drs 18S GL	1987	ƒ 29.950,-
Audi 80, 18 S	1987	ƒ 28.950,-

Inruil en financiering mogelijk.

OPEL welling
Haefland 2 Brunssum. Tel. 045-257700.

Göttgens Sittard
Haspelsestr. 20. Tel. 04490-16565.
Keuze uit 80 auto's o.a. Renault R9TL '83, ƒ 5.950,-; Opel Kadett '82, ƒ 6.450,-; Skoda 120L '87, ƒ 6.950,-; Opel Corsa '84, ƒ 8.450,-; Fiat Panda '86, ƒ 8.950,-; Volvo 340 GL Sedan '84, ƒ 11.950,-; Opel Kadett LS '85, ƒ 14.450,-; Ford Escort 1.4 CL '87, ƒ 17.450,-; Opel Rekord '86, ƒ 19.950,-; Opel Omega '87, ƒ 27.950,-; Opel Ascona Sprint '88, ƒ 28.950,-; Opel Kadett GSI '87, ƒ 29.900,-.

GÖTTGENS SITTARD
GÖTTGENS BEEK 04490-75858
(bij Makado)

Een perfecte gebruikte auto koopt U bij: Göttgen Beek.

Opel MANTA 16 S HB bwj. '79, kl. wit, APK, als nw., inr. mog. Caumerboord 23 Heerlen. 045-410651.

Te k. MANTA. inr. mog. Unescoplantsoen 9 Heerlerheide-Heerlen.

Opel KADETT HB 12 N bwj. '80 APK '90 vr.pr. ƒ 3.500,-. Ridderstr. 9, Landgraaf.

Opel MANTA GTE bwj. '84, 5-bak 15 inch sportvlg. ronde kopl., veel extra's, tel. 045-321023.

Te koop Opel KADETT GSI 1987, ƒ 27.000,- div. extra's. Tel. 045-220066.

Te k. Opel KADETT 1.6 i bwj. '88 P.Schunckstr. 930 Heerlen.

Te k. KADETT 1.3 S, bwj. '85, 5 drs. kl. beige, km. 57.000, div. acc., pr. ƒ 10.000,-. Tel. 045-753693

Te k. Opel ASCONA 19S Berlina '78, APK 2-'90. Nw. uitlaat, banden 045-728562.

Te k. OPEL Kadett 1.3 S, HB, bwj. 11-'80, LPG, APK 4-'90, vr.pr. ƒ 2.750,-. Tel. 045-453296.

Te koop Opel KADETT bwj. 10-'76, APK 9-'90, i.g.st. ƒ 650,-. Tel. 04490-10646.

Te koop Opel KADETT 13 S, bwj. '87, inr. mog. Dr. M L Kinglaan 133 Hoensbroek.

Te k. OPEL Kadett Berlina Voyage 13 S, stationcar, bwj. '81, sportvelgen. Tel. 045-213393 na 17.30 uur.

Te koop Opel REKORD Stationcar bwj. '78, nw. banden, uitl., pr. ƒ 1.200,-. 045-324942.

Te koop Opel REKORD 2300 diesel, bwj. '83, schuif- kanteldak Autosport, 045-725507.

Te koop i.z.g.st. Opel KADETT 1.3 LS, bwj. '87, km. st. 30.000, radio/cass. sunroof, e.d. Pr.n.o.t.k. Tel. 04498-52254

Te koop Opel REKORD stationcar diesel, mooi, techn. i.z.g.st. APK gek., bwj. '78, ƒ 2.850,-. Tel. 04490-45002

Zuinige Opel KADETT City 1200. Zien is kopen! Vr.pr. ƒ 2.250,-. APK apr. '90. Tel. 045-323830.

Te k. Opel REKORD 2.0 S '85, APK 7-'90, vr.pr. ƒ 11.500,-. Tel. 045-416342

Opel CORSA 1.3, rood, 2 jr. oud, vr.pr. ƒ 13.900,-. Tel. 04493-4064.

Te koop Opel ASCONA 16S Hatchback, pr. ƒ 6.500,-. Dr. Poelsstr. 31 Elsloo.

Te k. Opel KADETT GSI, signaal rood, bwj. '85, km. 36.000, veel extra's, zeer mooi. Tel. 04409-3403.

Te k. Opel KADETT type 12 N, bwj. '80, 3-drs, veel access., APK 3-'90, ƒ 3.150,-. Tel. 04498-54...

Te k. Opel COMMODORE coupé GS, bwj. '69, i.z.g.st. en onderd. ƒ 3.750,-. Te kan, tel. 045-316940.

Te k. Opel REKORD Berlina n. band. APK '90. 04492-1267 na 16...

Te k. Opel KADETT 1.3 '83, luxus gegar. perf., banden, alu. velg., zonder LPG, APK, rek. t.inz. pr. ƒ 7.800,-. 04406-40539 18.00 uur,zaterdags na...

Te k. Opel KADETT bwj. '84, veel extra's i.z.g.st. Tel. 04498-54599.

Te k. OPEL Kadett i.z.g.st. bwj. '77. Tel. 045-219585.

Te k. Opel REKORD bwj. '80 i.z.g.st. Inl. 045-81724.

Peugeot

PEUGEOT 504 '79 i.z.g.st., Sittarderweg ... Munstergeleen.

Van part. PEUGEOT ... bwj. '81, trekh., i.g.st. ... o.t.k. Tel. 045-412037.

Te k. PEUGEOT 505 GL turbo diesel, bwj. '86 ... vr.pr. ƒ 19.600,-. 04750-16522.

Peugeot 205 RALLEY ... pk zeer excl. bwj. '88, nw.st. Citroën van Rooy ... en, Wilhelminasingel 5... Maastricht 043-215154.

Te k. PEUGEOT 305 ... bwj. '80, pr. ƒ 2.500,-. 045-314344. Div. extra's

Te k. weg. omst. PEUGEOT 205 rallye 13-... ƒ 25.000,-. 045-317290.

Porsche

911 SC COUPE, ... rood, i.nw.st., div. ... nw.pr. '89 ƒ 162.000,- ƒ 49.900,-. Inl. 077-510...

PORSCHE 911 SC ... grijs, bwj. '79, ... 112.000 km. el.ramen ... eig. ƒ 52.900,-. 045-426...

Renault

Te koop RENAULT R5 ... ne bwj. '80, opknapper voor onderdelen, ... ƒ 1.000,-. 04490-48922

RENAULT 17 TS, '77, uitl. en band., ƒ 700,-. 045-214307 na 12 uur.

Te k. RENAULT 5 auto... tiek, bwj. '80, als ... ƒ 2.750,-. Tel. 045-453...

Te k. Renault 5, ... TURBO, bwj. '82, APK ... ƒ 4.950,-. 045-32357...

Te koop weg. omst. ... NAULT 5 GTS Flash ... '87, 39.000 km, div. extra's pr. ƒ 15.500,-. 045-4207...

Te k. RENAULT 5 bwj. ... z.g.st., APK gek. 8-'90 ... pr. ƒ 2.500,-. 045-2187...

Te k. RENAULT 21 TS ... 2½ jr. oud, ƒ 16.500,-. 045-242692

Te koop RENAULT 4 GTL '79, APK mei '90 ƒ 1... Tel. 04490-11185.

Te k. RENAULT GTL ... '78, goed in orde, ƒ 1.300,-. Eksterstr. Heerlen.

RENAULT bestelwagen met gasinstall. Model Nieuw gespoten. ƒ 1.... Te bevr. 045-712158.

RENAULT 4 3-'83, APK '90, blauw, vr.pr. ƒ 2.... Tel. 045-319328.

Rover

Zeer mooie ROVER 2600 ... bwj. '83, nw type, 5 ... kl. brons met Vialle gas ... luxe Pullman int., div. ... met APK, t.e.a.b. Berg... 18, Kerkrade. Tel. 458666.

Te koop ROVER 2600 '81, km.st. 25.000. Te ... Dorpstr. 82, Brunssum.

Saab

Te k. SAAB 900 Turbo ... coupé '80, i.z.g.st. nw. ... ƒ 8.250,-. Servatiusstr. ... Brunssum.

SAAB 9000 I, mrt. ... bronsmet., 16.000 km., ... schuifdak, ƒ 46.000,-. 045-410397.

SAAB 900 GLS 5-drs. ... nw.st. met veel extra's 045-443401.

Skoda

Weg. omstandigh. SKODA 120L, slechts 1 wk. oud, 2 jr. garantie, ƒ 2.000,- der nw.pr. Inl. Garage ... tel Geleen, Rijksweg ...

Te k. goede SKODA ... APK, bwj. '82, ƒ 1.200,-. 045-...

Subaru

Te k. SUBARU 1800 ... autom., Mgr. Feronlaan ... Hoensbroek.

Nieuwe of gebruikte ... RU. Alle type's voorradig t/m '88. Gunstige ... ring v.a ƒ 200,- per ... v.d. Eng. Hoogstr. ... Eindhoven. 040-44... Zondag 17 sept. geopend.

Suzuki

Te k. SUZUKI Alto GL ... '88, Amsterdamstr. ... Heerlen.

Te k. Opel MANTA, bwj. '76, ƒ 1.100,-, APK tot 4-'90. Tel. 04451-2417.

Te k. leuke Suzuki ALTO weinig km. m. radio/cass. bwj. '82, Bernhardstr. ... Nieuwenhagen.

Van maandag t/m vrijdag van 8.30 tot 17.00 uur ... uw PICCOLO telefonisch opgeven. Tel. 045-71...

Voor Piccolo's zie verder pagina ...

Te k. Opel MANTA 16 SR, bwj. '79, in pr.st., sportv., APK, vr.pr. ƒ 2.650,-. Tel. 045-225141

Van part. te koop Opel ASCONA 16 S LS bwj. -'86, i.st.v. nw. pr. ƒ 13.500,-. kl. blauw. Tel. 045-218851.

Te k. KADETT GTE 1.8, i.z. g.st. m. APK, bwj. '83, vr.pr. ƒ 10.500,-. Staatsmijnstr. 10, Terwinselen na 17 uur.

Te k. Opel KADETT 12S '83. 89.000 km. Tel. 045-418348.

Te k. Opel KADETT 1.3 SR '81, sch.dak, tr.haak, ƒ 6.250,-. Tel. 04492-3449.

Van 1e eign., 4-drs. Opel ASCONA met '82er motor, Pullman bekl., APK en div. acc. verkeert i.nw.st ƒ 2.350,-. Tel. 045-226773.

Opel CORSA bwj. '88, 13.000 km. i.st.v.nw. Tel. 045-220957.

Te k. Opel MANTA GTE '79, i.z.g.st. ƒ 3.150,-, tel. 045-453572.

BUITENKANSJE! Te k. Opel Rekord 2.0 S Stationcar, bwj. '85, pr.n.o.t.k. Houwer 7 Landgraaf. Tel. 045-325581.

Te k. Opel ASCONA 400 uitgeb., 6 cyl., veel acc., zwart, pr. n.o.t.k. Tel. 045-222947.

Opel KADETT bwj.'80. Tel. 043-633923

Opel CORSA 12S, bwj. okt. '84 Swing uitv., i.z.m.st. Tel. 045-228469.

Te k. witte Opel ASCONA 16 S bwj. '82 i.z.g.st., pr. ƒ 6.500,-. Rimburgerweg 7, Brunssum. Tel. 045-270126

Weg. auto v.d. zaak te k.: Opel KADETT 4-drs. Sedan mooi, rood, '86, 1600 cc, Servers, orig. Opel LPG, 78.000 km. Zeer veel fijne en nuttige extra's, vr.pr. ƒ 16.850,-. 043-641425. Kant.uren 045-242880.

KADETT '75, APK 04-'90, trekh., nw. band., remmen, uitl. en gr. beurt. ƒ 650,-. 045-751278

OPEL Kadett 12N combi automaat, bwj.'77, vr.pr. ƒ 1.500,-. 045-270288 na 15uur.

OPEL Ascona 19 S, sportw., LPG install. bwj. '81, ƒ 2.750,-, als nw., zo mooi, APK 6-7-'90. 045-323178.

KADETT 12 S '80 ƒ 2.950,-; Kadett Diesel '83 ƒ 6.250,-; Kadett 13 S '80 ƒ 3.950,-; Kadett 12 S '79 4-drs. ƒ 2.750,-. Alles APK. 04499-3398.

Te k. KADETT GSI, 1984, zwart, vele extra's, zeer mooi. Tel. 04742-3910, na 18.00 uur.

Mooie Opel ASCONA bwj. '79, APK gek., vr.pr. ƒ 2.450,-. Palmstr. 82, Heerlen

Te k. z.m. KADETT 1.3 S, bwj. '80, koopje, ƒ 2.950,-. Tel. 045-424167.

Te koop Opel KADETT C 12 S, i.z.g.st. Prijs ƒ 850,-. Merodestr. 28, Eygelshoven

Te k. Opel CORSA 12 S, bwj.'85, vr.pr. ƒ 9.600,-. Tel. 045-425275

Te koop Opel KADETT City, bwj. '78, opknapper, ƒ 500,-. Tel. 04490-48922.

Opel MANTA CC, M'80, APK in nw.st., vele extra's, 045-270528.

Opel KADETT 12N, bwj. '81, geen roest, i.z.g.st., APK 8-'90, ƒ 3.750,-. Rdr. Hoenstr. 181, Hoensbroek.

Te koop Opel KADETT 1300 SR bwj.'81, met trekh., schuifdak, alum. velg., wit met. Tel. 045-417129.

Te k. Opel ASCONA 2 ltr. S, bwj. '80, i.z.g.st., veel extra's. Tel. 045-270602.

Te koop MOOIE Opel MANTA Berlinetta '77, APK 9-'90. Tel. 045-410749.

Te k. MERCEDES 230 coupé ...

Lada

Koopje: Lada SAMARA 1300 de luxe, nov. '86, in nieuwe staat. Prijs ƒ 8.900,-. Info: 04750-21748.

LADA 1300 S '81, mooi, APK aug. '90, ƒ 1.250,-. 045-721684.

LADA Combi, LPG-onderb. '85, ƒ 2.800,-, topcond. Tel. 045-417122.

Mazda

Te k. MAZDA 626 GLX 2.0 HB, bwj. '84, wit, APK, als nw., vr.pr. ƒ 9.900,-, moet weg. Tel. 045-273743.

Te k. MAZDA 626 coupé GLX, bwj. '87, kl. bl. met., veel extra's, spoiler etc., nw. pr. ƒ 31.500,- nu ƒ 20.750,-. Tel. 045-212799.

MAZDA 323, 1,'81, i.pr.st., geen roest, APK 9-'90, ƒ 2.500,-. Rdr. Hoenstr. 181, Hoensbroek.

Te k. MAZDA 626 GL, i.z.g. st., bwj. '79, pr. n.o.t.k. Tel. 045-313338, voor 12.00 uur

MAZDA 626 2 ltr. coupé, '79 goede en mooie auto, ƒ 1.700,-. Tel. 04404-1317.

MAZDA 2200 E diesel bus, verlengd, 6-pers., grijs kent. '84 ƒ 7.250,- excl. BTW. Rockmart, Kissel 46A, Heerlen. Tel. 045-723142.

Mazda Driessen Beek
Maastrichterlaan 22-26 Beek. Tel. 04490-71920.
Mazda 626 Hatchback 2.0 LX 5-bak '88; Mazda Hatchback 2.0 GLX 5-bak '87 en '88; Mazda Hatchback 2.0 LTD '87; Mazda coupé 1600 LX; Mazda 626 2.0 L GLX autom. '85; Mazda 626 Sedan 2.0 LX 5-bak '86; Mazda 626 Sedan 2.0 GLX 5-bak '86; Mazda 323 Sedan 1300 '81, '82 en '87; Mazda 323 1500 GLX, LTD '86; Mazda 323 HB 1300 LX '87; Mazda 323 ST Stationwagen '82; Opel Kadett 1300 LTD '87; Nissan Laurel 6 cyl '82; Nissan Sunny Diesel 1700 '85; Nissan Micra 1000 met striping '84; Toyota Corolla 1300 '81; Honda Accord Airodeck 2.0 L '86; Honda Civic 1300 5-drs. '83; Volvo 340 DL '83; Volvo 340 Sedan 4-drs. Special '87; VW Jetta 1600 Inj. '81; Ford Escort 1300 '81. Bovag Mazda Garantie. ANWB-keuring toegest.

MAZDA 626 GLX 2.0 coupé, wit, zeer mooi, vr.pr. ƒ 7.900,-. Tel. 045-216627.

Te k. MAZDA RX 7, bwj. '82, zwartmet., spec. uitbouwset, aircon., sportvelgen, pr. ƒ 20.500,-. Te bevr. St. Barbarastr. 29, Heerlen-Palemig. Tel. 045-721239.

Automaat MAZDA 323 1.3, '81, sedan, APK 9-'90, 4-drs vr.pr. ƒ 3.450,-. 045-319328

Te koop MAZDA 626 sedan 1.6, bwj. '79, APK 22-4-'90. Bel 045-444126.

Te k. MAZDA 323 kl. wit, sportvelgen en spoiler, bwj. '78, APK gek., i.z.g.st., vr.pr. ƒ 1.250,-. 04490-20066.

MAZDA 323 autom., 3-drs., bwj. 1987, km.st. 48.000, z.g.a.n., vraagprijs ƒ 16.000,-. 04490-45236.

MAZDA 2.0 GLX HB '83, autom. i.z.g.st. ƒ 8.950,-. Groenstr. 191 Landgraaf.

Te k. MAZDA 323, Sedan, autom. 70.000 km., 8 jr oud, ƒ 3.500,-. 045-453727.

Mercedes

MERCEDES 280E, kl. model, 150.000 km. schakelb. m. trekh. en APK, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 6.900,-. Tel. 045-251579 b.g.g. 270434.

MERCEDES 280 S automaat m. '81, LPG, prachtauto, ƒ 14.750,-, evt. inr. mogelijk. Kissel 46A, Heerlen. 045-723142.

BMW 323i, t.'80, veel acc., i. pr.st., kl. blauw, vr.pr. ƒ 5.750,-. Tel. 0045-463936

BMW 325 i, 4-drs, bwj. '86, in perf. st., 68.000 km, 04498-57049.

BMW 5251, 5-bak, blauwmet. schuifd. Abs. deurverg. type '86. 04490-47737.

Voor de echte LIEFHEBBER, zeer snelle B.M.W. 535 i, bwj. '83, 235 PK, M. gelined, M. uitlaat, M. onderstel, Bilstein schokbrekers 16 inch. lichtmet. velgen met nw. 225 VR 16 banden, boordcomputer, schuif/kanteldak, Pioneer installatie met CD, 350 watt, elec. ramen en spiegels, afstandealarm, pr. ƒ 24.500,-, alleen ser. gegadigde. Tel. 045-251165 b.g.g. 272929.

BMW 320-6, bwj. '78, trekh., lichtmet.velg., APK mei '90, vr.pr. ƒ 2.750,-. Tel. 045-310693.

BMW 316 bwj. '82, zeer veel extra's. Tel. 04490-26923.

Te k. BMW 316 kl. wit, bwj. '80, APK-gek. zeer mooi met veel extr. 045-223357

Te k. BMW 316, kl. donkerblauw, bwj. nov. '86, 76.000 km. i.z.g.st. met getinte ramen, spiegels, Rdr. ... zwart, Moet weg i.v.m. aanschaf. Zaak Gunstige prijs. Tel. 04490-17859.

Citroën

Te k. CITROËN BX 16 RS, nov. '83, n.'84, APK 2-'90, pr. ƒ 5.950,-. Tel. 045-459750.

Te k. CITROËN GSA combi break club, '80, APK tot 6-'90. Vr.pr. ƒ 750,-, Slistr. 16, Sittard.

Te k. CITROEN CX 2400 Break, i.g.st., t.e.a.b., Tel. 043-663226. Thuis 04490-17305.

Wegens overcompl. van part. CITROËN AX 11 RE rood, bwj. '88, km.st. 2.600, ƒ 2.500,- onder nieuwprijs. Inruil en financ. mog. Inl. 045-712158.

Te koop CITROËN CX 20 bwj. 6-'83, APK 8-'90, LPG, el. ramen, c.v., nw. banden, 5-bak, antrac.met. 1e eig. Onderh.boekje aanw. vr.pr. ƒ 5.500,-. Tel. 04750-30457.

Te koop CITROËN CX, bwj. '81, ƒ 1.800,-. Tel. 045-251855.

CITROËN GSA spec. '82, 90.000 km., trekh. nw. uitl. nw. banden, APK 9-'90, netie auto, ƒ 2.150,-. Meelovenstr. 2A Brunssum t. 18 u.

Te k. 2 CV 6 CLUB, bwj. '82 i.g.st. pr. ƒ 1.900,-. 13.00-18.00 u. 04492-5366.

Te k. Fiat PANDA 750 CL, bwj. '88; BMW E30 Hardge, t.'84, vele extra's. Tel. 04490-41712.

Fiat Uno 45, rood, bwj. 7-'87, ƒ 12.900,-; Fiat Panda 750 L, wit, bwj. 4-'87, ƒ 9.450,-; Fiat Regata 85S, groenmet., bwj. 4-'87, ƒ 16.500,-; Fiat Uno Van (met ruiten), wit, bwj. 5-'86, ƒ 7.700,-. Bastiaans Autobedrijf, Spoorsingel 50, Heerlen. Tel. 045-724140.

Fiat RITMO 70 CL, bwj. '84, echt bijzonder mooi, ƒ 5.350,-. 04406-13137.

Fiat PANDA bwj.'83, APK gek., tel. 045-270224

Te k. FIAT Panda 750 CL Fire, bwj. '87, zwart, km.st. 28.000, vr.pr. ƒ 7.950,-, moet weg. 045-273743.

Van 1ste eigen., i.st.v.nw., zeer excl. FIAT Ritmo 70 S, nw. mod. '86, 5-bak, electr. ramen enz. ƒ 7.950,-. Tel. 04490-15431.

Te k. FIAT X 1.9 Targa bwj. '75 t.e.a.b. Tel. 045-444901.

Te k. Fiat PANDA 750 L, bwj '86, kl. l.blauw, veel extra's, vr.pr. ƒ 8.500,-. Oude Kerkstr. 84C, Heerlen/Schandelen na 12.00 uur.

Ford

Te k. Ford SIERRA 1.6 bwj. '84, vr.pr. ƒ 11.000,-. Tel. 045-750655

Te k. Ford ESCORT 1.4 Bravo bwj.'88, blauw metall. Tel. 045-322969

Te k. FORD Transit, bwj. '88, APK 9-'90, techn. 100%. Te bevr. Peterstr. 8, Munstergeleen.

Te k. FORD Taunus, 1e eig., bwj. '81, opknapper. Elandstr. 41, Heerlen.

Ford FIESTA bwj.'82, i.z.g. st., te bevr. 045-217034

FORD Fiësta 1.1 luxe '80 deze zuinige sportieve auto voor slechts ƒ 3.750,-. Garage Central Geleen Rijksweg-Centrum 97.

Te k. Ford TAUNUS 1600 L, bwj. '79, APK, zeer goed, vr. pr. ƒ 1.550,-. V. Rossumstr. 9, Hoensbroek. Tel. 045-213456.

Te koop Ford ESCORT helemaal RS2000 uitgev. met wat werk. Pr. ƒ 750,-. Tel. 04490-48922.

Te k. Ford FIËSTA 1100, bwj. '87, km.st. 34.000, kl. rood. Tel. 04498-52943.

Te koop Ford SIERRA stationc. '86, LPG, i.z.g.st. nw. banden/uitlaat, sunroof, ƒ 17.250,-. 04490-78258.

Te koop ESCORT XR3 i, km. 40.000, 2½ jr. oud, 100% in orde. 045-462607, na 12 u.

Ford ESCORT 1.4 Bravo, bwj. '88, 20.500 km. ƒ 19.500,-. 045-316129.

Ford TRANSIT Diesel met open laadbak '83, moet gespoten, ƒ 2.950,- excl. BTW. Rockmart, Kissel 46A Heerlen.

Te koop nieuwe Ford SIERRA sedan special 2L m. hoge korting. 045-352673.

ESCORT 16 CL, bwj. '86, inr Golf mog. Evt. bijbet. mog. Klingbemden 33 Brunssum.

Te k. Ford TAUNUS 1600 GL, bwjr. '79, APK 9-'90, goud met. 1e eig. 63.000 km nw. banden, uitl. en trekhaak, grote beurt gehad, in nw.st., geen roest, vr.pr. ƒ 2.250,-. Tel. 043-436983.

Te k. i.st.v.nw. zwarte Ford FIËSTA 1.1 Bravo bwj. okt. '82, pr. ƒ 4.750,-. St. Hubertuspln. 17 Heerlen-Heksenberg. Tel. 045-221550.

Ford SIERRA 1.6 CL, nwste. mod. '89, 52.000 km, LPG, 1e eig., schadevrij, kl. wit, verk. splinternw., uiterste pr. ƒ 18.900,-. Tel. 045-423265

Te k. Ford TAUNUS 2.0 ltr. Ghia-uitv., lichtbruinmet. bwj. '82, APK 5-'90 i.z.g.st., vr.pr. ƒ 4.750,-. 045-454816

Ford ESCORT 16 CL bwj. '86, APK, 5-drs. kl. bordeauxrood, automaat, als nw., inr. mog. 045-423332.

Ford SIËRRA 1.8 laser, '85, XR4 spoiler, alu velg., verstralers, zeer mooi. Tel. 04490-18224.

Sportieve ESCORT 1.3 L '82, zeer mooi. Kerkraderweg 166, Heerlen.

Te k. Ford FIËSTA. bwj. '84. Te bevr. Dr. Schaepmanstr. 21, Landgraaf 045-316419.

Ford FIËSTA 1100 luxe, bwj '81, APK '90, vinyl dak, get. glas, bijzonder mooi en i.z.g. st. ƒ 4.250,-. 045-259809.

Te koop Ford ESCORT 3, bwj. '81, veel extra's, pr.n.o. t.k. R. Visscherstr. 15 Heerlen-Molenberg.

FORD Fiësta '87, type 1100, 3-drs., Katalys., 5-gang, inr. mog., 1ste eigenaar. Tel. 04498-54664.

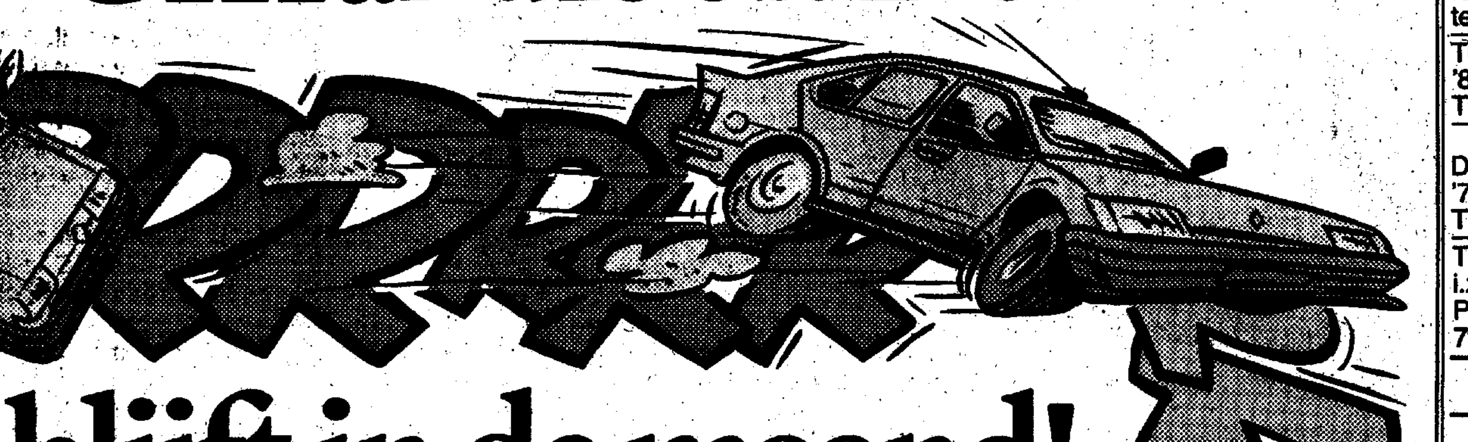
Te k. Ford Fiësta bwj. '79, sport, orig. sunroof, met.grijs, verkeerd i.z.g.st., vr.pr. ƒ 2.750,-. Donaustr. 130 Nuth. 045-244311.

Te koop Ford ESCORT 1.1 Laser striping, wit, 5-bak, bwj. '84, in nw.st. ƒ 8.900,-. Meidoornstr. 23 Geleen.

Te koop Ford ESCORT 1600, bwj. '78, APK. 04405-2954.

Zeer aparte Ford SIËRRA XR 4i Cosworth 1983, alle luxe ƒ 15.500,-. Inr. mog. Tel. 043-476675.

Grrrandioos! De

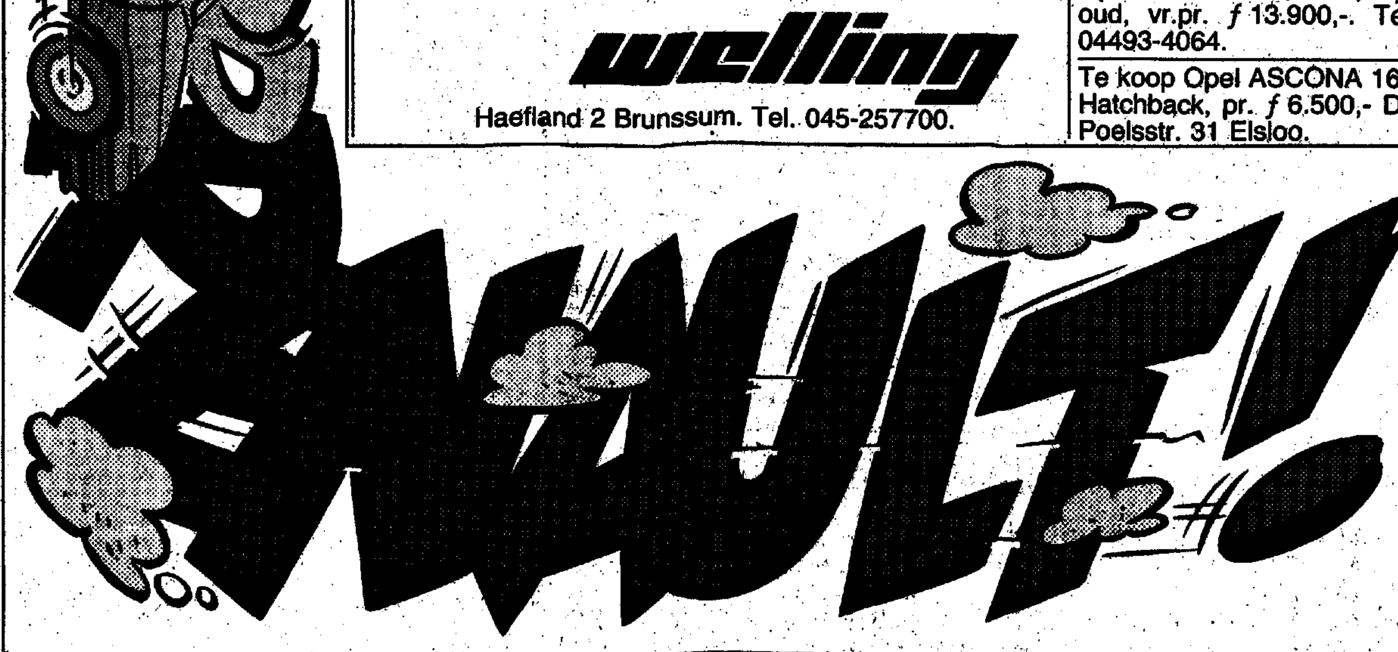

blijft in de maand!

Ga nu regelrecht naar de showroom!
Want bij de Renault-dealer blijft het razend interessant.

◇ RENAULT

Nederland 1

NOS
.00-13.05 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
NCRV
.30 **Tegenwoordigheid van geest.** Compilatie van eerder uitgezonden afleveringen.
.11 **Black Beauty.** Engelse serie. Afl.: De val. (herh.). Als Vicky met Black Beauty door het bos rijdt ontdekt zij een val, die bij nadere beschouwing niet voor dieren, maar voor mensen bestemd is.

Roseanne Barr en Johan Goodman in 'Roseanne'. (Nederland 1 – 19.18 uur.)

.35 **Vrouwtje Theelepel.**
.00 **Passage.** Licht-informatief programma. Presentatie: Ati Dijckmeester en Klaas Drupsteen.
.30 **Journaal.**
.45 **Passage.** Vervolg.
.24 **Vlucht door de wildernis.** 4-delige Australische jeugdserie. Afl. 2.
.49 **NCRV Jubileum Spel.** Presentatie: Ted de Braak.
.00 **Journaal.**
.18 **Roseanne.** Amerikaanse comedyserie. Afl.: Language Lessons. Jackie, de zus van Roseanne, komt, naar de zin van Dan, teveel bij hen thuis. Bovendien bemoeit ze zich overal mee.
19.44 **(TT)Prettig geregeld.** Nederlandse serie. (herh.).
20.17 **Bloemencorso Aalsmeer.** Reportage van het défilé op de Dam in Amsterdam.
20.56 **NCRV Jubileum Spel.** Presentatie: Ted de Braak.
21.00 **Murder she wrote.** Amerikaanse serie. Afl.: Mystieke moord. Tijdens een feestje heeft het optreden van een helderziende verstrekkende gevolgen.
21.43 **Tegenwoordigheid van Geest.** Kerkendag 89. Impressies van de vandaag in Utrecht gehouden Kerkendag, live vanuit Kortenhoef. Presentatie: Dodi Apeldoorn.
22.30 **Journaal.**
22.41 **Jubileum festival.** Serie speelfilms. Vanavond: The Border. Amerikaanse speelfilm uit 1982 van Tony Richardson, met Jack Nicholson, Harvey Keitel, Valerie Perrine e.a. Charlie Smith krijgt een baantje bij de Amerikaanse grenspolitie, die als taak heeft illegale grensoverschrijdingen door Mexicanen te verhinderen. Hij merkt al gauw dat corruptie hoogtij viert en besluit hier iets aan te doen...
00.25-00.27 **Huizen van Oranje.** Huis Bergh, 's Heerenberg.

Nederland 2

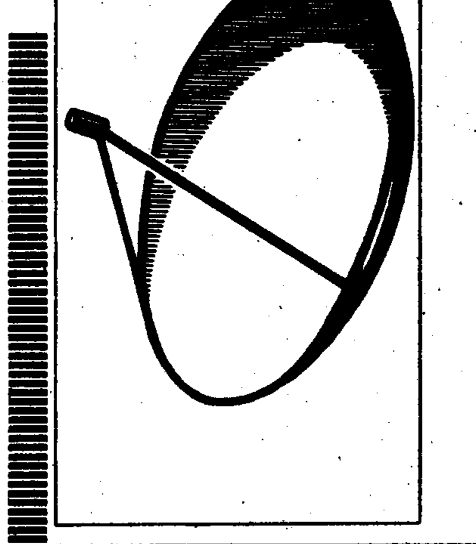
VOO
17.00 **Call to glory.** Serie. Afl.: De moord op Kennedy (2). Vanessa Sarnac, op het punt een doorbraak te maken in haar carrière, raakt geestelijk in de problemen. Raynor begrijpt haar niet en een scheiding ligt voor de hand.
17.50 **(TT)New wilderness.** Natuurserie. Afl.: Het laatste bolwerk van de duivel.
VOO
18.15 **G.I. Joe.** Amerikaanse serie. Afl.: De sirene. (herh.).
18.40 **●●Top 40.** De Nederlandse top 40 gepresenteerd door Jeroen van Inkel.
19.25 **(TT)Wijnexpress.** 13-delige serie over wijn en wijnstreken. Slot: Australië.
20.00 **(TT)Journaal.**
20.29 **Miami Vice.** Amerikaanse politieserie. Afl.: Gevaarlijke missie (1). Crockett en Tubbs krijgen de opdracht een Zuid-Amerikaanse dictator te beschermen en te begeleiden.
21.15 **●●Don Johnson minispecial.** Korte muziekspecial rond Don Johnson.
21.35 **(TT)Modespecial.** Najaarsmodespecial opgenomen in Ierland.
22.10 **Sins.** 3-delige Amerikaanse miniserie van Douglas Hickox naar de gelijknamige roman van Judith Gould, met Joan Collins, Jean-Pierre Aumont, Marisa Berenson e.a. deel 2. De succesvolle zakenvrouw Helene Junot heeft zich tot taak gesteld wraak te nemen op de man die haar familie tijdens de nazi-bezetting in Frankrijk heeft omgebracht.
23.45 **Journaal.**
23.51-01.30 **TROS nachtfilm.** Coriolanus, held zonder vaderland. Frans-Italiaanse speelfilm uit 1964 van Mario Ferroni, met Gordon Scott, Pierre Cressoy, Alberto Lupo e.a. Caius Martius kan een machtsovername op Rome verhinderen, maar de slechte Sicinius laat het hier niet bij.

● *Joan Collins en Gene Kelly in 'Sins'. (Nederland 2 – 22.10 uur.)*

Nederland 3

NOS
09.00-09.05 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
13.00-13.05 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
17.50 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
FEDUCO
18.00 **Medelanders Nederlanders.** Zang van de Berber. (herh.).
18.30 **Sesamstraat.**
18.45 **(TT)Jeugdjournaal-extra.**
19.10 **De schat van koning Salomon.** Documentaire over de onderaardse irrigatiekanalen in Oman.
19.55 **Trekking van de lottogetallen.**
20.00 **Journaal.**
20.29 **Spencer Tracy cyclus.** Woman of the year. Amerikaanse speelfilm uit 1942 van George Stevens, met Spencer Tracy, Katherine Hepburn, Fay Bainter e.a. De relatie tussen een sportjournalist en een wervelende sterverslaggeefster verloopt nogal moeilijk.
22.30 **Studio sport.**
22.45 **Studio Sport.**
23.20-23.25 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**

RTL Plus

08.00 **Konfetti.** Kinderprogramma met Nicole Bierhoff.
08.30 **Die Welt der Schnorchel.** Amerikaanse tekenfilmserie. Afl.: In Ketten gelegt.
08.40 **Tal der Dinosaurier.** Amerikaanse tekenfilmserie. Afl. Die Ameisen greifen an.
09.05 **Die Jetsons.** Amerikaanse tekenfilmserie. Afl. Der grosse Irflug.
09.30 **Klack.** Kinderspelprogramma met Nicole Bierhoff.
10.00 **Gewusst wie.** Doe-het-zelf-magazine.
10.15 **California Clan.** Amerikaanse serie. (herh.).
11.00 **Explosiv.** Magazine met Olaf Kracht. (herh.).
11.45 **Auto-Auto Spezial.**
12.30 **Klassik am Mittag.** M.m.v. het RTL-orkest.
13.00 **Heute bei uns.**
13.05 **Dennis.** Amerikaanse tekenfilmserie.
13.30 **Ragazzi.** Muziekprogramma voor de jeugd.
14.15 **Startloch. Jeugdmagazine.**
15.50 **Polizeibericht.** Amerikaanse serie. Afl. Der Bankraub.
16.15 **Adel verpflichtet.**
16.45 **Spiegelei.** Spelprogramma met Uwe Hübner.
17.15 **Dance.** Dansshow gepresenteerd door Martina Menningen.
17.45 **Niemand ist Perfekt.** Amerikaanse serie. Afl. Blondes Gift.
18.15 **Anpfiff.** Die Fussbal-Show, voetbal.
19.00 **Sport Depesche.**
19.20 **Anpfiff.** Vervolg.
20.00 **RTL aktuell.** Actualiteiten.
20.15 **Schlagerfestival aus Kerkrade.** Gepresenteerd door Dennie Christian, m.m.v. Andreas Martin, Chris Roberts, Cindy Berger, Andy Borg, Freddy Breck, Heino en Rex Gildo.
22.00 **Alles Nichts oder?** Spelprogramma. Gast: Domenica.
23.00 **Leidenschaftliche Blümchen.** Duitse erotische komedie uit 1977/78. De vijftienjarige Amerikaanse Debbie Frederick komt in een Zwitsers internaat terecht. Daar sluit ze al snel vriendschap met haar klasgenoten.
00.35 **Die Hölle von Algier.** Frans-Italiaanse thriller uit 1964/65 van Alain Cavalier. Nadat tijdens een vuurgevecht zijn kameraad is overleden, deserteert Thomas. Op zijn vlucht wordt hij door de politie ernstig toegetakeld.
02.10-02.15 **Betthupferl.**

SAT 1

06.00 Guten Morgen mit SAT. 1 **09.00** SAT. 1 Blick. **09.05** SAT.1 Teleshop. **09.30** Wirtschafsforum **10.00** SAT.1 Blick. **10.05** Die Waltons. Afl. Der Job. Amerikaanse familieserie. **10.50** Teletip Geld. **11.00** SAT.1 Blick. **11.05** Westlich Sansibar. Engelse avonturenfilm uit 1954 van Harry Watt, met Anthony Steel, Sheila Sim, William Simons e.a. **12.35** Taxi Kitty. Duitse komedie uit 1950 van Kurt Hoffmann, met Hannelore Schroth, Carl Raddatz, Hanbs Schwarz jr. Karl Schönböck, e.a. **14.00** Ihr Horoskop. Aansl. Programma-overzicht. **14.05** Familie Feuerstein. Amerikaanse tekenfilmserie. Afl. Turbulenter Urlaub. **14.30** Mister Ed. Amerikaanse komedieserie. Afl. Bart ab. **14.55** Der Goldene Schuß. **15.05** Die Waltons. Amerikaanse familieserie. Afl. Eine Frau für Ike. **15.50** Teletip Tier. **16.00** SAT.1 Teleshop. **16.25** Der Goldene Schuß. **16.35** Bonanza. Amerikaanse westernserie. Afl. Schulmeister Adam. **17.25** Teletip Reise. **17.35** SAT.1 Blick. **17.45** Programma-overzicht. **17.50** Das Imperium. Die Colbys. Amerikaanse familieserie van Curtis Harrington, met Charlton Heston, John James, Katharine Ross, Emma Samms e.a. Afl. Das Haus meiner Väter. **18.45** SAT.1 Blick. **19.00** Auf Videosehen. **19.30** MacGyver. Amerikaanse misdaadserie van Richard Colla. Afl. Fackeln. **20.25** SAT.1 Wetter. **20.30** Make-up und Pistolen. Amerikaanse misdaadserie van Alvin Ganzer. Afl. Auf eigene Faust. **21.25** SAT.1 Sport. **21.30** Die Brücke von Remagen. Amerikaanse oorlogsfilm uit 1968 van John Guillermin, met George Segal, Robert Vaughn, Ben Gazzara, Bradford Dillman, E.G. Marshall e.a. **23.30** SAT.1 Blick. **23.40** Maske des Grauens. Spaanse thriller uit 1973 van Juan Antonio Bardem, met Jean Seberg, Marisol, Barry Stokes, Perla Cristal e.a. **01.30-01.40** Programma-overzicht.

SSVC

10.00 **Children's SSVC.** Vandaag: Puddle Lane.
10.20 **The smurfs.**
10.40 **The Lone Ranger.** Serie.
11.10 **Lost in Space.** Serie.
11.55 **The Waltons.** Serie.
12.45 **The Noel Edmunds Saturday Roadshow.**
13.30 **Grandstand.** Met World Water Skiing, tafeltennis en racing from Goodwood.
18.05 **News and weather.**
18.15 **Michael Barrymores saturdaynight out.** Serie.
19.05 **Macgyver.** Serie.
19.50 **The Benny Hill show.**
20.40 **Columbo.** Serie.
21.55 **Last night of the proms.** Jaarlijkse bezoek aan de Royal Albert Hall.
23.00 **News and Weather.**
23.15 **Saturday matters with Sue Lawley.** Talkshow.
00.00-00.25 **Soap.** Serie

Sky Channel

07.00 **Countdown.**
08.00 **Fun Factory.**
12.00 **Countdown.**
13.00 **Frank Bough's World.**
14.00 **Jameson's Week.**
15.00 **All American Wrestling.**
16.00 **The Bionic Woman.**
17.00 **The Nescafe UK Top 50.**
18.00 **Trans World Sport.**
19.00 **Synchronized Swimming World Cup.**
20.00 **Golf.**
22.00 **Tennis.** Vanuit München.
00.00-01.00 **Wielrennen.** Samenvatting van de European Community Tour.

Super Channel

07.00 **Super B.O.O.S..** Jeugdmagazine.
11.00 **The Mix.**
12.00 **Touristic Magazine.**
13.00 **Hollywood Insider.**
14.00 **Charlie Chaplin.**
15.00 **Carry on Laughing.**
15.30 **The Goodies.**
16.00 **Wanted: Dead or Alive.** Westernserie.
17.30 **Coca Cola Eurochart.**
18.30 **Super Sport.**
19.30 **Honey West.**
19.55 **Goodyear Weather Report.**
20.00 **Top Hat.** Amerikaanse speelfilm uit 1935 van Mark Sandrich, met Fred Astaire, Ginger Rogers, Edward Everett Horton e.a. Een opbloeiende romance tussen een beroemde danser en een rijk meisje in Londen wordt verstoord door een reeks persoonsverwisselingen.
21.50 **Celebrity.**
23.35 **Oklahoma Crude.** Amerikaanse speelfilm uit 1973 van Stanley Kramer, met Geogre C. Scott, Faye Dunaway, John Mills e.a.
02.00-06.00 **Italiaanse programma's van Rete Mia.**

MTV Europe.

Alle programma's in stereo.
07.00 **MTV non stop pure pop.**
10.00 **Yo!**
10.30 **Club MTV.**
11.00 **Maiken Wexo.**
17.00 **US Top 20 Countdown.**
19.00 **Week in Rock.**
19.30 **Remote control.**
20.00 **Spotlight.**
20.30 **Party Zone.**
00.00 **Metal Hammer.**
01.00 **Night Videos.**

Duitsland 1

00 **Tagesschau und Tagesthemen.**
.23 **Die Sport-Reportage.**
.50 **Dingsda.** Herh.
.40 **O'zapft is!** Live-verslag van de Oktoberfeesten in München.
.55 **Persoverzicht.**
.00 **Tagesschau.**
.15 **Programma-weekoverzicht.**
.45 **Auto '89.** Live vanaf de Automobilausstellung in Frankfurt.
.30 **Hallo Spencer.** Kinderserie. Afl.: Der Englische Rasen.
.00 **●●Formel Eins.** De ARD-hitparade met Kai Böcking.
.45 **Neues vom Kleidermarkt.** Modenieuws over de herfst-/wintercollectie '89/90/
.00 **(TT)Gesundheit!** Medizin im Osten. Thema: Tijdig herkennen van de eerste verschijnselen bij kanker.
.45 **Hier und Heute.** Unterwegs.
.00 **Sportschau.**
.00 **Markt.**
.30 **(OO)Duck Tales.** Neues aus Entenhausen. Afl.: Mylady.
.58 **Programma-overzicht.**
.00 **●●Tagesschau.**
.15 **●●Flitterabend.** Spelprogramma met Michaël Schanze.
.45 **●●Trekking van de lottogetallen.**
.50 **Tagesschau.**
.00 **(TT)Das Wort zum Sonntag.** Meditatie door Oda-Gebbine Holzeblein uit Hannover.
.05 **Seit über 40 Jahren Positiv dagegen.** Terugblik op 40 jaar cabaret Das Kom(m)ödchen met Kay en Lore Lorentz.
.05 **Diese Zwei sind nicht zu fassen.** Amerikaanse speelfilm uit 1986 van Peter Hyams. Ray Hughes en Danny Constanzo, beiden werkzaam als politieagent in het centrum van de drugshandel in Chicago, maken jacht op een beruchte handelaar in verdovende middelen.
00.50 **■Geheimagent.** Engelse speelfilm uit 1936 van Alfred Hitchhock. Een Engelse schrijver neemt in de Eerste Wereldoorlog tegen wil en dank de rol van geheimagent op zich.
02.15 **Tagesschau.**
02.20-02.25 **Nachtgedanken.** Beschouwingen door Hans Joachim Kulenkampff.

Duitsland 2

09.30 **●●Programma-weekoverzicht.**
10.00 **Gezamenlijk ochtendprogramma ARD/ZDF.**
12.10 **Nachbarn in Europa.** Internationaal magazine. In de studio: Wolfram H. Pabel.
13.40 **Diese Woche.** Weekjournaal. (met ondertiteling).
14.00 **Feinbild - Der Jude.** 3-delige documentaireserie. Afl. 2: ...und ich begehr', nicht Schuld daran zu sein.
14.30 **Kurzfilm International.** Hinter dem Bretterzaun. Korte Zweedse speelfilm uit 1984 van Mats Davidson.
14.50 **Samstagstreff im ZDF.** Tandem, spelprogramma. Presentatie: Ilona Christen.
16.05 **Kochmos.** Kinderprogramma van en met Volker Arzt.
16.30 **Ich trau mir alles zu.** Documentaire over een Portugees meisje dat in München opgroeit.
17.00 **Heute.**
17.05 **Unter der Sonne Kaliforniens.** Serie met Ted Shackelford, Joan van Ark, Michele Lee e.a. Afl.: Unglaubliche Neuigkeit.
17.35 **Unter der Sonne Kaliforniens.** Serie. Afl.: Wieder daheim.
18.10 **Länderspiegel.** Informatie en actualiteiten uit de Bondsrepubliek.
18.58 **Programma-overzicht.**
19.00 **Heute.**
19.30 **(TT)Mit Leib und Seele.** Serie met Günter Strack, Liselotte Pulver, Barbara Auer e.a. Afl.: Das alte Kamel. De problemen van een jong paar omtrent de doop van hun pasgeboren kind en de dreigende sluiting van de plaatselijke fabriek bezorgen pastor Kempfert veel werk en kopzorgen.
20.15 **Thomas Gottschalk.** (Zwei Nasen tanken Super). Duitse speelfilm uit 1984 van Dieter Pröettel, met Thomas Gottschalk e.a. Mike en Tommi winnen twee motorfietsen, waarin echter gestolen edelstenen verstopt blijken te zijn.
21.50 **Heute.**
21.55 **Das aktuelle Sport-Studio.** Met Bernd Heller. Aansl.: Lotto-trekking.
23.15 **■Alexis Sorbas.** Grieks/Amerikaanse speelfilm uit 1964 van Michael Cacoyannis. Basil erft een mijn op Kreta. Alexis Sorbas, een oudere maar zeer vitale en joviale Griek, zal de mijn voor hem gaan uitbaten.
01.30-01.35 **Heute.**

● *Mike Krüger, Sonja Tuchmann, Thomas Gottschalk en Simone Brahmann in 'Zwei Nasen tanken Super'. (Duitsland 2 – 20.15 uur.)*

Duitsland 3 West

10.00 **Songs alive.** (herh.).
10.30 **Avanti! Avanti!** Taalcursus Italiaans. Les 26. (herh.).
11.00 **Umwelt - Handeln im Alltag.** 7-delige documentaire serie. Afl.: Verkeer. (herh.).
11.30 **Computerclub.**
12.15 **2021.** Kirche auf dem Weg ins dritte Jahrtausend, serie over de kerk in 2021. Afl. 4: Anwalt der Armen. (herh.).
13.00 **Telekolleg II.** Cursus Duits. Les 41. (herh.).
13.30 **Telekolleg II.** Cursus wiskunde. Les 9. (herh.).
14.00 **WDR-Treff.**
15.00 **Sport III extra.**
17.00 **(TT)Lindenstrasse.** Serie. Afl. 197: Väter.
17.30 **Grenzen ohne Werte.** Reportage over de mogelijkheden tot het beschermen van het milieu.
18.15 **Blätter aus dem Buch der Natur.** Natuurfilmserie. Afl. 1.
18.30 **High Score.** Computerspel. Presentatie: Ute Welty.
19.00 **Aktuelle Stunde.** Regionaal magazine met nieuws.
19.35 **Sport im Westen.**
20.00 **Premiere.** Ein Sommernachtstraum in Frankfurt, reportage van de repetities, scènes en gesprekken over en tijdens het spelen van dit stuk van Britten.
20.30 **■Die Taktmesser.** Filmreportage over het beroep dirigent.
21.15 **Ein „Neuss" Begräbnis.** Filmessay over de begrafenis van Wolgang Neuss.
21.30 **Kopf um Kopf.** Wetenschappelijk spelprogramma.
22.30 **Kultur und Wissenschaft aktuell.** Monumentaler Krach, Denkmäler geben zu denken, reportage.
23.15 **Kultur im Gespräch.** Che Guevara, Gianni Minna in gesprek met Fidel Castro.
00.00 **Laatste nieuws.** Aansl.: Zur Nacht.

Duitsland 3 SWF

13.45 **Programmaoverzicht.**
14.00 **Live dabei.** Discussieprogramma.
15.00 **Sport 3 extra.**
17.00 **Deutsch im Telekolleg II.** Cursus Duits. Les 41.
17.30 **Bild(n)er der Chemie.** Afl. 10: Ein früher Gründer, Max von Pettenkofer. (herh.).
18.00 **Lindenstrasse.** Duitse serie. Afl.: Väter.
18.30 **Beim Wort genommen.** Praatprogramma met religieuze onderwerpen.
19.00 **Glaskasten.**
19.26 **Das Sandmännchen.**
19.30 **Bauernleben - Bauernsterben.** 2-delige documentaire over 200 jaar landbouwpolitiek in West-Duitsland.
20.15 **Openingsgala van de Russische Cultuurdagen in Wenen.** Samenvatting van dit gala vanuit de Weense Staatsopera.
21.45 **Südwest aktuell.** Neues.
21.50 **Auf der Couch.** Mario Adorf.
23.20 **Eine linke Hand wie Gott.** Documentaire over de geschiedenis van de Boogie-Woogie.
00.10 **Auf der Couch.** Oplossing van het raadsel.
00.15-00.20 **Laatste nieuws.**

TV-KANALEN, GOLFLENGTEN

Kabel- en CAI-abonnees: voor kanalen zie schema exploitant

■ = zwart wit programma
●● = stereo geluidsweergave
OO = tweetalig bij stereo-app.
TT = teletekst ondertiteling

TELEVISIE

Nederland 1: 5. 26. 29. 46. 5I. 53 en 57
Nederland 2: 31, 33, 35, 49, 54, 56 en 60
Nederland 3: 23, 32, 34, 43, 48, 52 en 59
Duitsland 1: 9, 12, 24 en 46
Duitsland 2: 21, 29, 35 en 37
Duitsland 3 WEST: 39, 48, 50, 55 en 58
Duitsland 3 SWF: 40, 55 en 56.
België/TV 1: 10 en 44
België/TV 2: 25 en 47
België/RTBF 1: 3 en 8
België/Télé 21: 28 en 42
RTL Plus: 7, 26, 36, 46 en satelliet
Sat 1: 27 en satelliet
MTV Europe: satelliet
SSVC: 33, 40, 49 en 59
Sky Channel: satelliet.
Super Channel: satelliet
TV 5: satelliet

RADIO

Radio 1: 95.3 en 100.3 mHz: 747 kHz (402 m) en 1251 kHz (240 m)
Radio 2: 92.1 en 88.2 mHz (van 19.00-7.00 ook frequenties AM- en FM-zenders Radio 1)
Radio 3: 103.9 en 90.9 mHz
Radio 4: 98.7 en 94.5 mHz
Radio 5: 1008 kHz (298 m) en 891-kHz (337 m)
Omroep Limburg: 95.3 en 102.1 mHz
BRT 2: 555 m (540 kHz). FM 22. 36 en 39 (93.7-97.5 en 97.9 kHz)
Belg. Rundfunk: FM 5. 26 en 45
RTL: 208 m (1440 kHz van 5.30-19.00) - FM 6 en 33 (88.9 en 97 mHz) - KG 49.26 m (6090 kHz)
WDR 4: 93.9 en 91.9 mHz

Melissa Gilbert in 'Blood ous'. (België/TV 1 – 20.25 ur.)

België/TV 1

.00 **I.O. op zaterdag.** Wereldoriëntatie. Week van het bos. De groei van een boom.
10.30 **TV tam tam.** Winnen en verliezen.
10.55 **Technologie.** Afvalstoffen. Afl. 1: Huishoudelijk afval.
11.20 **Wiskunde.** Getallen, wat zijn dat?
.45 **Engels.** Muzzy in Gondoland. Afl. 1.
12.10 **Kwaliteit van A tot Z.** Denken in kwaliteit. Afl. 1: Wat is kwaliteit?
12.35-12.45 **Astma op school.** (n.a.v. de Astmaweek van 16 t/m 24/9).
15.30 **■Sombere doorgang.** Amerikaanse speelfilm uit 1947 van Delmer Daves.
17.15 **De collega's.** Serie met Bob Vanderveken, Nelly Rossiers, René Verreth e.a.
17.55 **Nieuws.**
18.00 **Tik Tak.** Animatieserie. Afl. 19.
18.05 **Plons.** Afl.: Plons en de maraboe.
18.10 **Carolientje en Kapitein Snorrebaard.** Jeugdserie. Afl. 3: Naar het land van de vriezeman.
18.25 **Postbus X.** Jeugdserie rond een mysterieuze weldoenersorganisatie.
18.50 **Jong Tenuto. Deel 4.** Selectie van jong muzikaal talent, jonger dan 16 jaar.
19.20 **Joker- en lotto-trekking.** Mededelingen, programma-overzicht en paardenkoersen.
19.30 **Nieuws.**
20.00 **Buren.** Australische serie. Afl. 193.
20.25 **Weekendfilm.** Blood Vows. Amerikaanse tv-film van Paul Wendkos.Marian Winslow wordt na aangerand te zijn geholpen door de knappe en rijke advocaat Edward Moran. Een romance ontstaat en ze trouwen.
22.00 **Oei veel liefs.** Grappen en grollen. Thema: Liefde.
22.25 **Kunst-zaken.**
22.30 **Nieuws.**
22.45 **De speelvogels.** Amerikaanse serie met Roger Moore en Tony Curtis. Afl. 17: Sterfgeval in de familie. Er vinden diverse mysterieuze sterfgevallen plaats in de familie van Lord Brett Sinclair.
23.35-23.40 **Coda.**

België/TV 2

18.45 **Babel.** Wekelijkse nieuwsbrief voor Turkse migranten.
19.00 **Zonen en dochters.** Australische serie. Afl. 831. Alisons geheimzinnig gedoe intrigeert Charlie en Ginny. Debbie's bezorgdheid voor Craig veroorzaakt een uitbarsting.
19.23 **2 x 7.** Tv-spelletje met Mark Demesmaeker.
19.28 **Programma-overzicht.**
19.30 **Nieuws.**
20.00 **Leven... en laten leven - special.** Milieuprogramma met als hoofdthema Dierenleven met bioloog Koen de Smedt.
21.15 **Het ei van Christoffels.** Weekendmagazine met reportages en toeristische tips.
22.45-23.15 **Sport op zaterdag.**

België/RTBF

15.30 Le coeur et l'esprit. Katholiek magazine. Herh. **16.00** Schooltelevisie. **17.00** La vie de Berlioz. 6-delige serie van Jacques Trebouta over het leven van deze componist. **17.55** Noubanimé, Kinderprogramma met De Smurfen. **18.25** Gourmandises. Kooktips. **18.45** Télétourisme. Toeristisch magazine. **19.15** Paardenkoersen en trekking van joker en lotto. **19.30** Journaal. Aansl.: Weerbericht. **20.05** Variété à la une. **20.10** Le jardin extraordinaire. Natuurmagazine. Vandaag: The great rift. **20.45** Un conte de deux villes. 2-delige Engels/Franse tv-film naar het boek van Charles Dickens. Afl. 2. **22.20** Match 1. Voetbalmagazine gepresenteerd door Frank Baudoncq. **23.10** Lotto en joker. **23.20** Weerbericht en laatste nieuws. **00.00-00.05** Musique ballade.

België/Télé 21

19.30-20.00 Journaal met simultaanvertaling in gebarentaal en weerbericht.

TV5

12.00 Les carnets de l'aventure. **13.00** Journal télévisé. **13.15** Club TV5. **13.30** Club Loisirs. **14.30** Festival international du folklore de Drumondville. **16.00** Brèves. **16.10** Les artistes naïfs suisses. **17.00** Alice. **17.45** Les dossiers carabine. **18.00** Les animaux du monde. **18.30** Les enfants de la liberté. **19.00** La France vue du Québec. **19.30** Brèves et météo européenne. **19.35** l'Affaire Caillaux. **20.30** Avis de recherche. **22.00** Journal télévisé et Météo Européenne. **22.30** Les jupons de la révolution. **00.00-00.45** Concert.

radio

Radio 1

Ieder heel uur nieuws. 7.04 TROS Nieuws Show. (8.07-8.30 TROS aktua). 11.04 Music phone in. 12.04 Oud plaatwerk met Herman Emmink. 13.07 Tros aktua. 13.30 TROS country. 14.30 TROS Aktua sport. 18.07 Coulissen. 19.02 De Samenloop. 23.05 Met het oog op morgen. 0.02 Damokles. 1.02-7.00 Niemandsland.

Radio 2

Ieder heel uur nieuws. 7.04-16.00: VARA's Vrije Zaterdag, met om 7.04 Non-stop oude hits; 8.04 De Opening; 11.04 Bal op 't dak; 12.04 Haagse spijkers. 13.04 Wie in 't Nederlands wil zingen; 14.04 Typisch Hollands. 16.04 Kerkendag 1989. 18.04 Echo. 18.15 Levenslief en levensleed. 19.04 KRO's country time. 20.00-7.00 Zie Radio 1.

Radio 3

Ieder heel uur nieuws. 7.04 Rabarbara. 8.04 Drie voor negen. 9.04: Gospel-rock. 10.04 Popsjop. 12.04 Paperclip-live. 14.04 Popstation. 16.04 NCRV-zaterdag sport. 18.03 Driespoor. 19.04 Paperclip-radio. 21.04 Crossroads. 23.04-24.00 Late date.

Radio 4

7.00 Nws. 7.02 Met je ogen dicht. (8.00 Nws.). 9.00 Toppers van toen klassiek. 10.00 Caroline. 11.00 Kurhausconcert: Theo Bruins, piano. 12.02 Strauss & Co. 13.02 Veronica Klassiek. 14.24 Veronica Kamermuziekserie 88/89: Anja van Wijk, mezzo-sopraan en Rudolf Jansen, piano. 14.46 Nieuwe grammofoon- en compactplaten. 15.33 Lang leve de opera!. Orphée aux enfers, opera van Offenbach. 18.02 Avondstemming met om 18.11 Componist van de maand: Lex Van delden. 20.00 Nws. 20.02 KRO-Klassiek op Zaterdagavond. Musica sacra Maastricht. Hilliard ensemble. Werken uit de 14e en 15e eeuw en van Pärt; 22.40 Orgelrubriek. Franse orgelmuz. (11); 23.00-24.00 KRO-Literair: Camera obscura.

Radio 5

6.30-6.49 Scheepv.- en marktber. en uitgebreid weerber. 9.00 Nws. 9.02 NOS Sportief. 9.25 Waterstanden. 9.30 Een mens in de tijd. Hollandse nieuwe en de islamitische school (2). 10.15 De muzikale fruitmand. 11.20 Het beste van orkesten. 12.00 Nws. 12.05 Meer dan een lied alleen! 12.44 EO-metterdaad hulpverlening. 12.45 Vragen naar de weg. 13.00 Nws. 13.10 Hallo Nederland. 13.30 Opo doro (Open deur). 14.00 Jazzspectrum. 16.00 Minjon. 17.00 Licht en uitzicht. 17.45 Postbus 51, De Nederlandse Antillen en Aruba. 17.55 Mededelingen en Schippersberichten. 18.00 Nws. 18.10 Iyi haberler (Goed nieuws). 18.25 Kayen Rasja (Er is hoop). 18.40 Arabisch progr. 19.00 Progr. voor buitenl. werknemers. 20.30 Laat ons de rustdag wijden. 21.14 EO-Metterdaad hulpverlening. 21.15 Reflector. 21.30-22.00 Repoltage schooldag.

Omroep Limburg

09.03 Plat eweg: verhalen en vertelsels in streektaal. 10.03 Limburg boven. 11.03 Festival: een uur cultuur puur. 12.03-12.59 Het evenement: het muziekleven in Limburg. 17.03 Limburg aktueel: nieuws en aktualiteiten. 17.15-17.59 Vrij spel: pop in Limburg.

BRT 2

6.00 Nieuws. 6.05 Welkom weekend. (6.30-7.00) 7.30 Nieuws en R.V.A.-berichten. 8.00 Nieuws. 08.10 Te bed of niet te bed. 10.00 Nieuws. 10.03 Buitenspel - Zomereditie. 11.30 De Vlaamse Top Tien. 12.00 Top 30. 13.00 Nieuws. 14.00 Radio Rijswijck. 17.00 Nieuws. 17.05 Vandamme's Beatbox. 20.00 Domino. 23.30 Nachtradio.(tot 06.00 uur.) Met nieuws om 24.00 uur.

Belg. Rundfunk

06.35 Radiofrühstück. 07.15 Wunschkasten. 07.45 Veranstaltungskalender. 08.30 Besinnliche Worte. 09.05 LP-Markt. 10.00 Hit oder Niete. 12.00 Musik bei Tisch. 12.15 Veranstaltungskalender. 12.45 Im Brennpunkt. 13.00 Hitparade. 16.05 Contra-Re - Jugendmagazin. 17.05 Forum - Das Kulturmagazin. 18.10 BRF-Aktuell. 18.35 Freine Tribüne. 18.45 Evangelium in unserer Zeit. 19.00 Saturday Night Rock Show. 21.05 Lottozahlen. Sendeschluss.

Luxemburg/RTL

05.30 Gutenmorgen 09.00 Ein Tag wie kein anderer am Wochenende. 11.00 Treff nach elf. 12.00 RTL Themen am Wochenende. 12.15 Ist ja 'n Ding! 14.00 Viva. 15.00 Sportshop. 18.00 Unglaubliche Geschichten. 19.00 Neunzehn - Vierundzwanzig. Musik Non Stop. 00.00 - 01.00 Traumtänzer.

WDR 4

Nachrichten. Stdl. Außer 11.00, 13.00' 15.00, 17.00, 19.00, 21.00. 04.05 Radiowecker. 06.05 Morgenmelodie. 07.55 Morgenandacht. 08.05 Zum Tage. 08.07 In unseren Alter. 09.05 Musikpavillon. 12.05 Pop-Report. 14.05 Wirtschaft. Aansl. Orchester der Welt. 15.00 Café Carlton. 17.00 5 Uhr The. 19.00 Auf ein Wort. 19.05 Frankreich-Rußland. Muzikaal treffen tussen oost en west. 21.00 Musik zum Träumen. 22.30 Nachtexpreß.

Te k. VW GOLF diesel, bwj. okt. '79, remmen moeten gemaakt, vr.pr. ƒ 2.750,-. Tel. 04490-29189.

GOLF diesel, bwj. '79, zeer mooi. Te bevr. Broekstr. 27, Schinveld. 045-250603.

SCIROCCO, preiswert zu verkaufen. Tel. 09-49241-82004.

Te k. VW POLO, bwj. '77, APK 4-'90, pr. ƒ 800,-. Hoofdstr. 25, Amstenrade.

VW POLO shopper, bwj. '81, i.pr.st., APK 9-'90, ƒ 3.250,-. Rdr. Hoenstr. 161, Hoensbroek.

Te k. VW GOLF cabriolet, bwj. '81, 1e eig., 76.000 km, i.pr.st., pr. ƒ 15.750,-. Tel. 04750-24296.

Te koop VW GOLF Diesel, '79, APK 5-'90. Tel. 04490-43552.

Te k. VW GOLF diesel, bwj. '78, APK '90, i.z.g.st. Tel. 045-226478.

Te k. AUDI 80 LS, bwj. '80, APK, auto i.z.g.st., vr.pr. ƒ 2.650,-. W. de Rijkestr. 11, Landgraaf (Kakert).

Te k. ond. VW GOLF 1, o.a. compl. motor 1600 cc, lopend te horen. Ricardo-inter. 1983, div. plaatwerk etc. Landheerstr. 11, Brunssum.

Te k. VW POLO, bwj. '82, i.z. mooie st., APK juli '90, ƒ 1.500,-. Tel. 045-229876.

VW GOLF 1800 i, '87, rood, vele extra's, inr. diesel mog. 045-310533.

VW GOLF de luxe M '82, m. APK, bijz. mooi, ƒ 4.950,-. Tel. 045-454087.

Te k. GOLF Sprinter, bwj. '80, met APK, ki. geel, i.pr.st., vr.pr. ƒ 4.250,-. 045-458922.

Koopje VW GOLF 1.8 5-drs, bwj. '86, ƒ 14.500,-. Inr. kleine auto mog. Dorpstr. 3, Bingelrade.

Te k. GOLF 1800 I, zwart, bwj. '87, weinig km, veel acc. zeer mooi. 077-547034.

VW JETTA C 1.3, bouwjaar 1981, zuinig, mooi en goed, ƒ 3.950,-. Tel. 04492-5376.

Koopje GOLF GTI, APK, uitgebouwd, ƒ 2.950,-. Tel. 045-226773.

GOLF Diesel '86, km.st. 80.000, vaste pr. ƒ 15.000,-. Tel. tussen 10.00-12.00 uur 045-710248.

Te k. VW POLO Oxford, nov. '84, wit, APK juni '90, vele extra's, vr.pr. ƒ 8.500,-. 04455-2591, 04455-2186.

Te koop VW GOLF S, bwj. '79, lichte schade, pr. ƒ 900,-. Tel. 045-425629.

Te k. VW POLO, bwj. '77, APK 02-'90, vr.pr. ƒ 1.250,-. Tel. 045-224760

Te koop rode KEVER, met brede vign., APK 5-'90, bwj. '75, ƒ 2.700,-. 045-241456.

VW GOLF Diesel 3-drs. '80, met nieuwe motor, ƒ 4.950,-. Volvo Klijn, De Koumen 7, Hoensbroek. 045-220055.

Te k. VW GOLF 1.3, bwj. '77, i.z.g.st., APK '90, vr.pr. ƒ 1.200,-, tel. 045-727076.

Te k. GOLF 1600, bwj. '78. Vr.pr. ƒ 2.000,-, nw. band., 04490-10973.

VW JETTA alle acc. LPG, bwj. '85. Tel. 04406-41801.

Te k. VW GOLF GL Diesel, bwj. dec. '77, APK gek. Div. acc. i.g.st. Vr.pr. ƒ 1.950,-. Tel. 04406-15099.

Te k. VW GOLF LS 1600, Leeuwerikstr. 18, Nuth.

PASSAT L '77, APK dec. '89, ƒ 850,-, 842 kg. Holleweg 10, Hrl. 045-718167.

Te koop VW GOLF de luxe, m. '81, met APK, z. mooi, ƒ 3.650,-. Tel. 045-454087.

Te k. Scirocco autom., type '79, i.z.g.st., ruil Opel Manta mog. Tel. 045-752547.

Volvo

Te koop VOLVO 340 DL 1.4, 5-drs, met lak, zeer veel extra's, 13.000 km, 1e eig., bwj. '88, ƒ 19.000,-. Tel. 045-252047 na 18.00 uur.

Volvo AMAZONE zwart, bwj. '62, i.g.st., vr.pr. ƒ 6.500,-. Tel. 04490-78655.

Te k. VOLVO 360 GLT 9-'88, 5-drs, v. Volvo-medew. in abs. nw.st., 13.000 km, ƒ 10.000,- onder nw.pr. Tel. 04490-55152.

Van 1e eig. VOLVO 343 automatic t.'82, ƒ 4.250,-. Valkenburgerweg 44, Voerendaal.

VOLVO 340 DL 1700 cc, 3-drs, met zeer veel extra's, 1987, 18.000 km. Volvo Klijn, De Koumen 7, Hoensbroek. 045-220055.

VOLVO 360 GL 2.0 ltr. injectie, sedan, grafietmetallic, 1987. Volvo Klijn, De Koumen 7, Hoensbroek. 045-220055.

VOLVO 340 GL 1.4 5-drs, roodmetallic, '83, ƒ 5.950,-. Volvo Klijn, De Koumen 7, Hoensbroek. 045-220055.

VOLVO 340 special automaat, 5-drs, '87. Volvo Klijn, De Koumen 7, Hoensbroek. 045-220055.

Te k. VOLVO 244 DL, bwj. '80, met LPG, trekh., vr.pr. ƒ 2.850,-. Tel. 045-220870.

Te koop VOLVO 340 DL, bwj. 10-'82, nw. type, APK, vr.pr. ƒ 4.000,-. Bodewijneik 49, Kerkrade.

Te k. Volvo 244 GL, 6 cyl. DIESEL, overdrive, '80, stuurbekr., trekh., radio cass., lederen bekl., kl. goud bruinmet., APK 10-'90, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 5.500,-. Tel. 04490-37810 b.g.g. 38397.

VOLVO 340 GL, 4-drs., automatic '84, (met koffer), pr. ƒ 8.950,-. 045-222451.

VOLVO 360 Inj. 2.0 ltr. 5-drs, bwj. 3-'87, van part., ƒ 19.700,-. Nieuwstr. 10, Landgraaf. 045-315493.

Te k. VOLVO 245 GLT, bwj. '83, stationwagen, antrac. met., pr. n.o.t.k. 043-436254

VOLVO 340 DL automaat, m.'85, 4-drs Sedan, gr. metal. (1e eigen.) in abs. nw.st., lage pr. 04490-32085.

Te k. VOLVO 340 L, bwj. '84. Tel. 045-243323.

VOLVO 340 DL 5-drs, antracietmetallic, '84, ƒ 9.950,-. Volvo Klijn, De Koumen 7, Hoensbroek. 045-220055.

Te k. VOLVO 345 GL, APK, pr. ƒ 1.400,-. Gladiolenstr. 173, Kerkrade-West.

Te k. VOLVO 340 DL, type '86. Tel. 04406-41584.

VOLVO 343 DL, '83, kl. rood, 1e eig., ƒ 5.750,-. 045-420650

VOLVO 343 GL, '82, kl. wit, i.z.g.st., ƒ 4.750,-. 045-222910

VOLVO 340 5-drs, 1.4, blauw, '87, ƒ 15.950,-. Volvo Klijn, De Koumen 7, Hoensbroek. 045-220055.

VOLVO 343 DL, bwj. '78, met trekhaak, APK 10-'90, ƒ 1.300,-. Tel. 045-215832, van 09.00-12.00 uur en na 18.00 uur.

VOLVO 343 DL, '78, APK '90, autom. Pr.n.o.t.k. Tel. 04490-21019.

Diversen

KOMPIER
AUTOMOBIELBEDRIJVEN BV
'n begrip in SAAB en LANCIA

Maastricht

Saab 9000 turbo blauw	1986
Saab 9000 I zilver	1986
Saab 9000 CDI zilver demo	1989
Saab 900 turbo 16 S zilver	1986
Saab 900 GLS Sedan	'81 '82 '86
Saab 99 turbo wit	1979
Lada Samara 1300	1987
Mercedes B 190 D zwart	1986
Renault 25 V 6 wit airco	1984
Lancia Prisma 1600 LPG groenmetall.	1985
Lancia HPE zwart	1983
Fiat Panda 34 wit	1984

Heerlen

Saab 9000 Turbo CD donk.blauw demo	1989
Saab 9000 Turbo antr.metall.	1986
Saab 90 blauw LPG	1987
Saab 90 rood	1986
Saab 900 GL	1984
Saab 900 GLS	1981
Saab 900 GL	1983
Saab 99 bruin	1981
Lancia Thema V6 autom.	1986
Lancia Y 10 turbo	1987
Fiat Uno 70 S wit	1987
Volvo 740 GLE autom. groenmetall.	1985
VW Golf 1600 CL	1986

Galjoenweg 45 Maastricht. Tel. 043-632547
Akerstraat 150 Heerlen. Tel. 045-717755

American Cars Schimmert

Het adres voor Uw
Amerikaanse wagen.
Uit voorraad leverbaar:
Chrysler Voyager
Chrysler GTS
Chrysler Le Baron
Jeep Cherokee
Jeep Wrangler
Chevrolet Beretta GT
Pontiac Bonneville
Chevrolet Caprice Classis
Chevrolet Globe Master Van
Geel en grijs kenteken.
Een greep uit onze inruilwagens:
BMW 520 i 1983 en 1982
Chevrolet Caprice Classic 1982
Chevrolet Celebrity 1982
Audi 80 signaalrood 1987
Nissan Sunny Coupe GTI 1987
Datsun Bleubird 1800 stationcar 1983
Mazda 929 injectie sedan 1987
Toyota Crown Diesel zeer mooi 1981
Peugeot 505 GR 1984
Suzuki Jeep SJ 410 Q 1983
VW Golf Diesel antracietgrijs 1986
Landrover met gereviseerde motor 1974
Dodge Ramcharger 1986
Inruil en financiering mogelijk.
American Cars Schimmert, Groot Haasdal 6
Schimmert 04404-1888.

VRIJDAG T/M ZONDAG
Ocassionshow
bij Hotel-café-restaurant
"De Geulhemmermolen"
Geulhem-Valkenburg
Iedere dag van 11.00-17.00 uur.
Tel. 04406-40449.

Auto Land[illegible]

Biedt aan jonge occasions met [illegible]
gratis afleverings beurt en [illegible]
* Hoge inruilprijzen
* Garantie in werkplaats
* eigen service-dienst
* Snelle discrete [illegible]
Maandag t/m zaterdag geopend van [illegible]
Kom vrijblijvend kijken en vergelijken [illegible]
verkoopterrein in en om onze [illegible]
Auto Landgraaf Heerlerbaan 76, [illegible]
Telefoon: 045-42426[illegible]

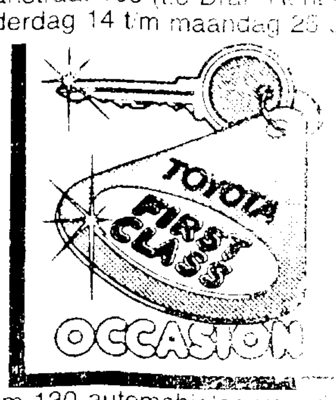
Fiat Klank[illegible]

Fiat Panda 34-45 '81 t/m '87; Uno 45 [illegible] S Silver '86; Uno Diesel '84; Ritmo '84 [illegible] weekend 85 bwj. '86; Golf 5-drs. Syncro [illegible] 105TC '82; Fiat 127 1050 '85; '86 [illegible] Alto GL '86; Opel Ascona 1600 S [illegible] Opel Corsa TR '84; Opel Kadett 1.2 [illegible] Kadett 1200 '82; Renault 9 GTL '85; [illegible] R5 TL '81; Skoda 120 LS '86; Volvo [illegible] 1000 S'87; Citroën 2 CV 6 '82; Visa [illegible] stationcar '83; Peugeot 305 GL [illegible] Ford Escort 3-drs. '85. Seat Ibiza [illegible]
Diverse goedkope [illegible]
Kaalheiderstee nweg 185, Kerkrade [illegible]
* streng gekeurd * 3 maanden BOVAG [illegible]
* 9 maanden extra BOVAG Garantie [illegible]
van max. 4 jaar. * 14 Dagen omruil[illegible]

Gebruikte Wagens Plus Systeem
BOVAG GARANTIE

Automarkt Schaes[illegible]

Baanstraat 105 (t.o Draf- Renn[illegible]
van donderdag 14 t/m maandag 2[illegible]

Keuze uit ruim 130 automobielen van div[illegible]
ANWB-keuring en financiering mogelijk

Mengelers Schaes[illegible]

Telefoon 045-318[illegible]

Renault 25 GTX 1e eig., grijs compl. uitv.
Renault 25 GTD 1e eig., grijs, schuifd.
Mazda 626 2.0 D, wit
Volvo 740 GL, LPG, grijs
Volvo 760 GLE aut., blauw
Volvo 760 GLE aut., groen
Volvo 240 Grand Luxe, groen, LPG
Ford Sierra 2.0 GL, wit, december
Ford Sierra 1.6 L, LPG, grijs
Opel Corsa 1.2 S, wit
BMW 315, wit
Toyota Tercel 13 DX grijs 30000 km LPG
Saab 900 GLS, wit
Skoda 105 L, rood, 20.000 km

Telefoon: 04492-32[illegible]

Nog steeds 1000 Gulden belon[illegible]

Bij aankoop van
Fiat Panda 750 CL wit of rood
Fiat Panda 750 CL wit, aug.
Fiat Panda 1000 CL wit
Fiat Uno 45 beige
Fiat Uno 45 Fire, rood
Fiat Uno Champ blauwmetall.
Fiat Uno 60 S, 3 drs. wit en striping
Fiat Ritmo Carrara, wit, 5 versn., aug.
Fiat Ritmo Quarzo, spec.uitvoering
Fiat Ritmo 75 IE CL 5-drs. katalysator [illegible]
Ford Scorpio 2.0 autm. grijsmet.
Lancia Y 10, turbo zeer snel, groenmet.
Seat Ibiza 1.2 L, rood
Seat Ibiza 1.2 GL wit, dec.
Volkswagen Polo 1050 grijsmet.
Volkswagen Golf 5-drs. wit

Fiat Creusen Heerle[illegible]

Spoorsingel 50.
Tel. 724140.

FIAT

Gebruikte Wagens Plus Systeem
BOVAG

Autotelefoon

lease v.a. ƒ 99,- p.m. compl. ingeb. met nummer binnen 1 dag
Autronic
04492-3888
off. PTT-hoofddealer.

Frans Vanhauten

Siërra kopen!
Ford Siërra 1.8 Laser 5-drs. '86
Ford Siërra 1.8 Laser 3-drs. '86
Ford Siërra 1.6 Laser 5-drs. LPG '86
Ford Siërra combi GL 2.3 diesel '85
Ford Siërra combi 1.6 Laser '86
Ford Siërra 2.0 Laser '84
Ford Siërra combi 1.6 '85
Ford Siërra combi 1.6 Laser LPG '87
Peugeot 205 XE rood type '85
Peugeot 205 XE wit '85
VW Golf cabriolet wit in Zender uitv. '83
Opel Ascona 1.8 E veel extra's type '85
Opel Ascona 4-drs. bwj. '84 met lichte schade
Opel GT bwj. '70, geheel gerestaureerd
Porsche 924 grijsmet., ATS velg., type '80
Honda Accord Sedan LPG type '83
Citroën AX 1.0 rood '87
Citroën AX 1.1 RE wit '88
Nissan Sunny 1.6 SLX '87
Nissan Micra GL type '84
Suzuki Alto GL '87
Audi coupé GT 5S type '82
Ford Escort 1.4 CL '87
Ford Escort 1.6 L type '85
Div. inruilers, financ. mogelijk. Eigen werkplaats.
Burg. Franssenstr. 2A Kerkrade. (hoek Kaalheidersteenweg nabij politieburo).
Tel. 045-423288.

Te k. Toyota COROLLA bwj. '79, APK, vr.pr. ƒ 1.950,-. Opel Kadett City, bwj. '79, APK, vr.pr. ƒ 1.950,-. Kruisstr. 42, Broeksittard.

Te k. gevr. INKOOP alle merken auto's, schade geen bezwaar. Tel. 045-416239.

● *Liz Burgh in 'The Flying Doctors'. (Nederland 1 – 19.07 uur.)*

Nederland 1

KRO
11.00-11.55 Eucharistieviering. Vanuit de H. Clemens Maria Hofbauerkerk te Hilversum.
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
VARA
15.31 Het gevecht om de arend. Afl. uit de Engelse natuurserie Natural world. Commentaar: Aad Bos.
16.18 Howards way. Engelse serie. Afl. 1. Door de ramp met de Barrecuda krijgt de werf minder orders.
17.05 The storyteller. 9-delige Engelse serie van Jim Henson. Afl.: Hans, mijn egel. Een boer en boerin kregen een zo lelijk kind, dat iedereen hem een egel noemde. (herh.).
17.30 Journaal.
17.36 Nederland museumland. Vandaag: Provincie Gelderland. Presentatie: Dieuwertje Blok. (herh.).
17.56 VARA's kindermenu. De grote meneer Kaktus show. (herh.).
18.23 Dommel. Tekenfilmserie.
18.48 Boes. Tekenfilmserie. Afl.: Boes en de bevers.
19.00 Journaal
19.07 ••Flying doctors. Australische serie. Afl.: De regenmaker. Tijdens de droogte krijgt Doughie onderweg naar huis pech met zijn auto.
19.53 Per seconde wijzer. Spelprogramma gepresenteerd door Kees Driehuis.
20.28 Sonja op zondag. Sonja Barend met gasten, rechtstreeks vanuit de Brakke Grond in Amsterdam.
21.18 ••Cagney and Lacey. Amerikaanse politieserie. Afl.: De grens. Na een aantal brutale roofovervallen tijdens anonieme alcoholistenbijeenkomsten worden Cagney and Lacey op deze zaak gezet.
22.04 Achter het nieuws. Actualiteitenrubriek.
22.34 Nederland Museumland. Afl. 6: Huewelijk. Presentatie: Stefan van Raay.
23.09 Afrika special. De muziek van Afrika. Afl. 2.
23.50 Natuurmoment. Atti Dijckmeester bezoekt deze week het Natuurmonument Kampina.
23.55-00.00 Journaal

Nederland 2

VPRO
09.00 Charlie Brown & Snoopy Show. Tekenfilmserie. Afl.: Snoopy's foot.
09.25 ■Laurel & Hardy. Slapstickserie. Afl.: The second hundred years. Stan en Ollie zitten in de gevangenis. Als er twee schilders aan het werk gaan, grijpen zij hun kans om te ontsnappen.
09.45 Ans en Hans Gans. Kinderserie. Vandaag: Hans kan rekenen!.
09.55 Sprookjes van Grimm. 5-delige serie sprookjesverhalen van de gebroeders Grimm. Vandaag: Rapunsel.
10.10 Toren van pizzas. Jeugdmagazine.
10.25-11.00 Hals over kop. Duitse jeugdserie. Afl.: Goklust.
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
20.00 (TT)Journaal.
20.10 Spijker. Episodes uit het leven van een man, gespeeld door Jim van de Woude. Afl. 3: De ochtendstemming.
20.18 Paul Haenen & Betty Asfalt complex. Cultureel-humoristisch programma met o.a. Margreet Dolman, Dammie van Geest, e.v.a.
21.10 Een teken van leven... Drieluik van Lex Runderkamp over jonge mensen die het niet geheel meer voor het kiezen hebben. Deel 2: Schizofreen. Ik ben de gevangene van m'n eigen hoofd.
21.40 La Storia. 3-delige serie van Luigi Commencini naar het gelijknamige boek van Elsa Morante over het leven van de huisvrouw Ida tijdens de tweede wereldoorlog in Rome.
23.05 Spijker. Episodes uit het leven van een man, gespeeld door Jim van der Woude. Afl. 4: Thee, het verlangen, Spijker heeft bezoek.
23.10-23.15 Journaal.

Nederland 3

NOS
09.00-09.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
IKON
09.15-10.15 Oecumenische kerkdienst vanuit Warschau. Nederlands commentaar: Wim Neijman.
11.30 Weekjournaal.
12.00 Het Capitool. Analyse van binnen- en buitenlands nieuws.
SOCUTERA
12.45 De avonturen van een collectebus. Voorlichtingsfilm over het Prinses Beatrix Fonds.
OU
12.55 Spotje Open Universiteit.
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
17.30 Studio Sport. Wielrennen te Eindhoven, samenvatting.
TELEAC
17.50 Rechtswijzer. Afl. 2: Trouwen.
18.20 Nieuws voor doven en slechthorenden.
18.30 Sesamstraat.
18.45 Studio Sport.
20.00 Journaal.
20.10 Vreemde eend in de bijt. Tv-film met Tanja Kronenberg, Hugo Koolschijn, Truus te Selle e.a. (herh.). (Ondertiteld voor prelinguaal doven). Lydia is een pleegkind bij de familie Caljee. De relatie met het gezin is goed, toch merkt Lydia dat ze anders is. Buiten haar schuld om komt ze in de problemen.
20.38 Panoramiek. Achtergrondinformatie bij actuele ontwikkelingen in de internationale politiek.
21.08 Avondvoorstelling. Taxi in de nacht. Korte film van Floor Foelkel, met Sacha Bulthuis, Gerard Thoolen e.a. Een vrouwelijk taxichauffeur moet een man tijdens een regenachtige nacht ver buiten de stad brengen. Een ontmoeting tussen twee mensen, die ieder hun eigen zorgen hebben.
RVU
21.56 Werken aan werk. Serie over de agrarische sector.
22.26 Journaal.
HUM.VERBOND.
22.31 Dies natalis. Impressie van de opening van het academisch jaar van de Universiteit voor de Humanistiek.
23.01-23.06 Nieuws voor doven en slechthorenden.

● *Sophia Loren in de derde en laatste aflevering van 'La Storia'. (Nederland 2 – 21.40 uur.)*

RTL Plus

08.00 Li-La-Laune-Bär.- Die Mitmachsendung mit Metty.
09.40 Tekenfilm.
09.45 Max und Moritz. Duitse kinderfilm uit 1955, met Harry Wüstenhagen, Edith Elsholtz e.a.
11.00 Wer bist Du, den ich liebe. Duitse filmkomedie uit 1949, met Adrian Hoven, Gisela Fackeldey, Jester Naefe e.a.
12.30 Klassik am Mittag. Met het RTL-orkest.
13.00 Heute bei uns.
13.10 Tal der Dinosaurier. Amerikaanse tekenfilmserie. Herh.
13.30 Die Jetsons. Tekenfilmserie. Herh.
14.05 Gut geht's. De kunst gezond te blijven.
14.30 ■Hände hoch, Old Boy. Amerikaanse western uit 1949, met Donald Barry, Byron Foulger, Tom Neal, e.a. Als afgevaardigde van de regering, moet politieman Barry een gevaarlijke opdracht vervullen.
15.30 Sophia Loren. Mein Leben. Amerikaanse autobiografische film uit 1980, met Sophia Loren, Armand Assante, John Gavin e.a.
17.45 Kunst und Botschaft.
17.50 Heimatmelodie.
18.45 RTL aktuell. Aktualiteiten.
19.10 Ein Tag wie kein anderer. Quiz met Susanne Kronzucker.
20.15 Die Klugscheißer. Amerikaanse filmkomedie uit 1986, met Lorin Drefuss, David Landsberg, George Eastman, Christian de Sica e.a. Paul en Donald zijn twee vrolijke privédetectives. Als zij de knappe Caterina leren kennen, storten zij zich in een groot avontuur.
21.45 Spiegel TV.
22.20 Reich und Genadelos. Italiaanse erotische komedie uit 1986, met Michele Placido, Mariangela Melato, Massimo Wertmüller, Robert Herlitzka e.a.
00.00 Sexy Folles.
00.35-00.40 Betthupferl.

SAT.1

08.05 Mister Ed. Afl. Bart ab.Amerikaanse komedieserie. **08.30** Familie Feuerstein. Afl. Turbulenter Urlaub. Amerikaanse tekenfilmserie. **08.55** Ihr Horoskop. Aansl. Programma-overzicht. **09.00** Fantasy Island. Afl. Echte Mütter, falsche Geister. Amerikaanse serie. **09.50** Teletip Tier. **10.00** SAT.1 Sport. **10.30** Auf Videosehen. **10.55** So gesehen. Aansl. Programma-overzicht. **11.05** Der Stolze Rebell. Amerikaanse western uit 1958 van Michael Curtiz, met Olivia de Havilland, Dean Jagger, Alan Ladd e.a. **12.45** Familie Feuerstein. Afl. Fred Feuerstein ist der Beste. Amerikaanse tekenfilmserie. **13.10** Die Waltons. Afl. Was will John. Amerikaanse familieserie. **14.00** Ihr Horoskop. Aansl. Programma-overzicht. **14.05** Teletip Kochen. **14.15** Gewinn in SAT.1. **14.25** Köpfchen, Köpfchen. **14.50** Der Goldene Schuß. **15.00** Juanitos großer Freund. Amerikaanse avonturenfilm uit 1978 van Henry Levin, met Theodore Wilson, Stuart Whitman, Sam Groom e.a. **16.30** Auf und davon. **17.00** Der Goldene Schuß. **17.10** Die rote Schwadron. Engelse western uit 1960 van Burt Kennedy, met John Dehner, Richard Alden, Teresa Stratas e.a. **18.45** SAT.1 Blick. **19.00** Programma-overzicht. **19.10** Die Schöne und das Biest. Amerikaanse serie van Alan Cooke, met Linda Hamilton, Ron Perlman, Roy Dotrice e.a. **20.00** SAT.1 Wetter. **20.10** Stimme der Sehnsucht. Duitse musical uit 1956 van Thomas Engel, met Rudolf Schock, Waltraut Haas, Christine Kaufmann, Mady Rahl, e.a. **21.45** SAT.1 SPORT. **21.55** Auf der Flucht. Amerikaanse misdaadserie van Don Medford, met David Janssen, Barry Morse, Telly Savalas, Jud Taylor e.a. Afl. Ein falsches Geständnis. **22.45** SAT.1 Blick. **22.55** Komm nach Wien, ich zeig Dir was. Duits-Oostenrijkse komedie uit 1969 van Rolf Thiele, met Tanja Gruber, Andrea Rau, Veit Relin e.a. **01.15-01.25** Programma-overzicht.

SSVC

12.35 Children's SSVC. Afl.: Chock-A-Block.
13.05 Wizbit.
13.30 Rapido.
14.00 News and Weather.
14.10 The Walden Interview.
14.55 The Bill Double Bill.
15.40 TV Movie. Murder she wrote.
16.50 Cartoon Time.
17.00 Interceptor.
17.55 Tinniswood Country. Nieuwe serie.
18.20 Comedy Classics. The good life. Peace broke out.
18.50 High Way.
19.25 News and bfg weather report.
19.40 Family Fortunes. Spelshow gepresenteerd door Les Dennis.
20.05 Ffizz. Nieuwe comedie.
20.30 Eastenders. Serie.
21.25 Sunday Premiere. The most dangerous man in the world.
23.05 Holiday outings.
23.15 News and BFG Weather Report.
23.30-23.55 Twist in the tale. There was an old woman.

Sky Channel

07.00 Hour of Power.
08.00 Fun Factory. Kinderprogramma met tekenfilms en speciale gasten, gepresenteerd door Andy, Snoot, Crocker en Mr. Wallyblub.
12.00 The Nescafe UK Top 50.
13.00 Beyond 2000.
14.00 That's Incredible. Serie over ongelooflijke en ongeloofwaardige gebeurtenissen en menselijke prestaties.
15.00 WWF Superstars of Wrestling.
16.00 Incredible Hulk. Amerikaanse actieserie met Bill Bixby e.a. Een gedreven geleerde onderwerpt zichzelf aan een wetenschappelijk experiment, maar de proef loopt uit de hand.
17.00 Emergency. Amerikaanse ziekenhuisserie.
18.00 Worstelen. Wereldkampioenschappen vanuit Martigny, Frankrijk.
19.00 Golf. PGA European Golf.
19.30 Grand Prix Cycling.
20.00 PGA European Golf.
22.00 Football.
00.00-01.00 Motorcycling Grand Prix.

● *Mike Krüger in 'Vier gegen Willi'. (Duitsland 1 – 16.15 uur.)*

Duitsland 1

09.30 Programma-weekoverzicht. Herh.
10.00 Oktoberfest.
12.00 ••Presseclub.
12.45 Tagesschau met Wochenspiegel.
13.10 Magazin der Woche.
13.40 Programma-weekoverzicht.
13.45 Der Mann, der Baüme pflanzte.
14.15 ••Level 43. Discussie-/muziekprogramma voor jongeren.
15.00 ■••Hilfe, ich bin Millionär! Amerikaanse speelfilm uit 1944 van Allan Dwan.
16.15 Willi go! Het beste uit het spelprogramma Vier gegen Willi.
17.00 ARD-Ratgeber. Essen & Trinken.
17.30 Globus - Die Welt von der wir leben. Documentaire.
18.00 Tagesschau.
18.05 Wir über uns.
18.10 Sportschau.
18.40 (TT)Lindenstrasse. Serie. Afl. 198: Defekte.
19.09 Die Goldene 1.
19.10 Weltspiegel. Reportages van buitenland-correspondenten.
19.50 Sportschau-Telegramm.
19.58 Programma-overzicht.
20.00 (TT)Tagesschau.
20.15 Auf geht's! Oktoberfeestshow.
21.45 Kulturreportage. Internationale Filmfestspiele Venedig '89.
22.30 Tagesschau.
22.35 Die Feuerwehr hilft - vorbeugen musst Du. Brandpreventietips.
22.40 Zwischen Abitur und Leben. Documentaire.
23.25 Detektiv Rockford. Afl.: Fischzug im Trüben.
00.10 Tagesschau.
00.15-00.20 Nachtgedanken.

Duitsland 2

08.45 ••Programma-weekoverzicht.
09.15 Oecumenische kerkdienst.
10.15 Mosaik. Documentaire.
11.00 Stadtschreiber Matinee. Documentaire over Cannaregio, het getto van Venetië.
12.00 ••Aus Bad Sewgeberg. Das Sonntagskonzert auf Tournee, populaire muziek.
12.45 Heute.
12.47 Sonntagsgespräch.
13.15 Damals vor vierzig Jahren. Adenauer wordt Bondskanselier.
13.30 Der Neue in der Klasse. Tsjechische kinderfilm van A. Moskalyk.
14.10 Zauberwelt Origami.
14.15 Neues aus Uhlenbusch. Serie. Afl.: Die Wunschkrankheit.
14.45 André Weckmann und das Elsass. Persoonlijke kijk van een Elzasser op de Elzas.
15.15 (TT)Sturzflug aus den Wolken. Amerikaanse speelfilm uit 1980 van Barry Brown.
16.55 Danke schön. Verslag van de actie Sorgenkind. Aansl.: Der grosse Preis.
17.05 Heute.
17.10 Die Sport-Reportage.
18.10 ML - Mona Lisa. Vrouwenmagazine.
18.50 Programma-overzicht.
19.00 Heute.
19.10 Bonn direkt. Politiek magazine.
19.30 Ritter ohne Land und Tadel. Documentaire.
20.15 Allein gegen die Mafia. 6-delige Italiaanse serie. Afl. 1.
21.55 Heute. Aansl.: Sport am Sonntag.
22.10 Die Ohnmacht überwinden - Elisabeth Erb in Polen. Documentaire over de hulpverlening aan Poolse overlevenden van de Tweede Wereldoorlog.
23.40 ■Ingmar Bergman: Abend der Gaukler. Zweedse speelfilm uit 1953 van Ingmar Bergman. Circusdirecteur Albert Johansson wil na drie jaar weer bij zijn vrouw Agda terugkeren.
01.10-01.15 Heute.

Duitsland 3 West

09.00 Telekolleg II. Cursus Engels. Les 28. (herh.).
09.30 Telekolleg aktuell. Voorlichting over cursussen.
10.00 Telekolleg II. Cursus natuurkunde. Les 2. (herh.).
10.30 Telekolleg II. Cursus bedrijfseconomie. Les 2. (herh.).
11.00 Hände - Werke - Künste. Perzische tapijten.
11.30 Ihre Heimat - unsere Heimat. Programma voor Grieken, Spanjaarden en Joegoslaven.
12.30 Tele-Akademie. Politische Utopien zwischen Alternativität und Konservatismus.
13.15 Salvator, die Inseln und ich. Reportage over de Eolische eilanden.
15.00 Die Zeit der Züge. Documentaire over spoorwegstad Berlijn 1938-1988.
15.45 Auf der Strecke. Reportage over het proberen treinmachinist.
16.00 Bangladesh - Land der Bengalen. Afl. 2: Sazahan, der Rikschafahrer.
16.45 Das internationale TV-Kochbuch. Vandaag: De Portugese keuken.
17.00 Hollymünd.
18.00 Die Besucher. 16-delige jeugdserie. Afl. 14: Wasser und Tränen.
18.30 Gott und die Welt. Meditatie.
19.00 Aktuelle Stunde. Regionaal magazine met nieuws. (19.30-19.45 Sport im Westen.).
20.00 Assias Glück. Russische speelfilm uit 1967 van Andrej Michalkov-Kontschalowskij.
21.34 West 3 aktuell.
21.40 Zirkus Festival Paris. Reportage over het circusfestival te Parijs.
22.40 Die gelbe Mafia. Documentaire over Chinese misdaadsyndikaten.
23.25 Aus dem Alcazar. Franzözisch frech, Parijse revue.
00.25-00.30 Laatste nieuws. Aansl.: Zur Nacht.

Duitsland 3 SWF

08.00 Rendezvous. Cursus Frans. (herh.).
08.30 Mathematik Analysis. Folgen und Grenzwerte im Telekolleg II, cursus wiskunde. Les 9.
09.00 Englisch im Telekolleg II. Cursus Engels. Les 28.
09.30 Telekolleg aktuell. Voorlichting over de cursussen.
10.00 Physik im Telekolleg II. Cursus natuurkunde. Les 2.
10.30 Betriebswirtschaftlehre im Telekolleg II. Cursus bedrijfseconomie. Les 2.
11.00 Hände - Werke - Künste. Documentaire over handgemaakte Perzische tapijten.
11.30 Ihre Heimat - unsere Heimat. Programma voor gastarbeiders uit Griekenland, Spanje en Joegoslavië.
12.30 Tele-Akademie. Prof. Dr. Peter Schneider over alternatief denken.
13.15 Kongressbericht. Thema: Onze lucht.
14.30 Länder - Menschen - Abenteuer. Documentaire over de Ait Haddidou-stam in de bergen van Marokko.
15.00 Programma volgens aankondiging.
17.15 Feste der Welt. Informatieve serie.
17.30 In Südwest 3 informiert.
18.00 Touristik-Tip. Informatie voor vakantiegangers.

● *Harriet Andersson en Ake Grönberg in 'Abend der Gaukler'. (Duitsland 2 – 23.40 uur.)*

18.15 Clip-Klapp. Muziek en amusement.
19.00 Abendschau Blick ins Land am Sonntag.
19.30 Stimmt's. Die Wolfgang-Lippert-Show. Aansl.: Europabrücke.
20.15 Gottes Natur - Mein Meister. Documentaire over de 19e eeuwse Duitse tuinarchitekt Peter Joseph Lenné.
21.00 High Society. Documentaireserie over adel in Europa. Afl. 6.
21.45 Südwest aktuell. Neues.
21.50 Flutlicht. Sportprogramma.
22.45 Auweia: Alas, Smith & Jones. Afl. 10.
23.15 Absender. Johann Wolfgang Goethe, fragmenten van zijn briefwisseling.
23.55-00.00 Laatste nieuws.

Super Channel

07.00 Super B.O.O.S. Met Bart de Graaff.
11.00 Coca Cola Eurochart.
12.00 Video Fashion.
12.30 Today's World.
13.00 It's written.
13.30 Blakes Seven.
14.30 Dundee and the Culhane.
15.30 The Mix.
17.30 The World Tomorrow.
18.00 European Business weekly.
18.30 Roving Report.
19.00 Look Out Europe.
19.30 Richard Diamond.
19.55 Goodyear Weather Report.
20.00 The Chart Show.
21.00 Dempsey And Makepeace.
21.55 Goodyear Weather Report.
22.00 Royal romance of Charles and Diana. Amerikaanse speelfilm uit 1982 van Peter Levin, met Catherine Oxenberg, Christopher Baines. e.a. Een romantisch verhaal over de koninklijke romance tussen Prins Charles en Lady Diana Spencer. Gevolgd door Goodyear Weather Report and The Mix.
02.00-06.00 Italiaanse programma's van Rete Mia.

MTV Europe

Alle programma's in stereo.
07.00 Marcel Vanthilt.
11.00 Kristiane Backer.
14.00 European top.
15.00 Week in Rock.
15.30 Classics.
16.30 Ray Cokes.
18.00 Maiken Wexo.
21.00 Marcel Vanthilt.
00.00 XPO.
01.00 Night Videos.

België/TV 1

09.00 Zoetekoek. Met om:
09.00 Ovide. Belgische tekenfilmserie. Afl. 6.
09.20 Europese volksverhalen. Beschilderde wiegen. Een verhaal uit de DDR.
09.35 De Freggels. Kinderserie. Vandaag: Booberock.
10.00 Steek-er-wat-van-op-show. Thema: Wereldzeilers.
11.00 De zevende dag. Een soort praatcafé met om: 11.00 De week in beeld.
11.15 Confrontatie. Debat met vragen uit het publiek.
12.00 Zeven op zeven. Napraten met studiogasten over de afgelopen week.
12.45 Sportoverzicht.
13.00-13.45 Sunday Proms. Koningin Elisabethwedstrijd voor viool 1989.
15.00 Martijn en de magiër. Nederlandse jeugdfilm van Karst van der Meulen.
16.40 Korte film.
16.45 Volkskunde. Oud-Limburgs Schuttersfeest 1989.
17.30 De Cosby Show. 25-delige Amerikaanse komische serie. Afl. 11: Oorlogsverhalen. Cliff verliest bij het kaarten van zijn vader.
17.55 Nieuws.
18.00 Tik tak. Animatieserie. Afl. 20.
18.05 Draaimolen. 4-delige kinderserie.
18.15 Camera. Magazine voor foto-, dia-, film- en video-amateurs.
18.45 Sportweekend. deel 2. Aansl.: Verkeerstip. Vandaag: Hoe sterk is de eenzame fiets?
19.30 Journaal en mededelingen.
19.45 Sportweekend.
20.15 Mira. Belgische speelfilm uit 1971 van Fons Rademakers. De bewoners van Waterhoek komen in opstand tegen de bouw van een brug over de Schelde.
22.00 I.Q. Quiz met denk- en weetvragen.
22.30 Nieuws.
22.45 Rusland onder de tsaren. 3-delige Engelse documentaire. Afl.: 3: Muziek voor de wereld.
23.35-23.45 Coda. Plastische kunsten.

België/TV 2

Geen uitzending.

België/RTBF 1

10.00 Terre et soleil. Agrarisch magazine. **10.30** La pensée socialiste. Politieke uitzending. **11.00** Eucharistieviering. **12.00** Faire le point. **13.00** Journaal. **13.20** Actualités à la une. **13.30** The Muppet Show. **13.55** Mighty hunters. Tekenfilm. **14.05** Samson et Dalila.

● *Jeroen Krabbé, Lex Goudsmit en Bert Gabrielse in 'Martijn de Magier'. (België/TV 1 – 14.45 uur.)*

Amerikaanse speelfilm uit 1949 van Cecile B. De Mille. De krachtige en kolossale Samson strijdt onder de heerschappij van de Filistijnen voor de onafhankelijkheid van het Joodse volk. **16.20** Spécial Japon. Dimanche musique, hoogtepunten van het Koningin Elisabeth Muziek Concours van Belgie. **17.25** Cinémaà la une. **17.35** Papa Bonheur. Amerikaanse serie. Afl. 21: Farces et attrapes. **18.00** Woody Woodpecker. Amerikaanse tekenfilmserie. Afl.: Le super vendeur d'assurance. **18.05** Noubanimé. Tekenfilms met de Smurfen. **18.20** Variétés à la une. **18.30** Le week-end sportif. Sportmagazine. Presentatie: Pierre Depré. **19.25** Voorbeschouwingen. Top 5. **19.30** Journaal en Weerbericht. **20.05** Cinéma à la une. (herh.). **20.10** Au nom de tous les miens. 8-delige Frans/Canadese serie. Afl. 7. Martin wijkt uit naar de VS. Als hem een baanthe in het hotelwezen wordt aangeboden, grijpt hij deze met beide handen aan. **21.05** Billet de faveur. La salle des Profs, toneelstuk van Liliane Wouters. Toneelregie: Albert André Lheureux. De lerarenkamer van een basisschool. Vier mannen en twee vrouwen laten aan de hand van een twaalftal taferelen zien hoe het is om een schooljaar lang met kinderen om te gaan. **22.50** Weerbericht en laatste nieuws. **23.25-23.30** Musique balade.

België/Télé 21

19.30-20.00 Journaal met simultaanvertaling in gebarentaal en weerbericht.

TV5

12.00 Emission de Bernard Rapp. **13.00** Journal télévisé. **13.15** Aventures et sports. **14.30** Cocteau-Marais. **16.00** Brèves. **16.05** L'École de violon. **17.10** L'École des fans. **18.00** Trente millions d'amis. **18.30** Flash Varicelle. **19.00** La citadelle de Namur. **19.30** Brèves et météo Européenne. **19.35** L'affaire Caillaux. **20.30** Champs-Elysées. **22.00** Journal Télévisé et Météo Européenne. **22.30** Sept sur Sept. **23.30** Viva. **00.15** Jazz'in. **00.40-01.00** Papier glacé.

radio

Radio 1

Ieder heel uur nieuws. 7.02 KRO's ontbijtshow. 7.53 Ter overweging. 8.05 Groot nieuws. 9.02 Veronica sport. 10.02 Wegwezen. 11.02 Ophef en vertier 13.05 Hier en Nu. 14.02 Langs de lijn, sport en muziek. 18.02 Meer over minder op zondag. 19.02 The Groove Juice Special. 20.02 Toppers van toen. 21.02 Play it again. 22.02 Now's the time. 23.05 Met het oog op morgen. 0.02 TROS Nachtwacht; 6.02-7.00 Een goede morgen met Ron Brandsteder.

Radio 2

Ieder heel uur nieuws. 8.02 Vroege Vogels. 10.02 Tony van Verre ontmoette Jan Blaaser (herh.). 10.30 Muziekmozaïek. 12.02 AVRO Muziektheater. 13.02 AVRO's radiojournaal. 14.02 Nederlands op AVRO 2. 15.02 Muziek met Meta. 16.02 Zomerradio met Robin Albers. 18.02 Dat zoeken we op. 19.02 Leuterkoek en zandgebak. 19.10 Sssssst..... 19.30 Hersengymnastiek uit Tunis. 20.00-7.00 Zie radio.1.

Radio 3

Ieder heel uur nieuws. 8.02 Heksennest, dorp der dorpen. 9.02 Zin in pop. 10.02 De wakkere wereld. 12.02 KRO-miniparade. 13.02 Het weeshuis van de hits. 15.02 Tijd voor toen. 16.02 KRO's Zalige Liefdeslijn. 18.02 KRO's Hitweek. 19.02 Pop-eye. 20.02 Radio Thuisland. 21.02 De krijsende tafel. 22.02-24.00 Op slag van maandag.

Radio 4

8.00 Nws. 8.02 H-Vier. 9.00 Onder de Groene Linde. 9.15 Musica Religiosa et Profana. 9.55 Progr.-overz. 10.00 Oecumenische viering. 11.00 Holland Festival Oude Muziek 1989. 13.00 Nws. 13.02 Opera Matinee. 14.00 Concert op de zondagmiddag: Rotterdams Philharmonisch Orkest met sol. (In de pauze: Praten over muziek). 16.00 NOS Jazzgeschiedenis. 16.30 Diskotabel. 18.00 Nws. 18.02 Continu Klassiek. 20.00 Nws. 20.02 Specialiteiten à la carte. 22.00 Kamerconcert: Van Barok tot heden in kleine bezetting. Jonge meesters aan zee. Gustav Rivinius, cello en Paul Rivinius, piano. 22.45-00.00 Een late zomer, hoorsp.

Radio 5

6.30-6.49 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht. 9.00 Nws. 9.02 Woord op zondag. 9.30 Te Deum Laudamus. 9.55 Waterstanden. 10.00 De zeven brieven. 10.10 Kerkdienst. 10.58 Wilde Ganzen. 11.00 De andere wereld van zondagmorgen. 12.00 Nieuws. 12.05 Het zwarte gat. 14.00 Radio Romantica. 16.00 Bodylijn. 16.55 Mededelingen en schippersberichten. 17.00 Kerkdienst. 17.58 Wilde Ganzen. 18.00 Nws. 18.10 Liturgie en kerkmuziek. 18.40 De onbekende Islam. 19.00 Programma voor buitenlandse werknemers. 19.20 Suara Maluku. 19.55 Tambu. 20.30 Zorg en Hoop. 21.20 Medelanders Nederlanders. 21.45 Medelanders Nederlanders. 22.10-22.40 Jazz uit het historisch archief.

Omroep Limburg

9.02 Postbus 94: muziek op verzoek. 10.02 Trefpunt: interviews, discussies, live-muziek en een column. 11.02 Sport. 12.02-13.00 D.S.M - Limburg/concert: concertserie met vooraanstaande (amateur)orkesten, ensembles en koren. 18.05-19.00 Sport.

BRT 2

6.00 Nieuws. 6.05 Goede morgen, morgen (6.30, 7.00, 7.30 Nieuws.) 8.00 Nieuws en Lotto-uitslagen. 8.12 Relax. 9.00 Visum. 9.30 Golfbreker. 10.00 Nieuws. 10.03 De pre-historie. 11.00 Oordegelijk. 13.00 Nieuws. 13.10 De tafel van een. 14.00 Fiestag. 17.00 Nieuws. 17.05 Sportkaffee met nationale en provinciale voetbaluitslagen (om 18.00 Nieuws). 20.00 Vragen staat vrij (om 22.00 Nieuws). 23.30-6.00 Nachtradio (0.00, 5.00 en 5.30 Nieuws).

Belg. Rundfunk

6.35 Fröhlicher Auftakt. 7.45 Veranstaltungskalender. 8.05 Fröhlicher Auftakt. 8.30 Glaube und Kirche. 9.05 Mundartsendung. Uver d'Land on d'Lögt-van domols on högt. Echo Nord: Alles watt daer att ömmer över Kelemes än et Jöhtal weete wollt. 10.00 Volkslieder. 11.05 Schlagersouvenirs. 12.35 Rückblick. 14.05 Die deutsche Schlagerparade. 16.05 DOMINO - die Spielshow des BRF. 17.05 Sportmagazin. 18.40 Seniorenfunk. 19.00-21.00 Wunschkonzert. 21.05 Sportresultate von Wochenende und Sendeschluss.

Luxemburg/RTL

4.00 Musik Non-Stop. 7.00 Heimatmelodie. 9.00 Sonntagsfrühstück. 11.00 Rückblick - Oldies. 12.00 Musikparade. 14.00 Wünsch Dir was. 17.00 Sportshop. 18.00 Nachgefragt. 19.00 Volkstümliche Hitparade. 21.00 Country-Coach. 22.00 Neunzehn - Vierundzwanzig. Musik Non-Stop. 0.00-1.00 Traumtänzer.

WDR 4

4.05 Radiowecker. 6.05 Morgenmelodie. 8.05 Das große Platzkonzert aus dem Kölner Zoo. 10.05 Operette nach Wunsch. 12.05 Musik ist Trumpf. 13.00 Heimatmelodie. 14.05 Was darf es sein? 17.00 Chöre der Völker. 18.05 Schellack-Schätzchen. 19.00 Erinnerung. 21.00 Musik zum Träumen. 22.30 Nachtexpress.

Politie rukt uit met groot materieel na rake klappen over gage

Alpenzusjes slaags met campinghouder

● *De Alpenzusjes: wél optreden, maar geen gage willen betalen.*

door harrie cremers

HEERLEN – De Limburgse Alpenzusjes zullen door de Duitse justitie niet worden vervolgd wegens afpersing en poging tot doodslag. Het duo Anny van Reenen en Carla Langendijk had eerder dit jaar de eigenaar van een camping in het Duitse Wilsun (even over de grens bij Hengelo) afgetuigd. Dat gebeurde op het kantoor van de campinghouder nadat deze had geweigerd een eerder afgesproken gage te betalen. Met een telefoontoestel werd eigenaar Günter Fritch behoorlijk toegetakeld. Toen deze begon te bloeden snelde assistent Richards te hulp. Bij hem vlogen de contactlenzen uit de ogen na een welgemikte klap van Alpenzusje Carla. In de overtuiging dat er een ware veldslag aan de gang was, rukten inmiddels gealarmeerde politie, brandweer en ambulance met groot materieel uit. De 'noodtoestand' werd afgekondigd. Op de camping, met honderden feestvierende vakantiegangers, arriveerden kort nadien veertien agenten, vier politiewagens en een ambulance.

De Alpenzusjes werden samen met de campinghouder en diens assistent meegenomen naar het politiebureau van Wilsun. Daar werd het gezelschap een nacht lang verhoord. De campinghouder deed aangifte van afpersing en poging tot doodslag omdat De Alpenzusjes hem 'als een stel wilde katten hebben gekrabd en gebeten'. De aangifte werd inmiddels teruggetrokken nadat de Duitse politie Fritch had betrapt op een groot aantal leugens. Die kwamen aan het licht toen ook de uit Groenlo afkomstige popgroep The Moonlights bij wachtcommandant Dieter Kwant haar beklag deed omdat Fritch zijn contractuele verplichtingen niet zou zijn nagekomen. Die groep weigerde zelfs - in tegenstelling tot De Alpenzusjes - om op te treden.

Heibel

De contracten met De Alpenzusjes en The Moonlights werden al in april getekend. Dat gebeurde door Fritch's voorganger, die echter wegens wanbeheer de laan uit werd gestuurd. Fritch achtte zich daarom ontslagen van zijn verplichtingen, zo meldde hij de politie. Hij liet de artiesten echter tóch optreden en wilde toen maar de helft van de afgesproken gage van 1200 gulden betalen. Dat pikten De Alpenzusjes niet en ze bleven net zo lang op diens kantoor tot de geldkist tevoorschijn kwam. Toen Günter Fritch met het contract voor zijn neus de opmerking maakte 'In de oorlog hebben we ook nooit een contract met jullie hollanders gehad, dus nu ook niet' was voor De Alpenzusjes de maat vol, vielen er rake klappen. Bij de kreet 'blonde hoer' sloegen bij Carla de stoppen door. Ze nam het telefoontoestel en timmerde daar mee op het hoofd van Fritch, die de geldkast op de grond liet vallen. Daarna volgde een flinke vechtpartij en werd de politie gewaarschuwd. Inmiddels is de gage volledig betaald, maar Fritch mag vanwege zijn uitspraken over 'Hollanders tijdens de oorlog' toch nog een rechtszaak verwachten.

Véronique: óók programma's vanuit Nederland

Van onze rtv-redactie

HEERLEN – Radio Télé Véronique gaat bepaalde programma's wel degelijk vanuit Nederland uitzenden. De nieuwe omroep, die per 2 oktober van start wil gaan, brengt onder anderen een middagmagazine 'Rondom vijf uur' dat, na een straalverbinding met Luxemburg, 'live' vanuit Hilversum wordt uitgezonden. Véronique, niet bereid tot commentaar, heeft altijd beweerd dat haar uitzendingen - net zoals die van TV 10 - vanuit het Luxemburgse Betzdorf worden uitgezonden. Op die manier omzeilt men de huidige mediawet, waarbij nieuwe commerciele tv-stations vanuit Nederland niet op de kabel zijn toegelaten.

Snelle uitspraak TV 10 en RTV geëist

HILVERSUM – NOS, NDP (dagbladpers) en STER hebben het Commissariaat voor de Media gesommeerd om vóór volgende week woensdag de commerciële satellietstations Véronique en TV 10 tot Nederlandse zenders te verklaren. Daarmee wordt het voor de twee zenders onmogelijk om volgende maand met uitzenden te beginnen. Wanneer het Commissariaat dat niet doet, dreigt de juridisch adviseur voor de omroep, mr. B. Geersing met juridische stappen. Gedacht wordt aan een procedure bij de afdeling Rechtspraak van de Raad van State of een kort geding.

Dit schrijven NOS, NDP en STER in een gisteren verzonden brief aan het Commissariaat voor de Media. Een woordvoerder van de NOS zegt ervan uit te gaan dat het Commissariaat TV 10 en Véronique inderdaad tot binnenlandse zender zal verklaren. TV 10 en Véronique houden echter bij hoog en bij laag vol dat zij buitenlandse zenders zijn en dat de Nederlandse Mediawet op hen dus niet van toepassing is.

'Koning van de Mambo'

Perez Prado overleden

MEXICO – Damaso Perez Prado, de populaire uit Cuba afkomstige musicus die beter bekend was onder de naam 'Koning van de Mambo' is overleden. Hij was al jaren ernstig ziek.

Perez Prado, door vrienden en familie vaak aangesproken met de koosnaam 'zeehondengezicht', componeerde en vertolkte veel liedjes die in grote kring bekend en geliefd werden zoals 'Que rico Mambo', 'Rico Caliente y Sabroso', Mambo numero 5', 'Mambo numero 8' en 'Norma de la Guadalajara'. Zijn manier van vertolken zorgde er mede voor dat de opzwepende muzieksoort populair werd in dansgelegenheden over de hele wereld.

Zijn gezondheid verslechterde plotseling in 1987. Hij werd getroffen door een tweetal hartaanvallen als gevolg waarvan hij bijna geheel verlamd raakte. Het afgelopen jaar lag hij in een coma.

Perez Prado werd in 1916 in Cuba geboren. In 1947 bracht hij voor het eerst een bezoek aan Mexico. Een jaar later besloot hij daar te gaan wonen. Hij zette nooit meer een voet in zijn geboorteland.

Sammy Davis heeft keelkanker

LOS ANGELES – Sammy Davis Jr, de bekende Amerikaanse zanger en entertainer, heeft keelkanker en zal volgende week met een bestralingstherapie worden behandeld.

De ziekte kwam aan het licht tijdens het jaarlijkse medische onderzoek. Hij zei dat medici zeiden te verwachten dat Davis weer geheel zal herstellen na de behandeling. Davis, een zware roker, was samen met Frank Sinatra en Liza Minnelli op tournee in het zuiden van de Verenigde Staten.

Naar verwachting gaan de optredens in de staat Nevada nog gewoon door, maar zal Davis volgende maand niet meer op de planken verschijnen in de noordelijk staten.

Davis heeft in totaal circa 40 platenalbums gemaakt met onder meer de hits 'Candy man' en 'Hey There'.

Andrea Croonenberghs komt óók uit (Belgisch) Limburg

Een nieuwe 'snoet' op het BRT-scherm

● *Andrea Croonenberghs: „Ik vind het eigenlijk zeer normaal dat Limburgers net zo vaak als anderen op het scherm komen".*

Van onze showpagina-redactie

GENK – Naast Gertie Christoffels, Luc Appermont en Francis Coolen - om er maar enkele uit het BRT-huis te noemen - is er nu opnieuw een fraaie (Belgisch) Limburgse 'snoet' op het tv-scherm. Afkomstig uit Genk, maar nu woonachtig te Antwerpen, zal Andrea Croonenberghs als kersverse omroepster de programma's inleiden. „Ik vind het eigenlijk zeer normaal dat Limburgers net zo vaak als anderen op het scherm komen. Iedereen is van nature uit bereid om te leren. Dus de gangbare opmerking dat wij Limburgers zingen of een zachte 'g' hebben, heeft voor mij al lang afgedaan. Op het conservatorium vond ik die opmerking nog vervelend maar ook Antwerpenaren habben een accent. En het is nog moeilijker om hun dialektachtergrond weg te stoppen, denk ik."

Là Croonenberghs heeft wel een voetje voor op anderen in de provincie: het Genkse streekdialekt is door de kosmopolitische inslag van de streek haast verdwenen. Kwam moeder van Tessenderlo, vader was van Waterschei. Beiden spraken om verstaanbaar te zijn 'Beschaafd Nederlands'. Op die manier was de stap minder groot natuurlijk.

Toneel

Omdat toegepaste communicatie leuker leek dan het in het echt was, stapte de Limburgse over naar het conservatorium. Meteen minder droge kost voor de spring-in-'t-veld. De keuze viel op voordrachtskunst. Daarbij werd ook een brok pedagogie gekauwd om later les te geven. „Dat heb ik een tijdje gedaan, maar mijn echte liefde lag bij het toneel." Drie jaar bij Yvonne Lex en recent bij het KJT. Daar zal ze de produktie 'De reis door de stilte' van Marc Schillen in een regie van Paul Dom mee opvoeren. Is dit een stuk voor kinderen, toch is Suzy een actrice voor een breed publiek. „Kinderen vind ik leuk. Ze zijn direkt en geven eerlijke respons. Toch mag je hen niet onderschatten. Stukken doen soms 'kinderachtig' aan. Da's wat anders dan op kinderniveau. In de avondproduktie draaide ik 103 voorstellingen van 'het naaikamertje'. Lachen geblazen." De jeune première zegt bij Yvonne Lex veel te hebben geleerd. „Het was hard werken, maar technisch stak ik er veel op. Ik heb ook gewerkt met Johan Rouffeau. Leren hoe je emotioneel moet reageren op een zaal. Zo herinner ik me de optredens in het Noorden van Nederland. In Zaandam reageerde het publiek zeer behouden. Ieder dacht dat de voorstelling tegensloeg. Na afloop kregen we een staande ovatie." Suzy heeft altijd veel opgetreden in Nederland, zonder ons land daarbij niet tekort te doen. „Vaak krijg je er een rare appreciatie. Wat opvalt is wel een geïntegreerd theaterbezoek. Men heeft er een traditie. De zalen zijn efficiënt en men kan genieten van toneel. Hier willen de mensen als ze dan al eens uitgaan, goed lachen. Een dijenkletser, niet te zwaar op de hand." Toch stelt de Limburgse vast dat het in Nederland momenteel erg los aan toe gaat, te modern ook, dat zorgt voor een zekere negatieve wind in de theaterwereld, vindt ze.

Springplank

Van podiumact naar presentatiewerk op de kleine buis is een hele uitdaging? „Het is een optie. Op andere tv-stations worden de programma's offscreen ingesproken. Ik vind het fijn dat de BRT omroepers heeft. Het is persoonlijker. Je wordt een vertrouwde vriend van de huiskamer, die je na korte tijd herkent. Het is best moeilijk geweest. We moeten de avond voorbereiden. De dag voordien kijken we alle programma's door. Dat is de tv-visie. Sinds juni kregen we daarvoor een soort opleiding. Daarin werd aandacht gegeven aan het leren van een tekst schrijven, de woordkeuze, de intonatie enz. Dan was er de kledij, de schmink en tenslotte werden we bij proefopnamen breeduit geëvalueerd. Dat ging zeer democratisch. Ieder gaf kritiek op iedereen. Tenslotte hebben we de laatste weken met de andere speakers meegedraaid. Via het tweede net, maar niet in beeld, brachten we reeds programma's aan de kijker. „De geruchten als dat de nieuwkomers de oude vertrouwde BRT-gezichten naar het andere net zouden helpen, blijken niet te kloppen. De vijf, waarvan de Limburgse, zouden samen een team vormen met de vorige garde. Zo'n groep van tien geeft meer afwisseling en vrije tijd. „Gelukkig kan ik zo blijven combineren als actrice. De overheid is soepel en ik zal er ook een tijdje vanonder moeten om te repeteren. Maar het kan bij de BRT!" Croonenberghs zegt dat ze er financieel immers niet van zou kunnen leven, om alleen maar aankondigingen te doen. „Dat is de andere kant van de medaille: ieder denkt dat deze showwereld miljonairs voortbrengt. Dat is in ons geval zeker niet zo." Ze realiseert zich wel dat met haar herkenbaarheid daar een aardige schnabbel uit te halen valt. „Maar dat is aan mij toch weer niet besteed. Ik ben al gevraagd om twee kunsttentoonstellingen te openen. Dat ligt me toevallig. Mijn ouders sleepten me vroeger altijd mee naar tentoonstellingen en vernissages. Schilderkunst ligt in de lijn van het architectenberoep van vader. Maar je zult mij niet zien een winkelcentrum of een kermis afschuimen. Daar pas ik.

Maastricht

„Die heb ik haast niet", glimlacht ze, „we zijn met de toneelgroep vaak onderweg. Maar eigenlijk hou ik best van reizen. Mijn koffers stonden pas in Frankrijk en op mijn verlanglijstje staan India, Turkije en New-York (V.S.).

Maar voorlopig blijft het bij enkele dagtrips. „Vroeger kwamen we regelmatig in Maastricht. Het is er gezellig. Je hebt er fijne winkels en leuke terrassen. Mijn ouders waren er bevriend en mijn schoonbroer hield er een groot warenhuis open. Gek, maar nu in Antwerpen herken ik nogal vlug een Hollander. Ze doen nogal druk. Ik geloof niet dat ze erg populair zijn bij ons."

Een andere liefde van de jonge presentatrice is zingen. Vooral het caféchantant ligt haar. „Ik zou dolgraag iets in het fakkeltheater doen. Ooit heb ik al eens op de bühne gestaan met een pianist. Dan zong ik intiem werk van bv. Janis Ian of Bette Middler, Paul Simon."

Haar vriend Koen Gonnissen werkt in het Fakkeltheater blijkt. Dus die droom komt vast nog uit. Of ze zelf veel tv kijkt? „Ik let nu op de aankondigingen van anderen. De mensen op RTBF hebben flair, de Nederlanders zijn nogal zwierig en spontaan. Wat me opvalt is dat Veronica met jonge mensen werkt. Ze hebben ook vaak nieuwe gezichten. Bij de BRT zouden ze ook het tweede net in beeldpresentatie willen brengen, maar dat is nog toekomstmuziek. Verder kijk ik naar de meest uiteenlopende dingen, zoals documentaires en film."

Of ze haar 'Bronsgroene' provincie niet mist?

„Ik ben reeds als kind vertrouwd met Antwerpen. Je krijgt er alle kansen om direct andere culturen aan te grijpen. We hebben nogal wat familie ginds ook. Maar ik mis wel mijn vrienden hier. Maar voor theatermensen is er nog niet veel te rapen in Limburg. Dus blijf ik wel ginds. Uiteraard kom ik regelmatig mijn ouders opzoeken en zijn er gelegenheden zat om even heen en weer te rijden."

Nu nog kan Andrea ongemerkt door de straten dwalen en ongestoord inkopen doen, straks is die anonimiteit weg.

„Daar ben ik me van bewust, maar Vlamingen zijn nogal discreet. Ze stoten zich eens aan of groeten. Daar heb ik geen moeite mee. Sommigen vragen intern wel eens of je mooi moet zijn om 'speakerin' te zijn. Ook dat is subjectief. Ik ben geen lelijk eendje, maar mooi durf ik me toch niet direkt te noemen. Als ze me vragen hoe ik door de selectie kwam, antwoord ik meestal 'door mijn slagvaardigheid' en dat denk ik ook!"

films

door gemma wildenberg

SEE NO EVIL, HEAR NO EVIL
Regie: Arthur Hiller. Met: Gene Wilder, Richard Pryor, Joan Severence e.a. In: Royal Heerlen, Mabi Maastricht en Forum Sittard.
Een blinde kioskhouder (Pryor) en zijn dove hulpje (Wilder) worden voor misdadigers aangezien en besluiten zichzelf uit de nesten te werken. Het draait allemaal om een geheimzinnige munt, een internationale bende en een beeldschone moordenares.

BEACHES
Met: Bette Midler, Barbara Hershey e.a. In: H5 Heerlen en Cinema-Palace Maastricht.
Twee vriendinnen ontwikkelen zich in totaal verschillende richtingen. Na dertig jaar heeft de vriendschap nog niets aan waarde ingeboet.

LOCK UP
Regie: John Flynn. Met: Silvester Stallone, Donald Sutherland e.a. In: Rivoli Heerlen, Mabi Maastricht, Roxy Geleen en Royal Roermond.
Sylvester Stallone neemt het in zijn nieuwste film op tegen een sadistische gevangenisdirecteur. Afgezien van Stallone een aardige bajesthriller.

DEAD CALM
Regie: Phillip Noyce. Met: Sam Neill, Nicole Kidman e.a. In: Maxim Heerlen.
Echtpaar op een lange rustige zeilvakantie vaart een bloedstollend avontuur tegemoet. Als ze een jonge schipbreukeling opnemen gebeuren er zeer onverwachte dingen.

LICENSE TO KILL
Regie: John Glenn. Met: Timothy Dalton, David Hedison, Priscilla Barnes e.a. In: Autokino Schaesberg, Mabi Maastricht, Royal-MicroRoyal Echt.
In alweer de zestiende James Bond-film onderneemt 007 een persoonlijke wraakactie tegen een ordinaire drugsbaron. Die heeft Bonds vriend Felix Leiter verminkt; vandaar.

LETHAL WEAPON 2
Regie: Richard Donner. Met: Mel Gibson, Danny Glover, Joe Pesci, Patsy Kensit e.v.a. In: H5 Heerlen, Cinema-Palace Maastricht, Studio Anders Geleen en Royaline Roermond
Partners-tegen-wil-en-dank Murtaugh en Riggs zijn op jacht naar een gigantische drugssmokkel, maar moeten ondertussen een man beschermen die drugsgeld gewit heeft. Samen lossen ze een 'Zuid-Afrika connection' op.

● *Gene Wilder en Richard Pryor als Dave en Wally in 'See no evil, hear no evil'.*

ROADHOUSE
Regie: Rowdy Herrington. Met: Patrick Swayze, Kelly Lynch, Ben Gazarra e.a. In: H5 Heerlen, Cinema-Palace Maastricht, Forum Sittard
Kickboksfilm waarin Swayze een ruige uitsmijter speelt, die het bovendien te stellen heeft met een moordlustige zakenman. Met een paar aardige bluesnummers van de Jeff Healy Band.

K-9
Regie: Rod Daniel. Met: James Belushi, Jerry Lee e.a. In: H5 Heerlen.
Cynische politiethriller met Belushi als wilde inspecteur van de narcoticabrigade die dank zij zijn partner Jerry Lee (een duitse herder) een grote drugshandelaar achter tralies krijgt.

THREE FUGITIVES
Regie: Francis Veber. Met: Nick Nolte en Martin Short. In: H5 Heerlen.
Tegenvallende re-make van Vebers eigen Franse film. Net-ontslagen bajesklant wordt ten onrechte verdacht van een bankoverval en gijzelt een toevallige bankbezoeker. Gezamelijk moeten ze op de vlucht.

THE ADVENTURES OF THE BARON MÜNCHHAUSEN
Regie: Terry Gilliam. Met: John Neville, Sarah Polly e.a. In: Mabi Maastricht.
De sterke verhalen van de Baron van Münchhausen zijn fantasierijk, avontuurlijk en vernuftig in scene gezet door ex-Monty Pytonlid Terry Gilliam.

WORKING GIRL
Met: Melanie Griffith, Sigourney Weaver, Harrison Ford e.a. In: Royaline Roermond.
Gezellige komedie over een secretaresse die het hogerop zoekt, terwijl haar bazin bijkomt van een ski-ongeluk. Harrison Ford trapt erin.

TRACK 29
Regie: Nicholas Roeg. Met: Theresa Russel, Gary Oldman, Sandra Bernard, Christopher Lloyd e.a. In: De Spiegel Heerlen.
Intrigerende film van de regisseur van 'Don't look now', naar een scenario van Dennis Potter ('The singing detective')

BAGDAD CAFE
Regie: Percy Adlon. Met: Marianne Sägebrecht, CC Pounder e.a. In: Lumière Maastricht
Stevige oer-duitse vrouw raakt na ruzie met haar man verzeilt in een truckerstop annex motel in de woestijn. Kordaat begint zij het stoffige zaakje op te ruimen en maakt er met de eigenares een bruisend showtheater van.

LOOS
Regie: Theo van Gogh. Met: Tom Jansen, Renee Fokker, Leen Jongewaard e.a. In: Lumière Maastricht
Een advocaat kan zich maar niet onttrekken aan het perverse wereldje waar zijn cliëntenkring deel van uitmaakt. Geheel tegen zijn zin moet hij een van moord verdachte nachtclubeigenaar verdedigen, die hem kennis laat maken met de mysterieuze Anna.

KINDERFILMS:

PLATVOET EN ZIJN VRIENDJES
Regie: Don Bluth. In: H5 Heerlen, Cinema-Palace Maastricht.
Tekenfilm over dinosaurussen die op zoek zijn naar de laatste grazige weiden. Valt een beetje tegen van de makers van 'Een avontuur met een staartje'.

KUIFJE EN HET HAAIENMEER
Regie: Raymond Leblanc. In: Kinderfilmhuis Zoem Maastricht.
Professor Zonnebloem heeft in een laboratorium in Syldavië een machine uitgevonden waarmee hij ieder mogelijk voorwerp kan namaken. Kuifje vertrouwt het zaakje niet en vliegt hem achterna.

FILMNACHT VREDESWEEK: In: Lumière Maastricht.

BLACK RAIN
Regie: Shohei Imamura.
Ruim veertig jaar nadat Heroshima en Nagasaki van de aardbodem werden gevaagd, heeft Imamura het, als eerste Japanner aangedurfd om een speelfilm te maken over de directe en indirecte gevolgen van de atoomexplosies.

HIROSHIMA MON AMOUR
Regie: Alain Resnais
De weergaloze klassieker van Resnais naar een verhaar van Marguerite Duras. Een mijlpaal in de filmgeschiedenis.

Limburgs agblad voor ostelijk uidlimburg

Zaterdag 16 september 1989 ● Pagina 13

HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN. CHEF-EDITIEREDACTIE: HANS TOONEN. HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5, TEL. 045-717719. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE, MARKT 42, TEL. 045-455506; 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363; 6371 GV SCHAESBERG, FR. ERENSLAAN 4, TEL. 045-311719.

Voorproefje

● *Voor wie nog aarzelt om zondag tussen 11.30 en 13 uur aan te zitten aan het Bevrijdingsontbijt in Heerlen, drukken we alvast de front af van het speciale LD-krantje dat morgen in een oplage van 10.000 exemplaren aan de gasten wordt uitgedeeld.*
Een voorproefje, inderdaad. Of nog beter, een papieren voorgerecht dat uitgeserveerd wordt zolang de voorraad strekt. Uiteraard gratis. Maar u moet er wel voor naar het Van Grunsvenplein komen.

Eisenhower

● *Ze bewaart de brief als een kostbaar kleinood. Want US-generaal Dwight Eisenhower ondertekende in 1945 persoonlijk het vriendelijke bedankje voor de brief die de twintigjarige Heerlense Marie Jeanne van den Berg naar hem schreef. Als een soort ontlading voor haar enorme blijdschap die zij ondervond toen zij op 4 mei hoorde dat de yanks haar stad ontzetten van de gehate bezetters.*
Omdat het hoofdkwartier van de geallieerden geheim was gaf zij haar brief mee aan een Amerikaanse GI. En op 13 juni 1945 ontving zij het Eisenhower-bedankje.

Aqua Tropica

● *Getypt is ook het bericht van Aqua Tropica. De Hoensbroekse aquariumvereniging die op zaterdag 16 september de bondsdag van de Nederlandse aquarium-en terrariumhouders op het kasteel in die plaats houdt.*
Vier categorieën zijn er waar punten mee te verdienen zijn. Elke klasse levert een Nederlandse kampioen(e) op. Wie waagt zich in het aquarium om de zegevierende piranha de vetleren medaille op te spelden?

Lesgeld

● *Directeur Rietveen van de muziekschool Kerkrade is niet vervuld van vreugde. Hij maakt zich zelfs een beetje boos over een bericht in deze krant. Hierin stond namelijk dat het lesgeld verhoogd zou worden van 6,45 naar 12,50 gulden per uur. In verband met bezuinigen bij de gemeente Kerkrade. „Correct is dat wij benaderd zijn door de gemeente om zelf te komen met bezuinigingsvoorstellen. Daarop hebben wij geopperd om alleen het lesgeld voor ensembles te verhogen naar 12,50 gulden. En eventueel de dependance in Eygelshoven te sluiten. En dat laatste lijkt ons politiek niet haalbaar", mengt de directeur zich in de strijd. „Maar tot op heden is nog niets besloten", aldus Rietveen.*

Sterparade

● *Last but not least de harmonie De Berggalm uit Klimmen. Die is morgen aan de beurt voor het houden van de Sterparade. Vijf harmonieën en fanfares 'blazen zich in het zweet' om de oren te strelen van het Voerendaals publiek. Om drie uur in de middag begint de afzonderlijke rondgang door Klimmen van de muziekkorpsen.*

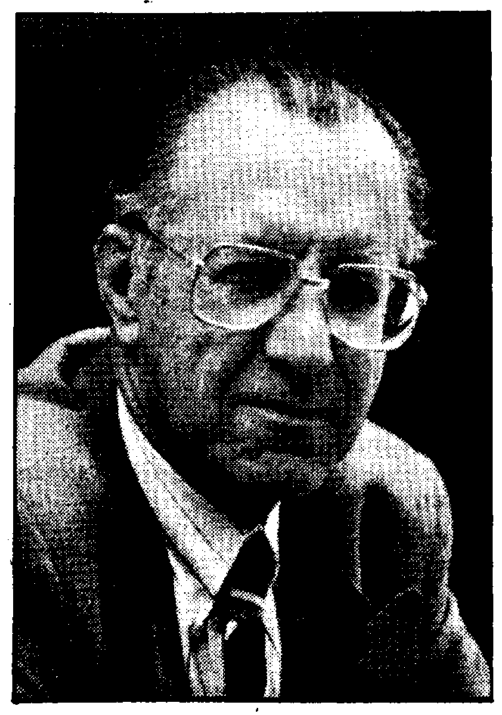
Nieuw NS-gebouw bij station Nuth

Van onze verslaggever

NUTH – De drie jaar geleden bij het station in Nuth geplaatste verkoopunit moet vervangen worden door een eenvoudig, maar wel representatief plaatskaartenkantoor/inlichtingenburo.

Dat is de mening van de Nederlandse Spoorwegen, die al geruime tijd bezig zijn met de bouwplannen van een nieuw gebouwtje. Volgens NS-woordvoerder Van Duren is er een steeds groter wordende groep treinreizigers vanuit Nuth richting Heerlen en Sittard. „Het is niet alleen een uitbreiding van de service, maar ook een geldkwestie. Het komt wel eens voor dat reizigers in Nuth opstappen zonder een kaartje te kopen. Daardoor lopen de NS nogal wat inkomsten mis. Dat moeten wij proberen te voorkomen."

De NS hoopt dat het plaatskaarten- en inlichtingenkantoor in 1990 gereed zal komen op een terrein direct gelegen aan de Stationsstraat. De openingstijden (maandag tot en met vrijdag van 7-11 uur en van 13-17 uur) blijven ook na de komst van het nieuwe gebouw ongewijzigd.

● *Wethouder Andriesma*

● *Wethouder Bos*

● *Wethouder Verheugen*

● *Andriesma: zeker weg* ● *Bos en Verheugen: eerst achterban informeren*

Drie wethouders zwaaien af

Van onze verslaggever

HEERLEN – PvdA-wethouder Jo Andriesma (Economische Zaken) van Heerlen stelt zich niet meer verkiesbaar voor een nieuwe raadsperiode. In maart volgend jaar zet de nu zestigjarige sociaal-democraat een punt achter zijn carrière.

Ook de Heerlense CDA-wethouders Jan Verheugen (Financiën) en Wim Bos (Openbare Werken) overwegen om voor maart volgend jaar af te zwaaien. Hoewel beide bestuurders dit gisteren niet wilden bevestigen, mag met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden aangenomen dat ook zij de lokale politiek vóór de nieuwe raadsverkiezingen aan de spijker zullen hangen.

Mooi

Jo Andriesma maakte gistermorgen bekend dat hij, na bijna zestien jaar wethouderschap, ermee ophoudt. „Het is mooi geweest. Niet dat ik er genoeg van heb, maar de belasting wordt te groot. Zeker in de avonduren."

De eerder genoemde collega's van Andriesma wilden gisteren niet op de vraag ingaan, of zij zich voor maart volgend jaar weer verkiesbaar zullen stellen. Een woordvoerder liet weten dat de beide wethouders eerst hun eigen fractie cq. achterban willen informeren over hun politiek vaarwel, alvorens de buitenwacht ervan op de hoogte te brengen.

Secuur

Jo Andriesma, die overigens als een secuur bestuurder te boek staat, kwam in april 1968 in de Heerlense raad en werd in 1970 benoemd tot voorzitter van de PvdA-fractie en in 1974 tot wethouder. Sindsdien werd Andriesma als voorman op respectievelijk Welzijn, Sociale Zaken en Economische Zaken betrokken bij belangrijke Heerlense ontwikkelingen.

In de voorbije jaren wist hij vooral zijn stempel te drukken op de decentralisatie van de woonwagenkampen, de opbouw van het drugbeleid, de modernisering van de afdeling Sociale Zaken en de herinrichting van de Heerlense binnenstad.

Naast zijn wethouderschap bekleedt Andriesma een andere (bestuurlijke) nevenfuncties. Vanaf maart volgend jaar zal de leesgekke en muziekminnende wethouder dus nogal wat vrije uren hebben.

● *De jonge damherten in de kinderboerderij.* Foto: FRANS RADE

Sprong in het park

Van onze verslaggever

BRUNSSUM – Uit Drente komen ze: zes jonge damherten voor het Brunssumse Schutterspark. Gisteren bracht Hendrik Arends uit Westerbork de tweejarige herten mee naar de kinderboerderij in het park, waar ze in een malse wei werden losgelaten.

De zes herten zijn in de plaats gekomen voor vijftien andere herten, die jarenlang in het park verbleven, maar onlangs door hun particuliere eigenaar wegens omstandigheden werden verkocht. Zoals bekend riep het abrupte verdwijnen van die herten een storm van kritiek op onder de bevolking van de pal naast het park gelegen oud-mijnwerkersbuurt Schuttersveld.

Gezien de felle protesten en de roep om het vertrouwde 'hertebeeld' in het oude recreatie-oord te herstellen, besloot het Schap samen met de gemeente Brunssum tot de aanschaf van zes nieuwe vierbeners. „We gaan ervan uit dat deze groep zich binnen twee of drie jaar uitbreidt tot een groep van misschien wel twaalf tot veertien stuks", liet de heer Boumans van het Schap weten.

Op de bok zullen de hertjes evenwel nog een poos moeten wachten. Pas wanneer ze aan hun omgeving gewend zijn en de volgende bronstijd nadert, zal het Schap hertebok tussen de dames loslaten.

Vader en dochter willen beiden in gemeenteraad

Van onze verslaggever

SIMPELVELD – Zo vader, zo dochter. Dit gezegde is zeker van toepassing op de 29-jarige Anja Widdershoven-Frijns. Bij de komende gemeenteraadsverkiezingen in maart wil de orthopedagoge in de voetsporen treden van haar vader Bèr, al 24 jaar raadslid waarvan tien jaar als wethouder. Vader en dochter staan als nummer 2 en 4 op de definitieve lijst van de fractie Franssen/Frijns.

Heel even heeft de buitenwacht gedacht aan een verkiezingsstunt. Maar de opheffing van artikel 23 van de gemeentewet (het is verboden dat twee familieleden deel uitmaken van de raad) maakt duidelijk dat zowel vader als dochter Frijns streven naar een zetel.

Doorbraak

Anja Frijns groeide als het ware op met dorpspolitiek. „Toen ik amper zes jaar oud was, werd pa voor het eerst gekozen in de raad. De plaatselijke verwikkelingen zijn dikwijls binnen het gezin aangekaart. De interesse is gestaag gegroeid en na mijn studie heb ik even gedacht om met een eigen lijst uit te komen. Maar ik heb uiteindelijk gekozen voor een goede begeleiding van ervaren raadsleden."

De oprichting van de vereniging fractie Franssen/Frijns ziet Anja Frijns, getrouwd met John Widdershoven, als een doorbraak in de gemeente-politiek.

„Hoe gaat het negen van de tien keer? Een lijsttrekker vraagt een half jaar vóór de verkiezingen bekende verenigingsmensen op de lijst te willen staan. Alleen maar om stemmen los te weken. In mijn ogen gaat de vogel niet meer op. De fractie Franssen/Frijns komt maandelijks met een grote groep mensen bijeen en bespreekt de raadsagenda. Op die manier blijft iedereen op de hoogte en is er binnen de fractie doorstroming van jongeren naar de top van de lijst mogelijk."

Het kandidaat-raadslid is ervan overtuigd dat de verjonging binnen de raad in Simpelveld zich de komende jaren fors doorzet. „Raadslid Bardoul keert na 32 jaar niet meer terug. De top drie van de lijst Karl Franssen, waartoe mijn vader behoort, heeft bijelkaar een ervaring van zeventig, misschien wel tachtig raadsjaren. Zij zullen in het jaar 2000 niet meer in de gemeenteraad zitten. Bij andere fracties is die trend ook waarneembaar."

Anja Frijns, vanaf '86 is zij lid van een raadscommissie, heeft heel wat plannen op politiek gebied. Maar haar sterkste kant staat lijnrecht tegenover het specialisme van haar vader. „Ruimtelijke ordening, openbare werken en volkhuisvesting genieten zijn voorkeur. Mijn interesse gaat uit naar welzijnszorg en volksgezondheid. Bovendien vind ik de gemeentepolitiek een geweldige uitdaging voor jongere mensen. Eigenlijk doodjammer dat zo weinig vrouwen mijn voorbeeld volgen."

● *Vader Bèr Frijns en dochter Anja.* Foto: DRIES LINSSEN

Opening Welzijns Medisch Centrum

BOCHOLTZ – Het nieuw Welzijns Medisch Centrum aan de Kommerstraat te Bocholtz wordt op vrijdag 22 september om 19 uur officieel geopend door burgemeester Teheux van Simpelveld.

Het gebouw is bedoeld voor het eerstelijns gezondheidsteam, bestaande uit de huisartsen Schepers en Mom, maatschappelijke werkers, Groene Kruismedewerkers en leden van de Gezinszorg. Door deze integratie wordt volgens het stichtingsbestuuur van het centrum een kroon gezet op de samenwerking tussen de verschillende disciplines. De vestiging van tandarts Kohlen en het spreekuur van de verloskundige Kooter betekenen een extra dienstverlening.

Op zaterdag 23 september is het gebouw tussen 13 en 17 uur opengesteld voor het publiek.

Officiële erkenning 'Kiwanis'

HEERLEN - De Kiwanis Club Heerlen krijgt op zaterdag 23 september om 15 uur in het Heerlense gemeentehuis het Charter.

Na vier jaar mag deze vriendenclub zich officieel aansluiten bij de overkoepelende organisatie. De Kiwanis Club Heerlen houden regelmatig acties voor een goed doel. Zo werd in 1988 met een benefit-concert in de Heerlense stadsschouwburg geld opgehaald voor het Integraal Kankercentrum Limburg.

Aan het krijgen van het Charter is een actie verbonden voor de aanschaf van hoog/laagbedden voor het Limburgse Groene Kruis. Voor meer informatie: P. van Aubel, tel: 045-415174.

Het is 50 jaar geleden dat onze ouders en grootouders

Jeu Heuts

en

Maria Vaessen

elkaar het jawoord gaven. Deze dag zullen zij op zaterdag 23 september feestelijk herdenken (o.a. met een h. mis in de parochiekerk St.-Remigius te Simpelveld. Aanvang 15.00 uur.). Deze h. mis wordt opgeluisterd door mannenkoor Cantus ex Corde. Vanaf 18.30 tot 20.00 uur is er gelegenheid om te feliciteren in hotel „Maxim" van Wersch Vroen-hofstraat 1 te Simpelveld, waarna wij in besloten kring het feest zullen voortzetten.

Hun dankbare kinderen en kleinkinderen

September 1989
[illegible]straat 16
Simpelveld

---

†

Vandaag is je geluk je deel
en morgen vallen klappen.
O, er gebeurt zoveel
waar wij nog niets van snappen.

Verwacht, maar toch ook onverwacht is hedenmiddag heengegaan, mijn lieve man, onze goede vader, schoonvader, opa en schoonzoon

Hans Van de Boel

echtgenoot van

Phil Van de Boel-Vondenhof

Hans werd 62 jaar.

Heerlen: Phil Van de Boel-Vondenhof
Heerlen: Hans en Barbara Van de Boel-Schroen[illegible]
Bob
Delft: Jessey Pietersz.

6413 AG Heerlen, 14 september 1989
Schelsberg 84

De plechtige eucharistieviering zal gehouden worden op dinsdag 19 september om 11.00 uur in de [illegible] kerk H. Pancratius te Heerlen, [illegible] begrafenis zal plaatsvinden op de al[illegible] begraafplaats aan de Akerstraat, ing[illegible] Boord.
Samenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid [illegible] schriftelijk condoleren.
Avondwake, maandag om 18.30 uur in [illegible] kerk.
De dierbare overledene is opgebaard [illegible] Uitvaartcentrum Dela in Heerlen, Grasbro[illegible] 20. Gelegenheid tot afscheid nemen hed[illegible] en zondag van 14.00 tot 15.00 uur, [illegible] van 18.00 tot 19.00 uur.
Wilt u, indien wij vergeten zijn u een k[illegible] te zenden, deze aankondiging als zoda[illegible] wen.

Wegens het overlijden van

Hans Van de Boel sr.

zijn onze zaken te Heerlen, Honigmanstraat 40 en Schelsberg [illegible] dinsdag 19 september de gehele dag [illegible]

Stomerij H. Van de [illegible]
Phil Van de Boel-V[illegible]

---

†

Na een intens en welbesteed leven van zorg en liefde is heden geheel onverwacht van ons heengegaan, [illegible] de h.h. sakramenten op de leeftijd van [illegible] jaar, mijn lieve vrouw, onze goede zuster, schoonzuster, tante en nicht

Anna Maria Hoedemakers

echtgenote van

Gerard Nelissen

In dankbare herinnering:
Sittard: P.[illegible] Nelissen
Familie Hoedemakers
Familie Nelissen

[illegible] september 1989
[illegible]straat 16, 6136 [illegible] Sittard

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op dinsdag 19 september as. om 10.[illegible] in de parochiekerk van het H. Hart te Overhoven-Sittard.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren vanaf 10.30 uur.
De dierbare overledene zal bijzonder herdacht worden tijdens de avondmis van maandag 18 september as. [illegible] in bovengenoemde kerk.
Gelegenheid tot afscheid nemen in het mortuarium van het ziekenhuis te Sittard, dagelijks van 17.30 tot [illegible] uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

†

[illegible] is heden, [illegible] van ons heengegaan, na voorzien te zijn van de h. sacramenten, onze lieve moeder, schoonmoeder, grootmoeder en overgrootmoeder

Anna Steijns

weduwe van

[illegible] Barthelomé

Zij overleed in de [illegible] leeftijd van 80 jaar, na een korte liefdevolle verpleging in Huize Tobias te Heerlen.

In dankbare herinnering:
[illegible]broek: Trees v.d. Hurk-Barthelomé
Gerard v.d. Hurk
Kerkrade: Mia Loop-Barthelomé
Frans Loop
Heerlen: [illegible]
[illegible]
Oirsbeek: Piet Barthelomé
Finy Barthelomé-van Wersch
en al haar klein- en achterkleinkinderen

[illegible] september 1989
[illegible]straat 25, 6417 XT Heerlen

De [illegible] zal plaatsvinden op [illegible] om 11.00 uur in de parochiekerk [illegible] Anna te Bekkerveld Heerlen, waarna de begrafenis zal plaatsvinden op het algemene kerkhof te Imstenrade Heerlen.
[illegible]

---

†

Groot is de leegte die zij achterlaat.
Mooi zijn de herinneringen die blijven.

Na een liefdevolle verzorging in de Verpleegkliniek te Heerlen overleed, gesterkt door het h. sacrament der zieken, in de leeftijd van 76 jaar mijn lieve echtgenote, onze zorgzame moeder, schoonmoeder, oma, tante en nicht

Maria Josephina Gulikers

echtgenote van

Jozef Frans Heijnen

Voerendaal: J.F. Heijnen
Klimmen: Mia en Harry Scheijven-Heijnen
Marc, Ingrid
Munstergeleen: Jeanny en Albert van Wersch-Heijnen
Voerendaal: Frans en Christel Heijnen-Curfs
Klimmen: Hub en Marga Heijnen-Reijnaerts
Ron, Patrick
Klimmen: Wiel en Finny Heijnen-Schmetz
Diana en Hub
Maurice en Andrea
Brigitte en Marco
Gulpen: John en Hanny Heijnen-Prevoo
Rodney
Heteren: Els en Jan Peters-Heijnen
Jos, Esther, Frank
Heerlen: Marga en Harry Huyten-Heijnen
Borgharen: Jos en Riek Moors-Heijnen
Ruben, Simon
Familie Gulikers
Familie Heijnen

6367 VG Voerendaal, 14 september 1989
Wachtendonkstraat 75, kamer 217

De plechtige eucharistieviering zal gehouden worden op maandag 18 september om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Laurentius te Voerendaal, waarna de begrafenis plaats zal vinden op de Algemene Begraafplaats aldaar.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren vanaf 10.30 uur.
De avondmis zal gehouden worden, hedenavond, zaterdag 16 september om 18.30 uur in voornoemde kerk.
Er is gelgenheid tot afscheid nemen in het Uitvaartcentrum van Dela, Grasbroekerweg 20 te Heerlen, zaterdag en zondag van 14.00-15.00 uur.
Wilt u, indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden, deze annonce als zodanig beschouwen.

---

†

Bedroefd om zijn heengaan, maar vervuld van de fijne herinneringen, geven wij u kennis van het [illegible] nog onverwachte overlijden van onze lieve en zorgzame vader, schoonvader, opa, broer, schoonbroer, oom en neef

Herman Heine

[illegible]

Anna Salomons

[illegible]

Louise Moreno

[illegible] op de leeftijd van [illegible]

Heerlen: Herman [illegible]
Oirsbeek: Nic[illegible]
Hulsberg: [illegible]
Emmen: [illegible]
Kerkrade: [illegible]
[illegible]: [illegible]
Hulsberg: [illegible]
[illegible]: [illegible]
Heerlen: [illegible]-Heine-Holanders
Hulsberg: Bea en Riet Heine-[illegible]
Hulsberg: [illegible] en Jean-Pierre [illegible]-Heine
Hulsberg: [illegible] en Alphons de [illegible]-Heine
Hulsberg: [illegible]
Amsterdam: [illegible] v. Gaalen-Heine [illegible]

6336 VA Hulsberg, [illegible] 1989
Jhr. v.d. Maesenstraat [illegible]

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op dinsdag 19 september [illegible] in de parochiekerk van de H. [illegible] waarna begrafenis op de Algemene Begraafplaats Wissengracht.
Overtuigd van uw medeleven is er geen condoleren.
Avondwake maandag om 18.45 uur in voornoemde kerk.
Onze dierbare overledene is opgebaard in de rouwkapel van het bejaardencentrum Panhuys te Hulsberg. Bezoek dagelijks van 19.30 tot 20.00 uur.
Wilt u, indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden, deze annonce als zodanig beschouwen.

Herman Heine

Biljarter van het eerste uur.

Rust in vrede.

Bestuur en leden biljartclub Hulsberg

---

†

Heden overleed tot onze diepe droefheid, voorzien van de h. sacramenten der zieken, in het bejaardencentrum [illegible], onze lieve moeder, schoonmoeder, [illegible] en overgrootmoeder

Sophie van Mouche

weduwe van

Mathias Evertz

Zij overleed in de leeftijd van [illegible] jaar.

[illegible]
Enschede: [illegible] Evertz
klein- en achterkleinkinderen
Familie van Mouche
Familie Evertz

Kerkrade, 13 september 1989
Huize "Firenschat"
Corr.adres: O.L. Vrouwestraat 44,
6461 BR Kerkrade

De plechtige eucharistieviering zal plaatsvinden op dinsdag 19 september as. om 11.00 uur in de parochiekerk Blijde Boodschap te Kerkrade, Dr. v.d. Mühlenlaan, waarna aansluitend begrafenis op de centrale begraafplaats Schifferheide.
Bijeenkomst in voornoemde kerk. Er is geen condoleren.
Voor vervoer van de kerk naar de begraafplaats is gezorgd.
Maandag 18 september zal de overledene bijzonder worden herdacht tijdens de avondmis van 19.00 uur in bovengenoemde kerk.
De overledene is opgebaard in het streekmortuarium, gelegen op het terrein van de Lückerheidekliniek, St. Pieterstraat 145 te Kerkrade-Chèvremont.
Gelegenheid tot afscheid nemen van 18.00 tot 19.30 uur.
Wilt u, indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden, deze aankondiging als zodanig beschouwen.

Bedroefd, maar dankbaar voor de liefde en zorg waarmede zij ons gedurende haar leven heeft omringd, berichten wij het vrij plotselinge overlijden van onze lieve moeder, schoonmoeder, oma, schoonzus, tante en nicht

Maria Cornelia Peters-Bex

weduwe van

Willem Mathias Joseph Peters

Zij overleed, voorzien van de h. sacramenten, op de leeftijd van 86 jaar, in het De Weverziekenhuis te Heerlen.

De diepbedroefde familie:
Landgraaf: T. Dautzenberg-Peters
J. Dautzenberg
Myriam
Tegelen: M. van den Akker-Peters
A. van den Akker
Wim en Bas
Familie Bex
Familie Peters

Landgraaf, 14 september 1989
Bej.centrum Heereveld
Corr.adres: Cremerslaan 32, 6373 CW Landgraaf

De plechtige rouwdienst, gevolgd door de begrafenis, wordt opgedragen op dinsdag 19 september om 10.30 uur in de St.-Jozefkerk te Waubach.
Samenkomst in de kerk. Aldaar is vanaf 10.10 uur gelegenheid tot schriftelijke condoleance.
Maandagavond, 18 september, wordt moeder bijzonder herdacht in een eucharistieviering om 19.00 uur in voornoemde kerk, vooraf om 18.40 uur rozenkransgebed.
Zij die onverhoopt geen kennisgeving ontvingen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Onze lieve

Herman Hellenbrand

is er niet meer.
Dank voor alles wat je voor ons deed in de jaren 1940-1945.
We zullen je nooit vergeten.

Arie - Miep
Lies - Lion de Leeuw

Jeruzalem, 16 september 1989

---

†

Door de tranen van dit uur
sluipt de glimlach der herinnering,
de fijne uren met die goede vrouw,
die steeds die open en dat hart,
dat hart vooral, lieve herinnering.

Voor ieder onverwacht overleed heden, na het sacrament der zieken te hebben ontvangen, mijn zorgzame vrouw, onze lieve moeder en oma

Elly van Zijl

echtgenote van

Jo Hoefnagels

in de leeftijd van bijna 59 jaar.

Roermond: Jo Hoefnagels
Hoogerheide (N.B.): Peter Hoefnagels
Ine Hoefnagels-Backhuijs
Rene
Roermond: Henk Hoefnagels
Marlies Hoefnagels-Hendriksen
Bob
Frankie
Familie van Zijl
Familie Hoefnagels

6041 KG Roermond, [illegible]
Minderbroedersingel [illegible]

De plechtige [illegible] dinsdag [illegible] Lieve Vrouwe Munsterkerk te Roermond, waarna de crematie om 13.30 [illegible] het crematorium te G[illegible].
Bijeenkomst in de kerk, alwaar vanaf 13.30 uur gelegenheid tot schriftelijk condoleren.
Maandag zal er tijdens de avondmis van 18.30 uur voor haar worden gebeden in [illegible] kerk.
Mama is opgebaard in het mortuarium van het Dela-uitvaartcentrum, Olympialaan [illegible] te Roermond. Bezoek en gelegenheid tot afscheidnemen van 17.45 tot 18.45 uur.
Mochten wij nog iemand vergeten zijn, dan hopen wij dat deze annonce als kennisgeving beschouwd wordt.

Met diepe verslagenheid hebben wij kennisgenomen van het plotselinge overlijden van onze mededirectrice, Mevrouw

E. Hoefnagels-van Zijl

In onze herinnering blijft zij Mevrouw, met zorgzame aandacht voor ons bedrijf en haar personeel.
Wij wensen haar man en kinderen veel kracht voor de komende tijd.

Personeel Hoefnagels
Expeditie B.V.

Mijnheerkensweg 24,
6041 TA Roermond

---

†

Na een werkzaam en liefdevol leven, dat getekend werd door eenvoud, goedheid en zorgzaamheid, hebben wij ofschoon wel voorbereid, toch nog onverwacht, voorzien van het h. sacrament der zieken, na een liefdevolle verpleging in de Hamboskliniek te Kerkrade, afscheid moeten nemen van mijn lieve echtgenoot, onze zorgzame vader, schoonvader, grootvader, overgrootvader, schoonbroer, oom en neef

Joseph Dolls

echtgenoot van

Sibilla Körfer

Hij overleed in de leeftijd van 90 jaar.

In dankbare herinnering:
Kerkrade: Mevr. S. Dolls-Körfer
Kerkrade: [illegible] Coerver-Dolls
[illegible] Coerver
Kerkrade: [illegible] Janssen-Dolls
H. Janssen
Dokkum: J. Meessen-Dolls
M. Meessen
klein- en achterkleinkinderen
Familie Dolls
Familie Körfer

6462 GG Kerkrade, 14 september 1989
Delversweg 16

De plechtige eucharistieviering zal plaatsvinden op dinsdag 19 september om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Antonius van Padua te Bleijerheide, gevolgd door de begrafenis op de begraafplaats aldaar.
Overtuigd van uw medeleven is er geen condoleren.
Maandagavond om 19.00 uur wordt de overledene bijzonder herdacht in de eucharistieviering in bovengenoemde kerk.
Gelegenheid tot afscheid nemen in het streekmortuarium, St. Pieterstraat 145 gelegen op het terrein van de Lückerheidekliniek te Kerkrade-Chèvremont, dagelijks van 18.00 tot 19.30 uur.
Zij die onverhoopt geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze advertentie als zodanig te willen beschouwen.

---

† Louis Daamen, 71 jaar, Maasstraat 1, 6067 BC Linne. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op dinsdag 19 september om 10.00 uur in de parochiekerk van de H. Martinus te Linne.

Wij [illegible] rust gunnen
al is [illegible] ons hart.
Je [illegible] niet kunnen helpen
dat [illegible] smart.

Heden overleed geheel onverwacht, na een liefdevolle verzorging in de verpleegkliniek Schuttersveld te Brunssum, voorzien van de h. sacramenten der zieken, op de leeftijd van 83 jaar onze dierbare moeder, schoonmoeder, oma en overgrootmoeder

Agnes Juskowiak

weduwe van

Maximiliaan Wolowczyk

In dankbare herinnering:
Brunssum: Hella [illegible]-Wolowczyk
Brunssum: Marta van Hoeflaken-Wolowczyk
Hendrik van Hoeflaken
Kleinkinderen en achterkleinkinderen
Familie Juskowiak
Familie Wolowczyk

Brunssum, 14 september 1989
Corr.adres: [illegible] 6445 AE Brunssum

De plechtige eucharistieviering zal plaatsvinden op maandag 18 september as. om 11.00 uur in de H. Familiekerk op de Langeberg te Brunssum, gevolgd door de begrafenis op het r.k. kerkhof te Rumpen.
Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven is er geen condoleren.
Heden, [illegible] om 19.00 uur, avondwake in voornoemde kerk.
Moeder is opgebaard in de rouwkapel van het St. Gregoriusziekenhuis te Brunssum. Bezoekuren dagelijks van 17.00 tot 18.30 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

---

†

Bedroefd, maar in grote dankbaarheid voor wat hij voor ons geweest is, delen wij u mede, dat God tot Zich heeft genomen, mijn innig geliefde zoon, onze dierbare broer, zwager, oom en neef

Ger Pluijmaekers

Hij overleed op de leeftijd van 46 jaar, in het De Weverziekenhuis te Heerlen, voorzien van het h. sacrament der zieken.

Wij bevelen Ger in uw gebeden aan.

Heerlerbaan: A.F. Pluijmaekers-van Dolen
Heerlerbaan: F. van Neer-Pluijmaekers
J. van Neer en kinderen
Heerlerbaan: J. Pluijmaekers
A. Pluijmaekers-Schroeders
en kinderen
Molenberg: A. Pluijmaekers
Familie Pluijmaekers

Heerlen, 14 september 1989, Sinaistraat 4
Corr.adres: Corisbergweg 40, 6418 GW Heerlen

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op dinsdag 19 september as. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Andreas te Heerlen, Palestinastraat, waarna aansluitend de crematie zal plaatsvinden in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.
Bijeenkomst in de [illegible]
Avondmis tot [illegible] overledene maandag 18 september [illegible] in voornoemde parochie[illegible]
Gelegenheid tot afscheid nemen [illegible] van het De Weverziekenhuis [illegible] van 16.00 uur tot 1[illegible]
Zij die geen kennisgeving [illegible] gelieven deze annonce als zodanig [illegible]

[illegible]

Jan Hendrik Theunissen

[illegible]

Schinveld, september 1989

De zeswekendienst wordt gehouden op zaterdag 23 september 1989 om 19.00 uur in de St.-Eligiuskerk te Schinveld.

---

†

Dankbaar voor hetgeen zij voor ons geweest is, geven wij met droefheid kennis, dat heden van ons is heengegaan, voorzien van het h. sacrament der zieken, in de leeftijd van 75 jaar, onze lieve en zorgzame moeder, schoonmoeder, oma, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Netta van Aubel

weduwe van

Louis Kusters

Maastricht: Hanny Mevis-Kusters
Wiel Mevis
Roel en Monique
Heerlerheide: Clemence Quaedvlieg-Kusters
Guus Quaedvlieg
Manon
Etienne
Guus jr.
Familie van Aubel
Familie Kusters

6211 NE Maastricht, 14 september 1989
Hertogsingel 67B

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op maanda[illegible] 18 september as. om 11.00 uur in de Kruisherenker[illegible] Kommelplein-Maastricht, waarna bijzetting in het fam[illegible] liegraf op de r.k. begraafplaats Oostermaas.
Gelegenheid tot schriftelijk condoleren in de kerk.
De dierbare overledene zal bijzonder herdacht worden t[illegible] dens de h. mis van zondag om 11.30 uur in voornoem[illegible] kerk.
Bezoek uitvaartcentrum "Dela", Symphoniesingel 4[illegible] Maastricht heden, zaterdag en zondag van 17.00 tot 18.[illegible] uur.
Wilt u, indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te ze[illegible] den, deze annonce als zodanig beschouwen.

Dankbetuiging

Overweldigd en diep ontroerd zijn wij door uw enorme be[illegible] langstelling en medeleven bij het plotselinge overlijden van onze zus, schoonzus en tante

Mariëtte Erven

Naast droefheid om dit grote verlies, blijft dankbaarheid voor deze fijne vrouw en voor wat u voor haar en voor ons hebt betekend.

Nanny Peters-Erven
Herman Peters
kinderen en kleinkinderen

Heerlen, 15 september 1989

---

†

Met grote droefheid, doch ook met grote dankbaarheid jegens O.L. Heer haar als zus te hebben gehad, geven wij kennis dat heden geheel onverwacht van ons is heengegaan voorzien van de h.h. sacramenten op de leeftijd van 91 jaar onze lieve zus, schoonzuster, tante en nicht

Maria Courage

In dankbare herinnering:
Sittard: Jan Courage
Sittard: An Borgermans-Courage
Jacques Borgermans
Familie Courage

14 september 1989
Overhoven 101, 6136 EC Sittard

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op maandag 18 september as. om 11.00 uur in de kerk van het H. Hart te Overhoven-Sittard.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren vanaf 10.40 uur.
De dierbare overledene zal bijzonder herdacht worden tijdens de avondmis van zondag 17 september as. om 18.00 uur in bovengenoemde kerk.
Gelegenheid tot afscheid nemen in het mortuarium van het ziekenhuis te Sittard, dagelijks van [illegible] tot 19.00 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Enige en algemene kennisgev[illegible]

†

Op maandag 11 september is zacht en kalm van ons heengegaan, voorzien van het h. sacrament der zieken, in de ouderdom van 75 jaar, mijn lieve man, onze dierbare en zorgzame vader, schoonvader, opa

Sjef Lemmens

echtgenoot van

Elisabeth Maria van de Mortel

Valkenburg a/d Geul: E.M. Lemmens-van de Mortel
Hulsberg: J.J. Lemmens
V.B.M. Lemmens-Vaa[illegible]
Didier en Charmianne
Schin op Geul: J.J.A. Lemmens
A.M.E.B. Lemmens-Schetters
Isabelle en Maurizio
Rogier

15 september 1989
Statenlaan 123, 6301 WD Valkenburg a/d Geul

Op uitdrukkelijk verzoek van de overledene heeft de begrafenis op het kerkhof aan de Cauberg in besloten familiekring plaatsgevonden.

God heeft ons geen gemakkelijke weg beloofd, maar wel een behouden thuiskomst.

Voor uw oprechte deelneming in welke vorm dan ook, betoond tijdens de ziekte, het overlijden en de begrafenis van onze dierbare vader en [illegible]

Joseph Kleijnen

betuigen wij u onze oprechte dank.

Maria Kleijnen-Eurlings
kinderen en kleinkinderen

[illegible], september 1989

De zeswekendienst zal plaatsvinden op zondag [illegible] om 12.00 uur in de parochiekerk [illegible] Wahlwiller.

Dankbetuiging

Voor de vele blijken van belangstelling en meeleven bij het overlijden en bij de begrafenis van

Antoon Thissen

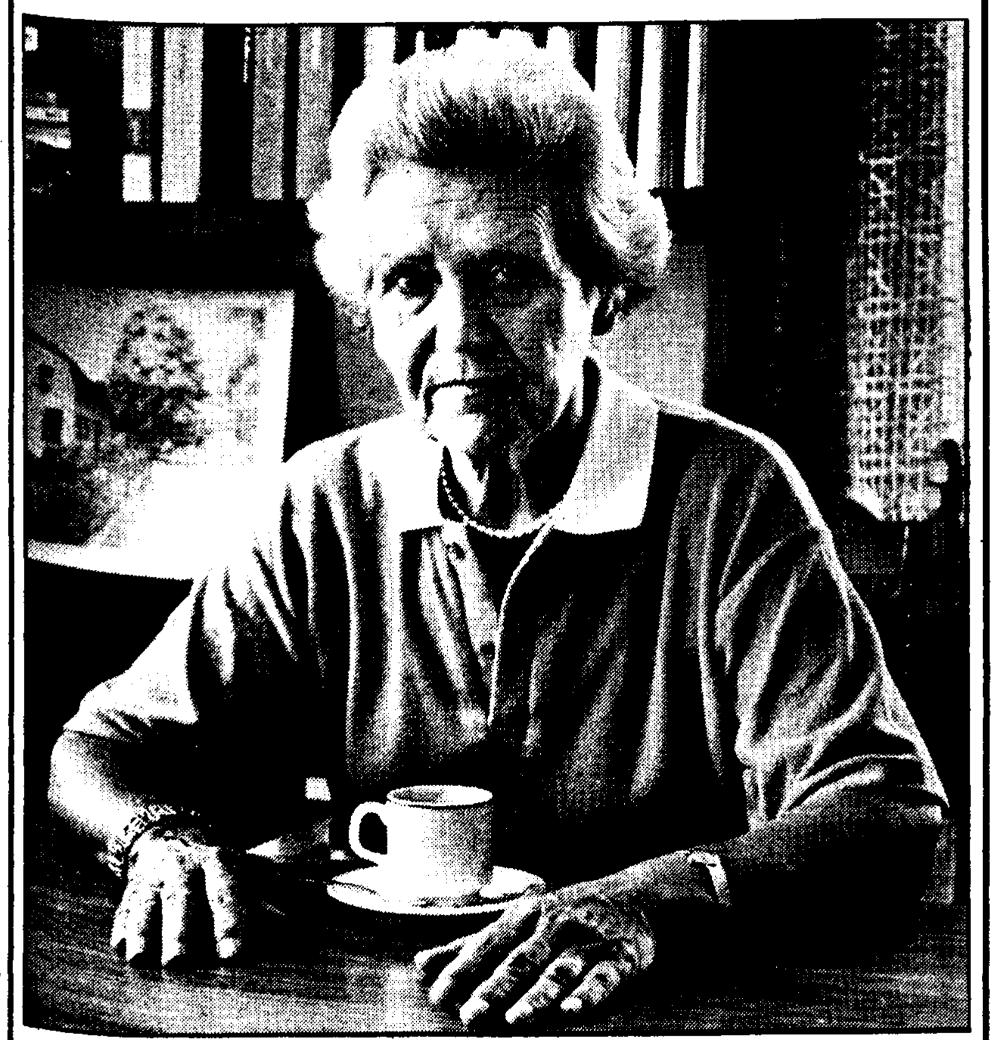
zijn wij u zeer dankbaar.

Marie-Louise, Genovena, Mili Thissen

De zeswekendienst zal op 22 oktober 1989 om 11.[illegible] uur plaatsvinden in de kerk van de H.H. Marcellinus en Petrus te Oud-Geleen.

Oud-burgemeester Arcen en Velden

M. van Soest overleden

● *Mevrouw M. van Soest-Jansbeken.* Archieffoto: JAN PAUL KUIT

VENLO – Mevrouw M.H.G. van Soest-Jansbeken, oud-burgemeester van de gemeente Arcen en Velden, is donderdag na een hartinfarct in haar woonplaats Venlo op 68-jarige leeftijd overleden. Mevrouw Van Soest kampte al geruime tijd met gezondheidsproblemen. Zij laat man en drie kinderen na.

Mevrouw Van Soest was in 1974 de eerste vrouwelijke burgemeester van Limburg. Daarvoor was ze raadslid van de gemeente Venlo, waar ze in 1966 tot wethouder werd gekozen. Ze vervulde het burgemeestersambt in Arcen tot aan haar pensioen op 1 september 1986. Zij was tevens voorzitter van de KVP-Limburg en later het CDA. In de periode 1980-1983 zat mevrouw van Soest in de Eerste Kamer, terwijl ze ook acht jaar lid is geweest van Provinciale Staten.

Mevrouw Van Soest vervulde daarnaast diverse functies in het maatschappelijk leven. Zo was ze onder meer voorzitter van de streek-VVV Noord- en Midden-Limburg, bestuurslid van het tehuis voor gehandicapten Maria Roepaan en lid van de Culturele Raad Limburg.

Vermoedelijk man uit Kerkrade

Verdachte van verkrachting gearresteerd

Van onze verslaggever

HEERLEN – De politie van Heerlen heeft deze week een man in bewaring gesteld op verdenking van verkrachting van een 16-jarige scholiere, afgelopen zomer op een B-weggetje tussen Bocholtz en Kerkrade.

Het Heerlense korps wil lopende het onderzoek niet meer zeggen, dan dat er een verdachte naar aanleiding van diepgaand recherchewerk is aangehouden.

Uit andere bronnen werd gistermiddag echter vernomen, dat de verdachte hoogstwaarschijnlijk afkomstig is uit Spekholzerheide, gemeente Kerkrade. Het zou gaan om een huisvader, midden in de veertig.

De verkrachting gebeurde eind juni. Een 16-jarig meisje werd toen op weg naar school door een in 'n clownspak gestoken man van de fiets gerukt en de struiken ingesleurd. Daar bond de man zijn slachtoffer met tape vast en spoot hij haar een kalmerend middel in. Vervolgens vergreep hij zich aan haar.

Het is mogelijk dat deze verdachte, indien hij de dader is van de aanranding afgelopen zomer, ook een verkrachting in juni 1988 op zijn geweten heeft. Ook toen werd op dezelfde plaats en overeenkomstige wijze een scholiere verkracht. Het signalement dat toen van de dader werd opgegeven, stemde overeen met het dader-signalement van de laatste verkrachting. De politie van Heerlen denkt volgende week meer uitsluitsel over deze zaak te kunnen geven.

Center Parcs verwacht toch fiat

'Maasmechelen zal alsnog doorgaan'

ROTTERDAM – Center Parcs verwacht dat de Vlaamse minister van ruimtelijke ordening, L. Waltniel, zijn donderdag genomen besluit intrekt en alsnog toestemming geeft voor de bouw van een groots opgezet bungalowpark in Maasmechelen. Dit heeft de directie van de Nederlandse onderneming gisteren meegedeeld.

Waltniel noemde donderdag de realisatie van het project uit milieu-oogpunt onverantwoord. Dit was reden voor de bewindsman het miljoenenproject niet aan de Vlaamse deelregering voor te leggen. Het unieke natuurgebied in het Belgisch-Limburgse Maasmechelen zou door het bungalowpark verdwijnen. De Vlaamse minister verwees daarmee naar een milieu-rapportage over de effecten van het bungalowpark.

„Het milieu-effectrapport [illegible] waar op de minister zich beroept, heeft Center Parcs [illegible] op vrijwillige basis op laten stellen door een onafhankelijke instantie," aldus de onderneming. Volgens Center Parcs en de samenstellers van het rapport geeft Waltniel een onjuiste interpretatie aan de milieurapportage. Bovendien heeft de onderneming wijzigingen in het project aangebracht naar aanleiding van het milieu-effectenrapport en in goed overleg met de opstellers daarvan," aldus Center Parcs.

De Rotterdamse onderneming vindt tevens dat de Vlaamse minister moet kijken naar de economische impulsen die het miljoenproject Maasmechelen biedt. „Met de bouw van het bungalowpark zijn 500 manjaren gemoeid. De exploitatie creëert 5[illegible] banen waarvan 300 full-time en 200 part-time," aldus Center Parcs.

Samenwerking met Justitie en politie had meer opgeleverd

Douane: meer inbreng in drugbestrijding

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – De douane in Limburg wordt te weinig ingeschakeld bij het bestrijden van illegale zaken. Ze wil meer inbreng in zaken als de drugbestrijding en de bestrijding van de wapensmokkel.

„Rijks- en gemeentepolitie, Justitie en douane moeten veel meer samen doen, en elkaar niet meer voor de voeten lopen. Momenteel wordt er heel wat dubbel werk gedaan", vinden mr G. Visch en mr P. Luijten, respectievelijk hoofd en plaatsvervangend hoofd van het nieuwe douane-district Heerlen, één van de negen districten in Nederland.

Zij leiden het negen man tellend Opbouwteam dat al enkele maanden in het provinciehuis zetelt om de reorganisatie van de douane in Limburg voor te bereiden. Deze reorganisatie dient om de douane beter te laten functioneren. En staat, zoals bekend, ook niet los van 1992, als de grenzen binnen de EG worden geopend. De leiding van de Limburgse douane vindt echter dat '92 niet voorop staat: de douane moet gelijke tred houden met de ontwikkelingen van de maatschappij, is Visch' stelling. Begin dit decennium werd geconstateerd dat de douane een logge organisatie was. Zo kon men niet de 21ste eeuw in; „we moesten flexibeler worden", aldus Visch.

Eén inspectie

Van de voorheen drie inspecties (Maastricht, Heerlen en Venlo) blijft er slechts één over: Heerlen. Het gebied rondom Venlo wordt samengevoegd met bij het district Eindhoven. Het nieuwe district Heerlen (650 douane-ambtenaren) is qua voorbereiding het verst met de nieuwe reorganisatie.

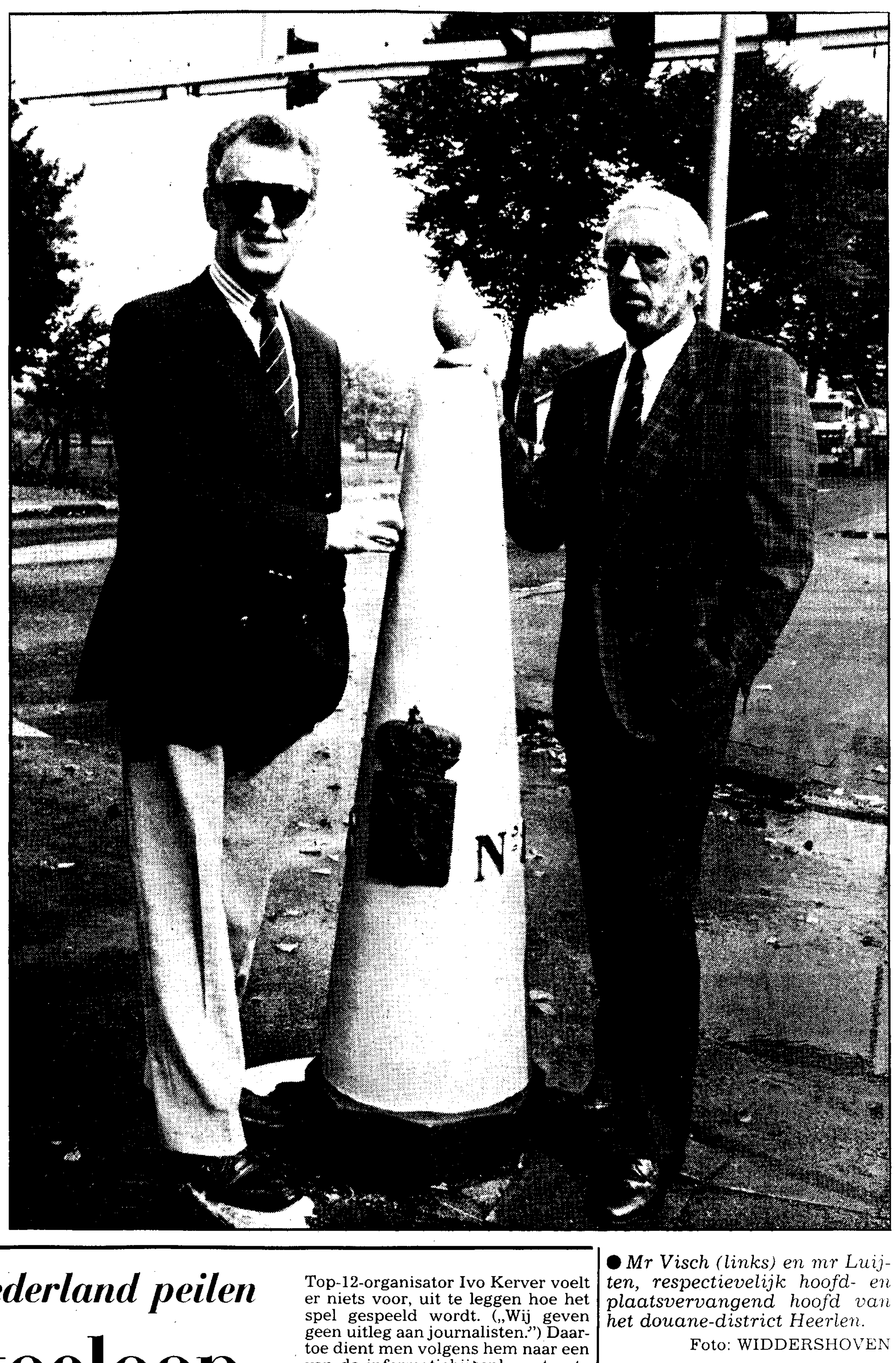
Het district Heerlen zal vier douaneposten hebben: Maastricht, Heerlen, Sittard en Roermond. In de tweede week van oktober gaat de douane 'opnieuw' aan de slag, omschrijft Visch de overgang naar de nieuwe werksituatie. Officieel gaat de gereorganiseerde douane in Nederland per 1 januari aanstaande in.

SAS-teams

Het nieuwe douane-district Heerlen – 51 gemeenten herbergend ten zuiden van de lijn Nederweert, Roggel, Neer, Swalmen – kent het grootste aantal kilometer grens met het buitenland: in totaal zijn er dat liefst 290. Er zijn 35 grensovergangen. Ondanks het feit dat uit het Duitse en Belgische achterland veel handel is in drugs en wapens zal de douane – vanaf 9 oktober – de grenskantoren niet meer continu bezetten. Alleen op de grote posten – Autoweg Heerlen, Geleen en Eijsden – zal een douane-ambtenaar doorlopend zitten. Bij veertien kleinere overgangen zullen slechts af en toe de nieuw opgerichte SAS-teams aanwezig zijn (SAS staat voor Surveillance en Ambulante Service).

Om flexibeler te kunnen werken zijn de SAS-teams opgericht. Zo'n team bestaat uit twintig tot 25 douane-ambtenaren, en is vrij autonoom. 250 van de 650 douaniers van het district Heerlen worden ingezet in die teams. Visch: „Ja, inderdaad. De douane 'verlaat' de grenzen. Maar gaat mensen vaker controleren direct achter de grenzen in het binnenland. Of we daar dan de levendige handel in drugs voldoende mee kunnen bestrijden? In eerste instantie moet ik daar met een wedervraag op antwoorden. Kunnen we de drughandel nú aan?", beweert het hoofd van de douane, die het sterke punt van de SAS-teams vindt dat verdachte personen in de toekomst veel vaker in het grensgebied kunnen worden aangehouden door leden van zo'n SAS-team.

„We kunnen met zo'n vliegende brigades veel meer aan onverwachte controle doen. We willen meer doen dan alleen maar fiscale zaken. Drugen wapenhandel en milieu zijn zaken waar we ons in de toekomst mede op zullen richten."

● *Mr Visch (links) en mr Luijten, respectievelijk hoofd- en plaatsvervangend hoofd van het douane-district Heerlen.* Foto: WIDDERSHOVEN

Handelwijze Limburgse ziekenhuizen verschillend

Verwerking placenta opnieuw ter discussie

Van onze verslaggeefster

HEERLEN – Alleen in het De Weverziekenhuis in Heerlen wordt na een bevalling aan de moeder gevraagd of zij het goed vindt dat de placenta aan de medische industrie geleverd wordt. Vrijwel alle moeders gaan hier doorgaans mee akkoord. In het Academisch Ziekenhuis in Maastricht en het St.-Jozefziekenhuis in Kerkrade wordt niet uitdrukkelijk toestemming gevraagd, maar kunnen vrouwen die dat willen de placenta mee naar huis krijgen. Dit zeggen woordvoerders van de drie ziekenhuizen naar aanleiding van de opnieuw opgelaaide discussie over de verwerking van placenta's.

Kernpunt in de discussie van dit moment is dat veel ziekenhuizen de moeders na de bevalling niet om toestemming vragen voor het gebruik van hun placenta. De inspectie voor de volksgezondheid meent dat dat wel zou moeten gebeuren, omdat er sprake is van het gebruik van menselijk weefsel.

Volgens de woordvoerder van het De Weverziekenhuis gaan vrijwel alle vrouwen akkoord met het afstaan van de placenta en zijn ze zelfs verbaasd dat om toestemming gevraagd wordt.

Gynaecoloog prof De Haan van het Academisch Ziekenhuis betreurt het dat de discussie voor de zoveelste keer weer is opgelaaid. „Laten we praktisch blijven," stelt hij. „Ik moet er niet aan denken dat we al die placenta's in de vuilnisbak zouden moeten gooien."

Beide ziekenhuizen leveren de placenta's aan Mérieux Benelux. Dit bedrijf zegt de enige onderneming in de wereld te zijn die geneesmiddelen haalt uit placenta's. Ze worden in ziekenhuizen geselecteerd en ingevroren. Vervolgens gaan ze naar een fabriek vlakbij Lyon waar ze worden vermalen en er bloedplasma uit wordt gehaald. Het resultaat is albumine, een middel dat onder meer wordt toegediend bij ernstig bloedverlies, en gammaglobuline, een stof die kan worden toegediend ter voorkoming of bestrijding van infecties. Het restant wordt verbrand.

Liof kondigt komst groot bedrijf aan

HEERLEN – De NV Industriebank Liof is nagenoeg rond met een internationale joint-venture onderneming over de komst naar Limburg. Het bedrijf, waarvan één van de eigenaren uit de Verenigde Staten komt, is van plan voor enige tientallen miljoenen guldens te investeren in een Limburgse vestiging.

Het Liof verwacht dat de nieuwe onderneming al snel meer dan 100 arbeidsplaatsen oplevert. In welke plaats het bedrijf zich vestigt, wilde een woordvoerder van de Industriebank niet zeggen.

De laatste maanden spraken burgemeester en wethouders van de gemeente Born regelmatig hooggespannen verwachtingen uit over nieuwe vestigingen op het industrieterrein in Holtum-Noord. Het zou om een grote klapper gaan. De Liof-woordvoerder wilde gisteravond echter niet bevestigen dat een en ander verband houdt met alkaar.
In de loop van volgende week maakt de industriebank de naam van het bedrijf en de vestigingsplaats bekend.

OM wil optreden elders in Nederland peilen

Justitie vreest toeloop op illegaal Top-12-spel

Van onze verslaggever

ROERMOND – Het Openbaar Ministerie in het arrondissement Roermond wil zo snel mogelijk weten of justitie elders in Nederland van plan is op te treden tegen het voorlopig in Roermond gestaakte Top-12-spel. Top-12 wordt reeds enkele weken gespeeld in etablissementen in onder andere Roermond, Venlo en Heerlen en de spelformule komt in grote lijnen overeen met die van een kettingbrief. Justitie en politie hebben verder afgesproken een gesprek te willen voeren met het in West-Duitsland zetelende organisatiebureau om hun plannen voor de nabije toekomst te vernemen. En als het aan Ivo Kerver, organisator-vrijwilliger voor Nederland, ligt dan wordt Top-12 'nog liever gisteren dan vandaag' een razend populair spel in Nederland.

Officier van justitie mr Droesen ziet overigens ook veel heil in een aanpak door de fiscus.
Justitie in Roermond beroept zich in haar bezwaar tegen het spel, op onder andere een arrest uit 1934 en op de Wet op de Kansspelen. „De invloed die een speler op de voortgang van het spel heeft, is klein", aldus een woordvoerder van de Roermondse politie. „Al zet een speler zich 24 uur per dag in om te winnen, dan nog zal hij niet in slagen de benodigde 4069 medespelers om zich heen te verzamelen. En dus is Top-12 geen behendigheidsspel, maar een kansspel", aldus de zelfde woordvoerder van de afdeling bijzondere wetten van de Roermondse politie.

Die reeds eerder genoemde 4069 medespelers die een speler om zich heen moet verzamelen, zou hij nodig hebben om als eerste op een lijst van twaalf spelers geplaatst te worden.

Staat hij eenmaal op de zesde van die lijsten op nummer 1, dan kan hij daar volgens een woordvoerder zo'n vier tot vijf ton mee verdienen.

Top-12-organisator Ivo Kerver voelt er niets voor, uit te leggen hoe het spel gespeeld wordt. („Wij geven geen uitleg aan journalisten.") Daartoe dient men volgens hem naar een van de informatiebijeenkomsten te gaan, zoals die in bijvoorbeeld Heerlen (donderdagavond 20.00 uur, kantine VV Heksenberg) worden gehouden. „Zo lang er geen ophef onder de bevolking ontstaat, gaan wij gewoon door met dit spel", aldus Kerver die gisteren meldde nu naarstig op zoek te zijn naar een andere speelgelegenheid in Roermond nadat gezien de politie de café-eigenaar te verstaan heeft gegeven maar beter op te houden met het verhuren van zijn zaaltje aan de Westduitse organisatoren.

Sinds twee jaar wordt het spel overigens al gespeeld in veel plaatsen in West-Duitsland en Oostenrijk.

Diploma voor vrouwelijke modelmakers

TEGELEN – 'Twee witte raven in de metaalindustrie.' Zo noemde gistermiddag directeur J. Eijkenlenboom van de Stichting Opleidingen Metaal de Tegelse meisjes Tatja Driessen (19) en Paula Hendriks (26) die als eerste vrouwelijke modelmakers in Nederland in het Tegelse gemeentehuis het diploma van de stichting kon uitreiken. Buiten de twee dames kon Eijkenlenboom ook nog elf geslaagde mannelijke cursisten geluk wensen.

Voor de diploma-uitreiking wees directeur Eijkenlenboom erop dat de metaalindustrie voor meisjes en vrouwen nog steeds een tak van industrie is waarvoor weinig belangstelling bestaat. Hij vond dit erg jammer omdat er in de metaalindustrie een schreeuwend tekort is aan vakmensen. De meisjes en jongens die nu geslaagd zijn hebben de afgelopen twee jaar bij het Centrum Vakopleiding Volwassenen in Blerick de cursus modelmaker gevolgd en praktijk opgedaan bij gieterijen in Noord-Limburg die gezamenlijke cursussen hebben opgezet met een gegarandeerde goed betaalde arbeidsplaats. Voor de opleiding van modelmaker is veel belangstelling waardoor er dit jaar al voor de tweede maal een diploma-uitreiking plaatsvond.

Burgemeester P. Vissers van Tegelen noemde het dan ook ronduit teleurstellend dat de belangstelling voor een opleiding aspirant-gieter zo klein is. Een pagina-grote advertentie van de gezamenlijke gieterijen verleden maand waarbij een baan in combinatie met opleiding werd aangeboden leverde maar twee reakties op. En dan te bedenken dat Venlo, Tegelen en Belfeld 5.000 geregistreerde werklozen telt verzuchtte burgemeester Vissers.

Milieubelang in waterschappen ruimer aan bod

MAASTRICHT – De stichting het Limburgs Landschap krijgt een iets grotere vertegenwoordiging in de waterschappen in Noord- en Midden-Limburg. Daartoe besloten Provinciale Staten gisteren op voorstel van D66-statenlid Kusters. Hij diende bij de behandeling van het herziene reglement van de waterschappen een amendement in om de voorgestelde vertegenwoordiging uit te breiden, omwille van de belangen van natuur en milieu.
'Iedereen heeft de laatste tijd de mond vol van het milieu, nou hebben we de kans om er iets aan te doen,' was het motief van Kusters. Hij zorgde daarmee voor verdeeldheid in het college van Gedeputeerde Staten, omdat de verantwoordelijke deputé Hilhorst (CDA) vast hield aan de eerder voorgestelde (dus beperkte) afvaardiging van het Limburgs Landschap.
Toen het op stemming aankwam bleken echter andere er een andere mening op na te houden dan hun CDA-collega's: Lodewijks (VVD) en Kockelkorn en Riem (PvdA) gingen akkoord met het amendement van D66, dat met een meerderheid van 31 tegen 24 stemmen werd aangenomen.

Met ontsteltenis hebben wij kennis genomen van het overlijden van onze ere-voorzitter, mevrouw

M.H.G. van Soest-Jansbeken

Vanaf de oprichting van onze Streek VVV in 1981 heeft zij op inspirerende en charmante wijze leiding gegeven aan het bestuur.
Door ziekte moest zij eerder dit jaar de voorzittershamer al noodgedwongen neerleggen.
Wij wensen de heer van Soest, kinderen en kleinkinderen veel sterkte toe met dit onverwachte verlies.

Streek VVV Noord en Midden Limburg
Bestuur, directie en medewerkers

Diep geschikt hebben wij kennis genomen van het overlijden van onze oud-voorzitter, mevrouw

M.H.G. van Soest-Jansbeken

Gedurende vele jaren maakte zij deel uit van het bestuur. In de periode van 1983 - 1985 heeft zij het voorzitterschap vervuld van de VVV Limburg.
Haar warme persoonlijkheid en doorzettingsvermogen zullen ons bijblijven.

Bestuur VVV Limburg
J.M.J. Janssen, voorzitter
J.W. Smeets, secretaris

OVERLEDEN

† **Regina von Bigelen**, 80 jaar, weduwe van Peter Janssen. Corr.adres: Boslaan 8, 6097 EJ Heel. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden maandag 18 september om 14.30 uur in de parochiekerk van St.-Stephanus te Heel.

† **Tjes Beerens**, 88 jaar, weduwnaar van Helena Peulen. Corr.adres: Zuidsingel 4, 6051 CH Maasbracht. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op dinsdag 19 september om 11.00 uur in de parochiekerk van O.L.V. Geboorte te Ohé en Laak.

Opnieuw grote protestmars in Zuid-Afrika

JOHANNESBURG – Duizenden zwarte, Indisch 'gekleurde' en blanke Zuidafrikanen zijn giste naar het politiebureau van Johannesburg gem cheerd, terwijl zij luidkeels de apartheid ver deelden. De autoriteiten van de stad hadden en minuten voor de mars begon toestemming gege voor de protestdemonstratie. Het was de twe grote legale protestmars binnen drie dagen.

Het besluit komt overeen met het nieuwe re ringsbeleid om vreedzame protestacties toe staan. De nieuwe Zuidafrikaanse president Fre rik de Klerk gaf woensdag toestemming voor grootste protestmars in 30 jaar, na bloedige gev ten tussen politie-agenten en betogers in de we van de parlementsverkiezingen. De politie zette straten rond de anglicaanse kathedraal in Joha nesburg af terwijl de mensen in bussen aank men, maar zij bleef op de achtergrond. Na een ke dienst gingen de demonstranten op weg naar beruchte politiebureau op het John Vorster-pl waar in de jaren 70 verschillende mensen in pol cellen overleden. Zij boden daar een memorand aan waarin zij protesteren tegen het optreden v de politie tijdens de verkiezingen vorige week.

Voor het opgeven van familieberichten voor de krant van maandag, bestaat gelegenheid op zondagmiddag tussen 15 en 16 uur op ons hoofdkantoor, of telefonisch uitsluitend op 045-739886.

Limburgs Dagblad
In de Cramer 37, Heerlen.

Miljoenenschade chrysantentelers door gifwolk

ROTTERDAM – Een gifwolk die vorige week d derdag boven het Westland hing, heeft voor milj nen guldens schade berokkend aan de chrysant teelt. Volgens de Dienst Centraal Milieube Rijnmond (DCMR) in Rotterdam ging het niet o een gifwolk afkomstig uit het Rijnmondgebied. is geen afwijkende uitstoot gemeten bij bedrijv in het Botlekgebied.

Fraude met vliegreizen Griekenland

AMSTERDAM – De fraude-afdeling van de A sterdamse politie begint een onderzoek naar he Amsterdam gevestigde reisbureau Hellenic A Het reisbureau adverteert in een landelijk ochte blad met vliegvakanties naar Griekenland. Va tiegangers die hiervoor boeken, ontvangen na b ling wel een reserveringsbevestiging, maar krij uiteindelijk geen ticket opgestuurd. Bij de v maatschappij Olympic Airways worden ook g plaatsen gereserveerd.

Tot dusver ziin er 24 benadeelden bij de politie kend. Vandaag zouden er nog eens elf mensen Hellenic Air vanaf Schiphol vertrekken. Onder bevindt zich een inwoner van Apeldoorn, die 2 gulden voor twee niet ontvangen tickets heeft taald en inmiddels aangifte van oplichting heeft daan. Onderzoek van de Apeldoornse politie lee dat Hellenic Air niet staat ingeschreven bij het G rantiefonds Reizen in Rotterdam.

De directeur van het reisbureau was voorhe werkzaam bij Tourplan, dat enige tijd geleden f liet is gegaan.

Partijtop Moskou wil economisch zelfbestuu

MOSKOU – De partijleiding van Moskou heeft teren opgeroepen tot economisch zelfbestuur v de hoofdstad van de Sovjetunie. Dit heeft het o ciële persbureau Tass gemeld.

Tass meldde dat het Moskouse partijbestuur dens een bijeenkomst tevens voorstelde Mosk ook hoofdstad van de Russische Sovjetrepubliek maken. De bijeenkomst werd geleid door de par leider van de stad, Lev Zajkov, aldus Tass dat d aan toevoegde dat de oproep tot zelfbestuur verd wordt bestudeerd en uitgewerkt door de afdel van de partij in Moskou.

Nieuwe produktiehal Ciba-Geigy

Burgemeester Houben van Maastricht en algemeen directeur Van der Wiese van Ciba-Geigy Ten Horn hebben gisteren een nieuwe produktiehal van het chemisch bedrijf in Maastricht in gebruik genomen. Ciba-Geigy Maastricht is gespecialiseerd in de fabricage van pigmenten (soort kleurstoffen) voor onder meer de verfindustrie. In de nieuwe produktiehal wordt een van de hoofdprodukten van Ciba-Geigy gemaakt, hoge geconcentreerde pigmenten – in de vorm van gekleurde korrels – die gemakkelijk door de industrie verwerkt kunnen worden tot een kunststof-eindprodukt.

Foto: WIDDERSHOVEN

Hoofdbestuur te hulp geroepen in conflict

Medewerker Van Rey niet welkom op VVD-vergadering

Van onze verslaggever

ROERMOND – Vincent Zwijnenberg, persoonlijk medewerker van voormalig Kamerlid Jos van Rey, is ziedend op voorzitter Frans Breukers van de VVD-Limburg. Volgens Zwijnenberg weigerde Breukers hem afgelopen donderdag in Thorn toe te laten tot een buitengewone ledenvergadering van de VVD-Limburg. Pas na bemiddeling van een lid van het hoofdbestuur mocht Zwijnenberg de vergadering bijwonen. Voorwaarde was wel dat hij af zou zien van spreekrecht.

Zwijnenberg, sinds vorige week lid van de VVD-Roermond, was naar de vergadering gegaan op verzoek van Van Rey, die zelf verhinderd was. „Maar Breukers wilde me niet binnenlaten. Hij zei dat ik niet uit sympathie lid was geworden van de VVD-Limburg. Ik heb tot drie keer toe aan Breukers gevraagd wat hij daarmee bedoelde, maar hij gaf geen antwoord. Uiteindelijk bemoeide zich de secretaris van het hoofdbestuur met de zaak en mocht ik alsnog meevergaderen. Maar ik moest wel beloven dat ik mijn mond zou houden. Daar ben ik noodgedwongen maar mee akkoord gegaan", aldus Zwijnenberg.

Zwijnenberg meent dat hij niet welkom was omdat 'de vergadering van tevoren geregisseerd was'. „Het bestuur van de VVD-Limburg wilde Jos van Rey, populair gezegd, aan de schandpaal nagelen. Jos heeft immers nogal wat kritiek gehad op het bestuur en dat is kennelijk slecht gevallen. Omdat Jos zelf niet aanwezig was, dacht het bestuur vrij spel te hebben. Maar toen ze mij zagen, zijn ze geschrokken". Zwijnenberg heeft Breukers inmiddels in een aangetekende brief om opheldering gevraagd over zijn handelwijze.

Breukers gaf gisteravond toe dat hij Zwijnenberg in eerste instantie de toegang heeft ontzegd. „Maar niet om de redenen die Zwijnenberg aanvoert. Zwijnenberg woont in Leiden en hij kan dan alleen lid worden van de VVD-Limburg als hij een verzoek indient bij het hoofdbestuur. Dat heeft hij verzuimd, dus kon ik hem op louter formele gronden niet toelaten. Desondanks hebben we hem de vergadering laten bijwonen. Daar zou Zwijnenberg eigenlijk blij om moeten zijn".

Verder weigerde Breukers op de beschuldigingen van Zwijnenberg in te gaan. „We hebben in Thorn een vruchtbare vergadering gehad en wat het bestuur van de VVD-Limburg betreft is de discussie gesloten".

18e Kleine Karlsprijs

MAASTRICHT – De gemeente Maastricht heeft voor de 18de keer de Kleine Karlprijs toegekend. Dit jaar zijn de winnaars van de prijs Katja Hannusch, die het vorig jaar leerlinge was van het Rhein-Maas-Gymnasium in Aken en Roanne Magits van het gemeentelijk lyceum Léonie de Waha in Luik. Beiden hebben zich onderscheiden in kennis van de Nederlandse taal. Zij zullen donderdag de prijs, bestaande uit onder andere een geldbedrag van ƒ 500,- in ontvangst nemen in het Maastrichtse stadhuis.

Natasja Coumans van het het Maastrichtse St.Maartenscollege heeft de Franse tegenprijs gewonnen van de stad Luik terwijl Richard Hagedoorn, leerling van de Stedelijke Scholengemeenschap de Duitse tegenprijs heeft gewonnen van de stad Aken en dat voor hun bijzondere kennis van respectievelijk de Franse en Duitse taal. Natasja Coumans neemt de Kleine Karlsprijs op 13 oktober in Luik in ontvangst; Richard Hagedoorn doet dat op 25 september in Aken.

Sponsoravond voor de natuur

ROERMOND – Vandaag houdt de Rotaryclub Roermond Maas en Roer een speciale sponsoravond voor de Stichting het Limburgs Landschap. Bedoeling van het liefdadigheidsconcert is om geld in te zamelen voor een natuurbeschermingsproject op Landgoed Rozendaal, bij Montfort-Maasbracht.

De avond begint om 20.00 uur in de Oranjerie in Roermond. Op het programma staan onder meer werken van Vivaldi, Bach, Haydn en Brahms. Ze worden ten gehore gebracht door het barokensemble Combattimento Consort Amsterdam en een vocaal ensemble uit Duitsland. Ook is er een optreden van het Nederlands-Boliviaanse wonderkind Ana-Maria Vera.

Deputé Pleumeekers: hernieuwd fusie-overleg in goede sfeer

Principebesluit provincie over aandelenruil Limagas

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Provinciale Staten hebben gisteren groen licht gegeven voor het verkopen van de 45 procent aandelen in Limagas, in ruil voor aandelen van de Plem die het gasbedrijf wil overnemen. De aandelen worden pas aan Plem aangeboden als de hernieuwde poging, om de fusie tussen Plem en Limagas alsnog via overleg te realiseren, onverhoopt mocht mislukken. Deputé Pleumeekers wilde gisteren slechts kwijt dat de eerste bespreking in een goede sfeer is gestart.

Het definitieve besluit over de aandelenruil wordt in oktober genomen. Zoals bekend is de termijn voor het overnamebod dat Plem op 8 juni heeft uitgebracht, met ruim een maand verlengd tot 1 november. Dat betekent dat het overleg over een 'harmonieuze' fusie tussen de twee nutsbedrijven vóór die datum moet zijn afgerond.

Als de poging faalt, aldus Pleumeekers, vanzelf het overnamebod van Plem weer in werking treden. Dat bracht D66-statenlid Resoort tot het uitspreken van de vrees voor een jarenlange juridische strijd. Hij wees erop dat juridisch deskundigen het absoluut oneens zijn over de stelling of de aandeelhouders, van in dit geval Limagas, geheel vrij zijn om hun aandelen te verkopen. Resoort betreurt het dan ook als de Plem-directie ook na een mislukking van het heropende overleg gestand zou blijven doen.

Hij bestreed verder dat de bundeling van Plem en Limagas zonder meer zal leiden tot een efficiency-verbetering. „Die veronderstelde toename wordt overschat. De voordelen van de schaalvergroting zijn er niet of nauwelijks. Er is zelfs kans dat de fusie op termijn zal leiden tot ontslagen. Dat toont tevens de noodzaak van een sociaal plan aan," aldus Resoort.

Het PvdA-statenlid Van de Donk wilde graag dat de staten meer betrokken worden bij het energiebeleid dat de gefuseerde onderneming gaat voeren. Het jaarverslag dat Provinciale Staten telkens ter kennisneming krijgen, vindt hij onvoldoende. Van de Donk drong erop aan dat de statenleden ook betrokken worden bij het meerjarenbeleid van het nutsbedrijf.

Dat verzoek voerde Pleumeekers te ver. Hij benadrukte dat de Plem door de aard van het bedrijf een eigen zelfstandigheid en verantwoordelijkheid heeft en behoort te behouden. „Het kan niet zo zijn dat Provinciale Staten een beleidsnota vast gaat stellen," aldus de deputé, die verder bestreed dat de fusie zou leiden tot ontslagen. „Zeker niet, dat hebben we bij de fusie van de stroomproduktiebedrijven in EPZ wel gezien."

Uitspraak president rechtbank Maastricht:

Luchthaven mag één taxibedrijf inzetten

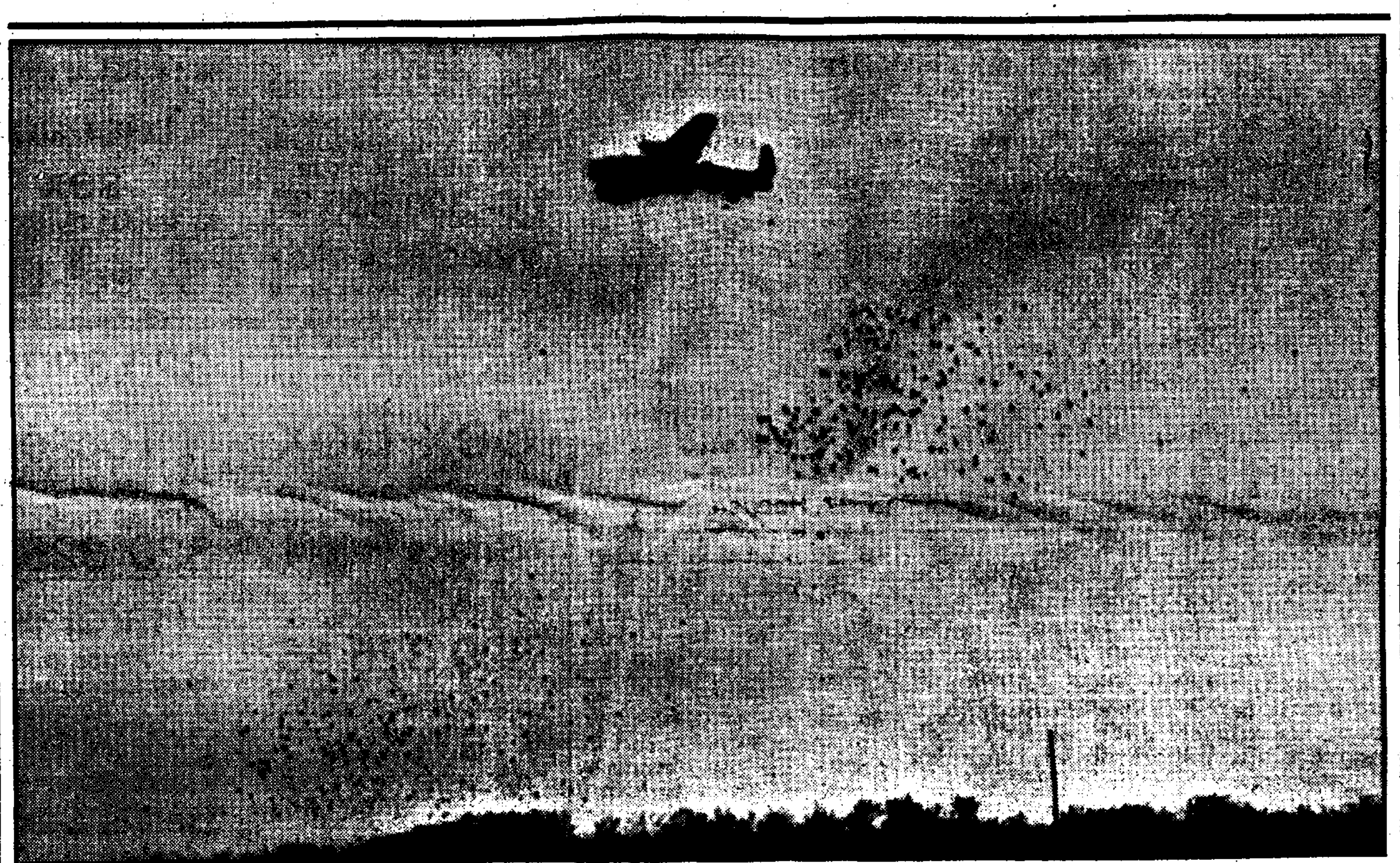
Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Naar het oordeel van president mr P. Broekhoven van de rechtbank te Maastricht treft Maastricht Airport en de daaronder ressorterende dienst Maastricht Handling Services geen verwijt wanneer één van drie ter beschikking staande taxibedrijven zeer nadrukkelijk wordt ingeschakeld voor verder vervoer van passagiers die op 'Beek' zijn gestrand. Op grond van deze conclusie verwierp de president gisteren een eis welke het in Beek gevestigd bedrijf 'Intertax' in kort geding tegen de luchthaven had aangedragen.

Volgens de exploitanten van Intertax verleent Maastricht Airport aan één van drie betrokken concessiehouders een voorkeursbehandeling en verstoort zij daarmee de normale concurrentieverhoudingen. Van de zijde der luchthaven werd tijdens de behandeling van het kort geding er op gewezen dat zij op grond van internationale reglementen verantwoordelijk is voor het vervoer van gestrande passagiers die voor een andere luchthaven zijn 'bestemd'. In een dergelijk geval wordt de onderneming ingeschakeld welke over het grootste wagenpark beschikt.

Naar het oordeel van president Broekhoven handelt het hier om een gering percentage van het totale aanbod van passagiers. Daarbij tekent hij aan dat de eisende partij in het geding niet aannemelijk heeft gemaakt dat ook andere op Beek arriverende passagiers uitsluitend naar die ene firma worden verwezen.

Als in het ongelijk gestelde partij moet 'Intertax' opdraaien voor de kosten van het geding.

● *Limburgse oorlogsveteranen zijn bezorgd over het lot van de foto's die momenteel op een expositie in de Maastrichtse Eurohal hangen. Hierboven een foto van een voedseldropping begin 1945 door een Britse Lancaster-bommenwerper.*

'Wapenbroeders' bezorgd over museummateriaal

'Oorlogsfoto's moeten in Zuid-Limburg blijven'

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Oud-strijder J. van Dorp uit Landgraaf, die met enkele 'Wapenbroeders' al enkele jaren ijvert voor de totstandkoming van een oorlogsmuseum in Zuid-Limburg zegt zich bezorgd te maken over wat er gaat gebeuren met de foto's die momenteel op de expositie 'Van bezetting tot bevrijding' in de Maastrichtse Eurohal hangen. Als de expositie eind december is afgelopen, wat gaat dan met de foto's gebeuren? Die moeten in elk geval in Limburg blijven en mogen niet verhuizen naar het museum 'Bevrijdende Vleugels' in Veghel, waarover oud-buizenfabrikant Driessen het beheer voert.

Zoals het LD meldde is de heer Driessen een van de gegadigden voor aankoop van de opstallen van de Eurohal op de Griend. Naar hij in januari van dit jaar aan de Limburgse Wapenbroeders liet weten, achtte hij het voldoende dat er zowel in Overloon en als in Veghel een Nederlands oorlogsmuseum bevindt. Wel wilde hij meewerken aan een oorlogstentoonstelling in Zuid-Limburg bij gelegenheid van de 45ste herdenking van de bevrijding. Ook wilde hij zich inzetten voor de realisering van een 'traditiekamer' in Zuid-Limburg.

Deze week toonde zich de Veghelse oud-zakenman, zoals bericht, voorstander van een oorlogsmuseum in Maastricht of elders in deze regio. Alleen al het feit dat 300.000 Amerikanen werden ingezet om Zuid-Limburg te bevrijden zou een apart museum rechtvaardigen. Of de Eurohal, waarin de tijdelijke expositie is ondergebracht, ook de plaats voor een permanente herinnering aan bezetting en bevrijding zou kunnen worden, hing af van verdere ontwikkelingen. Meerdere bekenden van de heer Driessen in Zuid-Limburg, hadden zich over de plannen enthousiast getoond.

Limburgse oorlogsveteranen lieten gisteren weten al vijf jaar materialen te verzamelen voor een op te richten oorlogsmuseum in Zuid-Limburg. Van een school in Kerkrade kregen de Wapenbroeders een 2000-tal oorlogsfoto's die in het kader van een tentoonstelling door een actie van deze school waren verzameld. Uit diezelfde collectie is een keuze gemaakt voor de expositie in Maastricht, waaraan de Wapenbroeders-afdeling Maastricht medewerking verleend. Andere getoonde materialen zijn echter van de Veghelse stichting. „De foto's mogen in geen enkel geval naar Veghel verhuizen," aldus Van Dorp.

'Schandelijk dat taxi-vergunningen er nog niet zijn'

MAASTRICHT – VVD-statenlid Schreinemacher vindt het schandelijk dat de taxi-ondernemingen in Limburg nu al maanden op hun nieuwe vergunningen zitten te wachten voor de uitoefening van hun bedrijf. Dat verwijt legde VVD-statenlid Schreinemacher gisteren neer bij de CDA-gedeputeerde Hilhorst.

Volgens Schreinemacher laat de provincie de taxihouders in onzekerheid over de afgifte van de vergunningen, die volgend jaar ingaan.

Het provinciebestuur heeft dit jaar voor het eerst de taak gekregen als vergunningverlener voor de taxibedrijven op te treden. Deputé Hilhorst verklaarde de lage wachttijd door de enorme hoeveelheid werk die de provincie erbij heeft gekregen. Er is nu een extra tijdelijke kracht ingeschakeld voor de afwikkeling van de resterende aanvragen.

Hilhorst zei dat de meerderheid van de vergunningen gereed ligt, maar dat die pas worden afgegeven als alle aanvragen zijn afgehandeld. „Gedeputeerde Staten hebben zich op het standpunt gesteld dat alle vergunningen tegelijk worden afgegeven. We moeten voorkomen dat in de provincie met verschillende vergunningen gewerkt wordt," aldus Hilhorst.

Heerlenaren beschuldigd van handel in hard drugs

Ontkennende verdachten horen 4 en 2 jaar eisen

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Voor de rechtbank in Maastricht eiste officier van justitie mr L. Ummels gisteren wegens het verhandelen van hard drugs vier jaar onvoorwaardelijke gevangenisstraf tegen een 38-jarige man en twee jaar tegen een 29-jarige vrouw uit Heerlen. Beiden ontkenden alle harde feiten in de telastelegging.

De man hield het er op dat twee Duitsers hem in een compromitterende situatie hadden gebracht door drie kilogram amfetamine zijn woning binnen te brengen. De vrouw op haar beurt beperkte haar bekentenis tot de verklaring dat zij „anderen wel eens had geholpen".

'Gestopt'

Het verhaal van de man was dat van iemand die beweerde definitief te zijn gestopt met het gebruik van verdovende middelen en evenmin nog langer anderen aan dat spul wilde helpen. Op 4 juni echter kreeg hij bezoek van twee Duitsers die amfetamine van hem wilden betrekken. Zich beroepend op zijn totale ommekeer weigerde de Heerlenaar dat, aldus zijn verklaring. Om duidelijk te maken dat hij met de hele zaak niets van doen wilde hebben, trok hij de huisdeur achter zich dicht en liet beide gasten in zijn woning achter. „Dat had hij natuurlijk niet moeten doen", zei zijn raadsman gisteren, „maar gebeurd is het nu eenmaal."

Toen de man tweeëneenhalf uur later terugkeerde, bleek het tweetal er nog steeds te zijn, ditmaal met twee plastic zakjes vóór zich. Even later trof de politie daarin drie kilogram amfetamine aan en dat leidde prompt tot verdenking en aanhouding van de bewoner.

Officier van justitie mr Ummels noemde het verhaal van de verdachte volstrekt onaannemelijk. Hij meende voldoende bewijsmiddelen in huis te hebben om de man te kunnen aanwrijven een grote hoeveelheid voor verkoop bestemde amfetamine voorhanden te hebben gehad. Hij liet zijn requisitoir uitmonden in een strafeis van vier jaar.

Raadsman mr Ch. Spreksel noemde zijn cliënt een „kleine detaillist-gebruiker" op wie bede Duitsers alle schuld hadden geladen terwijl die het zelf zijn toch niets meer van hem hadden te verwachten. Hij drong voor dit punt aan op vrijspraak en bepleitte voor andere, daaraan ondergeschikte, punten een gedeeltelijk voorwaardelijke gevangenisstraf.

'Gratis'

De 29-jarige van drugshandel beschuldigde Heerlense gaf toe zelf gemiddeld twee gram heroïne of cocaïne per dag te hebben gebruikt, maar nimmer een handel daarin te hebben opgezet. „Er kwamen veel lieden bij me thuis en die gaf ik dan wel eens iets. Ik heb nu eenmaal een zwak voor mensen", verdedigde ze. „Dan zal het bij u wel een hele aanloop zijn geweest", opperde rechtbankpresident J. Wortmann. „Waar ze op andere plaatsen tenminste 150 gulden per gram moesten betalen, kregen ze het bij u dus voor niets...". Er waren getuigeverklaringen waarin deze gulhartigheid inderdaad werd bevestigd, andere daarentegen kenden de vrouw een gehonoreerde bemiddelaarsrol toe. Zelf echter bleef zij het op „helpen" en „geven" houden.

De officier noemde haar verklaring „verward en draaierig" en vij vond ze in het niet vallen bij de beschuldigingen die hij terdege onderbouwd achtte. Mr Ummels achtte de handel en wandel van de vrouw in aanmerking komen voor een vrijheidsstraf van twee jaar.

Raadsman mr D. Tripels beklemtoonde dat zijn cliënte zelf jarenlang verslaafd is geweest en zich uitsluitend vanwege eigen gebruik heeft laten inzetten voor hand- en spandiensten. Het gold, zei de raadsman te ver haar als 'hulpverleenster' te zien'. Hij drong aan op een korte, gedeeltelijk voorwaardelijke gevangenisstraf. „Een lange vrijheidsstraf heeft geen enkele meerwaarde", stelde hij vast.

Op 29 september volgt in beide zaken de uitspraak van de rechtbank.

Auto's

Diversen

1000% zijn onze auto's en 100% is genoeg!!! Auto van de week: Opel Kadett 1.3 LS km.st. 34.942 wit, zeer mooi '87; Ford Escort 1.4 CL km. st. 15.500 grijsmet. 1e nw. staat '87; Opel Senator 3.0 E in uitst. st. roodmet. dec. '83; Suzuki Swift 1.3 GL, km. st. 10.096 rood, als nw. '89; Kadett 1.2 SC 4-drs. grijst-met. '87; Toyota Supra Targa 3.0 I 24-kleppen alle extra's '83 nieuw model '86; Honda Prelude 2.0 EX km. st. 9.300 als nw. wit 7 juli'88; Citroën CX 2500 i prestige automaat airco in nw.st. '87; Daihatsu Cuore 850 S6 '86; Audi 80 C 75 PK 4-drs. 1e eig. spec. aanb. beigmet'85; BMW 525 i groenmet. zeer mooi; BMW 315 wit met extra's '82; Ford Escort 1300 Laser wit '86; Ford Taunus 1.6 L met gas '81; Lada 2107 1.6 GL 5 bak '86; Lada 2107 1.5 GL '85; Lada 1500 combi '81; Lada 2105 GL '82; Opel Kadett HB 13 S '85; Opel Kadett HB 12 N wit '81; Opel Ascona 16S 4-drs '84; Opel Ascona 18E grijsmet. '84; Peugeot 205 blauw '84; Peugeot 205 XE '86; Peugeot 309 GL profil van 1e eig. '86; Renault 5 TL '80; Seat Ibiza 1.2 GL km.st. 33.880, 1e eig. wit '85; Talbot Fougonnette 1100 '80; VW Polo C blauw '84; VW Golf L diesel met extra's rood '81; Volvo 340 DL 3-drs. wit '84. Div. spec. aanbiedingen op goedkope inruilers. Bovag garantie of eigen garantie 6, 12 mnd. Financ. tot 100%. Wij zijn ook uw adres voor algeheel auto-onderhoud. Donderdag koopavond. Auto- en APK-centrum KEULARTZ BV, Locht 42-B3, Kerkrade. Tel. 045-419905.

Gebrs. DOMINIKOWSKI biedt aan: Opel Corsa (E) 1.2 rood t. '88; Opel Kadett (E) 1.8 S champagnemet. '87; Opel Kadett 1.3 LS antraciet '87; Opel Kadett 1.3 S groenmet. '85; Kadett 5-drs. rood '83; Kadett SR blauwmet. '82; Kadett 13 S 5-drs. blauwmet. '81; Manta 2.0 GTE bruinmet. '83; Ford Sierra XR 4i roodmet. '83; Sierra 1.8 laser 5-drs champagnemet. '86; Sierra 2.0 LPG 5-drs. blauwmet. '85; Fiesta 1.1 rood, 11.000 km. '88; Escort XR3i wit div. extra's '83. Inr. gar. financ. mogelijk. Autobedrijf Gebrs. Dominikowski, Kantstraat 48 Ubach o. Worms-Landgraaf Tel. 045-326016

Jurgen AUTOVERHUUR. Langheckweg 32-40, Kerkrade. Tel. 045-463333.

Te k. Opel MANTA div. acc., zwart, vr.pr. ƒ 2.000,-. Ford Escort Ambiance, bwj. '80, vr.pr. ƒ 900,-. 045-210072

Ford Fiësta 1300 S '80; Daihatsu Van Charade Diesel '85; Alfa Sud 1300 S '79; Honda Civic bwj. '81; Ford Escort '78; Ford Taunus 1600 Ghia '79; Audi 100 5 D '83; Opel Ascona '77; Mitsubishi Colt EL '80. Kissel 42, Heerlen.

Theo V.D. ENG: Honda Civic 1.3 '85; Escort Laser '85; Renault 11 GTX '86; Fiat Uno D Van '86; Fiat Uno Rialto '85; Ford Fiësta '81; Opel Ascona '84; Opel Rekord '85; Opel Kadett '82; Mitsubishi Diesel '85; Peugeot 305 SR '80; Peugeot 505 '83; Lada 2105 LPG '86. Div. auto's v.a. ƒ 1.000,-. Hoogstr. 100, Eindhoven. 040-446787. Zondag 17 september geopend.

Te k. Alfa GUILLIETTA bwj. '80; Fiat Ritmo 85 S '82; VW Golf GLD '79; Talbot Horizon '81; VW Bus bwj. '78; Mitsubishi Galant '77; BMW 318 '78; Citroën Visa II 1100 RE '82. Inr. mog. Tel. 04490-45044.

Te koop gevraagd AUTO'S vanaf 1979. Garage Schepkens. 04405-2898.

Te k. gevr. loop-, sloop- en SCHADE-AUTO'S, ik betaal de hoogste prijs in Limburg. Tel. 045-254049.

ROADSTAR vrgt. loop-, sloop- en schade-auto's. Vrijw. RDW. 045-226346.

Te k. gevr. sloop- en SCHADEAUTO'S. Autosloperij Marxer, 045-720418.

Fiat Ducato, diesel 1.0, 6.5 m3, 11-'86	ƒ 12.750,-
Fiat Ducato diesel, verl. en verh., 10 m3, 8-'85	ƒ 12.750,-
Mazda Urvan 9-pers bus, diesel, 2-'85	ƒ 8.400,-
Mazda 9-pers bus, diesel, 6-'85	ƒ 12.750,-
Fiat Uno Van (met ruiten), 5-'86	ƒ 6.500,-

Exclusief 18,5% BTW.

Bastiaans Autobedrijf BV
Spoorsingel 50, Heerlen. Tel. 045-724140.

Bosch auto electro
Met de modernste Bosch machines en testapparatuur
Reparatiewerkplaats:
voor startmotoren en dynamo's onder vakkundige leiding.
Erkend inbouwstation:
Bosch alarmsystemen met TBSS verzekeringscertificaat.
Blaupunkt autoradio's HiFi. Grote voorraad

KERP B.V.
In de Cramer 31. Tel. 045-716951.

Gebruikte en nieuwe ONDERDELEN v. jonge schade-auto's. Deumens Haefland 20 Brunssum. 045-254482.

Goede gebruikte onderdelen, voor bijna alle merken. GOBBY'S auto-onderd. 045-224123.

AUTOBEDRIJF E. Custers, Verlengde Lindelaan 23, Oirsbeek. 04492-5261. Biedt te k. aan: Ford Escort 1.6 GL t'83, ƒ 8.900,-; Pontiac Sunbird t'81, ƒ 5.900,-; Volvo 244 GLE nw m. '81 ƒ 5.900,-; Opel Ascona 1.6 S, 4 drs., t'84 ƒ 9.000,-; BMW 320i t'84, ƒ 16.000,-; Ford Sierra 1.6 GL, LPG t. '83, ƒ 7.900,-; Bueck Skylark 2.5 L, 4 cil. t.'82, in nw. st. ƒ 4.900,-. Mitsubishi Colt t.'81, ƒ 3.200,-. Opel kadett station diesel t.'84, ƒ 7.500,-. Opel Kadett station 13 S, 5 drs., ƒ 4.900,-. Mini t.'84, ƒ 4.500,-; Saab 900 coupe turbo t.'82, parelmoer wit uitgeb. ƒ 7.900,-; Ford Fiesta XR2 t.'83, ƒ 5.750,-; Ford Fiesta 1100 L t.'80, ƒ 2.900,-; Weekaanbieding: Simca Horizon 1500 GL t. '84, in nw.st. ƒ 3900,-, Mitsubishi Sapporo 2.0 t.'80, ƒ 2.900,-, Renault 5 autom., t.'82, ƒ 3.500,-; Ford Taunus 1.6 L, LPG, t. '81, ƒ 2.200,-; Mitsubishi Celeste t.'79, ƒ 2.400,-.Cabriolet Daihatsu Charade bwj. '85, ƒ 7.000,-; Opel Ascona 16 S t.'83, ƒ 6.200,-. BMW 320, 6 cil., t.'80, ƒ 4.500,-. Lada Jeep bwj '79 uitg. ƒ 3.500,-; Ford Taunus 1.6 L t.'81 ƒ 2.400,-. Toyota Corolla bwj.'79 ƒ 1.700,-. 2x Opel Ascona 1.6 N 19 S autom., '77, '78 v. a. ƒ 1.200,-; Renault 5 Rally Monte Carlo t'79, ƒ 1.500,-; Audi 80 CL t '81 ƒ 3.900,-; BMW 520 t '80, ƒ 3.200,-; Simca bestel '82, ƒ 2.900,-; Lada 2105 '84, ƒ 3.500,-; Opel Record 2.0 S, LPG t '82, ƒ 4.500,-; Mitsubishi Galant LPG, t'82 ƒ 3.900,-; Opel Ascona '79, ƒ 2.700,-; 2x Ford Taunus '79, '80 v.a. ƒ 1.700,-; Mazda 626 t'80, ƒ 2.900,-. Suzuki busje t'84, ƒ 2.900,-. Talbot Sunbeam 1.6 TI t'81, ƒ 1.500,-; Alfa Sud t'79, ƒ 1.400,-; Mazda 323 t'78, ƒ 1.200,-; Fiat Ritmo t '80, ƒ 1.600,-; Golf t '79, ƒ 1.400,-; Toyota Celica '75, ƒ 1.100,-. Diverse goedkope inruilers, alle auto's met nieuwe APK. Geopend van ma t/m vrij van 10 tot 19 uur, zat. tot 17 uur. Inr. fin. gar. mog.

Ford Scorpio 2.0 CL 5-bak schuifd. '86 ƒ 22.500,-; Ford Scorpio 2.0 i CL 5-bak '86 ƒ 24.500,-; Ford Sierra 1.6 laser 5-drs '86 ƒ 15.500,-; Ford Sierra 2.0 luxe '84 en '86 ƒ 13.500,- en ƒ 16.750,-; Ford Sierra 1.6 luxe 5-bak schuifd. '83 ƒ 12.500,-; Ford Escort 1.6 diesel luxe 5-bak '85 ƒ 10.500,-; Opel Rekord 2.0 S LPG, 5-bak '86 ƒ 15.500,-; Opel Ascona 1.6 LS 4-drs '87 ƒ 17.500,-; Opel Kadett 1.2 LS 3-drs '87 ƒ 16.750,-; Opel Kadett 1.2, 3-drs., div. acces. '85 ƒ 12.500,-; Opel Ascona 1.6 S '83 ƒ 7.400,-; Renault 25 TS 5-bak '86 ƒ 17.250,-; Renault 11 1.4 Broadway 5-bak '86 5-drs ƒ 12.500,-; VW Passat 1.6 CL 5-drs '86 ƒ 14.750,-; Nissan Stanza 1.8 GL 5-bak '83 ƒ 6.500,-; Nissan Blue Bird 2.0 GL 5-bak, stuurbekr. '85 ƒ 13.000,-; Mazda 626 1.6 LX '87 ƒ 16.750,-; Mercedes 200 benzine '82 ƒ 12.000,-; Mitsubishi Galant 1.6 GL 5-bak, als nw. '87 ƒ 18.000,-. Inruil, financieren en BOVAG-garantiebewijs. Autobedrijf en APK keuringsstation P. van DIJK & Zn. Hompertsweg 33, Landgraaf (Schaesberg-Kakert). Tel. 045-311729. Alle keuringen toegestaan.

Te k. Lada 2105 bwj. '86; Skoda coupé '83; Skoda 130 L '86. Garage Piet DE LA ROY, Hoofdstr. 114 Hoensbroek. 045-212896.

Opel CORSA TR bwj. '84. Fiat Uno 45 '87; Citroën Visa leader '86; VW Transporter '80; Mini 1000 '82; Chevrolet Citation '80. 045-216476 bgg 04492-3311

SLOOP- en schade-auto's, Oud ijzer en metalen. 045-272216/272516 's Avonds.

Te k. gevr. sloop- en SCHADE-auto's v.a. ƒ 100,- tot ƒ 5.000,-. 04490-43481.

Te k. gevr. SCHADE-sloopen loopauto's, in- en verkoop gebr. auto-onderdelen. Tel. 045-411480.

Te k. gevr. dashboard of compl. interieur van 5-drs. Golf GTD, plm. '87. Tel. 077-510365.

Te k. OPEL motorblok 6 cyl. 2.5 ltr. rpt verzendingsbak, vr.pr. ƒ 650,-. Zandkuilenstr. 11, Hoensbroek.

Te k. 5 lichtmetalen SPORTVELGEN v. Golf, BMW en Opel. 045-416752.

Te k. 4 ATS lichtmetalen velgen, 6 j X 13 voor VW, afsluitb. Tel. 045-462681.

Motoren en scooters

Te k. HONDA CX 500 C, kl. rood, 3 koffers, z.g.a.nw., pr. ƒ 3.900,-. Tel. 045-223284.

20 klepper YAMAHA Maxime XJS, bwj '89, 3800 km. ƒ 9.750,-. Tel. 045-457145.

Te koop HONDA XR 600, bwj. '86, zeer mooi, pr. ƒ 5.500,-. 04490-18713.

Te k. HONDA F2 750 bwj. '79 i.z.g.st., pr. ƒ 1.750,-. Tel. 045-229301.

Te k. HONDA XL 600 R bwj. '86, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 5.500,-. Tel. 04490-37430

HONDA CBX 550, FII bwj. '82. Pr. ƒ 4.000,-. Tel. 04451-2026.

Te k. SUZUKI 550 GS i.z.g. st. bwj. '78, pr.n.o.t.k. Tel. 045-740215.

Te k. HENKEL bwj. '60, gerest., incl. verzek., vr.pr. ƒ 2.000,-. Holstkuilenstr. 29, Eygelshoven.

SUZUKI GT 750 bwj. '77 div. access. i.z.g.st. ƒ 2.350,-. 045-461512 of 452024.

Te k. HONDA CB 650 Z bwj. '80 pr.n.o.t.k. 045-412202, na 16.00 uur.

Te k. CROSSMOTOR Suzuki 125 cc. ƒ 250,-. Tel. 045-320185

Te k. SUZUKI GS 750, i.z.g. st., pr. ƒ 1.500,-. Te bevr. Dr. Clem. Meulemanstr. 32, Heerlen.

Te k. HARLEY Davidson sportstar, bwj. '80, veel chroom, bijz. mooi ƒ 10.750,-. 045-725595.

Te k. HONDA MTX bwj. '88. Pr. ƒ 2.500,-. Tel. 045-418547.

Te k. SUZUKI 550 GSL custom. bwj.'82, airbrush gespoten, sterwielen, extra veel chroom. Motor verk. in abs. mooie staat, pr. ƒ 3.250,-. Tel. 04750-20760

Te k. KAWASAKI GPZ 600R bwj. mei '88, ƒ 10.000,-, tevens Denise motorpak en laarzen. Tel. 045-458211

Te k. YAMAHA 550 XZ cardan i.z.g.st., bwj. '83, t.e.a.b. H. Dunantstr. 399, Brunssum-Noord.

De WINTERKLEDING is binnen! Alu-folie gevoerde jacks m. regenbroek nu nog ƒ 199,- (merk Damen. Zeer bekend merk alu gevoerd jack lang model van ƒ 369,- nu ƒ 265,-. MQP tuinbroek nylon ƒ 150,-. Winterhandschoenen 100% waterd. van ƒ 107,- tot ƒ 150,-. Winterhandsch. leer/nylon ƒ 45,-. Regenoveralls MQP 100% w.d. ƒ 117,- / ƒ 143,-. Ruime keuze integr. helmen v.a. ƒ 125,-. Sure, Driver, MDS Enduro, FM, Levoir, Uvex, Marushin, Boeri Cross, Arai, Shoei. Loop vrijblijvend eens binnen: Motorhuis Geleen, Rijksweg Nrd. 21-25, 04490-43666

Aanhangwagens

Te k. AANHANGWAGEN 150 x 100, kl. wiel., torsievering. Vr.pr. ƒ 425,-. Fonielsweg 3 Munstergeleen.

(Brom)fietsen

VESPA Ciao v.a. ƒ 34,- per maand. Meer informatie Tweewielers Math Salden, Limbricht.

YAMAHA Special aanbiedingen. Nieuw DT-R van ƒ 4.399,- nu ƒ 3.999,-; Mint bromscooter van ƒ 2.399,- nu ƒ 1.999,-; FS1 rood of blauw van ƒ 2.199,- nu ƒ 1.999,-; DT-50 MX van ƒ 3.199,- nu ƒ 2.799,-. Bromfietsspecialist Math Salden. Limbricht.

Grote sortering en nergens goedkoper; Fietsen, onderdelen en banden. Ook voor reparaties. Simon Olthofs Tweewielerspeciaalzaak TYPHOON, Marisstr. 14 Geleen-Zuid. 04490-49237. Donderdag koopavond.

Te k. rode SUZUKI GS 50, t.e.a.b. Tel. 045-227268, na 17.30 uur.

Te k. RACEFIETS (opknapper) t.e.a.b., tel. 045-459429 na 18.00 uur.

KINDERFIETSJES ƒ 25,- p. st. dames-herenfiets v.a. ƒ 65,-. Tel. 045-257371.

Te koop Puch MAXI '84 m. helm en verz. ƒ 400,-. Aan de Sleutel 2, Schaesberg.

Te k. donkerblauwe VESPA Ciao, z.g.a.n. ƒ 950,-. Tel. 04451-1724.

Mooie kollektie nieuwe BROMFIETSEN, autom. en versn., vanaf ƒ 1099,-. Financ. mogelijk va. ƒ 40,- p. mnd. Rens Janssen & Zn, Ganzeweide 54, Heerlerheide. Tel. 045-211486.

Te k. VESPA en Puch Maxi v.a. ƒ 325,-. 045-422115.

Te koop HERENFIETS, trommelr. en versn. ƒ 350,-. Tel. 04492-3449.

Te k. HONDA MT 5; (8) kl. blauw. Bwj. '86, i.z.g.st. m. verz., vr.pr. ƒ 1.300,-. 045-456898.

YAMAHA DT, bwj. '86, km.st 9.950, verz. t/m 30-4-'90, vr. pr. ƒ 1.300,-. 04454-1259.

Nieuw te duur? Te k. Honda MT5, 1½ jr. oud, 100%, met helm, verz., 2.300 km., vr.pr. ƒ 2.500,-. Tel. 045-753456

Met speed gevr. sloop- en schade BROMFIETSEN. Puch, Maxi, Vespa, Zundapp enz. Tel. 045-812354.

Vespa SNORBROMFIETS v.a. ƒ 1.279,-. Geen aanbet. afloss. ƒ 50,- p.mnd. Huub Arets, Ridderhoflenstr. 118, Hoensbroek. Tel. 211893

Vespa BROMFIETS v.a. ƒ 1.125,-. Geen aanbet., aflos. ƒ 50,- p.mnd. Huub Arets, Ridderhoflenstr. 118, Hoensbroek. Tel. 211893

Gebr. dames- heren- kinder en TRIMFIETSEN te k. v.a. ƒ 65,-. Tel. 045-751850.

DAMESBROMMER als nieuw Thomas ƒ 475,-. Spoordijkstr. 78, Hoensbroek. Tel. 045-214964

J. BROMMER zware Puch mooi en goed ƒ 350,-. Tel. 045-214964

Te k. PUCH Maxi vr.pr. ƒ 375,-. Voor inl. Pr. Willemstr. 60, Hoensbroek.

Te k. ZUNDAPP KS 50, 100% in orde ƒ 975,-. Tel. 045-424125.

Te k. ZUNDAPP GTS 50 met reserve-onderdelen ƒ 800,-, tel. 045-270623.

Te k. PUCH Maxi met verz. tot mei en helm ƒ 250,-, i.g. st. Jongmanstr. 33, Hrln.-N.

Koopje voor hobbyist YAMAHA Enduro i.g.st., DT tank, achterbrug en ond., vr. pr. ƒ 250,-. 045-710146.

Te k. YAMAHA DT m. l.c. spul en verz., klein defect, ƒ 900,-, tel. 045-218439.

Goedkoop PUCH Maxi, bwj. '88 met sterwielen, Kastelein. 2A, Meezenbroek-Hrl

Te k. PUCH Maxi bwj. '87 koopje! Unescoplantsoen 17 Heerlerheide Hrl.

Te k. ZUNDAPP met sterw. KS 50 i.z.g.st. Lindersstr. 10, Geleen. 04490-51443.

Te k. DAMESBROMMER Batavus M 48, i.g.st., ƒ 200,-. Tel. 04490-53098.

Te k. ZUNDAPP KS 50, bwj. '84, als nw., ƒ 1.200,-, tev. crossmotor Honda 125 CC, ƒ 500,-. Te bevr. Wenckebachstr. 4, Schaesberg. Tel. 045-423895.

Te k. VESPA Citta, kl. rood, km. 950, voetst. en kinderst. ƒ 1.000,-. Achter de Winkel 201, Landgraaf.

Te koop Gazelle HERENFIETS 1½ jr. ƒ 500,-. Tel. 045-411451.

Te koop YAMAHA DT, bwj. '88, pr.n.o.t.k. Tel. 045-458905.

Te k. HONDA MT 5, bwj. '84, Paris Dakar, veel extra's en verz., i.z.g.st., vr.pr. ƒ 1.175,-. Tel. 045-251377.

Te k. VESPA Ciao prijs ƒ 400,-. Tel. 043-477953.

Te k. VESPA Ciao m. sterrew. enz. i.pr.st., vr.pr. ƒ 625,-. Te bevr. Wolverlei 6 Kerkrade. Tel. 045-424426.

Te k. VESPA Ciao, jan. '89 met verz., z.g.a.n. Tussen 19-14 u., Hei Carisborgweg 13, Heerlen.

Te k. roze OMAFIETS, groot model. Tel. 045-414607.

Te k. VESPA Ciao m. sterwielen, pr. ƒ 500,-. Pyler 65, Landgraaf (nabij Draf- en renbaan)

Te koop
rolluiken, zonneschermen, kunststof ramen en deuren.
Tegen gunstige prijzen, bel voor gratis opmeten en prijsopgave, 7 dagen per week.
Firma Dema 045-226002
b.g.g. 226055.

Gevraagd DANSPARTNER (M), ballroom-latin, goudbrons of hoger, leeft. 18-25 jr., lengte plm. 1.83 mtr. Br.o.nr. B-1960 L.D. Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Te k. BODYBUILDING- en Krachttrainingapparatuur. Tel. 045-325859.

Te k. 4 DAMESTENNISROKJES mt. 40-42, 1 paar dames langlaufski's schoenen, mt. 40, keyboard merk Yamaha. 045-444527.

Babbelbox
Bel de enige échte Babbelbox wanneer je hunkert naar een avontuurtje. 50 ct./ p.m.
06-320.330.02

Babbellijn
Branie schoppen met 9 mensen die hunkeren naar een avontuurtje. 's Nachts alleen voor volwassenen 50 ct p/m
06-320.330.03

(Huis)dieren

HONDENTRIMSALON Cobbenhagen, Grasbroekerweg 42, Heerlen. Tel. 045-725260.

Te k. mooie blonde BOUVIERS m. stamb. (pups), ingeënt. Mertens Putveestr.14 Montfort. 04744-1677.

Te koop nest jonge COLLIES, ingeënt en ontw. Ouders aanw. 04755-1696.

Te k. nest BOBTAILS, Golden Retrievers en nest Maltezers. Tel. 04743-2303.

Jonge langharige TECKELTJES. Schandelerstr. 18, Heerlen. Tel. 045-725644

Te k. DWERGSCHNAUZER-PUP 10 wk. peper/zout met prima stamboom. 04920-53924.

Weg. omst.hed. te k. zeer mooie ROTTWEILER reu, 5 mnd., ontw. en stamb. Tel. 045-442561.

YORKSHIRE-terriertjes. Walem 11A Schin op Geul. Tel. 04459-1237.

DALMATIËRS, ingeënt, ontw., m.stamb., 11 wkn oud, ƒ 500,-. Tel. 045-464536.

Te k. jonge DUITSE herders 13 wkn. oud m. stamb., ouders HD-vrij. 043-437169.

Te k. grote Australische PARKIETEN. Tel. 045-220562.

Te k. Franse BULLDOG, reu en teef. Tel. 045-424906.

Te k. ROTTWEILER pups, 7 wkn., ingeënt en ontw., ouders aanw. Tel. 04936-1781

AQUARIUM te koop 170x 55x60, licht eiken ombouw. 04490-10152, na 18.00 uur.

Te k. 3½ jarige RUIN, zadelmak, met zadel en hoofdstel; 2½ jarige Haflinger, aangespannen en bereden. Tel. 045-455030.

Te koop zwarte en grijze DWERGPOEDELTJES. Inl. 04750-16590.

Te k. Belgische HERDER 12 wkn. oud (teef). 09-49-2456-2844. Joseph Prinzstr. 2, Tüdderm na 18 uur.

VOGELS meer dan 125 soorten o.a.: 1-1 Geelkuifkaketoe's, Zwartkeeledelzangers, Geelbuikcinieszangers, Roséviniken, Saffraanvinken, Granaatastrildes, Baardmannetjes, Roodkuifkardinalen, Kuifkwartels enz. Dierenspeciaalzaak Jos Leblanc, Heisterberg 21, Hoensbroek. Tel. 045-212876.

Perzische KITTENS te koop met stamb., ontw., geënt. Tel. 045-723954.

Te k. 2 Hollandse HERDERS-PUPPIES 6 wk oud, geënt en ontw. 04492-3421

Te koop HIMMALAYA... zische kater, langh... lichtbl., 1 jr. niet gekast... stamb. Info. 045-2270...

Te k. kleine zwarte H... Speels! 13 mnd., reu ƒ... Tel. 045-311236.

Te koop witte ooster... met KATJES m. stamb... ingeënt ƒ 250,-. 045-22...

Voor liefhebbers te k... zisch langhaar poesje... stamboom, 4 mnd... 04760-74452, b.g.g. 7...

Te k. jonge ROTTWE... met stamboom. ingeë... ontw. ƒ 350,-. 045-464...

Jonge DWERGSCHN... ZERS (teef) te k. pep... zout, m. prima stamb... geënt. 045-458238.

VOGELS: zwartgee... delzangers, roodko... dienen wildvang, ... mannetjes, bourks... rug- en halsbandpark... Deze week koppel ti... kaketoe's haf nu ƒ 17... Tel. 04490-75359.

PAPEGAAIEN: baby... dwergara's, grijzeroo... tjes, dubbele geel... va. 6 weken oud. Deze... blauwvoorhoofdamaz... met kooi nu ƒ 500,-... inl. en inkoop. Tel... 75359.

Te k. gevr. COLLIES... sonatas, grasparkiet... papegaaien. Tel. 0...

BASHONDJES puppi... Heldewachts, Labrad... brادors, Boxers, Me... Herders, Springers... keesjes, Poedels, ... zers, Yorkshire-Terri... leuke bastaardhondje... alle hondenartikelen ... Sterkweg 8 Budel-S... (achter Weert) Tel. 0... 1851. Dinsdag gesloten

4 okt. Dierendag. Denk... aan de DIERENINFO... 043-644004. Bank nr... 25.642 giro 60... Alvast bedankt.

Te k. Yorkshire-TER... half jaar oud. Pr. ƒ... Tel. 045-321260.

Te k. DOBBERM.Pin... oud, goed waaks... ƒ 250,-. Tel. 045-477...

KINDERBOERDERIJ... nog steeds de moeite ... Kom ook eens langs.

Te k. BOUVIER, teef... papieren. Te bevr. Tel... 212429.

Te koop BRIARD pu... teefjes, zw. 9 wkn... stamb. Tel. 045-22910...

Te k. jonge TEKKEL... oud. Zuiver ras, inge... ontwormd, tel. 04400-...

In en om de tuin

1 ste soort GRASZODEN ƒ 3,50 p.m2 afgehaald, boven de 50 mtr. gratis thuisbez., ook gehele tuinaanl., goedkoop, ook voor straatwerk. Tel. 045-323178

Te k. MOTORKETTINGZAAG 60 cc. m. 38 cm zaagblad, 1½ jr. oud, compl. met toebeh., gesch. voor hobby en prof. gebr. Constantynhof 1 Munstergeleen.

Houth. IMPREG, In de Cramer 104, Hrl., 045-751687 voor uw druk geïmpregneerde en op maat gezaagde planken, palen, schermen, hwe, en gebr. biels, rolborders enz. Bezorgen mogelijk

Voor feestelijkheden etc. Verhuur van PALMEN en laurierbomen bij: Tuinbouw Stokkermans, Ten Esschen, Heerlen

Prachtige HERFST... QUETS bij: Tuinbouw... kermans, Ten Ess... Heerlen

Nieuwe oogst VIO... PLANTEN bij: Tuin... Stokkermans, Ten Essen... Heerlen

Te k. VIJVER 125X90 P... vissen en plantje... Groenstr. 191 Landgraaf

Tegels en klinkers voo... en terras of tuinpad, in... alle maten en kleuren... CREUGERS beton, E... meistr. 46, Hoensbroek... Herschi). Tel. 045-2130...

Bloem & Plant

Te k. div. BONSAI... ƒ 15,- ook perken en sc... Bij part. als hobby. ... zondags. Tel. 04490-1...

Opleidingen

Zelfverdedigingscursussen
* ervaren instructeur * praktijkgericht * gezellig...
1) cursus meisjes v.a. 8 jr. (6 wk. ƒ 5,-)
2) cursus dames v.a. 16 jr. (6 wk. ƒ 15,-)
3) zelfverdedigingstraining d/h (doorlopend)
4) karate d/h jeugd en senioren
Info: DO PORA, Meerssen.
M.Rousseau 04406-42507. (5-6 u) J.Moenen 043-61...

ASR-therapie
deeltijd opleiding tot ASR-therapeut.
Gratis informatie bij
Stichting Academie-Plato
Tel. 074-425290, Postbus 562, 7550 AN Hengelo (Ov.)

BIJLES Ned., moderne en klassieke talen door ervaren docent. 045-317161.

ROCK & ROLL CLUB... leen start op zonda... sept. weer met cursu... Rock & Roll en Boogie... ginners en gevorderd... vorderden. Inschrijvi... voorstond. 20 en donder... 21 sept. tussen 19.0... 21.00 uur in Eldorado, ... gracht 3 te Spaubeek... verdere inl. 04490-...

Voor Piccolo's zie verder pagina ...

expposities

● HEERLEN

Galerie Signe, Werk van Marion Le Blanc en Hans Lemmen. T/m 8/10, open wo t/m zo 14-17 uur. **Thermenmuseum,** Coriovallumstraat 9. Thermen en badgebruiken in de Romeinse tijd. T/m 1/10, open di t/m vr 10-17 uur, za en zo 14-17 uur. **De Spiegel,** Akerstraat 88. Staal-textielplastieken en schilderijen van Doré Peulen. T/m 19/9, open vrij t/m di 20-01 uur. **Welterhof.** Werk van Marlies Nieskens en Thea Pagen. T/m 3/10, open dag. 9-21 uur. **Limburgse Volkssterrenwacht,** Schaapskooiweg 95. Van vuurpijl tot ruimteschip. Vanaf 3/9, open di t/m vr en zo 13-17 uur, di en vr ook 19.30-22 uur. **Kasteel Ter Worm.** Werk van Jacqueline Klinkers en Ru de Vries. Za 23 (14-19 uur) en zo 24/9 (10-19 uur). **NMB,** Bongerd 13. Werk van H. Smit-van Rijn. T/m 26/10, open door de week 9-16 uur. **ABP,** Oude Lindestraat. Werk van Appie Drielsma. Open 24/9 14-17 uur.

● HOENSBROEK

Galerij Ipomal, Kerkberg 2. Werk van Manfred Hürlimann. T/m 24/9, open wo, do, za en zo 13-17 uur, vr 13-20 uur. **Fotogalerie 68,** poortgebouw kasteel. Foto's van Rob Ferencik. T/m 15/10, open ma t/m vr 10-12 en 13.30-17 uur, za en zo 13.30-17 uur.

● BRUNSSUM

Brikke-oave, Werk van José Fijnaut en Maria Stams. Van 17/9 t/m 1/10, open ma t/m vr 14-17 en 19-21 uur, zo 14-17 uur.

● VOERENDAAL

Gemeentehuis. Werk van Jos Weijmer. T/m 30/9, open werkdag. 8.30 -12.30 en di ook 13.30-16.30 uur.

● LANDGRAAF

Ipomal, Kerkberg 2. Werk van Manfred Hürlimann. T/m 24/9, open wo t/m zo 13-20 uur.

● NUTH

Bibliotheek, Beckerstraat 10. Foto's van Maria Paas. T/m 27/9, open ma, di, wo en vr 14.30 t/m 18 uur, wo 10.30 t/m 12 uur, vr 18.30 t/m 20 uur.

● VALKENBURG

Kasteel Oost, Oosterweg 36. Tendances Internationaal. T/m 21/9, open dag. 11-17 uur.

● CADIER EN KEER

Galerie De Keerder Kunstkamer, Kerkstraat 10. Werk van Siegfried Gorinskat en Charles Pekelharing. T/m 8/10, open do 15-20 uur, vr t/m zo 13-18 uur.

● VAALS

Kopermolen. Van Clermontplein 11. Wat aarde bewaarde, archeologische vondsten. Permanente expositie. Open za en zo 14-17 uur.

● ULESTRATEN

Galerie De Sauveur, Doprstraat 21. Najaarsexpositie. T/m 16/10, open do t/m zo 14-17 uur.

● SCHIMMERT

Hof van Oensel, Haagstraat 5. Werk van Fred Matthijs en Cor van Noorden. Van 16/9 t/m 22/10, open do t/m zo 14-17 uur.

● ELSLOO

Maaslandcentrum. Expositie Tongerse Kunstkring in kader van'150 jaar beide Limburgen'. T/m 17/9, open ma t/m vr 17-20 uur, za en zo 14-18 uur.

bioscopen

● HEERLEN

Royal: See no evil, hear no evil, dag. 14.30 16.30 18.45 en 21 uur. **Rivoli:** Lock up, dag. 15 18 en 20.30 uur. **Maxim:** Dead calm, dag. 14.30 18.30 en 20.30 uur. **Ritz:** Lethal Weapon 2, dag. 14.30 19 en 21.30 uur, za zo ook 16.30 uur. K-9, dag. 14.15 19 en 21.15 uur, za zo ook 16.15 uur. Roadhouse, dag. 14 18.30 en 21 uur, za zo ook 16.15 uur. Three Fugitives, dag. 19 en 21 uur, za zo ook 17 uur, vr ma di do ook 14 uur. Beaches, dag. 14 19 en 21 uur, za zo ook 16 uur. Platvoet en zijn vriendjes, za zo wo 14 en 15.30 uur. **De Spiegel:** Track 29, vr t/m di 21 uur.

● SCHAESBERG

Autokino: License to kill, vr t/m wo 20.15 uur. Pet Sematary, vr t/m zo 23.30 uur.

● MAASTRICHT

Mabi: See no evil, hear no evil, vr t/m zo 14.30 18.30 en 21 uur, ma di do 21 uur, wo 14.30 en 21 uur. Lock up, vr t/m zo 18.30 en 21.30 uur, vr ook 14.30 uur, ma t/m do 21.30 uur. Taran en de toverketel, za zo wo 14.30 uur. The adventures of the Baron Münchhausen, vr t/m zo 14.30 18.15 en 21 uur, ma di do 21 uur, wo 14.30 en 21 uur. License to kill, vr t/m zo 14.30 18.15 en 21.15 uur, ma di do 21.15 uur, wo 14.30 en 21.15 uur. **Cinema-Palace:** Lethal Weapon 2, dag. 18.30 en 21.30 uur, za zo wo ook 14.30 uur. Roadhouse, dag. 18.30 en 21.30 uur, za zo wo ook 14.30 uur. Beaches, dag. 18.30 en 21.30 uur. Platvoet en zijn vriendjes, za zo wo 14 en 15.30 uur. **Lumière:** Bagdad café, dag. 20 en 22 uur. Loos, dag. 21 uur. Filmnacht in het kader van de vredesweek: Black rain en Hiroshima mon amour, vr za v.a. 00.30 uur. **Kinderfilmhuis Zoem:** Kuifje en het haaienmeer, zo 14 uur.

● GELEEN

Roxy: Lock Up, vr t/m wo 20.30 uur, zo ook 15 uur. **Studio Anders:** Lethal weapon 2, vr t/m wo 20.30 uur, zo ook 15 uur.

● SITTARD

Forum: See no evil, hear no evil, vr t/m zo 18.30 en 21 uur, zo ook 15 uur, ma t/m do 20.30 uur. Roadhause, vr t/m zo 18.30 en 21 uur, zo ook 15 uur, ma t/m do 20.30 uur.

Regioredactie Oostelijk Zuid-Limburg

Voor klachten over bezorging
☎ 045-739881

Kantoor Heerlen
☎ 045-739284
Wim Dragstra
☎ 045-710317
Emile Hollman
☎ 045-422345
Hans Rooijakkers
☎ 045-714876
Hans Toonen, chef
☎ 045-425335
Richard Willems
☎ 04406-15890
Kantoor Kerkrade
☎ 045-455506
Joos Philippens
☎ 04455-2161

Het geheim van een Schinveldse oorlogsbruid

'American Dream' werd werkelijkheid voor Els

FREMONT/NEBRASKA – Ze is nu 67. Op 30 mei 1947 vertrok de toen 25-jarige Els Fabian vanuit haar ouderlijk huis aan de Julianastraat in Schinveld. Op weg naar een vreemd land. Maar met de zekere wetenschap dat ze er de man van haar dromen zou ontmoeten. Reisdoel: Fremont, Nebraska, USA.

En daar woont Els nu nog. Als Els Andersen-Fabian, getrouwd met haar 'American Dream' Dan.

Het begon allemaal in diezelfde Julianastraat. Els Fabian woonde daar met haar ouders en werkte overdag in een schoenenzaak in Brunssum. 's Avonds hielp ze moeder trouw met het huishouden. Het vertier was in die eerste maanden na de bevrijding karig en speelde zich hoofdzakelijk af rond de huiskamertafel.

Modder

De hele winter van '44/'45 hadden de Fabians al, net als zoveel andere Schinveldse gezinnen, Amerikaanse militairen in huis gehad. Het was buiten immers geen pretje. Sneeuw, kou, regen en modder. Op een gegeven moment was er ook een groep Engelse militairen in huis geweest. „Een nonchalant stelletje," zegt Els. „Alles lag overhoop. En met al die modder aan hun schoenen maakten ze ons huis ontzettend smerig. Moeder zei dan ook, dat ze geen soldaten meer in huis wilde. En zeker niet als ze zo onder de modder zaten."

Hondeweer

Op een zondagmiddag in februari '45, de Engelsen waren vertrokken, stond plotsklaps een Amerikaanse luitenant in gezelschap van een Schinveldse jongeman voor de deur.

„Ik weet niet meer precies wie die jongen was. Toen er gebeld werd, kreeg moeder weer het beeld van die modderige schoenen voor zich en wilde niet openmaken. Het was buiten hondeweer. En toen ze op de bel bleven duwen, konden wij die twee maneen natuurlijk niet in de kou laten staan. De Schinveldenaar trad als tolk op en vroeg of we plaats hadden voor twee man. Moeder vond het goed. Op maandagmorgen kwamen ze. Niet twee, maar vier overigens."

Geheim

Het viertal behoorde tot de 735 Ordonance Company E van de 35e 'Yoo Hoo'-divisie. Aan het eind van de Julianastraat hadden de ruim honderd GI's in een dennenbos hun tentenkamp opgeslagen. Hun taak was het repareren van legerauto's. Dat gebeurde op een kale plek in het bos, vlakbij het tentenkamp. Na werktijd was het viertal echter in huize Fabian te vinden.

Staff-sergeant Dan Andersen weet zich de gezellige avonden precies te herinneren. „We hebben in huize Fabian leuke avonden beleefd. We namen dan sinaasappels, popcorn en koffie mee. En chocolade voor het kleindochtertje. Die had zoiets verrukkelijks nog nooit gegeten. 'Wat is dat voor bruin spul?,' werd er gezegd.

„En op de hoek van de straat was een bakkerij waar we onze keuken hadden. Maar mijn oog viel toch op de jongedame, die in huize Fabian rondliep. Ik dacht „that's the one" en we maakten ons eerste afspraakje. In het diepste geheim, wel te verstaan.

De ouders hebben daar die hele maand, dat ik er in huis was, niets van geweten," vertelt de nu 75-jarige Dan, als ware het gisteren geweest.

Els beaamt dat. „Alleen mijn beste vriendinnen To Quadvlieg en Annie Splithoff wisten het. Met mijn ouders durfde ik er niet over te praten. Ik heb het hen pas verteld, toen ik de papieren ging aanvragen om naar de Verenigde Staten te emigreren. En dat was veel en veel later. Nee, het was een goed bewaard geheim."

● *Dan Andersen en zijn 'oorlogsschat' Els Fabian.*

Els heeft, toen Dan op 3 maart '45 uit Schinveld was vertrokken, verschillende brieven van haar vriend gehad. Daarbij was ook het uiteindelijke huwelijksaanzoek, waarop ze na veel wikken en wegen 'ja' heeft gezegd.

Voorjaar 1947 was alles rond. Pa en ma waren inmiddels ingelicht. En Els vertrok naar haar beloofde land. In Fremont had Dan een garagebedrijf en daarin lag voor het jonge paar een goede toekomst.

„Fremont is een erg gezellige plaats en zeer 'clean'. Er wonen hier zo'n 25.000 mensen. Nebraska is een landbouwstaat. Er worden hoofdzakelijk sojabonen en maïs verbouwd . We hebben het hier erg naar onze zin. Onze enige zoon woont echter niet naast de deur, maar in Wisconsin. Daarom zien we onze twee schatjes van kleinkinderen jammer genoeg niet zo vaak. Maar we bellen elkaar regelmatig.

„En Schinveld ben ik natuurlijk ook nog niet vergeten. We worden goed op de hoogte gehouden. Trouwens, twee jaar geleden was ik er nog op bezoek. Moeder woont namelijk in Huize Tieder in Brunssum. Ze is nu 96. Alleen, als ik het nog eens moest overdoen, zou ik eerst Engels hebben geleerd. Wat dat betreft had ik naar mijn vader moeten luisteren."

jo reijnders

ontmoeting op zaterdag

Spaarproject voor krotbewoners Jakarta

School Bleijerheide adopteert een huis

HEERLEN – Een huisje adopteren in Indonesie ën daarmee de krotbewoners in de buurt van Jakarta een menswaardiger bestaan geven. Dat is de opzet van een spaarproject dat de Stichting IDEA heeft ontwikkeld voor alle basisscholen in Nederland. Basisschool Bleyerheide in Kerkrade heeft interesse getoond voor het project, dat eind september van start gaat. Het is de bedoeling dat de deelnemende scholen een bedrag van minstens tweeduizend gulden verzamelen. Met dat bedrag kunnen ze een volledig nieuw huisje adopteren.

Tot nu toe reageerden 80 basisscholen positief op het idee van de Stichting IDEA, die zich bezighoudt met hulpverlening op internationale basis. De deelnemende scholen mogen zelf weten hoe ze het bedrag van tweeduizend gulden, of meer, bij elkaar krijgen. Het verzamelde geld wordt via de Stichting IDEA rechtstreeks overgemaakt naar de lokale overheden in Jakarta die het project coördineren.

In een fabriekje produceren de aanstaande bewoners van het nieuwe dorp, dat de naam 'Cinta- Wargi' heeft meegekregen, zelf de bouwstenen voor hun huisjes. Op die manier onstaat er werkgelegenheid voor de inwoners van het dorp. Maar bovenal krijgen ze de status van officiele bewoner, een status die ze als eigenaar van een krottenwoning niet hadden. De doelstelling van IDEA is om dit jaar tweehonderd duizend gulden te verzamelen, goed voor honderd nieuwe huisjes.

Naast de acties die de scholen organiseren zal er ook lesmateriaal over Indonesie onder de leerlingen worden verspreid. Om kinderen zelf ook te laten zien wat het resultaat is van hun inspanningen zijn er drie reizen te winnen naar Indonesie. Het jeugdjournaal zal opnamen maken in het nieuwe dorp.

● *Mevrouw Boersma, Ridder in de Orde van Oranje Nassau.* Foto: WIM KÜSTERS

Ridderorde

M.C.H.J. Boersma uit Kerkrade werd gisteren benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau. De koninklijke onderscheiding werd verleend in verband met de beëindiging van haar loopbaan als hoofd van het theoretisch onderwijs aan de vroedvrouwenschool te Heerlen.

De Kerkraadse burgemeester Mans overhandigde haar de onderscheiding in de Vroedvrouwenschool in Heerlen. Dit deed de Kerkraadse burgemeester omdat mevrouw Boersma een inwoonster van zijn stad is.

Maria Boersma trad op 1 september 1966 in dienst als vroedvrouw. Via de verloskamer en de operatiekamer werd zij hoofd van de opleidingen. Die functie vervulde zij vanaf 1 augustus 1978. Daarnaast droeg mevrouw Boersma het beroepsprofiel van de verloskundige naar buiten door het jarenlang geven van voorlichting op scholen voor Havo en Vwo.

Naast haar drukke werkzaamheden heeft mevrouw Boersma een studie gemaakt van zaken die te maken hebben met de relatie tussen het Joden- en Christendom.

Zilver

Een koninklijke onderscheiding was er deze week ook voor **J.G.M. van Weert** uit Kerkrade. Hij kreeg in kasteel Erenstein de zilveren medaille, behorende bij de Orde van Oranje Nassau uitgereikt door de Kerkraadse burgemeester.

Johannes van Weert ontving de onderscheiding ter gelegenheid van zijn veertigjarig jubileum bij Medianet BV te Haarlem. Hij trad als zestienjarige in dienst als jongste bediende bij de VNU. Sedert mei 1985 is de heer Van Weert intermediar tussen Scholtens Boek BV te Sittard en Medianet. In zijn vrij tijd vervulde hij diverse verenigingsfuncties en was medeoprichter van het Kerkraadse 'Het Wijkblad'.

per persoon

Ronald Hanssen dirigent koor 'Canto Lirico'

Lou Paffen uit Kerkrade zal op 25 september afscheid nemen als dirigent van gemengd zangkoor Canto Lirico uit Heel. Zijn opvolger is de 23-jarige **Ronald Hanssen** uit Landgraaf. Die dag is na de repetitie een afscheidsreceptie vanaf 21.30 uur.

Paffen is tweeeneenhalf jaar dirigent van het koor geweest. Een van zijn grootste succes met het koor was het behalen van een eerste prijs in de superieure afdeling bij het zangconcours in Werkendam in '87.

Ondanks zijn jonge leeftijd heeft de nieuwe dirigent Ronald Hanssen ruime ervaring opgedaan bij koren als 'Eendracht' in Rimburg, het Z.O.L.-koor Heerlen, St. Caecilia Landgraaf en St. Jozef Vaals. Hij is ook nog dirigent van de fanfare St. Hubertus Hoensbroek.

● *Burgemeester Van Zeil bekijkt samen met de Hongaarse delegatieleidster zijn geschenk voor József Balogh.* Foto: WIM KÜSTERS

Hongaren te gast op stadhuis

Van onze verslaggever

HEERLEN – Een delegatie Hongaren van het patriottisch volksfront uit de stad Györ werd gisteren op het stadhuis door burgemeester Van Zeil ontvangen. De Hongaren bezoeken Heerlen op uitnodiging van het plaatselijk Vredesplatform.

Het patriottisch volksfront is een overkoepeld orgaan, waarin onder meer de milieubeweging en de Hongaarse vredesbeweging zitting hebben. De twaalf man sterke delegatie arriveerde woensdag met auto's uit Hongarije. Bezocht werden ondere meer de Hogere Technische School, de Middelbare Horecaschool Heerlen en de hogeschool Wachtendonck. Gisteren waren zij te gast bij de waterzuiveringsinstallatie in Hoensbroek en bij het Consulatiebureau voor Alcohol en andere Drugs (CAD). „Zij waren het niet helemaal eens met de vrij liberale aanpak van verslaafden", vertelde begeleider Pannemans. „In hun land zijn ze voorstander van de meer hardere lijn."

Burgemeester Van Zeil kreeg van de delegatie een brief van zijn Hongaarse ambtgenoot József Balogh overhandigd. Van Zeil maakte bekend dat hij er wel voor voelde met de industriestad die 130.000 inwoners telt, een stedenband aan te knopen.

Jabeek in de startblokken voor wijnfeest

ONDERBANKEN – De Onderbankse kern Jabeek is klaar voor het traditionele wijnfeest, dat elk najaar op stapel wordt gezet door de al even traditierijke fanfafe St.-Caecilia. De twaalfde versie van dit feest barst op 21 september los in en rond de feestent op de Maar, met een zeskamp waar zo ongeveer de hele Jabeekse bevolking aan meedoet. De bekende scheidsrechter Frans Houben is aangetrokken om de touwtjes strak in handen te houden, tijdens de wedstrijden die pas om half zeven 's avonds beginnen.

Een dag later, op vrijdag 22 september, zal rond de avondklok van negen de nieuwe wijnkoningin bekend worden gemaakt. Aansluitend kan er gedanst worden op de muziek van de Hitch-Hikers uit België.

Zaterdag wordt het feest om 16 uur voortgezet met een rondgang door het dorp van de nieuwe koningin, die compagnie zal krijgen van verschillende muziekgezelschappen.

In de avonduren kan er dan weer gedanst worden, tijdens een Beierse avond die opgeluisterd wordt door de Wurmtalermusikanten. Zondag kunnen de zeskampers en feestvierders tot slot terecht op de Luikse markt, waar om 14 uur live-muziek gespeeld wordt.

Pendelbussen voor parkeerproblemen

AKEN – In Aken is een nieuwe parkeermogelijkheid geschapen voor mensen die vanuit de richting Vaals komen. Automobilisten die vanaf de Vaalser Strasse de blauwe bordjes volgen, komen uit bij het 'Westfriedhof', waar gratis geparkeerd kan worden. Vanaf dit terrein rijden tijdens de spitsuren iedere vijf minuten bussen van en naar het centrum van Aken.

Kraammarkt Groene Kruis

LANDGRAAF – De regionale vereniging 'Groene Kruis ENSU' houdt op dinsdag 19 september van 19-21 uur een kraammarkt in het hoofdwijkgebouw gelegen aan de Beneluxstraat 13 te Schaesberg.

Tijdens deze kraammarkt, die speciaal bedoeld is voor aanstaande moeders, wordt informatie verstrekt over zwangerschap, vevalling en kraamzorg. Aanwezig zijn onder andere een verloskundige, een aantal wijkverpleegkundigen, moeders voor moeders, een begeleidster op het gebied van haptonomie en een consulente kinderopvang.

Nocturno concert Landgraaf

LANDGRAAF – In het kader van de officiële opening van het dorpscentrum in Waubach houdt harmonie Laura uit de Landgraafse wijk Lauradorp op zaterdag 23 september een Nocturno-concert. Dit is een avondconcert waarbij Europese orkesten samen muziek maken.

Tijdens deze nocturno zijn optredens te verwachten van de Koninklijke fanfare Nut en Vermaak uit België, het Duitse Kohlscheider Blasocherster en harmonie Laura uit Landgraaf. Aanvang: 19.00 uur.

Expositie in 'Brikke Oave'

BRUNSSUM – Jos'e Fijnaut (Brunssum) en Maria Stams (Kerkrade) exposeren van 17 september tot 2 oktober twee- en driedimensionale werken in d'r Brikke Oave in Brunssum.

De tentoonstelling wordt zondag 17 september om drie uur muzikaal geopend. Openingstijden: maandag tot zaterdag van 10-12 uur, 14-17 uur en van 19-21 uur. Op zondag is de expositie te bezichtigen van 14-17 uur.

Bijeenkomsten van homo-jongerengroep

HEERLEN – Het COC in Heerlen start binnenkort met een jongerengroep (leeftijd 16-22 jaar), die gedurende twaalf bijeenkomsten gaat praten over homosexualiteit. De groep wil tweewekelijks op woensdagavond bij elkaar komen. Meer informatie is verkrijgbaar op woensdag- en donderdagmiddag tussen 14 en 17 uur: ☎ 045-717387.

IVN-wandeling in de Eifel

HEERLEN – De IVN-afdeling Heerlen houdt zondag een wandeling in de Eifel. De route voert de wandelaars over de heuvels bij Monschau naar de dalen van de Laufenbach, de Ruhr en de Belgenbach. Het vertrek is om 9.00 uur vanaf de Groene Boord in Heerlen en om 10.00 uur bij de kerk in Konzen.

Opleidingen

ANWB auto-en motorrijschool Wischmann en Zn, Europaweg-Zuid 340, Ubach over Worms. Tel. 045-321721. Voor alle rijbewijzen A.B.C.D.E. Chauffeursopleiding goed. vervoer ders. vervoer, bederfelijk goed, gevaarlijke stoffen. Vrachtautolessen Mercedes 217 of Daf 2800 Space-cab. Start avondcursus chauffeursopleid. 28-9-'89.

Spaanse docente begint een nieuwe cursus SPAANS Brunssum, tel. 045-253970.

Deskundig advies en begeleiding bij leer/gedragsproblemen, school/beroepskeuze. Part. Praktijk TUMMERS Tel. 045-272677.

Cursus NATUURGENEESK homeop., kruiden, iris-diagnose. Start 23-10 te Sittard. Info. 020-946824.

Rijles

Cursus MOTORRIJDEN? Bel Bovag Rijschool Theo van Bentum. 12 Lessen voor f 385,-. Tel. 045-217487.

Huwelijk/Kennismaking

Zoekt u 'n reisgenoot, partner of (pen)vriend(in)? Gratis folder: INTERCOMPAS, Postbus 15, Eindhoven. Kontaktblad kost f 7,-.

Zoek(t) u/jij een vriend(in)? Word(t) lid van de Christelijke KORRESPONDENTIE Club. Voor meer informatie: Postbus 392, 2130 AJ Hoofddorp.

Ongeh. arts, 48 jr., vrij groot, sportief, uit Limburg afkomstig, woont in westen v/h land. Zoekt wat jongere VRIENDIN. Kind welkom. Wil graag vriendschap, van ondernemen en Kerkrade (Vaalser) dialekt leren Br.o.nr. B-1898 L.D. Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

FEEST!! Op Vrijdag? Dan in de kelderbar "La Chalet" in Treebeek. Consumptie's, hartewens, inclusief koud- en warm buffet all-in f 35,- p.p. Vrijblijvend inlichtingen: Chalet Treebeek, Komeetstr. 25a, Treebeek. Tel. 045-211375.

Toch iens zaterdag of zondag in de Kelderbar LA CHALET in Treebeek. Op zondag gezellige dans- en contactavond Chalet Treebeek, Komeetstr. 25a Treebeek. Tel. 045-211375.

ALLEENSTAANDEN Opgelet 30 sept. organiseren wij een dagtocht naar de Wijnfeesten. Interesse? Dan kunt U zich opgeven bij Huwel.bemidd.Buro "Levensgeluk". 045-211948.

Dames v. 20-35 jr. in sept. en okt. Gratis inschrijven. Bel Huw.rel.Buro "LEVENSGELUK". 045-211948.

Zoekt U een ser. relatie. Bel dan 045-211948. Huw.rel. Bureau "LEVENSGELUK"

"PARTNERS-TRUST", huw.relatiebur. Info: 045-211947.

ALLEENSTAANDEN, werkgroep 't Guliks-Hoes, hoek Agricolastraat-Ophoven 1, Sittard organiseert iedere zondag een dans- en contactavond. Bewijs verpl. Inl. 04490-47962.

Sportieve leuke vrouw zkt sort betrouwbare MAN, lft 50-55 jr. Br.o.nr. B-2016, Limburgs Dagblad, Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Zat. 16 sept. dansavond v. ALLEENSTAANDEN in café The Corner, Sittarderweg 114, Heerlen. Aanv. 20.30 u. Bew. verpl. Het Bestuur.

Ieder weekend voor elk wat wils. Gezellig vertoeven en dansen in Cafe dancing WINDROSE, Akerstr. Noord 150, Hoensbroek.

J.man 30 jr. z.k.m. MEISJE of j.vrouw. Kind. geen bezw. om fijne relatie op te bouwen Br. o. nr. B-1998, L.D. Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Jonge MAN 30 jr. met vaste baan zkt. vr. 27 tot 35 jr., kind geen bezw. Br.liefst met foto op erw. ret. o.nr. B-2000 L.D., Postbus 3100, 6401 DP, Heerlen

Ik zk. voor mijn vader een lieve, eerl. huisl. VROUW tot 55 jr. liefst slank, die houdt van huisel. gezelligh. en van de natuur. Mijn vader is 1.73 l. blond, slank en midd. 50. Hij houdt van tuinieren, fietsen, wandelen in de natuur. Wilt u mijn vader en mij gelukkig maken. Ik hoop op een eerl. brief m. foto en tel. nr., geh.h. verz. Br. o. nr. B-2001, L.D. Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Man 41 jr. dochter v. 14 jr. z. k.m. VROUW lft. 35-41 jr., 1 kind geen gezw., heeft goede baan en eig. huis. Br. m. pasfoto o.e.r., br.o.nr. B-2007, Limburgs Dagblad, Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Weduwnaar 65 jr. geen uitg. type z.k.m. vlotte WEDUWE v. duurzame relatie. Br.o.nr. B-2009, LD, Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Jonge attractieve dame 42 jr. v. v. niveau zkt. cont. met zeer goede bemiddelde en gesitueerde heren. Uiterst discreet. Voor inl. Br.o.nr. B-2014 L.D. Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

OPGELET, nieuw contactavond voor alleenstaanden. Iedere maandagavond. DJ. Ed, Bew. verpl. Café 't Höfke Heufkestr. 3, Brunssum. Tel. 045-256617.

Leuke moderne jonge dame 36 jr. zoekt leuke VRIEND (geen bartype) brieven met pasfoto krijgen bericht terug. Br.o.nr. B-1981, L.D. Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Erkende Huwelijksbureaus

Woont u in Limburg?
Zoekt u een Limburgse partner? Nederlands grootste relatieburo geeft u een grote kans van slagen. Wilt U meer weten over de unieke werkwijze? U kunt geheel vrijblijvend bellen met onze medewerkster in uw omgeving. (ook 's avonds/weekend).
Heerlen, mevr. Klein Nagelvoort: 045-740730.
Heerlen e.o. mevr. Willemse: 045-215481.
Maastricht, mevr. Savelberg: 043-612291.
Roermond, mevr. Cremer: 04750-10554.
Weert, mevr. Janssen: 04950-36337.
Stichting Centrum Europa
Erkend door de Raad van Toezicht v.h. Min. van WVC

Juist nu
is een inschrijving bij Stichting Mens en Relatie extra voordelig! Wilt u GOEDE REDENEN om juist voor Stichting Mens en Relatie te kiezen? Bel: 045-726539 (mevr. Luchtman) of 077-825386, of schrijf naar Postbus 505, 6401 GB Heerlen. Erkend Raad van Toezicht, ingesteld door ministerie v. WVC

Huish. artikelen

Voor een KOELKAST, diepvries, wasautomaat of kookplato. Het juiste adres "Vriesko" Sittarderweg 136, H'len Tel. 045-727342.

Te k. FORNUIS org. Dinzing Vr. pr. f 1.200,-. Tel. 04450-2035.

Te k. gasoven 3 jr. oud, beige-bruin, pr.n.o.t.k. Tel. 045-456267.

Mode/Textiel

Zondags geopend
Bij Dankers Rovan in Ophoven en Luik/Liège in België.
De grootste, de goedkoopste ledergigant van Nederland.
Nu Lammy coats f 299,-
Leren dames en heren jacks v.a. f 98,-
3/4 leren damesjassen v.a. f 129,-
Leren en suède kostuums v.a. f 299,-
Inruilen leer en bont mogelijk.
Bij aankoop worden reiskosten vergoed.
Venlosesteenweg 17 Ophoven (tussen Sittard en Maaseik) België. Tel.nr. 09.32.11.566901.
La BAtta 9 (aan de Markt), Luik/Liège, België.
Info Helmond, Hurksestraat 21, Tel.nr. 04920-22923.

Jongerenmodes t/m 176
van Leent
oilily
MEXX
Wilhelminaplein 35, Valkenburg Donderdag koopavond tot 20.00 uur.

Te k. HERENCOMBINATIE, zilvergrijs heupjasje, zwarte broek, grijze Kummerbandset en wit overhemd, mt. 41, pr. f 500,-. 04406-41248.

Te k. witte BRUIDSJURK mt. 42, pr.n.o.t.k. Tel. 04493-2589, na 12.00 uur.

Te k. zeer mooie excl. satijnen BRUIDSJURK mt. 38 met lange sleep. Zien is kopen!, pr. niet per tel., wel in overl. Tel. 04406-41248.

Baby en Kleuter

TEUTONIA combiwagens showroommodellen vanaf f 598,- incl. acc. Harlekijns Babyland, Kouvenderstr. 141, Hoensbroek. Tel. 045-221263.

Te koop beige WANDELWAGEN met voetenzak. 045-318643.

Te k. Teutonia KINDERWAGEN 3 in 1, blauw/wit gestr., Elisabethstr. 20, Kerkrade. Tel. 045-461018, na 18.00 uur.

Te k. Teutonia KINDERWAGEN 3 in 1, bruin beige. Schoutstr. 49, Brunssum.

Bouw en Verbouw

Daboma
verkoop van
Dak en Isolatiematerialen
en toebehoren. Geopend van maandag t/m vrijdag van 8.00 tot 17.00 uur. Zaterdags van 8.00 tot 12.00 uur. Edisonstr. 13, Schaesberg. Industrieterrein Strijthagen. Tel. 045-314763

Verstopte afvoer of riolering
R.R.S.
Betaling alleen bij succes!!
Heerlen, Kerkrade, Brunssum en Maastricht
Districtskantoor Limburg:
Kapellerlaan 103, Roermond. Tel. 04750-11311.
Bel gratis 06-099.13.13.

Afvoer verstopt
Babit bv rioleringswerken
Tel. 045-463892.

Afvoerproblemen?
Babit bv rioleringswerken
Tel. 045-463892

Voor al uw **grondwerk** **Brespo BV Heerlen** drainage **Opritten** klinkers/asfalt. Fundatie grondboringen, licht sloopwerk. Tevens **verhuur** minigraafmachines, grondumpers, compressors, sloophamers, tuinfrees, vuilwaterpompen. 045-229797 / 06-52980718.

Allround Dakdekkersbedrijf **H. Arndts Dakservice** Tel. 045-219615.

NEW LOOK BV Schaesberg. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154 of 045-312709.

TV-ANTENNES f 395,- all-in, 5 jr. garantie. Ook alle reparaties door geheel Limburg. Geen voorrijkosten. Kochen. Tel. 045-441693.

Hans LIPS voor timmer-, dak en zinkwerk met garantie. Vraag vrijbl. advies/offerte. Bel 045-453818.

Let op! Uw dak is ons vak! Dakdekkersbedrijf Peters, Groenstr. 21, Ubach over Worms. Tel. 045-325793, b.g.g. 045-311334. Tevens ZINKWERK en PVC-dakgootbekleding. Gratis offerte

STOELMATTERIJ vern. rieten en biezen stoelen met gar. Bel. 045-418820.

OPRITTEN en terrassen in klinkers of sierbestrating. Vr. pr.opg. Tuinaanleg 045-423699.

Voor al uw NIEUWBOUW en verbouwingen: Bouwbedrijf Baburek. Tel. 045-216969.

DAKDEKKERSBEDRIJF De Nok, voor al uw dakdekwerkzaamheden, met de langste schriftelijke garantie. Bel voor vrijblijvende offerte. Tel. 045-224459/753008.

Diepvries- en KOELKASTREPARATIE zonder voorrijkosten: bel Geleen. 04490-45230. Service binnen 24 u.

TOP-DAK voor reparatie's, renovatie's en nieuwbouw. Tel. 045-321065 Landgraaf.

Nieuwbouw, verbouw, bel RENOBOUW BV. Tel. 045-462700.

Kunststof hef/schuif/kiep deur, bel RENOBOUW BV. Tel. 045-462700.

Wonen Totaal

Eiken-meubelgroothandel a.h. reüniegebouw Geleen
30% goedkoper dan elders
Wilhelminastraat 3A. Open ma. 13.00-18.00 uur dinsdag-vrijdag van 9.00-18.00 uur zat. v. 10.00-17.00 uur Tel. 04490-47446.

Gaat u verhuizen of renoveren, of gewoon in uw huis iets veranderen? Kom dan naar de specialist in gordijnen, vloerbedekking en zonwering.
Binnenhuisdecoratie Howa
M. Snijders, Nieuwstr. 12-14, Hoensbroek. Tel. 212900.

Exclusiv
Kastenwanden exact voor U op maat gemaakt door: Uw EXCLUSIV adviseur
Rentenaar Interieur
Ten Esschen 26, Heerlen bij tennishal (ma en di gesl.)

3 SHOWKEUKENS model '88, -50%, 1x280x270 decor wit/ hoge kasten; 1x255 cm. Ital. design wit; 1x315x140 hoogglans/hoge kasten.
vossen keukens
Glaspaleis Kerkplein Heerlen. Tel. 045-717555.

3 franse showkeukens -60%, 1x290x280 Pin blanc cerusée; 1x U keuken Olm/ wit; 1x beuken 170x160.
vossen keukens
Eikenderweg 77 Heerlen. Tel. 045-717555.

Unieke kans voor keukenkopers. Massale verkoop van honderden spiksplinternieuwe keukens van modern tot klassiek **voor minder dan de halve prijs.** In ons centraal keukenmagazijn in Echt worden alle showmodellen keukens verzameld uit de Horn keukensupers, in alle afmeting voor **ongekend lage prijzen** Kom geheel vrijblijvend kijken, er is vast een keuken voor u bij!
Horn keukenmagazijnen Loperweg 8, Echt
Tel. 04754-86188 Geopend maandag t/m zaterdag.

KEUKENS laag in prijs met garantie. R/J Handelsonderneming, Stationstr. 294, Nuth. Tel. 045-242602.

Weg. overcompl. te k. SLAAPKAMER. Inl. Tel. 04490-79636, na 18.00 uur.

VLOERBEDEKKING, gordijnen, karpetten, topkwaliteit, vele aanbiedingen, enorme voorraad, gratis gelegd. Won.inr. Grooten, Kloosterstr. 22 Simpelveld.

Compl. ROTAN inboedel, t. k.a. Alles i.pr.st. Te bevr. na 18.00 uur 045-258541.

Te koop 5 ZITELEMENTEN. Krichelsbergweg 36 Kerkrade

Te k. Engels SECRETAIRE met bovenbouw (glas in lood), vr.pr. f 850,-. Tel. 045-723604, tussen 18.00-20.00 uur.

Te k. eiken wandmeubel 3 mtr. br., electr. ORGEL merk Diamond, eiken miniset. tel. 045-412839.

Zien is kopen, zwaar eiken BANKSTEL, vr.pr. f 975,- zwaar eiken eethoek, vr.pr. f 875,-; massief eiken salontafel, vr.pr. f 225,-, alles als nw. Tel. 045-323830.

Wegens verhuizing INBOEDEL te koop Tel. 045-352724.

Te k. licht eik. RIDDERKAST m. veel snijwerk, 1.47 x 2.62 x 0.55, pr. f 550,-. 045-228001.

Te k. zwaar massief eik. EETHOEK, i.z.g.st. f 600,-. Tel. 045-229097.

Te k. grijs velours BANKSTEL 3-2-1 f 650,-. Tel. 045-724792.

Te koop Oud-Hollandse BUFFETKAST, eik. salontafel, gourmetstel, hengelsportartikelen. 045-723954.

Eiken HOEKBANK, tafel en 2 stoelen. Z.g.a.n. Tel. 045-227904 na 17.00 uur.

Te koop witte SLAAPKAMER compl. met 4-drs kast, f 750,- 045-454902 z.g.a.n

Te k. zwaar eiken SALONTAFEL 65 x 130m, blad 6 cm. Tel. 045-414607.

Te k. NOTENHOUTEN Vitrinekastje; zwaar eik. hoekkast m. radio en pick-up; iets aparts, spotprijsjes. Tel. 045-421574.

Te koop SALONKAST 2.80 m. salontafeltje rond, 3 bijzettafeltjes, eeth. best. uit tafel en 4 stoelen. radio/ pick-up kast Pallisander, pr. n.o.t.k. Te bevr. J. Vermeerstr. 17 Kr.ade na 18.00 u.

Te k. weg. verh. zeer mooie eiken HALKAST m. gr. spiegel en veel ruimte voor jassen; 2 pers. bed; 2 nwe. 1-pers. donsen dekbedden; Perzisch tapijt 3 x 2; roeiapparaat; lamellen; 2 eiken salontafels en lang), Perz. tapijt 2 X 3 m. 045-314754.

IJSKAST f 95,-, gasforn. f 95,-, diepvr. f 175,-. Tel. 045-725595.

Gr. slpk. kl. Merrner comp. Nw.pr. f 5.700,-. NU f 750,- eeth. eik. f 375,-. bankst. beige f 350,-. Kouvenderstr. 208, Hoensbroek.

Te k. AANBOUWKEUKEN met apparatuur, 3 jr. oud, i.z. g.st. Tel. 045-422828, na 16.00 uur.

Te koop 100% wollen VLOERKLEED Louis de Poortere 170x240 persmotief hoofdkl. blauw/beige. z.g.a.n. Tel. 045-318643.

Te koop heel mooie massief eiken KAST b.h.t. 3.40x0.38x2.15. Tel. 045-443380.

Te koop zwaar eiken leren BANKSTEL 2-1-1, pr. f 750,-. Tel. 045-222353.

Computers

PRINTERLINTEN met kwaliteitsgarantie: Star LC10/NX1.000 f 9,95; Star LC10 color f 17,95; Star NL 10 f 13,95; Nec P 2200 f 15,95. Diskettes topkwaliteit 3.5" f 24,95; 5.25" f 11,95. Burocenter, Dorpstr. 125, Brunssum. Tel. 045-273525.

ATARI 2600 spelcomputer m. 22 spelcassettes o.a. Summer- en wintergames, vr.pr. f 200,-. 045-228017.

Zonnebanken/Zonnehemels

Zonnehemels
Grootste sortering div. uitvoeringen reeds vanaf f 899,-. Nu 4x gebogen hemel met 10 snelbruinlampen, ventilator, compleet met statief nu f 1.198,-. Erkend Riho-dealer. Ook reeds vanaf f 10,- p.wk. Van Erp, Limbrichterstraat 18, Sittard, 04490-13531 Hoofdstraat 12, Kerkrade, 045-456999.

TV/Video

Kom nu profiteren van onze massale magazijn verkoop
Koelen-vriezen-wassen-hifi-stereo-kleuren tv-video's etc.
Witte Hal Sittard
waar nieuwe, lichte beschadigde of overjarige apparaten uit de Horn winkels worden verzameld en verkocht tot liefst
60% korting
Elke dag nieuwe aanvoer elke dag superlage aanbiedingen
Hier enkele voorbeelden uit onze duizenden koopjes:
Philips kleuren TV 21CE7550, matchline met stereo en teletekst geen f 1.990,- of f 1.798,- maar f 1.298,-.
Maar ook: Sharp VHS VC783S met VPS en draadloze afstandsbediening geen f 1.598,- of f 1.098,- maar f 798,-. Maar ook: Sony cassettedeck TCW 250 dubbeldeck geen f 598,- of f 398,- maar f 298,-. Maar ook: Inbouw gaskookplaat Bauknecht en schakelpaneel, met vonkontsteking, geen f 539,- of f 349,- maar f 179,- en nog veel meer!
Witte Hal Bergerweg 51-53 Sittard
(industrieterrein Bergerweg) Tel. 04490-18162.

KLEURENTELEVISIES, Philips, Blaupunkt, ITT vanaf f 95,-. Radio/tv Frank BV, Bokstr. 33 Heerlerheide. Tel. 045-213432.

KLEUREN TV grote sortering vanaf f 75,-. Radio TV van Voorst, Ganzeweide 48 Heerlerheide. 045-213879.

Goede KLEUREN tv's. Zeer grote sort. va. f 125,- met gar. Reeds 25 jr. het juiste adres. TV-Occ. centrum Geel, Grasbroekerweg 25, Heerlen. Tel. 045-724760.

Te koop VIDEOREC. VCC m. banden, prima spelend f 250,-, 30er jaren koffer grammofoon merk Trixette, pr.n.o.t.k. 045-417042.

Te k. Portable KTV en grootbeeld KTV. Tel. 045-459750.

Radio e.d.

Top Hi-fi

Denon
JVC
Dual
Yamaha
Revox
Als het echt héél goed moet zijn. Kom dan naar speciaalzaak.
Jo Kreutz
Kerkplein 39 Schaesberg Tel. 045-313815.

Te k. 2 luidsprekerboxen merk HEKO, Lab 3, 2 x 400 Watt voor 4 en 8 Omh, pr. n.o.t.k. Tel. 045-740526.

Te k. JUKE-BOX merk Wurlitzer 1900, bwj. '56. Tel. 045-244952, liefst tussen 12.00-14.00 uur.

Te k. HANSEATIC Midi-set, dubb.cass., 35 Watt, zonder luidsprekers. Tel. 045-216515.

Foto/Film

VIDEO-REPORTAGE van uw bruiloft of feest. Bel Foto De La Haye, Nieuwstr. 3, H'broek. Tel. 045-211875.

Huur een VIDEOCAMERA p.dg. of p.wk. v.a. f 39,50. Foto De La Haye, H'broek. Tel. 045-211875. Reserv. mog.

Te k. gevr. DEFECTE kleuren TV's vanaf '81 (typenr. vermelden) en def. VHS video's. Tel. 045-723712.

Te k. Fototoestel CANON, 50 mm, zoomlens, motor, flitser, pr. f 600,-. Tel. 045-223654.

Kachels/Verwarming

Barbas inbouw-openhaarden
kachels - inzethaarden
Jac.Köhlen
Rijksweg N 104 Sittard (bij ziekenhuis)
04490-13228- 14862.

Kachels nieuw en gereviseerd
50 verschillende merken gas-, kolen, hout, olie, diverse weekendaanbiedingen. De Kachelsmid, de beste en de goedkoopste. Walem 21, Klimmen, tel. 04459-1638.

Buderus, Radson, Intergas, Nefit CV KETELS. Scherpe prijzen, goede service. Jac. Köhlen, Rijksweg N 104, bij ziekenhuis Sittard, tel. 04490-13228/14862.

Te koop HETELUCHTKACHEL 150.000 kk. met tank 5.000 liter f 1.250,-. Rockmart, Kissel 46A Heerlen. Tel. 045-723142.

Te k. z.g.a.n. ALLESBRANDER/open haard. Tel. 045-216640.

Te k. Franse POTKACHEL voor hout en kolen. 045-711305.

Muziek

STALMEIER MUSIC
de muziekspecialist
HOOFDSTRAAT 32 TEL 045-214253 HOENSBROEK
(bij de Markt)
Een vertrouwd adres voor: Keyboards, orgels, synthesizers blaas- en slaginstrumenten, gitaren, versterkers, orkestapparatuur, accordeons, midispecialiteiten enz. enz. Altijd leuke aanbiedingen en occasions.
Koop bij de man die het ook bedienen kan!!!

06- Muzieklijn 06- 320.326.30
Orgel- keyboardmuziek v.d. De Marjando's 24 uur per dag en nacht. 50ct p.m
06- 320.326.30

Te koop Ibach **Kamervleugel** in perf. staat, bwj. '80. Tel. 043-431971

PIANO of vleugel? Kopen of huren? De grootste keuze bij Van Urk. Vraag offerte. Tel. 010-4363500. Van Urk, Westersingel 42, R'dam.

PIANOLESSEN v. jong en oud. Michel Erens gedipl. leraar tel 045-425297 Heerlen

Te k. GITAAR Sender Stratocaster plus koffer. Vaste pr. f 2.000,-. Versterker Sender Vibrosonic JBL 15 inch. Tel. 043-619289.

Te k. Korg EPS 1 port. full keyboard STAGE-PIANO met acc. f 999,- kant. 043-663226 thuis 04490-17305.

Te k. ORGEL merk Eminent S 20 met ritmebox, vr.pr. f 1.000,-. 045-312716.

Te koop PIANO merk Geyer i.pr.st. Tel. 045-740047.

Te k. PIANO, merk Alexander Herrmann, goed onderh. en i.z.g.st. 045-310807.

Te k. Orkest Synthesizer ROLAND D10, 6 mnd. oud, volle garantie v. f 2.800,- voor f 1.975,-. 045-712887.

Te k. PIANO, merk Fazer, z. g.a.n., pr. f 3.500,-. Tel. 045-461232.

Te k. zilveren DWARSFLUIT f 350,-. Tel. 045-415270.

Te k. modern KAWAI-orgel m. ingeb. comp. en synthesizer. Pr. in overleg. Tel. 045-325622 na 17.00 uur.

Professionele BAND zoekt Management (Bureau). Demo op verzoek. Inl. 04450-3842 of 045-740237.

PIANO'S te huur f 200,- per jaar. Rijksweg Nrd. 13, Geleen.

PIANO'S te koop gevraagd. Tel. 04490-54140.

Te k. Technics KEYBOARD SXK 700 met zeer veel mogelijkh. 4 mnd. oud, als nieuw, van f 3.890,- voor f 2.450,- met schrift. gar. Tel. 045-325196.

Te k. PEAVEY RENOWN gitaarversterker 130 W continu 14xgebruikt i.z.g.st. nw. pr. f 2.000,- nu f 900,- met Boss Disportion feedeacker en ibanes metal. charcer 045-413338.

Te k. antieke PIANO prachtige bewerkte kast f 5.000,-. 045-214362.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Te koop el. ORGEL, Yamaha electone Fe30. Tel. 045-256742.

Te k. Ovation gitaar 1117-4 met koffer. Vr.pr. f 750,-. Joh. Frisostr. 14, Nieuwenhagen.

Te k. Fender STRATOCASTER en koffer. Ampeg versterk. G212. 120W. Box M.3 celetion speakers. Tel. 04490-75851.

Te koop ACCORDEON "Weltmeister" 80 bassen z. g.a.n. f 750,-. 045-454902.

Te k. eiken PIANO en gitaarversterker 150 watt, tev. Yamaha western gitaar, 04490-15970.

Verzamelingen

Limburg 150 jaar!
DE ZEGELKOERIER BIEDT AAN:
1) Luxe herdenkingsenv. met Nederl. en Belgische postzegel, voorafstempeling 30.9.89 Maastricht/Hasselt. Prijs f 4,95. Bestelnr. Limb. 01/2.
2) NVPH-fdc, normale uitvoering, 1 Nederl. zegel. Prijs f 3,-. Bestelnr. Limb. 02/2.
3) NVPH-fdc in maxi-uitvoering, m.1 met 3 Nederl.zegels en stempels: voorverkoop 30.9.89, eerste dag 2.10.89 en Maastricht 2.10.89. Prijs f 7,75. Bestelnr.: Limb. 03/2. UNIEK IN NEDERLAND!
4) Set à 2 versch. maximumkaarten, elk met 1 zegel en 1 stempel: voorverkoop 30.9.89 en Maastricht 2.10.89. Prijs per set f 7,-. Bestelnr.: Limb. 04/2.
Bestelling per brief met bijsluiting van verschuldigde bedrag in geldige Nederl. postzegels of per betaalkaart. Levering na 3.10.89.
DE ZEGELKOERIER, Postbus 500, 3130 AM Vlaardingen. Tel. 010-4355422.

Kunst en Antiek

Wijshoff ANTIQUES biedt u naast de collectie gerestaureerd antiek nu ook ongerestaureerd antiek tegen messcherpe prijzen. Amstenraderweg 9, Hoensbroek-Centrum. Tel. 045-211976. Geopend: Donderdag, vrijdag en zaterdag.

Te koop zeer mooie 17e eeuwse Renaissance KAST (Antwerps) Weertersteenweg 88 Maaseik.

Te koop verschillende mooie antieke ijzeren POORTEN. Weertersteenweg 88 Maaseik.

Te k. verschillende mooie 17e- en 18e-eeuwse schilderijen uit collectie. Weertersteenweg 88, Maaseik.

Te k. verschillende antieke HEKWERKEN gevar. afmet. van 10-50 mtr. Luikse eetkamer met 6 stoelen, tafel en prachtige Luikse salon, 8-delig, 3zitsbank en 2 fauteuils, 4 stoelen en tafel. Weertersteenweg 88 Maaseik.

Te k. 2 ANTIEKE kasten waarvan 1 Mechelse. Tel. 077-823197.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Te koop eiken SLAAPKAMER, Louis XV, f 2.250,-. Tel. 045-216993.

Onze kwaliteit bewijst zich zelf met de jaren. Antiek SIMONS Dorpstr. 45A, Nuth (t/o ingang kerk, naast chin. rest.). Donderdag koopavond. Tel. 045-243437.

Te k. gevraagd ANTIEKE meubels, kleingoed enz. Tel. 09-3221261156.

Te k. antieke eiken boeren VITRINEKAST, pr. f 2.500,-. Tel. 045-244858.

Te k. antiek eiken Mech. VITRINEKAST i.pr.st. f 1.475,-. Tel. 045-416604.

Te k. antieke Mechelse EETHOEK m. 6 stoel. i.z.g. st. f 1.250,-. 045-325139.

Te k. 6-pers. antieke EETHOEK met Gobelin-bekled. Iets moois. Pr. f 1.900,-. Inl. 043-620838 of 045-245134.

2-deurs KAST f 950,-; antieke keukenkast f 495,-; klein antiek bureau f 200,-. Tel. 045-463589.

Literatuur

Te k. recente MEDISCHE tijdschriften en boeken. Tel. 04490-17185.

Braderieën/Markten

Zaterdag 30 september a.s.
Grote vrije markt
rondom Makado-Beek (alleen voor particulieren). Voor inlichtingen 04490-74669.
Vandaag
Hobby/huisvlijtmarkt
In Makado-Beek. (toegang gratis)
Makado-Beek
houdt op 7 okt. a.s. in een gesloten ruimte een ruil/verzamelbeursententoonstelling. Prijs standplaats f 15,- per deelnemer. Voor inlichtingen 04490-74669.

JAARMARKT Thorn 17 september met super tractoren, kinderkermis, 'n clown, oude ambachten, tevens antiek en vlooienmarkt. Wilt u nog mee doen! Inl. 01620-55776

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen.... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Te koop gevraagd

KLEUREN TV's en video's defect geen bezwaar. Tel. 045-726130.

Wij komen OVERAL dringend gevr. damesjockets, stuiverromans, flodderboekjes, sexbladen en pornoboekjes. 09-3287786810.

Inkoop GOUD enz. tegen contant geld. Verseveld, Saroleastraat 80 A, Heerlen. Tel. 045-714666.

Te k. gevr. plm. 2000 VELDBRANDSTENEN. Tel. 04458-1360.

Te koop gevr. KNOPACCORDEON 120 bass. Tel. 045-323953.

Met SPOED te k. gevr. alles moet wel in goede staat zijn: Gasfornuis, afzuigkap met ombouw. Compl. oma stijl slaapkamer 2 pers. Alleen bel. na 19 uur. 045-225886

De beste prijs voor POSTZEGELS, munten, goud en ansichtkaarten. Akerstr. Nrd. 208, Hoensbroek. Tel. 045-212371.

Te k. gevr. i.z.g.st. zijnde VLOERBEDEKKING 8 x 4 m. of groter; tev. witte hang- en legkasten. 045-314754.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Diversen

Push Medical Braces
Voor de ontwikkeling van effektieve braces doet PUSH continu onderzoek. Onder medisch-specialistische supervisie zijn kniebraces ontwikkeld. Deze braces steunen de knie en verbeteren de stabiliteit.
Om het effect van deze braces te bepalen zoeken wij contact met mensen die meer dan een jaar last hebben van instabiliteits-
Klachten van de knie
Het is de bedoeling de modellen uit te proberen. Het onderzoek geschiedt onder medische begeleiding. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met PUSH Braces 043-634040 en vragen naar Bianca Houben

Gebit gebroken
Klaar terwijl u wacht. Hoonhout Akerstr. N 328, Hoensbroek Tel. 045-228211.

Te koop/draadloze telefoons v.a. f 160,-, eigen techn. dienst. MEGRO Ned. BV. Tel. 045-220902 b.g.g. 06-52127702, of inform. via Faxnr. 045-229707.

GEBIT gebroken? Klaar terwijl u wacht. Borsboom & Moers, Streeperstr. 29, Schaesberg. 045-315921.

Miss Latoya en Saroya een fantastische SHOW met een stuk erotiek. Ook bekend van TV. Wij werken o.a. met slangen, vogelspinnen, glas, gloeiend hete kolen etc. etc. voor een betaalbare en goede verzorgde show! Gegarandeerd nog nooit gezien. Inl. 040-544708.

Werk. alleenst. m. kinderen zkt. andere werk. all. vrouw m. kind. (niet lesb.) om samen 'n camping op poten te zetten. Br.o.nr. B-2004, Limb. Dagbl. Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

TEKENTAFEL Kuhlman vr. pr. f 600,-, kinderwagen combi t.e.a.b. en babydeking. Tel. 045-420910.

Kettler TRIMTOESTEL, halters en gewichten; Queen Anne slaapk. en dubb. wastaf. M. Villeroy en Boch. Tel. 045-316801.

Te k. antieke platbuik KACHEL; antiek bankstel Lodewijk XVI en patioblokken plm. 150. Tel. 045-254050.

Te k. JUKE-BOX merk Wurlitzer 1900, bwj. '56. Tel. 045-244952, liefst tussen 12.00-14.00 uur.

Te k. elektr. OLIVETTI typemach. f 300,-; kast en commode babykamer doorg. Saskia f 750,-; Gazelle heren rijwiel 10 versn. f 350,-; Zonnehemel f 700,-, sp. reflexcamera Chimon f 300,-. Tel. 04493-1528.

Te k. VERKOOPAANHANGWAGEN voor div. doeleinden geschikt, m. grilplaat koelhg, strom. water en afvoerwater. Inl. 045-218601.

Voor een complete verzorging van feesten, bruiloften, receptie's, partijen, vergaderingen enz. Restaurant De VALKENIER. Voor inl. 04406-12289.

Te k. gebr. 2 pers. INVALIDE-AUTO 25 km. Carros v. kunststof, tel. 045-254907.

GEVELBRANDTRAP koop. Te bevragen, tel. 0... 210518.

Te k. gr. LUCHTCOMPRESSOR. Tel. ... 717268.

Wat VERKOPEN? ... tel. 045-719966.

Vakantie en Rekreatie

Tourcaravan WEIPPERT 530 L, dubbelasser, 2 rondzitten, ringverw. ijsk. doucheruimte, kachel, tent, bwj. '82, i.st.v.nw. met kenteken f 9.500,- 045-323178

Homecar en STACARAVANS. nieuw en gebruikt, showmodellen 1989 nu met interessante korting. Tev. verhuur. Hovas t.o. Makro Nuth. Tel. 045-243323.

JAARSTALLING (afgesloten) voor caravans, boten te Nuth. Hovas tel.045-243323

Knaus 4 pers. CARAVAN als nw. en voortent, '81, 520 kg., lang 3 mtr., f 6.000,-. Tel. 04746-4457.

Te huur WINTERSTALLING voor Caravans, na 18.00 uur. Tel. 043-648832.

Te koop Caravan KNAUS Zud. Wind lengte 4.80 mtr. bej. mei '88, licht inter. vr.pr. f 15.500,-. 04490-32814.

Te k. CAMPER VW LT 28, 6 cyl. diesel, verh., bwj. '80, inbouw '88, vaste prijs f 18.500,-, tel.04754-81141

Te k. draagbaar STROOMAGREGAAT Honda 1000 Watt, 3 mnd oud, 14 dgn gebruikt, nw.pr. f 1.900,- nu f 1.000,-. Tel. 045-323178.

Te k. TOURCARAVAN, De Reu, bwj. '83. Kampstr. 24, Kerkrade. Tel. 045-418436.

BUSSNER met alle toebehoren. Tel. 043-633923

Caravan Opel KADETT 13 N 5-'81, APK 5-'90, nw.st. vr.pr. f 4.750,-. 045-319328

Te k. Vouww. LA BOHE... 4-6 pers. vr.pr. f 2.45... Tel. 04490-79120.

Te k. HOBBY luxe 460, ... '88, 4 pers., luif. langsl... van Gelrestr. 45, Nieuws...

VW CAMPER Westfalia ... g.st., pr. f 5.650,-. ... Schijnsstr. 6, Eygelshove...

Te k. VW LT 28 Kamp... auto NL-kente... f 15.000,-, bwj. '80. 09-49-240612458.

ADRIA 390 T, 3/4-pers. ... '84, veel luxe o.a. toilet... te. f 7.500,-. 045-42375...

Te k. Casita KL... CARAVAN met vaste ... den, m. verw. en nwe. be... Verhagenstr. 2 Kerkrade...

Te k. VOUWWAGEN, ... penkreuzer, Super GT ... port, bwj. '84, div. ext... f 3.500,-. 04490-25171.

Te k. GEVRAAGD 2... pers. Caravan. Tel. 04... 2082.

Te k. 5-pers CARAV... Bürstner Club 420, bwj. ... incl. voortent, als nw., va... pr. f 11.000,-. 045-6144...

Camper merk Dodge, U... CAMPER, i.z.g.st. ... 04406-41801 ev. inr. ... mog.

SUPER najaarsaanbied... Conway Corniche en ... marque vouwwagens, ... met aktiepakket t... f 1100,- gratis. Wat le... juist nu deze exclus... vouwwagen aan te sc... fen? Echter Caravan C... trale, Rijksweg Zuid 4, ... 04754-86097.

België

Camping Les Murets a/d Ourthe
dichtbij, ongedwongen, rustig, gezellig, med. leid... ANWB-erkend, streek-info, spec. arrang., caravan v... Als tussenstop of pleisterplaats. U komt er op terug! Hor... Esneux, tel. 09-3241801987 of 04490-18473.

Duitsland

Pension Tanne D5545 Auw-Prüm
Tel. 09-4965525237. Duits/Belgischnatuurpark. Mooie wandelpaden, stuwmeer/vismogel., ligweiden, pa... bij huis, goede keuken, halfpens. 29 DM, volpens. 33,- D...

Z.v. ZWARTE WOUD b. Schluchsee. Vak.won., naseiz. spec. prijzen. D-7889 Birkendorf. 09-49-7743/210.

BOERDERIJ, 3 km. v. St. Peter-Ording. Vak.won. en kmrs, direkt vrij. D.Jessen, Tholendorf 12, D-2251 Tating. Tel. 09-49-4863/8221.

Comf. VAK.WON. tot 6 pers. dir. a. Twistesee (Hess. bergland) nog termijnen vrij. S.v.p. huisbrochure aanvr. Fam. H.Nirk, Im Hingel 5, D-3549 Twistetal-Twiste. Tel. 09-49-5695/334.

Vakantie i.h. BEIERSE WOUD b. Bodenmais. Idyll. boslig. LO DM 19,-, HP DM 29,-, VP DM 35,-. Cafe-Pension Hutterer Lindenau 293, D-Achslach. Tel. 09-49-9929/3349.

PARADIJS (Oberreute) gezell. inger. vak.won. ca. 40 m2 (woon/slpkr, keuken, hal, bad, balkon) te huur. Tel. 09-49-8178/4373 overdag 09-49-8178/3376 's avonds.

OOSTZEE/Flensburger Förde. Vak. op de boerderij m. veel dieren. Kindervriend. rustige ligging. 4-8 pers. Direkt vrij. 09.49.4636/213.

Heerl. comf. VAK.PARADIJS, zonnige rust. ligg. dir. a. bos. Kmr. m. ontbijt, do/ wc, balkon. Tevens 1 vak. won. Pension Waldblick. D-7291 Besenfeld b. Freudenstadt. 09.49.7441/3209.

Vak.hs. in EMSLAND te huur. Ideaal v. fam. m. kinderen. 09.49.251/315052.

Boerderij m. PAARDEN. Vak.bos. heerl. ligg. kmr. m. do/wc. balk. VP DM 36,-. Tel. 09.49.2692/295.

FEHMARN. Nw. comf. v... huis tot 6 pers. dir. vrij... tuin, veel extra's. ... 09-49-40/6789708 v.a. ...

Vak. en recreatiepark, C... ping am NÜRBURGRI... vak.- jaar- en seiz.plaats... D-5489 Müllenbach. ... 09-49-2692/224.

HERFSTVAK. i.d. Z-Ha... dichtbij burcht. Universite... stad Göttingen. Sep. comf... kmr-vak.won. (keuken, ... tv) rust. centr. ligging, d... vrij. Tel. 09-49-5521/6116...

Wandel- en SKIVAKAN... Allgäu/Sonthofen. Vak.w... nog termijnen vrij. ... 09-49-7543/6189.

ROTTAL. Bieden ge... vak.app. rust. ligging b... plaatsen. Bad Birnbach... Griesbach. Gunstige p... DM 36,-. 09-49-8562/10...

WENNINGSTEDT/SYLT... tjeshs. 2-6 pers. m. tuin... lux. inger. 15 min. v. ... 362146.

ATTENTIE! Hier Franke... wald! Wie zoekt rust. g... en een woning direkt a... pers.? Vrij v.a. 16-9/2... 7-10/14-10 en v.a. 2... herfstvak. Inl. 09-...

VAK.HS. en won. Willing... Diemelsee (skigebied) 2... pers. Kind. en hond. G... weekendarrangementen. ... Tel. 09.49.5633/5758.

Luxemburg

Prachtig gelegen VAKA... TIEWONINGEN te huur ... Wilwerwiltz / Luxemburg... m t/m vrij tel. 045-41007...

Slagboom naar De Graafschap

Uitman terug in MVV-selectie

Van onze sportredactie

MAASTRICHT – Reza Uitman is, na een afwezigheid van vijf weken, teruggekeerd in de selectie van MVV. De linkerspits brak, na een opvallende rol tijdens de oefencampagne vertolkt te hebben, op 12 augustus in het eerste de beste competitieduel tegen Willem II zijn enkel.

MVV-trainer Sef Vergoossen, morgen met zijn ploeg in Rotterdam te gast bij Sparta, posteert Uitman voorlopig op de reservebank. Waarschijnlijk kan de oud-Feyenoorder in de loop van de tweede helft worden ingezet. Donderdag speelde Uitman een helft mee met het tweede team van MVV tegen het reserveteam van Beveren. Die test verliep naar wens.

Huub Driessen traint inmiddels weer voor de volle honderd procent met de groep mee. Hij kan mogelijk volgende week zijn rentree maken. Guy François, herstellend van een enkelblessure, heeft de looptraining hervat. Een terugkeer in het elftal van MVV zal nog enkele weken op zich laten wachten.

Datzelfde geldt voor Alfons Arts, die afgelopen dinsdag een operatie aan de buikspieren onderging. De ingreep bleek zwaarder dan aanvankelijk gedacht werd. Alfons Arts: „Het is inderdaad een beetje tegengevallen. Ik kon dinsdag amper op mijn benen staan en heb geen oog dicht gedaan. Alles deed pijn. Ik voel nu echter dat het met de dag beter gaat, maar het is wel zo dat het herstel langer gaat duren dan aanvankelijk gedacht werd. Er bleken behoorlijk wat irritaties te zijn. Ik ga nu in elk geval niets meer forceren, ook al duurt het herstel een paar weken langer".

Gerrie Slagboom van VVV wordt voor de rest van dit seizoen uitgeleend aan De Graafschap. Slagboom die vorig seizoen van DS werd overgenomen had een 2-jarig contract bij VVV. Rick Laurs, jarenlang reserve-doelman achter John Roox bij VVV gaat naar de Belgische tweede klasser St.-Niklaas. Voor het thuisduel tegen Heracles kan VVV niet beschikken over Toine van Mierlo (liesblessure). Rob Rijnink is weer fit.

Ploeg herovert eerste plaats via treffer John van Loen

Roda JC vecht weer

● *John van Loen scoorde niet alleen de beslissende treffer, maar verleende gisteravond tevens hand- en spandiensten in de defensie van zijn club.* Foto: DRIES LINSSEN

door fred sochacki

KERKRADE – Roda JC is niet van plan zich reeds in een vroeg stadium uit de top van de eredivisieranglijst te laten verdrijven. De misstap verleden week tegen FC Volendam werd gisteravond tegen FC Utrecht, ook al een hoogdraver in deze prille competitie, ruimschoots gecorrigeerd (1-0). Ruimschoots omdat de ploeg van Jan Reker tegen FC Utrecht wel over de vechtersmentaliteit beschikte die er verleden week aan ontbrak.

„We staan weer bovenaan", meldde een tevreden Jan Reker. „Ook al is het maar voor een of twee dagen, dat maakt me niets uit. Ik hoop dat we het tegen Kerstmis nog eens kunnen zeggen, al is het dan maar voor een half uurtje".

Roda JC - FC Utrecht 1-0 (0-0). 47. Van Loen 1-0. Scheidsrechter: Van Riel, toeschouwers: 6000. Gele kaart: Van Loen en Broeders (Roda JC), Alflen en Steinmann (Utrecht).
Roda JC: Bolesta; Broeders, Trost, Fräser en Hanssen; Van der Luer, Groenendijk en Van der Waart; Hofman, Van Loen en Diliberto.
FC Utrecht: Van Ede; Van der Meer, Ophof, De Kock en Roest (72. Moore), Steinmann, Lettinck, Alflen en Van Hanegem; Willaarts en De Kruyff.

De vechtersmentaliteit kwam van onder andere de ex-Utrechtenaren, Van Loen, Fräser en Van de Waart. Met name John van Loen balanceerde enkele keren op de rand van een rode kaart (hij had al geel gezien van de zwak leidende arbiter Van Riel) door steeds weer de warrige beslissingen van de onpartijdige aan te vechten. Daarnaast vond de spits zelfs nog gelegenheid zich met voetbal bezig te houden. Twee minuten na de hervatting stond hij op de juiste plek om Silvio Diliberto's kopbal op de lat in te knikken. Het breekpunt in de tot dan toe saaie ontmoeting.

„Er waren nog enkele spelers die de malaise van verleden week niet te boven waren. Toen speelden er tien beneden hun normale niveau. De druk van het spelen zonder een nederlaag op zak was in Volendam voor de meeste spelers veel te groot. Tegen FC Utrecht was daar zeker in de tweede helft geen sprake meer van. Het publiek zag toen een spectaculaire wedstrijd," aldus Reker.

FC Utrecht was genoodzaakt de massale bezetting van het middenveld vaarwel te zeggen en aanvallend impulsen te ontwikkelen. Dat wederom gaf de Roda-voorwaartsen voldoende ruimte om ook aan de slag te gaan. Kortom, de wedstrijd was na de hervatting een stuk interessanter en vooral ook harder. Vier gele kaarten trck Van Riel (Van Loen, Broeders, Alflen, en Steinmann) maar kon op die wijze geen eind maken aan de vaak te overdreven fysieke inzet van de partijen.

Aan hachelijke taferelen ontbrak het al evenmin. De Kruyff en Alflen schoten buiten bereik van de attent keepende Bolesta tegen het raamwerk; Peter van de Waart presteerde hetzelfde aan de ander kant. Roda JC-FC Utrecht werd een open wedstrijd, waarin de nadruk vooral op strijd lag. Op dat vlak liet de thuisploeg zich echter niet aftroeven en omdat Roda JC zich de meeste kansen schiep was de overwinning in die mate dik verdiend.

„We wisten dat het een wedstrijd werd die voornamelijk door fysiek vermogen beheerst zou worden," aldus Reker. „We hebben ons niet laten aftroeven als verleden week. Integendeel. De ploeg heeft tegen een sterk FC Utrecht goed partij geboden en verdiend gewonnen. Het publiek heeft genoten, alleen vond ik het jammer dat de uitslag niet 3-2 was geworden. Treffers was het enige dat ontbrak en mogelijkheden tot doelpunten zijn er voldoende geweest".

Afgrijselijke blunder Gantwarg met remise in zicht

Sijbrands krijgt zege in schoot geworpen

Van onze medewerker
EDDY BUDÉ

DEVENTER – Een sensationele ontknoping! Na vijf en een half uur zware strijd leken zijn fans zich te moeten opmaken voor de derde achtereenvolgende teleurstelling. En toen speelde Gantwarg op de 56e zet 23-29. De commentatoren in de analyseruimte verwezen in eerste instantie de doorgegeven notatie naar het rijk der fabelen. Dit kon eenvoudig niet waar zijn. Een afgrijselijke blunder bezorgde Ton Sijbrands de eerste zege in zijn match tegen Gantwarg.

„Ik had me al verzoend met remise. Dat is wel erg sneu voor hem", reageerde Ton Sijbrands, terwijl hij door zijn supporters werd gehuldigd. De hele partij had de grootmeester uit Voorst het initiatief. Na een hevige tijdnoodfase dreigde het enorme voordeel wederom niet voldoende te zijn voor de volle buit. Onbegrijpelijk dat Gantwarg overzag dat 56. 25-30 een gemakkelijke remise opleverde. Na damlopen met 57. 7-1 is 57... 39-43 remise, zoals Sijbrands hem na afloop toonde.

De hekstelling-opsluiting speelde een belangrijke rol in deze zinderende derde partij. Vrijwillig liet Sijbrands in de openingsfase zijn rechtervleugel in de tang nemen. De eerste vijftien zetten waren overigens vrijwel identiek aan de zestiende matchpartij Wiersma-Gantwarg (0-2!) om het WK 1979.

Met 15.49-44 (Wiersma deed 15.49-43) stelde Sijbrands zich echter een stuk flexibeler op. Toen Gantwarg de formatie 15-20-24-25 niet in stand kon houden, bekende hij strategisch ongelijk. Met enige krachtzetten nam Sijbrands definitief het initiatief. Een enorm centrumblok stond tegenover een onsamenwerkend hoopje zwarte schijven.

Met zijn 29e zet gooide Sijbrands de knuppel in het hoenderhok. „Min of meer gedwongen maar ook speculatief. Ik hoopte dat hij voor de tweede maal een hekstelling zou innémen. Een onmiddellijke afbraak-actie verdiende de voorkeur. Hij speelde op mijn tijdnood en dat werd hem bijna noodlottig".

Met zijn 32e zet legde Sijbrands een bom onder de vijandelijke lange vleugel. Blijft zwart passief (bijvoorbeeld 32... 6-11) dan blaast de opstoot 33. 28-23 de zwarte stelling onmiddellijk op. Nu werkt de hekstelling definitief in zwarts nadeel. Het is een wonder dat Sijbrands zijn voordeel voor de vijftigste zet niet weet te verzilveren.

Met nog drie partijen te gaan lijkt niemand er nog aan te twijfelen dat Sijbrands de match gaat winnen. Sijbrands speelt superieur, terwijl Gantwarg een matte, haast afgebrande indruk maakt. Een partij winnen van Sijbrands lijkt een enorme opgave. Vandaag om half drie beginnen de acteurs aan hun vierde optreden op het podium in de Deventer Schouwburg.

Partij Wit: Ton Sijbrands, zwart: Anatoli Gantwarg 1. 33-28 17-21, 2. 39-33 21-26, 3. 44-39 11-17, 4. 50-44 18-23, 5. 31-27 6-11, 6. 34-29 23x34, 7. 40x29 20-25, 8. 44-40 14-20, 9. 39-34 10-14, 10. 37-31 26x37, 11. 42x31 5-10, 12. 43-39 19-24, 13. 47-42 14-19, 14. 41-37 10-14, 15. 49-44 17-21, 16. 31-26 1-6, 17. 26x17 11x31, 18. 36x27 7-11, 19. 48-43 11-17, 20. 27-22 13-18, 21. 22x13 9x18, 22. 28-23 19x28, 23. 33x13 8x19, 24. 46-41 24x33, 25. 39x28 3-9, 26. 44-39 9-13, 27. 38-33 4-9, 28. 42-38 2-8, 29. 34-29 19-24, 30. 40-34 17-22, 31. 28x17 12x21, 32. 32-28 13-19, 33. 38-32 9-13, 34. 37-31 6-11, 35. 41-37 8-12, 36. 43-38 21-26, 37. 31-27 24-30, 38. 35x24 19x30, 39. 45-40 11-17, 40. 28-23 30-35, 41. 32-28 35x44, 42. 39x50 17-21, 43. 27-22 12-17, 44. 22x11 16x7, 45. 28-22 14-19, 46. 23x14 20x9, 47. 29-24 9-14, 48. 34-29 21-27, 49. 22x31 14-19, 50. 33-28 19x30, 51. 28-22 15-20, 52. 29-23 7-12, 53. 23-18 12x23, 54. 22-17 30-34, 55. 17-11 34-39, 56. 11-7 23-29, 57. 7-2 39-43, 58. 2x48 29-34, 59. 48x30 25x34, 60. 31-27 34-39, 61. 27-22 20-24, 62. 22-18 24-19, 63. 18-13 29-33, 64. 38x29 39-43, 65. 13-9 43-49 66. 29-23 Zwart geeft op (2.39-2.41).

Kasparov op bluftoer

● *Wit speelt en wint. Wereldkampioen Kasparov verslaat debutant Piket.*

TILBURG – Jeroen Piket heeft zich door Gary Kasparov in de eerste ronde van het 13e Interpolis-schaaktoernooi laten afbluffen. De 20-jarige debutant uit Leiderdorp had in Tilburg met zwart lange tijd uitzicht op remise, maar liet zich in de kritieke fase door de wereldkampioen beetnemen. Met Kasparov wonnen alle witspelers in de openingsronde.

Uitslagen 1e ronde: Kasparov - Piket 1-0, Kortsjnoi - Hjartarson 1-0, Ivantsjoek - Sax 1-0, Agdestein - Ljubojevic 1-0.
Zettenverloop Wit: Kasparov, zwart: Piket 1. e2-e4 c7-c5, 2. Pg1-f3 d7-d6, 3. d2-d4 c5xd4, 4. Pf3xd4 Pg8-f6, 5. Pb1-c3 g7-g6, 6. Lc1-e3 Lf8-g7, 7. f2-f3 Pb8-c6, 8. Dd1-d2 0-0, 9. Lf1-c4 Lc8-d7, 10. h2-h4 Pc6-e5, 11. Lc4-b3 Ta8-c8, 12. 0-0-0 Pe5-c4, 13. Lb3xc4 Tc8xc4, 14. h4-h5 Pf6xh5, 15. g2-g4 Ph5-f6, 16. Le3-h6 Pf6xe4, 17. Dd2-e3 Tc4xc3, 18. b2xc3 Pe4-f6, 19. Lh6xg7 Kg8xg7, 20. Th1-h2 Tf8-h8, 21. Pd4-b3 Ld7-c6, 22. g4-g5 Pf6-h5, 23. f3-f4 Th8-e8, 24. f4-f5 Dd8-b6, 25. Pb3-d4 Db6-c5, 26. Td1-e1 Lc6-d7, 27. De3-f3 Ld7-c6, 28. Df3-e3 Lc6-d7, 29. De3-f3 Ld7-c6, 30. Df3-f2 Kg7-g8, 31. Te1-e3 Lc6-d5, 32. Th2xh5 g6xh5, 33. Df2-h4 Dc5-c4, 34. Dh4xh5 Dc4-f1+, 35. Kc1-b2 e7-e5, 36. Dh5-h6 Kg8-h8, 37. g5-g6 f7xg6, 38. f5xg6 Te8-e7, 39. Te3-f3 Df1-c4, 40. Dh6-f8+ (1-0)

Graf niet naar Genk

GENK – Steffi Graf zal niet deelnemen aan de European Ladies Challenge in Genk (20-24 september). 's Werelds beste tennisspeelster moet namelijk deelnemen aan het toernooi om de Federationscup in Tokio. De bond eist van Graf dat ze een vliegtuig van de Lufthansa (sponsor van de Duitse bond) neemt en dat betekent dat ze zondag om half vijf in Duitsland moet vertrekken. Het verzoek van Graf om de finale die zondag naar 13.00 uur te verplaatsen kon door de organisatie, die weer verplichtingen heeft met een Belgisch tv-station, niet worden gehonoreerd.

Joop Fiege handballer van 't jaar

ARNHEM – E en O speler Joop Fiege is gisteravond in Arnhem uitgeroepen tot handballer van het seizoen 1988/1989. Op de tweede plaats kwam Aalsmeer-speler Kees Boomhouwer en derde werd Wil Jacobs, die het vorig seizoen voor V en L uitkwam. Bij de dames ging de titel opnieuw naar Laura Robben van SEW gevolgd door Christa Torsen van PSV terwijl Lidia van de Velde (SEW) derde werd. Bij de scheidsrechters ging de eer opnieuw naar het koppel Jo Nusser/Wim Struik, voor Glastra/van Gulick en Haak/Koppe.

Programma betaald voetbal

eredivisie

Roda JC-FC Utrecht 1-0
Vandaag 19.30 uur:
Willem II-Fortuna Sittard
Morgen 14.30 uur:
Ajax-RKC
NEC-Volendam
Groningen-Haarlem
Twente-Vitesse
Sparta-MVV
Den Haag-PSV

Roda JC	7	4	2	1	10	13- 9
RKC	6	4	1	1	9	12- 8
Fortuna	5	4	0	1	8	6- 1
FC Utrecht	6	4	0	2	8	8- 5
MVV	6	4	0	2	8	12- 9
PSV	5	3	1	1	7	14- 9
FC Twente	6	2	3	1	7	8- 7
Volendam	6	3	1	2	7	8- 9
Ajax	6	3	0	3	6	16- 8
Vitesse	6	2	2	2	6	11-10
Den Haag	4	2	0	2	4	5- 9
Groningen	5	1	2	2	4	7- 7
Sparta	5	1	2	2	4	5- 7
Willem II	6	1	2	3	4	12-11
NEC	5	1	1	3	3	6-12
Den Bosch	6	1	1	4	2	4-11
Haarlem	6	1	0	5	2	4-11
Feyenoord	6	0	2	4	2	6-14

eerste divisie

Vandaag 19.30 uur:
Wageningen-AZ
Heerenveen-NAC
VVV-Heracles
Emmen-GA Eagles
Eindhoven-Helmond Sport
Telstar-PEC Zwolle
Morgen 14.30 uur:
RBC-Cambuur
De Graafschap-SVV
Excelsior-Veendam

willem II-fortuna

Vandaag 19.30 uur
Scheidsrechter: Egbertsen

Willem II (opstelling): Jansen, Van Gobbel, Dijkstra, Werdekker, Brood, Feskens, Van de Ven, Godee, Brocken, Van der Borgt, De Roode.

Fortuna Sittard (selectie): Hesp, Boessen, Duut, Liesdek, Maessen, Reijners, Frijns, Van Helmond, Mordang, Brusselers, Farrington, Sneekes, De Vries, Korver, Kicken, Deckers, Custers. **Geblesseerd:** Clayton, Eleveld.

sparta-mvv

Morgen 14.30 uur
Scheidsrechter: Overkleeft

Sparta (opstelling): De Goey, Schuurhuizen, Wijnberg, Louhenapessy, Snoei, Sandel, Valke, Libregts, Verens, Houtman, De Nooijer.
MVV (opstelling): De Haan, Linders, Quaden, Thal, Van Berge-Henegouwen, Delahaye, Smeets, Vincent, Lanckohr, Roumans, Verbeek. **Reservebank:** Van de Boogaard, Meijers, Benneker, Huntjens, Uitman. **Geblesseerd:** Driessen, François, Arts.

vvv-heracles

Vandaag 19.30 uur
Scheidsrechter: Wegereef

VVV (opstelling): Roox, Nijssen, Polman, Vererne, Rutten, Driessen, Reynierse, Lenkens, Peters, Boere, Stewart.
Heracles (opstelling): Vennema, Dams, Pattinama, Kolmschot, Manders, Corte, Van Goozen, Waslander, Elberse, Velten, Bleuming.

buitenland

BELGIË

Vandaag 20.00 uur:
KV Mechelen-Beveren
AA Gent-Lierse
Sint Truiden-RC Mechelen
Beerschot-Antwerp
Standard-Waregem
Charleroi-Anderlecht
Morgen 15.00 uur:
Ekeren-Club Brugge
Cercle Brugge-Lokeren
Kortrijk-Club Luik

DUITSLAND
Leverkusen-Frankfurt 2-0
Mönchengladbach-Homburg 0-0
Vandaag 15.30 uur:
St. Pauli-Hamburger SV
München-Bochum
Kaiserslautern-Stuttgart
Nürnberg-Karlsruhe
Dortmund-Köln
Bremen-Waldhof
Düsseldorf-Uerdingen

Misstap volleybalteam

ORLEANS – Anders dan tijdens de openingspartij tegen Argentinië deed het Nederlands volleybalteam op de tweede speeldag van het internationale toernooi in Orleans zuinig aan. Resulterend in een weinig zeggende 1-3 (15–13; 16–17; 6–15; 10–15) nederlaag tegen Italië, omdat coach Harrie Brokking een groot deel van de basisploeg vroegtijdig naar de bank haalde.

Met Ron Boudrie in de beginopstelling voor Edwin Benne, draaide Oranje langzaam warm tegen Italië dat vooral in krachtpatser Andrea Zorzi een prijsschutter van formaat had. Op 14–11 haperde de machine even: 14–13, voordat een opslag-ace van Ron Zwerver de spanning brak: 15–13.

Blangé en Zwerver werden vanaf de tweede periode vervangen door Avital Selinger en Martin Teffer. De azouri hadden zichtbaar moeite met het andere speelritme van Nederland, dat via 10–6 wederom op de drempel van set-winst stond: 14–12. De equipe permitteerde zich evenwel een aantal slordigheidsfoutjes op rij en miste vervolgens de overtuigingskracht om een van de vijf setpoints te benutten. Italië had er aan twee genoeg: 16–17. Na die onnodige misser drongen de Oranjeklanten niet echt meer aan: 6-15 en 10-15.

Vijf doden in Nigeria

Van onze sportredactie

LAGOS – Er zijn tenmiste vijf doden gevallen bij de kwalificatiewedstrijd Nigeria-Angola op 12 augustus in Lagos, omdat er te veel toeschouwers in het stadion aanwezig waren. Volgens de speciale commissie van onderzoek zijn drie toeschouwers om het leven gekomen door shock, een door verstikking en een doordat hij de druk van de mensenmassa niet kon weerstaan. Het nieuwe stadion van Lagos, dat 70.000 toeschouwers kan bevatten, was vier uur voor het begin van de wedstrijd al bomvol voor de eerste interlandwedstrijd, die sinds twee jaar in de hoofdstad werd gespeeld. Het merendeel van de toeschouwers heeft zes uur in een moordende hitte moeten staan. Volgens journalisten moest het aantal aanwezigen in het stadion geraamd worden op tenminste 100.000 mensen.

voetbalallerlei

● ROTTERDAM – Trainer Pim Verbeek heeft Wlodi Smolarek op het matje geroepen naar aanleiding van diens uitspraken in een interview met een Rotterdamse krant. De Poolse aanvaller liet weten dat hij het nog steeds oneens is met Verbeeks beslissing om hem deze week niet in de selectie voor het Europa Cup-duel met VfB Stuttgart op te nemen. De technische leiding van Feyenoord heeft Smolarek (nog) niet gestraft, maar heeft hem tevens duidelijk gemaakt dat de kans niet groot is dat hij op korte termijn terugkeert in het elftal.

● ROTTERDAM – Simon Tahamata is alsnog opgenomen in de selectie van het Kleurrijk Elftal, dat komende woensdag in het Feijenoordstadion een benefietwedstrijd speelt tegen het Nederlands Elftal. Gullit speelt zeker niet, evenals Van Basten.

Selecties: Kleurrijk Elftal: Menzo, Vink, Winter en Roy (Ajax), De Jong en Vanenburg (PSV), Wilson en Meijer (Groningen), Blinker en Nortan (Feyenoord), Liesdek (Fortuna Sittard), Monkou (Chelsea), Rijkaard (AC Milan), Fräser (Roda JC), Tahamata (Beerschot), Haatrecht (La Chaux de Fonds), Gorré (SVV) en Metgod (Haarlem).

Nederlands elftal: Van Aerle, Van Breukelen, Ellerman en Kieft (PSV), Bosman, Hofkens en Rutjes (KV Mechelen), Van t Schip en Wouters (Ajax), Van Tiggelen (Anderlecht), Van der Gijp (Aarau), Koeman (Barcelona), Hiele (Feyenoord), Been (Pisa) en Huistra (FC Twente).

● BRUGGE – Club Brugge heeft besloten geen jeugdigen onder de veertien jaar toe te laten tot de thuiswedstrijd tegen FC Twente uit de eerste ronde van het toernooi om de UEFA-beker. Het bestuur van de Belgische vereniging heeft tot die maatregel besloten in een poging ongeregeldheden met supporters te voorkomen op 27 september.

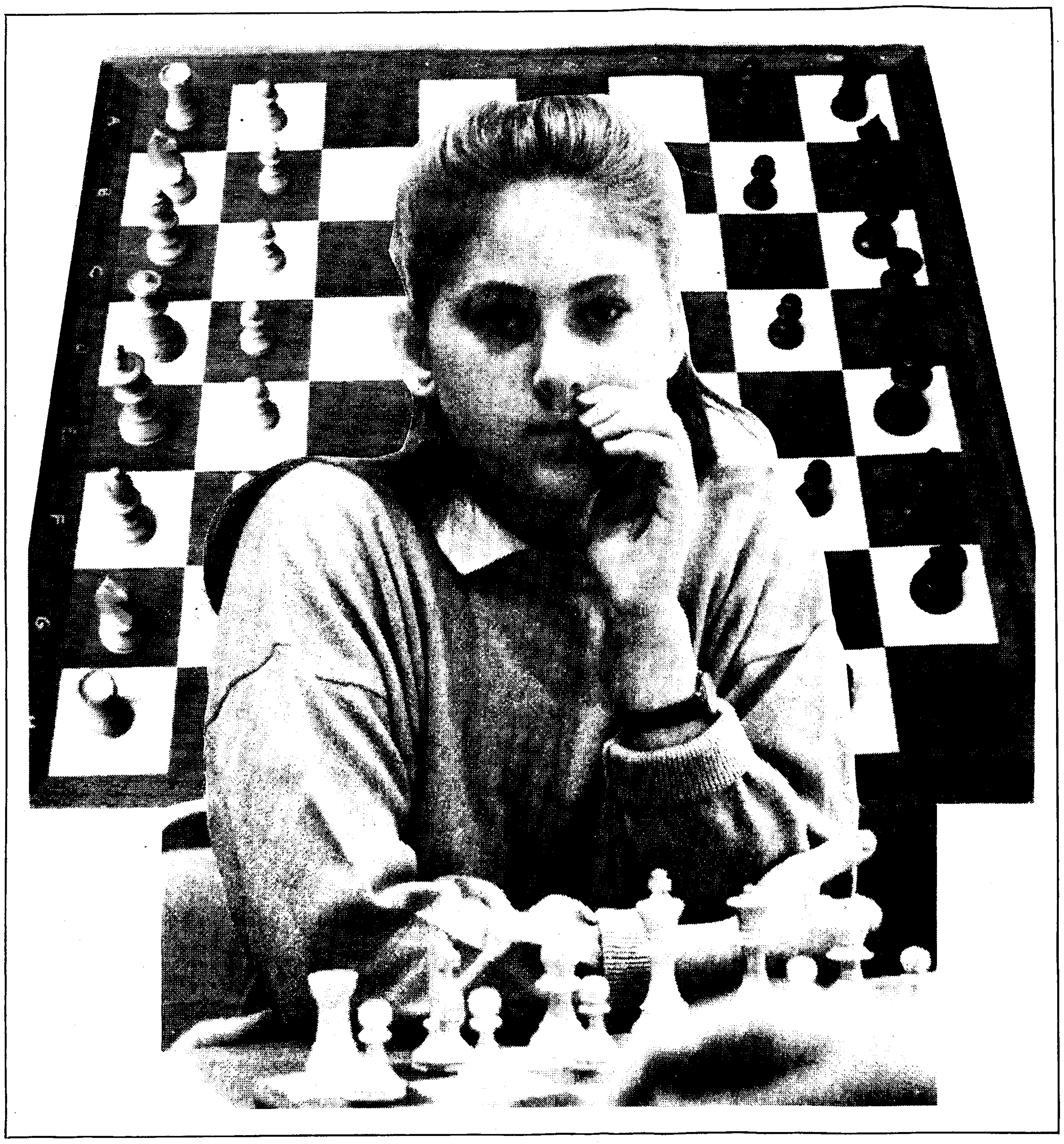
'Een genie wordt niet geboren, maar gemaakt'

Het Polgar-experiment

AMSTERDAM/HEERLEN – Op hun vierde hebben ze (moeten) leren lezen, schrijven en rekenen en op hun zesde konden ze blindschaken. De Hongaarse Polgar-zusjes Judit (13), Zsofia (15) en Zsuzsa (20) zijn echter allesbehalve wonderkinderen. Al jaren spelen ze als het ware in de 'proeftuin' van hun ouders. Niet alleen met de poppen, maar ook met het 'schaakmeubilair'. Vader Laszlo is er heilig van overtuigd dat 'het moderne onderwijs de aanleg van de kinderen doodt' en dat een 'genie niet wordt geboren, maar wordt gemaakt'. Zijn idee-fixe leidde in 1981 tot het begin van een even geniaal en fascinerend als omstreden opvoedings-experiment. Laszlo Polgar zegde zijn baan als leraar psychologie op en eiste van zijn vrouw Klara (lerares Russisch) dat zij hetzelfde zou doen. Vervolgens haalde hij zijn dochters van school om ze onder eigen regime op te voeden en te indoctrineren met schaken. „Specialisatie in de vroege jeugd is noodzakelijk om iets te bereiken. Het schaakspel is het meest objectieve middel om dat aan te tonen". Laszlo Polgar haalde zich de woede van de Hongaarse autoriteiten en de schaakbond op de hals met zijn project. Collega-psychologen noemden het waanzin. Maar anno 1989 heeft Polgar zijn stellingen hard weten te maken. Het zou hem niets verbazen wanneer zijn dertienjarige dochter Judit binnenkort zou kunnen wedijveren met Kasparov, Karpov of Timman. Een reportage; grotendeels aan de hand van ervaringen van de Limburgse profschaker Rudy Douven. Voor een exclusief interview vraagt de familie Polgar immers duizend dollar.

door **frans dreissen**

● *De dertienjarige Judit wordt gezien als het grootste talent van de familie Polgar. „Zij zal binnenkort kunnen wedijveren met de top-vijf van de wereld", meent Rudy Douven.*

Augustus '89. Het OHRA-schaaktoernooi in Amsterdam. Judit Polgar is een druk bezochte toeristische attractie. Gedurfd rekent zij in een creatief dispuut af met tal van grootmeesters. Zij doet dat met een virtuositeit die de analytici nog lang zal bezig houden. Uiteindelijk valt haar een gedeelde derde plaats ten deel met zes punten uit negen partijen. Daarmee boekt ze in navolging van haar twee oudere zusjes het eerste grootmeesterresultaat. Hoe gewoon deze buitengewone prestaties voor de Polgars ook mogen zijn, Judit is wel de jongste schaakster die ooit voor deze krachtproef slaagde.

„Judit is zonder meer de sterkste van de drie zusjes", constateert de in Sittard geboren Rudy Douven. „Het zou me niets verbazen wanneer zij zich binnenkort met de absolute schaakelite zou kunnen meten". Kasparov, Karpov en Timman kunnen zich schrap zetten. Rudy Douven was zes jaar geleden een van de eerste buitenlanders die nietsvermoedend inging op een uitnodiging van de gastvrije familie Polgar. Hij viel in de kleine en bescheiden ingerichte flatwoning in Boedapest van de ene in de andere verbazing.

150.000 partijen

„Ik nam met enkele spelers uit Eindhoven deel aan een toernooi in Kecskemet. Ma Polgar was er ook met de oudste dochter Zsuzsa. In de derde ronde was Zsuzsa mijn tegenstandster. Zo ontstond het eerste contact", zegt Douven, die de krachtmeting in winst wist om te zetten. Enkele dagen later volgde een uitnodiging voor een bezoekje aan de familie.

„Ik elk kamertje stonden schaakborden en lagen tijdschriften, notities en diagrammen. Kasten waren volgepropt met schaakboeken. In een ladenkast lag een archief met 150.000 partijen. Het was half negen 's avonds toen wij aankwamen. De destijds nog zevenjarige Judit en negenjarige Zsofia waren nog wakker". De groep kon de smekende kinderblikken niet weerstaan en zat al spoedig met de twee schaakdreumessen achter het bord een partijtje blind te spelen. „De meisjes wonnen die partijen makkelijk, terwijl wij toch niet de eerste de besten waren".

Er volgde daarom nog een snelschaaktoernooitje. Ofschoon de kinderen ogenschijnlijk ongeconcentreerd speelden en voortdurend gierden van de pret eindigden zij op de eerste, tweede en derde plaats. De afgang was compleet. „Judit was nog het meest fanatiek", herinnert Rudy Douven zich. „Toen ik om half twee naar bed ging, begon zij nog aan een partij tegen een van mijn clubgenoten".

Beelden van fanatieke ouders, die meedogenloos hun kinderen opzwepen tot grootse prestaties, drongen zich op. Maar in de dagen dat de Eindhovense schakers nog in Boedapest zouden verblijven, kregen zij meer respect voor de denkbeelden van Laszlo en Klara Polgar.

Uitvinder

De bebaarde Laszlo, door zijn vrouw steevast educatief uitvinder genoemd, ontketende met zijn experiment in 1981 een revolutie. „Wil je iets bereiken, dan zul je je moeten specialiseren", dacht hij. Echt zeker weten deed hij het niet. „Het onbelast laten van kinderen kan soms nuttig, soms ook schadelijk zijn. Dat stond althans in de psychologieboeken. Ik voelde het als mijn plicht om aan die onduidelijkheid een einde te maken en om mijn kinderen als proefkonijn te gebruiken". Laszlo, de gerespecteerde psycholoog/pedagoog die zich al jaren had geërgerd aan de vervlakking in de wereld en aan het hiaat in het Hongaarse onderwijs, nam de proef op de som.

In Hongarije kwam een stroom van negatieve reacties op gang. Met name van overheidszijde. De politie viel zelfs enkele keren het flatje binnen om de kinderen naar school te dirigeren. Laszlo stapte daarop naar de rechter, vocht kwaadwillende publicaties aan en dreigde met emigratie. Uiteindelijk werd hij met rust gelaten.

Laszlo zou zich voortaan enkel nog bezig houden met het project en zijn vrouw zou het 'vuilere werk' opknappen: eten maken, wassen en de huishouding. In het geschrift dat Laszlo heeft gewijd aan zijn educatieve ideeën en dat binnenkort in boekvorm op de markt verschijnt, vallen een aantal zaken op. De nadruk wordt bijvoorbeeld gelegd op vrijheid en het niet-autoritaire. „De kinderen hebben over alles een eigen mening", benadrukt Laszlo. „Ze hebben ook inspraak in alles".

Dertienjarige Judit, de schrik van Kasparov en co

Manipulatie

Hard werken, dag-in dag-uit uren achter het schaakbord zitten; dat móet resultaat opleveren. „Het lijkt manipulatie", zegt vader Laszlo. „De kinderen zijn echter gelukkig". Behalve schaken (gegeven door veelal gerenommeerde trainers en schakers) leerden de kinderen tussen de bedrijven door thuis Engels, Duits, Russisch en Esperanto en was er ook nog tijd over voor ontspanning. „Ook al heb je geen talent, je kunt alles bereiken. Mits je er uiteraard vroeg mee begint. De eerste zes jaren van de kinderen zijn uitermate belangrijk. De energie en belastbaarheid van de kinderen zijn dan nog onbegrensd".

De Polgars verwijzen alle aantijgingen aan hun adres van de hand. „Wij zijn allesbehalve onaardig ten opzichte van onze dochters. Het is juist de buitenwereld die boosaardig op het experiment reageert". Niettemin geeft Laszlo grif toe de 'talenten' van zijn kinderen volledig te willen uitbuiten. „Ik ben een maximalist. Waar ik talent zie wil ik het ontwikkelen".

Toen de zusjes eenmaal de eerste resultaten boekten en menig grootmeester (m/v) achter zich lieten, stelde Laszlo zijn koers bij. „Nu moeten wij streven naar het hoogste: de wereldtitel bij de heren". De Hongaarse schaakbond weigerde echter hardnekkig het trio toe te laten tot de herentoernooien. Er volgden zelfs disciplinaire maatregelen. Er werden geen uitreisvisa meer verstrekt, onkosten werden niet langer vergoed etcetera. Na verloop van tijd kon de bond evenwel niet meer om de Polgars heen.

Bobby Fischer

Zsofia, ooit bestempeld als de pechvogel omdat zij de middelste en minder begaafde van de drie zusjes zou zijn, zorgde zelfs voor wereldnieuws door eind vorig jaar een toernooi in Rome te winnen. Met twee punten voorsprong op de nummer twee vergaarde zij 2930 ELO-punten. Een resultaat waaraan zelfs de legendarische Bobby Fischer nooit heeft kunnen tippen.

Judit, de jongste telg, had onlangs in Amsterdam lak aan de reputatie van diverse schakers en werd in de grootmeestergroep derde. Rudy Douven denkt dat ze binnenkort de wereldtop zullen bestormen. „Ze zijn heel sterk. Judit had zelfs in de kroongroep kunnen spelen. Ze zou dan onder meer tegenover Van der Wiel, Kortsnoj en Beljavski hebben gezeten. Wijselijk heeft ze daarvan afgezien. Ik ben er echter van overtuigd dat ze volgend jaar in de kroongroep geen slecht figuur zal slaan".

Ofschoon Rudy Douven enkele vraagtekens zet bij de opvoeding van de Polgar-zusjes, zegt hij het experiment met interesse te volgen. „Het was een soort ideaal van pa om te zien of hij van gewone kinderen genies kon maken. Hij heeft ze gedisciplineerd opgevoed. De ouders hebben zich daarbij zelf helemaal weggecijferd. Ze hebben sinds 1981 eigenlijk geen eigen leven meer gehad. Het leven van Laszlo en Klara Polgar werd bepaald door hun kinderen. Wat mij trouwens opviel was dat de meisjes veel zelfstandiger waren dan hun leeftijdsgenoten".

Bekrompen

„Wij zouden de opvoeding van de Polgars vermoedelijk afkeuren", vervolgt Douven. „Dat heeft misschien iets te maken met onze bekrompen gedachtegang. Wij zijn het niet anders gewend. Misschien is het ook wel zo dat wij te veel tijd verkwanselen aan de opvoeding. Polgar heeft denk ik duidelijk aangetoond dat je geen talent hoeft te zijn om iets te bereiken. Iedereen heeft bij wijze van spreken een wiskundeknobbel. Het gaat er alleen om die zo vroeg mogelijk te ontwikkelen".

Uiteraard roept het experiment ook de nodige vragen op. Hoe moet het bijvoorbeeld later verder? De zusjes hebben weinig omgang met vrienden van hun eigen leeftijd omdat ze veel in huis zijn gehouden. Hoe redden ze zich later de maatschappij? Het is inmiddels wel duidelijk dat de Polgars willen emigreren. Nederland staat hoog op het lijstje. Op 13 november komen de zusjes bij wijze van promotiestunt in de Nederlandse competitie uit voor het Hilversumse HSG, in de confrontatie met aartsrivaal Volmac uit Rotterdam.

De spelers aan de eerste drie borden van HSG moeten gevoeglijk drie plekken doorschuiven om plaats te maken voor de Hongaarse speelsters. Rudy Douven, normaliter achter het derde bord van HSG, verhuist naar bord zes. „Pijnlijk, ja. Maar ik heb geen andere keus"

Exploiteren

De Polgars zullen de strijd aan moeten binden met Kortsnoj, Speelman, Van der Wiel, Sosonko en Piket van Volmac. Een interessante en zeker ook boeiende krachtmeting. In ruil voor hun diensten mogen de Polgars een eigen trainer aantrekken voor het lieve sommetje van 100.000 dollar. Geld speelt tegenwoordig overigens niet niet onbelangrijke rol in het leven van de familie Polgar. Voor elk toernooi dat de zusjes spelen moet ook geld op de tafel komen. Zsuzsa moet 5.000 dollar in het laatje brengen en de twee andere meisjes elk 3.000 dollar. Bovendien verschijnen binnenkort twee boeken op de markt. Een behandelt de pedagogische theoriën, en ander bevat de biografie van het gezin Polgar. Voor de internationale rechten moet 100.000 dollar worden opgehoest. Is Lazslo Polgar bezeten van het uitbaten van de prestaties van zijn kinderen? „Het is een zwakzinnig verwijt", pareert Lazslo. „Zeven jaar hebben wij onder erbarmelijke omstandigheden moeten leven. Nu wil ik inspanningen gehonoreerd zien". Rudy Douven heeft er alle begrip voor. „Ze vragen ook geld om contacten af te houden. Iedereen wil een afspraak maken met de familie. Dat gaat zonder meer veel tijd kosten. Tijd die uiteraard beter besteed kan worden".

Pa regelt de zaken; Zsusza, Zsofia en Judit hebben uitsluitend oog voor het schaken. De meisjes die hun poppen al op zeer jeugdige leeftijd inruilden voor schaakstukken blijken nog even enthousiast als enkele jaren geleden. Judit, de benjamin uit het gezelschap, liet onlangs in Amsterdam niets aan duidelijkheid te wensen over. De geboren aanvalsspeelster beantwoordt de vraag hoeveel uur zij per dag aan schaken besteedt met een glimlach: „Nog te weinig"....

EHC hoopt op de ommekeer tegen TOP

Sittard wacht op eerste treffer

Van onze medewerker

HEERLEN – De geschiedenis schijnt zich te gaan herhalen want na twee competitieronden in de hoofdklasse lijken de kaarten alweer geschud. De Brabantse vertegenwoordigers bovenin, terwijl voor het merendeel van de Limburgse clubs ook dit jaar slechts een figurantenrol zal zijn weggelegd.

Zo'n rol zal Sittard dit seizoen ongetwijfeld gaan spelen. De ploeg heeft pas een punt en ontvangt morgen Wilhelmina'08, dat twee keer gelijk speelde. Sittard scoorde nog niet, maar heeft wel pas één tegentreffer. Wilhelmina daarentegen trof al vier keer de roos, maar incasseerden ook evenveel tegendoelpunten.

„De complete voorhoede van vorig seizoen is verdwenen. Het is geen sinecure om Kraus, Sangers en Golding te vervangen. Ik kan echter niemand een verwijt maken. Iedereen werkt naar behoren alleen ontbreken de doelpunten simpelweg", aldus Sittard-trainer Bèr Lejeune.

Volgens hem past Wilhelmina ook in het rijtje waar zijn eigen ploeg ook onder te brengen is. „Op basis van keihard werken moet ook die ploeg punten zien te halen", aldus Lejeune die morgen niet kan beschikken over Golding en B. Pernod.

Zijn opponent Leo Beerendonk kampt met een erg kleine selectie. „Ik heb precies elf spelers tot mijn beschikking, maar ik wil toch zo ver mogelijk komen. Toch biedt een sterke voorhoede tegen een sterke achterhoede voldoende perspectief voor dit duel", meent de Wilhelmina-trainer.

EHC, thuis tegen TOP, had zich heel wat meer van de competitie-start voorgesteld. Wilhelmina'08 kwam in de slotminuut op gelijke hoogte terwijl de ploeg tegen Meerssen pas veel te laat in de gaten kreeg dat er een achterstand moest worden weggewerkt. Leo Steegs, EHC's verantwoordelijke man, hoopt dat zijn ploeg nu eens vanaf het begin tot het einde op scherp zal staan. „We hebben een heel nieuw team en velen hebben nog nooit in de hoofdklasse gespeeld, hoewel er genoeg kwaliteit in de ploeg aanwezig is. Ik had gehoopt er een team van te kunnen smeden maar dat is tot nu toe blijkbaar nog niet gelukt. We hebben de twee competitie-duels nog eens de revue laten passeren dus ik verwacht dat het tegen TOP nu eens wel zal lukken".

Overige duels: Baronie–Meerssen, DESK–Limburgia, Vlissingen–Venray, Geldrop–Halsteren, TSC–Longa.

Maatregelen

commentaar

Het kort geding van de supporter gisteren tegen MVV voor de rechtbank van Maastricht had veel weg van een klucht. Een supporter wordt meerdere keren gewaarschuwd, nadat hij zich herhaaldelijk heeft misdragen. Er wordt zelfs een gesprek georganiseerd met clubsuppoosten, de supporter en zijn oom.

De supporter belooft beterschap, maar toont al weer snel zijn ware aard. Tijdens de wedstrijd tegen Willem II vindt hij het nodig een medesupporter, op zijn zachtst gezegd, onvriendelijk te bejegenen en het resultaat is dat dezelfde MVV-fan een half jaar later een kort geding aanspant tegen zijn club.

Een ieder weldenkend mens zal zich dan toch hevig afvragen wat daarvan de diepere verklaring is. Het antwoord is simpel: de betreffende vereniging heeft maatregelen genomen, heeft de supporter de toegang tot het stadion voor twee jaar ontzegd en daar is hij het niet mee eens. Gelukkig is het in Nederland nog zo, dat een verdachte pas schuldig mag worden verklaard als die schuld bewezen is en daar spitst de verdediging van deze MVV-fan het probleem nu op toe. Op alle mogelijke manieren probeert zijn verdediger namelijk aan te tonen, dat het allemaal niet zo erg was, als iedereen nu wel doet voorkomen.

Als deze voetballiefhebber niet schuldig is aan de zaken die hem worden aangewreven, kan hij daar niet voor worden gestraft. Maar daar gaat het eigenlijk niet eens meer om. Een club neemt maatregelen om het vandalisme tegen te gaan. De voorwaarden en regels zijn aan iedereen duidelijk. Laten die verenigingen dan ook de mogelijkheden krijgen het voetbalvandalisme aan te pakken. Of de bewijsvoering van MVV nu sterk is of niet, misschien dat de supporter niemand heeft gemolesteerd, de club zal er zeker niet op uit zijn onnodig publiek buiten de poorten te houden. Maar voor de aanhang die er alleen maar op uit is om rotzooi te trappen, moet men die mogelijkheid wel degelijk hebben.

Het is te hopen dat de uitspraak van de rechter dit niet onnodig moeilijk zal maken.

B.G.

Kort geding moet stadionverbod opheffen

Supporter zet MVV onder druk

door bert groothand

MAASTRICHT – Gisteren diende voor Mr Broekhoven, president van de rechtbank van Maastricht het kort geding dat door een supporter van MVV was aangespannen tegen de Stichting MVV. Inzet van het geding is het stadionverbod dat MVV deze supporter, Marcellino Hougardy, heeft opgelegd nadat deze zich zou hebben misdragen tijdens de wedstrijd MVV-Willem II op 1 april van dit jaar.

Omdat Hougardy nog minderjarig is, werd de gerechtlijke procedure aanhangig gemaakt door zijn vader. De 17-jarige Hougardy had zich in het verleden al meerder keren misdragen, waardoor MVV het noodzakelijk vond een gesprek met hem te organiseren. Tijdens deze bijeenkomst beloofde hij beterschap. Op 1 april vond echter het volgende incident plaats: Hougardy zou tijdens de wedstrijd van zijn club tegen Willem II een medesupporter, een meisje, hebben geslagen en bespuwd. Een suppoost van MVV, de heer Sagis, had Hougardy een slaande beweging zien maken en hem bovendien zien spugen. Na overleg met de veiligheidscoördiantor van MVV, Bodden, heeft Sagis de supporter toen afgevoerd.

Hougardy's advocaat, Mr Simons, ontkende gisteren het ten laste gelegde en stelde dat zijn cliënt het meisje alleen stevig vastgehouden had. Het meisje had de advocaat voor de zitting opgebeld met de mededeling dat het allemaal niet zo erg was geweest. Ze kon echter niet aanwezig zijn op de zitting, omdat ze van haar vader huisarrest had gekregen. Mr. Simons verweet MVV grote onzorgvuldigheid, maar legde daarnaast ook nog de nadruk op een ander aspect. „Marcellino heeft zich niet schuldig gemaakt aan het slaan en bespuwen van een jong meisje.

Het slachtoffer ontkent, de dader ontkent en alles is dus alleen gebaseerd op de verklaring van een suppoost. Ik vind dit een zeer gevaarlijke ontwikkeling; dicriminerende aspecten zouden motivatie kunnen worden van dit soort maatregelen."

Het pleidooi van Mr Koster was gebaseerd op één belangrijke pijler. „MVV had na de wedstrijd MVV-RKC vorig jaar een voorwaardelijke straf gekregen," aldus Koster. „En er was MVV dus alles aan gelegen om de orde te bewaren. De Angel-side heeft een harde kern van zo'n dertig supporters, van wie er ongeveer vijftien een stadionverbod hebben. Het kan toch niet zo zijn dat een paar mensen het voor iedereen verpest. Ook mede-supporters van die Angel-side waren het helemaal eens met het feit dat Hougardy werd verwijderd. Bij de ingang van het stadion staat levensgroot dat de reglementen van de KNVB van toepassing zijn en dat betekent dat het heel goed mogelijk is een stadionverbod op te leggen. Bovendien was Marcellino een gewaarschuwd man."

De stelling dat dit kort geding voor het eerst jurisprudentie zou opleveren bij de bestrijding van voetbalvandalisme, werd door Mr Koster bestreden. „Er is al wel degelijk een precedent. Er is al eens een kort geding geweest van ene meneer Ekers tegen PSV, dat hem de toegang tot het stadion had ontzegd vanwege negatief gedrag. PSV heeft toen de procedure gewonnen. En hier is wel sprake van meer dan negatief gedrag."

Bert Lieben, voorzitter van MVV, had geen goed woord over voor de strafrechterlijk actie van Hougardy. „De hele zaak is gewoon belachelijk. Als hij hierbij in het gelijk gesteld wordt, dan is het hek van de dam. We zijn afhankelijk van de uitspraak van de rechter, maar als hij ons geen gelijk geeft, dan zullen we onze maatregelen moeten bijstellen."

Uitspraak over veertien dagen.

● *Beeld uit de rechtszaal met links de supporter, zijn vader en de advocaat en rechts op de achtergrond de suppoost met aan tafel de voorzitter en advocaat van MVV.* Foto: WIDDERSHOVEN

Vierde plaats springruiters

LANAKEN – Meer dan tien jaar hebben de Belgen op een overwinning in een landenwedstrijd voor springruiters moeten wachten. Tijdens het CHIO Zangersheide was het dan eindelijk zover. Het kwartet Ludo Philippaerts, Jean Claude Vangeenberghe, Stanny van Paesschen en Philip Lejeune bleef gerenomeerde landen als Duitsland, Frankrijk, Engeland en België ver voor. Dit resultaat geeft tevens aan dat de Belgen zich op een eigen CHIO best thuisvoelen. Van de vijf springrubrieken die er tot nu toe zijn verreden hebben zij vier keer de overwinning in eigen huis kunnen houden.

Het Nederlands team kwam niet verder dan een vierde plaats. In de eerste omloop bleven Willy van de Ham en Jos Lansink foutloos, terwijl Bernadet Nijhof en Bert Romp ieder met een springfout uit de ring kwamen. Dit resultaat was goed genoeg voor een gedeelde eerste plaats met de Belgen. Voor Nederland opende Willy van de Ham in de tweede manche met Optiebeurs Pegasus Z (uit de Schockemohle-stal) met negen strafpunten. Bernadet Nijhof deed het beter: een fout op de sloot. Met 12 strafpunten voor Bert Romp en 4 voor Jos Lansink was de malaise van het Nederlands team compleet.

Paul Lenssen trainer Caesar

BEEK – Paul Lenssen is de nieuwe trainer van het eerste damesteam van handbalvereniging Caesar, dat uitkomt in de eerste divisie. De oud-speler van Caesar neemt de plaats in van Karin Dirkx, die de club onlangs verliet na onenigheid met het toen zittende bestuur. In haar kielzog vertrokken ook drie speelsters bij de Beekse eerste divisionist. Lenssen is oud-speler van Caesar en behoorde afgelopen seizoen tot de trainersstaf van Herschi/V en L.

● BUENOS AIRES – De Grandslamtoernooien zullen voortaan meetellen voor de kwalificatie van de Olympische Spelen.

● *PERTH – Na twee etappes en ruim een-derde deel van de speciale proeven leidt Kankkunen (Fin, Toyota) in de Rally van Australië met 1 minuut en 23 seconden voorsprong op Eriksson (Zwe, Toyota) en 1.33 op Alen (Fin, Lancia). Op de foto Kankkunen in actie op de bospaden in West-Australië.*

agenda

VANDAAG
Paardesport: Limbricht, manege Klipper, 14.30 uur: springwedstrijden voor pony's in de klassen B, L, M en Z.
Receptie: Voerendaal, lokaal De Gouden Leeuw, Kerkplein, 20.30 uur: 10-jarig bestaan Handbalvereniging Voerendaal.
Receptie: Geleen, Hanenhof, Groenstraat 44, 18.00-20.00 uur: 40-jarig bestaan Handbalvereniging Herschi/V en L.
Honk/softbal: Maastricht, Sphinx/HSCM, toernooi 10.30 uur.

MORGEN
Receptie: Nieuwenhagen, tennispark Schacht, 17.00-19.00 uur: 25-jarig bestaan TC Nieuwenhagen.
Handbal: Voerendaal, sporthal De Joffer, 9.00-19.00 uur: toernooi met deelname van Alfa Schinnen, Swift, Sittardia, SVM, HV Kerkrade en Maasmechelen.
Honk/softbal: Maastricht, Sphinx/HSCM, softbaltoernooi, finale 17.00 uur.

op weg naar het doel

Hoofdklasse C
Sittard-Wilhelmina'08
Baronie-Meerssen
EHC-TOP
Desk-Limburgia
Geldrop-Halsteren
Vlissingen-Venray
TSC-Longa

Eerste klasse E
Rood Wit W.-De Valk
ESV-BVV
WSC-Hapert
Wilhelmina-Alliance
Schijndel-Roermond
ODC-Gemert

Eerste klasse F
Volharding-Born
Almania-Waubach
Heer-SCG
Vinkenslag-Leonidas
Panningen-SVN
RKONS-Caesar

Tweede klasse A
Geleen-MKC
Heerlen Sport-Miranda
RKVVL-Obbicht
Chevremont-Hopel
Voerendaal-Eijsden
RKVCL-Heerlen

Tweede klasse B
Moesel-Helden
IVO-Haslou
Belfeldia-Veritas
De Ster-Blerick
Vitesse'08-MVC'19
Venlosche Boys-Tiglieja

Derde klasse A
Polaris-SVE
RKVVM-LHB/MC
Bunde-Scharn
RVU-Kluis
RKHSV-Willem I
WVV'28-Berg'68

Derde klasse B
SVM-Treebeek
RKBSV-Minor
Heksenberg-Groene Ster
Vaesrade-Heilust
Bekkerveld-Kolonia
Wit Groen-Schuttersveld

Derde klasse C
Crescentia-PSV'35
Eindse Boys-Susteren
Brevendia-EVV
Lindenheuvel-FC Oda
Megacles-Armada
Swift'36-Merefeldia

Derde klasse D
Reuver-Stormvogels'28
RKDEV-Sparta'18
Ysselsteyn-VVV'03
Wittenhorst-Excelsior'18
SC Irene-RKMSV
GFC'33-FCV

Vierde klasse A
St.Pieter-Hulsberg
Banholtia-Schimmert
Keer-Caberg
GSV'28-Standaard
RKBFC-MVV'02
SVME-Mheerder Boys

Vierde klasse B
Walram-RKASV
Gulpen-Nijswiller
Klimmania-Sportclub'25
RKMVC-Iason
Vilt-Rapid
Itteren-Vijlen

Vierde klasse C
Laura-Centrum Boys
RKHBS-Rimburg
RKSVB-Simpelveld
Waubachse Boys-SVK
Abdissenbosch-KVC
Oranje
Weltania-FC Gracht

Vierde klasse D
Langeberg-Sanderbout
Helios'23-KEV
IVS-RKSNE
Coriovallum-FC Hoensbroek
DVO-VKC'89
Mariarade-RKDFC

Vierde klasse E
Maasbracht-Holtum
St.Joost-GVCG
FC Ria-Urmondia
Roosteren-Linne
Buchten-Walburgia
Stevensweert-Vlodrop

Vierde klasse F
DESM-Heel
SVH'39-SVVH
Thorn-RKESV
Nunhem-RKSVO
RKVB-Leeuwen
Victoria-Leveroy

Vierde klasse G
Bevo-Baarlo
FC Steyl'67-Swalmen
RKSVN-Eghel
Roggel-Venlo
HBSV-VOS
VCH-KVC

sport in cijfers

WIELRENNEN
FICP-ranglijst na EG-ronde: 1. Mottet (Fra) 1004,53 punten, 2. Fignon (Fra) 985,69, 3. Kelly (Ier) 944,24, 4. Delgado (Spa) 610,23, 5. Bauer (Can) 566,56, 6. LeMond (VSt) 546,59, 7. Gölz (BRD) 510,55, 8. Rooks (Ned) 503,03, 9. Fondriest (Ita) 495,10, 10. Rominger (Zwi) 480,73.
Barneveld: NK voor journalisten: 1. Pieter Evelijn 55 km in 1.47; 2. Joop Atsma, 3. Huub Ariens, 4. Ruud Dobbelaar, 5. Frank de Kort, 11. Bennie Ceulen. **Prominenten:** 1. Joop Zoetemelk 30 km in 45.00; 2. Piet Rentmeester; 3. Gerrie van Gerwen; 4. Manfred Krikke; 5. Bennie Ceulen.

PAARDESPORT
CHIO Lanaken: landenwedstrijd, hindernissen tot 1 meter 60, twee manches: 1. België 4 strafpunten, 2. Duitsland 12 strafpunten; 3. Groot-Brittannië 12 strp.; 4. Nederland 21 strafpunten (Van de Ham, Pegasus 0+9; Lansink, Libero H 0+4; Nijhof, Treffer 4+4; Romp, Wagenaar 4+12); 5. Zwitserland 24, 6. Spanje 24,25.
Dressuur, landenwedstrijd: 1. Oostenrijk 2777 punten; 2. Frankrijk 2726; 3. Groot-Brittannië 2690; 4. Nederland 2671 (Engelen, Veruto 912; Gordijn, Olympic Ambush 880; Drenth, Zettero 879; Jansen, Uron J 860).

Koersen Schaesberg

SCHAESBERG – Zoals al werd gevreesd had het heersende paardenvirus onder de Schaesbergse dravers grote gevolgen voor het koersprogramma van gisteravond. Maar liefst 20 van de 94 ingeschreven paarden verschenen tijdens de koersen niet aan de start. Vooral de paarden van trainer Hennie Grift waren de dupe van het virus dat bij de dieren hoge koorts en verkoudheid veroorzaakt. Grift trok bijna al zijn paarden terug uit de koersen. Wat de gevolgen zullen zijn voor het koersprogramma van de volgende week is nog niet bekend.

Uitslagen:
Roger Flight-Prijs: 1. Ever Pouw Lease (G. Hulleman) km.tijd 1.21.5; 2. Eland M; 3. Eno B. Niet gestart: Ellen, Erik en Everytranss R. Winn. 1,10; pl. 1,00, 1,00; koppel 2,10; trio 8,20.
Carmen Buitenlust-Prijs: 1. Duncan Prince (P. Zandt) km.tijd 1.24.1; 2. Dunor Hanover; 3. Cyprus PF. Niet gestart: Chipper en Dominique. Winn. 3,40; pl. 1,40, 1,50, 1,40; koppel 5,10; trio 44,20.
Commercie-Prijs: 1. Ceres van Troje (J. Verbeeck) km.tijd 1.20.7; 2. Cassandra S; 3. Dora van Ranum. Niet gestart: Capsella Bonusan en Cazaci N. Winn. 3,20; pl. 17,80, 3,10; koppel 25,50; trio 158,20.
Gouden Armband-Prijs: 1. Anne Shoeing (M. Swaab) km.tijd 1.21.1; 2. Ameland; 3. Amon Marco. Niet gestart: Amber Enzelens. Winn. 2,70; pl. 2,00, 4,70; koppel 7,40; trio 49,30.
Crack M-Prijs: 1. Bermuda S (W. Duivenvoorden) km.tijd 1.23.7; 2. Benelux; 3. Dennis Ruimzicht. Niet gestart: Vic Flame. Winn. 9,80; pl. 2,10, 4,00, 1,70; koppel 39,80; trio 369,60.
Charmeur A-Prijs: 1. Debora Durbin (W. Duivenvoorden) km.tijd 1.21.1; 2. Caesar d'Heres; 3. Chaunty Top. Winn. 6,20; pl. 2,00, 3,70, 4,40; koppel 21,30; trio 243,60; kwartet 728,80 (7-5-10-14).
Charly Ludwig-Prijs: 1. Boum Noordhof (J. Verbeeck) km.tijd 1.22.0; 2. Charlotta V; 3. Bud Hanover. Winn. 2,60; pl. 1,20, 2,20, 2,00; koppel 120,60; trio 582,40.
Limburgs kampioenschap der vierjarigen: 1. Clan Vrijenesse (H. Langeweg) km.tijd 1.19.6; 2. Cortoz Crown; 3. Charlotte H. Winn. 1,70; pl. 2,10, 2,70; koppel 3,10; trio 23,00; kwartet 77,50 (4-8-9-10); W-5 644,80 (4-7-3-2-4).

Le Mond op bezoek bij president Bush

WASHINGTON – Greg Le Mond blijft beste maatjes met de presidenten van de Verenigde Staten. De Amerikaanse winnaar van de Tour de France wordt op 27 september in het Witte Huis ontvangen door president Bush, die bij die gelegenheid een van Le Monds gele truien krijgt. Voor Le Mond is het de tweede keer dat hij bij het staatshoofd in Washington op bezoek gaat. Drie jaar geleden ontmoette de wereldkampioen Bush' voorganger Ronald Reagan in het Witte Huis. Ook toen had hij de Tour gewonnen.

toto

DEN HAAG – Aan twee deelnemers van het cijferspel 36 en 36A zal de hoofdprijs van 100.000 gulden bruto worden uitgekeerd. De uitbetalingen van dubbeltoto 36A zijn: eerste prijs, 10 winnaars, f. 741,20; tweede prijs, 165 winnaars, f. 29,90; derde prijs, 1185 winnaars, f. 10,40.

Voordelen duursport groter dan risico's

PAPENDAL – Lichamelijke activiteit en in het bijzonder lange afstandlopen zijn een weldaad voor de mens. Die conclusie werd getrokken tijdens het seminar „Medische aspecten van het lange afstandlopen", dat de Vereniging van Trimmende Artsen (VTA) op het nationaal sportcentrum Papendal hield.

Artsen en fysiotherapeuten uit veertien landen werden geconfronteerd met de opvattingen en conclusies uit onderzoeken van de Amerikaanse professoren Costill en Morris alsmede de Engelse cardioloog Tunstall-Pedoe. Van Nederlandse zijde droegen de artsen Kuipers, Keizer, Molendijk, Heere en Netelenbos hun deel bij.

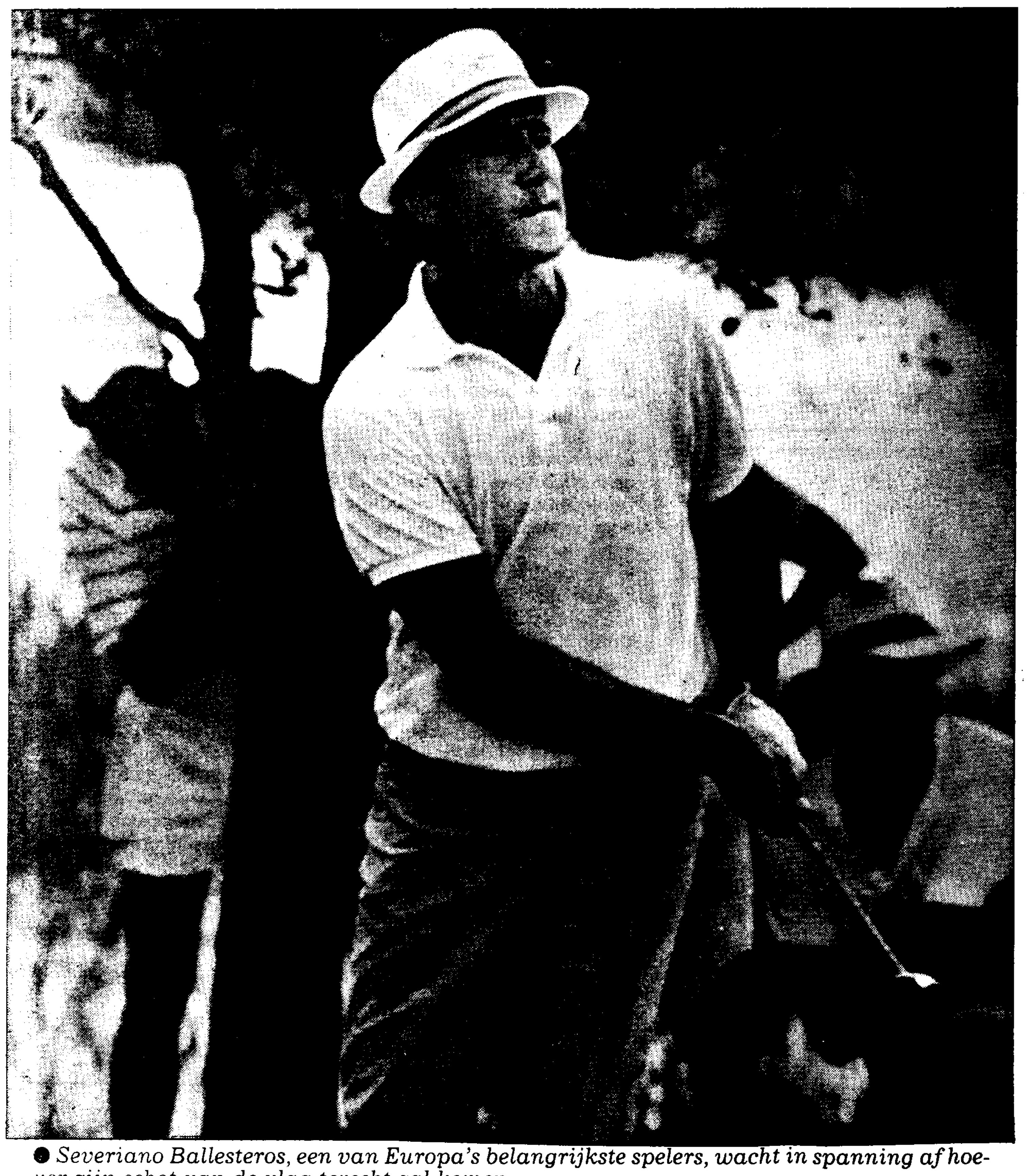
Allen kwamen tot de conclusie dat lange afstandlopen uitstekend is voor het lichamelijk en geestelijk welzijn van de mens. Oud-wereldkampioen schaatsenrijden Harm Kuipers vertelde zijn gehoor in zijn loopbaan als topsporter vaak overtraind te zijn geweest, maar nu eigenlijk pas te weten wat de problemen waren.

Kuipers noemde veie vormen van overtraining: de mechanische (blessures), metabolische (onder andere microscopische beschadigingen in de spieren) en het overtrainingssyndroom, dat allerlei oorzaken kan hebben. Hij wees bij dat laatste ondermeer op een te veel aan wedstrijden, training, mentale stress, bloedarmoede, slechte voeding en jet lag. Kuipers stelde dat het moeilijk is overtraindheid vast te stellen. Hij vindt het lichaam van de sporter nog steeds de voornaamste graadmeter. De oud-wereldkampioen besloot zijn voordracht met de vaststelling dat training meer een kunst is dan een wetenschap.

Costill en Keyzer behandelen uit andere gezichtspunten het fenomeen overtraining. De Amerikaan Morris hield twee voordrachten. In de eerste benadrukte hij het belang van een goede voeding en in de tweede uiteenzetting ging hij in op de grote psychologische waarde van het lange afstandlopen voor de bestrijding van depressies en angsten in de moderne maatschappij.

Molendijk beschouwde het fenomeen lange afstandlopen als waarde voor het immuumsysteem van het lichaam. Hij kwam echter tot de conclusie dat op dit gebied nog veel onderzoek zal moeten worden gedaan. Leo Heere, het hoofd van de medische afdeling van de Nederlandse Sport Federatie concludeerde dat veel blessures bij het lopen optreden doordat men te snel te lang wil lopen. Hij benadrukte ook het dragen van goed schoeisel. De Amsterdamse professor Netelenbos ging op het verschijnsel dat botten naar mate de mens ouder wordt brozer worden. Hij wees er op dat het gebruik van voldoende calcium en regelmatige lichamelijke activiteit dit proces weliswaar niet kunnen tegenhouden maar wel vertragen.

Cardioloog Tunstall-Pedoe, ondermeer medisch directeur van de marathon van Londen wees, in een betoog vol humor, op de effecten op korte en lange termijn die het lange afstandlopen kan hebben. De Brit verhulde bepaalde risico's niet, maar concludeerde dat de voordelen van verstandig gedoseerd lange afstand lopen veel groter zijn.

• *Severiano Ballesteros, een van Europa's belangrijkste spelers, wacht in spanning af hoever zijn schot van de vlag terecht zal komen.*

's Werelds beste spelers in actie tijdens Europa-Amerika

Golfwereld in ban van de Ryder Cup

BRUSSEL – „Je bent ineens een ander mens. Iemand uit een vreemde, voor de sterveling onbereikbare wereld. Getekend voor het leven. Nu, vijfentwintig jaar na dato draaien mensen op straat zich nog om. Hé, is dat niet George Will. De vroegere Ryder Cupspeler". George Will, Schots golfprofessional, probeert in het clubhuis van de Royal Waterloo Golfclub uit te leggen wat deelname aan de Johnnie Walker Ryder Cup is. „Het is moeilijk uit te leggen. Als golfmiljonairs als Ballesteros en Faldo zich het vuur uit de sloffen spelen om eens in de twee jaar aan de Ryder Cup te mogen deelnemen, zegt dat veel. Zeker als je bedenkt dat er absoluut geen sprake van prijzengeld is. Er wordt alleen maar om de eer gespeeld".

Dat die eer van tevoren en zeker na het tweejaarlijkse treffen in klinkende munt is of wordt omgezet, laat Will even buiten beschouwing. Mensen als Ballesteros doen niets voor niets. Dat was anders in de tijd dat George Will lid van het Ryder Cup-team was, vijfentwintig jaar geleden. Toen was er geen sprake van een promotietoer van het organisatiecomité door Europa. Toen was er eveneens geen toeschouwerslimiet van maximaal 30.000 per dag. „Het is allemaal uit zijn voegen gegroeid. Ik vraag me af hoe lang dit nog zo door kan gaan. Het is een oude wijsheid, maar als de gladiatoren meer verdienen dan de senatoren, is het verval begonnen", meent George Will.

'The event of the year', zo staat de Johnnie Walker Ryder Cup, zoals de wedstrijd officieel heet, vermeld in de Britse sportagenda's. Vanaf 22 tot en met 24 september op de banen van The Belfry, onder de rook van Birmingham, spelen 's werelds beste golfers voor de eer en het belang van hun continent. Europa tegen Amerika. Toen Samuel Ryder in 1926 het idee lanceerde om een tweejaarlijkse wedstrijd tussen Engeland/Ierland enerzijds en Amerika anderzijds, kon de schatrijke Schotse zakenman niet bevroeden dat hij aan de wieg stond van het in de golfsport meest aansprekende evenement.

„De Ryder Cup is thans meer dan het treffen tussen de beste golfers van Engeland en Ierland met Amerika", zegt Keith Brain, lid van het organisatiecomité. „Met de komst van de Spanjaarden en Bernhard Langer is er nu duidelijk sprake van een Europese equipe. Het is dan ook zeer waarschijnlijk dat Engeland over vier jaar, als de wedstrijd weer in Europa gespeeld zal worden, als organisator niet in aanmerking komt, maar dat de ontmoeting in Spanje plaatsvindt. De bijdragen van mensen als Ballesteros en Olazabal is zo wezenlijk dat we er bijna niet om heen kunnen, met The Event naar het continent te verhuizen. En wie weet is de keer erna Zweden aan de beurt of Frankrijk, ook een golfland dat zich sterk ontwikkelt".

Pak slaag

Ondenkbaar in de jaren '60 toen Europa nog niet echt bij Groot-Brittannië hoorde. In die periode kregen o.a. George Will en Tony Jacklin, de huidige non-playing captain van het team, hun tweejaarlijkse pak slaag in Engeland of Amerika. Op de heilige golfgronden. Europa was toen nog niet ontwikkeld. „Je hoort mij niet zeggen dat het toen allemaal beter was", aldus George Will, in '63, '65 en '67 lid van het team. „Toen werd er ook al gesponsord, maar werden niet de krankzinnige bedragen van nu gehanteerd. Het is nu een project geworden van vele miljoenen. En dan te bedenken dat er niet eens prijzengeld wordt betaald. Doorgaans toch de grootste post op het budget van een organisatie".

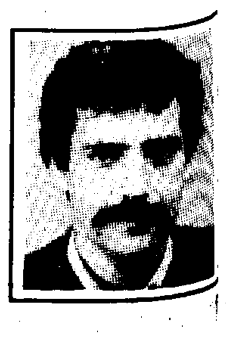
De heren hebben de grootste buit overigens al binnen voordat Tony Jacklin hen aanwijst als deelnemer in het team. De eerste negen gekwalificeerde spelers staan ook in die volgorde op de 'money-list' van de Europese toer. Een geldlijst die slechts een vage indicatie is van de verdiensten van deze 'gladiatoren', want via reclameactiviteiten stroomt een veelvoud van het prijzengeld naar de bankrekeningen van de golfers. „Ik ben wat dat betreft te vroeg geboren". zegt George Will. De voormalige Ryder Cupspeler verdient zijn dagelijkse kostje door te trachten de beter gesitueerde dames en heren uit de Brusselse agglomeratie de finesses van het spelletje bij te brengen. Daarnaast traint en coached hij de Belgische selectie. „In de jaren zestig behoorde ik tot de vijf beste spelers van Europa. Als je heden ten dage jarenlang in de top-vijf van Europa speelt, ben je miljonair. Ik verdiende, als ik een groot toernooi won, vijftienhonderd pond. Toen een gigantisch bedrag. Nu, met het startgeld erbij, praat je al over tonnen".

Het goede spel van Will en Jacklin heeft nooit kunnen leiden tot een zege tegen de Amerikanen. Daarvoor was de inbreng van de Spanjaarden noodzakelijk in de Ryder Cup. „Niet de Spanjaarden alleen", zegt Will. „Amerika had in die tijd al een Tour, een wedstrijdenreeks. Zij speelden enkele keren per maand een groot toernooi en hoefden zich niet bezig te houden met het geven van les aan niet-golfers of beginners. Wij stonden dagelijks op de driving range en bestierden in de spaarzame vrije uren onze pro-shop, een inkomstenbron van levensbelang. Wij misten wedstrijdritme en competitie, dus traden we om de twee jaar aan voor het volgende pak slaag".

Nederlaag

Met de komst van de Europese toer en de samenwerking van die diverse organisaties werd de kloof met Amerika overbrugd. Vier jaar geleden werd het team van captain Jack Nicklaus op The Belfry voor 't eerst op een nederlaag getracteerd. Twee jaar later, op Muirfield Village behaalde Europa een historische zege op Amerikaanse bodem.

„De Amerikanen zijn uit op revanche", tracht Keith Brain 'zijn' Ryder Cup zo spannend mogelijk te verkopen. „Er heeft nooit een sterker team tegen Europa gespeeld dan het dozijn golfers dat komende week zijn opwach-

door

ting maakt. Met Mark Calcavecchia, Curtis Strange, Paul Azinger, Tom Kite, Fred Couples en Tom Watson, zijn de sterksten genoemd. Strange won de US en Calcavecchia de Brittish Open. De belangrijkste wedstrijden van dit seizoen waren dus voor Amerikanen. Vandaar ook dat het team van Ray Floyd, de nieuwe Amerikaanse captain, als favoriet van start gaat".

Te meer daar de vormcrisis bij enkele Europese troeven duidelijk zichtbaar is. 'Computer' Nick Faldo liet het de laatste twee maanden afweten, evenals Severiano Ballesteros. Bernhard Langer kampt al het hele jaar door met problemen. De mensen die in vorm zijn en zorgen moeten dragen voor de Europese punten lijken Jose-Maria Olazabal, Ronan Rafferty (de finalisten van het Dutch Open), Ian Woosnam en Mark James. Grote afwezige in het selecte gezelschap is Sandy Lyle. De Brit gaf coach Jacklin te verstaan dat hij in de huidige vorm alleen maar een blok aan het been van het Ryder Cup-team zou betekenen.

Randverschijnselen

„Sandy Lyle is zo'n slachtoffer van de verregaande commercialisering van het hedendaagse golf", beweert George Will. „In plaats van training en oefening heeft hij verplichtingen. Tegen over de sponsors, tegenover iedereen. Een professional moet zijn spelpeil handhaven en dat kan alleen als hij dagelijks uren oefent. Zeker op het niveau waarop deze mensen moeten presteren. De driving-range is daarvoor de meest geschikte plek en niet de diverse cocktailparty's. De randverschijnselen dreigen belangrijker te worden dan het spel zelf. Dat is een gevaarlijke ontwikkeling voor de golfsport. Nick Faldo speelt tot en met zondag de Ryder Cup.

Maandag is hij actief in een invitatiewedstrijd in Hasselt. Volgens mij kan dat niet. Stel dat de Europeanen winnen. Ik kan me levendig voorstellen dat er zondagavond dan een gigantisch feest wordt gehouden. Faldo dient dan 's maandags vroeg in het vliegtuig te zitten om in Hasselt aan zijn volgende verplichting te kunnen voldoen. Absurd.

Wij hadden het heel wat rustiger. Wij konden ons nog op het golfspel concentreren. Met de commercie hadden we niets van doen. Zelfs al waren we deelnemers aan de Johnnie Walker Ryder Cup, we werden niet geleefd. We hadden geen strak schema vol verplichtingen. Daags na het evenement moest je weer op tijd je pro-shop openen en je eigen materiaal weer in orde brengen.

Zo simpel was dat. En ook toen was dit evenement iets speciaals. Ik ben nu nog steeds Ryder Cupspeler en wordt nog steeds als zodanig herkend. Ryder Cup is magical".

Excentrieke Antwerpse miljardair bindt de strijd aan met Ecclestone

Jean-Pierre van Rossem, antiheld van de Formule 1

Van onze medewerker FLOR SCHILTE

ANTWERPEN – Dit race-seizoen is Jean-Pierre van Rossem met zijn renstal de Formule 1 binnengetrokken. Onder de naam Moneytron financiert de Antwerpse doctorandus econometrie het team van Onyx. Voor zijn avonturen op de effectenbeurs was Van Rossem een arm mens. Nu laat hij met de Zweedse rijder Stefan Johansson en de Belg Bertrand Gachot zijn eigen team deelnemen aan het Formule 1-circus. Maar dat is voor Van Rossem niet voldoende, hij wil dat zijn team aan de top meedraait. Aan de andere kant is Van Rossem een omstreden figuur in de Formule 1. Zijn voorstanders zeggen dat het ongelooflijk is wat de man realiseert, zijn tegenstanders zeggen dat het zo nooit kan goedgaan.

Tijdens de Grand Prix in Francorchamps vertelde van Rossem over zijn doel met Onyx. Dit seizoen blijven de bolides voorzien van Ford-motoren. Hij wil echter een uitspraak van de Porsche-fabrieken of men geïntresseerd is om aan Onyx motoren te leveren. Volgens Van Rossem is de motor van Porsche een successtuk. Hiervoor zou een budget van 35 miljoen gulden een eerste vereiste zijn. Het totale jaarbudget zou neerkomen op 100 miljoen gulden.

Deze astronomische getallen zijn voor de Formule 1-goeroe dagelijkse kost. Van Rossem heeft een computerprogramma ontwikkeld waarmee hij de op en neergaande beweging op de effectenbeurs kan voorspellen. De Antwerpenaar goochelt met dit systeem op de Amerikaanse effectenbeurs. Volgens hem is het een nieuwe manier van geld verdienen. Met een basisbedrag gaat hij op basis van zijn prognoses de effectenbeurs op, de winst laat hij doorstromen naar Onyx-Moneytron als sponsoring. Ook voor beleggers wordt op deze wijze 'geld gemaakt' op de beurs. In feite wordt de sponsoring op de effectenbeurs gecreëerd. Met zijn strategie wil hij het hoogste in de Formule 1 bereiken.

Hij is er echter van overtuigd dat er nog meer geld bij moet. Van Rossem wil nu ook eigen geld of geld van externe sponsors in de Formule 1 brengen. Azend op Camel, wat nu nog het slecht functionerende Lotus financiert, wordt hij geconfronteerd met het feit dat hij zich moet verbinden voor vijf jaar. Van Rossem wil echter eigen baas blijven en aarzelt om zich zo lang te binden. In Francorchamps zijn er wel contacten tussen Camel en Porsche geweest.

Anti-held

Van Rossem is de anti-held in de Formule 1. Met zijn lange haren, grote baard en corpulente gestalte valt hij uit de toon bij de 'glamour' in het Formule 1-circus. Van Rossem is anarchistisch in zijn uitspraken. Hij gelooft niet in het kapitalistisch systeem dat er vanuit gaat dat 'de rijken rijker en de armen armer worden'. Zelf is hij door Moneytron miljardair geworden, maar hij is wars van kapsones. Formule 1 staat voor hem gelijk aan puur snobisme. Net zoals op de effectenbeurs wil van Rossem in de Formule 1 ook snel resultaat. De weg die de andere nieuwe teams volgen in de Formule 1 duurt te lang voor van Rossem.

De koning van de Formule 1, Bernie Ecclestone, en de Antwerpse miljardair staan op voet van oorlog met elkaar. Van Rossem vertelde in zijn riante VIP-bus op het Circuit van Francorchamps dat het prostitutie is zoals Ecclestone uit elke vierkante meter geld slaat. „Het zijn Gestapo-praktijken zoals Ecclestone op Francorchamps over de Formule 1 regeert met zijn vazallen. Bij elk hek staat wel een bewaker om te zien of je in het bezit bent van het juiste pasje. De races vinden veel te ver van het publiek plaats. De mensen moeten juist veel meer betrokken worden bij het racen".

Van Rossem is razend op Ecclestone, omdat deze smalend gezegd zou hebben dat het met Van Rossem net zo zal gaan als met die andere rijke jongens in de Formule 1. Van Lord Hesketh, Thieme, Wolf en Teddy Yip is ook nooit meer iets vernomen. Van Rossem gaf als commentaar dat hij met Porsche-motoren Ecclestone wil bewijzen dat een miljardair in de Formule 1 ook vooruit komt. „Het is puur fascisme wat die mijnheer Ecclestone doet, maar ik kan ook moeilijk mijn mond houden", orakelt Van Rossem.

Transfermarkt

Om 1990 te overbruggen wordt de Onyx voorzien van een Lamborghini- of Judd-motor. In ieder geval zal de 33-jarige Zweed Stefan Johansson voor Onyx in 1990 aan de start verschijnen. Het contract van Bertrand Gachot wordt alleen verlengd als hij WK-punten haalt. Op de transfermarkt van de Formule 1 is Van Rossem ook in actie. Met gigantische geldbedragen holt hij achter rijders als Berger en Piquet aan. Tijdens de 24-uursrace in Francorchamps kwam het team van Moneytron ook in actie. De steenrijke Antwerpenaar, die een grote fan is van Ferrari, bracht twee Ferrari's Mondial aan de start en liet een hele vloot F 40's en Testarossa's opdraven. Ex-wereldkampioen Keke Rosberg kwam er ook in actie. Er wordt achter de schermen gefluisterd dat Van Rossem tien miljoen dollar heeft geboden aan de Zweed als hij zijn come-back maakt achter het stuur achter van een Onyx.

Team-manager Mike Earle van Onyx is niet zo zeker van zijn zaak. De Brit vindt de hele zaak nogal pijnlijk, want volgens hem zijn de contracten rond Porsche en Camel nog helemaal niet rond. „Van Rossem vertelde op Francorchamps dat als Porsche hem in 1991 geen motoren levert hij niet meer in de Formule 1 is geïnteresseerd en de aandelen van het team te koop zou aanbieden". Van Rossem riep zelfs: „Desnoods roep ik een WK-serie van zes of acht wedstrijden met groep-N auto's in het leven. Ik ben al in onderhandeling met het circuit Le Grand Sambuc in Zuid-Frankrijk", aldus Van Rossem.

Hij had echter niet verwacht dat de Formule 1-wereld zo extravagant zou zijn en het zo moeilijk zou worden om meteen te scoren in de Formule 1. Nog siert Moneytron, de naam van het systeem om te speculeren op de effectenbeurs, de auto. „Ach, reclame is niet belangrijk voor Moneytron, het is slechts een systeem om geld te maken. De sponsoring halen we wel binnen op de beurs. Voor mijn part zetten ze 'merde' op de auto", grinnikt de Antwerpse money-maker in zijn VIP-paviljoen.

Tot op heden is er nog geen uitsluitsel van Porsche. Van Rossem heeft Porsche medegedeeld dat ze hem de motoren beschikbaar moeten stellen, dan zorgt hij er wel voor de dat de sponsoring rondkomt. De Raad van Bestuur van de fabriek uit Zuffenhausen wil wel, maar heeft problemen met de persoon Van Rossem. Voor Van Rossem is er misschien ook een alternatief uit het land van de 'rijzende zon'. De motorconstructeur Honda, die op zeer succesvolle wijze Mclaren van motoren vorziet, zoekt een tweede team om te bevoorraden. Honda lonkt naar Moneytron. De tijd zal leren hoe Onyx, de stal van van Rossem, zich zal ontwikkelen in de Formule 1. Wordt het een eendagsvlieg of niet?

• *Jean-Pierre van Rossem, de Formule 1-goeroe van Onyx.* Foto: FRANS RADE

imburgs agblad

vrijuit

Zaterdag 16 september 1989 ● Pagina 25

Het allerlaatste saluut van een oorlogsveteraan

Ineens krijgt kolonel Niel Shaffer, 71 en hardhorend door te veel kanongebulder, het te kwaad.

Uit een luidspreker schalt het Amerikaanse volkslied over Henri-Chapelle, een wit woud van 7485 kruisen op een bebop-geknipte heuvel nabij Aubel, België.

'...*the land of the free. And the home of the brave...*'

Vooral bij deze laatste strofe vlottert de oorlogsveteraan over. Beurt zijn hoornen bril omhoog, dept zijn tranen. En excuseert zich wat soldatesk.

Alsof helden nooit huilen.

De Tweede Wereldoorlog mag dan inmiddels *opa's oorlog* heten, zijn veteranen worden tot op vandaag als helden van gisteren ontvangen.

En waarom ook niet.

Om deze oorlog hangt namelijk geen geur van napalm noch van achterbakse leugens. De wereldkrijg staat te boek als de klassieke botsing tussen Goed en Kwaad. Tussen zwarte en witte hoeden.

Van de overwinnaar mag je blijven houden. Al is het iets minder spontaan na het vuile bommentapijt dat hun presidenten LB Johnson en 'Tricky' Nixon later over Vietnam legden.

Kolonel Shaffer is zo'n witte held.

Voor hem en zijn gezworen kameraden van de 30ste Amerikaanse infanterie divisie gaat al 45 jaar het petje af. Van 'Omaha Beach' in Normandië, waar deze 'Old Hickory'-divisie negen dagen na D-day voet aan wal zette. Tot ver achter Maastricht.

Momenteel zijn de bevrijders van Zuid-Limburg (weer) terug op de oude slagvelden. Leggen ze kransen met lange linten op erevelden. Knielen neer voor sobere kruisen van gesneuvelde strijdmakkers. En krijgen schouderklopjes in elk stadhuis.

Soms vraagt iemand waarom ze eigenlijk na zovele jaren het oorlogspad terugvolgen...

„Omdat je ondermeer wilt weten waar je langs de rand van leven en dood hebt gelopen," bekent Cornelis J. Shaffer, net als de honderdvijfendertig Amerikaanse versleten vechtjassen gestoken in een lichtblauwe Hickory-jack plus honkbalpet. Op die van Shaffer prijkt de 'Silver Star', gekregen wegens bewezen moed aan het front.

Terwijl honderden kruisen verderop de herdenkingsplechtigheid op Henri-Chapelle van spreker naar spreker kabbelt, verhaalt de uit Fremont (Nebraska) afkomstige, maar in Port St. Lucie (Florida) neergestreken veteraan over die nacht in juli, Normandië 1944. „Met nog een andere kapitein uit mijn D-compagnie hadden we verschillende Duitse tanks buiten gevecht gesteld. Enkele uren later kroop ik uit mijn schuttersput om in de lamgelegde tanks op zoek te gaan naar land- en stafkaarten. Helaas kon ik niks ontdekken. Rondom de tank lag een enorme ravage. Bovendien was het aardedonker. Juist om geen been te breken besloot ik van de tank te glijden. Wat ik niet zag, was een haastig achtergelaten Duits geweer met bajonet..."

Pas een maand later, als de 30ste divisie moeizaam maar vastberaden Parijs nadert, mag kapitein Shaffer uit het ziekenhuis. Twee oorlogsmaanden later wordt zijn andere bil opengereten. Nu in een boomgaard bij Ubach over Worms, plotsklaps mikpunt van Duitse artillerie. Begin januari 1945 is Niel 'Mousey' Shaffer terug bij zijn al diep in het verloren Derde Rijk doorgestoten divisie.

„Tot twee keer toe ben ik bijna over de rand van het leven geschoten. Als iemand een geluksvogel is, ben ik dat wel..." fluistert de uitgediende beroepsmilitair, nu 45 jaar later. En knielt diep in het korte gras bij een dodenkruis.

Waarom Shaffer en niet een andere, misschien nog grotere held uit het 'Old Hickory'-gezelschap in deze krant op verhaal mag komen?

Omdat hij die heiige middag in Aubel wegloopt van de klapstoelen, neergezet voor de, overigens sobere herdenkingsplechtigheid, waar zijn reisgenoten te horen krijgen waarom ze nog altijd helden zijn. En in alle rust liever de voorkeur geeft aan een stille tocht door de stenen tuin nabij Aubel.

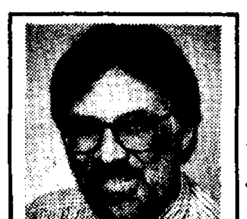
● *Niel Shaffer: liever een stille tocht door een stenen tuin...*

Foto's WIDDERSHOVEN

Houdt de pas in als ik hem aanschiet en schokschoudert. „Weet je, al die speeches... Ik wil niet onbeleefd zijn, maar ik heb ze al zo vaak gehoord. En hier tussen de graven voel ik me toch dichter bij de kameraden die het niet gehaald hebben. Hier kan ik wat langer nadenken over de vraag of we destijds misschien anders hadden moeten handelen om hen niet te verliezen. Begrijp me niet verkeerd. Schuldgevoel over de gesneuvelden speelt geen rol. Heeft ook geen zin. Want ook al was je vaak nog geen tweehonderd meter van je kameraad vandaan, toch stond je machteloos als hij dodelijk geraakt werd."

Dan slibt zijn stem even dicht: „Deze trip is ook belangrijk, omdat het mijn allerlaatste kans is voorgoed mijn eer en respect te bewijzen aan de dode kameraden. Niet dat ik velen van hen gekend heb. Bij de 'Old Hickory' was het een komen en gaan van soldaten. Bovendien zijn velen van onze divisie op en nabij 'Omaha Beach' gesneuveld, omdat we door gebrek aan bevoorrading te lang moesten blijven steken. Naar namen zoek ik dan ook niet. Ik groet ze allen. Voor het laatst, *indeed*. Daartoe ben je gedoemd als je 71 bent..."

door

hans toonen

Vierentwintig is Niel Shaffer in 1941 als hij zich vrijwillig aanmeldt voor de oorlog.

„Ik paste ervoor om voor mijn nummer te worden opgeroepen. Met een oom in huis, die nota bene nog in de Eerste Wereldoorlog had gevochten, vond ik het niet meer dan vanzelfsprekend dat ik me vrijwillig meldde. Nee, ik wilde geen John Waynetje spelen, daar in Europa. Van heldendom heb ik evenmin gedroomd. Wij gingen om af te rekenen met Hitler, zo eenvoudig lag dat toen en nu. Natuurlijk weet ik dat oorlog een *'dirty business'* is. Maar soms kun je er niet omheen. Als praten niet meer helpt en het onrecht ten hemelschreiend is, dan moet je je zwaard omgorden. Maar het liefst handel ik naar de geest van president Theodore Roosevelt. Die zei: *speak softly and carry a big stick...*"

Koud terug van de oorlog probeert hij in zijn geboortestad Fremont, Nebraska, een boterham te verdienen met een verf- en behangwinkel. Alras merkt hij dat het leger toch aan hem is blijven plakken. Nog geen jaar later wordt hij opnieuw beroeps. En houdt dat 27 jaar vol.

Nauwelijks terug onder de wapenen wordt hij in 1947 met zijn gezin overgeplaatst naar de puinhopen van Duitsland. Al die tijd blijft een pelgrimage over de oorlogspaden trekken. In 1951 gaat hij dan ook voor het eerst terug naar 'Omaha Beach'. En vindt zelfs zijn oude schuttersput terug, gegraven in de nacht van de 'vergeten bajonet'.

Toen is hij ook teruggegaan naar de pastorie, ergens onder Spekholzerheide. Om een tintelrode herinnering op te halen.

Vraag kolonel Shaffer niet zijn opmars anno september 1944 in kaart te brengen. Op hem maakt de bevrijding van dorpen en steden in Zuid-Limburg toentertijd beduidend minder indruk dan voor hen die naar deze dag hadden uitgekeken. Voor een soldaat te velde glijden de dagen nu eenmaal weg als weesgegroetjes door de vingers van een slotnon.

Vandaar dat hij straat noch naam herinnert van die dag in september waarop een pastoor van rond de veertig hem en zijn adjudanten uitnodigt de pastorie als commandopost te gebruiken. „De pastoor bleek drie jaar in Chicago te hebben gestudeerd. Zijn Amerikaans was dan ook perfect. Maar dat was niet de grootste verbazing. Terwijl wij ons installeerden, hoorden we dat er in de kelder stevig gebeukt werd. *Don't worry*, zei de pastoor. Na enige tijd hield het bonken op. En kwam de pastoor terug uit de kelder met vier flessen verrukkelijke wijn. Wat bleek nu? Toen de Duitsers jullie land binnenvielen, hebben wat parochianen uit Spekholzerheide hun voorraad wijn naar de pastorie gesleept. Eenmaal opgeslagen in de kelder is er een valse muur voor gemetseld, die pas op de dag van de bevrijding gesloopt mocht worden. Geloof me, die dagen hadden we telkens een goed glas wijn bij onze harde crackers."

Zoals gezegd; in 1951 heeft Shaffer daar weer aangeklopt. Van de gastvrije pastoor geen spoor. Gelukkig schonk zijn opvolger ook een glas wijn. Gul en even goed.

Nog een oorlogsherinnering, waar de kolonel nog altijd van moet watertanden. Opnieuw geen data. Zijn gevoel voor richting uit de chaotische periode is verdwenen. De infanterist kiest dan ook het midden van de weg en verhaalt: „De Duitsers waren stevig op de loop. Dat merkten wij aan bijvoorbeeld de paarden die onverzorgd waren achtergelaten. Op zekere dag, ergens in België, zag mijn commandant enkele burgers bezig met het slachten van paarden. Even later werd zijn chauffeur erop uitgestuurd om sigaretten en chocolade te ruilen tegen T-bone steaks. Blijkbaar waren wij te hongerig – wat wil je ook als je wekenlang leeft van ingeblikte kaas en crackers – om het verschil te proeven. Want toen onthuld werd dat wij uitgebreid van paardevlees in plaats van rundvlees hadden gesmuld, hoefde alleen een boomlange kapitein te kotsen."

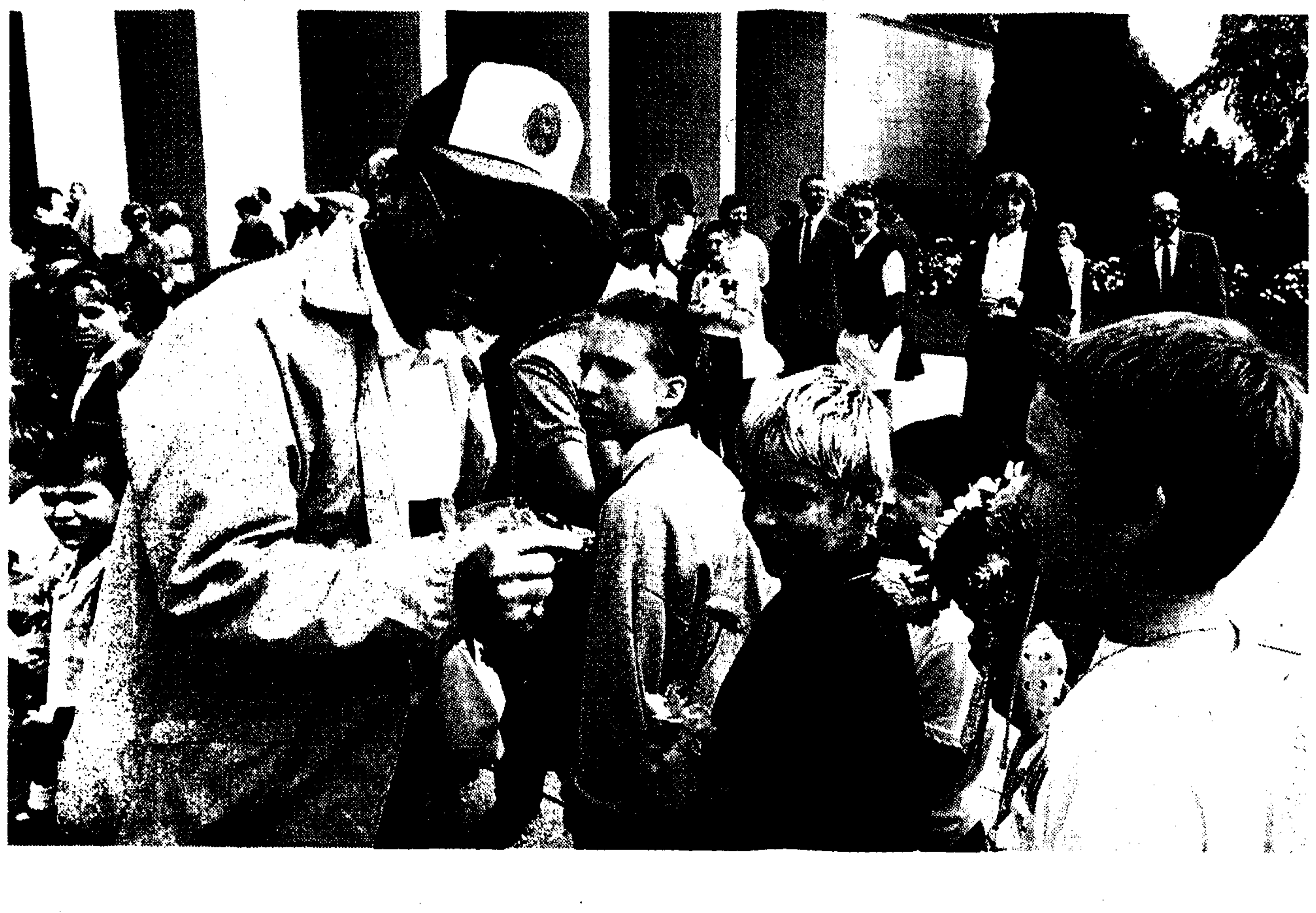
Kolonel Niel Shaffer, die in de oorlog ironisch 'mousey' werd genoemd vanwege zijn luide bevelen, heeft toch iets van een houwdegen.

Emoties in uitersten. Ogen vol tranen als de *'Star-spangled Banner'* ofwel het Amerikaanse volkslied over de heuvels rolt. Even later, als deze emotie opgesopt en de rug gerecht is, bekent hij nuchter onmiddellijk zijn soldatenleven over te willen doen. Inclusief Wereldoorlog II. „Zolang het doel waarvoor ik moet knokken maar juist is, trek ik weer ten strijde."

Toch geeft hij toe dat deze oorlog de rest van zijn leven gebrandmerkt heeft. Dan bedoelt Shaffer niet zozeer zijn bijna dove oren. Die dankt hij aan zijn baan in Washington D.C. als wapeninstructeur. En vooral aan een tank die net iets te dichtbij zijn trommelvliezen het vuur opende.

Ook moet hij achteraf lachen om de eerste dagen na thuiskomst in Nebraska. „Toen kon ik de eerste week absoluut niet in een bed slapen." Brede grijns: „Als ik met mijn vrouw in bed had gevrejen, kroop ik weer terug op de vloer waar ik gewend was te slapen."

Waar Shaffer echter nooit meer aan zal wennen, is de geur van diesel. Dan moet hij weer aan Duitse tanks denken. En wordt meteen misselijk van deze oorlogs-odeur.

● *Zoals ze het 45 jaar geleden ook deden: gemoedelijk rondlopen met enthousiaste kleine kinderen die, toen, (maar nu niet) vroegen om 'tjoklat en sigret for mai sister'...*

DE LIMBURGSE m/v PERSONEELSGIDS

In Sittard wordt een nieuwe penitentiaire inrichting gebouwd, waarvan de ingebruikname is gepland in het eerste kwartaal van 1990. Deze krijgt de (voorlopige) bestemming van gevangenis voor 252 langgestrafte volwassen mannen. Voor de afdeling arbeid van deze inrichting zijn wij op zoek naar een aantal enthousiaste medewerkers. In verband hiermee worden de volgende vacatures opengesteld:

1 chef opleidingen / tevens plv. hoofd arbeid v/m

vacnr. 9-141/1172 salarisschaal 8

Het werk

de chef opleidingen/tevens plv.hfd. arbeid
- stelt het opleidingsaanbod vast en ontwikkelt en coördineert dit
- draagt zorg voor een goede voortgang van de opleidingsactiviteiten
- stelt het hierbij behorende budget op en bewaakt dit
- geeft advies aan het hoofd arbeid m.b.t. alle opleidingsactiviteiten
- onderhoudt i.v.m. de opleidingsactiviteiten contacten met in- en externe functionarissen
- leidt het totale opleidingsgebeuren en geeft leiding aan en begeleidt de daarin werkzame instructeurs arbeid houtvakken
- treedt op als vervanger van het hoofd arbeid.

Wij vragen

- diploma MTS (HTS is een pré)
- ervaring in de sector houtbewerking
- ervaring met onderwijs in het vakgebied
- goede leidinggevende en didactische vaardigheden
- een leeftijd van 30 tot 50 jaar

3 instructeurs arbeid houtvakken v/m

vac. nr. 9-142/1172 salarisschaal 7

Het werk

de instructeur arbeid houtvakken
- is belast met de uitvoering van een adequaat opleidingsaanbod aan gedetineerden
- onderhoudt diverse in- en externe contacten
- is verantwoordelijk voor de produktie-afdeling
- vervangt, in voorkomende gevallen, de chef opleidingen

Wij vragen

- diploma MTS
- ervaring in de sector houtbewerking
- goede contactuele en didactische vaardigheden
- een leeftijd van 24 tot 50 jaar
- bereidheid:
  - tot het volgen van een interne opleiding
  - mee te werken aan een vaktest.

1 chef houtproduktiebedrijf v/m

vac. nr. 9-143/1172 salarisschaal 7

Het werk

[illegible]

Wij vragen

... ervaring in de sector hout...
... in 24 tot 50 jaar
... van een interne opleiding
... aan een vaktest.

2 [illegible] v/m

vac. nr. ... salarisschaal 6

Het werk

[illegible]

Wij vragen

- diploma ... houtbewerking
- ... meubelmaker ...
- ... ervaring met machinale houtbewerking en het verspuiten voor de ...
- goede contactuele eigenschappen
- een leeftijd van 24 tot 50 jaar
- bereidheid:
  - tot het volgen van een interne opleiding
  - mee te werken aan een vaktest.

1 medewerker arbeid huiswasserij v/m

vac. nr. 9-145/1172 salarisschaal 5

Het werk

de medewerker arbeid huiswasserij
- plant, organiseert en coördineert de werkzaamheden
- begeleidt en instrueert de in de wasserette werkzame gedetineerden
- is verantwoordelijk voor een doelmatig functioneren van de wasserette
- controleert het produktieproces zowel kwalitatief als kwantitatief
- voert overleg met het hoofd werkvoorziening en de badmeesters
- verricht de benodigde administratieve werkzaamheden
- beheert de materialen, zowel in de verbruikssfeer als in de kapitaalsgoederensfeer
- neemt deel aan het werkoverleg.

Wij vragen

- diploma LTS (b.v.k. textiel)
- vakdiploma nat-wasbedrijf c.q. de nederlandse vereniging van wasserijen deelcursus
- ruime praktische ervaring met het wasserette gebeuren
- brede kennis van en ervaring met wasserette apparatuur
- een leeftijd van 24 tot 50 jaar
- goede contactuele eigenschappen
- bereidheid:
  - tot het volgen van een interne opleiding bij een penitentiaire inrichtingswasserij
  - mee te werken aan een vaktest.

1 medewerker arbeid reiniging v/m

vac. nr. 9-146/1172 salarisschaal 5

Het werk

de medewerker arbeid reiniging
- draagt zorg voor een juist en doelmatig functioneren van de interne schoonmaakdienst; stelt in dit verband een reinigingsschema op
- begeleidt en instrueert de bij deze dienst werkzame gedetineerden
- beheert de schoonmaakartikelen, zowel in de verbruikssfeer als in de kapitaalsgoederensfeer
- is inzetbaar bij andere vormen van arbeid binnen de inrichting.

Wij vragen

- diploma LTS
- ervaring op het gebied van bedrijfsmatige reiniging en/of bereidheid tot het volgen van een bedrijfsgerichte opleiding
- een leeftijd van 24 tot 50 jaar
- bereidheid:
  - tot het volgen van een interne opleiding
  - mee te werken aan een vaktest.

2 medewerkers arbeid (diverse en celarbeid) v/m

vac. nr. 9-147/1172 salarisschaal 5

Het werk

de medewerker arbeid
- draagt zorg voor de voortgang van het arbeidsproces binnen de arbeid
- begeleidt en instrueert de bij de arbeid werkzame gedetineerden
- is belast met het dagelijks onderhoud van ...
- verricht de benodigde administratieve werkzaamheden.

Wij vragen

- diploma LTS
- relevante werkervaring
- goede contactuele eigenschappen
- een leeftijd van 24 tot 50 jaar
- bereidheid tot het volgen van een interne opleiding.

Voor alle functies geldt:

[illegible]

schaal 6: een salaris van min. f 2.3.. en max. f 3.30.. bruto per maand.

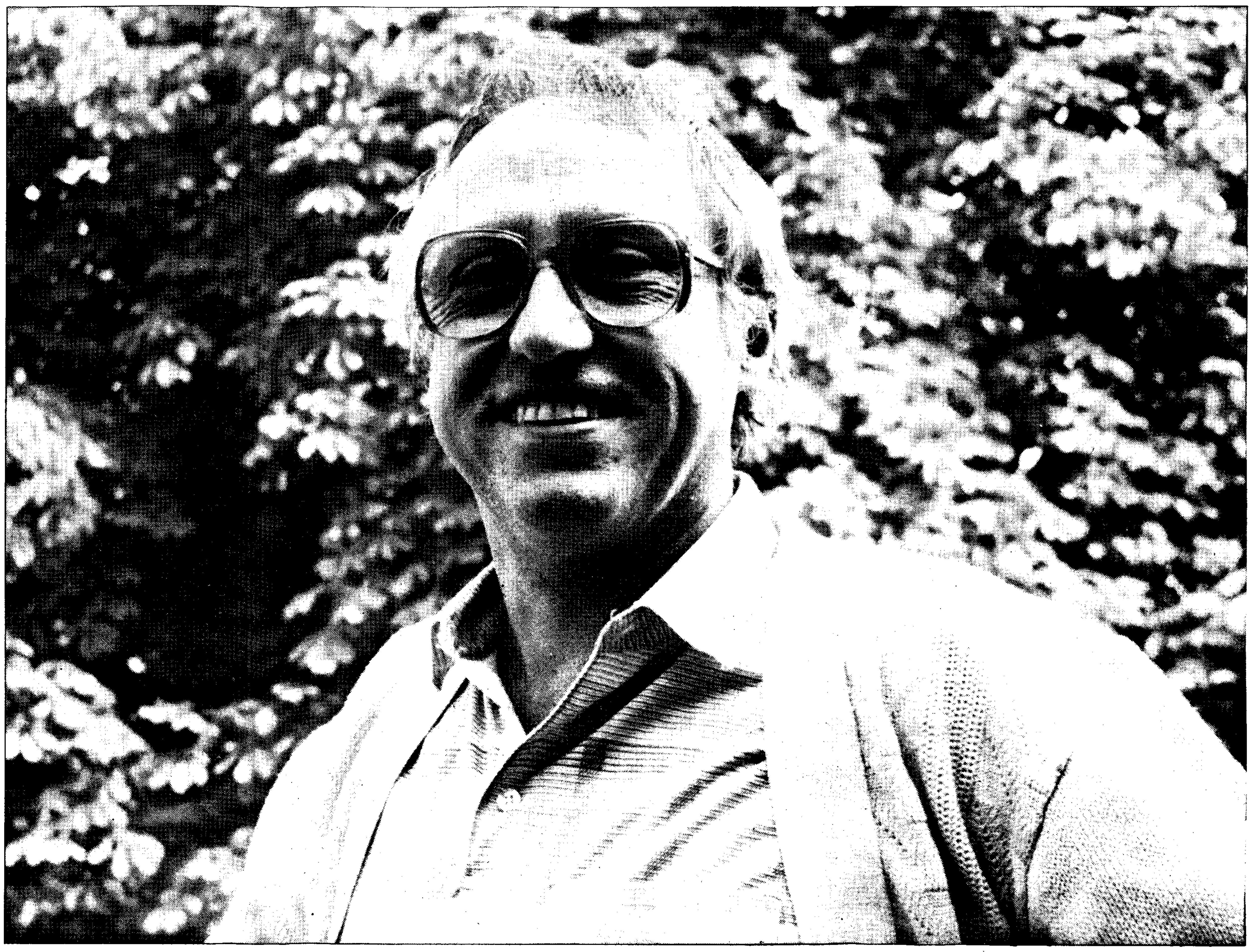
schaal 5: een salaris van min. f ... en max. f 2.99.. ... bruto per maand.

De ... opleiding ...

Schriftelijke sollicitaties binnen 14 dagen, onder vermelding van het betreffende vacaturenummer, richten aan de Penitentiaire Inrichting Sittard, t.a.v. de heer H.A. Koonen, ... Postbus 5585, 6130 .. Sittard.

... inlichtingen over alle bovengenoemde functies ... kunt u verkrijgen door de ... hoofd beheerszaken ... onder nummer 04490-91414.

Een weerbarstig Passionist tegen de 'deportatiedrift van Rome'

● *Leon Goertz: te keer gaan tegen Gijsen.*

„De pauselijke raad voor de interpretatie van de wetten van de rooms-katholieke kerk mag dan zijn fiat hebben gegeven aan het reglement dat de bisschop van Roermond voor het katholiek onderwijs in zijn diocees heeft opgesteld, toch deugt die regelgeving niet.

Zwarten mogen in Zuid-Afrika ook niet over stranden voor blanken lopen. Wettelijk hebben reclamerende blanken derhalve gelijk. Maar de wetten, waarop zij hun gelijk baseren, deugen niet.

Tijdens de tweede wereldoorlog werden joden vergast. In de ogen van de nazi's was dat correct. Maar hun ideologie deugde niet."

at is fris van de lever het commentaar van drs Leon Goertz op het nieuws dat dezer dagen de voorpagina's van de Limburgse kranten haalde. Goertz is Limburger van geboorte, 50 inmiddels, theoloog van zijn vak en pastor van 1.200 zielen tellende St.-Johannes Onthoofding-parochie van Moordrecht en Gouderak.

In woord en geschrift lijkt 'pastor Leon', zoals ze hem algemeen noemen, de onthoofding van een andere Joannes na te streven. Hij blijkt een fel tegenstander van mgr dr Joannes Gijsen, bisschop van Roermond. De pastor van de St.-Johannes Onthoofding-parochie bespeurt in diens beleid en in dat van Rome de laatste tijd 'vlijmscherpe overeenkomsten met het nazi-rijk'. In het jargon der nationaal-socialisten verwijt hij de bisschoppen van Roermond en Rome een deportatiegedrag, waar Jezus van Nazareth een adoptiegedrag zou hebben betoond.

Die tweede wereldoorlog beleefde Leon Goertz als kleuter in Mariahoop: een kerkdorp van Echt, waar hij op 4 januari 1939 werd geboren. Zijn vader was landbouwer. Hij had een gemengd bedrijf: 25 ha. akkerland, een stuk of vijftien koeien, enkele varkens, enige kippen en een zestal paarden. „Ik merkte dat mijn ouders bang waren voor de Duitsers die onze paarden meenamen en de kelder leegroofden."

Ook herinnert hij zich hoe vijfhonderd evacuees in de kelders van het klooster van de passionisten Jezus van het kruis baden. De boerenzoon was misdienaar bij de paters. Ook hij wilde passionist worden.

„De congregatie werd in Italië opgericht om zich met name om de laagste klasse in de moerasgebieden en afgelegen dorpen te bekommeren. Sedertdien zijn zij zich voor de lijdende en marginale mens blijven inzetten."

In Haastrecht maakte Leon Goertz zijn lagere studies, in Mariahoop zijn noviciaat, in Haastrecht, Mook en Nijmegen zijn hogere studies. Op 17 juli 1965 werd hij door mgr Moors tot priester gewijd. Een kloosternaam hoefde hij niet meer te kiezen. Het Tweede Vaticaans Concilie had zijn invloed reeds doen gelden.

Leon Goertz verkoos het pastoraat. „Borneo en Brazilië waren te ver en Nederland was te vol. Duitsland boeide me het meest. Als student had ik er al vacanties doorgebracht als assistent in een kapelwagen van Oostpriesterhulp. Er was in Duitsland een groot tekort aan priesters; met name in de gebieden, waar de vluchtelingen uit het Oosten een nieuw bestaan hadden opgebouwd."

Leon Goertz werd kapelaan in Dinslaken. Al spoedig kwakkelde hij met zijn gezondheid. „Ik kuurde in het Zwarte Woud, waar men kanker constateerde. Ik moest worden bestraald; ging door een diep dal en werd voor 50% AAW'er. In overleg met mijn overste ben ik daarom weer gaan studeren."

Van nabij maakte Leon Goertz de diskwalificatie van de Hogeschool voor Theologie en Pastoraat in Heerlen mee. Volgens mgr Gijsen ontbrak het op de HTP aan spiritualiteit. Daarom moesten HTP'ers, die in het bisdom Roermond aan de slag wilden, naar Regensburg en stichtte de bisschop uiteindelijk een eigen groot seminarie: Rolduc, de oogappel van Rome.

„Als veteraan had ik geen behoefte aan herhaling van de spiritualiteit, waarin ik was opgevoed. Ik heb de tijd nog gekend dat we ons moesten geselen. Ik vond het dan ook volkomen terecht dat de stijl werd aangepast. Er zijn ook andere boeiende teksten dan de routinematige psalmen, zoals van Phil Bosmans en Toon Hermans."

Twee jaar liep Leon Goertz stage in Geleen-Lutterade. „Ik verwachtte er de meest moderne probleemstellingen te zullen tegenkomen. Ik wilde per se de wind van voren hebben. Ik woonde bij deken Frissen in. Hij was een van de dekens die met verbijstering van benoeming en wijding van mgr Gijsen kennis namen. Alleen deken Joosten van Echt toonde zich opgelucht. De overige dekens sloten zich aaneen en dachten het wel te kunnen redden. Ze kwamen echter steeds verder in de verdrukking. Het was verdrietig hoe krenkend met ouderen werd omgegaan. Ze kregen ordinaire postjes; jongeren enorme functies."

In Brunssum-Langeberg fungeerde Leon Goertz gedurende twee jaar om de andere week als weekendpastor. Onderwijl werkte hij aan zijn doctoraalscriptie. Hij onderzocht de oriëntatie van de 302 parochiebladen in het bisdom Roermond op het welzijn in de samenleving. Hij constateerde dat in de parochiebladen weinig aandacht aan maatschappelijke kwesties werd geschonken.

Verloofdencursussen waren op hun retour. Toch bleek uit de interviews, die Leon Goertz met 28 welzijnszorgers in Nederland, België en Duitsland voerde, een latente behoefte aan een relatiecentrum, waarin hij het inmiddels leeggekomen Passionistenklooster in Mariahoop wilde herscheppen. Er zou geld bij moeten. Bovendien waren er in Midden-Limburg al ettelijke bezinningshuizen die ook gunstiger waren gelegen. Sexclubexploitanten en sekteleiders toonden belangstelling, maar het klooster is nog altijd niet verkocht.

„Binnenkort zullen knopen worden doorgehakt," voorzegt Leon Goertz die in 1979 solliciteerde voor de post van pastoor in Mook. In de krant las hij dat een kapelaan uit Blerick was benoemd. „Omdat kranten volgens het bisdom vaak liegen, belde ik Castermans die de benoeming bevestigde. Ik kon me voorstellen dat het kerkbestuur liever een pastoor had die zich voor 100 procent zou kunnen inzetten, maar waarom mij dat niet gezegd?"

De provinciaal van de passionisten, tevens deken van Gouda, bood zijn confrater de parochie van Moordrecht en Gouderak aan. „Het leek me ideaal met ons klooster in Haastrecht in de onmiddellijke nabijheid. Het klikte meteen met het kerkbestuur. Het accepteerde dat ik maar 50% ben. Mijn benoeming gold echter maar voor twee jaar. Ik belde daarom Simonis, toen bisschop van Rotterdam. Als ik na drie maanden niet voldoe, moet ik ophoepelen, maar U moet me niet twee jaar onder curatele plaatsen, zo reclameerde ik."

Na tien jaar heeft Leon Goertz het nog altijd goed naar zijn zin in Moordrecht. „De parochianen zijn goed met elkaar bezig. Met een gerust hart laat ik dan ook veel aan hen over. Minstens één keer per maand krijg ik de kriebels en moet ik naar Limburg."

Een van zijn zussen stuurt hem trouw de krant, zodat hij van het laatste nieuws uit Roermond op de hoogte blijft. De Passionist heeft te doen met 'de slachtoffers van Gijsen'. Hun lijden noopte hem tot strijden. Reeds in 1983 mobiliseerde hij zijn pen. De discussies over abortus in katholieke ziekenhuizen laaiden hoog op. „Geen pastoraal van de afschuiving," kopte de redactie van het weekblad 'De Bazuin' het artikel van Leon Goertz.

In het voorjaar van 1984 werd hij door de officiaal van het aartsbisdom op het matje geroepen. „Ik werd openlijk tegen Simonis uitgespeeld. De kardinaal had zijn Vastenbrief aan 'Huwelijk en Gezin' gewijd. Naar aanleiding daarvan had ik in De Bazuin een artikel over gebroken relaties geschreven. „Wanneer iemand na een scheiding een nieuwe levenspartner vindt, is dat ook pastoraal als een grote zegen te beschouwen," was mijn stelling. In de geest van Simonis had ik echter moeten schrijven: „Wanneer iemand na een scheiding een nieuwe levenspartner vindt, is dat burgerlijk mooi, maar kerkelijk vervloekt. Kerkelijk is zo iemand een outcast, aan wie de sacramenten moeten worden geweigerd. Is dat het laatste wat wij te zeggen hebben? Afschuwelijk! Ik dacht dat het de taak van de pastor was om Gods Rijk op aarde al een beetje te helpen realiseren. De officiaal vond mijn artikel te scherp. Ik heb hem verduidelijkt waarom het zo scherp was gesteld. Het was best een goed gesprek. Vrijblijvend zijn we uit elkaar gaan, elkaars beleving respecterend."

Leon Goertz behoorde ook tot de kritische katholieken die de paus tijdens diens bezoek aan Nederland een ander gezicht van de kerk wilden laten zien dan de Nederlandse bisschoppen. Omdat zij die kans niet kregen, kwamen zij op 8 mei 1985 op het Haagse Malieveld bijeen om hun grieven *urbi et orbi* uit te bazuinen. De persmap – in vijf talen vertaald – bevatte ook een bijdrage van Leon Goertz. 'Pastoraat: kiezen in een tweestromenland', was de titel van zijn artikel. Ook tijdens de daarop volgende treffens van de Acht Mei-beweging bezette de weerbarstige passionist een praatpaal. Enkele preken vonden hun weg in 'De gewijde rede', een zesmaal per jaar verschijnend, door Franciscanen geredigeerd preektijdschrift.

Leon Goertz was ook de geestelijke vader van de brief, waarin het bestuur van de Passionisten het opnam voor de katholieken die lijden onder het autoritaire machtsuitoefening van de Nederlandse bisschoppen 'die de door de jaren volwassener geworden gelovigen weer als onmondige kinderen behandelen'.

„Recente uitspraken van de bisschoppen Simonis en Bomers geven er blijk van dat ze in sommige opzichten in een achterhaald klassiek denkpatroon zitten," schreef Leon Goertz in het oecumenisch weekblad 'Hervormd Nederland'. „Het lijkt erop dat zij fanatiek oude mythen willen handhaven. Ze durven met een stalen gezicht bij wijze van spreken hun eigen moeder op gezag van hun onfeilbaarheid nog in de ooievaar doen geloven."

Ook stond hij stil bij de bisschopsbenoemingen in Duitsland en Oostenrijk. De voordrachten van de Duitse kapittels ondergingen hetzelfde lot als destijds de Nederlandse. Ze werden ter zijde geschoven. De benoeming van de conservatieve kardinaal Joachim Meister tot aartsbisschop van Keulen was voor 150 theologen dan ook aanleiding tot een felle aanval op het beleid van paus Johannes Paulus II.

Leon Goertz luchtte zijn gemoed in Hervormd Nederland. 'De deportatiedrift van Rome', kopte de redactie van het oecumenisch weekblad diens *cover story* van 11 februari.

Voor mgr Gijsen was de zogenoemde Verklaring van Keulen aanleiding tot een drietal artikelen in het bisdomblad 'De Sleutel'. „De rooms-katholieke theologen, die de Verklaring van Keulen hebben ondertekend, en hun volgelingen, zoals de leden van de Mariënburgvereniging en de Acht Mei-beweging bevinden zich op een voor henzelf heilloze weg," concludeerde de bisschop van Roermond. „Zij denken de vrijheid van de mens te zoeken en veilig te stellen, maar in feite maken zij zichzelf tot slaven van eigen ideeën en wensen, lopen zij schijnidealen na en verzanden ze in bitterheid, omdat zij alsmaar minder rust en zekerheid vinden."

„Het zal je gezegd worden, als je 25 of 50 jaar het beste van je leven aan die kerk hebt gegeven en de hitte van de dag hebt gedragen. Het ergste vind ik dat je integriteit in twijfel wordt getrokken," aldus Leon Goertz.

In een artikel, dat hij het Limburgs Dagblad ter plaatsing aanbood en dat de aanleiding tot dit interview vormde, signaleert hij 'vlijmscherpe overeenkomsten tussen de rooms-katholieke kerk en het nazirijk'.

„Ik zeg veel, maar ik voel ook veel," licht hij in zijn flatje aan de Hollandse IJssel toe. „Het klinkt cru, maar evenals de Führer matigt paus Johannes Paulus II zich een absolute macht aan. Eigenzinning zet hij de wet naar zijn hand, ongeacht of mensen daardoor onrecht wordt aangedaan of niet. De wijze van benoeming van de bisschop van Keulen is een recent bewijs van de inbeelding van de paus dat hij hoog boven alle andere katholieken troont en dat hij zich in naam van God en Jezus zo'n dictatoriaal gedrag mag veroorloven. Het gaat hierbij om 'de zuiverheid van het Rijk', zoals de paus zich die inbeeldt.

De uitbeelding van die inbeelding, de opbouw en instandhouding van dit soort kerk is de paus slechts mogelijk met de hulp van zuivere, absoluut gehoorzame dienaren, die hij recruteert uit de voorraad priesters en mannelijke jongelingen die met zijn kerkvisie zijn geïndoctrineerd. Deze krijgen zo spoedig mogelijk de belangrijke sleutelposten.

Degenen, die in gedachten, woorden of daden enigszins van zijn uniforme kerkmodel afwijken, worden als onzuiver en niet echt katholiek bestempeld. Met het gevolg: bespionering van verdachten, hetzecampagnes zoals tegen Edward Schillebeeckx en Catharina Halkes, tegen katholieke organisaties als onderwijsinstellingen en ziekenhuizen; boycotmethoden en ontmoedigingsbeleid tegen de Acht Mei-beweging, het Buro voor Internationale Solidariteit, pastorale werkers, vrouwen en leken in het algemeen. De incidenten rijgen zich aaneen als een uiting van structureel geweld en uitgesproken geloofsterreur die mensen van hun geloofsidentiteit, overtuiging, geweten en eer berooft en hen dus schandalig deporteert. Hier is geen sprake meer van een *Kristallnacht*, maar van de boel op klaarlichte dag aan scherven gooien.

Dit afstotelijke en deporterende gedrag van de huidige hiërarchie wordt voornamelijk gevoed vanuit de opvatting dat er in de kerk bovenmensen en ondermensen zijn – priestergewijden en leken. De aarde overstijgende waardigheid en volmacht die de priester krachtens zijn wijding wordt toegedicht is het scharnier dat het gehele geloofssysteem zijn deporterende draai geeft. Wanneer bepaalde gewetensvolle priesters de als absoluut geldende richtlijnen van bovenaf in hun pastoraat niet willen toepassen dan worden zij door nieuw gemaakte wetten en reglementen voor het blok gezet: of loyaal meewerken of opstappen. Zo simpel is dat. Juridisch kan men geen kant op."

„Hoe dit deportatiegedrag in een adoptiegedrag omgezet?" is de vraag die Leon Goertz niet loslaat. „Een februaristaking op touw zetten? *Sand im Getriebe sein*, zodat de geoliede machine vastraakt en kapot draait? De verleiding is groot om ja en amen te knikken. Voor hen die hun geloof op oneindig en hun verstand en geweten op nul zetten is het kerkelijk carrièrebedje gespreid. Blijven horzelen vergt dan ook meer moed en inspanning dan collaboratie en kadaverdiscipline.

Niet dat ik tegen een hiërarchie ben. Ze is onmisbaar. Maar wij moeten af van die indoctrinatie en die zwart-wit-verhoudingen. Er zijn ook grijsnuances.

Ik wil geen nieuw evangelie verkondigen; evenmin het oude geloof afschaffen. Maar ik wil wel ruimte voor alternatieven, voor meer variatie, voor een soort pastoraat à la carte.

Ik laat de parochianen daarom meedenken over de themata, waarin wij onze eucharistievieringen plaatsen. Ook het tafelgebed wordt daarop toegespitst. Dat is natuurlijk niet volgens het spoorboekje. Toch had deken Janssen van Sittard de moed om het tafelgebed dat ik voor een een triduüm van de zusters Passionistinnen had gemaakt en derhalve niet was goedgekeurd, te nemen. Onze denksystemen kwamen tot elkaar."

Vorige week stond de dienst in het teken van de verkiezingen. „Zonder de naam van een partij te noemen, riep ik de parochianen op tot bewust stemgedrag. Zelf heb ik op Groen Links gestemd – een partij die blijft horzelen en veel aandacht aan het milieu schenkt."

Daarom ook heeft de groene pastoor zich op het kwartaaltijdschrift van Greenpeace geabonneerd. In de lektuurbak achterin het monumentale Waterstaatskerkje, waaruit parochianen vrijelijk kunnen pakken, ligt ook het contactblad van de Molukse gemeenschap. In Moordrecht wonen 800 tot 900 Zuidmolukkers; voorts: 300 Marokkanen. De etnische minderheden vormen er 15 procent van de bevolking. Ook voor hen staat het flatje van pastor Leon open. Alleen tussen een en vier uur mogen ze hem niet storen. Dan moet hij rusten. Voor de kleintjes heeft hij allerlei speelgoed in huis. Ook tijdens de kerkelijke diensten kunnen kinderen poppen knuffelen. In het rieten mandje naast het altaar zitten verder leesboekjes voor kinderen. Aan hen de eer om voor kindermissen de liturgische kleur te bepalen. Ook blauw blijkt tot liturgische kleur verheven. „In de blauwe stola zijn kledingstukken van mijn moeder verwerkt. Mijn peettante – een slotzuster in Brussel – maakte bij mijn priesterwijding een kazuifel: een geschenk van mijn ouders."

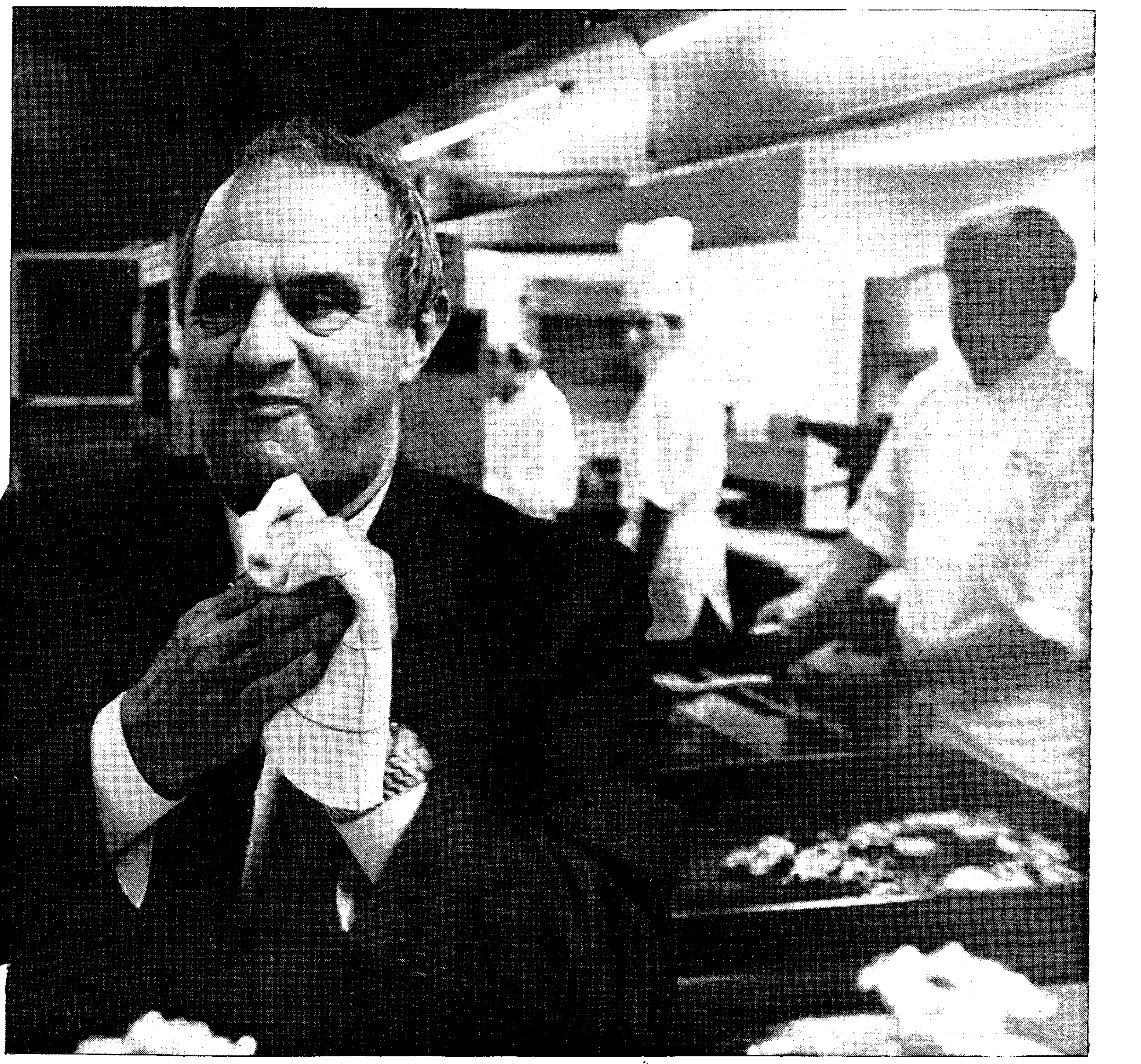
In de parochiegids prijken ook de namen van niet-katholieken en mensen van buiten de parochie. „Dat komt omdat deze mensen enthousiast met ons meedoen. Adoptie! Geen deportatie! Terug naar de man van Nazareth. Ook hij liet niemand kopje onder gaan en viste de drenkelingen op."

door

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Paul Bocuse: „Ik ben een kok, geen dokter...”

● *Mmmm, dat was lekker! Paul Bocuse in de keuken van Prinses Juliana.*

Mmmm, j'adore ça!

Opgetogen tastte de man opnieuw toe. Hij greep nóg een groene haring, wierp zijn kalende hoofd in de nek en liet op volleerde wijze een gekaakt zeevisje in zijn keel glijden. „Mmmm, héérlijk!” Vervolgens spoelde hij zijn mond met een ferme slok Up. Zijn vieve donkere ogen, rustend op geprononceerde oogzakjes in een ietwat vermoeid gezicht, namen scherp het interieur van Den Ouden Vogelstruys op. Zijn interesse werd getrokken door een ingelijste foto van een zwaar gebrild mannenhoofd. „Paul-Henri Spaak?” vroeg hij. „Neen, Stef Kleyn. Een journalist die hier vroeger vaak kwam.” „Aha”, nam hij de identiteitsaanduiding als kennisgeving aan en stelde vast: „*Très sympa*, dit bruine café.” Hij nam nog een slok. Op een hem toegeschoven papiertje zette hij een zwierige handtekening. Geamuseerd keek hij toe hoe een vrouw zich in vele bochten wrong om hem, temidden van de drukte, te kunnen kieken. Hij schonk haar een olijke knipoog. PAUL BOCUSE deed een etmaal Limburg. Een impressie.

door

Het liep tegen de middag. De lucht boven het Geuldal trok dicht. Zittend in de terrastuin van Prinses Juliana (Valkenburg), zette Paul Bocuse zijn glas champagne neer, zuchtte zacht en vroeg aan Doris Stevens: „Kan ik twee aspirientjes hebben?” Het verzoek werd stantepede ingewilligd. Onderwijl trok Bocuse het lintje in z'n knoopsgat (ridder in het Legioen van Eer) recht, wreef over zijn voorhoofd en mompelde voor zich uit: „Een beetje hoofdpijn...”

Frankrijks beroemdste kok, behorende tot het selecte groepje van de Haeberlins, Troisgros', Guérards, Chapels en Jungs, gaf door zijn aanwezigheid het vijfenzeventigjarig bestaan van 'Juliana' een extra strijkje. Hij was gekomen uit respect voor Funs en vriendschap voor Paul Stevens. Op speciaal verzoek van de Stevens'en overigens. Die morgen had hij in Lyon het vliegtuig richting Brussel genomen. In Zaventem was hij door Pieter Taselaar opgehaald en naar Valkenburg gebracht. In Prinses Juliana aangekomen drukte hij met een onvervalste accolade Funs Stevens aan zijn borst, schudde iedereen een krachtige hand en overlaadde Fien Wessels (in de coulissen van het restaurant al vijfentwintig jaren aan de afwas!) met opvallend warme *amitié*. „Vijfentwintig jaren. *C'est formidable!*, stelde hij vast. Vervolgens trok hij naar de keuken, begroette er 'broeders' Toine Hermsen en Otto Nijenhuis én hun witte brigade en voelde zich als een vis in het water.

Bocuse. Vijfenzestig bijna. Bekend, zeg maar rustig beroemd. *Cuisinier* uit Collonges-au-Mont d'Or (twaalf kilometer ten noorden van Lyon), die in de loop der jaren culinaire kunst handig verweefde met commerciële activiteiten. Thuis in de driesterren *auberge familiale* en overal elders in de wereld (in de States, in Japan, in Zuid-Amerika) is hij *le maître*. De meester. Die ten onrechte tot paus van de *nouvelle cuisine* werd uitgeroepen, die het modernisme in de keuken (lichtvoetige spijzen slechts teneinde het lichaam, op het altaar van gezondheid, niet al te veel te belasten) kortaf afdoet met de stelling „Ik ben een kok, geen dokter,” en die dwars door alle nieuwe kookstromingen heen zegt: „Ik ben en blijf een traditionele kok. Klassiek. Ik propageer gerechten die ik zélf graag eet. Ik bied mijn gasten voortdurend de keuken uit mijn jeugd aan...”

Paul Bocuse. 'Stef' in een beroemd restaurant. Een befaamd spijshuis 'waar ik nauwelijks van kon leven.' En dus wierp hij een gedeelte van zijn tomeloze energie in onder meer het schrijven van (kook)boeken, de exploitatie van Bocuse-winkels *all over the world* en verkoop van Bocuse-Beaujolais, het optreden in tv-reclamespotjes (voor tal van artikelen), kortom in het vermaterialiseren van zijn naam en faam. De man die éëns zei: „Een kok moet dagverse producten van zijn eigen streek in de gaten houden. Bij het koken gaat het overal in de allereerste plaats om de kwaliteit van die producten” is bij het bedrijven van *promotion* niets te veel. Hij laat zich keer op keer in vele standen fotograferen. Gewillig en geduldig. Het gezicht getekend door een hautain glimlachje. Zo ook tijdens zijn etmaal Limburg.

Schulp

Hij trok, de meester, die middag in Prinses Juliana nogal wat mensen die wel of niet beroepshalve zich bezighouden met het schrijven over en het fotograferen van de gastronomische wereld en haar fenomenen. Paul Bocuse ging in Valkenburg veelvuldig op de foto. Niets was hem te veel. Op elk 'gezellig' praatje ging hij gretig in, maar op momenten dat hij geconfronteerd werd met wijsneuzige opmerkingen en/of wel of niet gespeeld indringerige vragen over het 'edele koken' leek hij zich terug te trekken in een karakteristieke Bocuse-schulp. Hij speelde de onaantastbare die zijn toevallige gesprekspartners 'afdeed' met algemeenheden. Later die dag zou hij opmerken: „Ik heb een hekel aan gewichtigdoenerij.”

Inmiddels was uit het Zeeuwse Philipine Carlos Tieneman met een partij verse zeevruchten gearriveerd, gingen obers rond met hartige heerlijkheidjes en liet Bocuse zich vooral de oesters niet van de schelp eten. Je bent dan ook liefhebber of je bent het niet. Na een aantal van die plaatkieuwige weekdieren met smaak te hebben doorgeslikt, riep hij wrijvend over zijn licht *embonpoint* Marc Beijer – speciaal uit de Elzas overgekomen telg van het gelijknamige wijnhuis (1580) – toe: „En nú een kop koffie!” Waarop Paul Stevens de meester meedeelde dat het gezelschap aan tafel werd verwacht teneinde eer te betonen aan een *déjeuner*, onder meer opgebouwd met *Morue rôtie à la peau* ofwel kunstig geroosterde kabeljauw. „Schitterend!”, complimenteerde de meester. En hij doceerde: „Prima voorbeeld van eerlijk, herkenbaar koken. Ik moet niets hebben van verwarring als gevolg van nieuwigheidjes.”

En later op de dag: „Ik heb een gruwelijke hekel aan *menu's dégustation*. Feitelijk gaat er niets boven een éénpansmaaltijd. Dit is voor-, hoofd- en nagerecht tegelijk.....”. Is het dáárom dat *Monsieur* Bocuse in zijn 'tempel' in Collonges-au-Mont d'Or ook een *plat du jour* blijft serveren? Tegen een beduidend lager tarief dan dat van zijn andere gerechten. Dat spreekt. Voor enkele tientjes maar.

Feestje

Na het *déjeuner* werd er wat vertreden. In de vorm van een uitstapje naar het Vrijthof in Maastricht. Daar draaide de kermis. 'Orgelman' Bocuse genoot zichtbaar van het sfeertje. Orgel? De meester verzamelt ze. „Ik heb er éénentwintig. Keurig opgesteld in een vleugel van mijn huis. Vraag nu niet waaróm. De een spaart postzegels, de ander orgels. Postzegels nemen wel niet zo veel plaats in...” De deur van het café zwaaide open en daar verschenen Jean Labrouche en zijn Fien. Ze droegen schalen vol nieuwe haring en hoofdkaas aan. Een *amuse* voor de meester. Die onmiddellijk zijn bokaaltje Imperator wegschoof, een groene haring beetpakte en verzaligd bijna doorslikte. *Mmmm, j'adore ça!* en hapte gulzig in een vers getapte Up. Aan tafel keek Paul Stevens geamuseerd toe. Met duidelijk respect voor zijn hoge gast. Eens (in 1966) was hij leerling in diens keuken. „Hij is in de loop der jaren niet veel veranderd,” constateerde Paul.

Vraag aan de tegenwoordige *patron* van Prinses Juliana: „Wat heb je in die tijd vóóral van Bocuse geleerd?” Zonder na te denken luidde het antwoord: „Discipline, discipline en nog eens discipline.” „Wat zegt hij?” vroeg de andere Paul. De vertaling volgde prompt. Bocuse knikte goedkeurend. En wéér gleed dat hautaine glimlachje over zijn gezicht. Vlug vervagend in vrolijkheid. Want daar houdt Bocuse wel van. Blij zijn. Graag lachen. Blij was hij ook met een onvoorziene ontmoeting. Met Cas Spijkers namelijk. Die had in De Swaen in Oisterwijk een dagje vrijaf genomen om in Maastricht met zijn (Valkenburgse) gade een 'pilsje te vatten'. Het toevallige samentreffen groeide uit tot een 'klein feestje' waarop Bocuse en Spijkers toch nog gelegenheid vonden de noodzakelijkheid te bespreken van een 'gezamenlijk bureau' in Parijs. De zovéélste activiteit van duizendpoot Bocuse. Die tussen haring en hoofdkaas zorgelijk constateerde: „De gelijkvormigheid van het moderne koken is momenteel het grootste gevaar dat de gastronomie bedreigt. Je hoeft maar de spijskaarten van de restaurants te bekijken. Dan zie je die uniformiteit toch. Dezelfde ingrediënten, dezelfde garnituren. En maar moeilijk doen. Alle jonge koks roep ik toe: stop met het robotachtige koken! Gebruik goede producten, kook eenvoudig, goed én herkenbaar. En misbruik de oude tradities niet...”

Aldus de meesterkok die overigens een *consommé* van gevogelte met verse truffels, ganzelever, stukjes kip, worteltjes, selderij, uitjes en champignons (*Soupe aux truffes noires Valéry Giscard d'Estaing*) en gevogelte uit Bresse, gefarceerd met ganzelever, in een lichte roomsaus (*Suprême de volaille de Bresse au foie d'oie*) wereldberoemd maakte.

Diner

Het feestje 'in de Struys' werd opgebroken. Met een fles *hoeswien* onder de arm verliet Paul Bocuse het bruine café aan het Vrijthof en keerde terug naar Valkenburg. Daar was hij uren later eregast tijdens een diner *hollandais* – soep van Zeeuwse mosselen, gegrilde tarbot in een saus van tomaat en dragon, jonge eend met kantharellen; Leidse en Goudse kaas en perendessert, vergezeld van onder meer een schitterende *Château Talbot'79, Cru Classé Saint-Julien* – een diner waarop *tout Limburg* had ingeschreven (91 couverts) en dat in geanimeerde stemming verliep. (Bocuse: 'Perfect verlopen').

Bocuse zou Bocuse niet zijn geweest als hij niet alle tafels was afgegaan en iedereen die dat wenste verguldde met zijn handtekening. Hij keek er in het geheel niet van op dat enkele gasten hun Bocuse-boeken van huis hadden meegebracht om ze door de meester zélf te laten signeren. Tegen middernacht ging Bocuse naar bed. De dag was lang en vermoeiend geweest. De volgende ochtend ontbeet hij met yoghurt en een kop zwarte koffie. Niets meer en niets minder. Vervolgens verliet hij Valkenburg weer. Op weg naar Zaventem. Paul Bocuse: kok en (wereld)reiziger. Die *pot-au-feu*, gekookt vlees met groente, het allerbeste gerecht van de Franse keuken vindt. *J'adore ça!*. Ook dat. Niets Frans is Paul Bocuse vreemd.

● *Onder het oog van 'iedereen' complimenteert Paul Bocuse gastvrouw Doris Stevens. Franse charme op z'n best.*

● *Een Upke op het terras van In de Ouden Vogelstruys, samen met hospes Bèr Schiffeleers.*

Foto's: FRITS WIDDERSHOVEN

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

WATERSCHAP ZUIVERINGSCHAP LIMBURG

Het Waterschap Zuiveringschap Limburg is belast met het actieve en passieve waterkwaliteitsbeheer in de provincie Limburg.
Binnen de Technische Dienst draagt de afdeling Waterkwaliteitsbeheer zorg voor het beheer van de kwaliteit van het provinciaal oppervlaktewater.
Het bureau Oppervlaktewater is primair verantwoordelijk voor de advisering inzake chemische, fysische en biologische kwaliteitsaspecten, de behandeling van klachten en de opsporing van strafbare feiten inzake de waterkwaliteit, inclusief de overtreding van lozingsvergunningen.
Binnen het bureau Oppervlaktewater is een vacature voor:

een medewerker Oppervlaktewater (m/v)

(vacaturenummer PZ/WKB-30)

Tot zijn/haar taken gaan behoren
- beleidsvoorbereiding en uitvoering inzake het waterkwaliteitsbeheer, advisering hieromtrent, concipiëren en bestuursvoorstellen;
- opzet, interpretatie, rapportage en advisering waterkwaliteitsonderzoek;
- deelname aan in- en externe werkgroepen en commissies;
- schrijven jaarraportages, onderzoeksrapporten, jaarverslag, etc.;
- bijhouden van (landelijke) ontwikkelingen op het gebied van normering, onderzoek, beleid en beheer betreffende het waterkwaliteitsbeheer;
- activiteiten met betrekking tot het geautomatiseerd systeem „oppervlaktewater";
- behandeling van meldingen en klachten inzake de waterkwaliteit en de zuiveringstechnische werken (Vuilwaterwacht).

Kandidaten dienen te voldoen aan de volgende eisen:
- een HTS-opleiding (richting chemie, chemische techniek, procestechniek of milieukunde) aangevuld met functiegerichte applicatiecursussen;
- belangstelling voor en kennis van milieuwetgeving, met name de WVO;
- bij voorkeur enige relevante (beleids)ervaring;
- goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheden.

Voor de functie geldt een maximum salaris van ƒ 5290,- (schaal 10).

Een opsporingsambtenaar (m/v)

vacaturenummer PZ/WKB-31)

Tot zijn/haar taken zullen gaan behoren
- het opsporen van strafbare feiten met betrekking tot de waterkwaliteit;
- het optreden bij het vermoeden van een strafbaar feit, aan de hand van analyseresultaten van (afval)waterstromen;
- het opmaken van processen-verbaal van geconstateerde overtredingen van de WVO;
- het adviseren omtrent de toepassing van bestuursdwang, bestuurlijke aanmaning, etc.

Als selectiecriteria worden gehanteerd
- een chemisch/technischgeoriënteerde opleiding op MBO/HBO-niveau (bijv. MTS-procestechniek, aangevuld met relevante applicatiecursussen);
- belangstelling en kennis van milieuwetgving, met name van de WVO;
- in bezit van opsporingsbevoegdheid (WVO) of bereid de noodzakelijke cursussen te volgen;
- goede contactuele eigenschappen;
- goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheden.

Voor de functie geldt een maximum salaris van ƒ 4757,- (schaal 9).

Voor beide functies geldt:
- de bereidheid om buiten de kantooruren controletaken te verrichten;
- een leeftijdsindicatie van ± 30/40 jaar;
- het bezit van rijbewijs BE en bereidheid tot gebruik van eigen auto;
- de standplaats Roermond.

De bij de overheid gebruikelijke rechspositieregelingen zijn van toepassing.
Sollicitatiebrieven met vermelding van genoten opleiding en ervaring dienen binnen 14 dagen te worden gezonden aan het Dagelijks Bestuur van het Waterschap Zuiveringschap Limburg, postbus 314, 6040 AH Roermond, onder vermelding van het vacaturenummer in de linker bovenhoek van zowel brief als enveloppe.

HOGESCHOOL
KATHOLIEKE LEERGANGEN
TILBURG

De Hogeschool Katholieke Leergangen Sittard (HKLS) representeert in Limburg een unieke bundeling van opleidingen voor educatieve beroepen. De HKLS leidt op tot leraar basisonderwijs en tot leraar voortgezet onderwijs, dit laatste zowel in voltijd als in deeltijd. Daarnaast biedt de HKLS Vrije Studierichtingen aan en is onder meer actief op het terrein van de nascholing van docenten.

FACULTEIT EDUCATIEVE OPLEIDINGEN

De Hogeschool Katholieke Leergangen Sittard vraagt, ten behoeve van de voltijdse en deeltijdse opleidingen tot leraar voortgezet onderwijs en tevens ten behoeve van de nascholing, voor zo spoedig mogelijk

Docenten V/M

met een eerste-graadsbevoegdheid voor de vakken

Onderwijskunde (1 FTE)
met deskundigheid op het terrein van de informatica en de didactiek daarvan en affiniteit met (onderwijs) management en mediagebruik. Salariëring max. sch. 12. Nadere informatie bij de vakgroepleider onderwijskunde, drs. G. Willemsen, 04490-11066 (instituut) of 04490-19959 (privé).
Vacaturenummer: HKLS 106

Aardrijkskunde (0,2 FTE)
ten behoeve van geografische basiscursussen en de cursus [illegible] sch. 12. Nadere informatie bij de vakgroepleider aardrijkskunde, A. [illegible], 04490-11066 (instituut) of [illegible]271 (privé).
Vacaturenummer: HKLS 107

Natuurkunde [illegible]
[illegible] Salariëring max. sch. 12. Nadere informatie bij de vakgroepleider [illegible], 04490-11066 (instituut) of 04490-[illegible] (privé).
Vacaturenummer: HKLS 108

Daarnaast vraagt de HKLS met [illegible] een

Werkplaatsassistent V/M

Handvaardigheid (ca. 0,7 FTE)
op MBO-niveau met als specialisatie metaal. Nadere informatie bij de vakgroepleider handvaardigheid, [illegible] (instituut) of 04752-2806 (privé). Salariëring max. sch. [illegible]
Vacaturenummer: HKLS 109

Van de medewerkers wordt verwacht dat ze instemmen met de grondslag van de Katholieke Leergangen.

In het kader van het emancipatiebeleid van de Stichting Katholieke Leergangen wordt aan vrouwen uitdrukkelijk gevraagd te solliciteren.

Sollicitatiebrieven vóór 30 september [illegible] te richten aan het Hoofd Personeelszaken Katholieke Leergangen, Pyreneeënweg 10, 5022 DN Tilburg, onder vermelding van het betreffende vacaturenummer.

STERK IN KLASSEWERK

CONSOLIDATED KOMT NAAR U TOE...

CONSOLIDATED NEDERLAND
KENNIS VAN DAKEN

Onze relatie is een gerenommeerd, landelijk opererend dakdekkersbedrijf met het hoofdkantoor in Ameide (ZH) en binnenkort in Gorinchem. Met ondermeer Dakwacht b.v., dat zich heeft gespecialiseerd in onderhoud van bedrijfsdaken, maakt Consolidated Nederland b.v. deel uit van de Consolidated Groep. Consolidated Nederland b.v. legt zich voornamelijk toe op renovatie projecten. Opdrachtgevers zijn o.a. woningbouwverenigingen, beleggingsmaatschappijen en overheidsinstellingen. Consolidated geniet ook een ruime naamsbekendheid in Limburg. Vanuit de vestiging in Son (NB) wil het bedrijf op korte termijn een meer actieve rol gaan vervullen in Zuid-Limburg.

Daarom zijn wij op zoek naar een m/v:

Commercieel-Technisch Adviseur

een ambitieuze en resultaatgerichte pionier

De functie:
- na een grondige opleidings- en inwerkperiode opereert u in uw gebied Zuid-Limburg
- vanuit een solide organisatie in Son, wordt u ondersteund in uw commerciële activiteiten
- u bent verantwoordelijk voor het doelgericht en efficient leggen en onderhouden van contacten met potentiële klanten van Consolidated
- na gebleken succes levert u in de toekomst een grote bijdrage aan de op- en uitbouw van een op te richten vestiging in Zuid-Limburg

Consolidated vraagt:
- een kelharde werker die gemotiveerd wordt door ambitie, zelfstandig pionieren en commercieel resultaat
- ervaring en bewezen succes als commercieel buitendienst medewerker
- opleiding op middelbaar niveau. Affiniteit met bouwtechniek
- leeftijd 27-32 jaar

Consolidated biedt:
- een zelfstandige baan, waarin u de uitdaging ondervindt resultaten van uw werk te zien
- een bedrijf met een gevestigde naam in heel Nederland
- een goed salaris en secundaire arbeidsvoorwaarden

Bent u toe aan deze uitdaging?
Stuur dan uw brief met c.v. onder vermelding van ref.nr. 223370 CTA naar EXPAND Werving & Selectie.

EXPAND Werving & Selectie
[illegible]laan 17, [illegible] Eindhoven

EXPAND® Werving en Selectie

---

bv si–lectron — **elektro(tech)nische industrie**

Voor de afdeling kwaliteitscontrole zoeken wij op korte termijn kandidaten voor de functie van

KWALITEITSCONTROLEUR v/m

De functie is gericht op:
a. uitvoeren van controlewerkzaamheden
b. uitvoeren van administratieve werkzaamheden
c. begeleiden van de produktie
d. analyseren van de fouten
e. opstellen van de instructies

Gevraagd wordt:
- grote mate van zelfstandigheid
- goede uitdrukkingsvaardigheid
- ervaring in kwaliteitszorg
- kennis van de Engelse en Duitse taal
- MBO elektro.

Geboden wordt een interessante en belangrijke functie binnen een professionele en enthousiaste quality assurance afdeling, met een salaris en arbeidsvoorwaarden overeenkomstig het belang van de functie.

Uw interesse is gewekt?

Uw schriftelijke sollicitatie, met curriculum vitae, kunt u binnen 10 dagen na het verschijnen van dit blad richten aan BV SI-LECTRON
t.a.v. de heer D. Janssen
Hoofd quality assurance department

238558

si-lectron

Voltastraat 11 6372 CK Landgraaf, Nederland (Industrieterrein Strijthagen)
Postbus 31049 6370 AA Landgraaf, Nederland
Telefoon 045-320320, Telefax 045-320901

Restaurant Grand-Mère
Vrijthof-Maastricht

Gezien overname van taak in ouderlijk bedrijf van onze huidige

manager-bedrijfsleider

roepen wij sollicitanten op ter opvolging voor deze vrijkomende functie. Voldaan dient te worden aan onderstaande voorwaarden en eigenschappen:
- goed gastheerschap
- kundig management
- organisatie-talent
- kennis van sales
- leiding geven
- ervaring in goede huizen
- zelfstandigheid
- in bezit van goede getuigschriften en referenties
- leeftijd ca. 28 jaar
- creativiteit

Na zekere periode van inwerking, dient sollicitant de directie te kunnen vervangen. Salaris overeenkomstig leeftijd en ervaring.
Schriftelijke sollicitaties te richten aan mevr. T. Deckers, Helmstraat 16, 6211 TA Maastricht. Tevens voor info: 043-252325.

Mastro b.v.

Bochumer Landstrasse 195, 43 Essen 14
vraagt voor diverse projekten in BRD en Nederland

VAKBEKWAME
FOTOLASSERS ARGON/ELEKTR.
PIJPFITTERS
die zelfstandig kunnen werken naar ISO.
PIJPMONTEURS

238536

Telefonisch aanmelden tijdens kantooruren van 9.00 tot 16.00 uur. Tel. 09-49201503584 of 04492-5515.

Heinz Merkelbach GmbH
Postfach 3248, D-5120 Herzogenrath 3

sucht per sofort
eine/n versierte/n

Angestellte/n

für Grenzbüro [illegible]-Autoweg.
Schichtdienst - [illegible] Nachtdienst -
Bedingung: [illegible]maschinenkenntnisse.
Beherrschung der deutschen Sprache [illegible].

Bewerbung an obige Adresse.

Op onze tekenkamer kunnen wij een

BOUWKUNDIG TEKENAAR
MET RUIME ERVARING

plaatsen.
Inlichtingen te verkrijgen bij de heer G. Goessens.
Tijdens kantooruren 045-700200
na kantooruren 04405-1551.

JONGEN

Aannemersbedrijf Jongen b.v.
Hompertsweg 34 - 6371 CX Landgraaf
Postbus 31007 - 6370 AA Landgraaf

Akrosil Europe

Als nieuw opgerichte Europese dochter van een Amerikaanse papiergroep, concentreren wij ons op het silicone coaten van papier en kunststoffen door middel van moderne PLC gestuurde produktiemachines.

Voor de verdere uitbouw van onze produktie op de Beitel in Heerlen zoeken wij in samenwerking met het GAB-Oostelijke Mijnstreek:

OPERATORS/BEDIENINGSVAKMENSEN M/V
(3-ploegendienst)

Taak: leren bedienen en controleren van coating-, druk- en snijmachines door middel van computergestuurde produktieprogramma's. Voortdurende kwaliteitscontrole aan de machine en preventief onderhoud.

Gevraagd: LTS-C, Mavo/Havo met aanvullende Vapro-opleiding
Ervaring in de procesindustrie is gewenst
Beheersen van de Engelse taal is een groot voordeel
leeftijd 23-35 jaar

MECHANISCH MONTEUR M/V

Taak: Het instellen en instandhouden van de [illegible] produktiemachines
Beoordelen en verhelpen van storingen

Gevraagd: LTS-Mechanische Techniek (C-niveau)/MTS - WTB. Enige ervaring op het gebied van lassen, pneumatiek, hydrauliek is een pré.
Produktie-ervaring minimaal [illegible]
Beheersen van de Engelse taal is een vereiste
leeftijd 20-30 jaar

Het opstarten van een nieuwe onderneming vereist een flexibele aanpak. Voor alle functies wordt daarom [illegible] bereidheid zich overal waar nodig in te zetten. [illegible] uiteraard ook alle ontwikkelingsmogelijkheden.

Voor opleiding "Kwaliteitsbewust zijn" en training op het gebied van [illegible] snijtechniek zullen wij zorgdragen.
Zin om vooruit te komen?

Geïnteresseerden worden verzocht voor 30 september hun schriftelijke reactie te sturen naar:
Gewestelijk Arbeidsbureau Heerlen
Postbus 4500
6401 JS Heerlen
t.a.v. de heer W. Wilhelms
Tel. 045-714845, tst. 289

ARBEIDSBUREAU

QUALITY FIRST

Een psychologisch onderzoek kan tot de selectieprocedure behoren.

Het is een Rushdie

Ook na lezing van de Nederlandse vertaling van Salman Rushdie's Satanic Verses (De Duivelsverzen) blijft het raadsel bestaan waarom uitgerekend dit sprookjesachtige boek voorwerp heeft moeten worden van een religieuze hetze zonder weerga. Als je niet honderd keer met de neus op de betreffende passage was gedrukt zou je er als agnostisch lezer simpelweg overheen kijken, want het gaat om theologische verfijningen die, dacht ik, vooral de particuliere hobby van theologen moeten blijven.

De Duivelsverzen dus. Wie Midnight Children, het debuut van Rushdie uit 1980, heeft gelezen, herkent direct het recept. Een fantastische mengeling van soms brute werkelijkheid en feeërieke sprookjesvertelling, een verhaal met diverse dubbele bodems en vele lagen, met honderden dwarsverbindingen en halve en hele doorverwijzingen, banale en subtiele metaforen en allegorieën, waarin de meest onbestaanbare fenomenen als vanzelfsprekend worden ingebed in het India en Engeland van de jaren zeventig en tachtig. Het ene moment word je gefascineerd door sfeerschildering als door een Indiase miniatuurschilder, het volgende moment door een aardse, hartige beschrijving van mensen, vooral van Indiase vrouwen en moeders, meestal kortzichtige, burgerlijke, bazige vrouwmensen.

Tijdens het lezen kan het je op een gegeven moment niet eens meer zoveel schelen waar het precies over gaat, zo laat je je meeslepen door het agiele taalgebruik, de enorme eruditie, de adembenemende samenvlechting van de mentaliteit van India met een verbazend elegant Engels (dat mooi is vertaald, maar geef mij het origineel maar). Maar het gaat wel degelijk ergens over: een Indiase acteur die al lang in Engeland woont en een periode in Bombay is geweest, en een Indiase acteur die voor het eerst naar Engeland gaat (maar ze zijn eigenlijk ook een aartsengel en de baarlijke duivel) zitten samen in een Boeing 747 die, na eerst drie maanden gekaapt op een vliegveld in Saoedi-Arabië te hebben gestaan, boven het Kanaal tot ontploffing wordt gebracht. Beide mannen komen met een flinke klap, maar levend en onbeschadigd, op het Britse strand terecht en beginnen een tocht door het land en door zichzelf; die geschiedenis wordt afgewisseld door flashbacks naar hun jeugd en voorgeschiedenis; er tussendoor, geregeld aanknopend bij het hoofdverhaal, loopt de historie van de profeet Mahound en de fameuze verzen, en het eindigt met een pelgrimstocht van de moslims uit een klein dorp in India naar Mekka – waar ze overigens niet aankomen omdat de zee niet wil wijken voor de wolk vlinders die hen begeleidt.

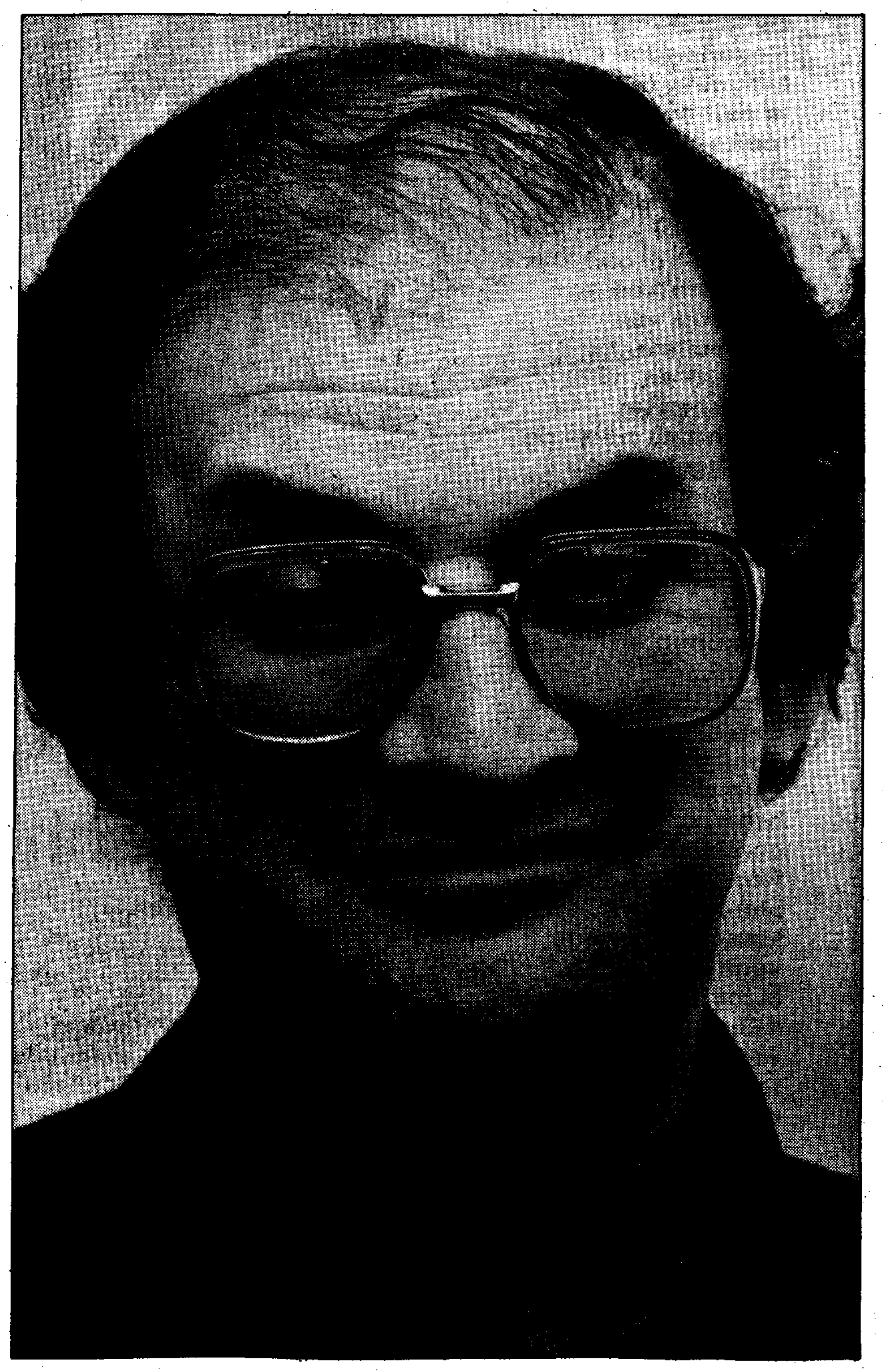
Met name die laatste episode is doortrokken van heimwee naar een mooie, grootse, edele, niet door machtshonger geteisterde Islam, echte propaganda voor die godsdienst en die cultuur, en is beschreven in een poëtische taal, waarin de ironie en het sarcasme Rushdie even verlaten; ironie en sarcasme die hij steeds hanteert om de Britse yuppie-maatschappij en met name haar openlijk racistische politie en regering genadeloos af te schilderen. Als er iemand tegen dit boek zou moeten zijn is het Margaret Thatcher wel...

Gemakshalve is The Satanic Verses wel 'roman' genoemd. Het is in zoverre een roman dat het een doorgaand verhaal bevat en een afgesloten eenheid vormt. Wat dat betreft doet het trouwens meer dan eens denken aan 'The World According to Garp' van John Irving. Toch doe je het boek feitelijk tekort door het 'roman' te noemen. Want buiten een roman is het veel meer, het is een heldendicht, een politiek pamflet, een sprookjesboek, een reportage. En het is ook nog een evocatie van het heimwee van de Indiase emigrant naar het land van zijn jeugd.

Ik stel voor The Satanic Verses (samen met eerdere werken van Rushdie) een nieuw genre te noemen, waarvoor nog een naam moet worden gevonden. Het is een Rushdie, zullen we maar zeggen. Men zegt wel dat niemand Rushdie gelezen zou hebben als Chomeini niet zijn krankzinnige vonnis had uitgesproken. Als dat zo is moge het de oude ayatollah als een klein pluspuntje worden aangerekend dat hij onze aandacht zo nadrukkelijk op hem gevestigd heeft.

De Duivelsverzen – Salman Rushdie (vertaling Marijke Emeis); Uitg. Veen *f* 39,90.

S.B.

● *Salman Rushdie.*

BOEKENPAGINA

De boekenpagina van het Limburgs Dagblad verschijnt om de vier weken.

Coördinatie en eindredactie: JOS FRUSCH

Bijdragen van:
SANTE BRUN, FRANS BUDÉ, PIETER DEFESCHE, JOS FRUSCH.

Jeugdherinneringen van Van Schendel

Er valt een hausse op het gebied van biografieen te constateren, klaagde Willem Brakman nog onlangs in een interview. In een eerdere generatie schrijvers is dezelfde opvatting te vinden. Ook Arthur van Schendel meende dat het werk van een schrijver belangrijker was dan diens leven en hij was afkerig van belangstelling voor zijn persoon. Zodat de letterkundige ś Gravesande enkele jaren na de dood van de schrijver in 1946 moest vaststellen: „Van geen Nederlandschen schrijver zijn zo weinig levensbijzonderheden bekend als van Van Schendel". Ook van onze schooltijd herinneren wij ons, ofschoon aandachtig lezer van Angiolino en de Lente en Hét Fregatschip Johanna Maria, dat het literatuur-onderwijs ons van hem geen uitvoeriger beeld bijbracht dan dat van een pijprokende patriarch, temidden van zijn familie op het strand gezeten, gebonden aan werkuren als een ambtenaar.

Ofschoon het hoogtepunt van de belangstelling voor het oeuvre van van Schendel – 25 romans, 5 novellen, 11 verhalenbundels, 1 toneelstuk en nog het een en ander – vermoedelijk in een nostalgisch verleden ligt, vertrouwt uitgeverij Meulenhoff met de uitgave van het verzameld werk in paperback op een revival. Er is inmiddels een biografische studie over van Schendel van Ch.Vergeer – en de indruk heeft inmiddels postgevat dat zijn leven en schrijverschap allerminst zo burgerlijk en regelmatig waren als wellicht werd aangenomen. Hij leefde zelden meer dan een jaar op dezelfde plaats. In zijn jeugd ligt misschien – zoals vaak – de verklaring van die gang van zaken.
Arthur van Schendel werd in 1874 in Batavia geboren en kwam als zesjarige naar Nederland. Hij had toen al een reis heen en weer achter de rug. Kort na terugkomst in patria werd zijn vader in Haarlem met militaire eer begraven – waarmee voor de achterblijvers een soort bestaan begon dat in de 19de eeuw misschien niet zeldzaam was, maar onvoorstelbaar lijkt anno 1989.

De nieuwe gegevens stammen uit de memoires van Van Schendel, ooit op verzoek van zijn kinderen opgeschreven als familiedocument. Het is in de kast gebleven van 1939 tot heden. Zoals dat met documenten gaat: zij nemen met de tijd in waarde toe – ook omdat zij verhelderend kunnen zijn voor andere zaken dan waarvoor zij zijn bedoeld.
Nu iedere lezer het lezen kan, moet het eerste wat hem frappeert de hoeveelheid zijn van de beelden, details en anecdotes die de destijds 65-jarige schrijver zich vanaf zijn vroege jaren te binnen wist te brengen. Het verhaal gaat voort tot de tijd van zijn eerste publicaties.
Voor de familiehistorie voegt hij wat genealogische beschouwingen toe en andere gegevens over een wijdvertakte Nederlandse en Indische sibbe.
Wat vervolgens treft is dat het doorlopende relaas, ofschoon niet als literair geschrift bedoeld, voortgaat in de bedaarde heldere stijl die van zijn andere werk bekend is. Niet alleen op de afwisseling en de merkwaardigheid van de gebeurtenissen berust de lezenswaardigheid: ook op het boeiende van de verteltrant, waarin een spoor van humor niet ontbreekt.

Terwijl er geen klacht geuit wordt verschijnt het beeld van een armoedige, rusteloze en eenzame jeugd, met weinig contacten die langer duren dan het verblijf op een van de vele adressen die de bevolkingsregisters vermelden. „Laat ik dus maar dalijk zeggen, dat ik tussen mijn achtste en mijn twintigste jaar in ruim vijftig huizen onderdak heb gevonden, want wonen was het soms niet te noemen". Zijn de feitelijkheden schrijnend – ze worden met afstandelijkheid beschreven. Misschien zijn ze destijds ook niet zo ervaren: „Ik geloof niet dat ik het erg vond – ik liep veel door en buiten de stad en leefde niet in de werkelijkheid".
Het besluit om deze herinneringen in druk te laten verschijnen moet worden gewaardeerd. De jeugd van van Schendel is van belang voor de letterkunde. Maar haar beschrijving ook voor de kennis van de laatste decennia van de negentiende eeuw en van het leven in die tijd in de volksbuurten van steden als Amsterdam. Behalve met fotoś uit het familiealbum is het boek gedocumenteerd met foto's van die stad van Jacob Olie uit omstreeks 1890.

Jeugdherinneringen – Arthur van Schendel; Uitgeverij Meulenhof *f* 29,50.

P.D.

Het dilemma van Leonard Bernstein

'Al deze details uit diens privéleven kunnen van grote invloed zijn op de manier waarop wij hem interpreteren'. Dit citaat van Bernstein over de complexiteit van Wagner kan tevens als verantwoording worden opgevat van de schrijfster Joan Peyser voor de manier waarop zij gestalte heeft gegeven aan de biografie van de veelzijdigste musicus die de twintigste eeuw heeft voortgebracht. 'Kennis van zijn privéleven', schrijft ze even later, 'kan van groot belang zijn voor de wijze waarop wij Bernstein als mens en als kunstenaar beoordelen'. Inderdaad zijn de carrière, het gedrag en de muziek van deze gecompliceerde mens, die redding zocht in de psycho-analyse om af te komen van zijn spanningen en frustaties, veel beter te begrijpen, wanneer inzicht wordt verkregen in zijn persoonlijkheid en de wijze waarop die in zijn 71-jarig leven gevormd werd.

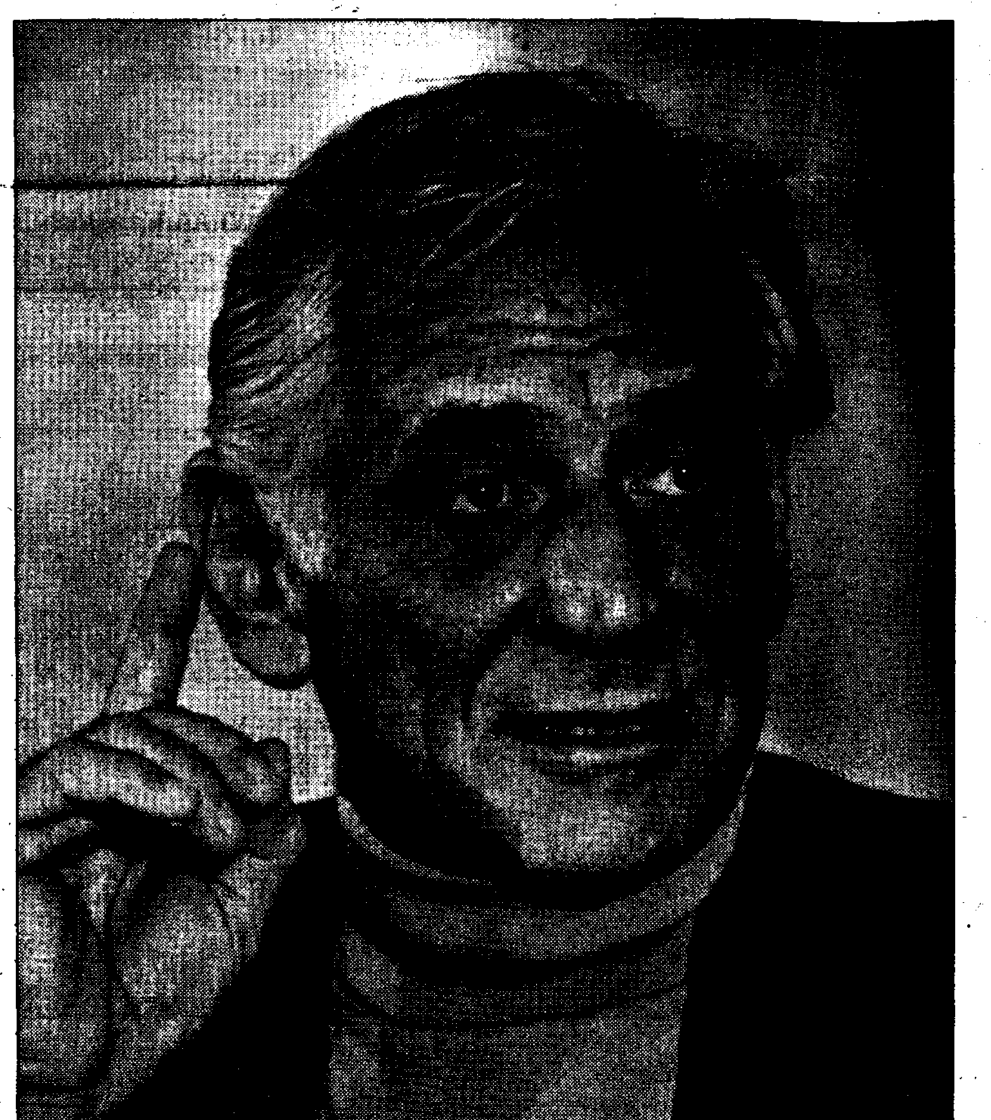
Hoewel je dat in het geval van zo'n geniale, fascinerende en controversiële figuur als Bernstein wel zou verwachten, is deze in 1987 geschreven en in 1989 vertaalde biografie geen meeslepend boek geworden. Dat heeft alles te maken met Peysers ietwat 'moeizame' stijl, maar zeker ook met de grondige, degelijke manier waarop zij Bernsteins leven heeft uitgeplozen. In dit boek heeft de schrijfster – terecht denk ik – geen plaats ingeruimd voor geromantiseerde veronderstellingen of misleidende interpretaties, waartoe je in het geval van Bernstein snel geneigd zou zijn. Integendeel; aan de hand van vele citaten van Bernstein zelf en tientallen personen die nauw met hem hebben samengewerkt of -geleefd, van beschrijvingen van het ontstaan van composities, van analyses van politieke en sociale situaties en van het Amerikaans muziekleven wordt duidelijk gemaakt 'waarom Bernstein is zoals hij is, waarom hij bepaalde keuzes maakte, waarom hij op oudere leeftijd ondanks roem en rijkdom door frustatie en wanhoop wordt gekweld'.

Joan Peyser laat daarbij niet na zijn hebbelijkheden en slechte karaktertrekken kritisch te beschouwen. 'Hij weet dat wat hij aan Wagner toeschrijft - onbeschaamde incest, opportunistisch revolutionisme en grootheidswaan - ook van hemzelf gezegd zou kunnen worden', schrijft ze in de inleiding. Bijzonder genuanceerd gaat ze in op de innerlijke strijd die Bernstein zijn leven lang gevoerd heeft: zijn wat hij zelf wel eens zijn schizofrene bestaan heeft genoemd. Zijn voortdurend heen en weer geslingerd worden tussen componeren en dirigeren, tussen serieuze en populaire muziek, tussen hetero- en homofilie. Een eeuwig dilemma, waarin nu eens mannen, dan weer jazz en Broadway, een andere keer Mahler en The New York Philharmonic een hoofdrol vervulden.

Zo ontstaat beetje bij beetje het complete beeld van deze intrigerende musicus, die door de unieke combinatie van charme, dynamiek en agressie al decennia lang zijn stempel drukt op de mondiale muziekwereld. Het mag dan ook een grote verdienste van de biografe worden genoemd, dat zij deze complexe, extravagante persoonlijkheid op een zo heldere en complete manier in dit boek heeft weten te beschrijven. Haar wat discutabele opmerkingen, wanneer zij zich op het gebied van de musicologie begeeft, vermogen daaraan nauwelijks afbreuk te doen.

Bernstein, een biografie – Joan Peyser (vertaling Lieneke Notenboom-Kronemeijer); Aramith Uitgevers *f* 49,50.

J.F.

● *Leonard Bernstein*

De bizarre wereld van Willem Brakman

„Ik denk niet dat ik begaafd ben – ik denk dat ik ontvankelijk ben". De uitspraak is van Francis Bacon en ze is als motto meegegeven aan het laatst verschenen boek van Willem Brakman. Twee volgende zijn inmiddels aangekondigd. Dat boek – 'De Vadermoorders' – moet ongeveer zijn dertigste zijn sinds 1961, het jaar van zijn succesvol debuut met 'Een Winterreis'. Die uitspraak van Bacon staat er natuurlijk niet voor niets: de schrijver zal zichzelf daarin herkennen. En wat onder ontvankelijkheid wordt verstaan laat zich dan raden; er is nauwelijks een oeuvre met zo'n variatie van onderwerpen, met zoveel beeldenrijkdom, met zoveel aandacht voor het detail, met zoveel opmerkelijke verbanden en vooral: met zoveel bizarre fantasie. Aan zijn begaafdheid zal hij intussen niet twijfelen, getuige zijn antwoord op de vraag hoe hij de toekenning in 1981 van de P.C.Hooftprijs had ervaren. „Als een rechtvaardige zaak" verklaarde hij daar zonder bedenken.

Zijn fantasie is in haar volle omvang losgebarsten bij een confrontatie met de parafrases die Francis Bacon schilderde van het befaamde portret van Velasquez van Innocentius X, Paus in 1649 en 1650. In het boek van Brakman wordt hij in een hedendaagse setting 'onfeilbaar maar dood' aangetroffen in zijn studeervertrek – op een ogenschijnlijk normale dag in de zomer. Het zou te ver voeren alles te beschrijven wat er vanaf dat moment 'begon te trillen en te zoemen in de godvruchtige bijenkorf'. De aankomst van een speurder van Scotland Yard per vliegtuig wekt de verwachting dat zich een detective-achtige intrige zal afwikkelen, die langs wegen van logica en deductie zal eindigen in een ontknoping van wat een onoplosbaar raadsel leek. Maar zo zijn de boeken van Brakman niet gebouwd.
Het verhaal wordt ademloos voortgestuwd met een overvloed van beelden, waarnemingen en gedachtenspinsels, aangeleverd door een veelheid van betrokken personages, de Engelse speurder en zijn Italiaanse collega niet op de laatste plaats, daarnaast een aantal 'scharluinen' van kardinalen, de kroongetuige zuster Balthasar en niet minder zuster Benigna, als 'een persoonlijke noot aan de privé-sfeer van kardinaal Paupini toegevoegd, die krijtwit door alle hallen tegelijk liep met meer zwart flakkerend dan zij ooit had gedragen, ogen en mond gesperd om wat ze allemaal had gehoord, handen klauwend in de lucht van het Vaticaan".

Het voortstuwen van Brakmans teksten heeft iets van een natuurverschijnsel, een brede stroom onder onophoudelijke druk: wat er te voorschijn komt is een schijnbaar ruwe massa, vol nieuwvormen en woorden van eigen vinding alsof er in de bestaande epitheta niet genoeg voorhânden was, met spontaan en willekeurig aanvangende zinnen, die eenmaal afgekoeld niettemin onberispelijk blijken van vorm. Rust krijgt de lezer niet: de ogenblikken in de luwte zijn schaars. Verbazing over de verbluffende wendingen en bizarre beelden drijft hem voort, zeker ook een kwalijke lust in de grimmige en harteloze ironie waar Brakmans humor mee gepaard gaat.
Het verhaal, waar geen touw aan vast te knopen is, beweegt zich bovendien – hoe onwaarschijnlijk ook – nog naar een climax: bizarre verhoren in een biechtstoel, het transport van het lijk van Christus plaatsvervanger in opmerkelijke staat over de openbare weg, een door de lucht vliegende kardinaal, niets is in de toenemende aanvoer van barokke waarnemingen te dol. Wat bij alle warrigheid van het verhaal blijft verbazen is de exactheid van de beelden, de degelijke en voor de vuist weg gedemonstreerde kennis van Vaticaans protocol en nomenclatuur. Brakmans eruditie en voor een agnosticus opmerkelijke kennis van kerkelijke zaken zijn ook in andere boeken al gesignaleerd.
Als het waar is wat hij zegt van literatuur: „Een lezer moet in de tekst kunnen verdwalen, dat is belangrijker dan alleen begrijpen", dan heeft hij een literair meesterwerk afgeleverd. Hij heeft tevens het beeld bevestigd dat hij al eerder van zich zelf gaf: geen minzame liefhebber van mensen, een kleurrijk kankeraar: „De meest creatieve mens is de geërgerde, de hater. Hij put uit een reservoir van kwetsuren."

De vadermoorders – Willem Brakman; uitgeverij Querido *f* 42,50 (gebonden), *f* 29,50 (ingenaaid).

P.D.

De wereld duizelt in de kleinste dingen

Een van de speelgoedjes die ik als kind altijd koesterde, was een kleine glazen bol die mijn moeder ooit voor mij had meegebracht als souvenir uit de Ardennen. Draaide je hem om dan bewogen zich lichte sneeuwvlokjes door de vloeistof die bij terugplaatsing langzaam neerstreken op de gevaarlijke rotsen. Met korte, lieve bewegingen kon je een sneeustorm opwekken en veranderde het lieflijke dorpje in een guur bergoord waar de dennebomen vermoeid hun takken strekten onder de last van zoveel sneeuw. Ging daar niet ergens nog een kind het duister in, moeizaam vechtend met een stallantaarn in de vlagen van de wind? Hield je de bol tot tegen je oog, dan kroop je erin, hoorde je hoe ver weg een hongerige wolf loeide als je moe maar voldaan bij het huisje aankwam met achter het verlichte raam het silhouet van een zorgzame moeder, de tafel gedekt met warme chocolademelk en koekjes gevuld met stroop. Enkele seconden lang had je een heel kinderleven doorgebracht onder de koepel van een glazen hemel. Je toverde er jezelf in.

Sinds Stefan Hertmans een tijd geleden alweer een intrigerend essay over literatuur in het tijdschrift Het Moment publiceerde onder de titel 'Sneeuwdoosjes' ken ik zijn fascinatie voor de wereld buiten de werkelijkheid, de zichbare en onzichtbare geheimen tussen schrik en verwondering. Zijn onlangs verschenen verhalenbundel 'De grenzen van woestijnen' geeft de lezer alle plaats om samen met Hertmans een blik in het sneeuwdoosje te werpen, waar tegen steeds wisselende decors acteurs en figuranten in een fonkelend spel van visioenen vol loutering, mystieke heiligheid en aardse genotzucht op zoek lijken naar verlossing, een bevrijding die Stefan Hertmans niet voor iedereen in zijn verhalen weglegt. Zo hoort het ook, er loopt een constante spanning door de bundel; de afloop pakt steeds anders uit.

Neem Bodo, de jongen uit het eerste verhaal, die van de ene dag op de andere ontdekt dat hij torenhoge sprongen kan maken, zo onwaarschijnlijk hoog, dat hij met één sprong door het splinterend glas-in-lood van de kerk het altaar kan bereiken. Maar waarom laat Hertmans hem aan het eind van het verhaal te pletter slaan (in een wervelende sneeuwjacht nog wel!) tegen de kerktoren? Is het omdat de volwassen Bodo daarnet nog achter het WC-muurtje had gemasturbeerd, wegvluchtend voor een vrouw met een gezicht vol korsten in wie hij zijn halfzusje van vroeger denkt te herkennen, het meisje dat hem ooit onder een boom haar geslacht had laten zien? Het lijkt erop dat Hertmans Bodo en zijn halfzus waarschuwt als het al te laat is. Aardse genotzucht en hemelse zaligheid mogen nu eenmaal niet samen. De schrijver rekent af met Bodo door hem in zijn laatste sprong de arduinen spuwer (de duivel) van de kerktoren te laten raken in 'een lichtflits waarin woestijnen van ascese gloeiden; iets kraakte oorverdovend als een instortende nokbalk en zweeg toen in het geluidloos dwarrelen van vlokken om hem heen.' De wereld valt stil, Bodo wordt begraven bedolven onder het neerstortende puin van de kerkruïne. Het heeft veel weg, deze straf, van de preken over hel en verdoemenis die de kerk jarenlang, tot in de jeugdjaren van Hertmans toe, afriep over eenieder die het pad van genot en sex bewandelde of ook maar dreigde in te slaan. Op meerdere plaatsen in deze verhalenbundel gaat het al niet anders. Waar de schrijver in het titelverhaal zijn fascinatie voor de menselijke huid uitspreekt ('De huid, het oppervlak - het is het diepste geheim van de mens') blijkt een aantal passages later de hunkering van de leraar die zijn oud-leerling in een bordeel als hoer ontmoet meteen te worden afgestraft. Als het meisje zich voor hem uitkleedt, blijkt haar lijf van glas te zijn, 'stralend transparant; een misselijk makend helder anatomisch overzicht van de inwendige mens ontvouwde zich levend, warm en wriemelend, walgelijk voor mijn oog.' Het is of de bliksem inslaat in het sneeuwdoosje. Even staat niets meer op zijn plaats, tuimelt alles wat zo mooi was opgebouwd de rotswand af in een inferno-achtige diepte. Die volkomen onverwachte momenten zorgen ervoor dat men dit soort verhalen niet snel vergeet. Ook omdat Stefan Hertmans prachtig kan schrijven in een beeldrijke taal, on-Hollands is in de beschrijving van landschappen en interieurs, word je al snel verleid en bijna bedwelmd een wereld binnengeleid waarin de grenzen van lichamelijkheid en verval opvallend dicht naast elkaar liggen. Die wereld is verbijsterend echt en hopeloos onvatbaar, maar altijd vol opwinding.
'De wereld duizelt in de kleinste dingen.' Stefan Hertman zei het al op de eerste bladzijde.

De grenzen van woestijnen - Stefan Hertmans; Uitg. Meulenhoff/Kritak, *f* 34,50.

F.B.

m/v DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Van Rey: als je wordt beoordeeld op je uiterlijk dan kan ik wel inpakken

'Weet je wat vervelend is? In Nederland draait het niet meer om de verkiezingsprogramma's, maar om de uitstraling. Een paar dagen geleden zei nog iemand tegen me: ik heb op Rosenmöller van Groen Links gestemd, want die vent ziet er goed uit. Dan houdt het op. Als je in de politiek wordt beoordeeld op je uiterlijk, dan kan ik wel inpakken.'

Roermondenaar Jos van Rey (44) heeft zijn gevoel voor humor niet verloren, hoewel hij de laatste maanden weinig reden tot lachen moet hebben gehad. De feiten zijn bekend: het begon allemaal in mei met een interview waarin Van Rey opbiechtte wel eens 160 kilometer per uur te rijden. Binnen de VVD – kennelijk toch niet zo liberaal – viel dat bijzonder slecht. Van Rey werd bestraft met een onverkiesbare plaats. Pogingen om via voorkeurstemmen alsnog een Tweede Kamerzetel in de wacht te slepen, faalden. Daar konden ook een actiecomité dat een grootscheepse advertentiecampagne op touw zette en een groepje rijke supporters dat een eskader reclamevliegtuigjes de lucht instuurde, niets aan veranderen.

Maar Van Rey heeft de moed niet opgegeven. De kans dat de VVD in het kabinet terecht komt, is volgens hem nog niet verkeken. „Dan krijg ik toch nog een zetel, dan zit ik nu gewoon in de wachtkamer." Van Rey heeft zijn bureau op het Binnenhof daarom nog niet ontruimd. Ook de huur van zijn flat in de residentie heeft hij niet opgezegd. Sterker nog, hij is vastbesloten dat optrekje aan te houden, zelfs als het feest niet doorgaat. „Als ik geen Kamerlid word, dan blijf ik als ombudsman de belangen van Limburg in Den Haag verdedigen. Zo zit ik nu eenmaal in elkaar, dat kan ik niet laten."

Jos van Rey is geen gebroken man..?

„Waarom zou ik gebroken moeten zijn? Dat moet je me eens uitleggen. Het was onmogelijk om via voorkeurstemmen een Kamerzetel te behalen. Dat wist ik vanaf het begin. Daarvoor is de achterban van de VVD in Limburg te klein. Toch heb ik nog bijna veertienduizend stemmen gekregen. Dat is 23 procent van alle stemmen die in Limburg op de VVD zijn uitgebracht. In verhouding zijn dat er veel meer dan René van der Linden er heeft verzameld. Kijk maar eens hoeveel mensen er in Limburg op het CDA hebben gestemd. Bij de vorige verkiezingen heb ik 7000 stemmen gehaald. Als dat er nu minder waren geweest, dan had ik daaruit mijn conclusies getrokken. Dat zou een afstraffing zijn geweest, dan was ik meteen uit de politiek gestapt. Nu is het bewijs geleverd dat men in mij gelooft en dat is een stimulans om door te gaan. En om nog even terug te komen op Van der Linden: onbegrijpelijk dat die man zoveel stemmen heeft gekregen. Hij voert in de Tweede Kamer geen flikker uit."

Toch moet je teleurgesteld zijn. In de VVD bijvoorbeeld...

„Dat ben ik ook. Ik vind dat de VVD mij voor dat interview onevenredig zwaar gestraft heeft. Dat zou je van liberalen eigenlijk niet mogen verwachten. Als iedereen die wel eens harder rijdt dan 120 op de VVD zou hebben gestemd, dan hadden we 98 zetels gehaald. Maar ik denk dat het niet alleen het interview is geweest. Ik ga in den lande door voor een Nijpeliaan, al weet ik niet wat dat is. Ik kan het heel goed met Ed Nijpels vinden, beschouw hem zelfs als een persoonlijke vriend. En je weet dat niet iedere VVD'er Ed Nijpels een warm hart toedraagt. Ook speelt waarschijnlijk mee dat ik te boek sta als een brutale vlegel. Als vice-voorzitter van de bouwenquête werd me vaak verweten dat ik een te grote mond opzette. Maar ik ben niet brutaal, ik zeg gewoon wat ik denk en dat mag kennelijk niet."

Niet echt een homogeen clubje, de VVD. Komt er aan al dat gedonder ooit nog eens een einde?

„Jawel, maar dan is het wel de hoogste tijd dat er binnen de VVD eens een pittige discussie op gang komt. De VVD wordt niet professioneel geleid. Het is allemaal vrijwilligerswerk. Er zou een partijbureau moeten komen met een echte manager aan het hoofd. De VVD heeft de verkiezingscampagne ook niet goed aangepakt. Meteen na de val van het kabinet had aan de kiezer moeten worden uitgelegd waarom afschaffing van het reiskostenforfait voor de VVD onaanvaardbaar was. Want het gaat de burger geld kosten. Nu is dat nu pas vlak voor de verkiezingen gedaan en toen was het te laat. Als ik in de schoenen van Voorhoeve had gestaan, had ik het wel geweten. Dan zou ik daags na de verkiezingen hebben gezegd: jongens, ik word weer gewoon woordvoerder buitenlands beleid. Neem maar een andere fractievoorzitter. En hetzelfde geldt eigenlijk voor Ginjaar (VVD-partijvoorzitter, FS). Die man zou moeten stoppen. Als de omzet van een bedrijf daalt, dan heeft dat aan de top toch ook persoonlijke consequenties..."

Over de VVD-Limburg ben je ook niet echt tevreden.

„Nee, ook de VVD-Limburg heeft fouten gemaakt. Dat Frans Breukers, de voorzitter, zich niet inzet voor de partij, hoor je me niet zeggen. Maar taktisch gezien heeft hij het niet slim gespeeld. Hij had nooit op twee paarden moeten wedden. Hij heeft geprobeerd zowel voor Nellie Verbugt als voor mij een hoge plaats op de kieslijst te versieren. Hij had zich op één persoon moeten richten. Vandaar dat ik ook verschillende keren heb aangeboden me terug te trekken om voor een Limburgse kandidaat een hoge plaats te krijgen. Nu zijn we allebei laag op de lijst terecht gekomen. Ook had de VVD-Limburg in moeten haken op de voorkeurscampagne die voor mij is gevoerd. Maar ze vonden het blijkbaar wel goed zo..."

● Jos van Rey geeft de moed nog niet op.

Het komt nog eens zover dat Jos van Rey de VVD de rug toekeert.

„Dat geloof je zelf toch niet. Ik ben VVD'er in hart en nieren. Het verkiezingsprogramma van de de VVD is het beste dat er is. Daarom maak ik me ook zo'n zorgen over het verval van de partij. Daarom ook pleit ik voor een reorganisatie. De VVD moet weer een gezonde partij worden die elke vier jaar weer goed is voor minimaal 27 zetels. Inderdaad, het zijn er ooit 36 geweest, maar daar zat veel lucht bij. Toen kon het even niet stuk. Nee, voor 27 zetels teken ik."

Al toekomstplannen voor het geval een Tweede Kamerzetel definitief onbereikbaar blijkt?

„Ik weet het nog niet precies. Ik ga binnenkort eerst maar eens met vakantie. Dat is er de laatste jaren bij ingeschoten. Meedoen aan de gemeenteraadsverkiezingen in Roermond? Ach, ik heb al jaren in de gemeenteraad gezeten. Ik betwijfel of ik daar weer aan moet beginnen. Provinciale Staten lijkt me dan interessanter. Want in Limburg is nog genoeg werk te verzetten. Maar ik ben er nog niet uit."

Die voorkeurscampagne moet trouwens een aardige cent hebben gekost.

„Zeker weten. Wat denk je dat het huren van een vliegtuigje kost? Reken maar gauw op vijfhonderd gulden per uur. Maar als je bedoelt – en dat zal wel – dat ik een kapitaal in de campagne heb gestoken, dan moet ik je teleurstellen. Ik heb niet meer geld uitgegeven dan bij de vorige campagne. Een paar advertenties, dan heb je het gehad. De rest is betaald door de actiegroep en sympathisanten. Ik zou trouwens wel eens willen weten wie die stunt met die vliegtuigjes heeft uitgehaald. Dat was een complete verrassing. Maar ik kom er nog wel achter wie dat is geweest. Al moet ik inbreken bij het verhuurbureau."

Vraag tot slot: hoe hard rij je tegenwoordig??

„Niet harder dan honderdtwintig. Al sinds mei." Van Rey kijkt erbij alsof hij het meent.

frank seuntjens

Ploeteren voor een feestje

„Als de basisdoelstellingen maar goed geformuleerd zijn, daar is alles uit af te leiden. We besteden daar erg veel tijd aan. Daarna is het een kwestie van uitvoeren. Niet dat het een standaardverhaal is. Zeker niet, de basisdoelstellingen zijn altijd anders. Maar pas als je die goed op papier hebt, kun je snel tot actie overgaan."

Het lijkt hier om een gewichtige zaak te gaan, en voor de spreker is het dat wellicht ook: Daan Kerssemakers, oprichter en enige werknemer van Turnkey Events in Maastricht. Het vorig jaar in het handelsregister ingeschreven bureautje richt zich op drie activiteiten: feestjes voor bedrijven (openingen, jubilea, produktpresentaties etc.), congressen en andere soortgelijke bijeenkomsten en tenslotte *incentive campagnes*, speciale acties om het personeel – extra – te motiveren.

Het uitbesteden van dit werk betekent voor de bedrijven een ontlasting, de groten die eigen deskundigen in dienst hebben uitgezonderd. Vandaar ook de naam Turnkey. Je hoeft de sleutel maar om te draaien en alles is voor de bakker. En zowaar: er blijkt een markt voor een dergelijke bureaus te zijn. Niet alleen in het Zuidlimburgse, maar ook daarbuiten.

Ploeteren

Daarvan getuigen de opdrachten die Kerssemakers verwierf sinds hij in september vorig jaar, de startdatum, aan de weg ging timmeren. Zoals daar zijn: de 60.000ste aansluiting op kabel-TV in Eindhoven, een personeelsreisje naar Berlijn, een tweedaagse jongerendag voor het bisdom Den Bosch, een artsencongres in Maastricht en (in de pijplijn) het 750-jarig bestaan van een Belgische stad 200 km van Maastricht vandaan.

De resultaten die Daan Kerssemakers behaalde, noemt hij de uitkomst van een jaar lang ploeteren. Het werk dat hij kreeg is vooral binnengehaald via relaties. Zo meldde Kerssemakers zich aan als lid van de vorig jaar opgerichte vereniging die de uitbreiding van de Luchthaven Maastricht van harte ondersteunt. Aan dit lidmaatschap hield hij de opdracht over voor de organisatie van een symposium over. Een symposium dat niet slechts tot doel heeft te discussiëren over de luchtvaart, maar ook om het bedrijfsleven wat dichter bij de luchthaven te brengen. De hoop is erop gevestigd dat de Limburgse ondernemer voor zakenreizen meer gebruik van de Limburgse luchthaven gaat maken.

ONDERNEMEND BEGINNEN

Voor suggesties voor deze rubriek, schrijf naar: Limburgs Dagblad, redactie economie, postbus 3100, 6401 dp heerlen; of bel 045-739263.

Borrelen

Daan Kerssemakers moet het bij de uitvoering van de opdrachten hebben van de relatief korte tijd dat hij in de horecabranche zat. Na de hogere hotelschool in Maastricht, die hij in 1987 afmaakte, was hij bij de Briketterie in Helmond *banqueting manager:* de man die de zalen exploiteert. „Je hebt de opleiding achter de rug en dan begint het in je hoofd te borrelen. Het is het bekende verhaal, maar Limburg ligt ook centraal in Europa. Er zijn diverse ontwikkelingen die leiden tot meer behoefte aan dienstverlening. Bovendien, de restaurants en de hotels in Maastricht hebben een zeer hoogstaand kwaliteitsniveau ten opzichte van de rest van Nederland," legt de uit Helmond afkomstige Kerssemakers zijn voorkeur voor de Limburgse hoofdstad uit.

Hij zag de nieuwe tendens al toen hij nog op de hotelschool zat. Hightech bedrijven vestigden zich in Maastricht, evenals instituten met een internationale uitstraling.

Karakter

Maar dat betekent niet dat de stad te hard van stapel moet lopen. Maastricht is niet weggelegd voor de grote congressen, is de overtuiging van Kerssemakers. "We moeten ervoor waken dat het MECC niet in dezelfde situatie als de RAI terechtkomt. De hotelcapaciteit is ook niet voldoende voor mammoetcongressen. Dan moeten de deelnemers uitwijken naar Valkenburg, Heerlen, Luik en Aken," aldus de jonge ondernemer.

Hij redeneert verder: „Het karakter van Maastricht moet ook bewaard blijven. Het is er gezellig, maar niet te druk. De criminaliteit is laag. Dat zijn positieve *items* voor Maastricht als congresstad. Het MECC is ook niet gebouwd voor het massale. Topmensen voelen zich er dan ook uitstekend thuis. Zeker als vaker duizenden congresgangers komen, zullen ze dat gevoel niet hebben."

Prikkels

Tot nu toe bleven de opdrachten beperkt tot feestjes en congressen.

● Daan Kerssemakers

...veel aan hotelschool gehad...

Foto: WIDDERSHOVEN

Aan 'incentive campagnes' heeft Kerssemakers, mede omdat hij alleen werkt, nog niet veel kunnen doen. Maar in de toekomst zal het er zeker van komen, stelt hij. Bedrijven zien kennelijk steeds meer het nut in van het geven van extra prikkels aan werknemers. „Het hoeft met zo'n bedrijf niet slecht te gaan," aldus Kerssemakers.

Hij toont zich in dit verband ingenomen met de opleiding in Maastricht. De school is natuurlijk wel op de horecabanche gericht, maar levert al langer studenten af voor andere bedrijfstakken. Kerssemakers: „Het is eigenlijk een managementopleiding, met een breed pakket. De studenten komen ook elders terecht, in de gezondheidszorg, bij banken etcetera."

Een laatste opdracht die de Turnkey Events kreeg was het maken van een commercieel beleidsplan voor MVV, zeg maar een plan waarin staat hoe met sponsors wordt omgesprongen. „Een aardige opdracht," noemt Kerssemakers het, „want dan sta je weer tussen het bedrijfsleven in." In de hoop uiteraard dat daar weer nieuw werk uit voortvloeit.

han brinkman

ander-zijds

Gouden koets

De Rijkspolitie is op zoek naar sponsors met veel geld die het mogelijk moeten maken op Prinsjesdag de zeventig paarden van het ere-escorte toch door Den Haag te kunnen laten rijden.

Het begin van het einde.

De commercie gaat zich ook van deze nationale feestdag meester maken. Waar dat toe kan leiden laat zich gemakkelijk schilderen.

Derde dinsdag in september, Lange Voorhout in Den Haag, omstreeks twaalf uur.

Koningin Beatrix (gekleed door SuperConfex en een hoedje van Maison de Bonneterie) verlaat samen met prins Claus (in Van Gils gestoken en schoenen van de Bata) het koninklijk paleis.

Vriendelijk wuivend (handschoentje van de Hema) naar het publiek bestijgen zij de gouden koets (dank zij Ceta Bever Buitenbeits weer fris in de verf).

In het gevolg de kroonprins (trui van Mexx, broek van Adidas, schoenen van Nike), prinses Margriet (gewoon C&Atje) en een serie hofdames (allemaal Kien gekleed).

Het escorte van de Rijkspolitie (met petjes van Albert Heijn) zet zich in beweging. De palfreniers (Zeeman zorgde voor de kleding) zetten de paarden en koetsen in beweging. De stoet trekt door het feestelijke en zonnige Den Haag.

Terwille van de sponsors wordt afgeweken van de normale route. Niet langs de Hofvijver, maar langs de Bijenkorf, door het winkelcentrum, langs V en D en Xenos en even een korte stop bij de ABN-bank om snel wat geld uit de automaat te halen.

Via het kleine poortje arriveert de koninklijke stoet tenslotte toch op het Binnenhof. Voor de Ridderzaal staat de kapel van de KLM (Koninklijke Lucht Macht) een vrolijk deuntje te blazen. De koningin brengt de gebruikelijke groet aan het vaandel (een stofje van Laura Ashley) en betreedt de trappen naar de Ridderzaal. De firma Hago is voor het oog van de camera's nog nadrukkelijk aanwezig om de laatste pluisjes van de statige zetels te verwijderen.

Nadat alle aanwezigen getrakteerd zijn op een kopje koffie HAG en een koekje van Verkade mept een van de kamerheren van de koningin met de eerbiedwaardige zilveren staf op de grond en maant om stilte.

Hare Majesteit neemt de Troonrede uit de map (papier gesponsord door de KNP) en leest te tekst (Nashua zorgde voor haarscherpe kopieën) met haar welluidende stem krachtig voor:

„Leden der Staten Generaal..."

Sponsors voor de paarden van de politie. Wat een land, wat een land. Nederlandse investeerders hebben miljarden belegd in de Verenigde Staten. Wij staan internationaal geboekstaafd als een van de rijkste landen met een redelijk hoge welvaart. De wegen zijn verstopt met alle nieuwe, dure en glanzende automobielen. We gaan massaal op vakantie aan zuidelijke stranden en naar exotische oorden.

Maar een paar duizend gulden voor het historische escorte van de Gouden Koets op Prinsjesdag, dat kan er niet meer vanaf. Daar moeten we sponsors voor zoeken. Daar moet voor gebedeld worden.

We moeten ons schamen.

martin huppertz

DE LIMBURGSE PERSONEELS GIDS

Het [illegible] Ziekenhuis te Roermond vervult een centrumfunctie [illegible] specialisten en ongeveer 900 personeelsleden [illegible] de realisatie van de nieuwbouw zal het [illegible] ruim 450 bedden.

[illegible] gestileerde afdeling [illegible] eken ook [illegible] (ADOS)

[illegible] logen en 35 medewerkers, onder wie 24 radiodiagnostisch [illegible] zoeken ter versterking een

radiodiagnostisch laborant(e)

De arbeidsvoorwaarden zijn geregeld volgens de CAO-Ziekenhuiswezen.

Belangstellenden worden uitgenodigd hun schriftelijke sollicitatie te richten aan het hoofd Personeelszaken, bij wie men ook nadere inlichtingen kan inwinnen.

St. Laurentius Ziekenhuis, Postbus 920, 6040 AX Roermond.
Telefoon (04750) 6 22 22.

ST. LAURENTIUS ZIEKENHUIS

De Stichting Katholiek Onderwijs Valkenburg a/d Geul e.o. roept i.v.m. het vertrek van een huidige leerkracht voor de onder haar bestuur staande basisschool "de Plenkert" sollicitanten op voor de functie van

GROEPSLEERKRACHT M/V

voor 100% baan.

Datum indienstreding: 1 november 1989.

Van de sollicitant(e) wordt verwacht, dat hij/zij
- volledig bevoegd is;
- bereid is te werken in teamverband;
- open staat voor onderwijsvernieuwing;
- vanuit zijn/haar levensovertuiging gestalte kan geven aan het r.k. onderwijs;
- bereid is samen met een andere leerkracht de verantwoordelijkheid van een groep op zich te nemen.

Nadere inlichtingen worden verstrekt door:
Dhr. J.M.M. Pinckaers, direkteur b.s. "de Plenkert".
Telefoon: 04406-13115 of 04406-13762.

Sollicitaties uiterlijk 26 september 1989 sturen naar:
Dhr. L.H.M. van Delft, voorzitter Plaatselijk Bestuur, Couberg 19a, 6301 BT Valkenburg a/d Geul.

Super-Bintjes vragen op korte termijn

● chauffeur-medewerker m/v

i.b.v. groot rijbewijs en chauffeursdiploma

● medewerkers m/v

die ingezet worden in het produktieproces op part-time basis.
Werkzaamheden voornamelijk in de avonduren.

GIELKENS
aardappel-produkten
[illegible] 6371 BZ Landgraaf, Tel. [illegible]

Woningvereniging „Sint-Mathias" Maastricht

vraagt spoedige indiensttreding van een

medewerker bedrijfsbureau (m/v)

een afdeling, die belast is met het verrichten van ondersteunende werkzaamheden op administratief-technisch gebied ten behoeve van de technische dienst.

De funktie omvat onder meer:
- het inrichten, bijhouden en opvragen van technische gegevens uit het archief;
- het beheer van de woning- c.q. komplexkartotheek;
- het berekenen van puntentelling en B.K.O. voor nieuwbouwkomplexen.

Funktie-eisen:
- diploma M.T.S.-bouwkunde;
- enige ervaring met P.C.-toepassingen strekt tot aanbeveling;
- leeftijd: tot 26 jaar.

Arbeidsvoorwaarden:
Salariëring vindt plaats op basis van
- een 36-urige werkweek
- de C.A.O. voor personeel in dienst van woningcorporaties.

Sollicitatieprocedure:
Een medische keuring maakt deel uit van deze procedure.

Informatie:
Voor telefonische informatie kunt u terecht bij heer Chr. Voglen of de heer H. Castro. Telefoonnummer 043-252080.

Reactie:
Uitsluitend handgeschreven sollicitaties te richten aan het Bestuur van Woningvereniging „Sint-Mathias", Postbus 160, 6200 AD Maastricht.
De inzendtermijn sluit op 25 september 1989.

Chemisch afval

verol recycling limburg B.V.

Ankerkade 10, 6222 NM Maastricht

Verol Recycling

is een jonge, groeiende onderneming, die aktiviteiten ontplooit op het gebied van advisering, inzameling, opslag en verwerking van chemische afvalstoffen en scheiding c.q. zuivering van olie/slib/water-mengsels.

Centraal binnen de onderneming staat het opslagdepot.
In het team van depotpersoneel, is wegens uitbreiding, plaats voor een

aktieve depotmedewerker

Funtie-omschrijving:
- laad en loswerkzaamheden van partijen chemisch afval;
- assisteren van depotmedewerkers bij voorkomende werkzaamheden;
- kontrole, sortering, verwerking van chemisch afval;
- toezicht en controle van verwerkingsinstallaties;
- rapportage aan chef-depot.

Funktie-eisen:
- opleiding M.B.O.-chemie of gelijkwaardig;
- groot gevoel voor veiligheid, hygiëne en orde;
- goede kontaktuele eigenschappen;
- rijbewijs B (BE);
- bereidheid tot het volgen van kursussen;
- bezit van E.H.B.O.-diploma is een pré;
- leeftijd ca. 25 jaar.

Wi bieden een leuke en afwisselende job met een goede honorering.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij de chef-depot, dhr. B. Frusch, tel.: 043-630640, tst. 238.

Belangstellenden worden verzocht hun sollicitatie met C.V. schriftelijk te richten aan:
Verol Recycling Limburg B.V.
Ankerkade 10, 6222 NM Maastricht.

238869

A.s. maandag en dinsdag starten in Limburg twee nascholingscursussen voor onderwijsgevenden

MUZIEK IN HET BASISONDERWIJS

Ze leiden op voor het diploma Muziek in het Basisonderwijs, een begeerd bewijs van vakbekwaamheid.
Sittard: maandag 16.30-19.45 uur.
Maastricht: dinsdag 17.00-20.45 uur.
Er is nog beperkt plaats.

Informatie:
Hogeschool Kath. Leerg. Sittard, tel. 04490-16732 (hr. J. Demandt)
Rijks Hogeschool Maastricht, tel. 043-479039 (hr. T. Dijkstra).

Dr. Gehrels-Instituut, Amersfoort, tel. 033-752004

---

lintzen groep

Veelzijdige organisatie op het gebied van wegenbouw, pijpleiding- en kabelwerken, hijswerken en industriële verhuizingen.

Ons hoofdkantoor zoekt op korte termijn:

EEN AANKOMEND LOONADMINISTRATEUR (m/v)

De loonadministratie voor onze vestigingen in Zuid-Nederland wordt centraal gevoerd op het hoofdkantoor te Sittard.
Kandidaten dienen na een inwerkperiode de voorkomende werkzaamheden geheel zelfstandig te kunnen verrichten.

Een opleiding op MEAO B-A-nivo, ruime administratieve ervaring, alsook de bereidheid tot het volgen van de volledige cursus loonadministratie, is vereist.

Schriftelijke sollicitaties kunnen tot 1 oktober as. worden gericht aan Wegenbouwbedrijf J. Lintzen BV, Postbus 49, 6130 AA Sittard.

238839

De Eerste Nederlandse Cement Industrie (ENCI) N.V. is een belangrijke toeleverancier van de Nederlandse bouwmarkt. De kernactiviteiten van de ENCI-groep zijn de produktie en verkoop van respectievelijk cement en [illegible]. Daarnaast heeft de ENCI-groep een aantal deelnemingen in [illegible]. Bij de [illegible] in totaal circa 1200 personen werkzaam.

De [illegible] Cement, waarvan de hoofdzetel gevestigd is in Maastricht, heeft in Nederland [illegible] vestigingen in [illegible], IJmuiden en Maastricht. In de vestiging Maastricht, die [illegible] als [illegible] toonaangevende cementproducenten kan worden gekend, staat een omvangrijk investeringsprogramma op stapel.

ENCI vraagt

In onze vestiging in Maastricht is in de afdeling Technische Studies een functie vacant voor een (m/v)

TU-ingenieur Elektrotechniek

De afdeling

De afdeling Technische Studies (ca. 20 medewerkers) is o.a. belast met de bestudering en realisering van investeringen ten behoeve van nieuwbouw, vervanging en modernisering. De engineering van de nieuwe installatie wordt grotendeels aan derden uitbesteed.

Taken

De nieuwe medewerker zal de elektrische engineering van investeringsprojecten dienen te behandelen en te begeleiden. Moderne besturingstechnieken spelen hierbij een steeds grotere rol. De nieuwe medewerker rapporteert aan het hoofd van de afdeling.

Functie-eisen
- Wij zoeken een TU-ingenieur Elektrotechniek met een goede kennis van moderne besturingstechnieken.
- Enkele jaren ervaring wordt op prijs gesteld.
- Kennis van de moderne talen is voor de uitoefening van de functie noodzakelijk.
- Aan contactuele eigenschappen en management-kwaliteiten worden hoge eisen gesteld.

Nadere informatie

Nadere informatie over deze vacature is te verkrijgen bij ir. G. Melis, Hoofd van de afdeling Technische Studies, tel. 043-287341. Belangstellenden worden uitgenodigd hun sollicitatie uiterlijk 2 weken na verschijningsdatum te richten aan drs. E.C. van Strien, Hoofd afdeling Personeel & Organisatie, ENCI Nederland B.V., Postbus 1, 6200 AA Maastricht. Tot de sollicitatieprocedure behoren een psychologisch en medisch onderzoek.

ENCI

Eerste Nederlandse Cement Industrie (ENCI) N.V.
Lage Kanaaldijk 115, 6212 NA Maastricht
Postbus 1, 6200 AA Maastricht,
tel. 043-297777

---

katholiek onderwijsbureau westelijke mijnstreek

Het Onderwijsbureau vraagt voor zo spoedig mogelijk

een medewerker (m/v)

voor de afdeling salarissen/personeel

Het Katholiek Onderwijsbureau Westelijke Mijnstreek verricht diensten op het gebied van administratie, beheer en bestuur voor katholieke schoolbesturen (basisonderwijs, speciaal onderwijs en m.a.v.o.)

Tot de taken behoren o.a.
- het verzorgen van salarisberekeningen van onderwijsgevend en niet-onderwijsgevend personeel, gebruik makend van de Rijkscomputer (CASO);
- Het verzorgen van bescheiden voor Belastingdienst, Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, Bedrijfsvereniging en Ministerie.

Van de candidaten wordt verwacht dat zij:
- in het bezit zijn van een VWO-diploma;
- goede vaardigheid bezitten in mondeling en schriftelijk taalgebruik;
- beschikken over goede contactuele eigenschappen.

Bekendheid met bovengenoemde taken, alsmede kennis omtrent automatisering strekken tot aanbeveling.
De salariëring zal, afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring, in onderling overleg worden vastgesteld.
Nadere inlichtingen kunnen worden verkregen bij de directeur van het bureau, mevrouw M.P.J. Kusters-van Kaam, tel. 04490-16842.
Sollicitaties gaarne binnen 8 dagen na het verschijnen van dit blad te richten aan het bestuur van de stichting, Postbus 23, 6130 AA Sittard.

---

kasteel Hoensbroek

Wegens noodzakelijke uitbreiding van onze keukenbrigade (toename evenementen) met spoed gevraagd:

Zelfstandig werkende kok

leeftijd tot 25 jaar

gevorderde leerling koks

leerling koks

ambulante koks en kelners

Sollicitatie na telefonische afspraak met Dhr. Moonen, 045-213976.

SCHWARZ INTERNATIONALE TRANSPORTEN TE JABEEK

zoekt een

CHAUFFEUR VOOR INTERNATIONAAL VERVOER

Ervaring is gewenst.
ADR/VLG certificaat is een vereiste.
Tel. 04492-2947.

MIDDELGROTE BENZINEMAATSCHAPPIJ

zoekt voor haar tankstation te Geleen een

BEHEERDER C.Q. EXPLOITANT(E)

met:
- leidinggevende capaciteiten
- zakelijk en administratief inzicht
- gevoel voor serviceverlening
- goede verkoopcapaciteiten

Ziet u zichzelf als kandidaat voor exploitatie van een benzinestation en heeft u interesse:
sollicitatie te richten aan: Br.o.nr. GE 321, Markt 3, 6161 GE Geleen.

Als zijn grootste vijand de mens is, bij wie moet hij dan voor hulp zijn?

PIETERBUREN

De zeehondencrèche in Pieterburen geeft zieke zeehonden een kans op overleven. En dat is van uiterst belang voor ons totale milieu.

Zolang er nog steeds mensen afval storten in hun leefgebied zullen wij om een storting op ons gironummer blijven smeken.

Geef de zeehonden die laatste kans. Word donateur van de Zeehondencrèche Pieterburen.

Ja, ik red een zeehondeleven! Maak mij donateur en stuur een acceptgiro ter waarde van f. ______

Naam ______

Adres ______

Postcode ______

Plaats ______

Zonder postzegel opsturen naar: Stichting Zeehondencrèche, Antwoordnummer 950, 9950 WL Pieterburen. Giro 8020.

zeehondencrèche pieterburen

Laura Metaal B.V.

met vestigingen in Eygelshoven en Maastricht is een sterk groeiend bedrijf in de metaalverwerkende industrie o.a. in plaatwerk, profielen, delen voor de auto-industrie, containerbouw, kranenbouw, bermbeveiliging, beitserij etc. Het bedrijf vraagt voor de vestiging in Eygelshoven:

Planner-werkvoorbereider

Funktie-inhoud:
- het analyseren van tekeningen en bestekken,
- het opstellen van werkomschrijvingen etc.

Funktie-eisen:
- M.T.S.-Wtb. niveau met enige ervaring in soortgelijke funktie.
- leeftijd tot ± 30 jaar.

Kwaliteitskontroleur

Funktie-inhoud:
- het verrichten van kontrolewerkzaamheden bij produktiemachines m.b.t. maatvoering, bevoeding, aantallen etc.

Funktie-eisen:
- M.T.S. niveau
- enige ervaring op het gebied van kontrolewerk in de metaalsektor
- leeftijd tot ± 30 jaar.

Voor de zet- en afkantafdeling in de produktie is er nog plaats voor

ervaren krachten

Voor de lasafdeling is er nog ruime plaats voor ervaren

CO2 lassers

Salariëring en secundaire arbeidsvoorwaarden zijn afhankelijk van opleiding, ervaring en gebleken geschiktheid.

Belangstellenden worden uitgenodigd schriftelijk of telefonisch kontakt op te nemen met Laura Metaal B.V., afd. personeelszaken, Rimburgerweg 40, 6471 XX Eijgelshoven. Tel.: 045-351885 toestel 35.

Machinefabriek Raemakers BV

is een toeleveringsbedrijf van verspanende bewerkingen zoals draaien, frezen en slijpen, waaraan hoge kwaliteitseisen worden gesteld.
Wij vragen op korte termijn een:

CALCULATOR-WERKVOORBEREIDER

Funktie-inhoud:
- opstellen van calculaties;
- opstellen van order- en capaciteitsplanningen;
- voeren van overleg met opdrachtgevers en toeleveranciers.

Funktie-eisen:
- een MTS-W, HTS-W-opleiding of gelijkwaardig;
- kennis van machinale verspaningen;
- grote zelfstandigheid;
- ervaring strekt tot aanbeveling.

Tevens vragen wij ter versterking van ons produktieteam:

METAALDRAAIER en METAALFREZER
CNC-FREZER/PROGRAMMEUR

U kunt uw sollicitatie richten aan:
Machinefabriek Raemakers B.V.
Vellingweg 3
6241 EP Gronsveld
Tel. 04408-1550

238527

Gevraagd voor spoedige indienstreding een

Hulpverkoopster
(part-time)

Leeftijd 18-21 jaar

Voor modezaak in Heerlen

Schriftelijke soll.
Mej. Eberhard
Kerkstraat 89
6439 AR Doenrade

V.O.F. Grondverzet-, transport- & loonbedrijf Van der Linden

Vraagt op korte termijn voor het onderhoud van het machinepark bestaande uit grondverzet- en landbouwmachines een

all-round monteur

Voor deze funktie is ervaring vereist.
Wij bieden een gevarieërde werkkring waarbij inzet en initiatief gehonoreerd worden met een prima salaris.

Belangstellenden kunnen hun sollicitaties met uitvoerige vermelding van persoonsgegevens binnen 10 dagen richten aan V.O.F. van der Linden, Julianastraat 18, 6285 AJ Epen.
Voor nadere inlichtingen tel. 04455-1355.

---

de regenboog
BEJAARDENVERZORGINGS-CENTRUM

Bejaarden-verzorgingscentrum „De Regenboog" te Heerlen roept gegadigden op voor de onderstaande functie:

bejaarden- of ziekenverzorgenden m/v

Gedacht wordt aan personen die voldoen aan de volgende voorwaarden:
- in het bezit van het diploma bejaarden- of ziekenverzorging;
- bij voorkeur enige jaren ervaring;
- belangstelling voor de oudere mens;
- bereid in teamverband te werken, alsmede wisselende diensten te verrichten, inclusief weekends.

Salariëring en arbeidsvoorwaarden conform de CAO-Bejaardentehuizen.

Uitgebreide schriftelijke sollicitaties dienen binnen tien dagen te worden gericht aan de directeur van Bejaardenverzorgingscentrum De Regenboog, Postbus ..., 6401 CZ te Heerlen.

Gevraagd part-time

verkoper(ster)

voor ons filiaal te Sittard en/of Heerlen.
Verkoopervaring vereist.
Brieven met pasfoto sturen naar

Sportshop

..., 6411 NR Heerlen.

Gevr., voor direct
part-time verkoper(ster)
(±15 uur)
voor ..., regio Geleen/Sittard, leeftijd 25-35 jaar.
Br. met foto on. nr. HK 032, LD postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

BEJAARDEN VERZORGINGSTEHUIS
"TER EYCK"
TE HEERLEN

roept sollicitanten op voor de navolgende functies:

A. ziekenverzorgenden M/V

B. verpleegkundigen M/V
voor de nachtdiensten

C. oproepkrachten

... huishoudelijk werk, verzorging, keuken

Van alle kandidaten wordt verwacht dat zij beschikken over:
- voldoende opleiding en scholing;
- goede karakteruele eigenschappen;
- belangstelling en begrip voor de ouder wordende mens.
- ervaring strekt tot aanbeveling.

De ... is conform de CAO bejaardentehuizen.

Informaties kunnen worden ingewonnen bij de Directie van "Ter Eyck", telefoon 045-220622.

Uitvoerige schriftelijke sollicitaties te richten aan de Directie van het Bejaardenverzorgingstehuis "Ter Eyck", John F. Kennedylaan ..., Postbus ..., 6401 CZ Heerlen.

HARRY VROOMEN

CHAUFFEURS

voor zowel nationaal als internationaal vervoer.
Liefst ervaring ...
Aanmelden ... 14.00 ... tel. 045-...

---

benedik

MACHINIST MINDRAAFMACHINE

produktiemedewerkers m/v

Giro 55055
Astma Fonds

---

allflex
..., 5100 Aachen

SMC

DE PROFESSIONALS IN PNEUMATIEK

SMC Controls B.V. is een jonge, dynamische, snelgroeiende handelsonderneming gevestigd in Amsterdam. Het bedrijf maakt deel uit van het wereldwijd opererende Japanse SMC-concern, een van de grootste producenten van pneumatische componenten. SMC Controls B.V. levert apparatuur voor persluchtbehandeling, alsmede een compleet assortiment filters, ventielen, aandrijfelementen en besturingssystemen aan de Nederlandse industrie. Het succes en het blijvend streven naar kwaliteit en service voor de cliënten rechtvaardigen een versterking van de verkooporganisatie met

2 vertegenwoordigers (m/v)

die lucht genoeg hebben voorop te blijven lopen

Uw functie:
- Na een grondige inwerkperiode bent u verantwoordelijk voor de verkoopresultaten in uw rayon te weten Zuid-Nederland of Zuid-Oost Nederland. U legt en onderhoudt contacten met industriële ondernemingen, waarbij inkopers en technici uw gesprekspartners zijn.
- U bent de vraagbaak op het gebied van pneumatiek, denkt met uw cliënt mee in termen van oplossingen en verkoopt door de kwaliteit van uw adviezen. U rapporteert aan de Verkoopleider.

SMC vraagt:
- Een jonge, representatieve doorzetter die niet opziet tegen „lange dagen".
- Een flexibel gesprekspartner die zaken kan doen met zowel grote als kleine bedrijven.
- Opleiding op MTS-niveau.
- Leeftijd tot 30 jaar.
- Woonachtig in uw rayon of bereidheid tot vestiging.
- Eventueel ervaring in ons vakgebied.

SMC biedt:
- Een zelfstandige, commerciële functie in een jonge, snel groeiende onderneming waar de mogelijkheden voor het oprapen liggen.
- Enthousiaste collega's die samen met u voorop willen blijven lopen met SMC.
- De uitdaging een kwalitatief hoogwaardig produktenpakket te kunnen leveren.
- Een prima vast salaris en provisie en uiteraard goede secundaire arbeidsvoorwaarden, zoals een auto van de zaak.

Spreekt deze baan u aan? Schrijf dan uw brief met c.v. aan:

SMC-Controls B.V.
T.a.v. de direktie
Postbus 308
1000 AH Amsterdam

KURSUSSEN OPLEIDINGEN

Praktijkdiploma informatica

PDI Praktijk Diploma INFORMATICA

rijkserkende AMBI ... examens

Avondopleidingen voor carrière in de automatisering.
Collegeplaatsen Breda-Den Bosch-Tilburg-Eindhoven-Venlo-Heerlen.
Informatie aanvragen door deze coupon ongefrankeerd op te sturen naar ECS, antwoordnummer 142, 6400 AA Heerlen.

ECS

Naam: ...
Adres: ...
Woonplaats: ...
Tel: ... Leeftijd: ...

European Computer School
... 4-6 6411 JT Heerlen
Postbus 2, 6400 AA Heerlen, tel. 045-710446

S.G. PROOSDIJVELD BEEK (L)

BECKERSSTRAAT 138 6191 DE BEEK LB

... oktober a.s. wordt gelegenheid geboden tot ... van lascursussen:

- electrode lassen niveau 1
- electrode lassen niveau 2
- electrode lassen niveau 3
- electrode lassen niveau 4
- MIG/MAG lassen niveau 1
- MIG/MAG lassen niveau 2
- MIG/MAG lassen niveau 3
- MIG/MAG lassen niveau 4
- autogeen lassen niveau 1
- autogeen lassen niveau 2
- autogeen lassen niveau 3
- autogeen lassen niveau 4

Van de cursist wordt verwacht dat hij de nodige ... bezit om de gekozen cursus met succes te kunnen volgen.

Voor deelname aan het examen niveau 3 moeten de cursisten in het jaar waarin zij examen doen minimaal 18 jaar zijn of worden. Voor niveau 4 is het bezit van het diploma niveau 3 in de betrokken techniek verplicht.

Aanmelding elke weekdag tot 15.00 uur bij de administratie van de school.

Cursusgelden
Voor de cursussen a, b, i, j: ƒ 1300,-
Voor de cursussen c en k: ƒ 2800,-
Voor de cursussen d en l: ƒ 3400,-
Voor de cursussen e en f: ƒ 1550,-
Voor de cursus g: ƒ 3150,-
Voor de cursus h: ƒ 3750,-

De cursusgelden dienen uiterlijk voor 1 oktober 1989 te zijn voldaan op bankrekeningnummer 10.40.01.482 t.n.v. S.G. Proosdijveld, Beckersstraat 138, 6191 De Beek LB.

In september a.s. starten in Sittard en Maastricht weer volgende opleidingen

- ● Economisch administratieve opleidingen
  - Basiskennis boekhouden
  - Praktijkdiploma Boekhouden
  - Moderne bedrijfsadministratie (MBA)
  - Deelcertificaten SPD-I en II
- ● Dagopleidingen (Tilburg en Eindhoven)
  - Deelcertificaten SPD
  - Modulen Avond-Heao
- ● Avond Heao Tilburg, Studiesteunpunt Sittard/Maastricht
  - Bedrijfseconomische richting
  - Commercieel economische richting

Door de modulaire opzet is gelijktijdige studie voor de Avond-Heao en SPD/NIMA mogelijk.

STUDIEVOORLICHTING
WOENSDAG 6 en 20 september in het lesgebouw PABO Beukenboomweg 24 te Sittard, tijd 18.00 - 20.00 uur.

Voor nadere informatie en gratis prospectus kunt U contact opnemen met Uw studieleider,
Dhr. F. Urselmann, tel 077 - 510111.
Tijdens kantooruren: secretariaat tel. 013 - 368645.

BEDRIJFSHOGESCHOOL
KATHOLIEKE LEERGANGEN
St. Josephstraat 135, 5017 GG Tilburg.

Limburgs Dagblad

piccolo's

Voor meer resultaat!

Bel:

045-719966

● *Vrijwel iedereen die ooit onder deze plaat van Isings zat denkt dat hij Bonifatius voorstelt, vlak voor hij werd vermoord. Dat is niet zo. Isings tekende een andere prediker, Liudger, en hij situeerde hem in Groningen. Het was wel in dezelfde tijd.*

Foto van DRIES LINSSEN, naar een affiche van Uitgeverij De Vuurbaak in Barneveld.

De geschiedenis van een jaartal

ie zich een plaats in de geschiedenisboekjes wil veroveren, maakt meer kans als slachtoffer dan als dader. Dat geldt althans voor historische personen, die door hun gewelddadig einde een jaartal hebben gescoord. Generaties Nederlanders hebben op de lagere school jaartallen klassikaal moeten opdreunen. Of de inhoud van die uit het hoofd geleerde regeltjes tot de leerlingen doordrong werd van minder belang geacht dan het feilloos afraffelen. Uit mijn eigen schooltijd herinner ik me dat de kinderen die dat goed konden weliswaar met de pluim gingen strijken, maar zich blijkbaar geen voorstelling maakten bij wat ze leerden. Terwijl ik zelf direct een heel verhaal er bij fantaseerde, maar niet in staat was de feiten en de getallen netjes op te zeggen. De jaartallen die bij veel mensen zijn blijven hangen betreffen bijna altijd de vroege Middeleeuwen. Na 1600 – slag bij Nieuwpoort – wordt de spoeling meestal dun. Het begin van het schooljaar maakte kennelijk de meeste indruk.

Vreemd genoeg verschilde de les in Vaderlandse Geschiedenis die onze ouders en grootouders kregen nauwelijks van hetgeen ik er in mijn jonge jaren in moest stampen. Maar ook dat is veranderd. 754 – Bonifatius bij Dokkum vermoord – zal onze kinderen en kleinkinderen waarschijnlijk niets meer zeggen en evenmin zullen die nog zitten kijken naar de beeldschone platen van Isings, die nooit meer uit je geheugen wijken: De Noormannen voor Dorestad of De Prediking van het Christendom. Ik dacht destijds dat die laatste Bonifatius voorstelde, omringd door woest kijkende Friezen die er uit zagen als figuranten uit een opera van Wagner, met 19e eeuwse snorren en knevels; een ogenblik voordat ze hem de schedel zouden klieven.

Het leven van Bonifatius

Wie was deze Bonifatius, die op de openbare scholen alleen bij de gratie van zijn gewelddadige dood leek te bestaan? Hij was zeker tachtig jaar oud toen hij het leven liet en kan de grote organisator van de christelijke kerk in noordwest Europa genoemd worden. Afkomstig uit Wessex en opgeleid in een klooster in Winchester, reisde Wynfrith naar het vasteland om er het christendom te gaan prediken onder verwante volkeren. In de brieven die van hem bewaard zijn gebleven komt hij over als een man met een tomeloze energie en een bevlogen geloof. Bonifatius is geen half legendarische schim, zoals veel heiligen uit de Donkere Middeleeuwen.

Het is een tijdperk dat met één been in de geschiedenis lijkt te staan en met het andere in een fascinerende, Tolkien-achtige sprookjeswereld. Begrippen als Nederland, Duitsland of Frankrijk zijn onbekend. Het is verbluffend hoe ver en hoe snel er gereisd wordt; Wynfrith verplaatst zich van Brittannië naar Friesland, naar Rome, naar Mainz, alsof hij even de trein pakt.

De zeespiegel ligt iets lager dan in onze tijd, maar de Noordzee dringt verder landinwaarts. Een brede riviermonding, de Lauwers, verdeelt het noorden in Westergo en Oostergo, ongeveer de gebieden die nu Friesland en Groningen heten. De Friezen waren heidenen, de Angelsaksische prediker Willibrord, bisschop van Utrecht, had naar het zuiden moeten vluchten nadat hun koning Radbod het gebied op de Franken had veroverd. In 716 moet ook Wynfrith zijn werk onder de heidense Friezen weer opgeven. Radbod wil hem wel toelaten, maar de bevolking biedt hardnekkig weerstand aan het nieuwe geloof. Wynfrith gaat naar Rome, waar hij van de paus de naam Bonifatius krijgt, naar de heilige van die dag.

Uit de brieven, waarvan er een groot aantal bewaard is gebleven, blijkt dat hij een goede diplomaat was. De snel groeiende wereldlijke macht van het vorstenhuis dat even later Karel de Grote zou voortbrengen en de geestelijke van de paus in Rome begonnen elkaar in de weg te zitten en Bonifatius moest in Rome zelfs zweren zich niet door de Franken te laten inpalmen. Hij werd bisschop van Mainz en de opbouw van de jonge kerk in Duitsland is voor een groot deel zijn werk geweest.

De Frankische veldheer Karel Martel herovert Friesland na de dood van Radbod en Willibrord keert terug. Misschien botert tussen hem en Bonifatius niet zo best; in ieder geval weigert de laatste om Willibrord op te volgen. Toch heeft hij zijn oorspronkelijke doel, de bekering van de Friezen, nooit vergeten. Naar de reden van zijn betrokkenheid met de Friezen kunnen we alleen maar gissen. Hij keert in het jaar 754, inmiddels tachtig jaar oud, terug naar de onherbergzame streken in het noorden. In een brief vraagt hij om boeken „geschreven in duidelijke, los van elkaar staande letters, zodat ik ze goed kan lezen, want mijn ogen worden slecht."

Een indrukwekkende man met een energie om jaloers op te worden.

Een boek als schild

De berichten over de dood van de heilige werpen enig licht op de manier van reizen in die tijd: over water, wat eeuwenlang ook de enig mogelijke was in Friesland. Met twee scheepjes vaart Bonifatius door het woeste landschap en aan de westelijke oever van de Lauwers wordt een tentenkamp opgeslagen. Daar, in de vroege ochtend van de 5e juni 754 overvallen rovers die van de overzijde van de Lauwers komen, het kamp van Bonifatius en brengen hem en vijftig van zijn metgezellen om het leven. Blijkbaar niet allemaal, er was tenminste één overlevende. De biograaf van Bonifatius, Willibald, schrijft dat hij van een vrouwelijke ooggetuige gehoord had '...dat hij het H. Evangelie boven zijn hoofd hield, opdat hij daaronder de dodelijke steek zou ontvangen en bij zijn dood beschut zou zijn door het boek dat hij bij zijn leven met zoveel vreugde had gelezen...'

Het boek is als relikwie bewaard gebleven, natuurlijk met de inkeping van de zwaardhouw er in. Katholieke auteurs verdedigen de echtheid er van als volgt: de ooggetuige was een ongeletterde vrouw, anders had zij gezien dat het boek geen evangelie was. Wanneer men de relikwie had willen vervalsen, had men op grond van het verhaal daar een echt evangelie voor genomen. Maar het bewaarde boek, de zogenaamde Radyndrudis Codex, is geen evangelie, maar een theologisch verzamelwerk. Er valt weinig tegen in te brengen.

De Vita Bonifatii geeft het bloedige verhaal een fraai en leerrijk einde: toen de heidense rovers na hun gruweldaad de kisten vonden waar zij schatten in vermoedden, brak er onderlinge strijd uit en een een groot aantal rovers sneuvelde. De overlevenden waren teleurgesteld alleen boeken te vinden en ze gooiden de buit – die voor de christelijke schrijver natuurlijk de echte schat was – in het moeras. Daarmee verdienden ze net als hun kameraden de hel, want zij verwierpen letterlijk het ware geloof.

> Schrijver/columnist Lennaert Nijgh dook in het juridisch verleden en reconstrueerde de twaalf beroemdste moordzaken uit de vaderlandse geschiedenis. Vandaag de eerste aflevering van de serie 'Moord & Doodslag', de moord op Bonifacius.
>
> **Bonifatius** - de oudste moord in Nederland
>
> **Plaats en tijd:** het tegenwoordige Friesland, ongeveer op de plaats waar nu Dokkum ligt, op de ochtend van 5 juni 754.
>
> **Daders:** heidense Friezen.
>
> **Slachtoffer(s):** Bonifatius, oorspronkelijke naam Wynfrith. Angelsaksisch zendeling en kerkorganisator, samen met 50 van zijn metgezellen. Bisschop van Mainz en stichter van het klooster Fulda. Geboren: Wessex in Engeland, in 674. Leeftijd op het moment van zijn dood: ca. 80 jaar.
>
> **Motief:** onbekend. Waarschijnlijk was het beroven van de zendelingen het eerste doel van de daders. Maar voor de plaatselijke machthebbers was de verspreiding van het christendom ongetwijfeld bedreigend voor hun eigen positie en ook dat kan een rol gespeeld hebben.

Heidens fanatisme of goudkoorts: het motief

Helaas weten we over het religieuze leven van de oude Friezen heel weinig. De christelijke missionarissen maken zo weinig mogelijk woorden vuil aan de afgrijselijke afgodsbeelden en duivelse praktijken waar de Friezen zich aan overgaven. De archeologie kan ons in dit veelvuldig veranderde drassige landschap niet veel verder helpen. Uit vergelijking van gegevens en vondsten elders in Europa kunnen we ons enigszins een voorstelling maken.

Niet iedere godsdienst laat zich zomaar wegvagen. Bonifatius werkte niet, zoals latere missionarissen deden, met een Frankische strijdmacht als dekking en dwangmiddel. Hij had veel eerder vermoord kunnen worden - waarom pas in Friesland? Bonifatius' voorganger Willibrord was al eens op een haar na ontsnapt aan het zwaard van een heidense tempelwachter en eerder had Bonifatius een aan Donar gewijde eik laten vellen. Is de aanslag van tevoren beraamd geweest, waren de Friezen woedend over de ontheiliging van hun fana, zoals hun heiligdommen in Middeleeuws Latijn werden genoemd? De val van de oude goden was dikwijls ook de val van de oude heersers die zich misschien op een 'goddelijke' afkomst beriepen.

Maar de mededeling dat de rovers van de overzijde van de Lauwers kwamen, kon wel eens betekenen dat we ten onrechte de Friezen uit Westergo verdenken, die immers onderdanen waren geworden van de Frankische koning.

'Een boek met gouden letters'

Het verhaal over de dood van Bonifatius zoals hierboven geciteerd, is door zijn biograaf sober en helder geschreven. Het bevat een element dat aansluit bij de brieven van Bonifatius zelf: het boek. Een boek was destijds iets heel anders dan een boek van later tijd; niet één van vele gedrukte exemplaren. Een boek was uniek. Boeken gaf men namen, zoals zwaarden namen droegen en in zekere zin bezield werden geacht. Er zijn een aantal boeken bewaard gebleven, zoals het door Ierse monniken gemaakte Book Of Kells, die na twaalf eeuwen niets van hun betoverende schoonheid verloren hebben. Ongetwijfeld was een boek in zekere zin een magisch voorwerp. Zelfs tot in onze tijd zijn daar sporen van terug te vinden: in de Verenigde Staten wordt een eed nog altijd met de hand op de bijbel afgelegd. In de klassieke katholieke mis wordt het evangelie behandeld als een gewijd voorwerp. Uit de tijd van Bonifatius stamt de beschrijving van een ritueel waarbij de priester het geopende evangelie naar de vier windstreken liet 'kijken', als laatste naar het noorden, waar het Kwade huisde. Een opvatting die veel ouder was dan het christendom.

Uit de brieven van Bonifatius kunnen we opmaken dat hij inderdaad die houding had tegenover boeken. Hij laat de Brieven van Petrus 'met gouden letters' schrijven, 'tot eer en verheerlijking van de Heilige Schrift voor de ogen van de mensen die bij de prediking aanwezig zijn.' En het goud dat hij bedoelde was puur bladgoud. De voorbeelden die we daarvan hebben zijn nog altijd even indrukwekkend.

Dat gegeven – de bestelling van een boek met gouden letters, bedoeld om indruk te maken op de mensen – is misschien een spoor dat naar het werkelijke motief leidt. Wie meent dat schamel geklede geestelijken met niet meer dan hun vurige geloofsijver door de wouden en moerassen van een nog ongerepte wereld trokken om in beestevellen gehulde wildemannen te bekeren, vergist zich. Zowel de leden van de jonge kerk als de heidenen waren gevoelig voor de schittering van goud en juwelen. De uitgebreide beschrijvingen van uiterlijk en kleding zoals die in oud-Europese epiek voorkomt sluit goed aan bij de rijkdom van de voorwerpen die aangetroffen zijn in grafheuvels. Zoals de adembenemende vondst die in 1938 gedaan werd bij Sutton Hoo, een gehuchtje aan de bovenloop van de rivier de Deben in Engeland. In een heuvel was een compleet schip ingegraven met alles wat een half heidense vorst voor de reis naar het hiernamaals meekreeg.

De betoverende elegantie van de voorwerpen – niet ver voor de tijd van Bonifatius gemaakt – roept een ander beeld op dan dat van in stamverband rondtrekkende wilden in berevellen. De sprookjesachtige kerkelijke voorwerpen uit Ierse kloosters maken ons nieuwsgierig naar de 'schatten' die sommige christelijke predikers aantroffen in de 'templa' en 'fana' van de heidenen, al is van dergelijke heiligdommen in Friesland geen spoor teruggevonden. Door sommige geleerden wordt nog steeds hevig ruzie gemaakt over de vraag of de schaarse vondsten Keltisch of Germaans zijn, al naar gelang de betrokken professoren afkomstig zijn uit landen die zichzelf Keltisch of Germaans van oorsprong achten.

De mare over een tovenaar of wonderdoener die boeken met gouden letters bij zich had, zal zich allicht snel door het land hebben verspreid en kan makkelijk de aandacht van rovers getrokken hebben. Vanuit dit standpunt gezien, is de dood van Bonifatius en zijn gezellen eigenlijk een geval van doodslag, een kwestie van 'bad luck'. Harde bewijzen zullen nooit op tafel komen.

Een magere nagedachtenis

De Frankische Koning Pippijn de Korte liet boven het veld aan de oever van de Lauwers een terp opwerpen – een heidens gebruik overigens. Zijn Gouwgraaf Abba die daarbij toezicht hield, zou de daders streng hebben gestraft. In 1954 werden er opgravingen verricht, waarbij resten zijn gevonden van de kerk die er gestaan heeft.

Met de martelaarskroon was het slachtoffer een heilige geworden en daarmee was voor de kerk de zaak gesloten. Een katholiek standaardwerk over kerkgeschiedenis doet de moord af met: '754 - Bonifatius sterft'. De tachtig jaar die er aan vooraf gingen worden door de auteur veel belangrijker geacht. Terecht, als Bonifatius een onbeduidende monnik zou zijn geweest hadden wij op de Openbare Lagere School ook nooit dat jaartal uit ons hoofd moeten leren. Waarom we dat dan wel moesten werd ons ook niet zo duidelijk verteld. In ons jaartallenboekje leefde de Apostel van Duitsland niet langer dan de dag van zijn dood.

Ze hadden ons op school toch wel iets meer kunnen vertellen dan alleen dat ene zinnetje: 754 - Bonifatius bij Dokkum vermoord.

lennaert nijgh

Geraadpleegde bronnen:
'Liudger 742 - 809. De confrontatie tussen heidendom en christendom in de Lage Landen'. Diverse auteurs; De Bataafsche Leeuw, 1984

'Geschiedenis van de kerk' deel III en IV 'De kerk in de middeleeuwen' door Dr. M.D. Knowles. Paul Brand, 1968.

Prisma Kalendarium, dr. H.P.H. Jansen, Spectrum Utrecht 1988

imburgs WOONBLAD

Waakvlam

Zaterdag 16 september 1989 ● Pagina 37

Voorkomen kan alleen door zorgvuldig plaatsingsbeleid

Burenoverlast bezorgt corporaties kopzorgen

Harde muziek, blaffende honden, jankende katten. Met het najaar op komst houden de woning(bouw)verenigingen hun hart weer vast: in dat getijde klagen de huurders plots wat meer over overlast van de buren. Een verklaring voor die steevast terugkerende stijging is er niet. Maar één ding is zeker: de bouwcorporaties steken jaar in jaar uit veel tijd en moeite in het oplossen èn voorkomen van conflicten in woonbuurten. En het dreigt in de toekomst nog meer inspanning te vergen.

Een van die corporaties die dit verwacht is St.Servatius in Maastricht. Jaarlijks komen bij deze woningvereniging tussen de 500 en 600 klachten binnen over overlast. In verreweg het grootste deel van de klachten gaat het om de 'kleine' overlast. Het klinkt gek, maar in eerste instantie doet St Servatius er niets mee.

„We vinden dat de buren het eerst zelf moeten proberen op te lossen. En dat lukt in veel gevallen ook," zegt H. Snijders, hoofd bewonerszaken. Hij signaleert een stijgende tendens in de omvang van de klachten. De mensen stellen zich alsmaar individualistischer op, er wordt minder rekening gehouden met elkaar, heeft Snijders gemerkt.

Pappenheimers

Maar de overlast en de omvang van de klachten moeten niet overdreven worden, haast M. Jammers zich op te merken. De vice-voorzitter van het St Servatius-bestuur wijst erop dat het grootste deel van de 12.000 huurders nooit klaagt. „Het overgrote deel woont rustig en plezierig. Maar over het algemeen kent men zijn Pappenheimers wel. Niet voor honderd procent natuurlijk, maar er is wel een redelijke bekendheid bij ons over de huurders," zegt Jammers.

De simpele burenruzies en pesterijen blijken in de praktijk dan ook redelijk snel oplosbaar. Als de betrokkenen zelf geen uitweg weten, voert de woningvereniging gesprekken met de klager en vervolgens de beklaagde. Vaak loopt dat uit op een verzoek aan de laatste om een eind aan de overlast te maken, waarbij in de regel al op de huurovereenkomst wordt gewezen.

Bij deze procedure gaat de woningvereniging, aldus Jammers, omzichtig te werk. „Het vereist de nodige tact. We moeten voorkomen dat de klacht aanleiding geeft tot verborgen pesterijen. Het is echt niet zo dat overal een eenduidige oplossing voor voorhanden is."

● *Een volkrijke buurt in Zuid-Limburg: de meeste mensen zijn rustig...* Foto DRIES LINSSEN

Zaken als intimidatie of drugshandel. Snijders: „Dat laatste steekt meer en meer de kop op. In het kader van woonruimteverdeling zit de drugsdealer in de taboesfeer. Moet hij eigenlijk wel een woning toegewezen krijgen? Maar als je dat zegt, staat het haaks op onze doelstelling dat sociale woningbouw voor iedereen is."

Jammers neemt deze maand in Rotterdam deel aan een symposium dat gewijd is aan burenoverlast, onder de titel 'Van taboe naar beleid'. Maar hij en Snijders vinden het overdreven om te zeggen dat op alle vormen van burenoverlast een taboe rust. Volgens hen hangt dat sfeertje slechts om een beperkt aantal, doorgaans ernstiger gevallen.

Een taboe rust dan ook in zekere zin op de vraag of de persoonlijke omstandigheden van de woningzoekende de toewijzing mag belemmeren. Met andere woorden: wordt er onderscheid gemaakt?

Zo hard durven Jammers en Snijders het niet te stellen. Er moet niet alleen naar de huurder gekeken worden. Snijders: „Bij de selectie houden we ook rekening met de omgeving." En Jammers vult aan: „We zijn wel zorgvuldig bij het maken van een keuze tussen bijvoorbeeld een flatwoning of in een laagbouwwoning. Bij een flat heb je sneller overlast. Daar zijn we echt voorzichtig in."

Volgens het tweetal biedt het centraal geregelde toewijzingsbeleid in Maastricht te weinig ruimte om op deze zaken vooraf in te spelen. Het puntensysteem dat wordt gehanteerd zou te strak zijn. Kritiek die al meermalen te beluisteren viel.

„Wat we in elk geval niet moeten doen," vervolgt Snijders, „is de probleemgevallen concentreren. Spreiding is veel beter, dat is een les die we uit het verleden hebben geleerd." Snijders doelt hiermee op de woonscholen die onder oud-minister Klompé (CRM) in de wijken Ravelijn en Oostermaas tot stand zijn gebracht.

Stok

Een zeer klein deel van de huurders, die mogelijk overlast kunnen veroorzaken, krijgt naast het huurcontract een tweede overeenkomst voorgelegd: een begeleidingscontract. Een hulpmiddel dat niet veel woningverenigingen kennen. In het contract ligt, los van de huurvoorwaarden, vast dat de huurder zich laat begeleiden door deskundigen. Dat kan het RIAGG (geestelijke zorg) of het CAD (consulatie voor alcohol- en drugverslaafden) zijn. Als een extra stok achter de deur.

Snijders: „Ook zeer moeilijk plaatsbaren moeten een woning toegewezen krijgen, zij het onder bepaalde voorwaarden."

Aanscherping normen voor cv-ketels

De normen voor de uitstoot van stikstofoxiden door cv-ketels zullen aanzienlijk worden aangescherpt, zo heeft minister Nijpels van milieubeheer laten weten aan directeur P. Dirven van AGPO in Breda. Door de bouw van een centrale verwarmingsketel, die slechts een fractie uitstoot van de gemiddelde hoeveelheid stikstofoxiden uit andere ketels, heeft die onderneming aangetoond dat een drastische verlaging van de normen technisch haalbaar is. De bewindsman spreekt van een 'waardevol voorbeeld'.

In het Nationaal Milieubeleidsplan had Nijpels al aangekondigd de installatie van stikstofarme cv-ketels met ingang van 1 januari 1991 verplicht te stellen. De overheidsnorm voor de uitstoot van stikstoxiden door verwarmingsketels bedraagt momenteel 142 deeltjes per miljoen (ppm). Na volgend jaar wordt de norm verlaagd tot 114 ppm.

De nieuwe cv-ketel van AGPO, een dochteronderneming van Econosto, geeft slechts 6 ppm stikstofoxiden af. Daarmee is het apparaat volgens Dirven 'absolute koploper in milieuzuiverheid, zelfs in de gehele wereld'. Technisch gezien is het dus mogelijk de norm voor de uitstoot van stikstofoxiden een flink stuk omlaag te brengen, zo meent de algemeen directeur.

De overige fabrikanten van cv-ketels zijn bereid een verdere verlaging van de norm te aanvaarden, maar willen voorlopig niet veel verder dan de Westduitse norm van 90 tot 100 ppm. Het zal nog enige tijd duren voordat ook zij hun produkten zodanig hebben aangepast dat de uitstoot van de luchtvervuilende stoffen tot een minimum kan worden teruggebracht.

De onderneming slaagde erin een stikstofarme ketel te bouwen door het toepassen van een ander verbrandingsprincipe, waarbij gebruik werd gemaakt van een stralingsbrander.

Consumentenbond adviseert gedegen voorbereiding

Kerkraadse wil *'time share'* gaan verkopen

***'Time sharing'* oftewel het bezitten van een vakantieappartement in deeltijd, een week of meerdere weken per jaar. In de Verenigde Staten en Groot-Brittannië is het doodgewoon, maar in Nederland heeft dit fenomeen nog steeds geen vaste voet aan de grond gekregen. Als Ilona Brandt-Halliday zegt dat ze *'time share'* heeft, krijgt ze vaak negatieve reacties. Want zit daar geen luchtje aan?**

„Ik kan me voorstellen dat mensen er wel eens mee op hun neus zijn gevallen," zegt Ilona Brandt. „Ik weet dat er bedrijven met onfrisse verkoopmethoden aan de gang zijn geweest. Er werden dingen voorgespiegeld die helemaal niet waar bleken te zijn. Mensen die het zich helemaal niet konden veroorloven werd een *time share* aangepraat." Maar wie met een gedegen bedrijf in zee gaat en zich goed laat voorlichten, zal zo iets niet overkomen, meent Ilona Brandt.

In april van dit jaar schafte de van origine Britse familie Brandt-Halliday uit Kerkrade een 'vakantiewoonrecht' voor een week in een appartementencomplex in Spanje aan. Ze hadden net een deprimerende ervaring met een pakketreis van een van de grote touroperators achter de rug en *time sharing* leek hen een perfect alternatief. Ilona Brandt was laaiend enthousiast. En aangezien het fenomeen *'time sharing'* in Nederland nog steeds vrij onbekend is, besloot ze het in Limburg op de markt te gaan brengen. Tijdens haar voorbereidingen kwam ze er al snel achter dat time-sharing niet alleen onbekend maar ook onbemind is. En dat is niet terecht, vindt Ilona.

Portefeuille

Sinds april is ze de start van haar bedrijf, Holiday Investment, aan het voorbereiden en een dezer dagen zal ze haar 'produkt' gaan verkopen. Holiday Investment heeft zes projecten in Spanje (2), Portugal, Engeland, de Duitse Eiffel en Oostenrijk in portefeuille. Allemaal vier of vijf sterren appartementencomplexen, met sauna, fitnessvoorzieningen en zwembad. Een van de projecten heeft zelfs een golfcourse.

Holiday Investment bemiddelt rechtstreeks tussen projectontwikkelaars en aspirant-kopers. Degelijke projectontwikkelaars, een week voor vier personen zijn een goede voorlichting, een afkoelingsperiode waarin de koper zich nog kan bedenken, dat zijn de instrumenten waarmee Ilona Brandt *'time share'* aan de man wil gaan brengen. „En belangrijk is dat de koper ervan moet kunnen genieten. Als je graag met caravan of tent op vakantie gaat, is dit niets voor je."

Als extraatje wordt een driejarig gratis lidmaatschap van RCI aangeboden. Resort Condominiums International (RCI) is een Amerikaanse vakantieruilorganisatie waar mensen die een *'time share'* hebben hun deeltijdvakantiewoning kunnen ruilen. Op dit moment heeft RCI 4.000 leden in Nederland. Het aantal mensen dat een *time share* heeft is ongeveer twee keer zo groot.

Een goede voorbereiding is nodig. Ilona Brandt: „Je moet een smak geld neerleggen. Voor een week in het hoogseizoen in een goed verzorgd vierpersoons appartement moet je toch al gauw rekenen op 1.000 tot 16.000 gulden per week. Maar dat is dan ook voor eeuwig voor jou, tot je het verkoopt of nalaat of wat dan ook." En dan zijn er natuurlijk de bijkomende kosten, zoals de servicekosten en het onderhoud. De reis, die moet je ook kunnen betalen. Een ruil kost geld (140 gulden) en ook het lidmaatschap van een ruilorganistie (max. 100 gulden) moet worden betaald.

● *Club Alegria op de Canarische Eilanden. Eén van de appartementencomplexen die Holiday Investment in de aanbieding heeft.*

Ondanks de hoge kosten, zou *time share* toch goedkoper zijn dan een gewone vakantie, rekent Ilona Brandt voor. Een verblijf van een week in een luxe appartement aan de Spaanse kust voor vier personen kost zo'n 3.104 gulden, zegt ze. „Zet je dat uit over tien jaar dan kom je uit op 31.040 gulden. De aanschaf van een appartement in het hoogseizoen voor een week kost 16.000 gulden. Zou je dat uitsmeren over tien jaar dan kom je op 1.600 gulden per week. Daar komen nog wel de onderhoudskosten van 300 gulden bij. De kosten voor derhalve 1.900 gulden. Na die tien jaar is het appartement nog steeds in je bezit en kun je het eventueel verkopen. Dus eigenlijk heeft 't je alleen de onderhoudskosten en het verlies op verkoop gekost."

Welke haken en ogen zitten er aan *time share*? E.J. van Dijk van de juridische ledenservice van de Consumentenbond: „We hebben de laatste tijd wat klachten binnengekregen. Een bron van vragen is de werving van klanten in het buitenland, waarbij mensen worden overrompelend en met indringende verkoopmethodes tot de aankoop van een deeltijdappartement gebracht. Zonder afkoelingsperiode. Er zijn nogal wat spijtoptanten, maar de Nederlandse colportagewet geldt niet omdat het buitenlandse firma's betreft."

Een tweede probleem vormt het contract. Dat is niet altijd waterdicht, zegt Van Dijk. En om het timeshare te kunnen verkopen, weggeven of nalaten moet je wel een bewijs hebben dat je het recht hebt verworven. Dat moet notarieel zijn vastgelegd. Ook vraagt Van Dijk zich af of het wel zo eenvoudig is een *time share* weer van de hand te doen.

Over het produkt zelf, de accomodaties, heeft de Consumentenbond nooit klachten ontvangen. Ook over de reis- en ruilorganisaties zijn nooit klachten binnengekomen. Van Dijk raadt *time sharing* dan ook niet af. „Op zichzelf kunnen er aantrekkelijke kanten aan zitten." Zijn advies:„Weet goed waar je aan begint, zowel financieel als juridisch. Laat je niet tot overhaaste belissingen verleiden en houdt rekening met de bijkomende kosten en het renteverlies over het investeringsbedrag."

Stichting acht gebruik tropisch hout verantwoord

Het grootste deel van het in Nederland ingevoerde tropische hardhout komt uit gebieden waar de overheid een verantwoorde bosbouw voorstaat en daarvoor maatregelen heeft getroffen. Ruim tien procent komt uit landen waar dat niet het geval is. Dit staat in een rapport van de Stichting Bos en Hout. De stichting stelt dat het tropische bos vooral moet wijken voor voedselproduktie ten behoeve van de sterk groeiende bevolking.

Het areaal tropisch regenwoud, ooit 1.600 miljoen hectaren is teruggelopen tot 900 à 1100 miljoen hectaren. Ons land importeerde vorig jaar jaar tropisch hardhout in de vorm van diverse produkten, waarvoor 1,89 miljoen kubieke meter stamhout nodig was. Dat is 3 procent van de totale export van tropisch loofhout in de wereld, aldus het rapport 'Tropisch bos, tropisch hout en Nederland'.

De belangrijkste leveranciers van ons land zijn Maleisië (38 procent) en Indonesië (24 procent). Ons land betrekt echter ook hout uit gebieden waar onverantwoord met de bossen wordt omgesprongen: De Maleisische deelstaten Sabah (8 procent) en Sarawak (1 procent) alsmede Brazilië (1 procent) en Ghana (2 procent).

In ons land vormen kozijnen het belangrijkste produkt gemaakt van tropisch hardhout. Vervangende materialen kunnen ook nadelig zijn voor het milieu. De stichting bos en hout vindt dat de huidige discussie over toepassing van tropisch hardhout hieraan 'helaas' voorbij gaat.

De Stichting Bos en Hout wordt voor tweederde gefinancierd door overheidsgelden en eenderde door bijdragen uit het bedrijfsleven. In het bestuur hebben personen zitting uit onder meer papierindustrie en houthandel. Oud-minister Van Aardenne is (onafhankelijk) voorzitter.

Hogere huren gevreesd na loslaten grondprijs

De woningbouwverenigingen vrezen het ergste van een op handen zijnde vrijlating van de grondprijzen voor de sociale huursector. De prijs van de grond zou voortaan tot stand moeten komen door onderhandelingen tussen de gemeente (de verkoper) en de woningbouwvereniging (de koper). De verenigingen vrezen dat de grondprijzen zullen stijgen en dat daardoor de huren van nieuwe woningwetwoningen hoger komen te liggen.

Onderhandeld

Volgens de Nationale Woningraad kan er van zo'n nieuw systeem niets goed komen. In het nu nog geldende oude stelsel bepaalt het Rijk de hoogte van de grondprijs voor sociale woningbouw bepaalt. Straks moet over de prijs worden onderhandeld, zij het dat er een bovengrens aan zou worden gesteld van 24.000 gulden per kavel. Omdat driekwart van alle grond goedkoper is dan deze maximumprijs vrezen gemeenten en woningcorporaties dat de grondprijzen fors omhoog gaan. Dat zal een extra stijging van de huurprijs in de sociale sector tot gevolg hebben.

Bij de Nationale Woningraad geeft men toe dat ook de mogelijkheid bestaat dat de grondprijzen onder het nieuwe systeem lager komen te liggen dan de huidige. De Woningraad beschouwt dat echter als niet meer dan een theoretische mogelijkheid. „In de praktijk hebben we zo iets nog nooit meegemaakt." Eerder verwacht de raad dat de gemeenten het geliberaliseerde systeem zullen beschouwen als een nieuwe mogelijkheid voor extra inkomsten ter dekking van allerlei kosten, van wegenaanleg tot het onderhoud van een zwembad toe.

Dat met het vrijlaten van de grondprijs wordt tegemoet gekomen aan de wens tot verdere decentralisatie van het beleid, wijst de Woningraad af. De woningbouwverenigingen bevinden zich volgens de raad niet in een gelijkwaardige onderhandelingspositie. „Om te kunnen onderhandelen heb je een alternatief nodig, en in feite heeft een woningbouwvereniging dat niet. Het enige dat je kunt inbrengen is niet bouwen."

Huurcommissies werken sneller

DEN HAAG – Bij de secretariaten van de huurcommissies worden geautomatiseerde behandelingssystemen ingevoerd. Daardoor wordt de dienstverlening aan de klanten verhoogd. Huurders en verhuurders die een zaak bij de huurcommissie hebben lopen kunnen sneller geïnformeerd worden over de voortgang en afhandeling ervan.

Ons land telt 62 huurcommissies. Zij doen uitspraken over geschillen tussen huurder en verhuurder over de huurprijs en de bijkomende kosten. De automatisering is onderdeel van een reorganisatie. Daarbij werd het aantal secretariaten van de huurcommissies teruggebracht van 22 naar 16.

Securitybeurs opent deuren weer – omvang markt niet goed te schatten

Elektronika is alleen maar hulpmiddel bij beveiliging

„Wat voor een woning geschikt is, voldoet niet voor een raffinaderij," zegt ing. L.H. Pols. Een voor een registreert de computer welke van de batterij rookmelders aan het plafond alarm slaat boven het nog smeulende, warme hout. Wanneer de temperatuur zo hoog wordt dat het hout spontaan ontvlamt, volgen al snel de hitte-detectoren. In het 'brandlaboratorium' van de firma Cerberus aan het Meer van Zürich worden de diverse soorten brandalarm-installaties bij voortduring op prestatie getest. In een grote zaal moet de alarm-apparatuur nu eenmaal gevoeliger zijn dan in een directiekamer waar de ene sigaar na de andere wordt aangestoken. Maar in beide gevallen moet wel tijdig alarm worden geslagen.

Leendert Pols is hoofd verkoop van de afdeling beveiliging van Siemens Nederland n.v., een van de grotere leveranciers van systemen ter beveiliging tegen brand en inbraak in ons land. Eind deze maand zijn ze, samen met collega-bedrijven die produkten op het gebied van beveiliging aanbieden, weer aanwezig op de beurs 'Security '89' in Utrecht. Al met al een vrij omvangrijke branche die, gezien de ontwikkelingen in landen als Duitsland, Italië, Frankrijk en Engeland in Nederland, nog fors kan groeien.

Betrouwbare cijfers over de omvang van de markt zijn niet voorhanden. De vraag daarbij is natuurlijk wat je wel of niet meerekent. Het marktonderzoekbureau Frost & Sullivan schat de markt voor particuliere beveiligingsapparatuur in de jaren 1988-1993 voor Nederland op een kleine 100 miljoen gulden. Daar zitten de deurgrendel en dievenklauw niet bij, evenmin als de particuliere bewakingsdiensten. Reken je die manbewaking er wel bij, dan denkt Pols eerder aan een bedrag van 300 tot 400 miljoen dat jaarlijks aan beveiliging wordt uitgegeven.

Het brandlaboratorium van Cerberus, dat de brandmelders ook aan Siemens levert, is een voorbeeld voor de voortgaande ontwikkelingen en verfijningen op het gebied van brand- en inbraakmelding. De technieken worden verfijnd en meer en meer aangesloten op centrale meldcentrales. „Het wordt steeds gebruikelijker om een stil alarm te installeren, met een melding naar een centrale, in plaats van de toeters, bellen en zwaailichten.

Van de ongeveer 220.000 installaties voor inbraakmelding in Nederland geven er nu zo'n 80.000 het alarm direct door aan de politie. De Centrale Politie Surveillance Commissie verwacht dat dit aantal in 1990 tot 100.000 zal zijn opgelopen. Bij de brandweer wordt een dergelijke groei verwacht, nadat in 1988 het aantal installaties met direkte melding groeide van 15.000 naar 19.000.

Hoogste goed

Behalve snelheid kan een aansluiting op een centrale computer ook meer efficiëntie leveren. „Als je de hele levensloop van zo'n installatie centraal registreert, kun je ook de effecten beter meten: loze meldingen worden geregistreerd, maar ook gegevens per branche, per object en zelfs per monteur zijn leerzaam. Niet om die vent een draai om z'n oren te geven, maar om te reconstrueren wat er in een bepaalde winkel – waar normaal gesproken weinig problemen mee zouden moeten zijn – aan de hand is. Misschien zijn er onvoldoende instructies gegeven aan de gebruiker of zou het onderhoud beter moeten", aldus Pols.

„Beveiligen is vooral het in de huid van je tegenstander kruipen en dat relateren aan wat er voor risico achter je staat," aldus Pols' collega J.W.M. van Dijk. „Het is natuurlijk onzin om je tv en videorecorder te beschouwen als het hoogste goed in deze wereld. Maar je hebt in ieder geval een andere tegenstander dan het Kröller-Möller-museum."

Het gaat ook om het overwegen van de effecten van beveiliging. „Stel dat een rijtje winkels continu wordt overvallen. Het is een vrij drukke straat, ook 's avonds en op zondag. Als je dan voor elke winkel een rolluik plaatst zodat het een ongezellige rotstraat wordt, komt er bijna niemand meer, gaat zich daar gespuis ophouden en krijg je een andere tegenstander. Je moet dus zo'n soort compromis vinden dat je niet juist grotere schade aanricht door beveiligingsmaatregelen."

Pols en Van Dijk pleiten dan ook sterk voor samenwerking in de middenstand. „Het is de onzin ten top geweest dat vroeger op één portiek vier melkboeren kwamen. Zo is het ook onzin dat in één winkelstraat zeven of acht beveiligingsdiensten aan de gang zijn. Dat vraagt toch om een gezamenlijke aanpak."

Open deur

Hoewel de elektronika in de beveiliging een steeds grotere plaats aan het innemen is, is beveiliging voor de Duitse elektronika-fabrikant toch vooral een kwestie van organisatie. „Je kunt natuurlijk een hele goede deur nemen met een heel goed slot. Maar als je die open laat staan..."

De winkelier of andere klant moet de offertes van installateurs volgens de beide Siemens-mensen dan ook vooral inhoudelijk beoordelen. „Als twee installateurs het al eens zouden zijn over de risicoklasse en de maatregelen die ter beveiliging genomen moeten worden, kun je die maatregelen ook nog verschillend interpreteren. Vaak wordt er dan toch voor de laagste prijs gekozen, in plaats van de meest adequate beveiliging of de beste prijs-prestatieverhouding."

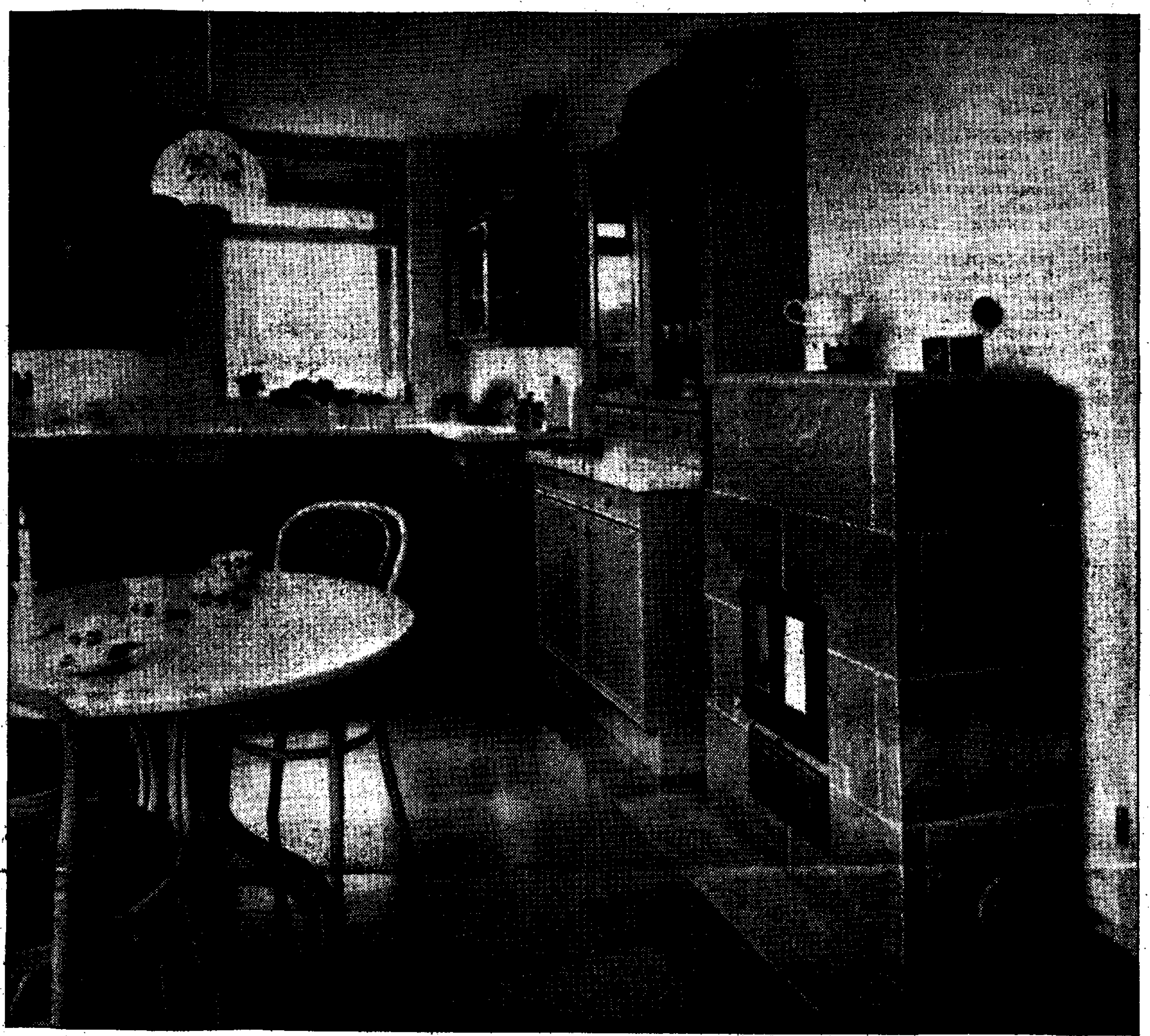
Voor de brede markt van kleinere, te beveiligen, objecten als winkels en scholen zou een neutraal instituut moeten komen waar je als klant te biecht kunt gaan, vinden de beide verkopers. Niet ten aanzien van de prijs, maar op de inhoud van de aanbieding. Ook verzekeraars zouden gezamenlijk regels voor risico- en veiligheidsklassen op kunnen stellen.

Groeiende vraag naar zonne-energie

[illegible] sterk groeiende vraag naar [illegible]-energiesystemen. De omzet [illegible] de eerste helft van dit jaar ten [illegible] van 1988 verdrievoudigd. [illegible] een stijging van ruim 4 mil[illegible] naar 12 miljoen gulden, zo [illegible] de vereniging voor toepassing van zonne-energiesystemen [illegible] Solar.

[illegible] is volgens de brancheverening vooral het gevolg van een in[illegible]ringssubsidie van 40 procent, [illegible] het ministerie van economische [illegible] sinds 1988 op grond van de [illegible]regeling energiebesparing en [illegible]mingsenergie verstrekt. Door [illegible] toenemende vraag van particulieren en bedrijven naar zonne-energiesystemen is het voor 1989 beschikbare subsidiebedrag van 5 miljoen gulden nu al op.

Om aan de groeiende vraag naar zonne-energiesystemen voor de rest van dit jaar te voldoen, moet het subsidiebudget volgens Holland Solar met tenminste 1,5 miljoen gulden verhoogd worden. De vereniging heeft minister De Korte van economische zaken gevraagd aanvullende middelen ter beschikking te stellen.

● *Een kachel van speksteen, die niet eens erg opvalt in een moderne keuken.*

Kachel van speksteen, een zuinige warmtebron

Met het stookseizoen in het vooruitzicht is het, zeker als ons een strenge winter te wachten staat, geen overbodige luxe om de verwarmingskosten eens op een rijtje te zetten. Isolatie en een verantwoord stookgedrag kunnen ertoe bijdragen dat de kosten niet uit de hand lopen. Wie warmte met gezelligheid wil combineren, kan een haard aanschaffen die bij verstandig gebruik de centrale verwarming voor een deel kan vervangen.

Op het gebied van haarden is er veel keuze. Er zijn typen die heel fraai ogen, maar die de warmte via de schoorsteen laten ontsnappen. Door ondeskundig stoken verbranden de gassen niet voldoende en ontstaat een milieu-onvriendelijke uitstoot.

Belangrijk is ook dat men kijkt naar het materiaal waarvan de open haard is gemaakt. Een kachel van gietijzer geeft snel warmte af, een haard met bijvoorbeeld een tegelbekleding houdt de warmte langer vast.

Het materiaal speksteen in combinatie met een gietijzeren verbrandingskamer geeft niet alleen optimale ruimtewarmte, maar is door zijn constructie ook milieuvriendelijk.

Hout

„Speksteen geeft vrij snel warmte af door het magnesium dat erin zit en is een goede geleider," legt Marrigje Scobie uit Vledder uit. „Een kachel van speksteen geeft bij een omgevingstemperatuur van 24 graden geen warmte meer af. Er is dus geen kans op oververhitting."

Marrigje Scobie, van huis uit sociologe, heeft zich verdiept in alles wat met hout en kachels te maken heeft. Tien jaar geleden begon ze ermee, haar huis, een boerderij in Vledder, met twee houtkachels te verwarmen. Dat lukte zo goed dat kennissen en bezoekers van haar galerie ook interesse toonden. Daarop ging ze voor hen vanuit Noorwegen, waar haar echtgenoot vandaan komt, kachels importeren.

Van lieverlee kwamen daar de massieve kachels van het grijze speksteen bij, die eenzelfde stralingswarmte hebben als de gewone cv. „Voordeel van speksteen is dat er geen stofverplaatsing is, dus goed voor mensen die daar last van hebben. Bovendien wordt de ruimte niet zo droog," aldus Marrigje.

Stoken met hout is niet eenvoudig, vindt ze. „Bij mijn familie in Noorwegen, die een lange houtstookachtergrond heeft, heb ik veel opgestoken. Men is daar gewend om verstandig met hout om te gaan. De filosofie is: hoe bespaar ik mezelf zoveel mogelijk werk, want het hout wordt niet aan huis geleverd en moet worden gehakt. Men kiest dus kachels die je zo goed mogelijk kunt stoken en een hoge stooktemperatuur krijgen. Dat laatste is van belang, omdat de houtgassen dan verbranden. Dit verbrandingsproces, dat je niet ziet, krijg je door de speciale bouw van de stookkamer en voldoende toevoer van zuurstof."

Het grootste deel van roet en koolmonoxide wordt omgezet in nuttige warmte. Daardoor is de uitstoot van deze stoffen zeer beperkt.

„In een goed geïsoleerd huis, dat goed is gebouwd, zou je met één kachel kunnen volstaan, want de massa – de muren – wordt verwarmd en geeft die warmte weer aan de ruimte af," aldus Marrigje. Haar advies om verstandig en zuinig met hout om te gaan is: gebruik alleen droog, licht hout, opdat snel een hoge temperatuur bereikt wordt.

Elektrisch

Bij een goed stookgedrag hoeft de kachel maar een keer per dag van hout te worden voorzien. Is er weinig gelegenheid om de kachel met hout op de juiste warmte te houden, dan kan een elektrisch element met thermostaat worden ingebouwd, dat reageert op de temperatuur van de kachel. Daarnaast kan er nog op hout gestookt worden.

De kachels die Marrigje uit Finland importeert onder de naam Tuliluvi (vuursteen), zijn nogal fors van omvang en vragen door hun gewicht een stevige ondergrond. Sinds kort zijn in haar showroom lichtere typen te vinden, die ze zelf heeft ontworpen en die bedoeld zijn als bijverwarming voor de Nederlandse woning. „Het is een verantwoorde open haard met warmteopslag voor enkele uren," aldus Marrigje, die het, behalve de al genoemde voordelen, een extra pluspunt vindt dat de haard mee kan verhuizen.

„Want de stenen kun je zo weer uit elkaar halen."

De aanschaf van een speksteen kachel is niet goedkoop: 3.000 gulden voor een eenvoudig model tot 13.000 gulden voor de luxe uitvoeringen. Maar een handige doe-'t-zelver kan geld besparen door een bouwpakket te nemen van de meest eenvoudige modellen.

Voor meer informatie (zoals adressen van dealers) kan men contact opnemen met Marrigje Scobie, tel.: 05212-2126

Overzicht hypotheekrente

Hypotheekrente 12 september 1989

Op de financiële markten is de rente in beweging. Het is nog te vroeg om te kunnen zeggen of dat invloed zal hebben op de rente.

Naam bank	rente vast gedur.	afsluitpr. in pct.	renteperc. met gem.-garantie: opgave bank	renteperc. met gem.-garantie: werkelijk	renteperc. zonder gem.-garantie: opgave bank	renteperc. zonder gem.-garantie: werkelijk
ANNUÏTEITENHYPOTHEKEN						
A.B.N.	var.[1]	1,5	7,5	7,93	7,7	8,15
	1 jaar[1]	1,5	7,6	8,04	7,8	8,25
	3 jaar[1]	1,5	8,0	8,47	8,2	8,58
	5 jaar[1]	1,5	8,2	8,69	8,4	8,91
	7 jaar[1]	1,5	8,3	8,80	8,5	9,02
	10 jaar[1]	1,5	8,4	8,97	8,6	8,13
	15 jaar[1]	1,5	8,8	9,35	9,0	9,57
ABP	5 jaar[1]	1	7,9	8,31	8,1	8,52
	10 jaar[1]	1	8,0	8,41	8,2	8,63
	15 jaar[1]	1	8,1	8,52	8,3	8,74
Amrobank	var.[1]	1,5	7,5	7,93	7,7	8,15
	2 jaar[1]	1,5	7,8	8,25	8,0	8,47
	5 jaar[1]	1,5	8,2	8,69	8,4	8,91
	7 jaar[1]	1,5	8,3	8,80	8,5	9,02
Bouwf. Limb. Gem.	5 jaar[1]	1,5	7,7	8,25	7,7	8,25
	10 jaar[1]	1,5	8,0	8,57	8,0	8,57
	15 jaar[1]	1,5	8,2	8,79	8,2	8,79
	30 jaar[1]	1,5	8,4	9,01	8,4	9,01
Centrale Volksbank	2 jaar[1]	1	7,3	7,66	7,5	7,87
	5 jaar[1]	1	7,8	8,20	8,0	8,41
	7 jaar[1]	1	7,9	8,31	8,1	8,52
	10 jaar[1]	1	8,3	8,74	8,5	8,96
	ideaalrente	1	7,8	8,20	8,0	8,41
Direktbank/NCB-bank	1 jaar[1]	1	7,5	7,87	7,7	8,09
	3 jaar[1]	1	7,9	8,31	8,1	8,52
	5 jaar[1]	1	8,2	8,63	8,4	8,85
Grens Wis.kant./CDK	1 jaar[1]	1	7,6	7,98	7,8	8,20
	5 jaar[1]	1	8,1	8,52	8,3	8,74
	1 jaar[1]	1	7,8	8,06	8,0	8,27
	5 jaar[1]	1	8,3	8,59	8,5	8,80
Ned. Midd. Bank	1 jaar[1]	1,5	7,6	8,04	7,8	8,25
	3 jaar[1]	1,5	8,0	8,47	8,2	8,69
	5 jaar[1]	1,5	8,2	8,69	8,4	8,91
	7 jaar[1]	1,5	8,3	8,80	8,5	9,02
Pancratiusbank	var./5 jr.[1]	1	8,0	8,41	8,2	8,63
	ideaalrente	1	8,0	8,41	8,2	8,63
	7 jaar[1]	1	8,1	8,52	8,3	8,74
Postbank	2 jaar[1]	1	7,6	7,98	7,8	8,20
	5 jaar[1]	1	8,1	8,52	8,3	8,74
	7 jaar[1]	1	8,2	8,63	8,4	8,85
Rabo (adviesrente)	var.[1]	1	7,5	7,87	7,7	8,09
	2/3 jaar[1]	1	8,0	8,41	8,2	8,63
	4/5 jaar[1]	1	8,2	8,63	8,4	8,85
	stabiel[1]	1	8,4	8,85	8,6	9,07
	var.[3]	1	xxxx	xxxxx	7,9	8,17
	2/3 jaar[3]	1	xxxx	xxxxx	8,4	8,69
	4/5 jaar[3]	1	xxxx	xxxxx	8,6	8,90
	stabiel[3]	1	xxxx	xxxxx	8,8	9,11
Rabo Hypotheekbank	3 jaar[1]	1	8,0	8,41	8,2	8,63
	5 jaar[1]	1	8,2	8,63	8,4	8,85
	3 jaar[3]	1	xxxx	xxxxx	8,4	8,69
	5 jaar[3]	1	xxxx	xxxxx	8,6	8,90
Spaarbank Limburg	1 jaar[1]	1	7,4	7,82	7,6	7,98
	3 jaar[1]	1	7,7	8,09	7,9	8,31
	5 jaar[1]	1	8,0	8,41	8,2	8,63
	7 jaar[1]	1	8,1	8,53	8,3	8,74
Westland-Utrecht stand.	1 jaar[2]	1,5	7,6	8,21	7,8	8,43
standaard	5 jaar[2]	1,5	8,1	8,55	8,3	8,77
standaard	7 jaar[2]	1,5	8,2	8,66	8,4	8,88
standaard	10 jaar[2]	1,5	8,2	8,66	8,4	8,88
standaard	15 jaar[2]	1,5	op aanvraag		op aanvraag	
interim	1 jaar[2]	1,5	xxxx	xxxxx	8,5	9,21
2e kw. 1988 budget	var.[4]	1,5	8,5	8,95	8,5	8,97
* Rente-Vrijheid Hypotheek						
'VERBETERDE' LEVENHYPOTHEKEN						
Bouwf.Limb.Gem. (Spaarv.)	5 jaar[1]	1,5	8,1	8,55	8,1	8,56
Bouwf.Limb.Gem. (Spaarv.)	30 jaar[1]	1,5	8,8	9,32	8,8	9,32
Pancratiusb.(Spaarhyp)	5 jaar[1]	1	8,2	8,61	8,4	8,83
Spaarbank Limburg (Spaarhyp.)	5 jaar[1]	1	8,2	8,61	8,4	8,83
Zwolsche Alg. (ZA-Hypotheekplan)	5 jaar[1]	1,25	8,1	8,53	8,1	8,53
	7 jaar[1]	1,25	8,2	8,64	8,4	8,86
	10 jaar[1]	1,25	8,3	8,75	8,5	8,97
	15 jaar[1]	1,25	8,7	9,18	8,7	9,18
LEVENHYPOTHEEK						
NVL-Maatschappijen	5/10 jaar[1]	-	8,0	8,30	8,2	8,52
	15/20 jaar[1]	-	8,4	8,73	8,6	8,95
Westland-Utrecht (lage lasten)	7 jaar[1]	1	8,2	8,61	8,7	9,1[illegible]
	14 jaar[1]	1	8,3	8,72	8,8	9,2[illegible]

1) Maandbetaling achteraf
2) Maandbetaling vooraf
3) Halfjaarbetaling achteraf
4) Kwartaalbetaling achteraf

CADIER EN KEER

Notaris mr. H.Ch.M. van Slijpe te Eijsden

zal op vrijdag 29 sept. 1989 om 14.00 uur precies in café den Awwen Toen te Cadier en Keer, K[illegible]straat 60, op verzoek van opdrachtgevers openbaar verkopen, zulks in één zitting bij opbod en afslag:
woonhuis met ondergrond te Cadier en Keer, Limburgerstraat 124, kad. gemeente Cadier en Keer, sectie A, nummer 3049, groot 1.60 are.
ind.: kelder, gang, woonkamer, woonkeuken, bijkeuken, douche, toilet, berging, overloop, 4 slaapkamers, zolder.
Bezichtiging: zat. 23 sept. 10.00-17.00 uur en vrijdag 29 sept. 10.00-13.00 uur.
Aanvaarding: na betaling koopsom en kosten, uiterlijk op 1-11-1989. Het pand is vrij van huur en gebruiksrechten.
Betaling: 10% der koopsom binnen 8 dagen na toewijzing, restant en kosten uiterlijk 1-11-1989.
Van toepassing zijn de AVV 1987 met inachtneming van de in de akte opgenomen afwijkingen.
Legitimatie en schriftelijk aantonen van financiële gegoedheid zijn bij het bieden verplicht.
Inl. kantoor not. van Slijpe, tel. 04409-1477, Kerkstraat 19, Eijsden.

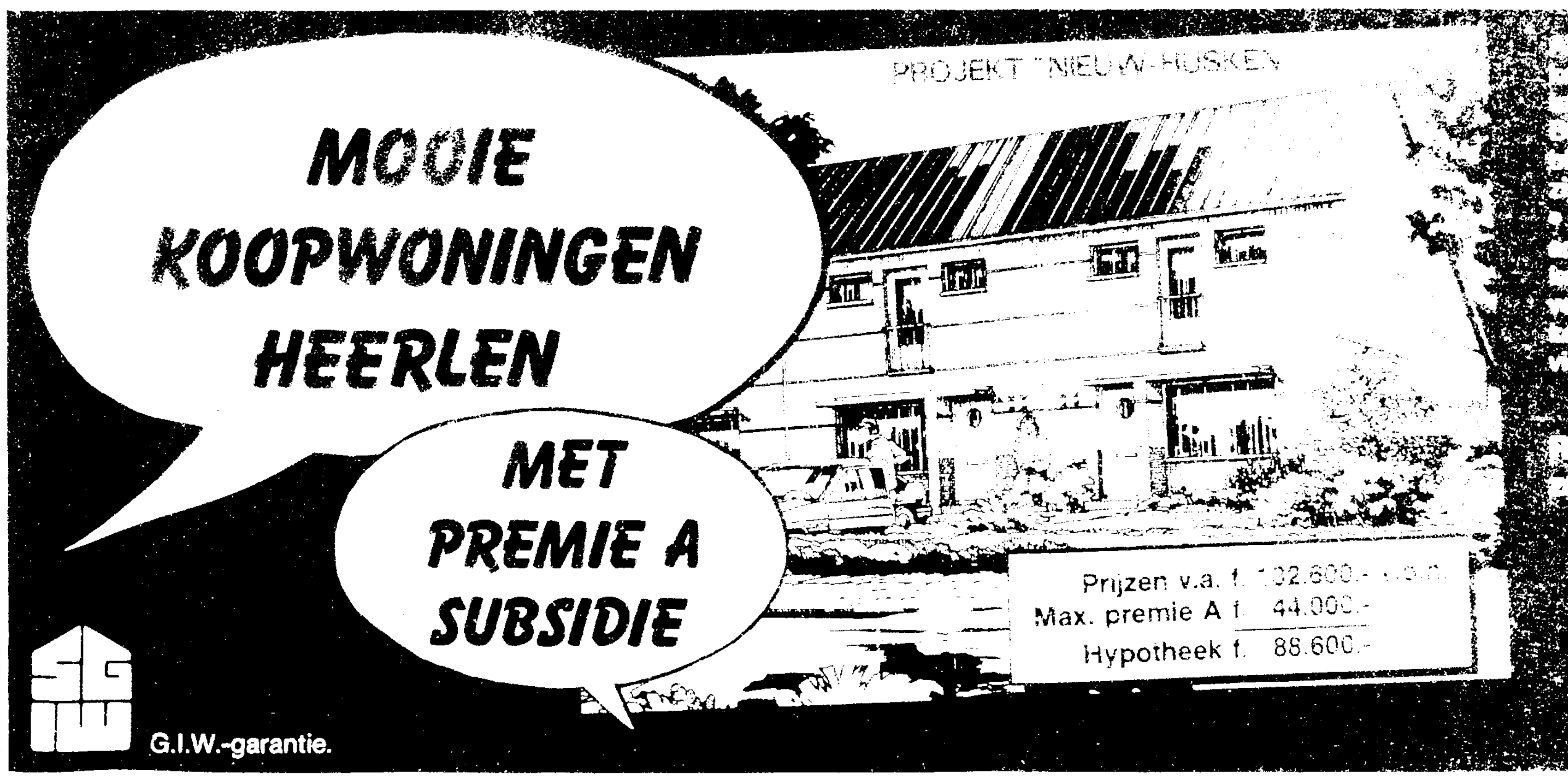

laat ze leren voor één tientje per maand!

terre des hOmmes

GIRO 252525

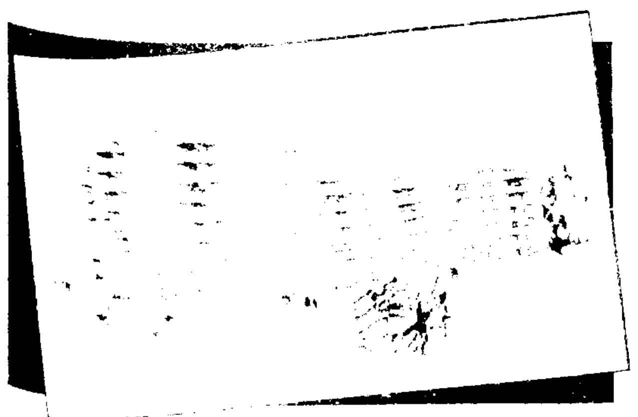
BEEKLAAN 414
2562 BJ – DEN HAAG
TELEFOON 070-637940*

nicolai
makelaardij
tel. 043-254555*
stationsstraat 29, maastricht

HEERLEN

Luxe stadsappartementen

Naast het [illegible] Grand Hotel heeft het Abp onlangs [illegible]
Het winkel[illegible] de uitgebreide stedelijk[illegible] Heerlen bevinden zich [illegible] de deur. Maar als u die achter [illegible] een case van [illegible] en privacy.
De afgesloten [illegible] met marmeren vloer, de [illegible] garage, het tapijt op de etage[illegible] weerspiegelt het konsept [illegible] wonen op hoog nivo.

In Putgraaf [illegible] woningen in verschillende [illegible] met 1 of 2 slaapkamers.
Alle woningen [illegible] ondermeer een grote living met [illegible] een luxe badkamer met [illegible] en aparte douche en een traditie[illegible] keuken in hoekopstelling.
In Putgraaf is [illegible] een conciërge aanwezig.
De huurprijzen [illegible] van f 915,– tot f 950,– [illegible] parkeerplaats, exkl. servicekosten.

MODELWONING
Geïnteresseerden zullen wij graag rondleiden in de modelwoning, ingericht door de firma Lendfers Decoration. De modelwoning, Putgraaf 201, is elke woensdag van 16-18 uur en elke zaterdag van 10-13 uur geopend.

Bent u geïnteresseerd in stedelijk wonen, omringd door [illegible] en privacy? Stuurt u dan de bon in een [illegible] aan NEDU, Antwoordnummer [illegible] 6400 WC Heerlen.
Dan ontvangt u zo snel mogelijk dokumentatie over Putgraaf.
U kunt ons natuurlijk ook even bellen.

Stuurt u mij [illegible] dokumentatie over de 66 stadsappartementen in Putgraaf.
Naam:
Adres:
Postcode:
Plaats:

NEDU
[illegible]kenburgerweg 25A
[illegible] BM Heerlen
[illegible]foon 045-710909.

TE HUUR

Publikatie ABP Algemeen burgerlijk pensioenfonds

Heeft u een vuurtje voor me?

Gratis boekje over dementie.

SIRE

Dementie. Wie de eerste verschijnselen herkent, kan later veel verwarring voorkomen.

Wacht met Henk zeggen als He- He- He- Herman zich aan u voorstelt.

Stotteraars weten heus wel wat ze zeggen willen, dus in de rede vallen helpt niet. Geef ze liever even de tijd om uit hun woorden te komen. Dat vermindert al gauw de spanning. Zo komt een gesprek vlotter op gang en gaan we elkaar ook 'n beetje beter begrijpen. Doen we dat?
Informatie voor mensen met stotterproblemen bij zichzelf, in hun gezin of naaste omgeving:
01808-1531 of SVS, Postbus 119, 3500 AC Utrecht.

Geef stotteraars even de tijd.

Publikatie aangeboden door dit blad, in samenwerking met de Stichting Ideële Reclame. SIRE

* BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW

Beter wonen begint met Stienstra

Stienstra heeft een zeer uitgebreid huizenaanbod in elke prijsklasse in heel Zuid-Limburg. In deze aanbieding is slechts een beperkt aantal genoemd. Vindt u het huis van uw keuze niet of zoekt u in een andere regio? Vraag dan ons Huizenmagazine aan of maak uw wensen aan ons kenbaar.

MARGRATEN M
Op goede locatie rustig gel. landhuis [illegible] Dubb. gar. met mogelijkh. [illegible] Woonk. 28 m². Gesl. keuken met [illegible] Badk. met ligb. en 2e toilet. Royale bergzolder.

Prijs f 259.000,-- k.k.

EYGELSHOVEN H
Zeer luxe uitst. afgewerkte patio-bungalow. Woonk. [illegible] 7.00/4.20 m., massief eiken keuken met o.a. vaatwasser. Bijkeuken, veel bergruimte. 3 slaapk. Badk. met ligbad. Bar, sauna met o.a. massagegedeelte, fitnessruimte. Geh. bet. gar. Op het zuiden gel. tuin met div. terrassen. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 269.000,-- k.k. 4085

EYGELSHOVEN H
Schitterend gel. in villapark nabij bos op 1000 m² gel. nieuw landhuis. Ruime living 45 m². Keuken met install. Bijkeuken met div. aansl. punten. Inpand. gar. 4 slaapk. van gemiddeld 15 m² tot 23 m². Zolder.
Prijs f 299.805,-- v.o.n. 0100

HEERLEN H
Nabij centrum gel. woonhuis met kantoor-/praktijkruimte ca. 86 m² op beg. gr. Kelder. Div. ruimtes: Bovenwoning met woonk. Keuken. Dak-terras. 3 Slaapk. Badk. met douche.
Prijs f 169.000,-- k.k. 4236

HEERLEN H
Aarveld. Rustig en centr. gel. zeer goed onderhouden woonhuis met rondom gel. tuin. Dubb. voorraad-/waskelder. L-vorm. woonk. ca. 50 m² in splitlevel met parketvl. Gesl. keuken met app. 4 slaapk. met parketvl. Luxe badk. Gar. met kantelpoort. Grotend. roll. Ged. therm. begl. Bezichtiging zeer aan te bevelen.

Prijs f 286.000,-- k.k. 4326

HEERLEN H
Douve Weien. Rustig en blijvend goed gesit. vrijst. semi-bung. met tuin. Woonk. ca. 35 m². Openslaande deuren naar overdekt terras. 3 slaapk. Luxe badk. Ruime bergzolder (evt. 4e slaapk.). Sout. gar. Was- en hobbyruimte. Kelder ca. 55 m². Pand voorz. v. dubb. begl. Mat. gebruik en onderhoudstoestand uitst.
Prijs f 330.000,-- k.k. 4367

HOENSBROEK H
Gel. aan een boomrijke laan in het centrum vrijst. herenhuis met gar. Prov./wijnkelder. Riante woonk. 52 m² met openhaardpartij, tuindeuren naar goed omsloten zonnige tuin. Keuken met luxueuze aanbouwunit. Bijkeuken. 3 ruime slaapk. Compl. badk. Vaste trap naar zolder met mogelijkh. voor 4e slaapk. of study. Bwjr. ca. 1955.
Prijs f 289.000,-- k.k. 4261

SCHINVELD H
Zeer goed onderhouden royaal woonhuis met gar. en tuin. Ruime hal. Woonk. ca. 35 m² met plav.vl. Dichte keuken met app. 3 royale slaapk. Badk. met o.a. ligbad en 2e toilet. Ruime berg-/hobbyzolder. Hardh. koz. Isol.

Prijs f 169.000,-- k.k. 4348

SIMPELVELD H
Grote bungalow met zeer veel mogelijkh., evt. geschikt voor dubb. bewoning met woonk. 38 m², keuken met kompl. install., 3 slaapk., badk., groot overdekt terras, tuin rondom het huis, sout.: ruime garage, badk., keuken, div. vertrekken (evt. 3e slaapk.). Div. opslagruimtes.
Prijs f 325.000,-- k.k. 0861

BRUNSSUM H
Klingelsberg. In jonge kindervriendelijke woonomg. gel. goed onderhouden woonhuis met carport en tuinberging. Woonk. en keuken met kurkparket. 3 slaapk. Badk. Hobbyzolder. Tuin op het zuiden met achterom. Hardh. koz. Prima isol.
Prijs f 125.000,-- k.k. 4347

BRUNSSUM H
Nabij centrum gel. goed onderhouden woonhuis met gar. en tuin. Woonk. met parketvl. Keuken. Bijkeuken met plav.vl. 3 slaapk. met parketvl. Luxe badk. met aparte douche, ligbad en 2e toilet. Hobbyzolder. Goed geïsol. en grotendeels voorzien van roll.
Prijs f 135.000,-- k.k. 4081

OPEN HUIS
Heden 16 september 1989 van 15.00-17.00 uur.
Adres: Prins Hendriklaan 46.

EYGELSHOVEN H
Rustig gel. halfvrijst. woonhuis met kleine tuin. Berging. Kelder. Woonkeuken met eenv. install. Woonk. ca. 24 m². 3 slaapk. Badk. Bergzolder.
Prijs f 79.000,-- k.k. 4272

EYGELSHOVEN H
Karakteristiek woonhuis. Kelder. Grote woonk. Open keuken met schitterende install. incl. app. Badk. met ligbad. Terras op nivo. Tuin ca. 35 m. diep. Zwembad met install., 4 slaapk. Ruime bergzolder.

Prijs f 119.000,-- k.k. 4054

HEERLEN H
Schandelen. Appartement met berging. Zowel aan voor- als achterzijde voorzien van roll. Woonk. met balkon. Keuken. Badk. met douche. Slaapk.
Prijs f 59.000,-- k.k. 4219

HEERLEN H
Centrum. Appartement op 2e verd. gel. met kelderberging. Grote L-vorm. woonk. ca. 38 m² met mogelijkh. voor openhaard. Balkon aan voor- en achterzijde. Dichte keuken met eenvoudige aanrechtcombinatie. [illegible] slaapk. Bet. badk. met douche en toilet.
Prijs f 69.000,-- k.k. [illegible]

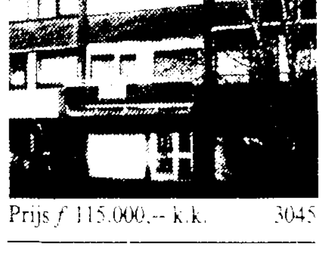
HEERLEN H
Heerlerheide. Luxe appartement met berging. Woonk. Keuken. Badk. met douche. 3 slaapk. en 2 balkons.
Prijs f 78.000,-- k.k. [illegible]

HEERLEN H
Nabij centrum gel. woonhuis met gar. en tuin. Woonk. Dichte keuken. Berging. Serre. 3 slaapk. Badk. met ligbad. Zolder.
Prijs f 89.000,-- k.k. 4094

HEERLEN H
Schaesbergerveld. Geh. onderkelderd woonhuis met tuin op zuiden. Luxe keuken. Woonk. [illegible] Slaapk. Badk. met zitb. Vaste trap naar geïsol. zolder. Rolluiken.
Prijs f 89.000,-- k.k. 4323

HEERLEN H
Eikenderveld. Stadswoning met terras 20 m². Woonk. en keuken ca. 35 m². Inpand. berging. 2 slaapk. Badk. met ligbad en douche. Separaat toilet. Wasruimte. Pand is goed geïsol. Evt. subsidie overdraagbaar.
Prijs f 95.000,-- k.k. 4242

HEERLEN H
Heerlerheide. Woonhuis met gar., tuin, berging, grote woonk., keuken, tuink., 3 slaapk., badk. met douche en 2e toilet. Pand grotendeels met kunststof koz. en roll.

Prijs f 115.000,-- k.k. 3045

HEERLEN H
Nabij centrum en [illegible] huis met [illegible] tuin. Kelder. Woonk. ca. 27 m². Dichte keuken met aanrecht[illegible]. Serre [illegible]. Mogelijkh. [illegible] gar. [illegible] slaapk. Badk. met [illegible] douche [illegible] toilet. Bergzolder en mansarde. Opp. 259 m².

Prijs f 99.5[illegible],-- k.k. [illegible]

HEERLEN H
Centrum. Ruim appartement [illegible] bereiken met lift middels afsluitbare entree. Woonk. ca. 27 m². Gesl. keuken. [illegible] slaapk. Balkon aan voor- en achterzijde.
Prijs f 109.000,-- k.k. [illegible]

HEERLEN H
Heksenberg. Goed onderhouden woonhuis met gar. en goed omsloten tuin. Kelder. Woonk. ca. [illegible] m². Dichte keuken met app. [illegible] slaapk. Badk. met douche. Apart toilet. Bergzolder. Rondom [illegible]

Prijs f 139.000,-- k.k. [illegible]

HEERLEN H
Nabij centrum. Royaal herenhuis met dubb. gar. Kelder. Vestibule. Grote woonk. Aparte eetkeuken. 5 royale slaapk. Badk. met o.a. ligbad. Bergzolder. Aluminium koz. Ged. thermop. beg.
Prijs f 158.000,-- k.k. [illegible]

HOENSBROEK

HOENSBROEK

KERKRADE

KERKRADE

NIEUWENHAGEN

SCHAESBERG

SCHAESBERG

SCHAESBERG

* BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW

Geopend:
maandag t/m vrijdag van 9.00 tot 21.00 uur.
zaterdag van 9.00 tot 18.00 uur.

Makelaardij onroerend goed - Hypotheken - Verzekeringen
stienstra

BON
Gaarne vrijblijvend volledige informatie over:
○ Bestaande woning nr. ________
Naam ________
Straat ________
Postcode/plaats ________
Tel. ________
In ongefrankeerde gesloten enveloppe zenden aan
Stienstra Makelaardij BV, Antwoordnummer 40, 6400 VB Heerlen.
○ **Stuur mij GRATIS het HUIZENMAGAZINE nr. 182 uitgave augustus/september.**

* BESTAANDE BOUW

Onroerend goed te huur gevraagd

Jongeman met vaste baan zkt. WOONRUIMTE, huur tot ƒ500,-. Liefst benedenapp. of appartement met tuin. 04490-35412

Te huur gevr. WONING voor echtp. zond. kind. ca. ƒ800,-. Tel. 045-753101.

Te huur of te koop gevraagd STUDIORUIMTE v.a. 50 m2 in Sittard of omgev., event. met woning. 04490-15819.

Te huur gevr. groot WOONHUIS met tuin, in Heerlen of omgev. Tel. 045-230181.

Onroerend goed te huur aangeboden

WINKELPAND te h. Scharnerweg 12, Maastricht. Te bevr. 043-210518.

Te h. BENEDENWONING voor echtpaar zonder kind. Tel. 045-254726.

Te h. WOONHUIS, 4 slaapkamers, c.v. en garage te Oud-Geleen voor plusm. 1 jaar ƒ 700,-. Br. o. nr. B-1994 L.D. Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Te h. Geleen Oost, groot gerenoveerd HOEKHUIS met garage, huurprijs ƒ 980,-, tel. 04490-64761.

Heerl. gd. verbl. in buitenl. v. nov. '89 t/m mrt '90 te h. in centr. Hrl. Luxe gemeub. 3 kamer app. Huurpr. ƒ1.000,- p.mnd. all-in. Br.o. nr. B-2002 L.D. Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Te huur CAFÉ, zaaltje met woning. Tel. 045-323685.

Te h. door omst. luxe nw Nedu flat aan de Putgraaf, 1 slpk, m. garage, geh. gestoffeerd. Tel. 045-412503.

Te huur sfeerv. landh. in boer. recr. omg. ca. 6 km. van Roermond, met gr. siertuin. Inl. 04747-1957.

MAASEIK België, rustig gel. mooie app., vrij uitzicht, 2 of 3 slpks., va. ƒ 500,- p. mnd. Tel. 076-653377, Belgie 09-3211566918.

Te huur: HEERLERHEIDE, mooie benedenwoning voor dagelijk werkend paar of oudere heer. 045-419144.

Te h. in HEERLERHEIDE geh. nieuw gestoff. zit/slpk. ondergebr. in Bungalow m. gebr. v. keuk., douche, eig. ingang. ƒ 95,- p.w. all-in. Tel. na 19 u. 045-223482.

Te huur aangeboden CAFÉ te Heerlen (Zeswegen) voor inlichtingen tijdens kantooruren: 045-243900.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Te huur CAFÉ te Hoensbroek met woning, eigen papieren nodig, vrij van brouwerij, overname van inventaris. Direct te aanvaarden. 045-718143 na 18 uur

Te h. gr. BENEDENWONING te Kerkrade m. 2 slp. k's, badk., bergruimte, gr. woonk. m. mod. keuk. Huur ƒ 625,- p.mnd. Huursubs. aanw. 04492-1822.

Te huur APPARTEMENTEN te Kerkrade. Tel. 045-454708

Te h. in KERKRADE-Centrum Appartementen per november te aanv. (nw. bouw) Huurpr. ƒ 750,-. Tel. 045-452771

Te huur APPARTEMENT v. alleenst. of paar te Kerkrade-Vink. Tel. 045-725667.

Nw. gestoff. 4 kmr appartement in Wyck MAASTRICHT (beneden etage) vlakbij Maas met badkamer m. ligb., gr. balcon en garage, tot. opp. 130 m2. Huurtermijn 1 okt. '89 tot 1 okt '90, huurpr. ƒ 1.000,- p. mnd. Tel. reacties ma. t/m vrij. van 09.00-17.00 uur, 020-6649532.

OIRSBEEK Woonhuis 2 grote slaapk. geen garage, ƒ 750,- p.mnd. excl. Tel. 04493-3440.

ROERMOND, te huur kantoorruimte, Willem 2-singel 33A, beg.gr. Ind.: hal, div. vertrekken, toilet en keuken. Huurpr. ƒ 1.150,- p.mnd. all-in. Aanv. 1 jan. 1990. Voor inl. tel. 04750-10185 tijdens kantooruren.

STEIN, te huur woonunit, eigen kook- en douchgel. alle comfort. 04490-47294.

VALKENBURG Heek 1, tel. 13155. Appartem. vrij 1/10. ƒ 560,- excl. Geen huisdier.

SUSTEREN te h. kl. benedenwon. ƒ 550,- p.mnd kale huur 04499-2181 na 18uur.

NUTH mooie drive-in woning

Ind. ruime hal toilet. Begane gr.: Dubb. garage met vloerbegane, hobbyruimte, was- en c.v. ruimte. 1e Verd. woonkamer met eiken parket, aanbouwkeuken met apparatuur, balkon met schuifpui en tuin. 2e Verd.: Badkamer met ligbad, douche, 2 vaste wastafels en 2e toilet, 2 ruime slpks. Pand is v.z.v. van dubb. beglazing, vr.pr. ƒ 135.000,- k.k. za./zo. hele dag, ma.t/m vrij. na 18.00 uur, 045-242387.

Te koop nabij

centrum Ubach o. Worms groot bedrijfs- kantoorpand

met royale luxe bovenwoning en grote inpandige garage, totaal inhoud plm. 1.100 m3. Voor informatie postbus 32040, 6370 JA Landgraaf.

Te koop in België "Grensstreek"

Zeer rendabel Esso-Tankstation

Met shop, apart verhuurd cafetaria, garage en woonhuis. Goede omzet. Gel. aan verbindingsweg bij Industrieterrein. Inl. Tel. 04450-2090

Met spoed gevraagd Bungalow voor 2 personen.

Grote woonkamer, keuken, badkamer, 2 slaapkamers, garage. Ligging: geheel Zuid-Limburg. Prijs tot ca. ƒ 250.000,-. Aanbiedingen: TROOST ONROEREND GOED, HEERLEN. Tel. 045-717976.

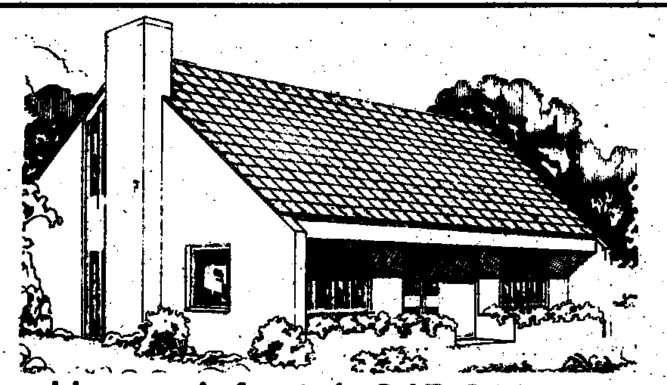
Architectuur met de stijl van de negentiger jaren

KERKRADE, Gladiolenstraat/Papaverplein: Moderne eengezinswoningen. Met de bouw is gestart. Ind.: woonk. ca. 35 m2 incl. open keuken, Naast de halfvrijst. woningen is een gar. 3 slaapk. resp 15,5 m2, 10 m2 en 6,5 m2. Badkamer. Prijzen vanaf ƒ 129.997,- Profiteer van de hoge rijksbijdrage van max. ƒ 41.000,-. Hierdoor ontstaat een netto maandlast van ca. ƒ 570,-. STIENSTRA MAKELAARDIJ B.V. Tel. 045-712255.

Te koop: Heerlen

Mauritz Polestraat. Halfvrijst. woonh. voorz. van cv., kunststof dubb. begl. met garage. voor- en achtertuin, 3 slpks, Bwj. 1978, opp.375 m2. Vr.pr. ƒ 150.000,- k.k.

Makelaarskantoor v. Wersch BV
Stationstraat 54, 6461 EJ Kerkrade.
Tel. 045-712002 b.g.g. 452234

Hamar Info: tel. 045-210719

Heden 16 september a.s. open huis van 14.00-16.00 uur

HEERLEN, Maria Christinawijk
Huizen met div. kelderruimten, 4 slaapk. In de prijsklasse vanaf ƒ 95.000,- k.k. Netto maandlast ca. ƒ 545,-. In onze nieuwe modelwoning is een modern interieur gecreëerd. Kom kijken in de Pelikaanstraat 1.
NIEUWENHAGEN, Op de Kamp
De laatste 3 woningen nabij het winkel-/bestuurcentrum "Op de Kamp". Woonk. ca. 30 m2 (incl. open keuken) 3 slaapk. badk. met douche en mogelijkh. voor 2e toilet. Via vaste trap naar zolder. Door de max. rijksbijdrage ad. ƒ 41.000,- is wonen al mogelijk vanaf ca. ƒ 525,- netto per maand. Adres: Bachlaan 59.

Zondag 17 september a.s. open huis van 14.00-16.00 uur

HEERLEN, Welten:
Royaal halfvrijst. woonhuis met c.v. gar. en tuin. Perc.opp. ca. 315 m2. Direkt te betrekken. Ind.: woonk. ca. 43 m2, keuken, 3 slaapk. Luxe badk. met ligb. Ruime zolder, hardh.koz. Thermophane beglazing, souw- en dakisolatie Adres: Prof. van Itersonstraat 200. Prijs ƒ 197.990,- v.o.n. STIENSTRA MAKELAARDIJ B.V. Tel. 045-712255.

Heerlen-Centrum

ƒ 125.000,- k.k.
Gouverneurstraat 181. Mooie halfvrijstaand woonhuis met CV, tuin, berging en garage. Bouwjr. 1982. Ruime indeling.

Kerkrade-Centrum

ƒ 115.000,- k.k.
Mooi appartement aan de Engerweg/Einderstraat.

Hoensbroek

ƒ 200.000,- k.k.
WONING MET GROTE LOODS
Hommerterweg 77. Ruime woning met CV en tuin. Loods ca. 175 m2.
Verdere informatie en afspraken voor bezichtiging: TROOST ONROEREND GOED, HEERLEN. Tel. 045-717976.

Panden met kamerverhuur.

Hoensbroek

ƒ 95.000,- k.k.
Rietrastraat. Netto jaarhuur ca. ƒ 15.000,-.

Hoensbroek

ƒ 195.000,- k.k.
Verl. Wilhelminastraat. Netto jaarhuur ca. ƒ 50.000,-.
Verdere informatie en/of afspraken voor bezichtiging: TROOST ONROEREND GOED, HEERLEN Tel. 045-717976.

Heerlen

Thorbeckestraat 22 tussenwoning met c.v.
Ind: kelder, gang, toilet, voortuin, woonkamer, keuken (w.k. schrotten plafond), terras en berging. 2 slpks., badkamer douche en toilet v.v. Zolder met vaste trap en slpk. c.q. berging. Dak en electra vernieuwd. Vraagprijs ƒ 86.000,- k.k. Ass.kant. van Oppen b.v. Lindeplein 5, Brunssum, 045-254543.

Te koop mooi halfvrijstaand woonhuis

Nabij centrum van Hoensbroek

centrale en rustige ligging. Ind.: hal, ruime doorzonkamer met open haard, keuken met aanbouw, 3 slaapk., ruime badk., wasruimte, beslagen zolder, kelder, c.v. Alles met parketvloer. Garage met oprit, mooie voor- en achtertuin. Vr.pr. ƒ 152.500.-kk. Te bevr. 045-219461 of 045-219376

Kerkrade, Bleyerheide

Theresiastr. 78. Halfvrijst. woonhuis met inpandige garage, 3 slpkrs, ruime tuin, cv gas, pr. ƒ 150.000,- k.k. Aanvaarding direkt.
Laura en Vereeniging, Rimburgerweg 2, Eygelshoven. Tel. 045-352324.

Bouwkavels Munstergeleen

Riante bouwkavels voor vrijstaande landhuizen/bungalows, mooie ligging in plan Steengrub-Vloedgraaf. Koopprijzen vanaf ƒ 75.000,- v.o.n. MULLENERS VASTGOED B.V. SITTARD Tel. 04490-18911.

Oirsbeek- Oppevenerweg 13

Blijvend goed gel. en goed onderh. vrijst. huis. Ind. sout. gr. gar. prov. kelder, stud.- log.kamer. Beg. gr. hal met open trap, toilet, woon- eetk. met aangrenzende gr. tuinkamer, gesloten gr. keuken. Rondom aangel. tuin. Verd. 3 slpks., badk. 2e toilet v.w., balkon en dakterras, geïsol. berg zolder. Prijs en aanv. n.o.t.k. 04492-1699 of 045-212813.

Spaubeek, Burg. Eussenlaan 1 HEDEN OPEN HUIS

van 11.00-15.00 uur. Halfvrijst. woonh. met voor- en achtertuin, kelder, hal, keuken, woonk., 3 slp.k's, badk., zolder. Perceel plm. 500 m2. gelegen nabij centrum. Aanv. dir. Serieus bod gevraagd.

Spaubeek

Ruime goed onderh. HOEKWONING met 4 slp.k's, woonk. met parket, keuken, 2 balkons, ligb., 2 kelders, inp. garage en grote aangel. tuin. Tot. 428 m2. Vr.pr. ƒ 159.000,- k.k. Bezicht. uitsl. na telef. afspraak. Tel. 04493-1644.

Te koop

Alexanderstraat 19, Spaubeek

luxe vrijst. landh. met garage. Geheel gestoffeerd, luxe keuken, 3 slk. bouwj. 1984, opp. 930 m2. Direkt te aanvaarden. Vraagprijs ƒ 360.000,-k.k. Inl. (043)-213791 ma t/m vrij tussen 09.00 en 16.30 uur

Ubach over Worms

Rimburg. Vrijst. landhuis met inpand. gar. en heteluchtverwarming. Bwjr. 1970. Opp. 1600 m2. Blijvend vrij uitzicht. Prov.- en c.v.kelder. Hobbyr. 28 m2. Hal. Garderobe. Woonk. 45 m2 met inzethaard. Keuken met eiken install. 3 slaapk. Badk. met ligb.
Prijs ƒ 269.000,- k.k. 4180
Inl. Stienstra Makelaardij B.V. Tel. 045-712255.

Vrijblijvende informatie over huis verkopen

Graag informeren wij u geheel vrijblijvend m.b.t. de verkoop van uw woning, bungalow of landhuis. Wij vertellen u dan welke verkoopkansen u heeft, waar u allemaal rekening mee dient te houden en hoe wij een eventuele verkoop geheel voor u kunnen begeleiden.
Bel meteen voor een vrijblijvend gesprek

Te koop

Jos Klijnenlaan 26, Geleen

hoek-appartement, 2 slpk., in zeer goede staat, direkt te aanvaarden. Koopprijs ƒ 82.000,-k.k.
Inl (043)-213791 ma t/m vrij tussen 09.00 en 16.30 uur

Valkenburg a/d Geul

mooi gelegen vrijst. 4-slpkmr BUNGALOW m. onder meer woonk. plm. 58m2, gar. en besloten tuin. Dir. te aanv. Vr.pr. ƒ 375.000,-. Inl. G.M.H. Pröpper, Makelaardij O.G. Valkenburg. Tel. 04406-15010.

Hypotheek Centrale

Voor ambtenaren en hogere beroepen. Rente va. 6,9%. Spaarhyp. va. 7,7%. Ook hypotheken tot 130% e.w. Tel. 077-519775.

Snel en goed uw

huis verkopen?

Jos Storms Onr. Goed. Past. Vonckenstr. 44, Geleen: Tel. 04490-42550.

Geen Verkoop! Geen Kosten.

U wilt een huis kopen? U wilt Uw huis verkopen? Vraag vrijblijvend info.

Onr. goed maatschappij Jac Stel

Verzekeringen - financieringen - hypotheken. Schelsberg 132, Heerlen. Tel. 045-721866.

Born

Halfvrijst. hoekhuis met uitbouw, gas, c.v., garage, tuin. Ind.: L-woonk. met openh., woon/eetkeuken, 3 slpks., badk. met douche, zolder via vlizotr., ƒ 131.000,-k.k. Pr. Bisdomstr.36 Tel. 04498-51974.

Vrijstaand

op 700m2 inpand. gar. 3 slaapk., badk., kelder. C.V. olie. Terras. Natuurgebied. ƒ 185.000,-. Ca. 2 km. ond. Stenaken.

Mekko Gulpen

Taxatieburo-makelaardy. Lid NVM. Rijksweg 67, Gulpen. Tel. 04450-2182.

Halfvrijst. huis

3 slp.k's, voor- en achtertuin, gr. garage, vr.pr. ƒ 137.500,- k.k. W.v.d. Grachtstr. 32 Heerlen. Tel. 045-226374.

Te k. gevraagd

ouder ruim woonhuis met grotere tuin in Heerlen. Tot ƒ 150.000,-. 045-313192.

Hoensbroek

Te k. riant halfvr. huis, met garage, 4 slpks., badk. en 2e toilet, pand is geh. onderkeld: en vrijst. praktijk/kantoorgebouw, pr. ƒ 229.500,- k.k. Tel. 045-214313

Te koop

Brunssum

grote tussenwon. woonk. plm. 40m2, keuk. m. app. 3 slpkrs, en 3 zolderkrs., douche, souterain, kelder gr. tuin en garage. ƒ 107.000,- k.k. Pr. Hendrikstr. 176 045-2...63.

Riemst

Heukelom (België)
op 5 min. v. M'tricht. 18e eeuwse gerenov. boerderij m. stallen op 2.060 m2 grond!! Mogelijkheid tot aankoop v. 5.000 m2 grond. Pand verkeert in uitstekende staat van onderhoud, ruim v. indeling en biedt div. mogelijkheden. Vraagpr. ƒ 275.000,- k.k. Aanv. i.o.

Heerlen

Molenberg Kerkraderweg
Nieuw te bouwen vrijst. woonh. m. garage en 3 slpks. Prijs ƒ 139.500,- v.o.n. Met eigen wensen kan nog rekening gehouden worden. Tekeningen aanwezig!

Wynandsrade

Rustig gel. halfvrijst. woonh. m. garage! Ind. keld. woonk. keuk., douche en toil., 1e verd.: 3 slpks, 2e verd.: vaste tr. n. zold. In prima staat v. onderhoud! Aanv. i.o. Vraagpr. ƒ 135.000,- k.k.

Oirsbeek

Vrijst. woonh. m. garage en fijne tuin! Ind.: geh. onderkeld., woonk. m. plavuizenvl., keuk., gar./berg., 3 slpks. badk. m. ligb., 2e toil. en dubb. v.w., vlizotr. n. zold. Pand is geh. dubb. beglaasd Aanv. i.o. Vraagpr. ƒ 179.000,- k.k.

Maria-Hoop

(gem. Echt) Prachtig vrijst. herenhuis m. zwembad, in hout 900 m3, 3.240 m2 grond! Ind.: keld. woonk. (62 m2) keuk., 5 slpks, 2 badk., 3 toil. zolder. Zeer luxe afgewerkt! Prachtig aangelegde achtertuin. EEN BEZICHTIGING ZEKER WAARD!! Vraagpr. ƒ 385.000,- k.k. Aanv. i.o.

Born

Zeer gunstig gel. uitstek onderh. objekt voor kantoor/praktijk of horeca m. eigen parkeerplaats! Ind.: beg.gr.: bedrijfsged. ca. 160 m2 en 2 aparte woningen, ruime gar. separate praktijkruimte. Inhoud 1500 m3. Uitstek. onderh. Ook zeer geschikt voor belegging! Aanv. i.o. Vraagpr. ƒ 375.000,- k.k. Makelaarskantoor L. Janssen B.V. Tel. zaterdag v. 11.00-13.00 uur. 045-353334 (N.J.M. Smeets). Vanaf maandag v. 9.00-17.30 uur. 04490-35840/043-643555.

KANTOOR- praktijk- woonpand t.k. (t.h.) beste stand Heerlen z.gr. tuin Inl. 04490-43535.

HUIS te koop gevraagd. Simpelveld en omgeving. Tel. 045-443334.

Met spoed gezocht BEDRIJFSRUIMTE plm. 50 m2 omgeving Geleen. Tel. 04492-5453.

GEVRAAGD. Ouder woonhuis met tuin. Tot. ca. ƒ 100.000,-. 040-448656.

Te k. gevr. BOERDERIJ of woning met schuur plm. 5.000m2 grond.045-315824.

Te k. vrijstaand WOONHUIS in Berg a/d Maas (Stein) ƒ 175.000,- kk 04490/36454

Te koop vrijst. winkelwoonhuis te BROEKSITTARD. Bovenverd. woonk.! 3 slpks. 2e verd. 5 kamers. Tuin, loods 10x6 mtr., loods 10x10 mtr. Inl. 045-271820.

Te koop woonh. Langeberg BRUNSSUM Ind. gr. woonk. m. parketvl. keuken m. tegels, douche, 3 slpks, kelder, stal, garage, zolder, c.v. Geh. huis voorz. van rolluiken, dubb. begl. ƒ 95.000,- k.k. Tel. 045-254811.

BRUNSSUM nabij centrum, ruim app. met gezellige gestoff. living, plusm. 44 m2, voorz. v. haardpartij en nieuwe keukeninstall., 2 slpks., badk. met ligb. en v.w., c.v. met combi-ketel, kelder-berg. Pr. n.o.t.k. Tel. 045-273575 na 16 u.

ELSLOO, te k. woonh. m. loods. Ind. hal, l-vorm woonkmr. eiken aanb. keuken, waskeuken, keld. 3 slaapk., badkmr m. ligb. en 2e toilet, zolder ƒ 130.000,- k.k. 04490-77283.

WELTEN. Ir.Lelystr., ruim app. Ind.: hal, woonk., keuken, 2 slp.k's, badk., w.c., 2 gr. balkons en berging. Vr. pr. ƒ 98.000,- k.k. Inl. Tel. 04744-1577.

HEERLEN-N. t.k. karakteristiek landhuis op 1220 m2 grond, bwj.'85. 045-222933.

HEERLEN halfvrijst. sfeervol herenhuis met gar. ruime L-vorm. woonk. m. erker, parketvl. en open haard, serre, keuken, bijkeuken, 3 slpk., mooie badk. m. ligb., douche, toilet, vaste trap zolder, alwaar 3 zolderkamers en tuin. Vr.pr. ƒ 339.000,- kk. Mak.Kant. Rob Dassen BV. Tel. 04490-78431.

HEERLEN/Margrietstr. 16. Appartement op bovenste woonl., c.v., 2 slpk., berging. Prima ligging. ƒ 59.000,-k.k. Tel. 04490-42550 Jos Storms O.G. Geleen

BOUWKAVEL 1200 m2 in Heerlen, vergunning voor evt. 2 woonh. en bedrijfsruimte. Ook in gedeelten te koop. Tel. 045-271675/045-59199.

Vrijst. woonhuis te HEKTEN Onderv. grote woonk. en keuken. Bovenverd. 4 slpks. en badk. Tuin, garage en loods 28x12 mtr. Vr.pr. ƒ 165.000,-. 045-271820.

TUSSENWONING, voorz. van rolluiken, voortuin, achtertuin ca. 20 m. diep, open keuken woonk. voorz. van plavuizen 3 slpks, vliering, kelder, serre van baksteen, vr.pr. ƒ 98.000,- k.k. Tel. 045-225848, Montfortstr. 24, Hoensbroek.

Te koop KERKRADE-WEST halfvrijst. goed onderhouden modern herenhuis. Tel. 045-424900.

Te k. WOON-WINKEL-PAND m. 3 garageboxen, groot magazijn gelegen in Kerkrade. Tel. 045-462908 na 18.00 uur.

KERKRADE: te k. zeer goed onderh. woonh. m. carport en berging. Rustig gelegen aan bosrand en wandelgebied, veel groen en leuke burenbegrens 700 m., woonk. en keuken v. v. plavuizen en dubb. begl., woonk. schoon metselwerk, open keuken met bar, 3 slpk., badk. m. douche en 2e toilet, via vaste trap zolder m. ruim, berghok. Pr. ƒ 119.000,- k.k. Tel. 045-461930.

Te k. BOERDERIJ gel. Rue de Sibbenaeken 27. Homburg België met 1.73 ha. weiland. Inl. tel. 09-32. 41277598, na 18.00 uur.

Ouder ruim WOONHUIS te koop gevraagd, opknappen geen bezwaar, vrijst. of halfvrijst., tuin, garage of mogelijkh. hier voor. 045-728597.

Te k. in Neerbeek uniek gelegen vrijst. LANDHUIS, uitzicht over heuvelland, met zwembad en paardenweide, stal zomerhuis en aansl. sufter pad, opp. plm. 2000 m2, tot. garage en kelder. Prijs ƒ 285.000,-, 04490-73847.

Te k. HOEKWONING Ind: L-kamer, 3 slpkrs, gr.keuk. en garage met 2e verd. op gar.Burg. Jongenstr. 39, Nieuwenhagen.045-323805

Te k. HOEFVELD/Landgraaf Geschakeld woonhuis m. gar., bwj.'80. 045-314872.

Te koop nieuw HUIS gelegen Molenkampstr. 7, 6370 Maaseik. 09-3211866657.

MUNSTERGELEEN. Te k. vrijst. bungalow, waar achter de voorgevel, het optimale woongenot volledig wordt ingevuld. Ind.: fraaie grote hal, living met (open) haardpartij van ca. 55 m2, schuifpui, natuurstenen vloer, mod. keuken met alle app. Uitzonderlijk mooi terras, gedeeltelijk overdekt terras van ca. 80 m2 (met vijverpartij). Blijvend vrij en panoramisch uitzicht. Een volledig nieuwe badk. waarin "alle" wensen werden vervuld, 2 slpks. De onderverdieping bestaat uit: garage, provisieruimte, waskelder en een in veldbrandstenen uitgevoerde bar/ontvangstruimte van ca. 40 m2, waar evt. wens voor een extra slpk. kan worden gerealiseerd. Voor- en achtertuin. Totale perceelopp. 735 m2. Pr. ƒ 370.000,- k.k. aanv. in overl. Uitsl. na tel. afspr. 04490-19492.

OIRSBEEK: Te k. goed onderhouden in rustige omgev. geschakelde woning met 266 m2 grond. Ind.: Beg. gr.; hal, toilet, woonk. 36 m2 met plavuizen, haard en grote schuifpui naar zonnig terras en beschutte tuin op het zuiden, royale eetkeuken 14 m2. 1e Verd.; 3 ruime slpks., badk. met ligb. en toilet, gr. vide. Garage, wasruimte, c.v en kelder 25 m2. Kelder en dak zijn geïsoleerd. Geh. bened. verdieping is voorz. van thermopane. Aanv. i.o.l. vr.pr. ƒ 169.000,-k.k. Voor nadere inl. tel. 04492-3302.

SCHAESBERG. Geleg. nabij centr., ruime halfvrijst. woning met tuin, garage, 3 slpk.'s, zolder (vaste tr.), kelder. CV, witte kunsst. kozijnen/dubb.gl. ƒ 98.000,-k.k Snelle beslisser lage eind prijs. Tel. 04490-42550. Jos Storms O.G.

SCHAESBERG/Honigmannstr. 1, (hoek Wendelstr.) Prima geleg. nabij draf en renb. halfvrijst. hoekp. met garage, tuin, 3 slpks., zolder, kelder, aanbouwk., grote woonk. ƒ 149.000 k.k. Tel. 04490-42550. Jos Storms O.G.

Prachtig herenhuis met aanhorigheden, gelegen in het centr. van STOKKEM (Belg. Limb.) Geschikt voor handel of andere bedrijvigheid. Opp. 9 a 95 ca. Inlicht. tel. 011-756154.

Te koop Brunssum/TREEBEEK tussengel. goed onderh. woonh. met roll. en tuin. Ind.: woonk. keuken, serre, berging, 3 slpks., douchecel; nw. dak. Vr.pr. ƒ 94.000,- k.k. Inl. van ma. t/m vrijd. B.A.C. Heerenweg 318a, Heerlen. 045-210101

VOERENDAAL - Kunrade, gunstig geleg. vrijst. woonh. (1984) mod. architect. Garage, siertuin, cv. Ind. roy. hal met garderobe, toil. open trap naar 1e verd. en zold. verd. L-vorm. woonk. witte plavuiz.vl. vloerverw. mod. witte glazen open haard. Schuifpui naar serre en achtertuin. voll. uitger. keuk. wit. bijkeuk. garage. 3 r. slpk. balkon, 2 badk., aparte toil. zolderverd. met overl. 3 aparte ruimten. Kozijnen Meranti, dubb. begl. voll. geïsoleerd. ƒ 328.000,- k.k. Tel. 045-753168 na 18.00 uur.

WALDFEUCHT, nabij grens Koningsbosch, vrijst. bungalow met garage. Ind.: hal m. wc, keuken m. aanbouw, woonkamer m. schuifpui naar terras en tuin, eetkmr, badkamer m. bad, douche en wc. Geh. voorzien v. dubb. glas, rolluiken, houten plafonds en onderkelderd. Vr.pr. DM 236.000,-. Tel. 09-49-2455-1028.

Te k. gevr. WOONHUIS in een straal v. plm. 15 km. rond Heerlen. Min. perc.opp. 300m2, pr. plm. ƒ 160.000,-. Brieven met opg. v. ligging en vr.pr. Br.o.nr.B-1964 L.D. Postbus 3100, 6401 DP Hrl.

LANDGRAAF, gunstig gelegen aan de Grasweg 1 vrijstaande en 2 onder een kap woningen in luxe uitvoering op kavels van 400-450 m2. Prijzen v.a. ƒ 165.000,- v.o.n. Ook casco mogelijk voor zelf-afbouw. Inl. Bouwk Adviesburo Prevoo, Boschweg 1, Bunde 043-646563.

BRUNSSUM, Akerstraat 96a. Bedr. pand met bovenwoning. Bedr. ged. ca. 115 m2 met d. en h. toilet. Bovenwoning: aparte ingang. Beg. gr. keuken, 2 kelders 1e verd toilet, badk., slk., en 30m2 woonk. 2e verd. 2 slp.k. Vraagprijs ƒ 150.000,- k.k.

Belgisch Limburg, dichtbij Hasselt en Bokrijk, zeer EXCLUSIEVE woning in oude stijl, 10 aren, eiken keuken, 2 slaapkamers, 2 garages, volledig in orde. Te bezichtigen. Nikkerstraat 1, Zonhoven-Termolen. Tel. 09-3211241825.

Te k. KERKRADE-W (Locht) vrijst. woonh. garage. Inl. tel. 045-462...

Als u ons voor 12 uur 's... gens belt, staat uw PIC... LO de volgende dag al i... Limburgs Dagblad. Tel... 719966.

Bedrijfsruimte

Te huur een BEDRIJFSHAL 1320 m2, gel. aan de Kissel te Heerlen, totaal geïsol. voldoende park. gelegenh., 5 jr. oud. Inl. Biallass BV. Tel. 045-412189 b.g.g 045-310557.

Te huur of te koop gevraagd STUDIORUIMTE v.a. 50 m2 in Sittard of omgev., event. met woning. 04490-15819.

Te h. 2 HALLEN en ka... ruimten, inr. mog. vrachtwagens in Hein... Haaren Duitsland. 09.49.66616248, pr. n...

Te huur HEERLEN 500 m2 winkelruimte, vele doeleinden ges... plm. ƒ 50,- per m2. Ev... in gedeeltes. 04459-16...

Woningruil

WONINGRUIL aangeb. te Amsterdam 4 kamerflat, 1e etage met box, zolder en tuin, hr. ƒ 350,- per mnd.; gevraagd te Maastricht 4 of 5 kamerwoning. Tel. na 19.00 uur 020-965376.

Te ruil nieuwe EE... ZINSWONING te Land... teg. dito woning in Lim... niet in Landgraaf. 045-317906.

Kamers aangeboden/gevraagd

Gem. kamer op goede stand te HEERLEN-NOORD, info 045-221832.

Te huur mooie gemeubileerde kamers met CV gebr. van tel. keuken en douche te Kerkrade Tel. 045-443380.

Te h. KAMER met voll. pension en huis. verkeer en bewassing. Tel. 045-753136.

Te h. aangeb. zit/slaapk. in TREEBEEK per 1 okt. Tel. 045-212663.

Te h. m.i.v. 1-... KAMER beg.gr. plm. 5... met kookhoek, hal, wc... che met v.w., c.v., apa... gang. 045-212613 / 22...

Kamer te huur voor... dent(e) centrum SITT... Tel. 04490-26653

Te huur in C-HEER... kamer van 20 m2... 04490-13631.

KAMER met kitch... werk. of stud. meisje. T... vr. na 14 uur, 045-311...

Limburgs WOONBLAD

BRUNSSUM-Zuid: Rustig en blijvend goed gelegen vrijstaande bungalow met c.v.-gas, ruime inpandige garage en rondom tuin. Ged. dubbele beglazing. Ind.: souterrain; garage, grote hobbyruimte, provisieruimte, bergruimte. Begane grond: woonkamer met parketvloer en open haard. Keuken, drie slaapkamers, badkamer. Prijs: ƒ 249.00,- k.k.

BRUNSSUM: Vrijstaand woonhuis met c.v.-gas, inpandige garage en tuin. Direct grenzend aan het winkelcentrum, rustig gelegen. Bouwjaar 1973. Ind. o.a. kelder, woonkamer (open haard), eetkamer, keuken (installatie met apparatuur), vier slaapkamers, badkamer met o.a. ligbad en douche. Gedeeltelijk dubbele beglazing. Vraagprijs: ƒ 249.000,- k.k.

BRUNSSUM: Grenzend aan het winkelcentrum: Hoek-appartement met c.v.-gas, berging en balkon. Lift. Ind. o.a. woonkamer ca. 40 m², keuken, twee slaapkamers, badkamer. Vraagprijs: ƒ 125.000,- k.k.

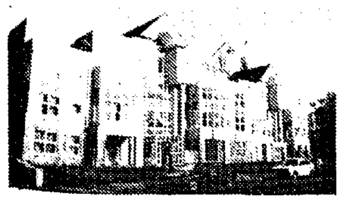
BRUNSSUM: Zeer ruim ouder halfvrijstaad woonhuis met c.v.-gas, garage en grote tuin (perc. opp. totaal 392 m²). Ind.: o.a. 2 kelders, gang, L-vormige woonkamer (ca. 42 m²), woonkeuken, 4 slaapkamers, betegelde douche met vaste wastafel en toilet, ruime beschoten en begaanbare zolder. Aanvaarding n.o.t.k. Vraagprijs: ƒ 115.000,- k.k.

BRUNSSUM: Type halfvrijstaand woonhuis met c.v.-gas en tuin. Ind. o.a.: betegelde hal, L-vormige woonkamer (ca. 43 m²), betegelde eetkeuken, studeer/hobbykamer (voormalige garage). Vier slaapkamers, betegelde badkamer, grotendeels voorzien van kunststof kozijnen met thermisch glas. Aanvaarding direct. Vraagprijs ƒ 159.000,– k.k.

BRUNSSUM: Luxe halfvr. woonhuis met dubbele garage en mooie tuin. Dubbele beglazing. Gehele pand is onderkelderd. Ind. o.a. royale entree, toilet, ruime woonkamer met open haard, luxe keuken, bijkeuken. **1e verd.:** drie slaapkamers, douche, toilet. **2e verd.:** Overloop met kastenwand. Vierde slaapkamer, ruime kleedkamer, badkamer met o.a. ligbad, aparte toiletruimte. Uitstekende staat van onderhoud. Vraagprijs: ƒ 290.000,- k.k. **Een pand dat u beslist van binnen moet zien!**

HEERLEN - Bekkerveld: op loopafstand van het centrum zijn 16 royale en luxe appartementen gerealiseerd aan het prachtige Bekkerveld. Parkeergarage in het souterrain. Totale woonoppervlakte variërend van 140 m² tot 160 m². Optimale veiligheid en privacy. Ind. o.a.: royale living, complete - luxe ingerichte - keuken, twee slaapkamers, twee badkamers, balkon. Nog slechts 2 appartementen te koop (twee appartementen met tuin). Koopprijzen variëren van ƒ 366.000,– v.o.n. tot ƒ 386.000,– v.o.n. „Inruil" van uw eigen woning is mogelijk. Voor serieuze belangstellenden ligt een uitgebreide brochure klaar.
COMPLEET INGERICHTE MODELWONING ingericht door **Lendfers Decoration** te Heerlen.
Bezichtiging hiervan uitsluitend na afspraak.

HEERLEN – Nabij Centrum: Goed onderhouden vrijstaand woonhuis met c.v.-gas, garage (eventueel 2 auto's) en grote tuin. Ind. o.a. betegelde hal, woonkamer met parketvloer, betegelde eetkeuken, berging/hobbyruimte, drie ruime slaapkamers, betegelde badkamer, zolder (mogelijkheid 4e slaapkamer). Aanvaarding n.o.t.k. Vraagprijs; ƒ 189.000,- k.k.

HEERLEN – Ganzeweide: Rustig gelegen halfvrijstaand woonhuis met c.v.-gas, garage en een goed aangelegde grote tuin (ca. 1100 m²). Ind. o.a. kelder, ruime woonkamer met open haard, keuken, badkamer met o.a. ligbad en douche. Vier slaapkamers, vaste trap naar zolder, alwaar een ruime slaapkamer. Rondom rolluiken. Vrijwel gehele pand voorzien van parketvloer. Goed onderhouden. Maximale privacy. Vraagprijs: ƒ 179.000,- k.k.

HEERLEN-Centrum: (hoek Promenade-Geleenstraat): Apartement voorzien van c.v., lift. Ind. o.a.: woonkamer (ca. 30 m²) met balkon, aparte keuken, drie slaapkamers, badkamer. **Prijs ƒ 149.000,– k.k.**

HEERLEN - Heerlerheide: (nabij winkelcentrum). Halfvrijstaand woonhuis met mogelijkheid voor garage, met berging en tuin. Gedeeltelijk voorzien van dubbele beglazing en rolluiken. Ind. o.a. woonkamer, eetkeuken met een goed uitgevoerde keukeninstallatie met apparatuur, bijkeuken, vier slaapkamers, badkamer. Zolder.
Prijs ƒ 129.000,– k.k.

HEERLEN: Goed onderhouden en prima gelegen halfvrijstaand woonhuis,c.v.-gas, mooie tuin met garage en carport. Ind. o.a.: woonkamer, dichte keuken, drie royale slaapkamers, badkamer. Vaste trap naar beschoten, beplankte en geïsoleerde zolder. Prima isolatie. Aanvaarding in overleg. Vraagprijs: ƒ 139.000,– k.k.

HEERLEN: hoekwoning met c.v.-gas, tuin en mogelijkheid voor garage. Ind. o.a. sout.: het pand is geheel onderkelderd, diverse bergingen/hobbyruimte (droog). Part. en 1e verd.: woonkamer, eetkeuken met een luxe keukeninstallatie met apparatuur. Drie slaapkamers, badkamer. Vliering. Voorzien van rolluiken. Koopprijs: ƒ 98.500,– k.k.

HEERLEN-Zuid: Nog een bouwkavel te koop gelegen nabij de Zandweg-Clemens Meulemanstraat. Perceelsoppervlakte ca. 520 m². Prijs: ƒ 65.000,- v.o.n.

HOENSBROEK: Aan voorzijde vrij gelegen woonhuis met c.v.-gas en achtergelegen garage. Prima materiaalgebruik. Ind. o.a.: betegelde gang, ruime woonkamer met parketvloer, eetkeuken met L-vormige aanrechtcomb., drie slaapkamers, betegelde badkamer met douche en vaste wastafel. Zolder. Aanvaarding n.o.t.k. Koopprijs: ƒ 126.000,– k.k.

HOENSBROEK: In centrum gelegen appartement op de 3e etage. Ind. o.a.: berging, woonkamer, keuken, douche, twee slaapkamers. Gedeeltelijk dubbele beglazing en kunststof kozijnen. Aanvaarding direct. Vraagprijs ƒ 57.000,– k.k.

HOENSBROEK: Halfvrijstaand woonhuis met c.v., ruime garage en mooie tuin. Rustig en goed gelegen, nabij N.S.-station. Uitstekend onderhouden. Ged. geïsoleerd. Ind. o.a.: ruime L-vormige woonkamer (ca. 49 m²), ged. parketvloer, keuken met een goed uitgevoerde keukeninstallatie met apparatuur. Drie slaapkamers, badkamer. Zolder. Prijs ƒ 169.000,– k.k.

KERKRADE: Rustig en aantrekkelijk gelegen tussenwoonhuis met c.v.-gas, garage en diepe achtertuin. Ind. o.a. gang, provisiekelder, toilet, woonkamer, keuken, serre, drie slaapkamers, betegelde douche, vaste trap naar zolder. Aanvaarding direct. Vraagprijs: ƒ 98.000,- k.k.

KERKRADE-West - Terwinselen: Halfvrijstaand woonhuis met c.v.-gas, garage en tuin (ca. 25 meter diep). Rustig en blijvend goed gelegen. Ind. o.a.: L-vormige woonkamer, keuken, drie slaapkamers, badkamer, zolder. Vraagprijs: ƒ 148.000,– k.k.

KERKRADE–Centrum: Vrijstaande bungalow met centrale verwarming, garage en tuin. Ind. o.a. L-vormige woonkamer, keuken met een goed uitgevoerde keukeninstallatie met apparatuur, twee slaapkamers, badkamer, provisiekelder. Prijs: ƒ 219.000,- k.k.

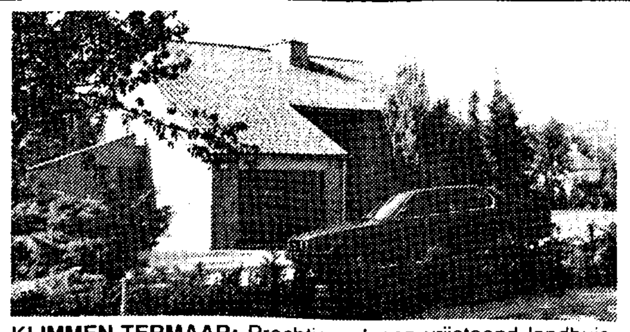

KERKRADE: Gerenoveerd ouder woonhuis met c.v.-gas. Ind. o.a.: L-vormige woonkamer, luxe keukeninstallatie met apparatuur, bijkeuken. **1e verd.:** twee slaapkamers en een complete badkamer. Vaste trap naar de zolder met twee kamers en een bergzolder. Prima staat van onderhoud. Aanvaarding in overleg. Vraagprijs: ƒ 130.000,– k.k.

KERKRADE: Woonhuis (bouwjaar 1988) met inpandige garage. Goed geïsoleerd. Ind. o.a.: woonkamer, keuken met keukeninstallatie, drie slaapkamers, badkamer, zolder. Het pand is achterom bereikbaar Goed onderhouden. Overdraagbare rijkspremie mogelijk. Prijs ƒ 115.000,– k.k.

KERKRADE-West (Terwinselen): Royale halfvrijstaande en 1 vrijstaande woning met berging (mogelijkheid voor garage), c.v.-gas en tuin (ca. 15 meter diep). Royale L-vormige woonkamer, keuken, drie slaapkamers, badkamer, zolder. De premie-A-regeling 1988 is op deze woningen van toepassing (vrijstaande woning premie-C). Nettomaandlast premie-A-woning ca. ƒ 599,–.

KLIMMEN-TERMAAR: Prachtig gelegen vrijstaand landhuistype met c.v.-gas, garage en rondom onder architectuur aangelegde tuin met blijvend vergezicht. Ind. o.a.: royale hal, ruime living (ca. 60 m²) met open haard, luxe moderne keukeninrichting met apparatuur, 5 slaapkamers, 2 badkamers, kantoor-werkruimte, provisie- en bergruimten. Uitstekend onderhouden, goed geïsoleerd. Prijs n.o.t.k. **Een pand dat u beslist van binnen moet zien.**

NIEUWENHAGEN - Hoefveld: Goed onderhouden halfvrijstaand woonhuis met c.v.-gas, garage en tuin (op 't zuiden gelegen). Muren en dak zijn geïsoleerd, gedeeltelijk dubbele beglazing, gedeeltelijk rolluiken. Ind. o.a.: L-vormige woonkamer met open haard, keuken met een complete keukeninstallatie, 3 slaapkamers, badkamer met o.a. ligbad en douche; zolder. Prijs ƒ 169.000,– k.k.

NIEUWENHAGEN - Hoefveld: Vrijstaande bungalow met c.v.-gas, grote garage en rondom tuin met overdekt terras en veel privacy. Uitstekend onderhouden. Geheel geïsoleerd. Ind. o.a.: royale hal met marmeren vloer, woonkamer met parketvloer, eetkeuken met een complete keukeninstallatie (wit) met apparatuur. Twee slaapkamers, badkamer met o.a. ligbad en douche. **Sout.:** slaapkamers met badkamer. Grote goed uitgevoerde hobbyruimte, provisieruimte, werkruimte. Koopprijs: ƒ 359.000,– k.k.

SCHAESBERG: Tussenwoning met c.v. en kleine tuin. Prima staat van onderhoud. Ruime woonkamer met plavuizenvloer. Ruime eetkeuken met luxe inrichting. Twee badkamers. Drie slaapkamers. Rondom hardhout en rolluiken. Dubbele beglazing. Aanvaarding in overleg. Prijs: ƒ 119.000,– k.k.

SCHAESBERG: Vrijstaande bungalow met c.v.-gas, ruime inpandige garage (twee auto's), grote tuin (1440 m²) met groot zonneterras. Blijvend rustig gelegen. Ind. o.a.: royale hal (ca. 20 m²), ruime living met open verbinding naar de verwarmde serre (ca. 67 m²), open haard. Eetkeuken, bijkeuken, kantoor-werkruimte. Ouderslaapkamer met badkamer, drie slaapkamers, saunaruimte met douche e.d., hobbyruimte. Dubbele beglazing. Prijs ƒ 395.000,– k.k.

UBACH OVER WORMS: Halfvrijstaand woonhuis met mogelijkheid voor garage en aanbouw. Ind. o.a.: gang, ruime woonkamer, aangebouwde woonkeuken, betegeld toilet, betegelde badkamer, aanbouw ca. 30 m² (mogelijkheid voor slaapkamer, garage of hobbyruimte), twee slaapkamers, vliering. Aanvaarding n.o.t.k. Vraagprijs: ƒ 109.000,– k.k.

ULESTRATEN: Rustig en blijvend goed gelegen vrijstaande semi-bungalow met c.v.-gas, grote garage (2 auto's) en rondom tuin met veel privacy. Goed onderhouden. Dak geïsoleerd, gedeeltelijk dubbele beglazing en rolluiken. Ind. o.a.: royale hal, L-vormige living (ca. 47 m²) met open-haardpartij, eetkeuken, 4 slaapkamers, badkamer, provisieruimte, bergruimten. **Een bungalow die u beslist van binnen moet zien.** Prijs ƒ 395.000,– k.k.

WIJNANDSRADE: In prima onderhoudsstaat verkerende aantrekkelijk gelegen vrijstaande bungalow met c.v.-gas, inpandige garage en veel privacy (perc.opp. ca. 650 m²). Ind. o.a.: hal, keuken met moderne witte inrichting, L-vormige woonkamer (ca. 42 m²) met parketvloer en open haard, drie slaapkamers, betegelde badkamer met o.a. ligbad en douche, kelders. Aanvaarding n.o.t.k. Prijs ƒ 265.000,– k.k.

Winkelpanden met bovenwoningen

EYGELSHOVEN: Vrijstaand winkelpand met woonruimte, c.v.-gas, garage en tuin. Ind. o.a.: kelder, winkel ca. 140 m², keuken, bijkeuken, woonkamer, drie slaapkamers, badkamer, zolder (vaste trap). Vraagprijs ƒ 175.000,– k.k.

HEERLEN - Heksenberg: Winkel/woonhuis voor diverse doeleinden geschikt. Ind. o.a.: ruime kelder, verkoopruimte, woonkamer, keuken, werkplaats, dubbele garage. 1e verd.: woonkamer, keuken, twee slaapkamers, douche. 2e verd.: slaapkamer, zolderruimte. Aanvaarding in overleg. Vraagprijs ƒ 192.000,– k.k.

KERKRADE-Centrum: Winkel met toiletruimte (ca. 66 m²). Bovenwoning: woonkamer, eetkeuken,drie slaapkamers,badkamer, zolderruimte (vaste trap). Vraagprijs ƒ 140.000,– k.k.

KERKRADE: Ruim halfvrijstaand woonhuis met c.v.-gas en magazijn-/bedrijfsruimte, mogelijkheid voor aparte bovenwoning. Ind. o.a.: diverse kelders, hal, woonkamer (voormalige winkel), woonkamer, keuken, serre, drie slaapkamers, badkamer. Bovenwoning, bestaande uit woonkamer, slaapkamer, keuken, magazijn-bedrijfsruimte, totaal ca. 100 m². Kelderruimte. Aanvaarding n.o.t.k. Vraagprijs ƒ 198.000,– k.k.

SCHAESBERG: Vrijstaand woonhuis met aparte kantoorruimte, gelegen aan de rand van het industrieterrein „Strijthagen". **Woonhuis:** ind. o.a.: hal, ruime woonkamer, eetkamer, compleet ingerichte eetkeuken, 4 slaapkamers, compleet ingerichte badkamer, zolder, kelder. **Kantoor:** totaal ca. 80 m² met uitbreidingsmogelijkheden. Totale perceelsoppervlakte ruim 1400 m². Aanvaarding n.o.t.k. Vraagprijs ƒ 435.000,– k.k.

Woonruimte te huur

HEERLEN-Centrum (Pancratiuskerk) - TE HUUR: type A: (nog 2 appartementen). Woonkamer, keuken, twee slaapkamers, badkamer, twee balkons, berging. Bruto opp. ca. 95 m². Huurprijs ƒ 910,– per maand inclusief servicekosten. Type B: (nog 2 appartementen). Grote woonkamer, keuken, twee slaapkamers, badkamer, patio. Lift. Bruto opp. ca. 115 m². Huurprijs ƒ 1375,– per maand inclusief servicekosten. Reservering nabij gelegen parkeerplaats mogelijk.

HEERLEN-Centrum: TE HUUR: appartement met garage/berging, c.v.-gas. Woonkamer met balkon, keuken, een grote slaapkamer, badkamer. Huurprijs ƒ 1050,– per maand inclusief servicekosten.

Taxaties, makelaardij o.g., hypotheek- adviescentrale

Ook 's zaterdags geopend van 9.00 tot 17.00 uur

Heerlenseweg 22, 6371 HS, Postbus 31193, 6370 AD Landgraaf,

NVM MAKELAAR

Pickée makelaardij bv

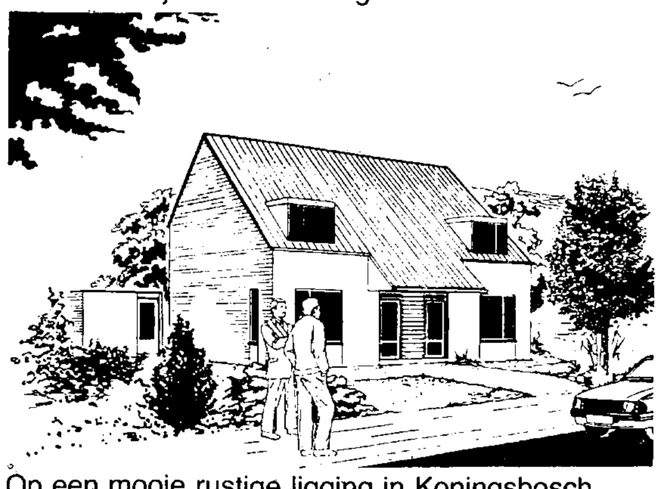
045-326767

VAN DER LOO LIMBURG

Sittard - Rijksweg Zuid 38 - ☎ 04490-22323

Koningsbosch, Mauritshof

Mooie halfvrijstaande premie-A woningen met garage of berging.
Zelfs één vrijstaande woning!

Op een mooie rustige ligging in Koningsbosch worden 4 halfvrijstaande en een vrijstaand, met garage geschakelde premie-A woningen gebouwd.
Op grote kavels met zonnige tuinen.
Prijzen: ƒ 131.950,– v.o.n.
Max. subsidie ƒ 41.000,–

De dokumentatie ligt voor u klaar!
Een telefoontje is voldoende!

Geopend: ma. t/m vrij. 9.00-17.30 uur
Za. 10.00-13.00 uur
Kantoren: Sittard-Maasbracht
Tel. 04490-22323

Na kantooruren:
J. v.d. Loo: 04746-2873
W. v.d. Loo: 04746-3534

---

janssen makelaardij og

Te koop
luxe vrijstaande
Villa te Puth - Schinnen

Algemeen: in moderne architektuur ontworpen met optimale indeling en isolatie.
luxe afwerking en zeer degelijke materiaalkeuze.
Begane grond: hal, toilet, ruime open woon/eetk., keuken, centr. spiltrap, grote garage met berging, terras en grote tuin.
Verdieping: overl., 3 ruime slk., hobbyk., luxe badk. met ligb., douche, 2e toilet.
Lokatie: Past. Albersstraat, kavelopp. ± 1.190 m²
Koopprijs: ƒ 382.500,– v.o.n.

informatie op aanvraag verkrijgbaar .

Kantoor Maastricht
Van Hasseltkade 10
6211 CC Maastricht
Telefoon 043-213791

Openingstijden:
maandag t/m vrijdag
van 09.00 tot 16.30 uur

SCHIN OP GEUL — **ƒ 230.000,– k.k.**
Leuke, vrijstaande semi-bungalow met c.v., tuin en garage. Woonkamer, 4 slaapkamers.

BRUNSSUM-CENTRUM — **ƒ 285.000,– k.k.**
Doorvaartstraat. Vrijstaande villa met c.v., garage en tuin. Fraai uitzicht op het park. Zeer ruime indeling.

SITTARD-SANDERBOUT — **ƒ 300.000,– k.k.**
Vrijstaand herenhuis met tuin, c.v. en garage. Bouwjaar 1980. Rustige ligging. Grote woonkamer, luxe aanbouwkeuken, kelder, 4 slaapkamers, badkamer en zolder.

URMOND — **ƒ 360.000,– k.k.**
Vrijstaande semi-bungalow met c.v., garage en flinke tuin met swembad. O.a. 5 slaapkamers.

SITTARD — **ƒ 450.000,– k.k.**
Vrijstaand landhuis met c.v., garage en tuin (1300 m²) met zwembad. Woonkamer (± 65 m²), complete aanbouwkeuken, 4 grote slaapkamers, luxe badkamer.

ZUID-LIMBURG — **vanaf ƒ 250.000,– k.k.**
Diverse woonhuizen, waarmee wij niet adverteren. Geef ons uw wensen op: misschien kunnen wij helpen.

VOOR SERIEUZE GEGADIGDEN GEVRAAGD:
Diverse woonhuizen en bungalows in prijsklassen boven ƒ 250.000,–.
Bespreek met ons
GEHEEL KOSTELOOS EN VRIJBLIJVEND
de prijs- en verkoopmogelijkheden van uw pand.
Onder andere zoeken wij op dit moment:
LANDGRAAF landhuis/bungalow in prijs tot ± ƒ 350.000,–;
HEERLEN Molenberglaan en omgeving Herenhuis tot ± ƒ 375.000,–;
KLIMMEN/VOERENDAAL diverse huizen in prijzen tot ± ƒ 350.000,–.
Ook andere aanbiedingen zijn welkom.

TROOST ONROEREND GOED, HEERLEN. TEL. 045-717976

laat ze leren voor één tientje per maand!

HUUR of KOOP AL UW MACHINES BIJ....

minigraafmachines

eventueel uitgevoerd met een hydraulische sloophamer

Brouwers b.v.
Maastricht, Beatrixhaven W. Alexanderweg 2 043-635555
Wijlre, Industrieweg 5a 04450- 2220

Te koop in Landgraaf

halfvrijstaande Premie A-woningen

Kosten ƒ 132.000,-*
Rijkspremie ƒ 41.000,-*
Netto maandlast ƒ 499,-*

* Afhankelijk van inkomen en hypotheekvorm

halfvrijstaande Premie C-woningen

ƒ 162.000,- v.o.n.

(excl. éénmalige bijdrage van ƒ 5000,- belastingvrij)

Inlichtingen/verkoop:
van maandag t/m vrijdag van 9.00-17.00 uur en volgens afspraak;
's zaterdags volgens afspraak.

RIKSEN

Edisonstraat 9, 6372 AK Landgraaf, tel. 045-316222.

TE KOOP:

GULPEN: aan rand van natuurgebied gelegen bungalow met grote tuin (ca. 3000 m²) en veel privacy. ind. o.a.: ruime living (55 m²) met o.h., stud.k., moderne keuken (wit), 4 slaapk., complete badk., gastenverblijf met badk., vrijbl. uitzicht. i.z.g.st.v.o.
Koopprijs ƒ 425.000,– k.k.

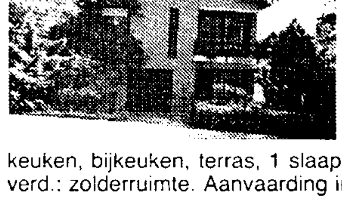
OIRSBEEK: op goede locatie gelegen halfvrijst. woning (in gebr. als kantoor) met inpandige garage (ca. 420 m³), grote geasfalt. parkeerruimte met magazijn (ca. 220 m²) en loods (ca. 220 m²). perceelsopp. (ca. 1450 m²).
Koopprijs ƒ 240.000,– k.k.

(bezichtiging van panden na afspraak!)
deze panden zijn een kleine selectie van onze totale portefeuille.
documentatie van bij ons in verkoop zijnde panden sturen wij u gaarne op aanvraag toe.

MAKELAARSKANTOOR O.G.
DRS. SCHREINEMACHER B.V.
kommel 22, maastricht
telefoon 043-21 91 57. tel. b.g.g. 21 68 22.
Lid NVM

HEERLEN, nabij centrum
ƒ 125.000,– k.k.
Halfvrijst. woonhuis met c.v. Ind.: hal, toilet, woonkamer 8.00×3.60, keuken, terras, tuin en berging. 1e verd.: 4 slaapkamers, badkamer met ligbad, douche, vaste wastafel en 2e toilet. 2e verd.: zolder te bereiken via vliezotrap. Aanvaarding in overleg.

HEERLEN
ƒ 269.000,– k.k.
Op een unieke lokatie met een optimale privacy een vrijstaand woonhuis met inpandige garage. Ind.: hal, 2 slaapkamers + garage. 1e verd.: woonkamer 38 m² met balkon, keuken, bijkeuken, terras, 1 slaapkamer + badkamer. 2e verd.: zolderruimte. Aanvaarding in overleg.

MERKELBEEK
ƒ 97.500,– k.k.
Tussenwoning met c.v. en berging. Ind.: sout.: kelder; beg.gr.: hal, woonkamer 8.50×4.20/3.10, keuken, badkamer, bijkeuken, toilet, terras + tuinhuisje (berging). 1e verd.: 2 slaapkamers. 2e verd.: 1 slaapkamer. Aanvaarding in overleg.

VOERENDAAL (Retersbeek)
ƒ 259.000,– k.k.
Vrijstaand woonhuis op ca. 2000 m² grond met paardestal, royale garage en blijvend vrij uitzicht. Ind.: sout.: kelder; beg.gr.: hal, toilet, woonkamer met open haard ± 40 m², serre + keuken (dicht), terras + zwembad. 1e verd.: 3 slaapkamers + badkamer. 2e verd.: vliering. Aanvaarding in overleg.

VOERENDAAL (Ransdaal)
ƒ 345.000,– k.k.
Vrijstaand landhuis met huiswei. Ind.: sout.: garage voor 2 auto's, provisiekelder; beg.gr.: hal, (overloop) woonkamer met marmeren vloer en open haard 8.60×5.70/4.20, terras (voorzijde balkon), dichte keuken met complete installatie, bijkeuken, tuin met optimale privacy, tuinhuisje 10.00×4.00. 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer met ligbad, douche, vaste wastafel en 2e toilet. 2e verd.: zolderruimte en hobbykamer, grondopp. ± 2500 m². Aanvaarding in overleg.

BEDRIJFSPANDEN

WINKELCENTRUM HEERLERHEIDE.
Huurprijs ƒ 1312,50 p.mnd. Winkelunit 63 m², front 5mtr. incl. toilet, keuken, verlichting, verlaagd plafond en c.v. Aanvaarding direkt.

KLIMMEN
ƒ 295.000,– k.k.
Winkel/woonhuis met appartement. Winkelruimte 150 m², magazijn c.q. opslagruimte 120 m², eigen parkeergelegenheid. Woonhuis: hal, woonkamer met open keuken 32 m²; 1e verd.: 2 slaapkamers + berging en badkamer. 2e verd.: zolderruimte te bereiken via vaste trap; app. boven winkel. Aanvaarding direkt.

MEER DAN 19 JAAR ERVARING

- **Makelaar o.g.**
- **Bedrijfsobjecten**
- **Woningen**
- **Taxaties**
- **Hypotheken**
- **Verzekeringen**

makelaardij **ERNENS**
NVM MAKELAAR
Hoolstraat 42, Voerendaal
Tel. 045-752142

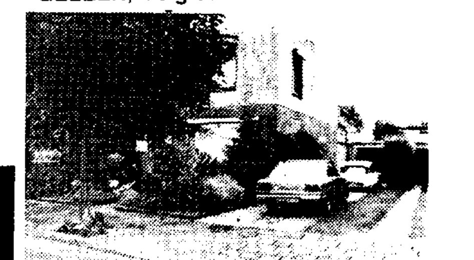
---

te koop

PUTH-SCHINNEN, Onderste Puth 50
Groot halfvrijst. woonhuis met c.v., garage, kelder en grote tuin ± 700 m2. Ind.: r. hal, kantoor, r. woonkamer ± 36 m2, leefkeuken. 1e verd.: overl., 5 slpks. 2e verd.: overl., 3 slpks., 2 badkamers. Prijs ƒ 139.000,– k.k.

Huis kopen/verkopen?
Laat vóóraf
TAXATIE
verrichten door beëdigd
BOUWKUNDIG TAXATEUR

GELEEN, Belgiëstraat 33

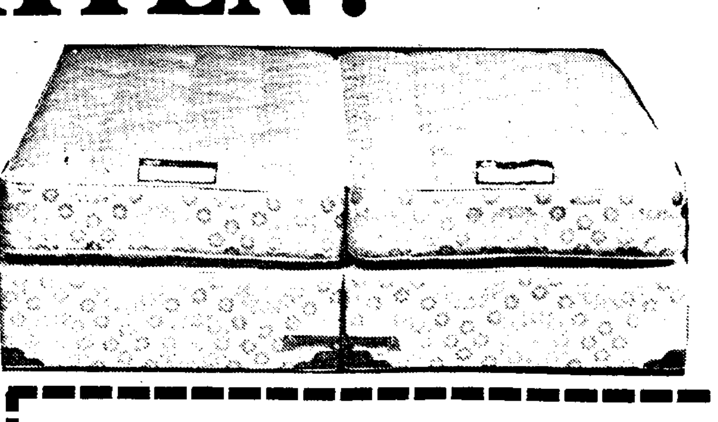
Royaal halfvrijst. woonhuis met garage, tuin en c.v. Ind.: r. hal, woonkamer 36 m², mod. keuken. Verd.: overl., 4 slaapks., bad met ligbad, 2e toilet etc. Ged. voorzien van rolluiken. Vr.prijs ƒ 139.000,- k.k.

MARINUS KRIJNTJES
beëdigd makelaar & taxateur o.g.
Kummenaedestraat 72, 6165 BX Geleen. Tel. 04490-51544

Een te zacht of te hard bed kan rugklachten verergeren

RUGKLACHTEN?

Mogen wij eens met u over een oplossing praten?

JAREN VAN ERVARING
hebben ons geleerd dat rugklachten vaak het gevolg zijn van een verkeerd bed, omdat een standaardmatras niet voor ieder lichaam geschikt is. Als het goede steun geeft aan iemand die zwaar gebouwd is, dan is het bijna zeker ongeschikt voor een minder zwaar persoon. En omgekeerd. Tenminste één van de partners lijdt in dat geval pijn en ongemak.

WAT IS ONZE OPLOSSING?
Een bed van OBAS. Een op uw eisen afgestemd éénpersoonsbed of een tweepersoonsbed met 2 totaal verschillende typen matrassen die precies voor iedere inidviduele partner gschikt zijn. Doordat zij als het ware het lichaam behoedzaam in de juiste positie brengen, zodat de ruggegraat ontspannen en soepel is. Daarbij wordt de druk weggenomen van beenderen, spieren, zenuwuiteinden en gewrichten.

Wat is OBAS?
Wij zijn de Orthopaedic Bedding Advisory Service, adviseurs voor bedden en matrassen. Onder voortdurende begeleiding van onze medische en orthopedische adviseurs hebben onze technici reeds duizenden OBAS (een- of tweepersoons) bedden ontworpen op basis van gegevens waarin het gewicht, de lichaamsbouw en de medische achtergrond van ieder van onze klanten zijn verwerkt. Voor zover beschikbaar worden hierin de diagnoses van artsen eveneens opgenomen.

WIJ ZIJN DE DESKUNDIGEN
Al onze bedden worden door vakmensen gemaakt en zien er uit als gewone bedden van topkwaliteit. Maar dit is slechts schijn: een OBAS bed is heel bijzonder! Toch berekenen wij geen hoge prijzen: onze bedden zijn niet duurder dan een normaal 1- of 2-persoonsbed van goede kwaliteit. Dat kan omdat wij rechtstreeks en zonder tussenpersoon vanaf fabriek leveren. Als u rugklachten heeft, als uw partner zwaarder is dan u, of als u rugpijn lijdt – neem dan nu contact op met OBAS. Zeer waarschijnlijk kunnen wij u helpen. Vraag informatie zonder enige verplichting met nevenstaande coupon.

OBAS

OBAS B.V.i.o.
Tunnelweg 104, 6468 EK Kerkrade.
Telefoon 045-462211

Het OBAS bed geeft de juiste steun aan ieder van beide partners; het zorgt voor ontspanning en voor verlichting van pijn.

BON Aan OBAS: ik wil weer goed kunnen slapen, en daarom wil ik meer weten over OBAS bedden. Ik ga geen enkele verplichting aan.

Naam .... Postcode ....
Adres .... Woonplaats ....

In open envelop zenden aan:
OBAS, Antwoordnummer 2110
6460 WB Kerkrade. Een postzegel is niet nodig.

LD 1609

SWEIKHUIZEN

Notaris mr. Wim Nelissen te Sittard

al op woensdag 27 september 1989 's middags om 3 uur café Terminus, Rijksweg Zuid 82 te Geleen, krachtens rterlijk bevel ex art. 537a Rv. en ex art. 1223 lid 2 BW in et openbaar bij opbod en afslag in één zitting verkopen vereenkomstig de Algemene Veilingvoorwaarden Onroerend Goed 1987:

SWEIKHUIZEN, GEMEENTE SCHINNEN

e bungalow met verdere opstallen, e.e.a. met ondergrond tuin, staande en gelegen te Sweikhuizen, gemeente chinnen, Pascal Visschersstraat 7, kad. gem. Schinnen, ectie A nrs. 3725 en 3766, te zamen groot 12,25 are.

ideling:
egane grond: hal, woonkamer met open haard, keuken, 3 aapkamers, 1 studeer werkkamer, toilet, provisiekast, adkamer met 2 vaste wastafels en ligbad.
outerrain: 2 slaapkamers, dubbele garage met aparte ingang, kleine berging, grote berging met c.v.-ruimte en 2e oilet.
et pand is voorzien van parketvloeren, c.v. en gedeeltelijk an dubbele beglazing.
anvaarding: in volle bezit en genot na betaling van de oopprijs en de kosten, eventueel met behulp van de grosse van de veilingakte.
etaling: uiterlijk 8 november 1989. Gegadigden dienen op e veiling desgewenst een verklaring van hun bankrelatie e kunnen overleggen betreffende hun financiële gegoedeid.
ezichtiging: in overleg met het notariskantoor. Nadere inchtingen verkrijgbaar bij notariskantoor Nelissen, Wilhelinastraat 53 te Sittard, tel. 04490-17373.

SCHINNEN

Notarissen mr. H.J.M. van de Weijer en mr. C.J. Leussink te Heerlen

ullen op woensdag 20 september 1989 om 15.00 uur in afé 't Wapen van Schinnen, Dorpsstraat 13 te Schinnen, p verzoek van hun opdrachtgever, ex art. 1223 BW in het penbaar, bij opbod en afslag, in één zitting, verkopen:

vrijstaand landhuis

net dubbele garage en tuin, gelegen te Schinnen, Achter e Kerk 4, kad. gemeente Schinnen, sectie C nr. 3893, root 27.50 are.

ndeling pand:
egane grond: hal, 2 grote woonkamers, studeerkamer, toilet, keuken met apparatuur, dubbele garage, berging, verwarmingsruimte;
erdieping: 3 slaapkamers, waarvan een met vide, 2 badkamers, garderobekamer.
Het pand is voorzien van c.v. (olie).
De veiling zal geschieden onder de Algemene Veilingvoorwaarden Onroerend Goed 1987 van de Kon. Notariële Broederschap.

Aanvaarding:
Vrij van huur en geheel ontruimd, bij de betaling van de koopsom, hetwelk dient te geschieden op uiterlijk 10 november 1989. Zonodig kan de ontruiming worden bewerkstelligd met de grosse van de akte van veiling.

Bezichtiging:
In overleg met het notariskantoor.
Gegadigden dienen ter veiling een bewijs van hun financiele gegoedheid over te leggen.
Nadere inlichtingen kunnen worden verkregen op het kantoor van de notarissen Van de Weijer en Leussink te Heerlen, Akerstraat 138-a, tel. 045-714428.

Appartementsrecht te Landgraaf

De notarissen Mr. A.N.J.M. Janssens en Prof. Mr. A.Fl. Gehlen te Heerlen

zullen op donderdag 28 september 1989 om 15.00 uur in café „Candlelight", Hoogstraat 157 te Landgraaf, in het openbaar ex-artikel 1223 lid 2 BW verkopen:

het appartementsrecht:

plaatselijk bekend als Oude Landgraaf 54, rechtgevende op het uitsluitend gebruik van entree, toilet, berging, woonkamer met open keuken, 2 slaapkers en badkamer, gelegen op de eerste verdieping en een berging op de begane grond, kadastraal bekend als gemeente Nieuwenhagen sektie A nummer 938A-9;
aanvaarding:
terstond en in eigen gebruik, na betaling koopprijs en kosten, eventueel met behulp van de grosse van de akte van veiling. Het appartement is niet verhuurd;
betaling koopprijs:
uiterlijk 15 november 1989.
Algemene voorwaarden:
op deze vieling zijn de Algemene Veilingvoorwaarden Onroerend Goed 1987 van toepassing, behoudens die uitzonderingen zoals vermeld in de veilingsakte en alleen bij opbod, in twee fasen in één zitting;
bezichtiging en nadere inlichtingen:
resp. te regelen met en te verkrijgen bij genoemd notariskantoor, Tempsplein 25 te Heerlen (tel.nr.: 045-719430).

Te huur:

Nieuwstadt

Ruime eengezinswoningen met c.v. en garage.
Indeling: hal, doorzonkamer, ruime eetkeuken, 3 slaapkamers, badkamer met ligbad en vaste wastafel en zolderberging.

Huurprijs per maand ƒ 663,05

Informeer naar de details bij:

NEDU
Telefoon: zaterdag 043-645352
Tussen 09.00 en 13.00 uur

Valkenburgerweg 25a
6411 BM Heerlen, tel. 045-710909

238612

TECHNISCH BUREAU NIEUWSTADT

TECHNISCH BUREAU NIEUWSTADT TEL: 04498-53802

A&S WANNEN-TECHNIK
Feit: Geen hak- en breekwerk, geen rommel, geen tegelbeschadiging. In praktisch alle sanitairkleuren te leveren, snel, voordelig en met 5 jaar garantie op de kwaliteit en het installeren.
Vraag onze brochure aan.
Omdat kwaliteit beslist!

TECHNISCH BUREAU NIEUWSTADT

Te koop/te huur

- **LANDGRAAF,** te koop, woonhuis met loodsen. Modern woonhuis, volledig ingericht met alle voorzieningen. Loodsen: koude loodsen met kantoorvoorzieningen. Koopprijs ƒ 635.000,– K.K.
- **MAASTRICHT,** Fort Willemweg, 7.600 m^2 bedrijfsruimte (magazijnen V&D). Koopprijs/huurprijs op aanvraag.
- **MAASTRICHT,** Bloemenweg, te koop, modern geoutilleerd bedrijfspand met royale eigen parkeervoorziening. Bruto vloeropp. ca. 1.080 m^2 verdeeld over begane grond en verdieping. Vraagprijs op aanvraag.
- **MAASTRICHT,** Van Hasseltkade, te huur, monumentaal kantoorpand met eigen parkeervoorziening, bruto vloeropp. ca. 550 m^2 verdeeld over 4 etages. Huurprijs op aanvraag.
- **MAASTRICHT,** Akersteenweg, te koop, woonhuis met bedrijfsruimte, inpandige kantoorunit en aangebouwde werkruimte. Mogelijk bouwterrein aanwezig. Woonhuis ingericht als kamerverhuurbedrijf. Prijs op aanvraag.
- **MAASTRICHT,** Papenstraat, te huur, winkelruimte met magazijnen opp. ca. 140 m^2, frontbreedte 5 m. Huurprijs ƒ 24.000,– per jaar.
- **SCHINNEN,** te huur, bedrijfshal opp. 420 m^2, hoogte onder het spant 5 m. Aanvaarding direct. Huurprijs ƒ 24.000,– per jaar.

Zadelhoff Makelaars
Makelaars & taxateurs o.g. Specialisten in bedrijfshuisvesting
Van Hasseltkade 7 – 6211 CC Maastricht
Zadelhoff vestigingen door geheel Nederland
043 - 256 633

Te huur

in Heerlen

- **Geitstraat:** 3-kamerappartementen met balkon. Ind.: w.kamer met open keuken, douche met vaste wastafel, toilet, 2 slaapkamers en berging. Huurprijs vanaf ƒ 550,82 per maand exclusief voorschot servicekosten
- **Kempken:** 2- en 3-kamerappartementen met balkon en lift. Ind.: w.kamer met open keuken, douche met vaste wastafel, toilet, 1 resp. 2 slaapkamers en berging. Huurprijs vanaf ƒ 559,44 per maand exclusief voorschot servicekosten
- **Heerlerbaan:** 2-kamerappartementen met balkon. Ind.: w.kamer met open keuken, douche met vaste wastafel, toilet, 1 slaapkamer en berging. Huurprijs vanaf ƒ 541,44 per maand exclusief voorschot servicekosten

Inschrijven voor de volgende objecten is mogelijk!
Heerlen: Heerlerbaan - Corneliusplein - Lokerstraat - Wannerplein - Wannerstraat - Eurenderweg - Benzenraderweg.
Kerkrade: Drievogelstraat.
Eygelshoven: Putstraat - Veldhofstraat
Born: Barbarahof
Geleen: Rijksweg-Noord
Brunssum: Pr. Hendriklaan
Dit zijn projekten van de Stichting Bijzondere Woningbouw
Voor meer informatie:

238615

Voogt-Abma
VA-BOG Nederland bv
Heerlerbaan 157, 6418 CC Heerlen
tel. 045-424515, fax 045-425439

Te koop

Heerlen

Vrijstaand, representatief herenhuis op 1e klas lokatie! Ind. sout.: hal, prov.kelder, waskeuken, hobbykelder (eveneens geschikt voor andere doeleinden), beg. grond/verd., hal, mooie sfeervolle woonk., keuken, 4 ruime slpk., 2 badk. resp. met ligb. en 2 v.w. en douche m. v.w., vliering, prima staat v. onderh. Pand is geïsoleerd, bwjr. 1938, echter volledig gerenoveerd. Perc. opp. 740 m2, royale tuin m. 2 zonneterrassen en optimale privacy. Vraagpr. ƒ 379.000,– k.k. Aanv. in overleg.

Informeer naar de details bij:

NEDU
Telefoon zaterdag 043-645352
Tussen 09.00 en 13.00 uur

Valkenburgerweg 25a
6411 BM Heerlen, tel. 045-710909

238614

VAESRADE, Hommert 10a, vrijstaand riant landhuis op 1855 m^2 grond. Ind.: hal, w.k. met open eiken keuken, parket en schouw, luxe badk. met ligb., douche, v.w. en toilet, 1 slpk., gr. bet. gar., voortuin, serre, terras, zr. gr. tuin, 2 slpk., open ruimte. Vraagpr. ƒ 340.000,- k.k.

SCHINVELD, Bouwbergstraat 118, woning met kelder. Ind.: gang, keuken met aanbouwkeuken, woonkamer met parket en open haard, c.v.-berging, badkamer met ligbad + v.w. + toilet, terras, tuin en achteringang, 2 slpk., geïsoleerd en geheel voorzien van nieuwe hardhouten kozijnen en dubbel glas. Vraagpr. ƒ 99.000,- k.k.

BRUNSSUM, Hertogstraat 29, geheel onderkelderd ruim woonhuis met gar. en tuin. Ind.: kelder, waskelder, hal, toilet, woonkamer, keuken met complete aanbouw, 3 ruime slpk., badk. met ligb. + v.w., beschoten zolder met vlizotrap. Vraagpr. ƒ 135.000,- k.k.

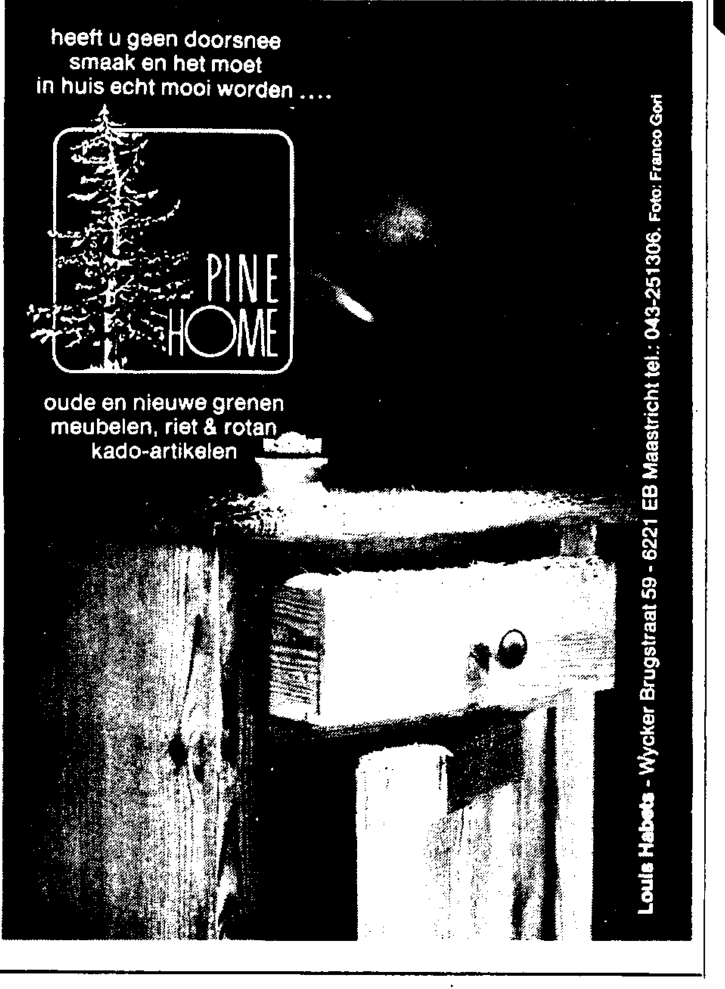
Div. appartementen in diverse prijsklassen, w.o.
Brunssum, Passage 44
Heerlen, Pappersjans 5a
Heerlen, Drieschstraat 12

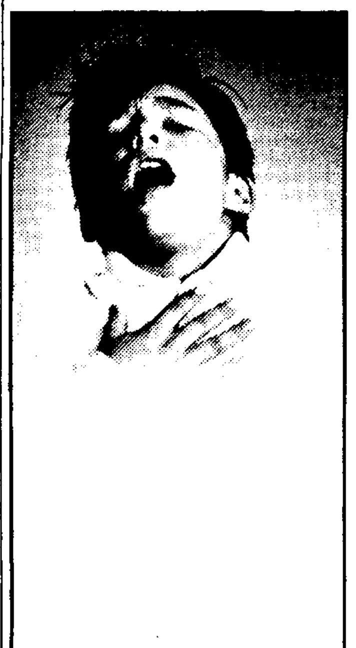
Assurantie-, financierings- en adviesburo
van Oppen bv
Lindeplein 5, 6444 AT Brunssum, tel.: 045 - 254543
maandag t/m vrijdag 9.00 - 12.30 en 13.30 - 17.30 uur donderdagavond 18.30 - 20.30 uur en zaterdag 9.00 - 12.00 uur

VAESRADE, Vaesraderweg
Uniek gelegen op heuvel halfvrijstaande bungalow.
Ind.: sousterrain: geheel onderkelderd.
Parterre: entree/hal, toilet, woonkamer met open haardpartij, semi open aanbouwkeuken, gang, 2 slaapkamers, badkamer met douche en v.w.
VRAAGPRIJS: ƒ 188.000,– K.K.

MAKELAARDIJ ONROEREND GOED
BEËDIGD TAXATEUR
BIERMANS
Doktersweg 14, 6101 EB Echt
Postbus 115 - 6100 AC Echt
Telefoon 04754-85006

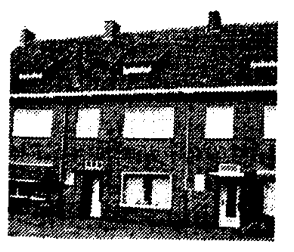
Elke dag zijn er meer dan honderdduizend mensen in ons land die snakken naar lucht. Mensen die last hebben van CARA, zoals astma of longemfyseem. Een ziekte die zo levensbedreigend kan zijn, dat deze bijna viermaal zoveel dodelijke slachtoffers eist dan het verkeer. CARA is één van de meest onderschatte handicaps in ons land waarvoor nog geen afdoende behandeling is gevonden.

Geef het Astma Fonds de mogelijkheid om te helpen.

Uw steun is onmisbaar.

Astma Fonds
Giro 55055

PAUL SIMONS
MAKELAARDIJ O.G.
ASSURANTIËN-TAXATIES
HYPOTHEKEN-FINANCIËN
EUROPAWEG ZUID 214 UBACH OVER WORMS

Heerlen-Heerlerbaan:
Ruim woonh. op goede stand met prachtige tuin, carp., geheel onderkeld., zold. etc. Ind. o.a. entree, woonk., keuk., overdekt balkon, 2 ruime slpks., kl. slpk., badk., 2 slpks. op zold. (via vaste trap). Koopprijs ƒ 150.000,– k.k.
Hoensbroek:
Hoekp. met c.v., berg. en ruime tuin. Ind. o.a. hal, L-woonk. met tegelvl., uitgeb. keuk. met luxe aanbouwinstal., bijkeuk., mooie badk., 3 slpks., zold. en keld. Verdiep. is reeds voorzien van kunstst. kozijnen met dubb. glas. Vr.pr. ƒ 125.000,– k.k.
Ubach over Worms:
Rust. gel. woonh. met berg., gar. en tuin. Ind. o.a. woonk., uitgeb. luxe keuk., 3 slpks., badk., keld. en zold. Pand is keurig onderh. en is beslist een bezichtiging waard. Vr.pr. ƒ 118.000,– k.k.
Ubach over Worms:
Jonge tussenwon. met tuin, berg. en gar. Uitstekend onderh. met veel extra's. Ind. o.a. hal, woonk., op. keuk., 3 slpks., badk. en zold. (via vaste trap). Vr.pr. ƒ 115.000,– k.k. Spoedig te aanvaarden.
Ubach over Worms:
Knusse tussenwon. met woonk., uitgeb. keuk. en badk., 2 slpks., keld., zold. (evt. 3e slpk.) en berging. Pand is goed onderhouden. Prijs ƒ 95.000,– k.k.

Op zaterdag zijn wij bereikbaar van 10.00 tot 13.00 uur.

045-318182

Fons Heuts bv
TE KOOP

SCHIMMERT
Vrijst., compleet geïsoleerd woonh.
Hal, woonk., keuken, bijkeuk., drie slaapk., riante badk. met ligbad, douche, toilet en vaste wastafel, vaste trap naar zolder, ruime garage/berging. Inh. woonh. ± 500 m^3, garage ± 155 m^3, grondopp. 414 m^2. Prijs ƒ 240.000,–.

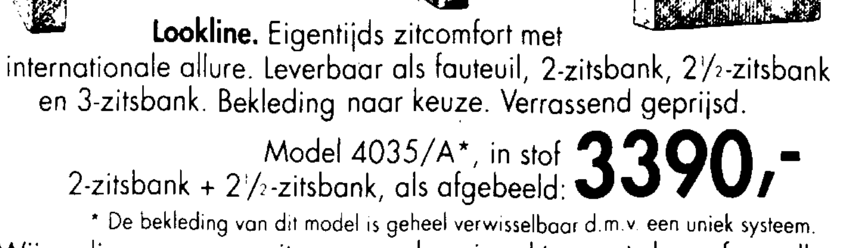
AALBEEK-NUTH
Vrijst. woonh. met garage en berging gelegen in een landelijke woonomgeving. Compleet witeiken keukeninst., luxueuze badk. met ligbad, douche, toilet en dubbele vaste wastafel. Drie slaapk. en hobbyzolder c.q. vierde slapk. Glas- en dakisolatie. Aangelegde terrastuin. Inh. ± 750 m^3, grondopp. ± 650 m^2. Aanvaarding in overleg. Prijs ƒ 262.000,-

SITTARD
Vrijstaand op zeer goede stand gelegen landh. met inpandige garage, vier ruime slaapk., riante badk. met ligbad, douche, toilet en twee vaste wastafels. 2e badk. op verdieping met douche, toilet en vaste wastafel. Woonk., zitk. met open haard, keuken met complete keukeninst., woonhuis is compleet geïsoleerd. Grondopp. 1.035 ca. Bouwj. 1980 Prijs ƒ 398.000,-

Beëdigd taxateur
Nuinhofstraat 88 - Nuth - Tel. 045-244636

Exclusief en Charmant

LOOKLINE

Lookline. Eigentijds zitcomfort met internationale allure. Leverbaar als fauteuil, 2-zitsbank, 2½-zitsbank en 3-zitsbank. Bekleding naar keuze. Verrassend geprijsd.
Model 4035/A*, in stof 2-zitsbank + 2½-zitsbank, als afgebeeld: **3390,-**
* De bekleding van dit model is geheel verwisselbaar d.m.v. een uniek systeem.
Wij nodigen u graag uit voor een kennismaking met deze sfeervolle trendsetter van Lookline.

Exclusief voor geheel Limburg

van sloun interieur
HERKENT U AAN DE KWALITEIT
VALKENBURG: zondag geopend van 13.00-17.00 uur
INTERIEUR WAARBORG
GELEEN, Annastraat 19, tel. 04490-52865
ROERMOND, Minderbroederssingel 33/Zwartbroekstr. 20, tel. 04750-10110
SITTARD, Industriestraat 23, tel. 04490-13663
VALKENBURG, Reinaldstraat 1, tel. 04406-12705

V & H Vastgoed b.v.
specialisten in bedrijfshuisvesting

Te huur:

Heerlen, Bekkerweg
Kantoorpand, 120 m^2. Huurprijs ƒ 1500,– per maand.

Sittard, Handelsstraat (industrieterrein Bergerweg)
270 m^2 bedrijfshal met kantoor. Huurprijs ƒ 1000,– per maand excl. BTW.

Sittard, Nusterweg (industrieterrein Noord)
400 m^2 bedrijfshal, volledig geïsoleerd. Huurprijs ƒ 1850,– per maand excl. BTW.

Sittard, Limbrichterstraat (A-1 lokatie)
Winkelruimte 50 m^2. Uit te breiden tot 100 m^2. Huurprijs op aanvraag.

Oirsbeek, Provincialeweg Zuid
Bedrijfsruimte: begane grond 240 m^2, verdieping 240 m^2, kelder 180 m^2. Huurprijs ƒ 3000,– per maand.

Hoensbroek, de Koumen
Bedrijfshal 740 m^2, huurprijs ƒ 3700,– per maand.
Bedrijfshal 1130 m^2, huurprijs ƒ 5650,– per maand.
Eventueel te combineren.

Hoensbroek, Kouvenderstraat (voetgangersdomein)
Winkelruimte 240 m^2 (in 2 verdiepingen). Huurprijs ƒ 2500,– per maand.

Hoensbroek, Kouvenderstraat (voetgangersdomein)
300 m^2 winkelruimte (nieuwbouw) in units van 100 of 200 m^2. Met bijzondere afwerkingseisen kan nog rekening worden gehouden. Huurprijs op aanvraag.

Merkelbeek, Haagstraat
50 m^2 winkel/kantoorruimte. Huurprijs ƒ 500,– per maand incl. water en elektragebruik.

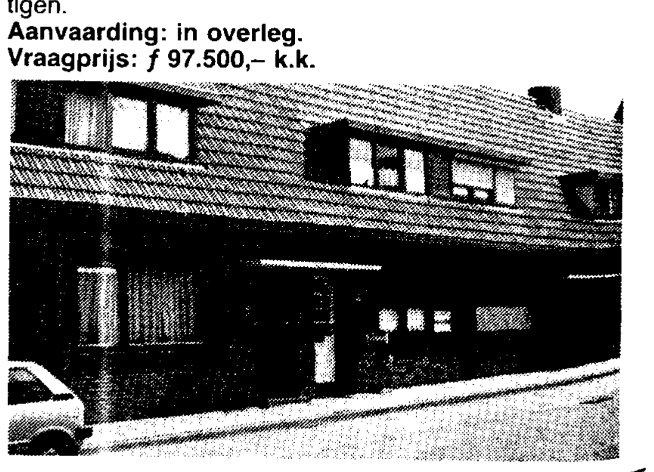
Wij zoeken:

- 100 tot 500 m^2 kantoorruimte met parkeervoorzieningen te Heerlen.
- winkelruimten, van 50 tot 1000 m^2 in Limburg ten behoeve van landelijke winkelketens.

Hulterweg 28, Oirsbeek
04492-1620

BESTAANDE BOUW

UBACH O. WORMS (Sloterstraat)
Rustig gelegen en goed onderhouden knusse woning met c.v. en voorzien van rolluiken (achter).
Ind. ruime gezellige woonkamer, ruime keuken, voorraadkelder, berging, badkamer, toilet, 3 slpkamers, ruime berging.
Deze goed afgewerkte woning moet u gewoon bezichtigen.
Aanvaarding: in overleg.
Vraagprijs: ƒ 97.500,– k.k.

NIEUWENHAGEN (Voortstraat)
Goed gelegen ruime hoekwoning met zeer ruime tuin (geheel gerenoveerd).
Ind. grote gang, woonkamer, keuken, toilet, bijkeuken, 3 slpkamers, badkamer, zolder via vaste trap te bereiken en kelder, gas-c.v.
Aanvaarding: in overleg.
Koopprijs: ƒ 119.000,– k.k.

BEMIDDELING IN ONROEREND GOED - VERZEKERINGEN - HYPOTHEKEN
GGV GELRE GÜLICK VASTGOED BV
Kerkveldsweg-West 29a, Postbus 76, 6100 AB Echt, Tel. 04754-5999
Akerstraat 96a, 6411 HD Heerlen, Tel. 045-711088, b.g.g. 043-646313
BEL NU VOOR INFORMATIE

WORDT DIT UW EIGEN HUIS IN NIEUWENHAGEN!!!

meer informatie bel: 04754-85999
of stuur deze bon naar: Antwoordnummer 20004 6100 AA Echt

Bel voor meer informatie: 04754-85999 (zaterdags van 10.00 - 13.00 uur)

GGV **Gelre Gülick Vastgoed bv**
BEMIDDELING IN ONROEREND GOED ● VERZEKERINGEN ● HYPOTHEKEN
Kerkveldsweg-West 29A, Postbus 76, 6100 AB Echt, Tel. 04754-85999
Akerstraat 96A, 6411 MD Heerlen, Tel. 045-711088, b.g.g. 043-646313

ZÉÉR GUNSTIGE HYPOTHEEK-MOGELIJKHEDEN!

BON: Stuur mij geheel vrijblijvend enige informatie over de woningen te Landgraaf
Naam: ....
Adres: ....
Postcode: .... Plaats: ....
Tel. privé: .... Werk: ....
In een ongefrankeerde enveloppe zenden aan: Gelre Gülick Vastgoed b.v., Antwoordnr. 20004, 6100 AA Echt.

224181

Ligt uw hart in Limburgs natuur?

Bel of schrijf:
Stichting het Limburgs Landschap
Kasteel Arcen
postbus 4301, 5944 zo Arcen
telefoon 04703-1840

Vakantie en Rekreatie

Waddeneilanden

De Amelander Kaap te huur luxe app. met gratis gebruik van zwembad en sauna. Ook midweek en weekend. Tel.: 058-667501

TEXEL
Te huur 5***** bungalows. Telefoon: 058 - 667501 ook midweek en weekend

STICHTING VVV TEXEL PROMOTIE
Postbus 3 1790 AA Den Burg 02220-14741

TEXEL

Vakantie? Texel, natuurlijk!

Da's duidelijk: Vakantie? Texel natuurlijk!!

Naam
Adres
Pc/plaats

RDP37

TEXEL

Boekt nu uw vakantie tegen de speciale herfstprijzen en goedkope mid**week-arrangementen**. Texel Hotel Kombinatie PB 24 1790 AA Den **Burg**, tel nr 02220-15703

Terschelling. Direct gelegen aan de rand van bos en duin Hotel-Bar-Bowling BORNHOLM. Alle kamers met eigen terras, alle voorzien van d.t. of b.d.t. Inl. 05620-2266.

VAKANTIE, TEXEL NATUURLIJK!
in het rustige noorden van uniek vakantie-eiland luxe 5** *** bungalows te huur (ktv cv open haard, bad). Bel voor de folder (ook met voordeel): 02220 - 16275. Vakantiecentrum De Krim Texel.

Terschelling. Een paar dagen genieten in de ontspannen sfeer **van een twee**** hotel m. verw. buitenzwemb. sauna, solarium. arr. **3-4 of 7 dg.** incl. kamer d.t. ontb., lunchpakket. diners – fiets vanaf ƒ 139.- **bel** (05620) 8850. H.C.R. Thalassa. Heerenweg 5. 8891 HS **Midsland**.

TERSCHELLING ƒ132,-

Najaarsarrangementen in hotels en pensions

4 dagen, 3 nachten vanaf ƒ 132,- per persoon

De arrangementen zijn geldig van 25 augustus 1989 tot 27 oktober 1989

vvv terschelling 05620-3000

laat ze leren voor één tientje per maand!

Friesland

Te huur diesel **MOTORJACHTEN** 6 tot 8 pers. Nog vrij sept. okt. **Scheepswerf J. O. v.d. Werff,** Buitenstvallaat 8, Drachten.

Rijs, Hotel Gaasterland, tel. 05148-1741, heeft deze zomer voor u aantrekkelijke arrangementen. B.v.. weekend-arr ƒ 215,- p.p. of midweek-arr ƒ 285,- p.p. Kamers met D/T en tel. en op basis van HP. Incl. huur van fiets en uitgebreid informatiepakket met fietsroutes in bosr. omgeving en vele andere verrassingen.

FRIESE MEREN. Bij het huren van een bungalow, 24-3/1-5, 19-5/7-7, 11-8/31-10, een visboot met b.b. of een zeilboot gratis erbij. De zeilboot met dekzeil, is ook ideaal voor het maken van trektochten. Vraag kleurenfolder, Sjerp de Vries, **TERHERNE, 05668-265.**

Te huur diesel **MOTORJACHTEN** 6 tot 8 pers. Nog vrij sept./okt. **Scheepswerf J. O. v. d. Werff,** Buitenstvallaat 8, Drachten, tel.: 05120-12601.

Drenthe

LET OP! Nooitgedacht. T.h. 4-6 pers. bung.'s. Weekend kamperen ƒ 95.- all-in. Beide incl. gebruik van nieuw subtropisch zwembad. Recr. park Nooitgedacht (Rolde) tel. 05924-1641

Start bouw jan. '89. Te koop: STENEN RECR.BUNG.'S. vol geïsoleerd te ZWIGGELTE (gem. Westerbork). Prijzen v.a. ƒ 117.000,- v.o.n. Bel voor een afspraak met (05920)-40813, (05933)-46398 of kom langs. Wij zijn aanw. elke donderdag vrijdag, zaterdag en zondag.

Noord-Holland

Te koop 3 luxe recreatiebungalows, met eigen grond, op **bungalowpark 'Duyncroft',** Herenweg, Egmond a.d Hoef. Prijs v.a. ƒ 128.691,-, v.o.n., modelwoning geopend za. en zo. van 12.00 tot 17.00 uur.

ST. MAARTENSZEE.
Boek nu voor de herfstvakantie uw bungalow v.a. 370.- p. wk. Tel.: 02246-1596, na 18.00 uur 02230-22662.

DE GROTE VOS — **Sint Maartenszee/N.-H.** Tel. 02246-1560. 4-6-10-pers. bungalows aan duin. 2-3-4 slaapk.

Zeeland

NIEUW NOORDZEE-PARK
OUDDORP AAN ZEE
TE HUUR 5*** BUNGALOWS OP 400 M VAN ZEE**
NOG VRIJ IN HERFST/KERSTVAK.
INFO + FOLD. TEL. 01878 - 3099

ROOMPOT RECREATIE
Laatste weekend herfstvakantie do. t/m zo. kamperen all-in ƒ 65.-. Bel voor info over alle aanbiedingen ook over bungalows of reserveer, 01107 - 4200.

Reuma. De stille pijn.

Limburg

Hulsberg Pension van Someren, div. arr. prima keuken, speelt., eigen parking, gel. 2 km. v. Valkenburg langs Mergelland route: gehele jaar geop. Info: 04405-1646.

VALKENBURG a/d GEUL

Herfstkleuren

Herfst in Valkenburg. Heel bijzonder. Erg aan te bevelen. De prachtige kleuren in de grandioze natuur. De rust. De romantische plekjes. Valkenburg is echt verbluffend veelzijdig. Probeer 't. Het zal u bevallen!
Een 3-daags arrangement v.a. fl. 90,– p.p.
VVV Het Geuldal. Tel. 04406-13364
Postbus 820, 6300 AV Valkenburg

Hotel **Heineken Hoek** gezelligheid met levende muziek voor jong en oud in Centrum Valkenburg 04406-12795.

Parkhotel Rooding**** Gratis Brochure **04406-13241**
HP Weekend va ƒ 176,- p.p. Weekarr. va ƒ 539,- p.p. Kamers bad/douche, wc, ktv, tel. **Overdekt Verwarmd Zwembad**

DOEN IN ELK SEIZOEN

Valkenburg. Hotel/pension Oranje, volledig verzorgd vanaf ƒ 45 p.p.p.d. (04406) 13094.

Slenaken Z. Limburg. Voor uw vakantie **HOTEL HUIZE DE GOUDEN HORIZON***.** Alle kamers douche/toilet, lift, tel., ktv/radio. Halfpension v.a. ƒ 70,- p.p.p.d. Inl. 04456-265.

Diversen/binnenland

Kamperen & bungalows in 11 recreatiecentra met ruimte voor sfeer.

in het bos	bij het water
De Roggeberg/Appelscha	De Potten/Sneekermeer
De Noordster/Dwingeloo	Bergumermeer/Suameer
De Jagerstee/Epe	Zeewolde/Flevoland
Het Trefpunt/Ermelo	Toppershoedje/Ouddorp aan Zee
Het Grote Bos/Doorn	De Schotsman/Veerse Meer
De Flaasbloem/Chaam	

Vraag toezending van:
- de gratis Recreatiekrant 1989
- info variabele seizoenplaatsen
- info partikuliere bungalows/stacaravans te koop op royale RCN-plaatsen

RCN infolijn: 03438 - 13547

Postbus 25 3970 AA Driebergen. Telefoon 03438-13547

rcn recreatiecentra nederland

Belgie/Luxemburg

★ TUINHUISJES ★

- Massief hout 33 mm
- Eigen fabrikaat
- Belgische kwaliteit
- Degelijke garantie
- Diverse modellen

VRAAG VRIJBLIJVEND INFORMATIE
Weertersteenweg 147-149
3680 MAASEIK
09-32-11-564919
Privé : (011) 56 52 44

F&O

Duitsland

BOPPARD, gezel. Holl. fam. ANWB-hotel, dir. a. d. Rijn. Alle krs. m. do/wc/tel/ktv. H.P. v.a. DM 40.- p.p.p.d. Bel (wij spr. Ned.) of schrijf ons even voor een folder: Hotel 'l'Europe'***, Mainzerstr. 4, D-5407 Boppard. Tel. 09-49.6742.5088.

EIFEL MOEZEL, ruim 200 vak.woningen, pensions, bung's, hotels en boerderijvak. voor 2 tot 15 pers. v.a. DM 30. Tel. (05920) 12475.

Mooi vakantie-paradijs
Haus Heidelberg, D-7828 Feldberg-Falkau,
Schachtelweg 8-10. 1000 m. gelegen aan bosrand. Gehele jaar geopend. 2 kmrs. m. keuken, bad of douche ... mogelijkheden in huis. ... Tel. 09.49.7676/ ... 09.49.7676/ 48594.

Vakantiewoningen-Pension Elisabeth Tigges
Postfach 38 D-5948 Schmallenberg-Oberkirchen. Tel. 09.49.2975 233 en 1022

Noordzee, St.-Peter-Ording

Gästehaus „Post"
rustige en zonnige ligging in de buurt van Kur-centrum. Binnenzwembad, sauna, ... Parkeerpl. en garages bij huis. Kamer m. bad/wc en balkon, vakantiewoningen. Brochure aanv.
D-7547 Wildbad.
Walter u. Anneliese Ableiter. Uhlandstr. 40. Tel. 09.49.7081.1627. Gunstige winterarrangementen Kerst Nieuwjaar nu boeken!

Gezondheid en cultuur
Bad Boll maakt meer van uw kuur. Drie plaatsgebonden kuurmiddelen staan u ter beschikking: de beroemde zwavelbron, het Thermalmineraalbad of het Boller Jura-Fango. Genezings-succes bij vele klachten. Bij Bad Boll behoort eveneens een uitgebreid en attraktief cultuur- en voorstellingsaanbod. Van hoogwaardige concerten, museumbezoeken naar dichtersvoordrachten. Dansavonden, enz.
BAD BOLL
Kultur- und Verkehrsamt im Rathaus D-7325 Bad Boll. Tel. 09.49.7164.2065

Vakantiedorp
Rustige ligging. Uw ideaal vakantieoord in de Allgäu. Heerlijke fietspaden, mooi wandelgebied. **Sonnenhauser Verw. D-8964 Nesselwang Tel.: 09.49.8361 616**

Vakantie in het Zwarte Woud.
Mooie ligging in het dorp, heerlijke wandelwegen, gunstige vakantiewoningen en kamers. (Part.m ontbijt va. DM 13)
Camping. Brochure en info: Verkehrsamt D-7619 Steinach Tel.: 09.49.7832 2018

Natuurlijk aan het Bodenmeer
Comfort. vak.won., 60 m2, 2-4 pers. Gaisenhofen Radolfzell, individ. Ambiente, terr. m. uitzicht op het meer, rustige natuurligging (b. Mettna, kuur-, hart en bloedcirc.) DM 80-100 pd. va. 15.9.'89 Tel. 09.49.7735.2442

Frankrijk

3 en 5 dg **PARIJS** incl. prima hotel en leuke exc. v.a. ƒ 169,-. Vraag gratis Parijs-magazine bij SUN TOURS 078-179000 (SGR nr. 1699).

Elke zaterdag
vakantierubriek
van 34 Nederlandse regionale dagbladen
voor informatie en reservering:
TINEKE MENGERINK en SASKIA DE HAAN
advertentiecombinatie rdp
Postbus 2 - 1800 AA Alkmaar
☎ **072-196314/196206**

Oostenrijk

Oostenrijk, Frankrijk, Zwitserland, Italië, Duitsland

SPOORSNACHTS NAAR DE SNEEUW!

Naar de sneeuw per speciale sneeuwtrein... dat is úitgerust op de plaats van bestemming aankomen, géén files of gladheid en vólop bewegingsvrijheid tijdens de reis!

Boek tijdig uw "Sneeuwretour" per

Alpen Expres

Al vanaf 145,-
boekt u een veilig retourtje witte wereld en als u wilt kan de auto méé tot Innsbruck voor slechts ƒ 520,- retour!

Vraag de folder "Sneeuwretour" en boek tijdig !
bij uw reisburo, NS-reisburo of reisverkopende bank

Wintersport

RDP-Vakantierubriek

7 oktober a.s.
besteedt de grootste vakantie-advertentie combinatie (betaalde oplage 805.000 ex.) uitgebreid aandacht aan

WINTERVAKANTIES

Bel voor informatie:
072-196314/196206
TELEFAX: 072-113295 RDP.

Zuid-Frankrijk
Mimizan (Atlantische Oceaan). Heist zwemvakantie, spec. prijzen. Comfortwoning tot 4 pers. DM 450,- tot 7 pers. DM 550,- p.w. incl. alle serv. kosten. Winter op aanvraag. Tel. 09.49.221.391031

Gr. LANDHUIS in Normandië. Absoluut rust. ligg. Moderne keuken, ideaal v. kinderen. Vissen, paardrijden, peddelen, tot 9 pers. V.a. DM 400,- pw en serv.k. Rijpaard DM 150,- pw. Tel. 09.49.54751 15442 va 20 u.

TELETRAVEL
presenteert haar
WINTERSPORTMAGAZINE 89/90
Lees alles over voordelige wintersportreizen per bus of auto. Het hele seizoen reizen naar Italië, Oostenrijk en Frankrijk. Vraag ons gratis magazine aan:
01650-55855
9.00-21.00 zat. 11.00-15.00
LID SGR/ANVR

Spanje/Portugal

Iberbus
Nu 7 dagen per week royal class-bus naar Spanje. Royal class-sneldienst Benidorm, vertrek elke vrijdag. Tevens app. in Lloret en Benidorm. Info: (020) 241010, (010) 4130978.

SUN TOURS BUSREIZEN SPANJE **Spec. aanbiedingen voor herfstvak.** 9/10 dg. LO ƒ 259,-, HP ƒ 299,-, VP ƒ 329,-, bungalows v.a. ƒ 284,-. Bel 078-179000 (SGR nr. 1699).

RUIL DE HERFST VOOR DE SPAANSE ZON!!
LLORTET DE MAR
HOTEL DON JUAN* L/O**
300 m van zee, luxe htl., zwembad, tennisbaan, manege, speeltuin, Spaanse kroeg, elke avond levende muziek, uitstekende maaltijden, alle kmrs. met ba/do/wc/bl.

SEPT.	10 dg.	219,-
OKT.	17 dg.	309,-
14 OKT.	9 dg.	199,-

Toesl. halfp. 30,- p.w.

CALELLA
HTL. ESPLAY OF HTL. BON REPOS* VOLP.

OKT.	10 dg.	269,-
	17 dg.	419,-
14 OKT.	9 dg.	249,-

voor meer informatie bel op luxe touringcarreizen met
FIESTA TOURS HOLLAND
Tel. 045-322222/324000

Diversen/buitenland

Cruises
8 dgn Middell. Zee v.a.
ƒ 995,-
10 dgn Caribbean v.a.
ƒ 3195,-
Bel voor brochure:
Holiday Cruises
03463 - 53778/52406

ISRAEL
Rondr. kennismaking met Israël - 8 dg. v.a. **1840.-.**
Isropa Reizen - Zaandam. ANVR/Gar.fonds. Bel voor programma 075-123451 of vraag uw ANVR reisburo.

ANDORRA

Skiën in het nog onontdekte vakantieparadijs
ANDORRA
- sneeuwzeker
- belastingvrij dus voordelig
- uitstekende accommodaties
- meer dan 60 km afdaling
- vervoer per: bus, trein, eigen auto

STUUR BON IN VOOR GRATIS BROCHURE
naam
adres
pc + wpl
tel

SUNSKI TOURS
Larenseweg 4, 7475 PW Markelo
Tel. 05470 - 60050

Diversen/buitenland

wereld contact — 30 JAAR 1959-1989

AUSTRALIË, NIEUW ZEELAND en stopovers Verre Oosten

Wereldcontact Reizen (lid SGR) organiseert een reisinformatieavond samen met KLM, Canadian Airlines, Singapore Airlines, Qantas, Malaysia Airlines, Thai en Australian Airlines op 29 sept. in Theater De Flint in Amersfoort. Reis- en landeninformatie d.m.v. infomarkt en unieke, exclusief voor Wereldcontact samengestelde videopresentaties (Ned. gesproken).
Aanvang info-markt: 18.45 u. aanvang videopresentatie 19.30 u. toegang gratis.
Aanmelding en informatie:
Wereldcontact Reizen
03438-23411

Egypte

Egypte trektocht 21 dagen ƒ 1.785,- incl. vliegreis en hotel. Diverse vertrekdata vanaf 15-10. **Kerstreis ... dgn ƒ 1.675,-.** Folder? Djoser 071 - 126400.

EGYPTE
1 wk. Cairo, incl. vlucht, trf. en hotel v.a. **926.- p.p.**
Isropa Reizen - Zaandam. ANVR/Gar.fonds. Bel voor programma 075-123451 of vraag uw ANVR reisburo.

Gr.Brit./Ierland

London v.a. DM 230,- ... York dagelijks v.a. DM 8... DISCOVER TOURS. 09.49.69/614058-59.

Vakantie en Rekreatie

Frankrijk

COTE d' AZUR, verhuur comf. app. v. 2-3 per.s en 1 vak.won. 5 min. n. zee. sept. okt. vrij. Tel v.a. 18-9-'89. 09.49.2164/48540.

COTE d' AZUR. Vakantie houden en leren zeilen. 2 jachten v. 3 en 8 pers. Schipper beschikbaar. Tel. 09.49.2164/48540.

FRANKRIJK te h. 4-pers. gezellig app. Herfstvak. nog vrij. Tel. 045-711386.

Oostenrijk

Te huur luxe 8 pers. zeer ruime vak. woning in RAMSAU/ZILLERTAL. Zeer goede ski- en langlaufacc. Inl. A. 0943-5282-3939. Inl. NL 045-718390 na 18 uur

Zeilen/Surfen

Te koop gevr. kinderzeil voor SURFPLANK. Tel. 04492-4780.

Italië

HERFSTVAKANTIEREIS ... dgn. Florence/Toscana. ... blijf op boerenwoning ... verv. Vertrek 14-9. Etr. Travels 043-217896.

TOSCANA Vak.won., ... zen, histor. landgoed. ... ligging. Pool, ideaal v. ... seizoen. 09.49.711/8869...

Spanje/Portugal

Z-Spanje - ANDALUS... Vak.app. a. zee te h... Dichtbij Malaga, ook ... schikt v. overwintering. 09.49.4488/2334 of 09... 4403/4403.

Gr. vak.huis a.d. COSTA BLANCA comf. inger., ... tuin, 300 m. n. strand, ce... ligging, v.a. 15-10-'89 ... ook geschikt v. overwintering. Tel. 09.49.5234/3109.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Caravans/tenten/boten

De mooiste kampeerauto's (splinternieuw) huurt U ...
EUROPCAR
reeds vanaf ƒ 900,- per week.
Nu nog mogelijkheden voor het hoogseizoen.
Europcar-Collaris
Schelsberg 45, Heerlen. Tel. 045-720202.

T.E. Caravans'90
De eerste 90e zijn binnen.Tevens nog enkele 89e modellen zoals: King 330, 340 HK en 390T nu met groot voordeel tevens Uw adres voor 4001 accessoires en voortenten.
Fritz Berger Import,
Rijksweg 21, Kessel. 04762-1465 's maandags gesloten

Chateau en Homecar
caravans.
Nu ook ex- verhuurcaravans in de verkoop. Ook steeds inruilers in voorraad.
Ralon Caravans
Brommelen 58A Geulle
043-645079

Stacaravans
nieuwe en gebruikte
Ralon Caravans
Brommelen 58A Geulle
043-64579.

Bij Camping Cars Ridderbeks enorme AANBIEDINGEN op Caravans, Vouwwagens en Occasions. Lid Bovag. Kom eens kijken in Koningsbosch, Prinsenbaan 180. Tel. 04743-2213.

JAARSTALLING (afgesloten) voor caravans, boten e.d. te Sittard, ƒ 150,- plus BTW. Tel. 04492-2601.

CARAVANSTALLING vanaf ƒ 175,- per jr. Bartels Caravaning Hommerterweg 256, Amstenrade. 04492-1870.

ALPEN-KREUZER 1990 vouw-wagens in 5 modellen met kleurcombinaties bruin-beige-groen en grijs-oranje. Nu met de bekende winterkorting vanaf ƒ 4.335,-. Duurder hoeft niet....Voordeliger kan niet! Caravans 1990. Burstner-Hobby-Knaus. Nog enkele overjarige modellen met extra korting. Voortenten: Brand, Gerjak, Isabella, Trio, Walker. Tevens onderhoud, reparatie, remmentest en schade-regeling. Caravan-Import Feijts, Hoofdstraat 84 Amstenrade 04492-1860

Caravelair en Sprite 1989 verhuur modellen te koop met duizenden guldens korting op is op. BARTELS Caravaning Hommerterweg 256, Amstenrade. 04492-1870.

Grote INTRODUCTIE ... André - Jamet vouwwagen modellen 1990. Profiteer ... van onze najaars ak... Dealer voor geheel Limburg Tentenhuis Hans Stas ... Heisterberg 78, Hoensbroek Tel. 045-224200.

Sijstermans KAMPEERAUTOVERHUUR: VW Joker ... h. va. ƒ 725,- p.wk, 9 pe... VW reisbus ƒ 700,- p... 045-212146/04492-3311.

De Olde Caravan BV. dealer voor Wilk-Beyerland SPRINTER, Vitesse, Qu... en Award tourcaravans Walker Sunny, Doublette Olympique vouwwagens nog enkele verhuur en verse gebruikte caravans ... vouwwagens. Voor onderdelen, accessoires, service en kwaliteit naar Langs Hey 7, ind. park nrd. Sittard Tel. 04490-13634.

STACARAVANS te koop keus uit meer dan 40 st. alle prijskl. Inl. 04492-20...

STACARAVANS te koop gevraagd. Inl. 04492-204...

Te k. Zodiac rubber boot 4.80 m. op trailer incl. ... bed. en 30 pk Johnson en ski's pr. ƒ 3.950,- ... Metzelar r.boot 3.80 m. ... Johnson 10 pk b.b. ƒ 1.250,-. Tel. 045-22198...

Te k. gevr. TOURCARAVANS en vouwwagens, ... schadewagens. Tel. ... 323178.

Uw eigen rekreatiewoning aan het IJsselmeer

In Vakantiedorp 'Het Grootslag' in Andijk, gelegen aan een mooie baai van het IJsselmeer, kunt u nu uw eigen rekreatiebungalow kopen. U hebt keuze uit diverse stenen bungalows vanaf f 49.000,- k.k. en diverse houten bungalows vanaf f 27.500,- k.k. 'Het Grootslag' biedt alle voorzieningen op gebied van inkopen, uitgaan, sport en spel met o.a. 2 zwembaden en 4 tennisbanen en ligt direkt bij een surfstrand en een goed geoutilleerde jachthaven.

Openhuisdagen houden wij op 16/17 en 23/24 september a.s. U bent van harte welkom!

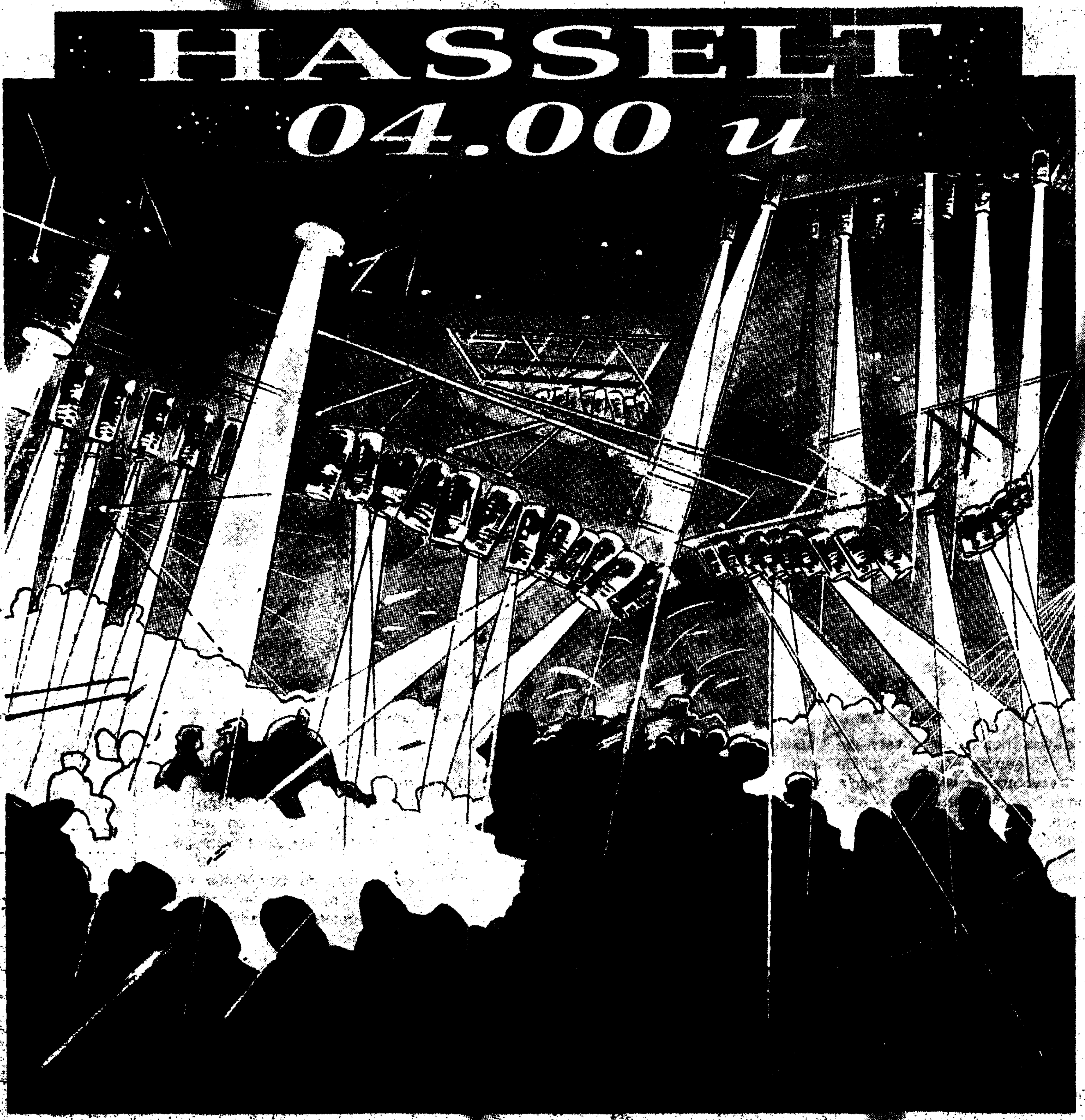
Heintz Makelaardij O.G. B.V.
Vlaardingen 010-4601211

— BENTON VASTGOED —
's-Gravenhage 070-989464

STREEKGEWEST OOSTELIJK ZUIDLIMBURG

BEKENDMAKING
De voorzitter van het Streekgewest OZL maakt bekend, dat op 18 september 1989 een vergadering van de gewestraad van het Streekgewest Oostelijk Zuid-Limburg wordt gehouden om 19.00 uur in de raadszaal van het gemeentehuis te Heerlen.

De voorzitter voornoemd,
P.H. van Zeil.

DOCKSIDE NIGHTS
MAGIC NIGHTS

·Dockside·

▮Kanaalkom Hasselt Tel. 011/22.26.95▮

▮open vrijdag, zaterdag en zondag vanaf 19u.▮
maandag vanaf 20u.
▮privé club "House of Lords" open alle dagen vanaf 20u.▮
dinsdag gesloten
▮restaurant open alle dagen vanaf 11u30▮
dinsdag- en zondagmiddag gesloten

PASCAL LAURENT

GERARD JOLING

Kermisdinsdag
19-9-89
Showavond
OPEN VANAF 18u
Entree ƒ9,-

ROB DE NIJS

SHANADY